

Vladislav

Jiří Fišer

Obsah

Zapomínání.....	3
Nový život	87
Analema	122
Dovolená na Hadí řece	204
Spríseženstvo věrných	227
Lítost	397
Dobrý skutek.....	480
Pamětní šestigroš	530
Pohádka o krásné princezně a zlém drakovi.....	583
Stříbrný důl	654
Koně a jezdci.....	759
Synové Svarohovi.....	816
Střízlík a orel	934
Pomořanský levoboček.....	1022
Vlčí tucet aneb dvě svatby a jeden pohřeb	1167
Paní prstenu.....	1274

Zapomínání

*Tento příběh věnuji
milým neterům ob koleno Doubravce a Báře*

Vladislav bloudil nepovědomými ulicemi Nového Města věžského a hledal hospodu, kde by se trochu zahřál. Kamenné dláždění pokrýval bělostný prachový sníh a božohodové stánky zářily i v pozdním večeru dlouhé zimní noci. Míjel je, neboť neměl nazbyt peněz a jeho poslání ho zavádělo spíše do putyk nevalné pověsti. Proto brzy zabočil do jedné z postranních uliček. Rozzářenou atmosféru předsvátečních nákupů nahradil boj o holý život v mrazu a temnotě, kterou se marně snažily zahnat dýmající louče umístěné na křižovatkách. Občas narážel na ležící těla, z nichž polovina se pokusila vyžebrať nějaké jídlo či měďáky,

třetina zamumlala něco sprostého a zbývající dvě vůbec nereagovala.

Na první hospodu narazil po necelém honu na rohu uličky a náměstí, které podle zápachu sloužilo jako koňský trh. Vývěsní štít nenašel, ale hluk a typický hospodský odér mluvily jasně.

V nálevně sedělo pár omšelých štamgastů a jeden voják nejspíše svobodník. Od štamgastů se odlišoval jen o něco lepšími a čistšími škorněmi, čepicí s zeleným pérem a především mečem s ohmataným jílcem u pasu.

„Pivo!“ poručil si Vladislav a na pult hodil dva týnské měďáky. Sedl si naproti vojákovvi a opatrně si ho prohlížel. Ušmudlaný svobodník byl menší ale podsaditý s neupravenou bradkou a zplihlými slámovými vlasy. Tvář mu prozatím nezdobila žádná jizva; levé ucho, nad koženým límcem, se však zdálo trochu znetvořené.

Kulhající hospodský přinesl v hliněném korbítku pivo a Vladislav se opatrně napil. Byl připraven na všelicos, přesto se mu nepodařilo zakrýt nepříjemné překvapení.

„Co na mě vejráš jak rozšláplá žába?“ zeptal se ho voják a ve tváři se mu objevil úsměšek.

„Chutná to jak koňský chcanky.“

„Cos čekal u Vojebanýho mezka?“

„Neznám to tady. Do tohodle pajzlu sem zabloudil jen úplnou náhodou... nešťastnou náhodou.“

„Milivoji, tenhle prostořekej cizinec říká, že ten tvůj slavnej rodinnej podnik je jen ubohej pajzl.“

„Vyhod' ho, Všeboře!“

„Rozkaz, pane desátníku. Otevři mi vrata na dvorek, ať má pan kritik měkký přistání. Doufám, žeš tu žumpu nevybral.“

„Půjdu sám. Ale předním vchodem. A pak podojím svýho valacha, aby sem si spravil chuť.“

„Má břitkej smysl pro humor, desátníku.“

„Tak ho předtím nakopej do koulí. To je na břitkej humor ta nejlepší medicína.“

„Mám břitkej i meč.“

„Tak ho vyzkoušíme. Do střehu, břitkej cizince!“ Voják nelenil, vyskočil na nohy a tasil svůj meč.

Vladislav si všiml, že meč je dobře udržovaný a především opotřebovaný. I on tasil a úkrokem se vyhnul jednoduché fintě. Chvíli se pasivně bránil, aby poznal svého nepřítele, a pak náhle změnil rytmus kroků. Zaútočil na pravý nechráněný bok, ale voják byl mrštný, vyhnul se bodnutí do slabin, levicí uchopil korbel a jeho nechutný obsah vchrstl Vladislavovi do obličeje.

„Nedělej mi tu bordel. Kdo to má potom uklízet.“

Vladislav se stačil přihrčit a zároveň mečem vykryt zákeřný úder vedený na břicho.

„Ty brdo!“ obdivně vydechl voják. Další Vladislavův útok už nevykryl. Špička meče mu lehce prosekla tvář a bylo zřejmé, že, přežije-li, získá svou první jizvu.

„Pomož mi, Milivoji.“

„Co sis upek', to si sněz. A hlavně mi to tu nezaser krví – svojí krví.“

Vladislav nechtěl vojáka zabít ani těžce zranit, a tak ve střehu vyčkával.

Voják se lehce dotkl zraněné líce a zadíval se na vazkou červeň na prstech. „Vzdávám se, pane! Omlouvám se vám.“

„Správně je »pane rytíři«, knechte. A omluva nestačí.“

„Nic jinýho nemám, pane rytíři.“

„Zasuň meč a přemýšlej. A rychle.“

Voják zasunul meč do dřevěné pochvy s vypáleným monogramem psn a zdálo se, že skutečně začíná využívat mozek. „A co pozvání na holbičku piva?“ Hned vzápětí – po bleskurychlém odezření výrazu

Vladislavovy tváře – dodal: „Nemyslím ten patok. Milivoj má ve sklepě i dobrej ležák.“

Vladislav přikývl a i on skryl svou čepel.

„Milivoji, přines nám ten ležák, co máš pro svý kamarády.“

„Pro svý solventní kamarády. Dlužíš mi už za celej tejden.“

„Napiš mi to na futro. Zejtra mám žold a budu mít slušný provize.“

Hospodský předvedl dokonalý se vším smířený povzdech, ale nakonec přinesl dvě malé holby.

Vladislav si nebyl jist, zda za tím stojí pořádkumilovnost nebo kamarádství. Zatím to ale neřešil a ochutnal piva.

„Je dobrý?“ zeptal se voják.

„Není špatný.“

„Jak ste se tu octnul, pane?“

„Hledám pořádnou práci.“

„S tím, co ste tady předved', vás vezmou i do městský gardy.“

„Pořádně placenou práci. Při který bysem se moc nenadřel.“

Voják si přihnul ze své holby a otřel pěnu z bradky. „Znám lidi, který by vám mohli něco takovýho nabídnout.“

„A kde je najdu?“

„Zastavte se zítra ráno u brány Novýho doku. To je ten na jižním konci nábřeží. Stačí se zeptat na mě.“

„Na Všeбора?“

„Říkaj mi tam Majzlík. A jak říkaj vám?“

„Rytíř Kladivo.“

„Majzlík a Kladivo. To si budem rozumět,“ rozesmál se voják.

— *Si příliš malá ryba, Majzlíku. Ale možná mě dovedeš k těm, co zajímaj máho vévodu.*

Slunce právě vycházelo zpoza příkrovu nízkých mraků, když došel k bráně. Přes noc přišla obleva a sníh se proměnil v břečku.

Brána bylo ovšem značně nadnesené označení. Ve skutečnosti to byl otvor v ohradní zdi s dřevěnými vraty.

Ty byly otevřené a za nimi byla malá strážnice, v níž se nudil jediný strážce.

„Hledám svobodníka Majzlíka,“ obrátil se na něho Vladislav a nabídl mu půl zlámané grešle.

Strážce si ji vzal, strčil do kapsy, a pak ukázal na patrovou budovu stojící u přístaviště. „Majzlík je někde venku, ale čeká vás tam seržant Rastibor.“

Vladislav mu poděkoval druhou polovinou grešle a vydal se k budově. Na boku nehezkého stavení si povšiml nápisu »┌┐...«. Zbytek byl skryt za trupem bachraté lodě. Cestou po nábřeží kanálu se mu pomalu odhalovala vybledlá oválná freska. Byl na ní znázorněn mladistvý osvalený hrdina s přerostlým hromomlatem v pravici a připitoměle zarputilým nicméně trochu nešťastným výrazem ve tváři: »...«N X┐┐ N^»N¹.

1. Perkúnə skýtə násan.

РѦНѦВНѦКѦНѦАѦНѦ

— *Perun náš štít? Proti komu? Proti obchodníkům, který svý v potu tváře vydělaný peníze odevzdávaj jako výpalný. Proti ženám a dětem těch nešťastníků, který zemřeli jen proto, že se přichomejtli k nějaký jejich trestný akci. Může vůbec stát náš otec Perun na straně takovejch lidí?*

Na filozofické úvahy tohoto druhu mu však nezbyval čas. Na druhé straně stavení našel vchod a v něm svobodníka, který se snažil nazout si vestoje holínku a zároveň neskončit na zadku.

— *Takovej „zarputile nešťastnej“ výraz sem už někde viděl. A není to ani minuta.*

Svobodník ho nasměroval do poschodí, kde našel seržanta v rotní kanceláři. Seděl za stolem a z nudy házel dýkou na terč připevněný na zdi. Měl výstavní seržantský knírek v barvě vlčího ohonu, pěstěnou bradku a strohou tvář bez stopy emocí. „Vy ste ten rytíř Kladivo? Seržant?“ zeptal se, když se po nepřiliš povedeném hodů uráčil věnovat příchozímu. „Majzlík mi o vás ráno řek.“

„Sem Kladivo, pa'e, sem dědičnej rytíř a byl sem desátníkem v trojzemský stálý domobraně. Ale ted' hledám novou perspektivu.“

„Proč ste odtamtud zdrh'?“

„Nejlíp by se řeklo, že sem byl příliš iniciativní, pa'e. Zpracoval sem člověka, kterej už mezitím zaplatil výpalný. A mně to nikdo neřek.“

„Nejste na desátníka příliš mladej?“

„Můj fotr měl dobrý konexe, pa'e. Znal starostu a ten mu byl zavázanej.“

„Takže protekční parchant?“

„Možná tak před pěti lety, pane. Ted' už by si mi to

nikdo nedovolil říct. Ani moji chlapi, ani páni radní. Jinak by hledali svý zuby na dlažbě.“

„Ale stejně si s váma páni radní nakonec vytřeli prdel.“

„Odešel sem sám, pa'e. Proč se hádat a riskovat šatlavu. Navíc žold byl ubohej a nikde žádná zábava.“

„Vy tam v tom zapadákově nemáte komedianty ani děvky?“

Vladislav levicí lehce poklepal jílec svého meče. „Potr-
pím si na jinou zábavu, jesli mi rozumíte, pa'e“

„Tady si takový zábavy užijete. Jen si vás musíme prověřit.“

„Nejdřív mi řekněte, kolik tady koštuje žold. Zvažuju i jiný nabídky, pa'e.“

„Pokud vás vezmem jako desátníka, tak dvanáct grošů
tejdně a ještě máte určitej podíl na zisku.“

„Dvanáct grošíků není nic moc, pa'e.“

„Ta provize vám to vynahradí. Jen musíte bejt dost ini-
ciativní. Samozřejmě jen v mezích mejch rozkazů.“

„Rozumím, pa'e seržante. A sem připravenej na to
prověření.“

Prověrka byla tvrdá. Nejdříve ho dva desátníci honili po cvičáku, pak naopak on honil svobodníky a nováčky. Vyzkoušeli, jak mu to jde s mečem a dýkou, a když byli spokojeni, tak ho poslali na pěstní souboj s místním lamželezem. Proti půl druhu centýřovému chlapovi s levým hákem, jenž by prorazil i cihlovou zeď, neměl žádnou šanci, ale na nohou vydržel celé tři minuty, což byl, jak se později dozvěděl, rekord za poslední dlouhá léta.

Ověřovali i jeho teoretické znalosti, v nichž se Vladislav, po zralé úvaze, rozhodl nevyniknout. Nepřiznal, že umí číst i psát, ale prokázal, že má určité taktické zkušenosti a umí jen s pár chybami počítat do tisíce.

Nakonec ho přivedli k úředníkovi, který se ho vyptával na jeho minulost. Zopakoval svůj krycí příběh a jakoby náhodou zmínil i pár dalších detailů. Všechny byly pravdivé, ale týkaly se jiné osoby. Opravdu existoval desátník, který uprchl z Hornojezeří po tom, co se znelíbil svým spolupachatelům, ale už po týdnu ho zatkla městská stráž v Týně. Vévoda ho dal vyslechnout,

ale rozhodl se, že s čistkou v městské radě posečká a získané informace využije hned nadvakrát. Bylo zde sice několik možností, jak by mohli jeho falešnou identitu rozkrýt, ale vévoda Vladislavovi vysvětlil, že jsou tak málo pravděpodobné, že si s tím nemusí lámat hlavu. Vladislav si s tím hlavu sice lámal, ale rozhodl se, že to pro svého vévodu udělá, neboť byl přesvědčen, že cíle celé mise jsou v zásadě bohulibé a vposledku věřil, že se nebude muset stydět ani za prostředky, které při tom použije.

— *Lež, jejímž cílem je rozkrýt větší a mnohem nebezpečnější lež, je ospravedlnitelná*, opakoval si v duchu, když odřikával podvrženou historii svého života.

Po necelém týdnu se dozvěděl, že prověrkou prošel a byl jmenován desátníkem soukromé armády nejbohatšího obchodníka Mořské Věže, mocného pana senátora Branimíra. Namísto slušivého stejnokroje temně vínové barvy s koženým límcem, kterou nosili Branimírovi oficiři, však dostal jen obnošený služební plášť a ošumělé hodnostní pero. Bylo spíše šedivé než

vínově rudé a na čapce vyhlíželo jako ubohý kenotaf oškubané slepice.

Bílý týden sečence přinesl kruté mrazy. Led sevřel ústí Velké řeky a odřízl většinu přístavišť od volného moře. Ovlivnil i Vladislavovu výzvědnou misi. Většinu času byl nucen trávit v kasárnách, protože se nepřiblížil k žádné dostatečně významné osobě ani nezavítal do Branimírova sídla. Pár informací získal od vojáků a nižších důstojníků, ale ty by stěží obstály i u čestného soudu. To, že Branimír využívá své malé armády k vydírání a organizování černého obchodu, tušil kdekdo, ale nikdo mu to nemohl dokázat.

Novinkou tak pro něj byly jen takzvané patriotické tábory, které Branimír organizoval pro chudé chlapce a sirotky. Oficiálně jim poskytl přístřeší a teplé jídlo spolu se vzděláním a vlasteneckou výchovou; ve skutečnosti vychovával nové členy pouličního gangu, který pro Branimíra vykonával nejspínavější práci. I v tomto případě by stálo slovo vyzvědače a cizího vojáka proti slovu jednoho z nejmocnějších mužů města. Přesto o této skutečnosti informoval vévodu v dopise,

který předal své spojce – košíkářce sídlící nedaleko Týnské brány.

V bílý pátek se vyjasnilo a tak po poledni vyhnal své muže na cvičiště a dával jim pořádně do těla. Nerad si připouštěl, že za tím stojí chladná úvaha, že si tím udělá oko u seržanta. Když se západem slunce končili, prohlásil jeden ze svobodníků, že vycedili všechn pot a krev a na slzy jim už nezbylo sil.

To vše si ale Vladislav dokázal před svým svědomím obhájit. Horší to bylo s výchovou lotrovského dorostu, na níž se byl nucen podílet i on. Ten večer je dvě hodiny cvičil v boji se skrytou dýkou či jiným bodným předmětem. Vracel se až za mrazivé noci a svědomí mu předkládalo nepříjemný účet. Chvíli postál na břehu zmrzlého přístavu, jež zněla hlubokými tóny ledového zvonu a rezonovala tak s Vladislavovou zádumčivostí. Brzy mu však mráz pronikl pod těžký služební plášť a on se vydal ke svému dočasnému domovu, kde ho čekali dva noví přátelé.

Toho prvního potkal už přede dveřmi. Radostně ho vítal a skákaje do vzduchu a otáčeje se v malých i velkých kruzích divoce vířil prachový sníh.

„Nazdar, Mildo,“ přivítal ho Vladislav a sklonil se, aby rozradostněného psa pohladil. Ten si přikrčil a roztáhl přední tlapky a čekal, co jeho pán udělá.

„Pojď do tepla,“ navrhl a pootevřel dveře. Pes se prodral do předsíně, kde už ho čekal kamarád, kterého sdílel se svým pánem.

„Konečně jdeš, Kladivo,“ prohlásil Majzlík. „Nemoh’ se tě dočkat. Musel sem ho pustit ven, aby tě moh’ přivítat.“

„Nemáš náhodou nějaký horkej čaj, Majzlíku. Venku je pořádná kosa.“

„Náhodou mám. Dej mi beranici a plášť, dám je vysušit a pak ti přinesu ten čaj.“

Vladislav mu podal čepici i plášť a znovu pohladil psa. Až pak se vydal po schodech do své desátnické komůrky v podkroví. Cestou potkal několik vojáků, kteří kromě salutování nezapomněli pozdravit i Milouše.

— *I v pekle může člověk najít přátele. A já sem je našel.*

S Majzlíkem se spřátelil už během prvních dnů v novém působišti. Teď už sice boдрého svobodníka na nic nepotřeboval, ale přesto nemohl zklamat jeho upřímnou snahu stát se přítelem. Všebor mu připomínal Václava, jak svou otevřeností a veselostí, tak i zbrklými rozhodnutími. Bohové mu sice nadělili o něco méně inteligence, ale o to více empatie.

Druhého kamaráda mu obstarali jeho muži, kteří ho našli na jedné z lodí, na níž prováděli »inspekci«. Byl vyhublý, špinavý a apatický. Přinesli mu ho v náručí s prosbou, zda by se o toho »ubohého pejska« nepostaral. Vladislav nikdy nezjistil, proč přišli právě

k němu, ačkoliv ho neznali a nemohli vědět, jaký má vztah ke zvířatům. Nechtěl se vyptávat a oni mu to nikdy neřekli. Navíc netušil, proč je neodmítl, ačkoliv věděl, že jeho poslání bude trvat nejvýše pár týdnů.

Kamrlík, který mu jako poddůstojníkovi přidělili, byl malý, ale měl v něm soukromí a především teplo sálající ze zděného komína, jenž odváděl kouř z kamen v jedné z ubikací mužstva. U komína ležel na zemi starý přehoz, na němž se Milouš hned po příchodu natáhl. Vladislav si povšiml, že k ní navíc přibyly i vyprané hace a čepice nějakého nepozorného vojáka.

— *Dnes bylo velký prádlo a Milouš opět úřadoval. Zítřka musím najít nešťastný majitele.*

Kromě komínu a psího pelechu, tam bylo ještě malé blanou kryté okénko s výhledem na Věž, hřebík na pověšení uniformy, truhla, na níž se dalo sedět, polička a rozvrzané lůžko s vlněnou přikrývkou. Okénkem proudilo žlutavé světlo Věže, které dokázalo nahradit voskovou svíčku, a na policice našel hliněný talířek s krajícem žitného chleba a kouskem uleženého sýra.

Vysvlékl si kabátec, na komíně trochu rozehřál zkřehlé prsty, sedl si na kraj lůžka a pustil se do chleba, k němuž občas přikousl kousek sýra. Nejedl už od oběda a údery zvonu první hlídky městem zazněly už před drahnou chvílí.

Ze zdola zazněl téměř chlapecký hlas zpívající píseň.

Kupuj, nedbej drahoty;

dnes já, zítra dlužíš ty.

Hoduj, nemař minuty;

dnes já, zítra bav se ty.

Miluj, líbej dívčí rty;

dnes já, zítra možná ty.

Bojuj, nešetř životy;

dnes já, zítra zemřeš ty!

Vladislav tu píseň slyšel poprvé. Poznal i vojáka, který ji zpíval. Vojín Velerad nechodil do hospod, žold šetřil pro své staré rodiče a ženy pravděpodobně vídal jen z bezpečného povzdálí. Takže se ho z celé písně mohlo, bohužel, týkat jen poslední dvojverší. — *A já na tom nejsem o moc líp*, uvědomil si hoře šťastně ženatý spořádaně žijící vévodův pobočník.

Majzlík dorazil s čajem, až když byl za půlkou krajíce. Přinesl ho ve velkém černém krajáči s dvouhrohým uchem. Z čaje stoupala pára a voněl mátou.

Vladislav odložil talíř a převzal hrnek. Dozahřál si prsty a pak se opatrně napil horkého nápoje.

„Kdes sehnal med?“ zeptal se Majzlíka, který mezitím usedl na truhlu.

„Dneska sme dobejvali pohledávku u jednoho pekaře. Snažil se nás obměkčit medem.“

— *Stejně je neobměkčil; vzali med a ještě pořádný výpalný. A nejspíš dostal pořádněj výprask, a to měl ještě štěstí.*

„Měls vidět, jak řval, když sme mu vypláceli pětadvacet za to měsíční prodlení.“

Vladislav nechápal, jak se takový, v jádru dobrosrdečný člověk, může zúčastňovat podobných věcí a ještě o tom mluvit, jakoby se jednalo o nejpřirozenější věc na světě.

„Zažils dneska ještě něco zajímavýho?“

„Ne. A ty?“

„Já taky ne. Odpoledne sem cvičil svý muže a večer ty děti z tábora.“

„Tak to ti nezávidím. Ty fakany nikdo nechce. Dělej tu jen bordel. Troufaj si i na slušný lidi.“

Vladislav už zjistil, že za »slušný lidi« se tady označují všichni, kteří pracují pro Branimíra, ať už to byli vojáci či civilisti.

„Před měsícem napadli i Krasomila.“

„Krasomil? Toho neznám.“

„Je to hlavní účetní pana Branimíra. Všichni mu tady říkaj Cifršpión.“

Vladislav si to jméno přidal do pomalu rostoucího seznamu potenciálních objektů zájmu.

„Myslím, že už sem ho tady viděl. Takovej malej a zženstilej.“

„Tak to nejspíš byl hrobník. Často ho tady vidáme, neboť pán slíbil, že každěj slušnej maník, kterej zemře v jeho službách, dostane dubovou rakev a vlastní místo na městským krchově. Krasomil je chlap jako hora. Však taky z toho kluka, co ho napad', málem vytrískal duši. Museli ho křísit.“

Vladislav dojedl chleba a zapil ho zbytkem čaje, který už stačil trochu zchladnout.

„Chutnalo ti?“ zeptal se Majzlík a převzal talíř i s hrnkem.

„Čaj byl jako vždy skvělej a lepší sýr sem neměl, nepamatuju. Dneska se už natáhnu, sem utahanej jako pes. A ráno brzo vstávám.“

Majzlík pohlédl na Milouše, který vyřčené rčení dokonale ilustroval, a přikývl. „Nepotřebuješ ještě něco?“

„Ne, děkuju, kamaráde.“ Lhal. Postrádal toho hodně. Nic z toho mu ale Majzlík nemohl obstarat. Vše se

totiž nacházelo desítky mil daleko, pod střechou jednoho domu v Hradci, nedaleko Ostroměřské brány.

Ráno ho probudili včasně. Opláchl se a seběhl do kantýny, která voněla opečenou slaninou. Vzal si dva plátky, krajíc opečeného chleba a sedl si k prázdnému stolu v oficírském koutku. Starý jednoruký svobodník mu přinesl konvici s horkým šípkovým čajem.

Dojídal, když do kantýny přišel seržant Rastibor. Za těch pár týdnů od okamžiku, kdy spolu vedli první rozhovor, ho Vladislav trochu poznal. Byl to tvrdý muž, který žil jen pro své povolání a od svých mužů očekával přesné plnění rozkazů; měl však i kladné stránky. Byl chytrý a svou chytrost využíval ve prospěch svých podřízených, k nimž byl spravedlivý.

I on si vzal jen dva plátky, byť měl nárok na čtyři, a sedl si naproti Vladislavovi. „Dnes sis přivstal, desátníku. Ranní ptáče dál doskáče, ale dřív chcípne.“

„Nečekám, že chcípnu stářím, pa'e.“

„Možná je to tak lepší. Proč čekat, když dubová rakev nabízí větší pohodlí než tvrdej kavalec.“

Asketický Rastibor dokázal být občas i sarkastický.

— *Možná, že by z nás někdy mohli bejt i přátelé. Tak dlouho tady ale nevydržím.*

„Dneska máš službu ve strážnici.“ Nebyla to otázka. Vladislav dobře věděl, že tu službu mu zařídil seržant a tak bude celé dopoledne v teple.

„Čtvrtá hlídka² začíná až za hodinu,“ pokračoval ser-

2. Ranní (čtvrtá) hlídka začínala devět hodin po soumraku a trvala tři hodiny. V druhém (bílém) týdnu sečence, jenž

žant hledě na vodní hodiny v rohu místnosti, v nichž zbývala sotva třetinka vody. „Neudělal by sis čas na malou pochůzku? Potřebuju něco poslat panu účetnímu Krasomilovi. Víš, kde ho najdeš?“

Vladislav se snažil tvářit, že ho to příliš nezajímá. „Nevím. Účetní o třetí noční?“

„Pracuje celou noc a pak spí dopoledne. Prej má v noci větší klid.“ Seržantův výraz vyjadřoval nesouhlas s tímhle životní stylem. „Pracuje v Tvrzi. Musíš tam ale zadním vchodem. Řekneš tam, že jdeš za Krasomilem podle mého rozkazu a oni tě k němu doprovodí.“

„Tak jo, seržante. Udělám to pro vás.“

Seržant se zatvářil o něco méně komisně a z kapsy vytáhl svitek. „Dávej na to pozor. Jsou tam rozepsaný prémie. I na tebe sem myslel, Kladivo, ačkoliv si nebyl v žádný ostrý akci.“

Vladislav vstal, převzal svitek a zastrčil si ho za opasek. „Děkuju, pane.“

odpovídá konci našeho ledna, to přibližně odpovídá naší třetí hodině po půlnoci.

Vrátil se do svého pokojíčku a papír rozvinul. Ve světle Věže byl jen špatně čitelný. Vladislav nebyl dobrý čtenář, nakonec ale našel své jméno na konci seznamu. Rastibor mu připsal osm grošů a Vladislav se neubráníl pocitu studu, že si důvěru svého nadřízeného nezaslouží. Netrval ale dlouho, protože se musel soustředit na oblékání. Tentokrát si vzal i neforemnou kápi, kterou mu sehnal Majzlík, a do vysokých bot zastrkal trochu slámy.

Milouš celou dobu ležel ve svém pelechu a když Vladislav odcházel, otevřel jen jedno oko a pak se slastně stulil do klubíčka.

Vladislav mu dal za pravdu ihned, jak vyšel ven. Mráz příliš nepolevil a přidal se i silný vítr, který rychle pronikl skrze všechny vrstvy oblečení a nepříjemně zastudil. Pokusil se víc zachumlat do pláště, ale příliš to nepomohlo. Přidal tedy do kroku.

Nejdříve obešel skladiště a došel na nábřeží. Zde však poprvé zatočil vlevo a zamířil do velké budovy, které všichni říkali Tvrz. Ve skutečnosti to však byl spíše malý městský hradní palác, s mnoha ozdobnými věži-

cemi, z nichž nejvyšší nesla osobní Branimírův praporec, masívními zdmi a vzosným kamenným portálem ve fasádě obrácené k městu. Na straně Nového doku byla ale jen malá fortna sevřená dvěma nezdobenými půlkruhovými baštami.

Ve fortně řekl své jméno a heslo svého oddílu, ke komu jde a za jakým účelem. Po chvíli ho pustili dovnitř a jeden ze strážných se stal jeho průvodcem. V zadní části přízemí byla kasárna osobní gardy; oni však rychle vystoupali po schodišti do prvního patra, kde sídlili úředníci. Na konci dlouhé chodby přišli k masívním dveřím, které strážil další voják. Ten jim otevřel a oni vstoupili do velké místnosti plné skříní a stolů, které se prohýbaly pod tíhou listin. Všude také stály vysoké svícny s mnoha svíčkami, z nichž ale hořelo jen pár.

U stolu pod vysokým oknem s výhledem na záliv a Věž seděl mohutný muž. Dlouho si jich nevšímal a něco psal. Až když papír vyplnil písmenky a ciframi, vzhlédl.

„Co potřebujete, desátníku?“

„Přináším nějakou listinu od seržanta Rastibora, pane.“

„Neznám vás. Jste nový?“

„Ano, pane. Přijali mě před necelejma třema tejdnama.“

„Takže to musíte být ten desátník z Trojzemí, o kterém se pochvalně zmínil pan seržant Rastibor.“

„Nevím, pane. Mně nic takovýho neřek.“

„Samozřejmě. Asi jsem vám to neměl říkat. Musíte na to zapomenout, desátníku.“

„Provedu, pane.“

Krasomil chvíli něco hledal mezi papíry, a když našel malý měšec, odsypal z něj tři groše. „Tady máte něco od cesty, aby vám to zapominání šlo líp.“ Pak se obrátil ke strážnému: „Znáte tady nějakou hospodu, kde mají dobrou kořalku, svobodníku?“

„U Černý kočky maj ucházející jeřabinku.“

„Tak se tam desátníku zastavte a vypalte si hrdlo.“

Vladislav převzal peníze a zasalutoval. „Děkuju, pane.“

„Tak a teď mi dejte tu listinu.“

Vladislav vytáhl listinu od opasku a předal ji vysokému zarostlému muži, jenž ji rozvinul a zběžně přehlédl.

„Počkejte ještě, desátníku. Mám tady něco připraveno pro vašeho seržanta.“ Účetní se vydal do vedlejší místnosti, která byla špatně osvětlená, ale i z úzké tmavé výseče viditelné otevřenými dveřmi, bylo zřejmé, že je rozlehlá a vyplněná labyrintem masivních skříní s miříádou poliček nesoucích nespočet lejster, mezi nimiž tu a tam přežívaly nepatrné kapsy zatuchlého vzduchu.

Krasomil zmizel v labyrintu a jeho kroky tlumené nezměrnými vrstvami kancelářského papíru se vzdalovaly. Pak ztichly, nahradilo je zvláštní skřípění a ozval

se našťvaný hlas: „Do prdele! Nejde to otevřít. Pojdte mi někdo pomoci!“ Strážný odspěchal drtě mezi zuby nadávky, z nichž Vladislav rozpoznal jen jedinou: „... ten nemožnej fachidiot...“.

Vladislav na chvíli osaměl a rozhlédl se po místnosti. — *Příležitost dělá špeha. Jak ale v tomhle bordelu najdu něco opravdu zajímavého?*

Kolem se vršily celé stohy lejster a času nebylo nazbyt. Obrátil se k jednomu stolku, který nebyl tak na ráně, ale zároveň vypadal trochu uklizenější. Vzal z něj dva menší papíry, rychle je svinul a skryl za opaskem. Pak si ještě všiml osmerkové listiny v jedné z mnoha přihrádek dlouhého kabinetu, který měl po levici. Uchoopil ji, ale kroky mu prozradili, že už nemá mnoho času. Spěšně ji zmačkal a zasunul do holínky.

Jen co se znovu napřímil, se ve dveřích objevil Krasomil a v ruce nesl malý svitek. „Omlouvám se, desátníku. Ale nakonec jsme to tady se svobodníkem vydolovali. Dejte to vašemu seržantovi.“

„Dám, pane. Ale teď mám strážní službu. Budu mu to moct předat až před obědem.“

„Nespěchá to, desátníku. Ale upozorňuju vás, že pokud na to zapomenete, tak vás čeká nejmíň tucet ran bičem. Pan seržant nemá rád zapomnětlivé podřízené.“ Krasomil se zahleděl z okna na zářící Věž a přidal další radu. „Pokud tady chcete přežít, mladý muži, pak musíte dobře vědět, na co zapomenout a co naopak nikdy neopomenout.“

Vladislav neopomenul ještě před obědem odevzdat malý svitek, ale hned po jídle se vydal do města. Nezamířil přirozeně k Černé kočce, ale k agentce-košíkářce. Nenápadně vstoupil do jejího krámků a na malém dvorku si prohlédl ukořistěné listiny. První dvě obsahovaly soupis nějakého zboží s částkami nepřesahujícími desítky grošů. Pomačkaný dokument byl psán nějakým podivným jazykem, číslice však byly statisícové a tři dokonce v ještě vyšších rádech, které už Vladislav neovládal.

— *Nic moc, za všechno to úsilí a hlavně nebezpečí. Tohle Branimíra za mříže asi nedostane*, pomyslel si, ale všechny tři pečlivě zapečetil a předal košíkářce. Poté se zamyslel, zda by už neměl svou misi ukončit, ale když

se mu v hlavě promítl živý obraz, v němž mu vévoda poklepával na rameno a říkal: „Není to špatný, Vladislave, ale moh' si vzít něco užitečnějšího než nákupní seznam Branimírovi milenky a chorobnej výplod nějakého šíleného cifršpióna!“, bylo rozhodnuto. Za šestý díl jednoho z grošů od Krasomíra si v pekárně Pod Příjinou rozkoší koupil tři věžské perníčky, aby si zlepšil náladu, a vydal se zpět k Novému doku. Perníky plněné meruňkovou marmeládou snědl už cestou.

Kousek od brány doku potkal Majzlíka. Mířil rychlým krokem někam pryč a Vladislava si všiml, až když do něj narazil. Jakmile vzhlédl a spatřil desátníkovu tvář, zesinal.

„Co se děje, kamaráde?“ zeptal se ho Vladislav.

„Zmiz! Rychle zdrhej!“ prodralo se z Majzlíkových sevřených úst. Pak se otočil a utíkal, jakoby potkal někoho nakaženého dýmějovým morem.

Vladislav se řídil kamarádovou radou. Nechtěl ale utíkat, aby zbytečně nezpůsobil veřejné pozdvižení. Majzlík mu nějakým záhadným způsobem zmizel s očí a on zamířil do široké ulice vedoucí do středu města.

Po necelém půlhonu minul prastarý Lugův chrám, v němž venetský král Ventslav III slavnostně uzavřel mír s vládci města a zpečetil smlouvu, jež už přes osm set let určovala nelehké soužití Mořské Věže a venetských zemí. Vladislav to nevěděl a neměl ani čas obdivovat architekturu prostého průčelí se čtveřicí masivních raně prytských sloupů. Azyl, o kterém pár vteřin uvažoval, zavrhl s myšlenkou na všechny ty poklady, které Branimír podle lidového podání vlastnil.

Jen pár sáhů za průčelím ho předběhlo něco bílého a chlupatého. — *Milda!* Pár okamžiků pocítil radost, neboť ho neopustili všichni zdejší přátelé, pak si ale uvědomil, že je tu ještě jedna, mnohem nepříjemnější, možnost. *Co když ho poslali po mý stopě?* Rozběhl se. Milda ho nadšeně následoval. Konečně našel někoho, kdo si s ním hrál na honěnou.

Ulice, po níž běžel, byla dlouhá a přímá, a tak se Vladislav rozhodl zmizet v nejbližší postranní uličce. Když do ní zahýbal, ohlédl se a spatřil skupinu vojáků

na konci ulice. Nebyli na koních, ale zjevně ho viděli a poznali.

V úzké uličce se pokusil zrychlit, ale bylo to marné; zradila ho nepřejícná městská topografie. Ulička se stočila proti směru jeho útěku a nakonec se poslušně vrátila k hlavní ulici. Do poslední chvíle doufal, že se objeví nějaká odbočka, plot či nižší zídka, ale uličku vroubila jen nepřerušovaná ohradní zeď chrámové zahrady a vysoké domy s masivními okenicemi a dobře zajištěnými vchody.

Milouš vyběhl na hlavní ulici, ale hned se vrátil. Následoval ho tucet vojáků pod vedením seržanta Rastibora. Meče prozatím neměli tasené, ale jejich oči říkaly, že nebudou mít skrupule je použít.

Vladislav stanul a odhodil opasek s mečem. Vojáci ho obestoupili a seržant vydal rozkaz prohledat ho. Nebránil se, ačkoliv nebyli příliš jemní.

„Zklamal si mě, Kladivo,“ řekl Rastibor, když skončili. „Ne proto, že si nejspíš špicl a vyzvědač, protože každý z nás někomu slouží, ale proto, že si tak blbej, že kradeš papíry Krasomilovi, kterej je známej tím, že si na zlomky palce přesně pamatuje, kde odložil každý papír, co měl kdy v ruce.“

Milouš mezitím skákal radostně kolem, nadšen tou novou a zajímavou hrou na četníky a zloděje, kterou provozovali noví kamarádi s jeho pánem.

Jeden ze svobodníků, bez čepice a možná i bez vypraných hací, to nevydržel a zeptal se: „Nemáme toho psa zabít, pane?“

„Ne, Bořislave. Ani toho čtyřnohýho ani toho dvounohýho. Čtyřnohej nám pomoh' a dvounohýho musíme hochům z direkce předat živýho.“ Při poslední větě se podíval Vladislavovi přímo do očí a v těch jeho byl smutek.

Hoši z direkce si s ním celé odpoledne povídali a Vladislav musel přiznat, že svou práci umějí víc než dobře. Málem z něj vymlátili všechno, co kdy věděl, včetně toho, kdo ho poslal a proč. Dokonce z něho dostali i ty tři perníčky a to horem.

Teď ležel celý zkrvavený na chladné podlaze vězeňské cely někde ve sklepeních Tvrze, nepříjemně překvapený tím, že i v takovém stavu ještě žije. Hoši s tím evidentně měli už své zkušenosti, neboť mu slíbili, že se s ním ještě setkají a tentokrát bude mluvit hlavně on.

Dávali si na čas, neboť dny odměřované cinkáním vězeňské misky se šlichtou ubíhaly a on stále čekal.

Bylo mu už lépe, bolesti ustupovaly, mohl si sednout a schoulit se, aby mu nebyla tak strašná zima, a mohl dokonce přemýšlet o něčem jiném než o podivných zdrojích a projevech bolesti.

— *Posral sem to. Celý sem to strašně posral.*

V polospánku ho pronásledovaly živé sny s Přibyslavou, v níž mu ukazovala jejich malého Soběslávka a také svůj život, v němž nosila dalšího potomka. Po takových snech se navzdory vlhké zimě probouzel zbrocený potem.

Změna nastala až osmý den. Otevřely se dveře jeho cely a vytáhli ho ven, kde mu na nohy připevnili těžké okovy. Poté ho tři statní vojáci vyvedli na řetěze z podzemí až do nejvyššího patra Tvrze. Namísto vlhkých plesnivých zdí ho obklopil růžový mramor a vzácné tkaniny. Cestou po stále vznosnějším schodišti potkali seržanta Rastibora ve slavnostní uniformě, který odvrátil zrak, když viděl zuboženého podřízeného.

Po schodišti ho vedli chodbou, jejíž stěny byly vykládané vzácnými dřevy a strop zdobily fresky námořních bitev. Vladislav si však okolní nádheru stěží všímal.

Cestou totiž minuli zrcadlo, v němž se na pár okamžiků spatřil. Nepoznal by se. Zbědovaná, špinavá a nejspíše i zapáchající lidská troska uprostřed výkladní skříně nepředstavitelného bohatství.

Na konci chodby vešli do nevelké místnosti, jejíž přepych překonával vše, co kdy Vladislav viděl. Všude se třpytilo zlato a leštěné polodrahokamy a na mramorem dlážděné podlaze ležel vysoký rudý koberec.

U protilehlé stěny seděl v jednoduchém křesle postarší muž. Vladislava však zaujal ten druhý, stojící – zženštilá tvář, dlouhé černé vlasy a pohrdavý úšklebek.

— *Hrobník? Co ten tady dělá? Bude mi měřit na dubovou rakev? Já ale přece nezemřu ve službách toho hajzla.*

Pohůnci ho uvázali k velkému železnému kruhu, jenž se podivně vyjímal vedle alabastrové fontánky, a odešli.

Starší muž vstal a přistoupil k vězni, avšak udržoval si odstup daný délkou jeho řetězů.

„Tak tady ho máme. Desátník Kladivo, nebo bych měl spíše říct seržant Vladislav.“

Rodné jméno probudilo Vladislava z letargie. Pohlédl muži do očí a snažil se, aby z nich jeho věznitel nevyčetl nepříjemné překvapení.

„Seržante, snad jste si nemyslel, že na to nepřijdeme. Taková známá osoba a vévodův osobní přítel. Strachoval jsem se o pár bezvýznamných listin a namísto toho jsem vyhrál ternó.“

Muž se rozesmál. »Hrobník« nehnul ani brvou a jeho oči se snažily proniknout hluboko do Vladislava nitra.

„Teď už nám to venetský knížátko bude zobat z ruky, když máme jeho milovaného druha v hrsti. Smrt svého drahého přítele přece nebude riskovat. Zvláště, když ta smrt může být hodně bolestivá.“

— »*Posral*« je ještě slabý slovo.

„Vy neumíte mluvit, pane rytíři?“

Vladislav neměl, co říci, a tak se rozhodl raději mlčet.

Muž, nejspíš Branimír, chvíli čekal, ale když bylo zřejmé, že se odpovědi nedočká, zatáhl za hedvábnou stuhu stříbrného zvonce.

„Odvedte ho!“ přikázal, když se stráž vrátila. „Než mi to tady zasviní.“

Vladislav odolal pokušení odplivnout si. Nepřinášelo to žádné skutečné zadostiučinění a za tu bolest to nestálo.

Když ho odpoutávali od kruhu, pán domu rozkaz doplnil: „Ale postarejte se, ať přežije, je to náš vzácný host.“

Hrobník k němu přistoupil a něco mu zašeptal.

„A dávejte pozor, ať si něco neudělá sám, ručíte mi za něj svou hlavou,“ pohrozil Branimír. „A ať je jen o tvrdém chlebu a vodě s nedělním půstem, aby pocítil, co znamená postavit se nejmocnějšímu muži Mořské Věže a brzy i celého světa.“

Vězeň už dlouhé hodiny zíral na své špinavé boty a třásl se zimou. Teplý plášť mu vzali a chlad kruté zimy pronikl až do podzemí tvrže. Žaludek mu kručel hladem a spánek nepřicházel. Vladislav si navíc nebyl jist, zda mu spánek nějak pomůže. Byl vždy plný temných snů a zdálo se, že nepřináší žádný odpočinek.

I přesto nakonec upadl do dalšího a ještě temnějšího. Tentokrát stál na bitevním poli a kolem ležela těla nespočtu mužů. Tváře většiny z nich neznal, ale blízko se vršila smrtná hromada, v níž poznával své přátele z ostroměřské posádky. Na samém vrcholu leželo tělo krutě poznamenané ohněm i bolestí, přesto v ztrhaných rysech poznal Boromíra, svého nejbližšího druha z těch dávno ztracených dob. Boromír byl o něco starší a pomáhal mu, když nastoupil do služby. On a Závíš stály za tím, čím se stal.

Na jednotvárně šedivé obloze kroužili krkavci a mezi mrtvolami se proplétaly krysy.

— Bohové, modlil se ve snu Vladislav, sou mrtví, a nikdo už jim nepomůže, dokonce ani vy. Nedopustte aspoň, aby se jich zmocnili mrchožrouti.

V ten okamžik se odevšad přihnala záplava kalné vody, pozvedla a odnesla všechna ta těla. On sám se vznesl nad záplavu a z té výše spatřil, že je to mohutná řeka mířící k obzoru, jenž žhnul sytě rudými červánky.

Nyní stál na vysoké skále a Řeka mrtvých tekla u jejích kamenných kořenů. Její hnědavé vody se znachovělymi

hřbety širokých vln plynuly bez ustání a odnášely mrtvé do míst, které jsou žijícím lidem nedostupné.

Dlouho sledoval uplývající řeku, pak ale zaslechl za zády známý hlas volající jeho jméno. Otočil se a uviděl svou ženu, která nesla v náručí něco těžkého.

„Vladislave, pomoz mi! I naše dcera má právo, aby jí Řeka odnesla do země, z níž se nikdo nevrací.“

Ted' už věděl, co Přibyslava přináší. Jejich malá dcerka jim přinesla velkou radost, ale jen nakrátko. Zemřela na horkou nemoc, když jí byl necelý rok. Byli u ní oba a Přibyslava jí do poslední chvíle držela za ruku a utěšovala, že se brzy uzdraví.

„Postarali sme se o ní. Oplakali sme jí, pohřbili a nikdy na ni nezapomenem.“

„Bude tam rychleji: s tvými přáteli, s tvým otcem a mojí matkou.“

Převzal to malé tělíčko, ale nenašel sílu hodit jej do krví zpěněných vod. Ještě chvíli ji chtěl držet a chránit: na okamžik, na pár okamžiků.

„Prosím!“

Pomalou sestoupil z hory vzpomínaje na její první žvatlavá slůvka. Na břehu našel malý člun, vložil do něj Miládčino tělo a jemně jej postrčil do proudu. Dlouho se díval, jak mizí v rudé záři.

„A teď se postarej o mě, Vladislave. Musím ji tam doprovodit. Nikoho tam nezná.“

„Ty ale nejseš mrtvá, Přibyslavo.“

„Všichni jsme už mrtví. Ty, já i naše děti. I to ještě nenarozené.“

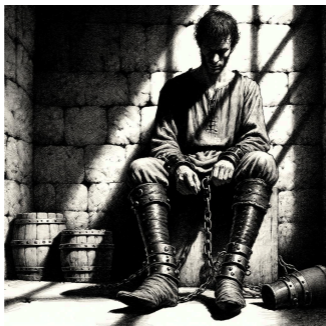
„Přibyslavo!!“

Ten výkřik ze sna ho probudil. Hlad ani chlad nestoupil a naděje už dávno vyhasla. I přesto mu bylo lépe – on žil a sen tak jistě lhal.

— *Miládka je mrtvá. Oni ale žijou a budou žít, i když já tady shniju ... Ten sen musel lhát... musel přece lhát.*

Vladislav cítil, jak se mohutná budova otřásá v základech; lehce, ale zřetelně. Venku zuřila zimní bouře, ale do hlubokých kobek Tvrze doléhala jen slabě. Přesto se jí snažil naslouchat, neboť mu přinášela ozvěnu vnějšího světa.

V jednom okamžiku dokonce zaslechl vzdálenou meluzínu, kterou však přerušilo mnohem silnější zachrastění zámku. Dveře cely se otevřely a dovnitř vešel vysoký muž s loučí. Světlo ho oslnilo a tak zavřel oči.

„Poznáváš mě, Vladislave?“

Muži, kteří k němu každý den chodili, nikdy nepromluvili a tak ho lidský hlas vyděsil.

Zavrtěl hlavou.

„Já sem Boromír. Pamatuješ?“

— *Boromír? Znal jsem jednoho Boromíra, ale ten je dávno mrtvej. Nebo se mi to jenom zdálo?*

„Sem tvůj přítel.“

„Tady nemám žádný přátele.“ Svůj hlas nepoznával. „A Boromír pad'. Shořel v bitvě, jako všichni mí staří přátelé z Ostroměře. Už dávno ho odnesla Řeka.“

„Nezemřel jem, Vladislave. Podívej se na mě.“

Louč se o něco vzdálila a vězeň pootevřel oči.

— *Je to ta tvář. Jen je o něco starší. A o dost ustaranější.*

„Ty nemůžeš bejt Boromír. Možná si ale jeho duch.“

Muž se k němu sklonil, až byla jeho tvář necelou píd' od vězňových rukou. „Přesvědč se. Šáhni si.“

Vladislav se svými sotva zhojenými prsty se té tváře dotkl. Hřála a několik hodin staré strniště vousů jemně píchalo.

„Nevěřím ti. Kdy sme se naposled viděli?“

„V bráně ostroměřskýho hradu. Vyhříval ses na sluníčku a já ti řek', že máš jít za starým. Už sou to tři roky.“

„Pak si to možná opravdu ty. Co tady ale děláš?“

„Přišel sem tě zachránit. Ale na povídání není čas.“

„Zachránit? Kdo tě poslal?“

„Vévoda Boleslav.“

„Na nohou mám okovy a sem připoutanej ke zdi. A mám spoutaný i ruce“

„Mám univerzální klíč. Počkej.“

Boromír mu předal louč, pár minut manipuloval se zámky na okovech a pak pomohl Vladislavovi vstát.

„Zůstaly mi ještě okovy na nohou.“

„Ty se mi nepodařilo rozevřít, musíš to s nima vydržet. Musíme vyjít z Tvrze a pak dva hony k ohradě. Pomůžu ti ji přelízt a za ní už je připravenej kůň.“

„Nevím jesli to zvládnou.“

„Musíš to zvládnout. Nemůžu tě celou tu cestu nýst. Venku je ale připravenej ještě jeden přítel.“

První kroky na zdřevěnělých nohou byly obtížné, pak se ale trochu rozchodily. Okovy mu nicméně bránily v delším a rychlejším kroku. Přesto se nakonec dostali až k fortně. Cestou nikoho nepotkali a dokonce i fortna byla nestřežená.

„Kde sou strážé?“

„Tvrdě spí. Až budem v bezpečí tak ti to vysvětlím.“

Boromír otevřel kované dveře a dovnitř vtrhl mrazivý víchř nesoucí záplavu sněhu. Vladislav stěží našel sílu mu vzdorovat. Ale mělo být mnohem hůř. Fortnu chránily bašty, a když se dostali na volné prostranství, vítr zesílil tak, že se i Boromír sotva držel na nohou. Podle šedobílého světla byl ještě den, ale vidět bylo nanejvýš na tři čtyři kroky.

„Nemůžu, Boromíre, prostě nemůžu.“ Vladislav klesl na kolena a roztrásl se zimou.

Boromír mu pomohl vstát, rozepjal svůj plášť a přehodil ho přes chvějící se ramena svého přítele. Pak mu dovolil, aby se o něj opřel. Společně vzdorovali větru a slotě, jejich tempo však bylo k uzoufání pomalé.

Boromír už začal pod tíhou svého přítele podklesávat, když se před nimi objevil temný stín. Nejspíš nějaká vysoká budova.

Od velkého stínu se odlepil menší a blížil se k nim.

„Si to ty, Přemysle?“ zvolal Boromír.

Stín nepromluvil, ale ve víření vloček se zaleskla čepel.

Boromír odstrčil svého přítele a tasil.

Vladislav znovu klesl na kolena a pak na všechny čtyři.

Sníh bodavě mrazil na dlaních — *Boromír nikdy nebyl dobrej šermíř*, uvědomil si. *Porážel sem ho, ačkoliv sem tenkrát sám nic neuměl*. Pomoci mu však nemohl.

Neměl meč a sotva se držel i na čtyřech.

Vladislavovy obavy se začaly plnit už při první srážce čepelí. Jeho přítel sice první úder neznámého muže odrazil, ale musel o krok ustoupit. Druhý útok ho poslal do kolen. Jediným štěstím bylo, že silný poryv větru neznámého muže na chvíli znejistil. Boromír mezitím s obtížemi vstal, krátce se podíval na Vladislava a pak zaútočil sám. Byl to ale sebevražedný útok, a když byl odražen, zanechal Boromírovu levou stranu zcela nechráněnou. Muž toho hodlal využít, náhle ale

zavrával a poklekl. Za ním se ze stínu vynořila další postava.

„Právě včas, Přemysle,“ poznamenal Boromír a zasunul meč do pochvy. „Pomož mi s ním!“

Přemysl zamířil ke zraněnému muži, ale Boromír ukázal na Vladislava. Společně ho po dlouhé námaze znovu postavili na nohy.

On se přitom celou tu dobu díval na umírajícího muže. Ten stále ještě klečel a snažil se křičet. Namísto toho vyzvrátil světle zpěněnou krev. Vladislav za svůj život viděl až příliš mnoho umírajících mužů, ale na tenhle pohled nikdy nezapomněl. Rudá krev ve světě

plném světle šedých stínů sytě zářila a široce otevřené tmavě šedé oči, do nichž vítr vháněl sníh, nesly jasné poselství: »Ty hajzle, protentokrát si měl štěstí«.

„Dnes já, zítra zemřeš ty,“ zašeptal za oněmělého pěšáka Vladislav.

Muž pochopil a sotva znatelně přikývl.

Po deseti tvrdě vybojovaných krocích dosáhli zdi skla-diště. Vzadu za nimi měkce dopadlo tělo. Ten slabý zvuk nezanikl ani v ohlušujícím vytí vichřice. Otočil se, ale za ním už byla jen neproniknutelná bílá stěna.

Po dalších třiceti krocích zeď skončila a je čekalo další volné prostranství; bylo ale užší a mohl se zavěsit do dvou mužů.

Vyhráno ale nebylo. Čekala je ještě ohradní zeď. Měla jen něco přes sáh, ale v tomhle počasí byla obtížně překonatelná i pro zdravého muže.

Boromír po pár minutách tápání našel připravené lano a vyšplhal se po něm na korunu zdi. Na to, co se dělo potom, se Vladislav nikdy neupamatoval. Jen to, že to bylo dlouhé a nesmírně únavné, zaznělo přitom hodně sprostých slov a také že nakonec skončil

v sedle. Boromír milosrdný výpadek paměti neměl, ale nikdy o tom nemluvil. S jedinou výjimkou; o mnoho let později po hostině, když muži svorně komentovali svá rostoucí břicha, prohlásil, že by Vladislava přes zed' nepřenesli, pokud by nebyl vyhublý až na kost.

Na koni se mu síly, alespoň dočasně, vrátily. „Udržíš se v tom sedle?“ zeptal se ho Boromír. Nejspíš už po několikáté, neboť jeho hlas signalizoval, že i jeho trpělivost má své meze.

„Zkusím to.“ Chyběl mu cit v prstech a tak mu otěže omotali kolem rukou. Boromír pobídl koně a Vladislav se na něm, ke svému značnému překvapení, udržel, byť musel mít nohy na jedné straně jako v dámském sedle.

Dlouho choval naději, že ho odvezou do nějakého blízkého domu ve městě, pak ale před sebou spatřil průjezd Pomořanské brány. Byla i v tenhle nečas otevřená a nikdo ji nehlídal.

Když jí ve spěchu projeli, Vladislav počkal na Boromíra, který ho jistil zezadu, a pokusil se překřičet

vichřici. „Do nejbližší vsi je to víc než půl míle. Tam už rozhodně nedojezu. Neudržím se na koni.“

„S tím sme počítali. Musíš ale ještě vydržet pár honů.“

Po necelém honu se z bílé tmy před hlavami jejich koní vynořila jezdecká jednotka obklopující kočárové saně. Vojáci mu pomohli s koně a do saní, které se rozjely dříve, než se zavřely jejich dveře. Až za jízdy do nich naskočil Boromír a sedl se proti němu. Pak vzal do svých velkých dlaní Vladislavovy promrzlé ruce a snažil se je zahřát.

„Mám pár otázek, Boromíre.“

„Ptej se.“

„Hodně otázek.“

„Máme čas. Jedeme až do Dobříně a to je více než dvě míle. V tomhle svinském počasí tam nebudem dřív než za hodinu.“

„Tak na jednu si mi už odpověděl. Nejdřív by sem chtěl ale vědět, jak se vám to, při všech bozích, povedlo?“

„Dlouhý plánování, jen já sám sem to tam tři dny obhlížel; plno spolupracovníků včetně několika odvážnejch lidí z Mořský Věže, hezkejch pár kop grošů, který platil Boleslav, tohle strašný počasí, a pak taky hodně štěstí.“

„Nevíš náhodou, jak se má moje rodina?“

„Když sem u nich byl před měsícem, tak byli všichni pořádku.“

„Tys byl u nás v Hradci?“

„Byl. Po tý bitvě sem se dlouho léčil a když sem se uzdravil, rozjel sem se do Ostroměře zjistit, jesli to ještě někdo náhodou nepřežil. A tam sem se dozvěděl, že si teď vévodův pobočník a bydlíš v Hradci. Tak sem se vypravil do Hradce a našel váš dům. Od tvý ženy sem se dozvěděl, že si v Tejně a dlouho ses jí neozval. Slíbil sem jí, že na tebe poptám, a jel do Tejna. Tam

mě kupodivu pustili až k vévodovi a já zjistil, že to už není takovej floutek, jako bejval. Dostal právě dopis od Branimíra, že tě zajali a popraví tě, pokud se nepřidáš na jeho stranu. Vévoda měl o tebe opravdickej strach a taky ho, alespoň myslím, hryzalo svědomí, že tě tam poslal. Tak sem se mu nabídl, že se tě pokusím zachránit.“

„Tak ted's mi zodpověděl nejmíň tři otázky, který sem měl. Děkuju ti. Jen nechápu, proč ses tak obětoval kvůli starýmu kamarádovi, kterej tě ani nehledal?“

„Protože si potřeboval pomoct. A protože sem chtěl pomoct tvý ženě.“

„Ještě jednou ti děkuju a sem tvým dlužníkem. Ale mám ještě jednu otázku, dřív než mě přemůže únava.“

„Ptej se.“

„Jak se dostal do Tvrze, když jí pořád hlídá stráž.“

„Pomoh' mi jeden tvůj přítel. Chodí v modrým a je to čaroděj.“

„Modrej Gryf?“

„Ano ten. Namíchal nějakej dryák, po kterým všichni usnou. Zabouchal sem na tu jejich bránu, a řek' sem

jim, že pokud mi neotevřou, tak je dá jejich pán zpráskat jako psy. Pootevřeli ji, hodil sem tam lahvičku s tím dryákem a kupodivu to stačilo. Nestačili ani zavřít.“

Slovo »psi« vyvolalo ve Vladislavově hlavě zasutou vzpomínku. „A neviděls tam, v tý Branimírově državě, náhodou taky psa? Bílýho psa s dlouhejma nohama a krátkou srstí?“

„Ne, žádnýho takovýho psa sem tam neviděl.“

„Škoda. Doufal sem, že alespoň on to přežije.“

„Jakej on?“ podivil se Boromír, ale Vladislav už mu neodpověděl. Usnul.

Probudil se v posteli ve velkém hostinském pokoji. V krbu hořela velká polena a z plamenů sálalo příjemné teplo. Pod hlavou měl měkký polštář a až po krk byl přikryt péřovou duchnou.

V pokoji nikdo další nebyl, ale zpoza zavřených dveří slyšel dva mužské hlasy. Hádaly se.

„Říkám vám, desátníku, že tady už nehrozí žádný nebezpečí. Ten věžskej magnát nemůže mít tak dlouhou ruku.“

„Víte to jistě, pane? Podle toho, co psal králi, už mu narost' pořádněj hřebínek. Co když něco zkusí? Alespoň dva vaše muže, seržante.“

„Čekali sme tam na vás celý čtyři hodiny. Moji muži sou promrzlí a unavení. A navíc tu přece zůstáváte vy.“

Vladislav si připomněl Boromírovo šermířské umění a tak nalezl dost sil, aby silně zachraptěl: „Seržante!“

Dveře se pootevřely.

„Seržante!“

„Tak vidíte, probudili sme ho,“ zazněl Boromírův obviňující hlas a oba muži vstoupili do pokoje. Seržanta vévodské gardy, upjatého muže s dlouhými černými kníry, znal Vladimír jen od vidění.

„Seržante, nejsem sice váš nadřízenej, ale měl byste zvážit požadavek mého přítele. Kdyby sem vtrhlo pár chlapů s mečma, tak se neubráníme.“

„Jsou utahaní, pane pobočníku. Nejspíš tady stejně usnou.“

„Víc utahaní než desátník Boromír? Musel mě pár honů nýst, bojovat se seržantem Branimírovy osobní gardy a pak mě dostat přes dvousáhovou zeď.“

Seržant se zamyslel. „Tak teda dva obětuju. Stejně u mě maj vroubek.“

„Děkuju vám seržante, zmíním vaši nezištnou pomoc, když budu mluvit s panem vévodou.“

Seržant něco zamumlal, otočil se a při odchodu práskl dveřmi.

„Nikdy sem tě nenes'. Ten muž nevypadal na seržanta a ta zeď neměla ani sáh a půl,“ poznamenal Boromír, když odezněly seržantovy kroky.

„Ale seš utahaněj, jakobys to udělal?“

„To teda jo.“

„Pak to byl dobrej argument.“

Boromír si sedl na křeslo u krbu, ale namísto ohně pozoroval svého přítel. V rudé záři už Vladislav nevy-
padal jako mrtvola. „Jak ti je?“

„Mohlo by to bejt lepší ale i horší. Skoro nic mě ne-
bolí. Pokud teda nepočítám ten zlomenej prst a zraso-
vaný záda.“

„Zejtra ti seženem nějakýho ranhojiče. Teď bys měl
spát.“

„Nechce se mi. Jak dlouho sem vlastně spal?“

„Do města Dobříně sme přijeli se soumrakem. Nejdříve sme tě dovezli do kovárny, kde ti sundali okovy. Kovář si na to pozval všechny svý kamarády z mokré čtvrti. Pak to ale trvalo jen pár minut a ani tě při tom nevzbudil. Sprostě nadával, že je to levnej pry-
tanskej šmejd a zburcoval při tom celou ulici. Nejspíš myslel, že si na vyproštění vévodova pobočníka udělá méno. Takže se nám to utajení zrovna moc nepovedlo. Mezitím tě vévodovi gardisti přenesli do nejlepšího

hostince v celým městě a vynesli do tohohle pokoje. No a tady už aspoň dvě hodiny spíš. Během té doby sme se všichni stačili navečeřet. Takže celkem tak asi čtyři hodinky.“

„Co ste měli k večeři?“

„Tlačenku. Byla výborná.“

„Taky by sem si dal tlačenku.“

„Tlačenku bysem ti moc nedoporučoval. Vyzvrátil bys jí.“

Vladislav si vzpomněl na perníčky a na jejich nešťastný osud. — *Bylo to poslední dobrý jídlo, které sem měl, před ... je to už hezkejš pár tejdnu.* Už si nevzpomínal, kdy je přestal počítat.

„Mám tady ale pro tebe poctivejš hovězí vývar. Bez masa s tvrdým žitným chlebem. Paní hostinská ho uvařila jen pro tebe.“ Boromír se naklonil, z krbu vzal hlubokou misku, počkal, až si Vladislav v posteli sedne, a vložil mu ji do rukou. Pak mu podal krajíc tmavého chleba a cínovou lžici.

Vladislav lámal chleba do polévky, a když změkkl,

přesouval tu božskou krmí k ústům a srkal ji – pomalu, velmi pomalu.

„Nikdy sem nic tak dobrého nejed’. Ale takovej vývar musí táhnout nejmíň čtyři hodiny.“

„Tebe je těžký oblafnout. Chtěl sem ti udělat radost. Vařila ho celej bílej den a zbylo na každýho. Většina svobodníků říkala stejně jak ty, že nic takovýho ještě nejedli, a to nebyli vyhladovělí po víc než měsíci o chlebu a vodě v lochu.“

Vladislav už nepromluvil, dokud v jeho žaludku neskončil celý krajíc a poslední lžíce vývaru. Až pak Boromírovi poděkoval a pookřav rozhodl se pokračovat v otázkách. „Děkuju, žes na mě myslel, kamaráde. Teď by mě ale zajímalo, jak si mě v tom žaláři našel a kde si získal klíče k mý kobce?“

„Nebylo to tak složitý, jak by sis moh’ myslet. Branimír je děsnej lakomec. Protože nechce živit vězně, tak většinu provinilců bez nákejch zvláštních cavyků odsoudí a je pak čeká buď bič nebo oprátka. Takže v celým to žaláři sou jen čtyři cely. Navíc tam nemaj žádnýho skutečnýho žalárníka. Jídlo roznáší gardista

a vždycky to padne na toho, kterej má nejvíc kázeň-
skejch prohřešků v předešlým týdnu, teda pokud tam
je vůbec někdo zavřenej. Ty klíče sou pouze dva. Žalář
má u vstupu mříže, jak sis určitě všim', a klíče od nich
sou v hlavní strážnici u fortny. Cely maj společnej klíč,
kterej visí kousek za tou mříží.“

„Jak si to, při všech bozích, věděl?“

„Někteří z těch neukázněnejch vojáků vzali roha a ne-
chali se naverbovat ve Venetech. A dva takový sme
našli a pár grošů jim rozvázalo jazyk. Jeden z nich se
rozhodl zpeněžit to ještě na druhý straně, ale i s tím
sme počítali. Chytli ho v Kamenným Mostě, když se
snažil dostat na druhej břeh Velký řeky.“

„Co s ním je?“ Vladislav si byl vědom, že jeho hloupost
už zahubila nejméně jednoho člověka. — *A mnoha
dalším sem, sakra, pořádně zkomplikoval život.*

„Vévoda ho v řetězech poslal někam na hranici se Se-
veřanama. Stavěj tam prej nějakej novej hrad. Ten
čestnější či míň bystřej byl dokonce schopnej nakres-
lit jednoduchej plánek.“ Boromír z opasku vytáhl na
dvakrát přeložený list papíru a rozložil ho. Kresba byla

neumělá a nebylo na něm ani jedno písmenko, ale pro základní orientaci stačil. „Našel sem tě hned v tý první cele. Ale teď už musíš opravdu spát.“

„Už sem ti říkal, že se mi nechce. Ta polívka mě probudila. Můžem si povídat až do půlnoci. Třeba, co sme zažili od našeho posledního setkání tehdá v jiným dávno zmizelým čase v Ostroměři.“

„Začínáš ale ty.“

Vladislav souhlasil a začal vyprávět. Boromír pozorně naslouchal ale nic nekomentoval. Jen si občas promnul svůj zakrnělý knír.

Vladislav se právě dostával k setkání se svou matkou a budoucí ženou v Černém Brodě, když se z chodby ozvaly podezřelé zvuky.

„Slyšíš?“

„Slyším, Vladislave. Vypadá to jako třesk mečů. Jdu se podívat.“

„Ne, Boromíre. Vytáhni meč a postav se do kouta, abys nebyl vidět po otevření dveří.“

„A co, když jich bude víc. S čím budeš bojovat ty?“

Vladislav se rozhlédl. „Dej mi svůj meč. A ty si vezmi ten pohrabáč z krbu.“

Boromír na to nic neřekl, ale přítelův rozkaz splnil.

Hluk sílil, po chvíli ale téměř umlkl. Někdo hlasitě zachroptěl. Čekali. Dveře se pomalu otevřely a do pokoje vstoupil hubený muž s taseným mečem. Vladislav ho snadno poznal; byl to seržant Rastibor. V Rastiborově tváři se poprvé zračila výraznější emoce, bylo však těžké poznat, zda je to těžký smutek nebo obviňující vyčerpání.

Seržant se opatrně rozhlédl, naštěstí ne tak široce, aby zahlédl Boromíra. Vladislav ve své špinavé uniformě a bosý, neboť mu sundali nejen okovy ale i boty a odvinuli onuce, stál u nohou postele a dlouhý meč se mu v ruce viditelně chvěl.

„Začínáš mě pořádně štvát, Kladivo, nebo jak se vlastně menuješ. Právě sem přišel o dva své nejlepší chlapy. Nechápu, proč tě šéf chce živýho.“ Rastiborovy zřítelnice sledovaly malé osmičky, které opisoval hrot Vladislavovy zbraně. „Dej mi ten meč, stejně ho už dlouho neudržíš.“

Boromír nechal seržanta domluvit, pak ale zaúřadoval pohrabáč. Rastibor se bez hlesu sesul k zemi.

Někde zezdola zazněla vojenská polnice. Boromír vyšel na chodbu a za chvíli se vrátil. „Jsou tam čtyři mrtví,“ oznámil. „Dole na schodišti sou už naši muži. Je tam i ten jejich namyšlenej setník.“

„Někdy je dost nebezpečný mít vroubek u svýho velitele.“ Vladislav zaslechl nějaké pozdvižení venku a tak pootevřel okenice. „Pár našich statečnejch mužů vybíhá z nevěstince jen v podvlíkačkách a s opaskem. Běhny běží za nima a nesou jejich svrchníky,“ stručně poreferoval a okno opět zavřel.

„Dobře jim tak.“

Vladislav se chtěl zeptat, jak to Boromír myslí, byl však přerušen setníkem, který do místnosti vtrhl se svými třemi muži a vyhrkl: „Co se tady stalo?“ Velitel krátce pohlédl na tělo na podlaze, ale pak dlouho nemohl odpoutat zrak od Vladislavových holých nohou.

„Rytíř Vladislav byl právě v nedbalkách, když se tu náhle zjevilo tohle individuum, říkalo něco o tom, aby se mu pan rytíř dobrovolně vzdal, a tak sem ho umravnil

pohrabáčem,“ odpověděl Boromír a Vladislav se rozhodl, že se do toho nebude plést. Na střet s blbcem neměl dost sil.

„Kde se tu vzal?“

„Říkal něco o tom, že ho posílá pan Branimír. Vy, pane seržante, ale nejlíp ze všech víte, že ten tak dlouhý ruce nemá.“

„Zabili i dva mý muže, když vás bránili.“

„No, je to ještě pořád lepší, než kdyby je zabili ve spánku.“ Do pokoje sypající dospěli i spoře odění milovníci rozkoše. „Nebo v bordelu s kurvama.“

Seržant se otočil na své muže a i ti nejodvážnější o půlkrok ustoupili. Sám se však rozhodl opustit ožehavé bitevní pole slov; obnaženou čepelí svého meče ukázal na nehybného Rastibora a změnil téma: „A co máme udělat s tímhle?“

Tentokrát odpověděl Vladislav: „Svažte ho a až budem dostatečně daleko, tak ho propusťte. Je to dobřej velitel. Jen na tý špatný straně.“

Saně je po třídení cestě dovezly až na druhé nádvoří

týnské citadely. Zimní bouře sice skončila, ale všude bylo plno sněhu. Dokonce i v Týně ho nasněžilo téměř půl druhé stopy.

Boleslav je čekal ve své pracovně a vstal, aby je uvítal. „Rád tě vidím, Vladislave, i tvého váženého přítele. Tu dobrou zprávu mi přinesli už včera večer, ale nemohl jsem jí uvěřit.“

Vladislav se nechal přátelsky obejmout, ale ještě v objetí řekl: „Omluvám se vám, pane Boleslave.“

„Za co se my omlouváš? To já by se měl omluvit.“

„Nesplnil jsem, co jsem vám slíbil, pane. Nezáskal sem žádnéj důkaz a tak Mořská Věž na tu smlouvu nepřistoupí.“

„Já si naopak myslím, že jsi uspěl. Dostal jsem od tebe dvě zprávy a obě nám byly užitečné.“

„Užitečné? Vždyť to byly bezcenný listiny.“

„Mýlíš se, příteli. Ty dvě menší nám sice příliš nepomohly, ale ta třetí je velmi zajímavá.“

„Zajímavá? Vždyť je napsaná nějakou podivnou hatmatilkou.“

„Ta hatmatilka je šifra a mým lidem se ji podařilo rozluštit.“

„Takže na něj něco máme?“

„Máme, ale stále toho není dost. Je to jako stavba velkého chrámu; už sice máme většinu kamenů v základech a stěnách, ale stále nám chybějí nějaké klenáky. Pracuje na tom ale hodně lidí a snad někdy brzy budeme moci celou tu záležitost vyřešit.“

„Takže to nestojí jen na mě?“

„Ne, ačkoliv jsi byl jeden z těch nejdůležitějších. Ale nějak zapomínáme na tvého přítele. Desátníku Boromíre, děkuju vám, že jste mi zachránil pobočníka a přítele.“

„Není zač, pane vévodo. Udělal sem to pro Vladislava. Ale taky pro vás, když sem viděl, že i vy ste jeho přítel.“

„Ale i tak zasloužíte odměnu.“

„Žádnou nepotřebuju, pane.“

„Možná, že vy ne, ale třeba vaše žena.“

„Máme se rádi, a tak nám stačí málo. Ale možná by sem chtěl něco tady pro Vladislava.“

„Toho odměním osobně, za jeho službu.“

„Ale já vím, co si přeje, pane. Jen se vám to bojí říct.“

„Jak to můžete vědět?“

„Řekla mi to Přibyslava, Vladislavova žena.“

„Myslím, že bude lepší, když vám to, pane, řeknu sám,“ vložil se do rozhovoru Vladislav, snaže se zachránit situaci, která hrozila vymknout se z rukou. „Uvažujeme, že v Černém Brodě postavíme hrad. A potřebujem, abyste to schválil.“

„To rád učiním, Vladislave.“

„A taky potřebujem nějaké peníze do začátků. Můj podíl z čarodějova pokladu na to nestačí. Tak sto kop grošů. Aspoň půjčku.“

„To už bude těžší. Tak velkou sumu musí schválit hradský zemský sněm.“

„Hrad by byl na strategickém místě, pod průsmykem vedoucím do Prytanska. Je tam sice ještě Ostroměř, ale v Černém Brodě je ideální předsunutej obrannej bod.“

„Vidím, že Modrý Gryf je dobrý učitel. S takovými

argumenty bys mohl na sněmu zapůsobit. Ale potřebuješ ještě muže, kteří by tvořili hradní posádku.“

„Jednoho už má. Desátníka s velkejma praktickejšma zkušenostma,“ přihlásil se Boromír.

„Ty bys do toho šel s náma?“ zvolal Vladislav, na kterého to bylo všechno trochu moc rychlé.

„Já i moje žena. I ona, stejně jako paní Přibyslava, už má dost toho, aby nás pořád vydržovali rodiče. Hlídali nás a rozhodovali, co máme dělat.“

— *Co mu to jen Přibyslava napovídala. Vždyť ani nevěděla, či je to skutečně můj přítel. Jak teď vypadám před vévodou?*

„Pokud je to tak, jak říkáte, pane desátníku, pak je mou povinností, protlačit to na sněmu.“ Boleslavovy oči prozrazovaly, že potlačuje smích. „Vyřeším tak dvě manželské nesnáze jednou ranou.“

Boleslav si je oba ponechal u sebe. Na relevantní námitku, že je očekávají milující manželky, reagoval tím, že k nim vyslal rychlého posla. Navíc oběma mužům

zajistil ubytování a nezapomněl ani na velmi slušné stravné.

Vytrvalé mrazy vystřídala rychlá obleva a s prvními sněženkami přišli i další zprávy z Mořské Věže. Boleslav si je k sobě povolal jednoho časně jarního večera. Zastihli ho u soukromé večeře. Kuřecím stehnem jim ukázal, kde si mají sednout a nechal jim přinést hlavní chod.

Promluvil, až když dojedli. „Díky tobě Vladislave jsme tu diplomatickou bitvu vyhráli. Branimíra hodili přes palubu a tak už nic nebrání podepsání smlouvy.“

„Jak ho hodili přes palubu?“ zajímal se Vladislav.

„Doslova. Někteří mocní senátoři ho pozvali na lodní výlet a když byli dostatečně daleko od pobřeží, tak ho spolu s jeho osobními strážci svrhli do moře. Vím to neoficiálně, ale od spolehlivého zdroje. Oficiálně to byla nehoda.“

„Jaktože tak náhle změnili názor?“ zajímalo Boromíra.

„Ukázalo se, že o nich ví, víc než čekali a především více než byli ochotni snášet. A taky se dozvěděli, jak hodně sdírá jejich klienty a o kolik tím přicházejí.“

„Takže o tom byla ta moje listina?“

„Trochu, ale byl to jen jeden z mnoha kamenů v základech. Ty jsi se ale Vladislave postaral o klenební svorník, který stavbu chrám završil.“

„Já?“

„Víš, jak jsi mi vyprávěl, že ti připadala hodně divná přítomnost toho »hrobníka« při tvém rozhovoru s Branimíre. Řekl jsi mi dokonce, že si myslíš, že je to nějaká vlivná osoba. A měl jsi pravdu. Ten »hrobník« pro Branimíra sháněl informace a byl to on, kdo tě odhalil.“

„Jak to víte, pane Boleslave?“

„Je v našich rukou. A mluvil. Hodně mluvil.“

— *Doufám, že Boleslavovi lidé nepoužili metod hochů z direkce.*

Vladislav zaplašil temné podezření a zamyslel se. Jedna věc mu stále nebyla jasná. „A teď, když vědí, co všechno o nich víme, neobrábí se to proti nám?“

Vévoda se díval na Vladislava a mlčel. Dlouho mlčel. Nakonec ale promluvil: „Podceňují tě, Vladislave, všichni tě podceňují. I já, který tě znám možná nejlépe,

jsem tě několikrát podcenil. Všichni až na Závíše. Máš totiž opět pravdu. Naštěstí mám i jiné lidi, kterým to myslí. My jsme jim samozřejmě neřekli všechno, co víme. Jen to, co bylo skutečně třeba. A vždy o jiných lidech, o jejich nepřátelích, ale též o přátelích. Každý tak ukojil svou ctižádost, ale nikdo z nich se nestal příliš silným.“ Boleslav uchopil do ruky bronzový zvonec a dvakrát zazvonil.

Boromír viditelně zbledl. Vladislav však zůstal v klidu. Boleslavovi věřil a ta víra stála za celým jeho životem.

Do komnaty nahlédl starší sloužící.

„Přineste mi bílé marské, nejlepší třiatřicátý a tři sklenice,“ Vladislav počkal až lokaj odejde. „Pánové, to, co tady bylo řečeno, je státní tajemství. Protože to jediné, co dnes potřebujeme, je mír. Mír mezi vévody a mír s našimi sousedy. Využili jsme jejich slabosti, ale to to neznamená, že tu slabost nemáme i my. Závist a sobectví dokázali a ještě dokáží rozvrátit i velké národy a mocné říše. Proto o tom nikdy nemluvme s nikým, kdo by toho mohl zneužít.“ Povstal a oba vojáci ho napodobili. „Přísahám při Velesovi, našem skotím bohu.“

Vladislav pozvedl ruku. „Při Velesovi, přísahám.“ Jako poslední přísahal Boromír.

Vzápětí přišli tři sloužící a přinesli víno.

„A teď si, pánové, připijme na naši vlast a naše přátele.“

Pozvedli číše, žádající o pomoc bohů i dobrých lidí, a napili se vína.

„A abych nezapomněl, přátelé. Připravte se na cestu. Pozítří odjíždíme do Mořské Věže.“

Do města ozářeného poledním sluncem vjeli Týnskou branou. Podél ulic je vítaly zástupy zvědavců. Vladislav v nové slavnostní uniformě jel po boku vévody, ale nebyl tam jen pro ozdobu. Meč, který měl po boku, nebyl ceremoniální, neboť mladý seržant tvořil jednu z obranných linií tělesné stráže. Kromě něj vévodu chránila i pětice jezdců jedoucích před nimi a prapor pěšáků, který doprovázel vévodovu suitu. Do jásajících davů se navíc vmísili agenti v civilu, byť se některým z nich nepodařilo dokonale splynout. Na druhou stranu Vladislav netušil, komu ti muži s kamennou tváří a podezíravýma očima vlastně slouží.

Boromír do ochranného sboru nespadal a jel na konci průvodu s vybranými rytíři, starosty a méně důležitými úředníky jako čestný host.

Když přijeli na nábřeží, průvod zpomalil a Vladislav našel čas všímat si i jednotlivých tváří. Jedna z nich mu byla povědomá.

— *To je přece Majzlík.*

Svobodník stál na břehu zálivu a díval se na pestrobarevné jezdce s praporce v čele. U nohou mu seděl bílý pes.

— *Milouš!*

Pes ho zpozoroval jako první. Rozběhl se k němu a začal radostí skákat. Snažil se doskočit až k třmenům a občas se mu to dařilo. Vladislavově hnědé kobylce se dotírající pes příliš nelíbil a bránila se tím, že ustupovala do strany a nespokojeně frkala.

Všiml si toho i Boleslav. „Ty toho psa znáš, Vladislave?“ „Je to můj kamarád, kterého jsem našel v tom pekle, pane Boleslave.“

„Nevyprávěl jsi mi o tom.“

„Nezdálo se mi to důležité, pane.“

„I když je to tvůj kamarád, musíš to nějak vyřešit. Plaší nám koně a sebou ho vzít nemůžeš.“

„Dejte mi tři minuty, pane, a vyřeším to.“

„Máš mé svolení, Vladislave.“ Vévoda gestem přivola-
lal jednoho ze svých jezdců, aby pobočníka dočasně
nahradil.

Vladislav seskočil s koně a přivítal se s Miloušem. Vě-
noval tomu celé dvě minuty a až poté se vydal za
Majzlíkem.

„Čekal jsem, že vás tady najdu,“ oslovil ho vyhublý,
špinavý a pobledlý svobodník.

„Děkuju ti.“

„Za co?“

„Žes mě varoval.“

„To teda máte, pane, za co děkovat. Vám tam nahoře
nezáleží na obyčejných kmánech. Využil ste mě, a
když to prasklo, tak sem snad jen zázrakem zachránil
holej život. Až dneska sem se odvážil z tý smradlavý
skryše vyjít ven.“

„Omluvám se.“

„Doufám jen, že sem trpěl za dobrou věc. Myslím věc, která prospěje i nám dole.“

„Myslím, že jo. Bude mír.“

„Mír není špatnej, ale líp by mě uživila válka.“

„I mír tě uživí, Majzlíku. Máš teď dobrý přátele. Jak se ti podařilo zachránit Milouše?“

„Před tejdnem ho k Milivojovi přived' seržant Rastibor. Řek' mu, že vám ho mám předat. Celej ten čas věděl, kde sem schovanej, a neprásk' mě. Teď má prej nový místo a nemůže ho vzít s sebou. A jen proto sem tady. Sbohem, pane rytíři Kladivo.“

„Počkej.“

„Co ode mě ještě chcete?“

„Musíš mi ještě do chvíli pohlídat Milouše. Teď se mnou nemůže. Večer přijdu k Mezkovi a vezmu si ho.“

„To udělám. Pro něj. Jen pro něj.“

„Děkuju.“

„Poděkuj Miloušovi. On vám možná ještě uvěří, pane. Já už ne.“

Při plavbě přes záliv se Vladislav nedíval na Věž, jejíž zářící špice se ztrácela v nízkých oblacích. Neměl na ni nejlepší vzpomínky a musel hlídat svého vévodu. Občas ale pohlédl na zubatý vrchol Tvrze, jenž čněl vysoko nad nižší zástavbou Nového Města. Už nad ní nevlál purpurový praporec s černou krovkí, ale jinak se zdála netknutá a nepokořená.

— *Ale jak to vypadá uvnitř? Už to všechno stihli rozkrást, nebo se pořád ještě hádají?*

V přístavišti Starého Města je přivítali senátoři ve svých slavnostních oděvech spolu se zástupy podřízených úředníků. Usmívali se a rezervovaně vítali přicházejícího vévodu.

— *Který z nich hodili svého soudruha žralokům?* zeptal se v duchu Vladislav, ale hned se opravil: *dali ho hodit; oni by si ty své panský ruce nezašpinili.*

Následovali dlouhé nicneříkající proslovy, které neposlouchal. Snažil se jen stát v pozoru, pevně držet vévodu modrobílou zástavu a tvářit se neutrálně.

Stín, který vrhala jeho vysoká přilbice, se viditelně posunul po šachovaném dláždění, když kapitán města

konečně dokončil nekonečný proslov a pokynul vévodovi, aby ho spolu s pobočníkem, kapitány a vybranými dvořany následoval po obřadní cestě vzhůru k honosné budově senátu.

„Mám strašnou žízeň, Vladislave,“ obrátil se na svého pobočníka Boleslav, když míjeli kamennou kašnu, z níž přepadem ve tvaru lví hlavy proudila voda. „Ale nezbyvá nám, než počkat na banquet. Dříve nám napít nespíš nedají.“

„Mám ještě pár hltů ve své čutoře, pane.“

„To myslím není příliš vhodné. Tady na veřejnosti, kde bedlivě pozorují každý náš pohyb a budou to celé týdny probírat či spíše propírat,“ konstatoval odevzdaně vévoda, ale pak se podíval svému praporečníkovi do očí a jeho špatně zhojenou rudou tváří prokmitl náznak úsměvu. „Ale proč by ne? Jsi přece můj pobočník a i oni by měli vidět, že jsem jen člověk a mám u svého boku přítele.“

Vladislav mu volnou rukou podal svou starou cínovou polní láhev a vévoda se z ní napil. Nejdříve jeden hlt a pak i druhý.

„Děkuji ti, kamaráde. Voda! Ta nejlepší, kterou jsem v poslední době pil. Možná od té doby, co jsi ji ve svých dlaních nabídl zlomenému umírajícímu muži, kterého jsi neznal a na kterém ti nemuselo záležet. Teď už mi mohou nabízet nejlepší prytanská vína a budou mít smůlu. Proti tomuhle hltu už to budou jen patoky.“ Boleslav se podíval na svého zpoceného a zchváceného pobočníka a ukázal na kašnu. „Naber plnou; ještě ji možná budeme potřebovat.“

Vladislav se zmateně rozhlédl kolem sebe a zjistil, že v dosahu není žádný vévodův důstojník nepočítaje tajné agenty v davu.

„A co mám dělat se zástavou, pane Boleslave?“

„Podej mi ji. Pro jednou si ji ponesu sám. Záchrana mého života a zachování tvého zdraví je rozhodně důležitější než nějaký diplomatický protokol.“

Vladislav opatrně předal standartu a vydal se ke kašně nevšímaje si lidí, kteří se před ním rozestupovali. Mluvíli vzrušeně a venetsky, ale on se nenamáhal jim porozumět. Zastavil se až u zurčícího přepadu a odšpuntoval polní láhev.

„Být vámi, načepoval bych ji u jiný kašny, tahle má špatnou vodu. Další je jen o čtvrt honu výš. A je napájena z nového vodovodu. Přivádí ji tři míle akvaduktem až z úpatí Slezy.“

Ten hlas, který téměř zanikal v jásotu davů, mu byl známý. Nepotřeboval se ani otočit.

„Proč bych vám měl důvěřovat, pane Krasomile?“

„Dal jsem vám celých deset možná i jedenáct hodin, desátníku – omluvám se – pane seržante.“

„A to vám mám za to poděkovat?“

„Ne, pokud nechcete. Stačí mi, když občas na něco zapomenete. Pamatujete si, co jsem vám při našem

posledním setkání radil? Svět se možná trochu změnil, ale to, co jsem tehdy říkal, stále platí a platit bude.“

„A co ty neopomenutí?“

„Ta vám, pane rytíři, nemusím, myslím, připomínat.“

Vladislav se rozhodl, že se tomu hlasu nepodívá do očí. Ale pro vodu si došel k té druhé kašně. Byla opravdu dobrá. U té rady si už nebyl tak zcela jist. Ale rozhodl se ji nezapomenout.

Večer se z velké hodovní síně omluvil už po hlavním chodu. Viděl tam všechny ty velké muže města a věděl, že mnozí se příliš neliší od Branimíra. Možná jednají víc v rukavičkách, ale výsledek je stejný. A navíc, těšil se na Milouše.

Doprovázel ho Boromír, který byl z té vybrané společnosti celý nespůsobilý. Noc na městě ležela těžce a chladný stěží dýchatelný vzduch se jen neochotně poddával předjarnímu vánku z jihozápadu. Město bylo podivně ztichlé a radniční zvon odbíjející druhou hlídku zněl tlumeně.

K hospodě byli dojeli na koních, které nechali ve

dvoře vedle žumpy, jejíž zápach nedokázal vánek rozptýlit, a vstoupili do sálu. Ten byl prázdný, jen Majzlík seděl v nejvzdálenějším rohu a před ním stála láhev kořalky. Zelené značně zplihlé péro měl zastrčené za levým uchem. Hlava mu spočívala na stole, ale když vešli, zvedl ji. „Hospodo, vzácní páni přišli. Přines jim pivo,“ zamumlal, ale nezdál se ještě zcela opilý. „Pokud jim teda bude dost dobrý.“

Milouš ležel natažen pod stolem a příchodu svého pána si zdánlivě nevšímal.

— *Trucuje. Ráno jsem ho opustil, ačkoliv mě vítal jako dlouho ztraceného přítele.* „Nezůstanem tu dlouho. Vezmu si Mildu a odcházíme.“

„Jasně, proč by se takoví vznešení pánové zdržovali v nějakém zaplivaném pajzlu?“ konstatoval hořce Majzlík a napil se přímo z láhve.

„Jen se zdržte, pánové,“ zahlaholil hospodský nesoucí dva žejdlíky piva. „Všebor má dneska blbou náladu od samého rána.“

„Neviděli sme se někde, pane hospodský?“ zeptal se Boromír, kterého silně kulhající muž zaujal.

Hospodský se na Boromíra podíval a zachmuřil se. „Pokud si ten zsranej svobodník, co ze mě udělal mrzáka, pak jo.“

„A vy ste nejspíš ten zkurvenej desátník, co mi vrazil kopí do stehna a strh' s koně. Ležel sem celej boží den na holý zemi a pak přes rok v posteli. Ještě teď mě to každěj večer svinsky bolí.“

„Pak sme si kvit, svobodníku, a můžem na naše první dost nevydařený setkání zapomenout. Jak se menuješ? Tam nebyl čas se na to zeptat.“

„Já sem Boromír a sem už desátník. A ty?“

„Milovoj. A dneska to jde na mě, Boromíre. Ať nám to zapomínání de líp.“

„To není špatnej nápad, Milivoji.“

„Nepřidáme se k nim, Majzlíku?“ navrhl Vladislav.

„Taky by sem rád na něco zapomněl. Zapomněl a znovu našel kamaráda. A platit budu samozřejmě já.“

„Když jinak nedáš, kamaráde.“

A pak až do rána vzpomínali i zapomínali. A Milouš byl šťastný, že znovu našel pána a má plno nových

přátel – kamarádů, se kterými se dá konečně rozumně mluvit.

Nový život

*Tento příběh věnuji
svým nomádkým přátelům Věře a Davidovi*

„Narodilo se nám nový hříbě!“

Zbyslav vtrhl do Jaroslavina pokoje bez zaklepaní podobaje se náhlé letní bouřce, jež ospalý letní den v mžiku promění ve hřmot krupobití. Teď však panovala hluboká noc a bratrův výkřik Jaroslavu probudil ze sna.

„Musíš se na ně jít podívat!“ Zbyslav uchopil ruku ruku své starší sestry a snažil se ji vytáhnout s postele.

Jaroslava byla chvíli zmatená, ale po chvíli si uvědomila, že opustila temný les svého snu a ocitla se v ještě větší temnotě svého nového pokoje. Ospalý mozek se navíc po chvíli ukotvil i v čase. V téhle pozdně jarní noci měla přece rodit její bílá klisna Vločka, kterou dostala před necelými dvěma lety darem od bratra Vladislava.

„Počkej! Jasně, že se jdu podívat. Rozsviť něco!“

Jaroslava opustila příjemně vyhřáté podpeřiní a spustila holé nohy na podlahu. Dřevěné trámy kryl vysoký prytanský koberec, přesto to zazáblo. Zbyslav mezitím našel svíčku i křesadlo a na první pokus se mu ji podařilo zapálit. Bledý svit nahradil temnotu mihotavými stíny, ale ani v nich se Jaroslavě nepodařilo najít dřeváky.

„Pomoz mi najít boty.“

Chlapec se ponořil pod postel, a nadšeně o překot vyprávěl o nejnovějším zážitku. „Vločka si lehla na bok a ze zadku jí vyklouzlo hříbě v takový divná bílý bláně. Strejda Boromír mě nechal se na to celou dobu dívat.“

Kovář tu blánu roztrhl a to hříbě začalo dýchat a za chvíli se prej samo postaví na nohy.“

— *Neměla jsem usnout. Zbyslav je o čtyři roky mladší a přesto vydržel zůstat vzhůru. Neměla jsem Vločku opouštět v její těžký hodině.*

„Tady je máš. A přehod' si něco přes sebe. Venku je zima.“

Jaroslave se rozhodla, že pro tentokrát svého bratra poslechne. Přes noční košili si vzala šaty a vklouzla do dřeváků. Pak se opatrně vydala ke dveřím a Zbyslav ji následoval se svíčkou. Za dveřmi získala jistotu rovnováhy a rozběhla se chodbou směrem ke stájím. Hrad ještě nebyl úplně dostaven a tak se musela vyhýbat nástrahám, které na chodbě zanechali řemeslníci a do chladné noci vyběhla úzkým otvorem, který se ještě příliš nepodobal kamennému portálu. Na nádvoří nebylo živé duše kromě větru, jenž zhasil svíčku a pronikl až k její kůži. Nedala se však odradit a zamířila k slabé záři linoucí se ze stáji na severní straně hradu.

Po překonání velké studené prostory pootevřela vrata a proklouzla dovnitř. Stáj byla osvětlena jedinou loučí

a mezi dvěma muži stála její klisna a k něčemu malému skláněla svou hlavu. Muž vzadu byl hradní kovář, mohutný chlap s hustými vousy a koženou zástěrou. Ona však zamířila k vysokému čerňovlasému muži v popředí, kterého měla z celé hradní posádky nejraději.

„Strejdo Boromíre,“ oslovila ho, „zaspala jsem to.“

Boromír se k ní otočil a v jeho tváři byl úsměv. Nepromluvil však a namísto toho ukázal na hříbě, které už stálo rozkročené na tenoučkých nožkách a usilovně hledalo zdroj mateřského mléka.

„To je ale nádherné,“ prohlásila a v těch slovech nebylo jen estetický názor. Příroda jí totiž právě ukázala jeden ze svých zázraků – zázrak zrození, v němž se z krve a bolesti rodí nový život.

„Je opravdu nádherný, slečno. Nejhezčí, který sem kdy viděl. A to sem jich už viděl hodně. A je to malá kobylka.“

Vzduch voněl senem, koňmi, krví a něčím zvláštním, co Jaroslava nikdy předtím nepoznala. „Budu jí říkat Krasavice, strejdo,“ řekla bez rozmyšlení.

Voják se na ni opět podíval a přikývl. „Moc hezký jméno, slečno Jaroslavo.“

V hradní jídelně zůstaly jen ženy. Kromě Jaroslavy, dojídací medovou kaši, to byla Svatava její matka a Přibyslava, žena jejího staršího bratra a tím i paní hradu. Méně pozorný pozorovatel by mezi přítomné pravděpodobně zařadil i dva muže: Zbyslava a kameníka, jenž osazoval ostění okna. Zbyslav však napůl spal a lžice s kaší už pár drahných vteřin nehybně setrvala před jeho pootevřenými ústy, a kameník patřil mezi řemeslníky, kteří sice dokončovali hrad, ale nezapojovali se do jeho života.

„Vladislav se nějak opozdil,“ podotkla Přibyslava, „měl tu být už předevčírem.“

— *Jako kdyby někdy spěchal domů, pomyslela si Jaroslava. Vždycky se někde zdrží a pak vysvětluje, že to bylo v zájmu vévody či dokonce země. Převrátil nám život vzhůru nohama, a pak na nás nemá čas.*

„Určitě ho něco důležitého zdrželo,“ zastávala se ho Svatava.

— *A naše maminka, ta nejchytřejší maminka na světě, to nevidí. Nebo spíš nechce vidět.*

Z nádvoří se ozvaly hlasy a pak klapot kopyt.

„To bude on,“ prohlásila Přibyslava, odložila lžici a rozběhla se ke dveřím. Svatava vstala a začala připravovat snídani i pro příchozího.

— *Taková nikdy nebudu. Pán domu se uráčí přijet a všichni ho jdou vítat nebo mu chystat jídlo. Navíc už předem slyšela svou matku „Určitě má hlad, chudáček.“*

„Určitě má po té cestě pořádný hlad, skoč do kuchyně ať přinesou nějaké maso a pivo.“

— *Pán se po měsíci objevil doma a všichni se mohou přetrhout. Jako by mu nestačila medová kaše a horké mléko.* Jaroslava však raději neprotestovala a vydala se směrem ke kuchyni. Věděla, že by to bylo zbytečné a navíc se tam něco dobrého najde i pro ni.

S bratrem se potkala při zpáteční cestě z kuchyně. Kráčel sám a Jaroslava musela, byť nerada, uznat, že mu to sluší: vysoké kožené boty, rudý kabátec, žluté nabírané kalhoty a stříbrolesklá přilbice s rudým chocholem. Tu už ale držel v rukou odkrýváje tak své husté

rezavé vlasy, které skvěle doplňovaly bradku a široký knírek v usměvavé tváři.

— *Úsměv má po mamince.*

„Jaroslavo, zítra k nám přijede vévoda Boleslav!“

Vteřiny ubíhaly a Vladislav evidentně čekal na reakci.

— *Co čeká? Snad ne, že se budu nadšená. Vévoda je pěkný suchar a nemůže za to jen ta jeho spálená tvář bez stopy emocí. Když už se snížil k tomu, aby se mnou promluvil, choval se ke mně jak k malé holce. A přesto teď budou všichni celí pryč z toho, že je navštíví.* „Půjdu se připravit na jeho příjezd.“

Vladislavův úsměv viditelně pohasl. „Ty se na něho netěšíš?“

— *Mám mu říct pravdu?...* „Ne, bratře. Netěším.“

Od rozestavěné brány se špalír táhl až k pódiu po věži na němž stál Vladislav a jeho rodina. Kromě vojáků z hradní posádky a nečetného služebnictva v něm byli i všichni vesničané z Černého Brodu.

Vévoda přijížděl na kaštanovém hřebci v čele malého

průvodu a blahosklonně kynul zástupům. Zastavil až těsně před pódiem a elegantně seskočil s koně.

Vladislav se před svým vládcem lehce poklonil, ale Jaroslava se Boleslavovi podívala zpřímá do očí. Boleslav se svůj pohled snažil zaměřit na pána hradu, ale co chvíli mu sklouzával zpět k mladé ženě.

— *Co na mně vidí?*

„Vidím, můj milý pobočníku, pane Vladislave, že jsi se stavbou svého hradu pokročil,“ promluvil jako první vévoda. „A to není jediné překvapení. Tvá žena byla vždy tvou hlavní ozdobou, ale jak vidím tak na hranicích mé říše vyrostl nový krásný květ – tvoje sestra. Dívka, již se krásou nevyrovná žádná z týnských žen.“

— *Co to blábolí? Naposledy mě viděl před necelými dvěma léty a to si mě stěží všiml.*

„Můj pane a vévodo, vítáme tě u nás doma. Já, moje matka Svatava a též ti, které už znáš, moje žena Přibyslava, má sestra a můj bratr.“

Nyní se jim lehce poklonil Boleslav. „Rád vás poznávám, paní Svatavo – ženu, jež na svět přivedla mého všemi ctěného pobočníka, a též překrásnou dívku a

odvážného mladého muže, syna rytíře Závaše – muže, jenž zachránil Venety před zlobou mocného čaroděje.“
— *Oni mu to možná věří, ale já rozhodně nejsem tak hloupá.*

„Zvu tě nejdříve na krátkou prohlídku našeho nového hradu, pane,“ ukázal Vladislav k hlavnímu vchodu do hradu. „Pak nás čeká skromná hostina v hodovní síni.“

— *Skromná hostina? Zabili obě naše prasata a vyvraždili celý kurník.*

Boleslavův zrak opět utkvěl na Jaroslavě. „Rád přijímám, příteli. Tím spíše, pokud nás doprovodí tady mladá dáma“

— *To zrovna, abys na mě pořád jen zíral.* „Omlouvám se, pane, ale mám jinou povinnost. Narodilo se nám hříbě a musím se o něj postarat.“

Jaroslava se nepřestala dívat do Boleslavových očí a tak v nich spatřila jeho reakci. Nebyl to vztek ani pokoreň, jen náhlá zmatená nejistota. Něco takového ji od muže tak sebevědomého a strohého překvapilo, a snad proto od něj svůj zrak odvrátila už po pár vteřinách a pomalu se vydala se ke stájím.

Slavnostního oběda se odmítla zúčastnit, ale maminka Svatava jí vysvětlila, že by to bylo krajně nezdvořilé. Boleslava do té doby viděla jen krátce ve stájích, ale tam se zajímal jen o koně a ji zcela ignoroval. Na hostině se sice zprvu pokusil o chabý kompliment, ale když nepochodil, zůstal zamlklý a věnoval se více talíři než konverzaci. Jen jednou ho přistihla, že na ni krátce pohlédl a to v okamžiku, kdy se obrátila k matce. Bylo to však jen na okamžik a poté jeho popálená tvář ještě více zrudla a neřekl už ani slova.

Při vévodově odjezdu už naštěstí být nemusela. Večer však za ní přišla Svatava a hned první větou se vrátila k celé té záležitosti, na níž by Jaroslava nejraději zapoměla. „Nemusela ses tvářit tak pohoršeně, Jaroslavo. Vévoda je – o tom jsem přesvědčena – slušný muž.“

„Divně se na mě díval a divně mluvil.“

„Muži se tak občas dívají. Líbí se jim krásné ženy. Stejně jako nám se líbí někteří muži. A pár komplimentů nikdy neuškodí.“

„Nikdy předtím se na mě takhle nedíval.“

„Jistě sis, moje holčičko, všimla, že ses za poslední roky dost změnila.“

— *To, ale neznamená, že na mě budou všichni zírat.*

„Ostatní muži se ale na mě takhle nedívají.“

„U většiny místních mužů si toho stěžívš všimneš. Dívali se na tebe předtím a dívají se i teď. A navíc si myslím, že pro většinu z nich jsi prostě jen sestra jejich pána.“

„A pro vévodu jsem co? Sestra jeho pobočníka, takže si se mnou může dělat co chce?“

„Přeháníš, Jaroslavo. Jen se na tebe díval a řekl – ve vší počestnosti – pár nezávazných frází.“

„Nechci nic mít s člověkem s takovouhle tváří.“

Svatava, jejíž tváří prozatím prosvětloval náznak úsměvu, zvažněla. „Ty si můžeš svého muže vybírat. Přeju ti to. Ale ne všechny ženy mají takové štěstí. A nejen ty nešťastnice by ti řekly, že na tváří téměř nezáleží. Dokonce ani láska není všechno.“

„Na čem tedy opravdu záleží?“

„Na odvaze...“ Svataava se na par vteřin uchýlila tam, kam za ní Jaroslava nemohla – do minulosti všech

dnů svého dlouhého života. „Na odvaze žít spolu i navzdory nepřízni osudu.“

Špalír venkovanů a vojáků se tentokrát táhl do nedohledna. Vévoda jej na svém hřebci projížděl krokem a celý ten dlouhý čas hleděl pouze na ni. Až když seskočil s koně, poklekl a sklonil hlavu.

„Miluji tě, krásná dívko. Můj život nemá bez tebe žádnou cenu.“ Opět jí pohlédl zpříma do očí. „Pročež udělám vše, abych získal tvé srdce.“

„Opravdu vše, rytíři?“

„Ano vše, panno Jaroslavo. Jsem jako odsouzenec na smrt, jehož může zachránit pouze nečekaná milost.“

„Pak mám tedy pro tebe, statný rytíři, jediný nicméně obtížný úkol. V noci se v naší stáji narodilo hříbě. Chci abys mu přinesl dar rozumu od mocné čarodějky, jen sídlí na vysoké hoře daleko v Severní zemi. Splníš-li ten úkol, tak získáš mé srdce i mou ruku.“

„Tvé přání je mi rozkazem, vzácná panno. Bez meškání se vydám vstříc neodvratnému osudu, který mi může

přinést jak temnou smrt tak věčné štěstí v paprscích tvé lásky.“

„Jdiž tedy a bez daru se nevracej!“

Nedohledné moře trav vysušených do žluti obilí nerozechvíval v horkém poledni sebemenší vánek. Nehybnou jednotvárnost planiny narušovaly jen nečetné vápencové skalky, jejichž bílé plochy se z nadhledu podobaly kostrám pradávných obrů. Vyprahlou krajinou se ploužil zchvácený plavák se znaveným jezdcem v sedle. Jaroslava seděla na vysoké skále a sledovala, jak se k ní jezdec i jeho kůň pomalu blíží. Jezdec před skalou opustil sedlo a se slyšitelnou námahou začal šplhat vzhůru. Dlouho ho však kryla skála a tak jeho polohu určoval pouze sípavý dech. Až v posledních pár sázích výstupu spatřila jeho tvář. Ta byla pokryta prachem a potem, jeho oči však byly jasně modré.

„Nemáš trochu vody pro unaveného poutníka a jeho koně, spanilá panno?“ zeptal se jí, když před ní stanul.

„Jsou-li tvé úmysly čisté, pak ti mohu nabídnout chladnou vodu, kterou jsem přinesla z nedalekého pramene.“

„Plním jen přání dívky, kterou miluji.“

„Pak se občerstvi mým darem, vojáku.“

Boleslav od ní převzal kamenný hrnek a hltavě pil. Voda mu stékala po bradě, ale jeho oči ji upřeně sledovaly.

Svět se v jediném okamžiku změnil. Nebe se protrhlo pod tíhou deště a zemi zalévaly záplavy vod. Vyhublý jezdec se na svém vraníku prodíral zemí, jež se byla změnila v bažinu, promočen až na kost. Hlavu mu kryla kápě, jež však skýtala jen chabou ochranu před kapkami hnanými bouří. Jaroslava ho sledovala ze zápraží vesnického domku, kryta před nepřízní počasí převislou střechou.

I nyní jezdec seskočil s koně a přišel až k ní. „Už mnoho dní jsem nepozřel ani sousto, soucitná panno a i můj čtyřnohý přítel postrádá ovsu.“

„Jsou-li tvé úmysly čisté, pak ti mohu nabídnout chléb, který jsem právě upekla.“

„Plním jen úkol, jež mi dala žena, kterou hodlám pojmut za choť.“

„Pak se posilni mým darem, poutníku.“

Boleslav od ní převzal krajíc chleba a hladově se do něj zakousl. Drobky mu padaly na provlhlý plášť, ale jeho zrak se stále upíral k její tváři.“

Potopu světa nahradil chladný zimní podvečer. Všude kolem hrazeného města bylo bílo a třeskatý mráz zahnal vše živé do vyhrátých příbytků a pelíšků. Syrovou ponurost světa završovala ocelově šedá obloha klenoucí se nízko nad zemí.

Muž jedoucí na grošákovi byl zachumlán do vlněného pláště, přesto se chvěl zimou a jeho kůň mlel z posledního. Když po mnoha dlouhých minutách zastavil před branou, svezl se neslyšně s koňského hřbetu a na nejistých nohách stanul před Jaroslavou, která stála uprostřed vysokého průjezdu. Jeho provždy růžová tvář zbledla a nos zesinal v mrtvolnou modř. Konečky tmavých vlasů měl uvězněny ve střípcích ledu.

„Milostivá panno, poskytni útočiště znavenému poutníkovi a jeho věrnému oři.“

„Jsou-li tvé úmysly čisté, buď vítán v mém domě i v mém loži.“

„Plním jen úkol milované, kterou neopustím než v okamžiku své smrti.“

„Pak se potěš mým darem, cizinče.“

Jaroslava čekající na konzumaci třetího daru zažila i ve snění velké zklamání. Sen totiž nečekaně brzy změnil kulisy a ona v roli velké čarodějky sledovala Boleslavův smrtelný zápas v úzké rozsedlině uprostřed nebetyčných hor.

*Zčernal mrak bílý
smrt jako mlha se snášela na něj
v temné severní zemi
život mu unikal ze siných žil*

Statný jezdec, sedě na svém broném koni odrážel svým dlouhým úzkým mečem útoky strašlivých stvoření usilujících o jeho život. Třesk zbraně i ocelových drápů a pařátů se odrážel v tisíci ozvěň stejně jako řev z rozeřvávaných hrdel a tlam. Bojovník jen suše počítal sklaté stvůry. Hrotem čepele právě proklál hrdlo ohavného

gryfa a nestvůra se s téměř lidským výkřikem svalila pod kopyta jeho koně. „Sedm,“ stačil říci nežli čelil útoku obřího hada, z jehož dlouhých zubů kanul žíravý jed. Jedním sekem mu stál hlavu, jedová sprška smíšená s nečistou krví však zasáhla jeho zrudlý obličej a propálila se mu kůží. Aniž by zasténal, procedil mezi zčernalými rty: „Osm.“

Každým dalším úderem však byla jeho paže slabší a keratinové zbroje nemilosrdných útočníků zanechávaly na jeho těle zející rány. On přesto vytrval a zbrcen rudou krví, jež smáčela i zářivě bílou srst jeho kobyly a stékala v četných praménkách na kamennou dlažbu, předjel před čarodějkou. Nesestoupiv na zrudlou zem, promluvil z výše koňského hřbetu a jeho mocný hlas se odrážel od okolních skal.

„Jsi-li ta, kterouž hledám, žádám od tebe dar rozumu pro komoně mé paní.“

„Ten dar ti mohu dát, hrdino. Tvá zranění jsou však plná jedu a jen já mám moc je vyhojit. Jen tak unikneš smrti, od níž tě dělí jen pár úderů srdce. Musíš si však

vybrat, buď získáš dar pro svou paní nebo svůj život. Co si zvolíš, statný rytíři?“

V jeho zelených očích se odrážela strašlivá bolest, přesto neuhnul pohledem, a ona z nich vyčetla jeho odpověď. Odpověď se kterou se nechtěla ani nemohla smířit.

Sen skončil a ona se probudila s výkřikem nesouhlasu na rtech a dlouho zírala do bezhvězdné tmy. Pak pomalu vstala a vydala se pustými chodbami hradu za někým, komu by se mohla svěřit. Někomu kdo by jí naslouchal, ale příliš by jí do toho nemluvil.

„Nikdy jsem nepomohla jeho koni,“ uvědomila si stále ještě zmatená nezvyklým snem. Instinktivně proto zamířila do hradních stájí. Ty byly i v pozdní noci osvětleny osamělou olejovou lampou, v jejímž žlutavém světle spatřila černé hříbě, jež už stálo pevně na svých nohou a hledělo na ni pohledem, v němž se zračil údiv z nového světa. Poklekla a objala srstnatou šíji. „On mě podvedl!“ svěřila se kobylce s další zmatenou myšlenkou. „Jak mě ale mohl podvést, když ho nemiluji?“ začal u ní postupně vítězit rozum. „A navíc se mnou.“

— *Statný rytíř?? Kde jsem to, při bozích, slyšela? Nebo jsem to snad četla? Příliš čtu a málo žiji!*

Hříbě, které se hned po narození střetlo s drsnou realitou lidské psychiky, neodpovědělo, ale Jaroslava přesto zaslechla sotva slyšitelný a zcela nekoňský zvuk. Zvuk opatrného nádechu někoho, kdo dlouho zadržoval dech.

„Je tu někdo?“ zašeptala.

Zpoza jednoho z kotců vyšel muž. Byl to desátník Boromír a tvářil se provinile.

„Ty jsi mě špehoval?!“

„Ne, slečno Jaroslavo. Byl sem už ve stáji, když ste přišla. Přišel sem se jenom podívat, jak se daří klisně a jejímu hříběti. Nechtěl sem vás rušit. Každěj si občas potřebuje popovídat s někým, kdo mu do toho moc nekecá. A koně sou na to nejlepší.“

Jaroslava už ale stačila poznat svůj omyl. „Ne, Boromíre, já si potřebuji popovídat s někým, kdo mi může odpovědět na otázky, které mě tíží. A to koně neumí.“

Boromír mlčky přikývl a Jaroslava mu řekla o svém snu. Nevynechala žádný dar ani úzkost z očekávané

odpovědi. Když skončila, vzhledla k desátníkovi a zeptala se: „Tomu snu vůbec nerozumím, Boromíre. Poslala jsem ho na smrt a zároveň mu pomáhala. Miluji ho nebo nenávidím?“

„Sny sou moc složité, panno Jaroslavo. Víc by vám mohla říct moje žena. Často se jí zdaj podivný sny u budoucnosti a ona jim, zdá se, rozumí. Už dvakrát mi tak zachránila život.“

„Jak ti zachránila život?“

„To je na dlouhý povídání.“

„Myslím, že na to teď máme plno času.“ Jaroslava se rozhlédla po stáji. Všichni koně je upřeně pozorovali.

„A taky soukromí.“

„Stalo se to tehdá, když z našeho hradu zmizel pan Vladislav. Vyslali nás ho hledat a tak sme v jedný vesnici potkali mladou dívku. Jakmile nás spatřila, zbledla jako smrt. Řekl sem jí, že se nás nemusí bát. A ona odpověděla, že se nebojí o sebe, ale o mně. Prý mě předchozí noc viděla ve snu, jak bojuju s rudými jezdcí v krvavým boji, ve kterým nakonec podlehnu, stejně jako mí druzi. Náš velitel – starej desátník – se tomu

vysmál a řekl, že nikdo rozumnej přece nevěří vesnickejm hadačkám. Já sem ale měl pořád před očima ten její smutnej pohled a tak sem se ho pokusil přemluvit, abysme se vrátili. Řek mi, že sem zbabělec, ale pokud hodlám věřit babskej m řečem, tak ať na ně v tý vsi počkám. A já sem tam navzdory tomu, co si o mně pomyslej moji kamarádi, opravdu zůstal. Na jejich pohledy, když odjížděli, ale nikdá nezapomenu. Láska je ale často silnější než povinnost a silnější než stud.

Já sem si ale hned druhej den ráno uvědomil, co sem to vlastně udělal a vydal sem se je hledat. Našel sem ale jen jejich společnej hrob, kam je hodili a zahrabali vesničani po tom, co podlehli velký přesile, když narazili na hlídku gardistů Krvavýho baziliška.

Já se nakonec vrátil do Ostroměře a snažil sem se na to všechno zapomenout. Navíc vysvětlit, proč se vracím jako jedinej z celý jízdni hlídky živej a navíc nezraněnej, nebylo zrovna jednoduchý a já poprvý ve svém životě zalhal.

O pár tejdnu pozděj sem tu dívku spatřil ve městě. Řekla mi, že se jí zdál další sen a v něm sem umíral

v plamenech a že mě zapřísahá, aby sem nevyjížděl do války, která se chystá. Já jí odpověděl, že už nikdy nezradím své vojenský povinnosti ani své kamarády. Když sem zůstal neoblomnej, tak mi řekla, že v tom případě, ať se aspoň držím v blízkosti vysokýho muže s modrým chocholem.

Za tejdén sme vyjeli do tý nechvalně proslulý bitvy u Lužce. Na dívku sem už téměř nemyslel a připravoval sem se na svou první skutečnou bitvu. Na její slova sem si vzpomněl až v okamžiku, kdy sme se šikovali k boji. Jen kousek od naší jednotky stál velkej čaroděj a na přilbě měl velkej modrej chochol. Náš vévoda s ním chvílku mluvil a pak vydal rozkaz ke zteči. Já ho samozřejmě uposlechl, ale držel sem se spíš blíž toho čaroděje než svýho kapitána. Pak přišlo to ohnivý peklo a ten čaroděj vykouznil v mžiku kolem sebe ochranou magickou hráz a já byl jedním z těch několika málo stovek mužů, který zůstali uvnitř a tak se zachránili. V následným boji sem ale utrpěl těžký zranění a zůstal ležet na bitevním poli. Vedle mě umíral můj kůň a já zíral do šedivý oblohy, protože sem neměl sílu pohnout hlavou. Věděli sme oba, že si pro

nás brzy přijde smrt, a já prosil všechny bohy, aby nás nenechali dlouho trpět. Zachránila nás ta dívka, která přišla vedená dalším snem a ošetřila mý i jeho rány. Trvalo celý rok, než sem se postavil na nohy. Já si pak tu dívku vzal a ty ji teď znáš jako mou paní.“ Boromír se zadíval na světlou hlavu hřebce v nejvzdálenějším kotci. „A ten kůň je můj Povětroň.“

Povětroň souhlasně zařehotal, jakoby celému vyprávění rozuměl. Byl jen o pár let mladší, než jeho pán, ale stále mu věrně sloužil. Dokonce zvládl stát se otcem Vloččina hříběte.

Jaroslava obrátila své myšlenky k Boromírově ženě. Znala ji velmi dobře, avšak nikdy jí nepřipadala nějak zvláštní. Byla hodná a starostlivá, ale rozhodně se nechovala jako vědma. — *Ačkoliv mi jednou řekla, že mou svatbu skropí četný slzy a přesto bude mé manželství šťastné.* „A další prorocké sny se jí už potom nezdály?“ zeptala se.

„Jen jeden.“ Boromír zmlkl, ale po chvíli pokračoval. „V tom snu spatřila, jak mě v temnotě zasáhne zbloudilej šíp.“

„Tak se mu alespoň budeš moci vyhnout.“

„Možná. Ale nevím, kdy a odkud přiletí. Jediné, co vím, je že, pokud mě přece jen zasáhne, pak mě bude oplakávat bílá kobylka. Člověk však musí mít odvalu nýst svůj osud.“ Boromír pohlédl na černé hříbě a v jeho očích nebyla obava, jen smíření s nevyhnutelným.

„Děkuji ti, příteli Boromíre.“

„Za co, má paní?“

„Za to, že už vím, co učinit.“

„A co uděláte?“

„Poskytnu mu naději.“

Bratra potkala při snídani. „Slyšela jsem, že už dnes musíš jet za svým vévodou, Vladislave,“ oslovila ho.

„Opravdu tam musím, Jaroslavo. Nedá se nic dělat.“ Vladislav zvolil pro jistotu obrannou taktiku.

„Pojeďu tam s tebou. Potřebuji si s ním promluvit.“

Vladislav překvapeně vzhlédl od hrnku s horkým mlékem, jímž zapíjel makový koláč. Semínka máku i kousky medu mu stále vězely v ryšavé bradce. „Proč?“

Včera se nezdálo, že bys s ním chtěla mluvit. A myslím, že po tom včerejšku ani on s tebou.“

— *Mám svého bratra ráda, ale někdy mu to pomaleji myslí.*

„Navíc nemám pro tebe přichystanýho koně, tím spíš muže, kterej by tě doprovodil nazpět. V Ostroměři budu muset bejt aspoň dva tejdny.“

„O to si nedělej starosti, to už jsem zařídila.“

Vladislav tomu evidentně příliš nevěřil, ale již o tom dál nediskutoval. Když po snídani vyšli na nádvoří, čekal na ně Boromír. Seděl vzpřímeně na koni, který patřil jednomu ze svobodníků a svého Povětroně připravil pro Jaroslavu. Jaroslavě se lehce uklonil, opustil koňský hřbet a galantně jí pomohl do sedla. Až poté se obrátil na svého velitele: „Tvýho koně jsem připravil ve stáji, Vladislave.“

Vladislav jen nevěřičně zakroutil hlavou a zamířil k nízké budově v severním cípu hradu. Měl však zcela jistě dobrou náladu, protože si pískal svou nejoblíbenější melodii.

Jaroslava pohlédla na Boromíra a usmála se na něj.

Desátník úsměv opětoval a jeho pohled setrval na pár vteřin na Jaroslavině cestovním úboru a také na její postavě.

— *Ať se podívá, pomyslela si. On taky nevypadá špatně v té zlatorudé uniformě a úzkými licousy. Celé roky to pro mě byl strejda Boromír, ale teď vidím, že je to docela pohledný muž. Svět se změnil, ale zdá se že nikoliv k horšímu.* Bez rozpaků pohled opětovala, hledíc na známého muže, jako by ho viděla poprvé, a všímajíc si věcí, jichž si předtím nevšimla.

Mezitím se vrátil Vladislav a s úsměvem zamířil k bráně. Jaroslava s Boromírem se vydali za ním. Podjeli pažení, které jistilo nedostavěnou klenbu průjezdu nové hradní brány. Jaroslava si vzpomněla na spor, který vedla s bratrem před rokem lety a jež se týkal architektury jejich nového domova. Na základě představ získaných z četby dívčích románků požadovala přehršel věží a věžiček korunovaných vlajícími praporci. V elegantním donjonu měla být její komnata s vysokými okny hledícími do širého kraje a vzosnou bránu měla

korunovat vížka s četnými krakorci a arkýři a strmou jehlancovou střechou zakončenou lesklou makovicí.

Bratr na její požadavky nebral sebemenší zřetel a její plačtivý protest odbyl jedinou větou: „Stavím pevnost na zemský hranici a ne příbytek pro princeznu.“ A tak hrad »zdobila« jediná připosražená obranná věž, skrývající poslední útočiště, jež se podobalo temnému žaláři, a bránu »korunovalo« neforemné dřevění podsebití.

Nyní jí to však připadalo jako dávno zapomenutá minulost a pro své tehdejší chování neměla sebemenšího pochopení. Vždyť celé ty dlouhé měsíce pozorně sledovala stavbu a nyní ji dokázaly potěšit i drobné detaily: na sucho stavěná klenba ve sklepním průchodu, kterou celý měsíc zručně sestavoval starý havíř, hrotitý portál výpadní branky, první dílo mladého kameníka, i řezbou zdobený trámový strop její ložnice vytesaný hluchým tesařem, v jehož rukou se sekyra stala nástrojem umělce. V těch románech nikdy nikoho nezajímalo, kdo v potu tváře stvořil tu nádheru, a kdo do ní svou zručností vtělil své lidství. Vždyť my všichni

žijeme ve světě vytvořeném rukama a myslí nescíslného zástupu bezejmenných předků i současníků.

— *Ačkoliv možná už brzy přijdu i o tenhle nový domov. Svět není snadné místo pro život. Pro ženy... Světlo vycházejícího slunce se zalesklo na stříbrné osmicípé hvězdičce, jež zdobila pochvu Vladislavova pobočného meče. ...a možná ani pro muže.*

Projeli rozestavěným předbraním a začali klesat po cestě vinoucí se do údolí. Vladislav na chvíli zpomalil a počkal na ni. „Vidím, žes mi přebrala mého pobočníka, sestřičko“

„Jen pro dnešek, bratříčku. Zítra se vrátí k tobě do Ostroměře.“

„No když se mu chce cestovat do Ostroměře a zpátky, tak proč ne. Ale jen málokdo by odmít’ pomoc mladý dámě v nesnázích.“

Jaroslavě neunikl zvláštní Vladislavův výraz, o němž už dlouho tušila, že je součástí tajné mužské komunikace. Potvrzení domněnky přineslo krátké ohlédnutí a Boromírův výmluvný pohled.

„V jakých nesnázích?“ rozhodla se pro aktivní obranu.

„No v těch nesnázích... Však víš.“ Vladislav se snažil najít záchranu u Boromíra, ale ten ho v tom nechal bez pomoci.

„Já žádný nesnáze neměla. Pokud tady měl někdo nesnáze, pak to byli chlapi.“

Vladislav se upřeně zadíval na uši svého koně a Boromír se uchechtl, ale stačil jeden jediný její pohled, aby napodobil svého velitele.

Po zbytek cesty Jaroslava připustila jen nezávaznou konverzaci o počasí a krásách jarní přírody. Jen když před polednem zastavili k obědu u pramene kyselky, jenž tryskal pod vysokým dubem v místě, kde se údolí mírně rozšiřovalo, zaslechla kus rozhovoru mezi oběma muži. Dojídali poslední kousky žitného chleba se slaninou a ona si umývala ruce v prameni. Oba se evidentně nepředloženě domnívali, že je přes hukot vody z blízké Desné nemůže být slyšet.

„Ta nám teda rychle dospěla. Už je skoro jako moje Přibyslava,“ řekl její bratr a Boromír přikývl.

„A to jí ještě není ani osmnáct,“ pokračoval Vladislav.
„A už si myslí, že si dokáže muže omotat kolem prstu.“

Boromír tentokrát se souhlasem otálel. Chvíli se zadíval na Jaroslavu a když trochu vylepšila svůj neúčastný výraz, pousmál se a mnohem tišeji promluvil. „A protože je chytrá po mamince, tak to ten chlap, pokud nebude sám dost chytřej, ani nepozná.“ Jaroslava téměř špicovala uši, aby to nepřeslechla.

Tentokrát se zamyslel Vladislav. Nakonec i on přikývl a v pohledu, který vrhl na svou sestru bylo něco, co Jaroslava dekódovala jako obdiv.

— *To si pište, že jsem dospěla. Ted' už vím, co mohou dokázat odvážné a chytré ženy. Muži prostě proti nám nemají sebemenší šanci.*

Boromír vstal a vydal se k prameni se svou čutorou. Celou dobu, co se k ní pomalu blížil, se tváří dokonale neutrálně a mlčel. Až když se začal sklánět, aby do polní láhve nabral vodu, zřetelně mrkl.

— *A sakra.*

Tři hodiny před západem slunce dospěli k branám Ostroměře. Projeli ospalým městečkem a začali stoupat dlážděnou stezkou ke hradu.

„Nejdříve vévodu navštívím já a ty na mě počkáš na nádvoří,“ plánoval nahlas Vladislav. Naštěstí hned vzápětí promptně přečetl a vyhodnotil výraz své sestry a svůj plán mírně pozměnil. „Tak dobře, dnes ti dám přednost. Státní záležitosti můžou počkat.“

Když vjeli branou na můstek v parkánu, požádal Vladislav svobodníka zahřívajícího si své údy na nízké zídce, aby přivedl správce hradu. Mladý voják zasalutoval a rozběhl se ho hledat.

Nečekali dlouho a z útrob hradu přispěchal úslužný úředník. Vladislav mu vysvětlil, co se od něj žádá a správce bera v potaz Vladislavovo postavení i autoritativní tón jeho hlasu, přivolil. Boromír pomohl Jaroslavě s koně a správce jí s úklonou nabídl své služby. Jaroslava se vydala za správcem, který se zamířil k vysoké hlavní bráně, ale zastavil ji bratrův hlas.

„Jaroslavo!“

Otočila se.

„Hodně štěstí, sestřičko!“ Vladislav stál vedle svého koně a zdálo se, že neví, co dělat. Vrátila se těch pár kroků a objala ho.

„Běž už,“ řekl v okamžiku, kdy se začínalo zdát, že už se nikdy nerozdělí. Jemně ji pohladil po vlasech a pak jí zašeptal, aby to slyšela jen ona: „Dávej si ale pozor, vévoda je *dost chytřej chlap.*“

— *Už nikdy nebudu chlapům věřit... Ale milovat je můžu.* Překvapení i utajené myšlenky se snažila zakrýt úsměvem. Nebyla si jista, zda se jí to podařilo, ale Vladislavova usměvavá tvář ji uklidnila. *Vždycky jsem si přála mít takového bratra. Staršího bratra, který mi bude oporou.* Pozvedla ruku a pohladila ho po rusých vousích. Náhle se jí nechtělo nikam jít.

„Běž.“ Tentokrát už to neznělo tak přesvědčivě.

Přesto se rozhodla obrátit se čelem ke své budoucnosti. Postupně zaregistrovala Boromírovu milou tvář, Povětroňovo povzbudivé pohození hlavou a skončila u správceva pohledu – přezíravého a chladného jako hvězdná zimní noc. Odvaha ji téměř opustila. — *Nemám se vrátit? Mezi své blízké. Do svého domova. Ještě je čas.*

„Běž.“ Pochybnost se spojila s náznakem smutku.

Avšak setrvaly spolu jen jednu jedinou slabiku. „Je to tvůj život.“

Správce na ni nečekal a ona musela přidat do kroku, aby ho dostihla. Prošla temným průjezdem na nádvoří ozářené sluncem a za sebou zaslechla zvuk kopyt. Neohlédla se. Věděla, že se nesmí ohlédnout.

Následovaly dlouhé pusté chodby hradu a na konci jedné z nich správce zaklepal na stříbrem vykládané veřeje ve vysokém kamenném portálu.

„Vstupte,“ ozvalo se z nitra. Správce pomalu otevřel dveře a vešel dovnitř. Jaroslava slyšela, jak oznamuje, že o přijetí u vévody žádá Jaroslava, sestra vévodova pobočníka.

„Nechť vstoupí.“ Hlas by vévodův.

Jaroslava vstoupila, služebník se jí znovu uklonil a odešel. Vévoda seděl u stolu, ale nebyl zde sám. Naproti němu seděl korouhevní pán na Ostroměři Lutimír a držel v rukou korbílek ze zeleného skla zdobený cínem. Za ním v paprscích slunce zářila freska s motivem rytíře bránícího brod. Nejvýraznější části živého obrazu byla velká rudozlatá standarta, již držel v rukou

mladý a hezký praporečník, a jež se velkolepě vzdouvala nad rytířovou stříbrnou přílbou.

„Ráda bych vám něco řekla mezi čtyřma očima, pane.“

„Lutimíre, nech nás prosím o samotě,“ obrátil se vévoda na pána hradu.

Lutimír se usmál a chystal se něco říci, ale vévodovo gesto ho zastavilo. Nevysoký kapitán se uklonil a následoval svého správce.

Jaroslava osaměla s Boleslavem ve velké komnatě osvětlené podvečerním sluncem. Vévodova tvář byla v jeho záři sytější než červeň zástavy na gobelínu.

— *Chudák, je na něm dobře vidět, když je v rozpacích. A navíc o tom určitě dobře ví.*

„Co jsi mi přišla říci, sestro mého přítele?“

„Přišla jsem se vám, můj pane, omluvit, jelikož jsem na vás byla včerejšího dne příliš příkrá.“

Boleslav se zdál ještě zmatenější než před necelým dnem na Černém Brodě. „Proč? Nejsem tvůj pán a to já bych se měl omluvit, neboť jsem v nitru zatoužil po lásce a byl trestuhodně neomalený. Od té strašné bitvy, která ze mne – alespoň napohled – udělala netvora,

jsem se žádné ženě nedvořil. A až do včerejšího dne jsem si myslel, že už tak nikdy neučiním.“

„Nejste netvor, pane.“

„Myslíte, že mám ještě naději?“

„Myslím, že ano. Pokud budete mít odvalu nejen mě milovat, ale i žít se mnou v časech dobrých i zlých.“

„A ty tu odvahu máš, panno Jaroslavo?“

„Já tu odvahu mám, pane Boleslave. Zatím je to ale jen odvaha, láska musí ještě přijít.“ — *Lžu mu. Už teď ho mám docela ráda... Sny přece nikdy nelžou.* S hrůzou zjistila, že teď se rdí i ona.

„Pak mám ještě naději,“ řekl vévoda, usmál se a vzal její ruku a lehce ji políbil. „Ne, pak máme ještě naději – naději na nový život.“

Analema

Tuto příběh věnuji svému kolegovi a příteli Zbyškovi P.

Drtivoj ležel na dně strže a modlil se k bohům, v něž nevěřil. Nemodlil se za život, přestože měl pro co a pro koho žít. Nemodlil se ani za smrt, byť v těle marně hledal úd či orgán, jenž by do mozku nevysílal bolestivé

poslední varování. Modlil se za to, aby ještě jednou spatřil na temnící obloze své milované hvězdy.

Návštěva světoznámého rajhradského knižního trhu byla hvězdářovým celoživotním snem. Teď však stál uprostřed hemžení bezpočtu cizích lidí mluvících jazykem, jemuž nerozuměl. Lidí, kteří praktikovali podivná zaklínání, jež možná nějak souvisela s prodejem a koupí, ale nebyl si s tím příliš jist.

Prytanštině se naučil už za studií a mezi svými kolegy byl v tomto jazyce skutečnou autoritou. Občas ho dokonce navštěvovali i slovní doktoři jiných oborů, aby s ním konzultovali nějaké obtížnější prytanské slůvko. Po příchodu do Prytanska však ke své hrůze zjistil, že Prytané nemluví prytansky. Či, přesněji řečeno, mluví nějakou podivnou skoroprytanštinou, z níž rozumí stěží každému desátému slovu.

Další nepříjemné překvapení ho čekalo v oblasti knižní produkce. Prodávaly se zde sice tisíce knih, ale nebyly to svazky známých prytanských filozofů či hvězdářů, ale útlé knížečky s názvy typu: »Jak získat přízeň žen –

praktická příručka pro vojáka štěstěny« či »Tisíc a jeden recept na vaječné omelety od Zelených vozatajů«.

Otupující vedro a dusivý prach ho zahnal do jedné z bočních uliček, kde po chvíli marného pátrání jeho srdce zaplesalo, neboť se na jedné z nabízených knih skvěl titul »Hvězdný průvodce pro ženy v požehnaném stavu«. Ačkoliv nebyl cílovou skupinou, zaujaly ho symboly pětice planet na titulním listu. Po prolistování nicméně zjistil, že jeho radost byla předčasná. Textu příliš nerozuměl, nicméně bylo zřejmé, že se jedná o babské rady nedostudovaných hvězdopřevodců.

„Nemáte něco od Mab Rhosdyna?“ zeptal se pomalu a zřetelně knihkupce. Ten se na něj chápavě podíval a podal mu esoterický snář pro mladé dívky a panny.

V ten samý okamžik Drtivoj ucítil poklepání na levém rameni. Ulekl se, neboť během těch čtrnácti dnů v Prytanstvu byl už několikrát okraden za bílého dne. Rychle se však uklidnil; peníze měl pečlivě ukryté v botě a prytanští kapsáři byli skutečnými profesionály, takže při předchozích loupežích neucítil sebemenší dotyk. Přesto se otočil a spatřil elegantně i když jednoduše

oděného muže. Byl pomenší s hnědýma očima a jemným úsměvem ve pečlivě vyholené tváři.“ „Vy znáte Mab Rhosdyna?“ zeptal se Drtivoje.

Ten mu ke svému značnému překvapení porozuměl. „Je to velký hvězdář a mudrc.“

Muž přikývl a promluvil ještě pomaleji: „Pojďte se mnou.“

Drtivoj si však už stačil osvojit základní instinkty nezbytné k přežití v neznámém a nebezpečném světě císařství.

„Neznám vás, pane.“

„Znáte, cizinče. Byť jen z knih. Já jsem Mab Rhosdyn, ale v naší současné mluvě se to vyslovuje Map'rosin.“

Hvězdářovo obydlí bylo skromné, ale i tak překonalo všechna Drtivoje očekávání. Všude bylo plno knih a na ploché střeše se tyčila dvojsáhová amilární sféra. Teď seděl spolu se svým kolegou na terase stíněné dvěma palmami a sledoval rej v ulicích. Obsluhovala je mladá a okouzující Map'rosinova žena. Právě jim přinesla medové koláčky a chlazenou pomerančovou šťávu.

Prytanský hvězdář mu podal list papíru, pomocí něhož konverzovali. Bylo to jednodušší a rychlejší, neboť porozumění v mluvené řeči bylo sice možné, ale ztěžoval jej silný přízvuk, který si Prytaňané za posledních tisíc let vypěstovali a nemohl se ho zbavit ani učený muž.

„Jak vám chutnají koláčky mé ženy?“

Drtivoj rychle napsal odpověď.

„Jsou výtečné. Vyřídte ode mne poděkování vaší sličné ženě.“ Na spojení »krásná žena« byl zvláště pyšný. Pamatoval si ho z nádherné milostné básně od nejslavnějšího prytanského básníka Neirina.

Map'rosinova tvář, již trochu poznamenaná nastupujícím stářím, se zachmuřila nad nějakým problémem, ale po chvíli se vrátil k písemné diskusi nad revolučním modelem vesmíru, který Drtivoje fascinoval. V tomto modelu se zemská koule jednou za den otočila kolem své osy. Stále zde však zůstávaly jisté nejasnosti ohledně setrvačnosti a středu tíže, ale starší kolega se je jal trpělivě objasňovat.

Skončili až k půlnoci, kdy se nad jihem zaskvěla nejtrpytivější část Nebeské řeky. Map'rosin mu ukázal

čtyři jasné hvězdy, které nikdy nevyšly nad obzor v severním Týně a odvedl ho do hostinského pokoje s výhledem na řeku Mar, na níž pableskovala světla rybářských lodic.

Drtivoj se vysvlékl a ulehl do čistě ustlané postele a poprvé po dlouhé době se cítil bezpečně, téměř jako doma. Nadechl se vzduchu osvěženého rozlehlou vodní plochou a vůní exotického koření a zaposlouchal se do rytmických úderů vesel a zpěvu veslařů.

Probudil se o pár desítek minut později něžným dotekem. Do pokoje proudilo světlo vycházejícího měsíce a osvětlovalo tvář krásné Map'rosinovi manželky. Hladila ho po tváři a pak ji políbila. Voněla sladce po skořici. Byl tak překvapen, že se nebránil. Bohužel to byla poslední příjemná emoce, kterou na dlouhou dobu zažil.

Jen o pár vteřin nato se rozletěly dveře a dovnitř se vrátil hostitel a netvářil se jako učenec a filozof. Byl celý brunátný a rozeřval se na svou ženu. Drtivoj mu příliš nerozuměl. Zachytil jen něco o »krásné ženě«, »proradném cizinci« a »hadovi na prsou«. Chvíli

se zdálo, že se nachází mimo epicentrum manželské rozmlísky, pak ho ale Map'rosin uchopil za rameno a navzdory určitému, byť značně chabému odporu, na nějž se vmohl, ho vyvlekl z pokoje, provlekl chodbou a vyhodil na dlažbu. Drtivoj se pokusil vrátit a obhájit svou čest, ale narazil na zamčené dveře.

Až poté si uvědomil plnou tíži své nezáviděníhodné situace. Stál bosý jen v hacích na ulici neznámého města, daleko od domova a bez jediného groše. Znovu zabušil na dveře. Nyní mu už nešlo o spravedlnost, ale o holé přežití. Odněkud seshora se ozval ženský hlas utátý silným plesknutím. Pak následoval vodopád nesrozumitelných slov provázený palbou jednotlivých svršků. Drtivoj se modlil, aby mezi nimi byly i jeho boty. Když mu na hlavu dopadla ta, v níž měl schované peníze, rozhodl se zmizet, byť pár věcí stále postrádal. Kolem se totiž navzdory pozdní noční hodině začal shromažďovat hlouček zvědavců a něco skandoval. Nenamáhal se nazouváním a rozběhl se. Do zátylku ho udeřil hřbet těžké knihy. Duchapřítomně ji zachytil, rozrazil zevlouny a zmizel v úzkých uličkách města.

Po čtrnácti dnech a čtyřiceti pěších mílich dospěl do stádia, v němž byl ochoten svůj odchod z Map'rosinova domu označit za pouhé »nepříjemné nedorozumění«. Přispěla k tomu skutečnost, že kniha, kterou po něm rozzuřený hvězdář hodil, obsahovala kompendium prytanského hvězdářství s Map'rosinovými zasvěcenými komentáři. Zapůjčil mu ji k prostudování po skončení debaty na terase, a když poté v afektu hledal municí, nepohrdl ničím, co se mu dostalo do ruky. Cesta zpět nebyla jednoduchá, ale železná zásoba grošů mu umožnila nocovat v lepších hostincích a karavanserajích a navíc začal zvládat elementární prytanskou konverzaci a umění smlouvání.

Navíc si podstatně zkrátil cestu, neboť zanedbaný mudrc, kterého potkal v ospalém městečku na horním toku Sapony, mu lámanou venetštinou poradil zkratku přes západní rameno Rudohoří. Kolem poledne překonal hraniční rozvodí a podle bystré říčky zamířil k Ostroměři. Blížil se večer a tak se rozhodl sednout si pod vývrat staré borovice. Vytáhl chleba a sýr, které

koupil ráno v poslední prytanské vsi, a rozhlédl se po čerstvé vodě.

Nikde v okolí ji nespatrił, ale všiml si, že se k němu blíží dva muži. Zakousl se do chleba a zauvažoval, zda jim něco nechá. — *Mám toho dost a jsou to krajané*, zauvažoval a rozhodl se nechat jim půlku, nebo alespoň menší půlku.

„Kohopak to tady máme, Velerade?“ promluvil jako první menší z mužů, když se přiblížili.

Drtivoje potěšilo, že opět slyší svou rodnou řeč.

„Jsem učenec z Týna a vracím se do vlasti. Nechcete si přisednout, pánové. Rád se s vámi podělím o svou krmí, milí soukmenovci.“

„Je to nějaký učenej chlap, Mnislave. Ten určitě bude mít nějaký prachy.“

Drtivoj zohlednil jejich ležérně upevněné opasky s hojnou nabídkou sečných a bodnách zbraní a rozhodl se pro defenzivní altruismus. „Mám s sebou pár grošů, ale rád se o ně rozdělím, pánové.“

„Nenamáhejte se učenej pane, my si je vezmem sami. Prohledej ho, Velerade.“

Vazoun Velerad uchoпил ubohého hvězdáře za límec, pozvedl ho a zatřásl s ním. Na zem kromě chleba a sýra dopadlo jen pár prytanských měďáků.

„Pořádně ho prohledej, kámo, je chytřej, takže má určitě nějaký další dobře schovaný.“

Velerad se nespokojil pouze s kapsami, dobře mířeným kopem Drtivoje podtrhl, povalil na zem, vyzul mu boty a v jejich v podrážce snadno našel tajný úkryt.

„Pět grošíků, šéfe.“

Drtivoj musel vlastenecky ocenit, že venetští lapkové jsou chytřejší než přeshraniční konkurence: „Blahopřeju, pánové. Nechte si je a užijte si jich. Já se pak o své zážitky ze setkání s vámi podělím se svými kolegy,“ neodpustil si náznak sarkasmu.

„On nás chce prásknout, Mnislave!“

„Zapíchni ho, bonzáka nemytýho.“

Velerad vytáhl dýku a přistoupil ke zkoprnělému učenci. Na poslední chvíli se ale zarazil. „A kdo ho pak má zahrabávat,“ postěžoval si.

„Ať si nejdřív sám vykope hrob.“

„Je to vyžle. Bude mu to trvat nejmíň tři hodiny.“

Velitel dvojčlenné bandy lupičů se zamyslel a našel řešení. „Shodíme ho z Krkavčí skály. Dole ho nikdo nenajde a zvěř se o něj postará. Svaž ho.“

Drtivoj se nechal svázat bez odporu. Velerad prohledal jeho cestovní vak a našel knihu. „Co to je?“ zeptal se, když z útroh zavazadla vytáhl pro něj zcela neznámý předmět.

„To je kniha. Rytíř, u kterýho sem v mládí sloužil, jich pár zdědil.“

„A co s nima dělal?“

„Trhal z nich listy a balil si do nich klobásu a jiný jídlo.“

Drtivoj nehodlal bojovat o svůj život, ale pokusil se zachránit vědění, které by mohlo posunout lidstvo o hezký kus vpřed.

„Ta kniha je nesmírně vzácná pánové. Na trhu za ni můžete dostat celou kopu grošů. Nejmén.“

Veleradovy rty ukazovaly, že mozek, který je pravděpodobně ovládá, usilovně zpracovává astronomickou částku.

Mnislav však veškerou naději na pokrok zhatil. „Ten rytíř říkal, že si s knihou ani prdel pořádně nevytřeš.“

A měl pravdu, vyzkoušel sem to a mech je o hodně lepší.“

Velerad to náznakově vyzkoušel a nadšeně oznámil svůj první čistě teoretický objev: „Měl recht ten tvůj rytíř,“ prstem ukázal na ozdobné kování na hřbetě, „tímhle tím ostrým si akorát rozedřeš řiť!“

Jen proto teď Drtivoj ležel rozlámaný a zkrvavený na břehu potoka a umíral. Slunce zapadlo, avšak hvězdy se ještě neprosadily proti temně rudým červánkům. Těžce dýchal a trpěl strašlivou žízňí. Oči však stále sledovaly západní obzor, nad nímž se měla objevit večernice. Neměl sílu vnímat nic jiného, přesto stočil pohled na vrchol skály, když se na ní mihlo něco bílého.

— *Pes!*

Pes však záhy zmizel a Drtivoj začal pochybovat o tom, co viděl.

— *Pes? Proč ale nezaštěkal?*

Rozum ho nabádal dále sledovat oblohu, oči však utkvěly na skále a odmítaly poslušnost. Dlouho se nic

nedělo, pak se ale nahoře objevil vysoký muž. Byl oblečen v temně modré a vlasy mu rudě žhnuly.

„Pomoc,“ vydralo se mu ze rtů, které se též vzbouřily nadvládě nerozumného rozumu. Ten šepot by však zaslechlo nanejvýš liščí ucho a to by se ta liška musela otírat o jeho hlavu. „Pomoc,“ teď už to bylo o něco silnější a příjemcem by mohl být i zvědavý bobr, pokud by se odvážil až do bystřiny. Snažil se zkoncentrovat zbytek svých sil. „Pomoc!“ Tentokrát to byl skutečný výkřik. — *Poslední výkřik.*

„Hned sem u vás,“ ozvalo se v odpověď.

Hned trvalo věčnost, ale Drtivoj se přesto dočkal. Muž mu svým mohutným tělem zakryl půlku oblohy a poklekl.

„Co se vám stalo?“

Ten muž mu byl povědomý. Podle oblečení to byl nějaký důstojník. „Pít!“ vyjádřil své přání. — *Poslední přání.*

Muž vzal polní láhev a do Drtivojových pootevřených úst začala stékat chladivá tekutina. Hltal ji a pak ji nechal stékat po rozpraskaných rtech, bradě a lících. Nikdy předtím necítil takovou slast.

„Děkuju!“ Podíval se do mužových oči, v nichž se od-
rážel svit večernice. Úplně na ni zapomněl. Už ji ne-
potřeboval vidět. — *Lidé jsou víc než bezcitné hvězdy.*
Pro lidi určitě. Ted' už můžu zemřít.

Probudil ho otřes, který vzápětí vyslal bodavou bolest
z oblasti hrudníku. Zasténal.

„Dávej sakra pozor, Boromíre!“

„Zakop sem o kořen. Je tady tma jak v pytli.“

„Je strašně rozlámanej. Musí ho to hrozně bolet.“

„Žiju?“

„Žijete,“ zřejmou pravdu mu potvrdil hlas důstojníka.

„A přežiju to?“

Ticho. — *Přemýšlí, co mi řekne.*

„Nevím. Sme tři míle od Černýho Brodu. Máme
tady dva koně, ale nevím, zda nám nějak pomůžou.
Bude těžký vás v týhle tmě převízt a přitom vám ne-
ublížit.“

Drtivoj si to přebral. „Jmenuju se Drtivoj a jsem učitel
v Týně. Doktor na vysokém učení. Pokud zemřu...“

Opět ticho. — *Bojí se mi to nabídnout.*

„Oznamte to mým kolegům, pane. Jak se vlastně jmenujete?“

„Udělám to, pane Drtivoji... Pokud to bude potřeba. A sem Vladislav, pobočník pana vévody.“

— *Vladislav? Už sem o něm něco slyšel.* Snažil se vzpomenout, ale namísto toho upadl opět do bezvědomí.

Další probuzení bylo ještě nepříjemnější. Nejdříve vnímal jen bolest, ale nakonec se zorientoval. Ležel na lůžku z větví, které za sebou vláčel kůň. Když překonal pocit, že mu odpadne hlava a trochu ji zaklonil, spatřil koňský zadek a nad ním siluetu jezdce vykreslenou na pozadí hvězd v souhvězdí Sovy. — *Jedeme na jih,* řekl mu nebeský astroláb v jeho hlavě.

Po delší chvíli najeli na nějaký kámen či kořen a záchvěv mu z úst vytlačil hlasitý sten.

„Jed' pomalejc, Vladislave,“ zaznělo odněkud vpředu, kam Drtivoj neviděl, ale odkud prosvítala slabé zář louče.

„Když pojedu pomalejc, tak to bude dýl trvat.“

Drtivoj v hlavě porovnal obě možnosti a pokusil se vstoupit do diskuse, která se ho bolestně týkala: „Rychleji, jedte rychleji!“

„Tak vidíš. Sám si to přeje.“

Tentokrát už do milosrdného bezvědomí neupadl. Snažil se dívat na souhvězdí nad hlavou a opakovat si jejich jména. Kameny přicházely se železnou jistotou ale značně nepravidelně. Nejdříve se snažil nekřičet a pak nekřičet příliš nahlas. „Boží prst, Poutník, Rudá víla, ... Auvej, do psí řiti, ... Ohlávka, Věmec, Trojúhelník, Husí brk, Lištička, ... Á! Do prkenný ohrady... Holeň, Vosí hnízdo, Bič, Vozka, Poutník ... Áááá! Do Prčic, do těch Pomořanských...“

Oblohu ozdobila jemná síť mlhovin a už po sté jmenoval Poutníka, jenž zářil téměř v nadhlavníku, když mu došla zásoba kleteb. Cesta nyní stoupala, byla širší a lépe udržovaná. Stínilo ji stromořadí listnatých stromů, ale po ostré zatáčce, kterou Drtivoj cítil až hluboko v útrokách, vjeli na volné prostranství, které působilo jako velké opuštěné staveniště. Zastavili, oba muži ho zvedli na nosítkách vyrobených z příkrývek

a odnášeli do domu. V předdveří potkali starší ženu. Nesla svítilnu a v očích měla starost. „Co se stalo, Vladislave? Měli jste se vrátit až zítra večer.“

„Našli sme zraněného muže nahoře v rokli u Krkavčí skály. Teda Milouš ho našel.“

„Jak se mu to, u všech bohů, stalo?“

„Neptal sem se ho. Nejdřív mu musíme pomoci. Je těžce zraněnej.“

„Odneste ho do Zbyslavova pokoje. Já probudím Jitku. Ale potřebovali bychom nějakého ranhojiče.“

„Boromír skočí do vesnice pro vědmu.“

„Pro Kazi?“

„Máme tady snad nějakou jinou.“

„Ne. Ale je to skutečně třeba?“

Drtivoje se nikdo na nic neptal, i tak se ale rozhodl zapojit do rozhovoru. „Žádnou vesnickou čarodějku nechci. Žádnou zázračnou kořenářku, která nevyléčí ani kravský nadýmání.“

„Kazi je nejlepší ranhojička z celého Hradska,“ uklidnil ho ženský hlas.

„Jen není zrovna moc jemná,“ podotkl hlas, kterému říkali Boromír, ale Drtivoj z něho zatím viděl jen záda.

„I drsní chlapi to její léčení občas nevydržej.“

„Ale ti, co její péči přežijou, potom můžou chodit,“ uzavřel diskusi Vladislav a jeho oči, které se dívaly na Drtivoje, dávaly najevo, že to myslí vážně.

Když se vzpamatoval z omámení makovou vodou, zjistil, že jeho levá ruka ruka a obě nohy jsou sevřeny v pevných dlahách. Tlak v oblasti břicha ukazoval, že je obvázan i na dalších místech.

Bolest hlavy pulsovala v rytmu srdce, ale ve srovnání s tím, co zažil před pár hodinami, to byl téměř ráj.

„Přežiju?“ zeptal se vyřezávaného stropu.

„Přežijete,“ odpověděl mu strop.

„Co se mnou bude?“

„Kazi říkala, že do měsíce či dvou budete chodit. Dají-li bozi a člověk nezkazí.“ Byl to příjemný ženský hlas, který už znal.

„Ta čarodějnice? Je pryč?“

„Odešla. Ale byl jste statečný, pane Drtivoji.“

— *Statečný? Řval jsem jak tur a nepomáhala ani ta nej-
sprostší slova, která jsem pochytil od svých studentů.*

„Nechala vám tady nějaký dryák. Máte ho prý vypít.
Uleví vám.“

„Uleví? Opravdu? Ona to slovo zná?“

„Nezkoušela jsem ho. . . Nenašla sem odvahu. Ale její
dryáky vždycky pomáhají.“

— *Bojí se ho jen ochutnat. Co to, při bozích, může být?*

„Ale pokud chcete, ochutnám ho.“

Drtivoj si s náhlou a drtivou jasnozřivostí uvědomil,
že hůř už být nemůže. Nebo spíš, že je to značně ne-
pravděpodobné. — *Příroda dokáže být pěkně mstivá.
Ale tohle už by bylo hodně přes hranu.*

„Risknu to. Nalejte mi to do krku, vzácná paní.“

První lok byl ještě snesitelný, pak se ale plně prosa-
dila výrazná pachut' nápoje. — *Ta děvka je mstivější
než bych od ní čekal. A vždycky dokáže nepříjemně pře-
kvapit.* I přes odpornou chuť nápoj hltal, neboť měl
žízeň a už mu bylo vše jedno. Určitý podíl na tom měl
makový odvar, který do něj před Kaziným zákrokem
dostali, ale i on se někde hluboko uvnitř změnil. Už

to nebyl ten původní Drtivoj – naivní kamínek drcený v soukolí světa.

Po několika minutách se dostavilo pozoruhodné zlepšení. Stále mu bylo všechno jedno, ale tentokrát to byla veskrze pozitivní emoce. Hlava se mu vyčistila a bolest už téměř necítil.

„Jak se jmenujete, má paní?“

„Svatava.“

„Vy jste manželkou pana rytíře Vladislava.“

„Ne. Jsem Vladislavova matka.“

Chtěl se omluvit, ale včas si uvědomil, že udělal ještě jednu chybu. Tady to nebyl rytíř. „Poděkujte za mě svému Vladislavovi. Bez něj bych zemřel sám a bez pomoci v divočině.“

„Už jste mu prý poděkoval. Říkal mi, že jste učený a slušný muž. A prý znáte hvězdy.“

— *Takže to slyšel. No když slyšeli, co jsem řval, když mi ta čarodějnice rovnala kosti, tak už je nic nepřekvapí.*

„Jsem hvězdář, paní Svatavo. Učím hvězdářství v Týně. Můžu vám toho o hvězdách hodně říci.“

„Kazi řekla, že máte ještě pár dnů zůstat v klidu a moc nemluvit.“

„Dobře, nebudu moc mluvit. Jenom mi, prosím, přineste nějaký čaj. Mám žízeň a ten dryák ji nezahnal.“

„Můžu vám přinést mátový. Ten má Vladislav nejraději.“

„Děkuju vám, má paní.“

Čaj ho osvěžil a tak si s paní Svatavou chvíli povídal. Nejdříve mluvila hlavně ona a tak se dozvěděl, že se nachází v Černém Brodě, kde Vladislav staví nový hrad. Má dva sourozence, manželku a dvě děti, ale ti jsou právě v Hradci, protože by na staveništi překáželi. Boromír je desátník a Vladislavův pobočník a pomáhá mu s řízením stavby. Na neděli si vyjeli na výlet do hor, protože jinak by se z řemeslníků zbláznili.

Poté chvíli povídal on. Zmínil se o své návštěvě v Maru i o přepadení, vynechal však některé nepodstatné detaily.

Paní domu mu na oplátku otřela tvář vlhkým plátnem a do úst nalila zbytek čaje. Pak se ho vyptávala na vzhled lapků.

„Ten jeden byl větší a měl takovou širokou tvář. Ten druhý menší byl podsaditější,“ snažil se vzpomenout.

„To nám moc nepomůže. Jaké měli vlasy?“

„Takové, řekl bych, hnědé.“

„A oči?“

„To si nevzpomínám.“

„A nějaké poznávací znamení?“

Drtivoj se snažil vyvolat obraz mužů v paměti. Příliš se mu to nedařilo. Lidi si na rozdíl od hvězd nikdy nepamatoval. Příliš rychle měnili svou vzájemnou polohu. Přesto mu jeden obraz v paměti uvízl. „Když měl ten větší v ruce dýku, tak jsem si všiml, že má jeden prst kratší?“

„Který?“

„Myslím, že prsteník.“

„A ten druhý? Zkuste si na něco zvláštního vzpomenout.“

„Zdálo se mi, že má něco s levou rukou. Všechno nechal dělat toho většího.“

„To snad bude stačit, pane Drtivoji. Teď se pokuste usnout.“

Po chvíli opravdu usnul a pak mnoho dní prospal. Necítil tak alespoň bolest, která beztak pomalu ustupovala. Během krátkých chvil bdění vídal Svatavu a především Boromírovu ženu Jitku. Obě se o něj staraly dnem a nocí. Muže však od svého příjezdu nespatriil.

Jitčiny ruce uzdravovaly každým jemným dotykem a její koláčky v každém soustu prokazovaly, že svět nabízí i příjemnější stránky. Dlouhé hodiny spolu rozmlouvali a ona mu vyprávěla příběhy o přírodě, v nichž svítilo slunce a déšť, který občas přicházel, laskyplně skrápěl rostliny a přinášel vláhu, jíž bylo zapotřebí k růstu.

Od druhého týdne dlouhý spánek vystřídala nespavost, a noční hodiny, během nichž už zůstával sám, se nekonečně vlekly. Postěžoval si Jitce a ta mu řekla, že má jednu ruku téměř zdravou a tak si může číst knihy.

„Vy umíte číst, má paní?“

„Ne, neumím. Ty knihy jsou pana rytíře Vladislava.“

— *Rytíř a umí číst? A co si tak asi čte?* Drtivoj si vzpomněl na brak, který poznal na knižním trhu. Pak si ale uvědomil, že i pokleslá literatura je lepší než nic.

„Můžete mi je, prosím, přinést?“

„Pan rytíř je na honu, ale řek', že jste náš vzácněj host a tak si určitě můžete půjčit i jeho knihy.“

— *Na honu?* Pán si odjede na nějaký hon a všechno tady musí obstarat ženy. Jsou tady dost zaostalí.

Jitka se vrátila se třemi útlými svazky. „Víc jich tady pan Vladislav nemá. Většinu má ve svém domě v Hradci.“

— *Tomu tak věřím. Ale budu si muset vybrat jednu z těch tří.*

Nejútlejší svazek měl titul přes půl strany: »Stavba hradu krok za krokem. Příručka pro zívavé rytíře«. Tu Drtivoj hned bez rozmyšlení odložil. Hrad nestavěl a ani to neměl v plánu. Druhá kniha nesla titul: »Jezdec a jeho kůň. Ustájení a trénink tvého přítele«. Nad ní se Drtivoj trochu zamyslel. Neměl sice žádného koňského přítele, ale koně měl vcelku rád. Poslední titul ale přinášel jistou naději. »Venetské mýty, výběr

z kytice našich pověstí pro muže ve zbroji«. Podíval se, zda autorem není některý ze slovných kolegů, našel však jen jméno jakéhosi neznámého kapitánka bez akademického gradu. Neměl však na vybranou.

„Můžete mi, prosím, rozžehnout nějaké světlo?“

Jitka přikývla a u hlav postele umístila svíčku, na níž byly vyznačeny hodiny jedné hlídky. Zapálila ji, natřepala velký polštář a opatrně mu jej zasunula pod hlavu. Nakonec mu setřela pot s lící a pohladila po vlasech.

„Děkuju vám, má paní.“

„Není zač, pane Drtivoji. A odpočívajte!“

„Poslechnu vás. Budu si jen necelou hodinku číst.“

Jitka byla ta nejkrásnější žena, jakou kdy Drtivoj viděl. A teď se na něj dokonce usmála. Do tváře se mu nahrnula krev. Naštěstí jen do tváří.

Stvoření světa, země a prvních lidí

*Na počátku byla beztvará země a neohra-
ničené vody. Země se zmítala v podvodních
vírech a její dutiny vydávaly zvuky, jenž otřá-
saly vodní spoustou. Z ohlušujícího dunění se
zrodilo velení. Povstal duch a rozdělil se na
dvě myslí – na dva velitele. Perun, jenž byl
mocnějším z myslí, zavelel vodám: „Roze-
stuptež se a vytvořte prostor vyplněný povět-
řím!“ A vytvořil se nesmírný prostor, jehož
od horních vod dělila klenba z průhledného
kovu a od spodních nedozírná hladina.*

*Nad hladinou se vznášel Perun a druhý
duch, jenž slul Veles.*

*„Hled', jaký krásný svět jsem stvořil,“ řekl
Perun a ukázal k obzoru, v němž se stýkaly
vody.*

„Je příliš temný, bratře,“ poznamenal Veles. A měl pravdu. Temnotu světa narušovalo jen slabé světélkování mořských vod.

„Máš pravdu, bratře. Teď ukaž ty, co umíš!“ Veles pronesl velící slovo a na nebeské klenbě se zaskvěly obrazce třpytivých hvězd protkané hvězdnými mračny a mlhovinami.

„Bratře, tvůj výtvar je lepší než jsem si dokázal představit,“ ohodnotil Velesův výtvar Perun. *„Ani nespočet hvězd však nemůže rozptýlit temnotu, jež těžce leží na vodách.“* Pak rozkázal vzduchu, aby se shromáždil na nejvyšším místě a zažehl v sobě oheň. Plánoucí kotouč zahnal temnotu a vody nad hlavou i kolem nich zazářily první modří.

„Co říkáš Slunci, mému nejnovějšímu výtvaru, bratře?“

„Je mocné, ale jeho zář zaplašila krásu hvězd. A příliš hřeje. Nakonec by vypařilo všechnu

vodu, jež byla zůstala na světě, a zahalilo svět do nové temnoty.“

Perun pozvedl ruku a zavelel: „Točiž se, nebeská klenbo. A ty, slunce, brázdi vysoké povětří, vzpírajíc se pohybu klenby. Měřtež tak čas ve dnech a rocích od nyní až do věčnosti!“

Slunce pokleslo a poprvé se vnořilo do dolních vod, zahajujíc tak první noc. Hvězdy se opět zatřpytily na ztemnělé klenbě, aby byly nakonec zahrnány prvním jitem a prvním východem, v němž Slunce v podobě zářící střely proťalo obzor ve svém letu k výšinám.

Veles pozoroval celé to otáčení po mnoho dní. Díval se, jak nejvyšší bod denní dráhy Slunce klesá a pak opět stoupá. Tak uplynul první rok a nastal druhý slunovrat.

„To není špatné, bratře Perune. Ale něco tomu chybí. Mezi dnem a rokem je dlouhá doba a na obloze se může skvít i další záře.“

Veles vyřkl další rozkaz a noční oblohu ozářil bledý kotouč.

Perun se škodolibě zasmál, neboť jas kotouče nesnesl srovnání s jasem slunce. Pak ale spatřil, že nové světlo mění tvar, ubývá v srpek a pak na chvíli zaniká v záři Slunce, aby se obnovené vrátilo na večerní oblohu a nakonec opět dosáhlo plného jasu. „Jeho zář je slabší než sluneční. Ale protože i ono měří čas nazvu tvůj výtvar Měsícem. Teď už je, myslím, svět dokonalý.“

Veles s tím nesouhlasil. Vrhł se do vod a potopil se do hlubin. Tam se po rozdělení vod shromáždilo těžké břímě země. Velký bůh z něj sestavil mohutný pilíř, jenž proťal mořskou hladinu a zaoblil se v obří ostrov obklopený dolními vodami.

„Musím uznat, že je to dílo hodné boha. Je však nudné a nesličné,“ prohlásil Perun a měl pravdu. Země totiž byla plochá a pustá.

Veles však zazpíval mocnou píseň a země byla zvrásněna horskými hřebeny a hřbety, mezi nimiž zazurčely údolími prvotní potoky a řeky. Ale to nebylo vše. Při závěrečném vzepětí stvořitelského chvalozpěvu vyrašilo z doposud neplodné země rostlinstvo a nad švelícími travami, pestrými květy a keři se rozprostřely koruny stromů.

„Omluvám se ti, milý bratře. I ty dokážeš stvořit skutečnou krásu. Tvé stromy jsou tak nádherné až to bere dech.“ Perun dlouho obdivoval všechnu tu sličnost země a pak se v jeho božské mysli zrodil nápad. Jeho božský hlas pronášel jména zemských a vodních červů, hmyzu, ryb a plazů, jimiž se plnila voda a země. Přidal se i Veles a jeho vůle vyjádřená slovy stvořila zvířata pokrytá srstí.

Perun patřil na všechnu tu Velesovu zvěř a mezi ní zahlédl i koně. Pocítil závist a rozhodl se, že to bude on, kdo završí celé

stvoření, pročež v odpověď zaplnil podnebesí švitořícím ptactvem.

Poté se však mezi oběma bohy rozhořel spor, kdo se stane vrchním velitelem dvojčlenného sboru a vládcem světa. Počali se hádat, kdo z nich je mocnější a kdo stvořil nejkrásnější dílo. Svár oba do té doby svorné bratry odcizil. Perun se vznesl až pod nebeskou klenbu, zbudoval tam svůj příbytek vysoko nad oblačky a ozbrojil se hromy a blesky. Veles zůstal na zemi a příbytek si zbudoval v kruhu vysokých hor. Jeho zbraní se stal ostrý kov a žhavý kámen z nitra země.

Po nevýslovné věky zuřil mezi oběma bohy bratrovražedný boj. Země, která se stala hlavním bojištěm, v něm utržila nezhojitelné jizvy. Mnoho zvířat zahynulo a vymřelo bez potomstva, velké prostory byly proměněny v bezútesnou poušť či zality vodami moře a dálný sever sevřel mrazivý led. Ostatní tvoří

stísnění omezenou rozlohou plodné země a nedostatečnými zdroji potravy vešli v nelibostné soupeření, v němž se smrtelně zraňovali a požírali.

Z počátku se vítězství klonilo na stranu Perunu. Jeho blesky a hromoklíny prorazily hradbu Velesovy horské pevnosti a ten byl nucen se změnit ve velkého hada a skrýt se hluboko v podzemí. V podzemí však Veles a jeho hněv sílili až začali otrásat celou zemí. Nakonec dokázal svým nezměrným tělem sevřít celou zemi a svými puchem zahnal Peruna do jeho nebeské pevnosti. Tak nastala křehká rovnováha sil, jež stále trvá.

Mezi božími stvořeními, jež přežívala na bitevním poli, však vznikla i láska a ta dokázala překonat utrpení i smrt. Bohové si toho všimli, neboť se nyní cítili nesmírně osamělí. Proto výronem božské podstaty vytvořili nižší duchy, kterými zabydleli své příbytky. Ti jim

sloužili a poslouchali jejich rozkazy v přetrvávajících šarvátkách, to však bohy neuspokojilo. Vždyť každý z těch nových »bohů« byl jen chabým odrazem jejich mysli.

Proto se oba skuteční bohové setkali nad mořskou plání a během dočasného příměří se dohodli, že společně stvoří bytosti, jež sice budou smrtelné a nedokonalé, ale přesto nebudou jen poslušnými vykonavateli jejich rozkazů – loutkami, které je již byli dávno omrzeli.

Veles uhnětl z prachu země nová těla podle obrazu svých zvířat a Perun jim vdechl duch rozumu. Tak vznikli první lidé – muž a žena. Bytosti, které stojí nohama pevně na zemi, avšak jejich duch se dotýká nebe. Rodící se a umírající v bolestech, kteří přesto věří, že se jejich tvůrci, vidouce jejich utrpení, nakonec usmíří a společně dokonají svět. Dokonalý

svět, jenž se stane skutečným domovem pro všechny stvoření.

Drtivoj odložil knihu, protože »zdravá« ruka začala nesnesitelně bolet. — *Není to tak špatné od toho psavého kapitána. Tedy až na ten svět vznikající na rozkaz. Ale to o hvězdách a nebeských tělesech napsal docela pěkně. Začal ho přemáhat spánek. Třebaže země je koule. A ta klenba se možná netočí. A měsíc není ...*

O tři dny později, právě když dočítal poslední kapitulu Jezdce a jeho koně, ho probudila kopyta a ržání koní před domem. Pod hlavou měl měkký polštář a tak měl dobrý výhled na dveře.

Slyšel těžké kroky a pak do dveří vešel ryšavý muž vedoucí na provaze oba lapky. Drtivoj je poznal, byť byli špinaví a jejich tvář svědčila, že se nevzdali bez boje. Oba měli krvavé šrámy; Velerad měl nohu ovázanou zčernalým obvazem a kulhal.

„Poznáváte je, pane Drtivoji?“

Krk už mu sloužil a tak lehce přikývl.

„Tenhle a Drtivoj?“ ušklíbl se Mnislav. „Spíš Prdivoj.“ Vladislav na to nereagoval. „Přepadli vás a svrhli do propasti?“

— *Pověsí je, když přikývnu? Dva životy za jeden, který se navíc možná podaří zachránit.*

Vladislav si povšiml hvězdářova zaváhání. „Můžete, při Velesovi, přísahat, že vás právě tito muži okradli a shodili z Krkavčí skály?“

Drtivoj na bohy stále nevěřil, ale věděl, co by znamenala křivá přísaha pro něj i pro Vladislava.

„Přísahám při Velesovi, že je tomu tak.“

„Postarej se o ně, Boromíre!“ Seržant předal konec provazu svému příteli, který se objevil za ním, a ten s oběma zlosyny odešel. Mnislav si před odchodem odplivl.

„Pověsíte je?“

„Na to nemám pravomoc. Odvedeme je do Ostroměře a tam zasedne soud. Myslím, že budete muset přísahat i před ním.“

„Jak jste je dopadli?“

„Nebylo to jednoduchý. Museli sme pročesat celý údolí Levý Desný. A ani to by nám možná nepomohlo, pokud bysme nepotkali známýho brtníka, kterej nám řekl, že je den předtím zdálky viděl pod jedním převisem v bočním údolí. Tam sme je načapali, ale bránili se, jak vlci zahnaný do kouta. Kdyby Boromír preventivně nezasáh' toho většího strelou do stehna, tak by sem je oba asi nezvlád'“

„Vy jste bojoval s oběma sám?“

„Boromír mi kryl záda.“

— *Před kým?*

Vladislav se snažil stát vzpřímeně, ale i tak bylo zřejmé, že ho stíhání zločinců připravilo o hodně sil. „Boromír mi vždycky kryje záda. Ne mečem, ale hlavou a především srdcem,“ odpověděl na nevyslovenou otázku.

Drtivoj si náhle na něco vzpomněl. „Nenašli jste u nich nějakou knihu?“

„Boromír tu lotrovskou peleš prohledal,“ Vladislav sáhl do tlumoku, který měl na rameni, „a našel tam tohle.“ V mozolnatých rukou držel svazek svazek listů vytržených z vazby.

„Ukažte mi to!“ Naděje vzplanula plamenem, ale hrozilo, že brzy uhasne, protože svazek byl podezřele tenký.

Seržant k němu přistoupil a ukázal mu první dochovanou stránku.

„A teď tu poslední, prosím.“

Drtivoj obě stránky poznal a s úlevou vydechl. — *Chybí víc než čtvrtina, ale na začátku byla jen sebechvalný a rozvleklý úvod. Na konci chybí jen list s poděkováním starostlivé a věrné manželce. Ale ten jsem vytrhl já. Mnišlav měl v jedné věci pravdu. Mech je o hodně lepší.*

Další den se Vladislav vrátil z Ostroměře a hned zamířil k Drtivojovi. Našel ho, jak s ním v posteli leží Milouš a nechává se drbat za ušima.

„Neotravuj pána, Mildo. A ať si co nejdřív pryč z tý postele.“

Pes nereagoval, namísto toho se podíval na svého nového kamaráda.

„Nevadí mi. Nejsem tu alespoň sám. A navíc si trénuju ruku.“

Milouš se zahleděl na svého pána, jako by čekal na jeho protiargument.

„Tak dobře. Ale nenechte ho, aby si myslel, že si tu může dělat, co chce.“

Milouš poznal, že z tohoto mraku pršet nebude, a tak se opět slastně natáhl.

Drtivoj obnovil drbání, ale pozornost přesunul na příchozího. „Je něco nového, pane Vladislave?“

„Ty dva jsme předali právu. Kapitán hradu říkal, že se nemusíte obtěžovat s cestou do Ostroměře. Stačí, když někdo sepíše vaši přísahu a vy jí jen vlastnoručně podepíšete.“

„Kde tady seženeme písaře, pane Vladislave? Já to nezvládnou ani tou zdravější rukou.“

„No, myslím, že to budu muset sepsat sám.“

Je to rytíř a ne úředník, a přesto umí číst i psát, připustil Drtivoj, který věděl, že většina rytířů psát neumí a ani to nepotřebuje. Navíc si byl téměř jist, že to nezvládne ani několik vévodových kapitánů.

„Moc mi to nejde, ale když mi pomůžete s těmi těžšími slovy, tak to dáme nějak dohromady. A ještě sem

na něco zapomněl. Kapitán chce mít jistotu, že ste to opravdu vy.“ Vladislav vytáhl z opasku malý kousek papíru. „Tady sem si to pro jistotu napsal. Chce, abyste pod svůj podpis nakreslil....“ pomalu přeslabikoval obtížné slovo: „ANA-LE-MA“. Nevím, co to je, ale vy to prej musíte vědět.“

„Odkud, při všech bozích, zná pan kapitán analema?“

„Prej ste ho kvůli němu vyhodil od nějaký učený disputace.“

„Jak se jmenuje ten váš kapitán?“

„Lutimír.“

„Tak na toho si dobře pamatuju. Vždycky měl v hlavě něco jiného než učivo.“

„I on si na vás moc dobře pamatuje.“

„No možná jsou v životě i důležitější než je analema,“ připustil Drtivoj.

„Pamatuje si na vás jen v dobrým. Prej ste mu ukázal, že má jiný přednosti. A teď je spokojenej. Občas seřve nějaký vojáky, občas musí někam rajtovat vánicí a bahnem, ale jinak si dělá, co ho baví, a připadá si při tom užitečnej.“

Drtivoj pečlivě prozkoumal Vladislavův výraz, ale našel v něm jen odzbrojující upřímnost bez náznaku ironie.

Po dalších čtrnácti dnech už Drtivoj vstal z postele a pak už jeho rekonvalescence postupovala rychle. Navíc se do ní zapojila i mužská část velké domácnosti. Rekonvalescent nejdříve vycházel jen na velké nádvoří, kolem kterého postupně rostla hradba a hradní stavení. Uprostřed však dosud stál bílý domek s rudými muškáty, kolem kterého se popásávaly kozy. Musely se však o svůj stále se zmenšující životní prostor dělit s koňmi. A právě koně se stali hlavním nástrojem Drtivojovy rehabilitace. Vladislav ho naučil umění jízdy a po pár týdnech už společně putovali pozdně letní přírodou a každá další vyjížďka mířila dál od hradu. Z Vladislava a Drtivoje se stali přátelé a učenec pomalu zapomínal, že za pár týdnů začne semestr a jeho studenti ho budou postrádat.

Připomněl mu to Vladislav, když mu při pozdním návratu ukazoval hvězdy, kterým se v posledních dnech naučil, a každou jmenoval jménem i souhvězdím.

„Děkuju ti, Drtivoji, že si mě to naučil. Vždycky jsem si přál znát jména hvězd.“

Drtivoj musel přiznat, že v praktickém hvězdářství by byl Vladislav premiant. S teorií to bylo horší, neboť se spokojil se znalostí nejdůležitějších nebeských kružnic a hlavních pohybů, avšak odmítal spekulovat o středu vesmíru a prvním hybateli.

„Dneska jsem s tebou ale naposledy. Zítra odjíždím k rodině do Hradce a pak za vévodou do Tejna. Můžeš ale jet se mnou, pokud chceš.“

„Ještě se na to necítím.“

„Na koni pojedem jen do Ostroměře. To určitě zvládneš. Pak pohodlně poplujem dolů po Rudný.“

Drtivoj si s těžkým srdcem přiznal svou povinnost k mladé generaci. — *Kdo by jim vštípil lásku ke hvězdám? Kdo by je vedl k vědě a k sebeuvědomění.*

„Obětuji se a pojedu s tebou, Vladislave.“

Cesta byla příjemnější než byl čekal. V Ostroměři je celý večer hostil Lutimír a před svými důstojníky a městskou honorací svého vzácného hosta tituloval

největším venetským hvězdářem všech dob. Drtivoj byl k sobě mnohem kritičtější, neboť se domníval, že je nejspíš až třetím největším hvězdářem venetské historie. Na konci večere si však nemohl vzpomenut na jména těch prvních dvou.

Ještě příjemnější pobyt ho čekal u Vladislavovy rodiny. Každý večer rozprávěl s jeho dospívajícími sourozenci a přes den se stal strýcem jeho dětí. V tomto případě měl sice velkou konkurenci v Milouškově, ale naštěstí zabodoval náhodným průletem jasného meteoru při jednom z nočních pozorování.

Vladislavova služba a neúprosný začátek semestru nicméně odvedli otce od jeho děti a učence od obdivovatelů. Poslední úsek cesty proběhl bez obtíží, a když pan hvězdář vkročil na říční molo týnského přístaviště, pomyslel si se skutečnou úlevou, že právě docela šťastně skončilo největší dobrodružství jeho života. I velcí učenci se však mohou ve věci svého života mýlit – krutě mýlit.

Vladislav se v pozdním jaře následujícího roku ubytoval, jako vždy, u svého přítele Václava. Václavův dům

stál na bouřlivě se rozvíjejícím dolním předměstí ne- daleko Ungeltu, velkého dvora, v němž nacházeli úto- čiště mořskověžští a prytanští kupci. Byl rozlehlý a dvoupatrový a nabízel sdostatek prostoru i pro velkou a rozvětvenou rodinu. Obýval ho však jen jediný muž, desátník Městské stráže, nepočítáme-li efemérní mi- lenky a občasné návštěvy přátel.

Vladislav za nezanedbatelnou půjčku získal privile- gium vlastního pokoje v podkroví. Pokojík to byl malý, ale Vladislav si ho zařídil pohodlně, neboť v hlavním městě trávil hodně času.

Zvon Velesova chrámu odbil desátou denní hodinu a Vladislav se chystal na podvečerní procházku spo- jenou s návštěvou oblíbeného pekařství, kde dělali ty nejlepší tvarohové koláčky. Byl sám, protože svého psího přítele zanechal v péči své rodiny v Hradci.

Přípravy přerušil soukromý domovní zvonek, který mu nechal nainstalovat Václav. Ocelové lanko ho spojovalo s ozdobným táhlem umístěným v blízkosti vchodu a opatřeným cedulkou s Vladislavovým jmé- nem a všemi jeho tituly. Chvíli se rozhodoval, zda si

připne opasek a přehodí přes sebe plášť, ale pak se rozhodl, že nejdříve půjde otevřít. Sestoupil po točitém schodišti a zamířil k domovnímu vchodu. Kukátkem zkontroloval, kdo přichází, a když poznal Drtivoje, otevřel.

Hvězdář měl na sobě své akademické roucho a byl bledý jako stěna. „Musíš mi pomoci, Vladislave!“ vyhrkl. „Někdo mě chce zabít.“

Vladislav se opatrně rozhlédl, ale na ulici nebylo kromě vyděšeného doktora živé duše.

„Ne tady. Stalo se to ve škole.“

„Pojď dovnitř, promluvíme si o tom. Nahoře v mém pokoji.“

Drtivoj přikývl, ale mluvit začal hned potom, co za ním zavřely dveře: „Stalo se to na odpolední výuce. Na tabuli jsem nakreslil sluneční analema, když v tom odněkud přiletěla šipka a zabodla se do něj.“

„Odněkud?“

„Někteří studenti říkali, že se náhle zhmotnila ze vzduchu. Příliš jsem jim nevěřil.“

„Nedivím se,“ poznamenal Vladislav, který právě vstoupil na první schod.

„Pak jsem to ale viděl na vlastní oči. Další se objevila uprostřed posluchárny a zabodla se nad tou první. Minula mě jen o pár palců.“

„Máš ty šipky s sebou?“

„Mám. Po tom, co se to trochu uklidnilo, mi je pomohli vytáhnout. Sám bych to nezvládl.“

Drtivoj zpod doktorského roucha vytáhl pečlivě ovázaný balíček a podal ho Vladislavovi. Ten vystoupal na podestu prvního patra a u světlíku balíček rozbalil.

„Jsou tři.“

„Přiletěla ještě jedna. Ale to už všichni včetně mě leželi na zemi.“

„Jsou z pořádně velké kuše. Dokázaly by proděravět i osníř,“ konstatoval Vladislav. „Ale pochopil sem, že nemířili na tebe.“

„Mířily na ten obrázek analematu. Byly přesně v jeho svislé ose.“ Drtivoj nakreslil analema do prachu usazeného na parapetu. Pak do něj třikrát razantně bodl prstem. Křivka teď připomínala podivného hubeného

sněhuláka postaveného ze dvou koulí. V té spodní a větší byly dva body, jeden těsně u dolního zaoblení a druhý trochu nad středem. Třetí byl přesně uprostřed »hlavy«.

„Možná jen někdo nesouhlasí s nějakou tvou teorií.“

„Kolem dříku každé střely byl ovinut papír s dvojverším.“

„Nic na nich nevidím.“

Drtivoj prohledal své čtyři velké kapsy a z poslední vytáhl tři malé papírky.

„Nedokážu to přečíst,“ konstatoval Vladislav, když si je prohlédl a přičichl k nim.

„Je to ve staré prytaňštině. Přeložím ti je.“

„»Nohy svázané vinou, protne šíp pomsty«; to bylo na té spodní. »Příčina požitků, ochutná bolest«; stálo na té prostřední.“

„A na té, co přiletěla jako poslední?“

„Jak to víš? Neřekl jsem ti, v jakém pořadí přiletěly.“

„Jen tak odhaduju.“

„»Poslední ukončí žití nesvatých myšlenek.«“

„To nezní jako báseň.“

„Nejsem básník. Je to doslovný překlad.“

„Máš nějaký vysvětlení?“

„Nejdřív to dostanu do nohy, pak do břicha a nakonec do hlavy.“

„Myslel sem spíš, kdo to moh' udělat?“

„Uvažuji o Lutimírovi, nebo o spíše o nějakém kamarádovi té lupičské dvojice. Na soudě viděli to moje analema pod podpisem, a tak si před smrtí opatřili nějakého mstitele.“

„To nezní zrovna moc přesvědčivě.“

„Nic jiného mě nenapadá.“

„Proč by to psali pryťansky a ve verších. Tohle není styl většiny vrahů. A dokonce ani mstitelů.“

„Třeba znali nějakého básníka. I venetští básníci občas píšou v pryťanštině. Je to kulturní jazyk.“

— *Jak sem poznal ty dva, tak by mě dost překvapilo, kdyby se přátelili s nějakým básníkem. Nebo jen s někým, kdo umí psát. Jejich přátele by sem odhadoval na kyj a něco ostrýho a nabroušenýho v ruce.*

„A ty, Vladislave, máš nějaké podezření?“

„Nemám, ale sem si jistej, že za tím stojí nějakej čaroděj. Zním jednoho básníka, kterej dokáže vrhat pěkně ostrý střely. Ale sou jen ve slovech a nezhmotňujou se zčistajasna v čirým povětří.“

„Takže, co uděláme?“

„Navštívíme nejbližšího čaroděje. Teda přesnějc nejbližšího *známýho* čaroděje.“

Modrý Gryf sídlil v hradební věži vysoko nad řekou Bystrou. Jeho služebníci je uvedli do malé hodovní síně, z jejíž oken se otvíral pohled na modrošedý proud řeky, široké předhůří i na vzdálené bílé vrcholky Sněžných hor.

Vybavení místnosti nevybočovalo z průměru lépe situované domácnosti. Vyřezávaný stůl a židle s čalouněným sedákem, bronzový lustr s věncem svíček a žánrové obrázky na stěnách. Nikde nebyly vidět vysušené mrtvolky zvířat, věnečky čarodějného býlí či jiné magické artefakty. Chyběly dokonce i zteřelé svitky.

Ty čaroděj přirozeně vlastnil, neskladoval je však v jídelně.

„Vítám, tě pane rytíři i vás učený mistře. Co vás ke mně přivádí?“ zeptal se čaroděj sedící v čele stolu. Byl oblečen v modrém rouchu, ale jeho postava ani tvář se příliš nelišila od běžného čtyřicátníka, řekněme třeba radního či životem příliš nepoznamenaného setníka. Vladislav však věděl, že je mu pár set let a pamatuje časy soumraku venetského království. Někteří tvrdili, že se jeho věk odráží v nezměrné hloubce pohledu, v níž může neopatrný návštěvník snadno utonout, ale Vladislav si byl jist, že nebezpečí číhá jinde – v intelektu, který převyšoval všechny, které mladý rytíř znal, ale přitom se často choval jako neřízená střela. Mág si byl přitom vědom jen toho prvního rysu své osobnosti.

„Nějakej čaroděj podnik' magickej útok tady na mistra Drtivoje, mistře čaroději.“

„Nepovídejte. Čaroděj?“

„Letící smrtonosný střely zjevující se ve vzduchu by tomu, myslím, nasvědčovaly,“ nedal se Vladislav.

„To by mě vskutku zajímalo. Můžete mi k tomu říci více podrobností, pánové.“

Vladislav nechal mluvit Drtivoje a to byla chyba. Oba učenci se brzy ponořili do technikálií, kreslili schémata a vyměňovali si věty, které se hemžily pojmy, jako kinetická energie či polopropustná optická plocha.

Po půlhodině se Vladislav rozhodl jednat. „Nerad vás přerušuju, vzácní pánové, ale tady de v první řadě o život. O život pana Drtivoje. Nevím, jakou energii maj ty střely, ale určitě dost velkou, aby mu prorazily lebku.“

Drtivoj se zarazil uprostřed nějakého výpočtu a podvědomě si sáhl na čelo.

„Dokážete, mistře čaroději, vypátrat kdo za tím stojí?“ pokračoval Vladislav.

„Pokud u toho nebudu, tak dost obtížně.“

„A dokážete ochránit pana Drtivoje?“

„Pokud by jsem byl stále s ním a nikdy nespal, tak ano. Jinak ale nevím. Musím to prozkoumat.“

„A můžete nám, mistře, něco poradit?“ Vladislav na poslední chvíli spolkl slovo »aspoň«.

Čaroděj se zamyslel. „Být vámi, zmizel bych někam daleko. To kouzlo lze provádět jen na relativně malou vzdálenost. Nejvýše pár desítek honů. Když nebude vědět, kde se nacházíte, tak budete v bezpečí. A já zatím něco vymyslím a dám vám vědět.“

„Pan Drtivoj si ale musí najít jinýho průvodce. Je to sice můj přítel, ale já teď mám povinnosti u pana Boleslava.“

Drtivoj zbledl, ale nepromluvil. Namísto toho odvrátil zrak. Promluvit tak musel čaroděj: „Stěží najde mezi svými přáteli a kolegy někoho, kdo by byl alespoň tak vhodný jako vy, pane rytíři Vladislave. U pana vévody vás omluvím.“

„Prosím, Vladislave,“ připojil se Drtivoj. „Prosím, pro naše přátelství.“

„Tak dobře, ale musíš mě poslouchat. Ve všem. I v tom, co se ti nebude právě líbit.“

„Slibuju.“

„A vám, mistře čaroději, děkuju za radu. Jen doufám, že to skrývání nebude moc dlouho trvat.“

Kromě služby vévodovi Boleslavovi mám i jiné povinnosti.“

„Budu se snažit, pane rytíři. A mám pro vás ještě jednu radu. Největší nebezpečí pravděpodobně hrozí v místech, kde je hodně lidí. Ten mstitel nejspíš potřebuje obecenstvo, hodně obecenstva.“

Z Týna vyjeli Pomořansku branou a chvíli jeli po zemské silnici směrem k Avlarskému průsmyku.

„Jedeme opravdu až do Pomořan?“ zeptal se ho Drtivoj po necelé čtvrt hodině. Jel na koni, jehož mu zapůjčil Václav, a nikdo by v něm nepoznal akademika. Ti totiž běžně nenosí meč a nejsou oblečeni ve stejno-kroji Městské stráže. Měli štěstí, že se Drtivojova postava příliš nelišila od Václavovy a desátník odněkud vyhrabal svou starou svobodnickou výstroj. Hlídka v bráně nového druhu ve zbrani politovala, protože Václav, který je až k bráně doprovázel, rozšířil neoficiální zprávu, že nováček je vyslán na cvičení k seržantovi městské stráže v Sukoslavi, který byl znám jako obzvláštní kruřas. V příšeří a návalu vojácké solidarity

si nevšimli, že nováček je nejméně o dvacet let starší než ti nejmladší z nich.

„No možná by ses opravdu rád seznámil se seržantem Holohlavem. Ten by ti na cvičišti vyhnal z hlavy všechny ty epickyly a equanty.“

Ublížený výraz na Drtivojově tváři mluvil za vše.

— *Proč si, při všech bozích, lidi myslí, že když rozuměj vesmíru, tak rozumí i sami sobě.* „Neboj se, svobodníku Drtivoji. V nejbližší vsi zahneme na sever a vydáme se přímo k horám.“

„Nestačí se schovat v tý nejbližší vesnici, Vladislave?“

„»Seržante Vladislave« nebo aspoň »pane«. Nestačí. Musíme zmizet hluboko v lesích.“

„A kde tam budeme spát?“

„U ohně pod převisy ve skalách a pod stromy v lesích. Bude se ti to líbit.“

„Myslíš? . . . pane.“

— *Přestává se mu to líbit. A to sme jen dvě míle od Tejna. A začíná přemítat, proč slíbil, že mě bude ve všem poslouchat.*

Do Řečice přijeli dvě hodiny před západem slunce. Vladislav už nedokázal déle snášet Drtivojovy stesky na ostrohranné kameny pod improvizovanými lůžky z větví a na hmyz lezoucí tam, kam by slušní tvorové rozhodně lézt neměly. Navíc musel zohlednit Drtivojův zdravotní stav. — *Byl přelámanej tak, že byl učiněnej zázrak, že to přežil. A není to ještě ani celej rok.*

Proto to risknul a zamířil k nejbližšímu osídlení. — *Ten »mstitel« už dávno musel ztratit naši stopu. Pokud vůbec stačil reagovat na náš spěšnej odjezd*

Ubytovali se v jediném místním hostinci a zavřeli se v pokoji. Po zvonění první hlídky se ze sálu, který byl přímo pod nimi, začaly ozývat projevy bujaré zábavy.

„Vladislave, pojďme se tam chvíli podívat. Jen podívat,“ zažadonil učenec rozvalený na posteli.

„Víš, co říkal Gryf. Víc lidí, víc nebezpečí.“

„Jen na chvílku. Trpím akutním syndromem osamělosti. Sedm dnů a jen my dva.“

Vladislav to chápal. I on toho začínal mít po týdnu dost. Drtivoj nebyl přítel do nepohody. — *Musím to s ním ještě vydržet. „Musíš to se mnou ještě vydržet.“*

„Jak dlouho ještě?“

To byla ožehavá otázka. Gryf se neozýval a Vladislav přestával věřit, že se to v brzké době změní. „Jen pár dnů.“

Drtivoj na to nic neřekl, ale zdálo se, že svůj záměr vzdal. Chvilími se dokonce ozývaly náznaky chrápání. Pak se však zvedl z postele a vydal se ke dveřím. „Jdu tam!“

„Zůstaneš tu! To je rozkaz.“

„Já nejsem nějaký tvůj podřízený. Já jsem civilista, takže nemáš žádné právo mě tu zadržovat. To by bylo omezování osobní svobody.“

Vladislav zauvažoval, že použije jemných donucovacích prostředků, ale pak nechal přítele jít, protože by to jejich soužití nečinilo snazším; spíše naopak. Nezbýlo mu však, než se vydat za ním.

V sále byla zábava právě v nejlepším. U stolů se jedlo a popíjelo a na parketu uprostřed se tancovalo. Drtivoj zamířil ke stolu a brzy splynul s místním osazenstvem. Vladislav si sedl poblíž a brzy přestal litovat svého

rozhodnutí. Jídlo bylo dobré a místní dívky přátelské. Proto ho nepříjemně překvapilo, když těsně před druhou hlídkou spatřil svého přítele, jak se snaží tančit v kole rozjařených děvčat, navzdory tomu, že by většinou odpovídala spíše jeho dcerám. Uniforma a všeobecná opilost dělá občas divy.

Vstal a zamířil k němu, aby ho odvedl do pokoje, ale bylo již pozdě. Atmosféra v hostinském sále se v pár vteřinách změnila. Zvedl se mírný průvan a jeden ze stinných rohů trochu zesvětlil. Vzduch slabě zasvětlil v podobě kruhu, z jehož středu vylétla střela a s neomylnou jistotou se zabořila do Drtivojova lýtka, kousek pod okrajem holínky.

Vladislav musel ocenit, že hvězdář jen slabě zasténal. Hudba přestala hrát a zábava rázem utichla. Drtivoj se stal osamělým středem stále se rozšiřující prázdnoty. Nevěřicně se díval na svou krví rudnoucí holínku a rukama si chránil své mužství, ačkoliv by to proti šedesátiliberní kuši nemělo sebemenšího účinku.

„K zemi!“ zařval Vladislav a přítel ho naštěstí neprodleně poslechl. Hned jak dopadl na prkna podlahy,

mu těsně nad hlavou proletěla další střela a zabodla se do ostění dveří.

„Zhasněte a zůstaňte na zadku!“ zavelel vévodův po-bočník a jeho autoritativní hlas měl požadovaný účinek. Svíce a louče rychle uhasínaly a on poklekl k příteli. „Mizíme,“ zašeptal.

Drtivoj mu neodporoval a zvedl se na všechny čtyři. Spolu v téměř neproniknutelné tmě zamířili směrem, kde tušili východ. Nějaká dobrá či spíše zmatená duše jim otevřela dveře a tak se dostali na dvůr. Ten byl osvětlen měsícem dorůstajícím k úplňku.

„Běž ke stáji.“

„S tímhle to půjde těžko,“ Drtivoj ukázal na šipku zvrácené pídě, která stále ještě tkvěla v jeho holínce.

Vladislav si střelu i holínku prohlédl a pak bez jediného náznaku či upozornění uchopil dřík šipky a jediným rychlým pohybem ji vytrhl.

Drtivoj zaúpěl, ale neomdlel.

— *Kazi byla dobrá učitelka.* „Ta festovní strážnická holínka tě zachránila. Hrot neměls hluboko a hlavně se nedostal ke kosti.“

Měsíční svit se zaleskl na temné stružce stékající po svršku boty.

„Teď ale nejpíš vykrvácím.“

„Chvíli to vydržíš. Pak ti to obvážu. Musíš se sám dostat do stáje. A drž se stínů. Já jdu pro naše věci.“

Drtivoj přikývl a podařilo se mu vstát. Vladislav se vydal k zadnímu vchodu. Cestou se ohlédl a zkontroloval, jak to příteli jde. Skákal sice po jedné, ale už byl na půl cesty ke vratům.

On sám rychle vběhl do pokoje, vzal pláště a cestovní tlumoky a seběhl dolů. Sál byl stále tmavý, ale už se v něm rozproudila opatrná diskuse. Z několika ženských výkřiků pochopil, že převládá mínění, že za vším jako vždy stojí půlnoční běsy, z nichž někteří se dnes proměnili v neznámé cizince.

Nezdržoval se nasloucháním a rozběhl se do stáje. Rychle osedlal oba koně a Drtivojovi pomohl do sedla. Pak vyjeli do noci a zastavili se až po půlmíli u kamenného můstku přes potok. Nejdříve dostal Drtivoje ze sedla a usadil na pařezu. Pak mu opatrně vyzul vysokou botu a prohlédl ránu. Nebyla hluboká a už

téměř nekrvácela. Ze sedlové brašny přinesl lihovou tinkturu a podíval se příteli do očí.

„Bude to bolet?“ ujišťoval se Drtivoj.

„Ne jen pálit. Proti Kazině medicíně to ale bude procházka růžovou zahradou.“

„Tak to se na ni moc těším.“

Drtivoj při zákroku ani nehlesl, jen sevřel pěsti, až mu zbělaly klouby, a přitom se díval na Poutníka nad hlavou. Promluvil teprve poté, co Vladislav upevnil obvaz: „Děkuju.“

„Není zač, ale musíme si promluvit.“

„O čem?“

„O tom, co sis chránil před druhou střelou. To nebylo břicho. Ty nemáš čistý svědomí, příteli.“

„Mám. Ale jinak máš pravdu. Ta střela měla mířit níž.“

„Jak tos věděl?“

„Ten obsah lístků jsem ti nepřeložil v tom správném kontextu. »Příčina chtíce, ochutná bolest«, je mnohem lepší překlad. A namísto nesvatých myšlenek měly být spíš »smilné«.“

„Takže asi taky tušíš, kdo za tím stojí?“

„Tuším, Vladislave,“ přiznal Drtivoj a poté dlouho vyprávěl o oné nešťastné noci v Maru nezatajuje ani její závěrečné dějství na dlažbě.

„Opravdu si s ní nic neměl? Mně nemusíš lhát. Každý tomu může podlehnout a já sem schopen to chápat. A rozhodně to nezničí naše přátelství.“

„Ne, opravdu ne. Jen mě políbila a mně se to nebylo nepříjemné. Tobě to můžu říct. Jsem panic. Je mi pět-ačtyřicet a stále jsem panic.“

„Nikdo není dokonalej.“

Tu noc už neusnuli. Vladislav rozdělal oheň a povídali si. O životě i o hvězdách. Dostalo se i na analema.

„Můžeš mi vysvětlit, co je vlastně to zpropadené analema, Drtivoji?“

„Přesněji to je sluneční analema. Tvoří ji polohy slunce v každé střední poledne vzhledem k obzoru.“ Hvězdář nakreslil křivku do popela klacíkem. Nejdřív ukázal na nejsvrchnější část »hlavy«. „O letním slunovratu je slunce nejvýš nad obzorem, v Týně skoro sedmdesát

stupňů...“ klacík zamířil do do širšího spodku „a v zimním je zase nejníž.“

„To už chápu a všim’ sem si toho dřív, než si mi to vysvětlil. Ale nemělo by to slunce bejt každý poledne přímo nad jihem a tedy na jedné linii.“

„Někdy lituju, že všichni moji studenti nejsou jako ty a nedokáží alespoň občas zapojit svou hlavu. Máš pravdu, ale říkal jsem střední poledne. Slunce neběhá po své dráze rovnoměrně a ta je navíc skloněná k nebeskému rovníku, takže mu každý den trvá různě dlouho, než se dostane přímo nad jih. Takže když se podíváš na slunce za přesně stejný čas, který odpovídá průměrné délce dne, tak se občas předbíhá jako například v říjenci,“ klacík ukázal na pravou stranu »hubeného sněhuláka«, „a někdy se zpožďuje, nejvíc v sečenci.“

„A jak zajistíš, že se díváš za stejně dlouhej čas, když se čas měří podle nerovnoměrnýho slunce?“

„Hle, poklad mezi setníky! Je to opravdu obtížné, ale někteří mezi námi, většinou prytanští, sestrojili hodiny, které jsou přesnější než slunce. A pak to chtělo

spoustu výpočtů a na konci byla tahle křivka. Není to ani čtvrtstoletí, co jsme ji objevili.“

„Zajímavý, ale brzy už bude půlnoc. Troufneš si jet dál, Drtivoji?“

„Bolí to, ale myslím, že ano. Jen jestli to má vůbec nějaký smysl. Je nám v patách.“

Vladislav využil noční jízdy k přemýšlení. Bohužel na rozdíl od hvězdářství ho v oblasti strategie nic neosvítilo. Bylo zřejmé, že taktika stále někam ujíždět je i v horizontu několika málo dní neudržitelná, ale neměl za ni náhradu. Napadala ho jen dočasná a krátkodobá řešení, ale jen jedno z nich se rozhodl uskutečnit. Právě totiž přijížděli k vesnické kovárně. Stála na rozcestí a široko daleko nebyl žádný jiný dům.

„Zastavíme se ve zdejší kovárně, Drtivoji.“

„Proč? Jídla máme dost a podkovy, pokud vím, drží.“

„Uvidíš.“

„A co když tam bude víc lidí?“

„To nějak vyřešíme.“

„No, když myslíš.“ Hvězdář se už začínal smiřovat s osudem a především s Vladislavovým velením.

Kovář je přivítal už před kovárnou. „Vítám vás, pánové; vidím, že nosíte vévodovy barvy a slavnou šed' týnské Stráže,“ ukázal svůj společenský rozhled, tak vzácný v této bohy zapomenuté krajině. „Co byste potřebovali?“

„Mám speciální požadavek na novou výstroj pro svého kamaráda, mistře kováři. On by si ale potřeboval především odpočinout. Nemoh' by se natáhnout u vás ve stodole?“

„Proč ne; ať si dáchně.“

„Běžte si trochu odpočinout, svobodníku Drtivoji. Já to zařídím.“

„Drtivoj? To je *nom de guerre*?“ podivil se vzdělaný kovář.

„Ne, tímhle jménem mě obdařili rodiče už v kolébce,“ postěžoval si oslovený. „Já tu chci být s tebou, Vladislave, a dívat se, co děláš, ... pane.“

„Dobře víš, co se ti stalo v noci, kamaráde. A může se

to vrátit a tentokrát to může stát opravdu za to. Řev, plno krve a tak.“

Drtivoj bez dalšího slova odkráčel směrem ke stodole a Vladislav si byl více než jistý, že si v ní najde ten nejtemnější kout.

„Co se mu stalo?“ Kovář s otázkou neotálel ani pět vteřin.

„Jen malá nehoda při tanci.“

„Nevěděl sem, že je tanec tak nebezpečnej.“

„Tanec ne, ale zhrzenej manžel jo.“

„To chápu, pane seržante. Kdyby chtěl dolejšat za mou Mandou, tak ho přetáhnu perlíkem.“ Kováč svou výhrůžku doplnil jednoznačným gestem.

„To myslím nehrozí, mistře. Ale můj požadavek s tím trochu souvisí. Potřeboval by sem, abyste mu udělal ochranu na... však víte co. To co máme mezi nohama a je obtížný to bránit.“

„Myslíte na ptáka?“

„Jo, na ptáka.“

Kovář se zamyslel.

— *Určitě to odmítne.*

„Ještě sem to nedělal ale viděl sem něco podobného u svýho desátníka. Myslím, že to zvládnou. Dokdy to má bejt?“

„Nejlíp tak za tři hodiny.“

Kovář hvízdal. „Pak to ale bude s expresním příplatkem.“

„Dám vám za ni tři groše.“

Kovář hvízdal podruhé. „Tak to si plácnem, pane seržante. Ale platba je předem.“

Vladislav vytáhl z měšce tři stříbrňáky a krátce se s nimi rozloučil. Byly to jeho peníze. Drtivoj se za celou dobu nenabídl, že by svou záchranu spolufinancoval.

„A jak ho má velkej, pane? Aby nebyla moc těsná.“

Na tuhle otázku nebyl Vladislav připravený. „Nevím, pane kováři. Udělejte ji podle sebe.“

„Tak to mu určitě nebude fest.“

Ochrana byla hotová za dvě a půl hodiny a Vladislav musel přiznat, že ji kovář navrhl dobře. Chránila

všechny ty citlivé části a navíc kousek stehen a břicha. Horší to bylo s váhou. Vladislav ji odhadoval na půldruhé libry a Drtivoj byl ještě skeptičtější. „Tohle mám nosit? To mi ho utrhne.“

„Připevníš si to těmahle popruhama kolem pasu. Dáš si pod to hace a bude jak v bavlnce.“

„Spíš jak v železné panně.“

Vladislav se rozhodl, že bude muset přitlačit na pilu: „»Příčina chtěče, ochutná bolest«, neříká ti to nic.“

„Dobrá, aspoň si to zkusím,“ připustil Drtivoj a s výrazem mučedníka se vrátil do stáje.

Zvěst o zvláštní ochraně se mezitím rozšířila mezi obyvatele domu a na dvoře se shromáždil hlouček tvořený šesti muži a dvěma ženami.

Hvězdář vyšel ze stáje a mužská část čeledi obdivně vydechla. Drtivojovo mužství nešlo přehlédnout a mezi neznalými by mohlo budit i závist.

„Tak, jak se v tom cítíš?“ odvážil se zeptat Vladislav.

Učený muž si nejspíš připravil sžíravý sarkasmus, ale okolnosti mu nedaly zaznít. Vladislav tentokrát nic

nepocítil a střelu spatřil, až když se s hlasitým zaskřípěním odrazila od ochrany.

Drtivoj se nyní vrhl k zemi i bez rozkazu.

Vladislav přiskočil a svým tělem zakryl Drtivojovu hlavu. „Seš v pořádku?“ zeptal se, když si byl jist, že nehrozí bezprostřední nebezpečí.

„Nic moc, ale mohlo by to být i horší. Myslím, že mám stále ještě naději na potomstvo. Ale nejspíš se toho nedožiju.“

— *Nebo nenajdeš odvahu.* Vladislav se rozhlédl. Na dvoře postával necelý tucet konsternovaných lidí. *Ten »mstitel« rychle ztrácí trpělivost. Nejspíš tím už nechce ztrácet čas.* Zaujala ho i další okolnost. Někteří z obecnstva se sice připitoměle usmívali, ale kovář mezi nimi přesto vynikal, neboť zářil jako sluníčko. *Že by nějaká zvláštní úchylka?*

Z omylu ho vyvedl kovářův procítěný komentář:

„Ještě nikdá sem se necejtil tak užitečněj jako dneska.“

Odjezd Vladislav naplánoval až na pozdní soumrak. Mezitím si lámal hlavu s dalším postupem. Nepřemýš-

lel o tom, co by měl dělat – řešení ho napadlo jen pár minut po otestování ochrany –, ale zda to opravdu udělá.

Rozhodnutí učinil, když spolu s kovářem přišli do stáje a našli Drtivoje s hlavou u kolen. Vypadalo to jako by si instinktivně chránil ohanbí a další potenciální cíle, ale bylo to horší.

„Vzdávám to, Vladislave. Proč bych se měl dlouho trápit a utíkat, když už mě čeká jen střela do hlavy. Bude to rychlé a bezbolestné a to je víc, než v co jsem mohl před pár měsíci doufat.“

„Mám plán. Nevím, jestli vyjde, ale je tu určitá naděje. Ale potřebuju pomoc tady od Mlčibora.“

„Rád vám pomůžu, seržante. Ale pár let sem neměl v ruce žádnou vopravdickou zbraň.“

„Stačí, když mi zapůjčíš své oblečení a ty se převlečeš do mojí uniformy. A pak vyjedeš k severu s Drtivojem. Já tu počkám a pokusím se setkat s tím čarodějem. Víím, že není daleko.“

„Ty mě opustíš?!“

„Ne. Pojedeš s Mlčiborem jen nějakou tu míli a pak se vrátíte.“

„A co když vás ten čaroděj zabije, seržante?“

„Pak tu zbejvá ještě ten Drtivojův plán. Čaroděj jde jen po něm a vy byste měli bejt v bezpečí.“

„Není to tak špatnej plán. Vy nejspíš budete vědět, jak se bavit s čarodějem. Líp než já a tady pan Drtivoj.“

„Já s tím rozhodně nesouhlasím, Vladislave.“

„Neptal sem se tě, jesli s tím souhlasíš nebo ne. Máš snad lepší plán?“

„Nemám. Ale nechci tu zůstat sám.“

„V hrobě moc přátel potřebovat nebudeš,“ odtušil Vladislav a ujal se organizace. „Dáme se do toho. Mlčibore, ty si přibližně stejně velkej jako já. Stačí když si vyměníme kalhoty, svrchník a plášť. A samozřejmě mou seržantskou čapku s pérem.“

„A co váš knírek, pane?“

„To se dá rychle vyřešit.“ Vladislav vytáhl z kapsy uhel a různolícímu kováři namaloval seržantskou ozdobu.

„Víc nebudeš v měsíčním světle potřebovat.“

Rychle se převlékli a hvězdáři pomohli do sedla.

„Chovejte se nenuceně, jako přátelé. Drtivoji, ty bys moh' Mlčiborovi ukázat pár hvězd a vysvětlit zvěrokruh.“

„Tak to pro mě aspoň nebude ztracenej čas,“ zaradoval se učenlivý kovářský mistr. „Pár hvězd znám, ale ještě nikdy sem o nich nemluvil s učeným pánem.“ Poté se překvapivě snadno vyšvihl na Vladislavova valacha a vyjel ze stáje. Drtivoj ho následoval, ale v posledním okamžiku se ohlédl za svým přítelem a zašeptal „Sbohem.“

Vladislav je následoval až za pár desítek vteřin. Oba jezdci už opouštěli dvůr kovárny a mířili na cestu vedoucí k vysokému průsmyku. Kovář seděl na koni vzpřímeně a z dálky byl k nerozeznání od jízdniho důstojníka.

Vladislav se vydal ke kovárně, prošel jí, opatrně obešel a zastavil se v nejhlubším stínu, tak aby měl dobrý výhled na cestu.

Nečekal dlouho. Přátelé zmizeli za skálou na konci západního ramene vysokého štítu a svět ztichl. Říčka

jemně ševelila, ale lesy přestaly šumět. Noční ptactvo a zvěř ještě nevyrazily na lov a ani kovářovi psi se neodvažovali narušit posvátné ticho.

Vladislav zaslechl kopyta dříve, než se z blízkého lesíka vynořil kuň. Jeho jezdec byl štíhlý a vysoký a nic z jeho výstroje či výzbroje neodráželo měsíční světlo – antracitová silueta na popředí nočního lesa. Jel pomalu a obloukem se vyhnul stavením. Na rozcestí se zastavil.

Vladislav se k němu vydal. Šel téměř neslyšně, ale jezdec se otočil a pohlédl jeho směrem.

Když byl jen pár sáhu od koně, čaroděj pozvedl ruku a na jejím konci krátce zazářil žlutavý záblesk. Až pohasl, zeptal se dokonalou venetštinou bez stopy cizího přízvuku: „To jste vy?“

„Ano, to sem já.“

„Mě tak snadno nezastavíte. A pokud se mi do toho budete nadále plést, tak najdu nějakou tu šipku i pro vás.“

„Nepromluvíme si, mistře čaroději?“

„Proč bych si měl povídat s takovou nickou, jako jste vy?“

„Třeba, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost.“

„Já jsem spravedlnost. To já mstím pohanu svého dob-
rého přítele.“

„A já bráním nevinu toho svýho.“

„Na pouhého seržanta nemluvíte špatně. Možná si přece jen najdu pár minut na rozhovor s vámi. On mi stejně neuteče.“

„Pojďte do stáje. Je tam teplejc a budem tam mít víc soukromí.“

„Takový pozvání se neodmítá,“ zasmál se čaroděj. Jeho smích však podivně studil.

Do stáje vešel jako první Vladislav. Čaroděj do ní vjel na koni a seskočil až uvnitř. Pak luskl prsty pravé ruky a stáj se rozzářila bílým světlem.

Zdál se mladší než Modrý Gryf a jeho tvář byla souměrná a pohledná. Plášť měl v barvě tmavě rudého vína; kabátec a široce nabírané kalhoty byly o něco málo světlejší. Na hlavě měl cestovní klobouk stejné barvy s velkým bílým pérem. Vysoké hnědé holínky

zakončovala sytě rudá manžeta. Vladislav už podobnou barvu viděl, tehdy to však byla čerstvě prolitá krev.

„Rudý drak,“ představil se jako první čaroděj.

„Vladislav.“

„Jen Vladislav? Žádné tituly, hodnosti a predikáty?“

„Jen Vladislav. To stačí. Stejně jako stačí Rudý drak.“

„Líbíte se mi Vladislave. Možná to opravdu nebude ztráta času.“

„Přejdeme k věci, Draku. Můj přítel Drtivoj mě poslal, aby vyvrátil nařčení, že se nějak dotk' cti pana Map'rosina a jeho ženy.“

„A proč nepřišel sám?“

„Možná se obává, že než stačí promluvit, dostane šipkou mezi oči.“

„To nejsou neopodstatněné obavy. Jen bych mířil o nějaký ten palec výš.“

„Můj přítel mi odpřisáh', že se nikdy nedotknul Map'rosinovy ženy.“

„Map'rosin je přistihl inflagranti ve svém vlastním domě. A to hned první noc.“

„Map'rosinova žena prišla za ním sama, když už spal, a stačila ho sotva políbit, když její manžel vtrh' do pokoje a nedal mu sebemenší možnost bránit jeho čest.“

„To je tvrzení proti tvrzení. A já věřím svému dlouholetému příteli. Je sice poněkud horkokrevný, ale čestný.“

„Můj přítel je taky čestnej a hlavně je to panic.“

„Panic? To se vám jen tak přiznal.“

„Jen tak ne. Ale věřím mu.“

„A co ta slova, která napsal o té ženě? Ani to neumím přeložit do vaší řeči. »Vzrušující« nebo nejspíš »rajcovní«.“

„Pokud vím, tak o ní napsal, že je spanilá. To je podstatnej rozdíl. Viděl ste to?“

„Černé na bílém. To slovo má v prytanštině jediný význam a používá ho městská lůza.“

Vladislav si vzpomněl, jak mu Drtivoj popisoval své problémy s dorozuměním v prytanštině.

„A mělo vždycky takovej význam? Můj přítel se prytanštině učil jen ze starejch knih a prakticky se tam

s nikým nedomluvil. Rozhodně nezná řeč, co používá lůza.“

„To mi Map'rosin také říkal. A máte pravdu, to slovo párkrát použili někteří naši dávní básníci a před staletými vyjadřovalo éterickou krásu či krásu duše.“

„A to je nejspíš ten jedinej význam, kterej Drtivoj zná.“

„Ale to pořád nic nevysvětluje. Proč by za ním chodila? To slovo jen napsal; nikdy ho nevyslovil. I kdyby to udělal, tak by mu nikdo nerozuměl.“

„A umí Map'rosinova žena číst?“

„Umí. Při poslední návštěvě mi četla z nějaké básnické sbírky. Dokonce sama píše básně.“

— *Nejspíš i ty, co byly na těch střelách.* „To si to potom mohla přečíst.“

„Musím přiznat, že když se s ní můj přítel před pěti lety oženil, byla to pouhá dívka z ulice. Byla oslnivě krásná, ale neuměla se příliš chovat a především mluvit. V císařství se dbá na správnou etiketu a každý ví, kam patří a jaký má používat jazyk. Map'rosin pochází ze starého měšťanského rodu, a ačkoliv nepatří mezi bohaté kupce, je mezi obyvateli ve velké vážnosti. Tomu

odpovídá i řeč, již používá. On však své ženě věnoval mnoho času, naučil ji číst a užívat vznešený jazyk. Teď může hovořit i s vysokými úředníky a oni nepoznají, že mluví s obyčejnou trhovkyní. Za svůj původ a svou původní řeč se stydí.“

— *On jí pohrdá. Myslí si, že se vetřela, kam nepatří a že je to ona, kdo může za chování jeho přítele. Ona je to slabý místo. „Ale to neznamena, že na všechno zapoměla. Nikdo nezapomene na to, jak mu zobák narost' a odkud přišel.“ Já mluvím, jak mi zobák narost' a nestydím se za to a stydět nehodlám. Mluvili tak totiž lidi, kterejch si vážím: táta, vychovatel Vojtěch a Boromír.*

„To opravdu nezapomene. Ale teď už se nemohu vrátit bez vykonání pomsty. Pomsta i slib jsou u Prytanů posvátnou věcí.“

„Věřím, že i v císařství je možný takový věci uzavřít smírem. Stačí mít správnýho prostředníka.“

„Proč bych to dělal?“

„Protože to bude lepší pro všechny. Pro oba pány hvězdáře i pro nás, který chtěj sloužit spravedlivý věci. Snad jedině ta manželka nedostane to, co chtěla.“

Nejdřív chtěla ukojit svůj chtíč a pak svou hanbu zakrejt smrtí nevinného člověka.“

Doktor Drtivoj svému příteli rytíři Vladislavovi. Jak si, můj příteli, předvídal, ta rozmíška s prytanským hvězdářem skončila smírem. Svému učenému příteli jsem vrátil jeho knihu a dohodl jsem, že se příští rok jako čestný host a hlavní přednášející zúčastní naší vědecké konference. Naše alma mater také pár kopami grošů přispěla na vydání jeho nového spisu o paralaxe hvězd.

Nezapomněl jsem samozřejmě ani na Tebe, můj příteli. Doktorská rada bude brzy projednávat moji žádost o udělení čestného magisterského titulu pro tvou osobu. Mé postavení mezi doktory činí úspěch již předem jistým. Očekávej proto v nejbližších týdnech dopis a připrav se na cestu k nám.

Vladislava potěšilo, když po necelém měsíci vskutku obdržel dopis z týnského vysokého učení, jenž byl

opatřen honosnou pečetí a oslovoval ho jako velectěného pana rytíře. Zmiňoval se sice jen o udělení čestného bakalaureátu, ale Vladislav neměl příliš vysoké akademické cíle.

Do Týna se vydal neprodleně a vzal si svou slavnostní uniformu s přilbou, chocholem a stříbrnými ostruhami.

Už u vchodu do rozlehlé budovy školy na něj čekala akademická delegace vedená Drtivojem. I on byl ve slavnostním a nebyť chocholu snadno by seržanta zastínil.

Objali se, zatímco ostatní členové delegace stáli v decentním odstupu.

„Vítám tě, příteli a velectěný rytíři na půdě našeho slavného a starobylého učení.“

„Děkuji ti, příteli. Bakalář hvězdářství, o tom se mi nikdy ani nesnilo.“

Drtivoj ztišil hlas. „No ono, to není zrovna hvězdářství. To bychom tě museli promovat magistrem. A to v radě neprošlo. Snažil sem se, ale je tam několik osob, které

mi nejsou zrovna nakloněni. Jsou to bezvýznamní lidé, ale mají určitou moc.“

„Tak z čeho je ten bakalář?“

„No, tak všeobecně... Za inovativní příspěvek v oblasti vojenských věd... Prostě za tu ochranu.“

„Za to, jak sem tě inovativně chránil a nakonec i zachránil?“

„No, ne tak úplně... Prostě za tu ochranu. ... Tu, která mi zachránila mužství. A nemusíš křičet.“

Vladislav se upřímně zděsil. „A to tam budu mít napsaný: »bakalář za ochranu na ptáka«?“

„Samozřejmě nikoliv tak doslovně. Hodně jsme se snažili. Jsou tam jen takový nicneříkající fráze. Nikdo to nepozná a nikdo se na nic nebude ptát.“

„A jak bude probíhat ta slavnost?“

„Prostě přijdeš do naší největší posluchárny doprovázen pány doktory a tam ti náš rektor slavnostně předá diplom. Ten naštěstí ničemu nerozumí. A nečeká se, že budeš mluvit. Všechno mluvení obstarám já.“

„V pozvánce bylo něco o nějakým slavnostním obědě?“

„Tak ten bohužel odpadl. Máme teď nějaké problémy s berními úředníky.“

— *Proč sem sem jenom jel? Teď už je ale asi pozdě vzít nohy na ramena.*

„Neboj se všechno dobře dopadne.“ Poplácání po rameni ho mělo nejspíš uklidnit. „Na tenhle den budeš dlouho vzpomínat.“

Drtivoj měl pro jednu pravdu. Na ten den nikdy nezapomněl ani Vladislav ani ostatní účastníci: učitelé, studenti a především ten, kdo za tím vším stál.

Nejdříve však museli projít dlouhou chodbou, na jejíchž stěnách visely portréty nejúspěšnějších absolventů: vysokých úředníků, vojevůdců a kupců. Jak se blížili k posluchárně, připojovali se další doktoři a magistři, až se zformoval dlouhý průvod. Nejvyšší zástupci učení na ně čekali před vysokými dveřmi, jež byly zdobeny reliéfy Moudrosti a jejích následovatelů. Doktor s nejvyšší pokrývkou hlavy a nejdelším vousem na dveře zaklepal svou holí a zvolal: „Nechť jsou dveře světa otevřeny Moudrým a těm, kteříž jdou v jejich stopách.“

— *Já nejspíš budu ten »jdoucí v stopách«*, pomyslel si Vladislav a v nitru pocítil hrdost a možná i trochu pýchy.

Křídla dveří se široce otevřely a průvod slavnostně vstoupil do rozlehlé učebny. V zadních řadách už seděli studenti, zatímco přední měly přijmout titulované. Vysokým oknem dovnitř proudila sluneční záře a osvětlovala velkou černou plochu, v níž se rýsovala trojice světlých bodů. Vladislav si rychle uvědomil, že jsou to otvory po čarodějových střelách. Kolem nich byla nakreslena složitá uzavřená křivka. Nebylo to však analema, ale křídový obrys člověka nápadně podobný Drtislavovi. Prostřední otvor byl na anatomicky správném místě a kolem byla detailně vyvedena »ochrana«.

Vladislav se ubránil počáteční panice a instinktivnímu nutkání zmizet. Namísto toho se rozhodl využít svého práva promluvit. Mluvil dlouho a nenechal se přerušit. Protože to, co říkal, bylo důležité. Mluvil o přátelství a lásce, jež přináší radost i starost a jež musí občas

přivírat oči nad lidskými slabostmi – lakomstvím, pýchou i závistí.

Drtivoj se celý ten čas vyhýbal Vladislavovu pohledu. Nejdřív se si něco psal a pak jen upřeně zíral na své boty. Když ale Vladislav skončil a zvládlo ticho, našel sílu pohlédnout svému příteli do očí.

Vladislav mu pohled oplatil, usmál se a pak celý projev shrnul do pouhých dvou vět. „Svět možná vznik’ rozkazem a rozhodně není dokonalej. Navzdory tomu nebo spíš kvůli tomu v něm ale existuje láska a přátelství.“

Dovolená na Hadí řece

Tento příběh věnuji své čtenářce a studentce, paní Petře

12. července (Radúz, mladý muž píšící si deník)

Dnes další hádka s rodiči. Nechápou, že když už mě naučili číst a psát, tak si život představuju jinak než nekonečnou dřinu na »otcovské« hroudě. Za pár dnů k nám mají přijet nějakí pánové, se kterými se otec před měsícem seznámil na trhu. Prý pocházejí z nějakého zapadákovy u Ostroměře. Jeden má být dokonce

vévodův rytíř, ale otec často přehání a dělá rytíře z každého, kdo nosí meč.

Možná mě pak vezmou s sebou a já tak uniknu z našeho gruntu, kde lišky dávají dobrou noc a ráno nás probouzí vlčí vytí. A možná se i proslavím, jako velký vojevůdce nebo alespoň jako chrabrý rytíř.

12. července (Mahulena, mladá dívka píšící si deník)

Rodiče nám dnes oznámili, že k nám na týden přijedou nějací cizí lidé. Máme se na týden vystěhovat z našich pokojů a budeme prý spát na slámě ve stodole. Nikdo se mě na nic neptal a všichni kromě mě z toho mají radost. Rodiče na tom prý vydělají nějaké groše a bratr s nimi chce nejspíše odjet a opustit nás.

Přitom všichni vědí, že mám ráda svůj klid a těžce snáším změny. A teď u nás budou bydlet neznámí muži.

14. července (Radúz)

Lovil jsem zajíce na Medvědí louce. Ulovil jsem tři a když jsem se vracel, potkal jsem svou sestru, jak pere

na řece prádlo. Vyplísnila mě, že zabívím nevinná stvoření, a když jsem jí řekl, že už za pár dnů bude mít ode mne pokoj, vmetla mi do tváře, že hodlám opustit milující rodiče. Já jí na to odpověděl, že ona se za celý život nedostane dál než míli od rodné chalupy a zemře jako stará panna. Poté mě honila tloukem pod chabou záminkou, že krev z těch zajíců jí zašpinila vyprané prádlo.

14. července (Mahulena)

Ten vrah ubohých zvířátek, můj bratr, si dovolil jejich prolitou krví ušpinit matčinu sváteční zástěru. Řekl mi, že ze mě bude stará panna, což asi měla být nádivka. Já však ráda zůstanu starou pannou, když nebudu muset žít s muži.

Muži jsou totiž špinaví, zapáchají a vraždí zvířata i lidi. Ti muži, co mají přijet jsou prý navíc vojáci; to jsou ti nejhorší: Chraň mě před nimi a jejich zvrhlostí, matko Mokoš!

16. července (Radúz)

Dnes ráno přijeli ti pánové. Jsou čtyři a tři z nich jsou vojáci. A dva z nich jsou z hlavního města. Vede je seržant Vladislav, který je opravdu rytíř, ale jinak nemluvný primitiv. Desátník Václav je hejsek, který si myslí, že ten, kdo nebydlí v Týně, je hlupák. Desátník Boromír zalezl hned po příjezdu do mého pokoje jako do nory a skoro celý den ho nikdo neviděl. Největší podivín je ale pan Vilém, prý básník, ale spíše blázen, který si ustavičně pro sebe něco mumlá. Od něj také vím, proč přijeli. Prý si chtějí odpočinout v lůně přírody a volné dny trávit výlety a lovem. Nabídl jsem se jim, že je budu doprovázet. Snad se mi je podaří přesvědčit, aby mě vzali s sebou až budou odjíždět.

A pak s nimi přijel pes – úplně nepoužitelný, takové psí trdlo jsem ještě neviděl. Bojí se dokonce našeho kocoura Hebkosrstky a vůbec neštěká.

16. července (Mahulena)

Nic dobrého jsem od příjezdu vojáků nečekala a nemýlila jsem se. Jsou hulvátští a hluční a domnívají se,

že jim patří svět. O trochu lepší je snad jen jejich veliteli, vytáhlý ryšavec, který toho příliš nenamluví a jeden z desátníků, jenž je drsný samotář. Všechno ale vynahrazují ti zbývající dva. Druhý desátník se stále něčemu směje a snaží se mi neobratně a samozřejmě zcela zbytečně dvořit. Pan Vilém, prý básník a herec, používá dvojsmyslné narážky a myslí si, že je jako dívka ze samoty nepochopím.

Mají s sebou psa, kterému říkají Milouš. Nikdy jsem neviděla podobného psa. Je sněhobílý, neštěká a má takový přátelský a nevinný výraz.

17. července (Radúz)

To byl dneska den. K ránu začal ten seržant křičet ze spaní tak, že to probudilo celou chalupu. Prý se mu zdálo o bitvě, kterou jen zázrakem přežil. Ráno se tvářil jako by se nic nedělo, ale trvalo to celou hodinu než jsme vyjeli. Nejdříve se pánové vojáci hádali, kam vyrazíme, pak se připravovali, jako bychom vyráželi na týdenní výpravu, a nakonec nechali chudáka desátníka Václava samotného postarat se o jejich koně.

A to byl teprve začátek. Při přechodu dolního brodu přes Hadí řeku spadl pan Vilém do vody a svedl to na mě. Prý jsem zvolil špatné místo pro přebrození. Já, který to tady znám jak své boty!

Při číhané na vysokou u Horní rokle jsme se nakonec dočkali krásného srnečka, avšak těsně předtím než pan Vladislav vystřelil z kuše, pan Vilém kýchl. A oni se tomu ještě smáli.

Ve zbytku dne jsme už nic dalšího neulovili, protože všechnu zvěř odehnal ten jejich nemožný pes. Přesto se páni vraceli spokojení. Prý viděli krásnou přírodu, i když všude kolem byli jen nudné skály, obyčejné stromy a uřvaní ptáci.

17. července (Mahulena)

Pan Vladislav, chudáček, měl v noci strašný sen. Vykřikl ze sna tak silně, že jsem běžela do pokoje, kde spal. Byl celý zpocený a uklidnil se, až když jsem ho pohladila a jeho přátelé s ním promluvili. Řekl mi, že prošel ohněm, a někdy se mu o tom zdává. Bratr si

z toho dělal legraci, ale já vím, že to pro něj muselo být strašné. Má také moc hezké oči.

Celý den byli pryč, ale když se vrátili, vyprávěli o svém výletu u večere. Pan Vilém říkal, že zachránil život srnce a můj bratr prohlásil, že nejvíc zvířat zachránil pes Milouš.

Pan Vilém je podle mojí matky proutník (nevím přesně, co to znamená, ale asi to nemá nic společného s proutím), ale má rád zvířata. A Milouš je ten nejmi-
lejší pes na světě a miluje svého pána.

18. července (Radúz)

Pánové dnes celý den odpočívali rozvaleni u řeky a nechali se obsluhovat. Myslel jsem, že si budou povídat o politice, vojenství či jiných důležitých věcech, ale oni si povídali o nějaké zapomínací pitce v Mořské Věži a nějakých komediantských představeních v Týně. Když už mluvili o našem panu vévodovi, tak řešili jen samé nepodstatné věci jako například, s kým mluvil na nějaké slavnosti nebo jakého koně daroval panu Vladislavovi. K polednímu jsem to už nevydržel

a řekl jsem jim, že mám úplně jinou představu o životě – rád bych velel odvážným mužům a proslavil se na bitevním poli.

Rytíř Vladislav mi na to řekl, že není o co stát, protože velení přináší jen starosti a žádné radosti a bitvy jsou špinavá záležitost. Pan Vilém mu oponoval, že celé dějiny a epické básnictví pojednávají o válkách a jen v bitvách může muž získat nehynoucí slávu. Pan Vladislav na to odpověděl, že bitvy jsou epické jen na jevišti, a že viděl stovky mužů, kteří zemřeli nejspíš hrdinně, ačkoliv stěží epicky, a dnes po nich neštěkne ani pes. Zeptal jsem se ho, proč je tedy vojákem a seržantem a on odpověděl, že se jím stal náhodou a někdo to dělat musí.

Při obědě velkohubě chválili jídlo, přestože to byly obyčejné halušky, které máme týden co týden. Pan »bard« o nich dokonce složil krátkou báseň, která se ale vůbec nerýmovala.

Pozdě večer jsme se vydali na noční výlet ke zříceninám starého hradu. Navrhla to moje sestra a já jsem s ní – jako téměř vždy – nesouhlasil. Páni vojáci se však

přidali na její stranu a tak jsme se víc než hodinu plahočili do prudkého kopce mezi krvežíznivými komáry a netopýry. Hrad byl samozřejmě úplně pustý a v té tmě tam nebylo nic vidět. Ten jejich pes se nám bez ustání pletl pod nohy a sestra, která se celý den tvářila, že se stydí, se s nimi stýkala snad až příliš důvěrně.

18. července (Mahulena)

Dnes jsem měla konečně příležitost blíže poznat pana Vladislava a jeho přátele. Celý den odpočívali a nenuceně mezi sebou hovořili. Užívají sice drsnější jazyk, ale pod ním se skrývají vnímavá srdce. Pan Vladislav nemá rád války a seržantem je jen z povinnosti k vlasti. Nikolivěk pro slávu, jelikož by nejraději zapomněl vše, čeho musel pro obranu vlasti podstoupiti. Poznala jsem také, že dobře znají našeho pana vévodu, váží si ho a on si váží jich.

V poledne jsem jim připravila brynzové halušky a všichni pánové mi je pochválili. Pan Václav dokonce řekl, že nic tak dobrého ještě nejedl a pan Vilém o mě složil krásnou básničku.

*Pastýřka ovcí
pod letní hvězdou mléko
ve zázrak změnil.*

V noci jsme podnikli nádherný výlet na prastaré hradíště, s loučemi a hvězdami nad hlavou obklopeni reji četných světlušek. Všichni až na mého bratra byli výletem nadšeni a užíval si ho i Milouš, který radostně běhal od jednoho svého přítele k druhému, přičemž nezapomínal ani na mne. Na pradávných valech jsem vzpomněla těch, jejichž životy všední i sváteční upadly v zapomnění, z jejichž domovů nezbyl kámen na kameni a jejich smrtelná těla pohltila Matka Země. I pan

rytíř Vladislav to cítil stejně. Viděla jsem to v jeho hnědých očích a přečetla z jeho mozolnatých rukou, které uchopily moji dlaň, aby mi pomohly vystoupit na velký kámen střežící dávno již nepoužívanou bránu. Nedivím se, že Milouš má svého pána rád. I já ho má ráda (myslím Vladislava).

19. července (Radúz)

Dnes jsme se na koních vypravili k Modrému jezeru na lov kachen. Když jsme projížděli kolem Komářích bažin, pan Vilém nedbaje mého varování zamířil k Čarodějnické skále a zapadl do bahna až po kolena. Řval jako tur, že ho močál pohltí, ačkoliv jedinou újmu, kterou mohl utrpět, byly zablácené holínky. Vyprostil ho pan Boromír, který se jediný nebál, že si zašpiní kalhoty.

U jezera se ukázalo, že ten jejich pes přece jen na něco je. Skvěle naháněl kachny, z nichž však většina nakonec stejně uletěla, jelikož jsme měli jen dvě kuše a pánové neumí mířit. Nic si z toho ale nedělali a ráchali se spolu s nadšeným psem ve vodě. Dospělí muži, z toho tři důstojníci!

Na zpáteční cestě se nám ztratil desátník Boromír. Našli jsme ho až po dvou hodinách hledání. Seděl u paty jedné ze skal a němě zíral do krajiny. Zdál se být zcela mimo, což může být důvodem, proč neslyšel naše volání.

Večer pak pan Vilém úplně zblbl mou sestru svým vyprávěním, ve kterém nebylo ani zblo pravdy.

19. července (Mahulena)

Pan Vladislav je ženatý. Řekl mi to ráno, když se připravovali na další výlet s mým bratrem. Má už dokonce dvě děti: chlapce a holčičku.

Z výpravy se hosté vrátili až pozdě večer. Pan Vilém vyprávěl, jak mu pan Boromír zachránil život v močálu. A taky o tom, jak je opustil pan Boromír, aby zůstal sám obklopen jen matkou přírodou. Dokonce ani neodpovídal na volání a možná by ho ani byli nenašli, kdyby ho nevyčtenichal Milouš.

Tomu rozumím, protože sama ráda utíkám do přírody a vůbec přitom nevnímám lidské hlasy. Pan Boromír

má tmavé vlasy a roztomilý knírek a vlastně nevypadá vůbec špatně. Je sice trochu starší, ale pořád je to fešák.

20. července (Radúz)

Cílem dnešního výletu byl horský hřbet na jihu. Celý den se nic zvláštního nestalo, až do okamžiku, kdy jsme cestou zpět potkali velkou medvědicí.

Mohli jsme se jí vyhnout, ale ten psí janek se zbláznil a chtěl si s ní hrát. Rozběhl se a medvědice se vydala za ním. Pánům jsem řekl, že bude lepší, když co nejrychleji zmizíme, ale seržant Vladislav, chtěl svého psa zachránit. Rozjel se za medvědicí a tak začal podivný hon. Pes i medvědice brzy získali značný náskok, protože mohli běžet i po zvířecích stezkách a my museli dlouhou oklikou.

Proto jsme přijeli pozdě; medvědice mezitím psa dohonila a roztrhala. Pan Vladislav se s ní utkal nad jeho tělem a já poprvé viděl boj člověka s mečem a dýkou se zvířetem s drápy a zuby. Medvědice se postavila na zadní a zaútočila jako první. Řvala a máchala tlapami, zatímco rytíř stál bez hnutí a díval se jí přímo do

očí. Pak ukročil, sekl svým mečem a medvědici zranil v podbřišku. Rána zvíře nepřičetně rozzuřila, ale Vladislav zůstal ledově chladný. Navíc byl mrštnější a mečem to uměl jako sám Perun. Neměla prostě chudák šanci. Když k nim přijel pan Václav, už neměl nic na práci.

Seržant Vladislav se ale z vítězství nad bestii neradoval a spolu s desátníkem Boromírem psa zabalili do plachty a odvezli do našeho statku, kde ho pohřbili, jakoby to byl člověk. Jak může vévodův rytíř plakat pro pouhé zvíře?

Medvěda přivezl pan Václav a ukázal ho mé sestře. Ta ho za to políbila, přestože jinak pláče nad každou mrtvou myší a mě peskuje za sebemenší úlovek. Ženský se prostě nedají zdravým rozumem pochopit.

20. července (Mahulena)

I pan Boromír je, bohům žel, zadaný. Ale to není vůbec důležité. Když se všichni odpoledne vrátili z hor, přivezli mrtvé tělo Milouše, jenž hrdinně zahynul, chráně svého pána. Pan Vilém o tom dokonce složil aliteráčnickou báseň.

*V nitru hor, veliká temná sluj,
v něm přebývá, proslulá bestie,
samice medvěda, silná a mocná.
Spríseženstvo mužů zkříží jí cestu
vede je rytíř, Vladislav jménem;
pes věrný bílý, mu po boku běží.
Vrhne se medvědice na vůdce mužů
pes dotírá na ní, chráně milého pána;
zhouba ho čeká zlovolné šelmy;
krev prolíje svou přítel a kamarád.*

Pan Vladislav svého psího přítele pochoval za naším domem a dokonce i tak skvělému a odvážnému rytíři tekly z očí slzy. I ostatní pánové byli smutní a já Milouškovi upletla na hrob věnec z polního kvítí a rudých růžiček.

Tu medvědici, která zabila ubohého Milouška, musel nakonec pomoci zneškodnit pan Václav. Ukázal mi její mrtvé tělo a hlavu se strašnou zubatou tlamou a já ho za to políbila. On pan Václav není zase tak špatný, má svalnaté tělo, hezký úsměv a je důstojníkem Městské stráže v Týně, která nezabíjí, ale chrání a pomáhá.

Dlouho do noci mi vyprávěl o tom, jak osobně pomáhá chudákům a chrání bezbranné ženy. Navíc mi řekl, že měl dnes narozeniny. Nevěděla jsem, co jsou narozeniny a on mi řekl, že je to oslava dne narození. Já nevím, v jaký den jsem se narodila, jen to že to bylo v bílém týdnu lipence před osmnácti lety. Přinesl víno a řekl mi, že se spolu napijeme a tak to oslavíme. Víno bylo sytě červené a chutnalo trochu jako zkvašený jablečný mošt. Pan Václav mi ale řekl, že z vína opilá nebudu.

Když jsme šli spat, tak jsme zjistili, že pan Vladislav není k nalezení. Já ale věděla, kde ho hledat. Mlčky stál nad Miloušovým hrobem a my ho museli odtud násilím odtáhnout. Uvařila jsem mu meduňkový čaj, aby se uklidnil. Usnul ve světnici u stolu. Mě potom až do rozbřesku úspěšně uklidňoval pan Václav. Chudák Milouš!

21.července (Radúz)

Pánové se dnes necítili na delší výpravu a tak jsme šli s udicemi na ryby v Písečné zátočině. Desátníkovi Václavovi nebylo dobře, a proto zůstal doma.

Rybolov se však příliš nezdařil. Seržant byl zádumčivý a nejevil o okolí pražádný zájem. Pan Vilém sice ulovil podměrečnou bělici, ale radoval se z toho tak hlasitě, že vyplašil všechny ryby na řece na hony daleko. Desátník Boromír opět zmizel a tentokrát tu nebyl pes, aby ho našel.

K obědu jsme se tak museli vrátit bez pana desátníka. Doma jsem zjistil, že se ztratil i druhý desátník a s ním má sestra. Kdybych ji tak dobře neznal, tak bych si mohl myslet, že snad spolu chodí.

Otec se rozhodl zorganizovat záchrannou výpravu, ale dříve než jsme vyrazili, se všichni pohřešovaní vrátili. Nejdříve přišel desátník Boromír. Našel si prý osamělý říční ostrůvek a nejspíš si tam povídal s rybami. Poté se objevila má sestra s desátníkem Václavem. Tvrdila, že si vyšli na houby. Zeptal jsem se, zda nějaké našli, a oni řekli, že nikoliv. Měli přitom výraz, jako má naše kráva, když sežere lysohlávku.

Když se situace uklidnila, pan Vilém navrhl, že přednese nějaké verše o slavných venetských mužích. Má krásný hlas a úžasnou paměť, ale nevím, proč zvolil

básně, podle nichž by se zdálo, že naši dávní hrdinové bojovali především v postelích a nenechali žádnou sukni bez povšimnutí.

Večer jsem opět nemohl najít sestru. Nebyla v domě ani ve stodole. Stejně jako ten týnský hejsek. Ona snad to desátnické nedochůdče miluje?! Copak nevidí, že je to muž, který víc mluví, než koná, muž slova a nikoliv meče! Navíc má vlasy jako ženská.

21. července (Mahulena)

Václav neodjel s ostatními k řece a šel se mnou do mého nejmilejšího háje. Cestou mi ukazoval ptáčky, které má rád stejně jako já – strízlíka, červenku, pěnkavu i budníčka. Sedli jsme si u jezírka a ukázalo se, že je to velmi jemný muž s širokými zájmy. Zná Mokošina tajemství a jména všech hvězd i jejich příběhy. Má jiskrný pohled a nádherné dlouhé vlasy, které si k odpočinku zvolil i jeden modrásek. Než jsem se nadála, bylo po poledni, a tak jsme se vrátili až po obědě. Řekla jsem, že jsme byli na houbách, a rodiče tomu uvěřili. Bratr má ale určitě nějaké podezření, protože se na mě podezíravě zadíval.

Pan Vilém přednášel nádherné básně, v nichž velcí muži minulosti celým svým srdcem milovali ženy, bránili je a s jejich jmény na rtech umírali za vlast. Václav je také takový muž; miluje mne a chránil by mě stejně jako svou domovinu svým pádným mečem.

Večer mi vyprávěl o svém krušném dětství polosirotky v nehostinných a špinavých ulicích města, i o mládí, kdy se ho po smrti otce pijana ujal strýc a poskytl mu vzdělání, ale přesto od něho Václav nikdy neslyšel laskavého slova. Chudák Václav!

22. července (Radúz)

Má sestra se dočista zbláznila a utekla s desátníkem Václavem. Nic nepomohly domluvy našich drahých rodičů. Čekal jsem, že ji to otec prostě zakáže, ale k mému naprostému údivu tak neučinil. Matka hořce plakala, ale nakonec jí, zrádkyni domovského krbu, popřála štěstí v novém životě. Mě to ale navždy vyléčilo z touhy po světoběžnictví. Pokud mají ve světě úspěch tací muži, pak raději zůstanu doma. Budu se starat o naše hospodářství a rodiče, lovit v lesích, chovat koně

a obdělávat role. Budu tak moci žít v pravdě obklopen světem lží a falše.

22. července (Mahulena)

Ráno pan Vladislav oznámil, že v poledne odjíždějí. Venda mi ale u snídani navrhl, že si mě vezme s sebou a budu s ním bydlet v jeho novém velkém domě v Týně.

Pan Vladislav mi řekl, ať si to rozmyslím, jelikož Václav už měl mnoho žen a se žádnou to dlouho nevydrželo. Nechápu, jak může takový citlivý a hodný člověk ze závisti očerňovat svého přítele. Ani pan Vilém mi mého Vendu nedoporučil. Ale i za tím je jistě závist, jelikož byl na kolbišti lásky poražen mladším a atraktivnějším mužem.

Já jsem ale pevně rozhodnuta, tudíž jsem si sbalila svou výbavu a malé věno a vydala se vstříc novému životu. Životu s milovaným mužem.

Toto vzácné svědectví o životě Vladislava a jeho přátel se dochovalo v papírmašové výplni malé místnosti neznámého účelu na statku v údolí Bystřice, osm mil od Týna. Další osudy obou sourozenců jsou neznámé, neboť další deníkové záznamy se bohužel nepodařilo zrekonstruovat. Se značnou jistotou lze nicméně říci, že Mahulenin románek s Václavem netrval dlouho, neboť po mnoho dalších let byl Václav setrvale nezadaný a

všeobecně se vědělo, že své četné krátkodobé známosti využívá jako neplacené služebné.

Je zde nicméně reálná možnost, že Mahulena deníků, je Mahulenou, manželkou Vojtimíra korouhevnického pána na Sukoslavi, jednou z nejobdivovanějších žen pozdního šestnáctého století, zakladatelkou první vyšší školy pro dívky ve venetských zemích a tvůrkyní nejkrásnějšího parku Pomořan a možná i celého Venetska.

Spříseženstvo věrných

Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα.
μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

1 Cor 13:13

Ἰχθῦς γλῶσσι ἡ ἰσχυρὴ ἡ ἀγάπη ἡ ἐλπίς ἡ πίστις
Ljupuwó, werími-ta, ný tratísó ný pútami tratúsja
Ἀγάπην, ἐλπίζω δέ, οὔτε ἀπώλεσα οὔτε ἀπολέσω.

Vladislav

*Tento příběh věnuji
svému studentovi, kolegovi a příteli Jiřímu P.*

Další schody mě dovedly k malému nádvoří v obytné části týnské citadely. Do těch míst jsem nechodil často, ale přesto jsem to tu dobře znal. Přešel jsem nádvoří a zamířil k brance. Tu střežila trojčlenná stráž, jejíž velitel, mladý desátník, mě zastavil.

„Seržante, denní heslo!“

„Desátníku, víte moc dobře, že neznám denní heslo, protože nejsem ze Stráže. Jsem ale vévodův pobočník a mám tak k vévodovi přístup ve dne v noci. V branách se mě ani neptali.“

„Máte u vévody nějaký posláný? Ukažte mi písemnej rozkaz!“

„Nemám žádný posláný ani rozkaz, desátníku. Náhodou jsem ve městě a chci vévodu navštívit.“

„Pak tu počkejte, seržante. Pošlu někoho ke kapitánovi, aby mi potvrdil, že vás vévoda přijme, pane.“

„Neblbni, Valibore, vždyť vidíš, že je to Vladislav. Znáš ho stejně jako my. Je to vévodův přítel,“ ozval se jeden ze svobodníků, malý muž s inteligentní tváří plnou uhrů.

„Kolikrát ti mám, Pořeji, říkat, že jsem teď tvůj desátník a musíš mi říkat *pane*. Já tady velím a mám tudíž zodpovědnost. Samozřejmě vidím, že je to seržant Vladislav, ale nepřítel může číhat všude. Běž se na to zeptat pana kapitána.“

„Provedu, *pane desátníku!*“ Přibyslav odspěchal a já

jsem se vrátil na nádvoří, sedl si na kamennou zídku vedle fontánky a z kapsy vytáhl malý svazek. Byl to autograf nové sbírky veršů mého přítele Viléma. Sbírká nesla titul »Noclehárna snů« a básník mi ji vnutil jako záruku za malou půjčku.

Čas běžel, voda z fontánky urazila hezkých pár honů ke vzdálenému moři a já se v pozdním letním dopoledni pomalu začítával.

„Seržante!“

Vzhlédl jsem k určitému svobodníkovi Pořejovi.

„Můžete jít dál, pane.“

„Co na to říkal kapitán?“

„»Proč mě s tím, ksakru, otravujete.« To sou jeho slova, pane. Omlouvám se, pane.“

Verše jsem zasunul zpět do kapsy a pomalu vstal.

„Můžu vám, svobodníku, něco poradit?“

Pořej přikývl.

„Nikdy se neomlouvejte za rozkazy svého nadřízeného. Nikdy. I když s nima nesouhlasíte. Dokonce i když si oprávněně myslíte, že je moh' vydat jen blbec.“

„Rozumím, pane!“ Svobodníkův výraz nicméně naznačoval, že mu ta rada příliš neulehčila.

— *Nejhorší je, když inteligentní voják slouží pod takovým blbcem.*

Cestou nahoru jsem minul desátníka, který se zatvářil jako zneuznaný zachránce vlasti, a za brankou jsem vzhlédl k věži, která strměla na samém vrcholu Skály. Podle pověstí ji postavil už praotec Ventslav, byť, jak jsem dobře věděl, současná stavba pamatovala stěží rok. Věž postavená z černého kamene byla štíhlá s palácovými okny a ozdobným cimbuřím, nad nímž vlála velká modrobílá zástava.

Do věže jsem vešel nezdobeným portálem a začal stoupat po jednom ze dvou schodišť, které skrývala severní zeď věže. V prvním patře jsem se ohlásil u dalšího gardisty, který mě bez prodlení pustil dál. „Pan vévoda vás očekává, pane pobočníku.“ Nepřekvapilo, že o mě vévoda ví, protože jsem se spolu s Modrým Gryfem zasloužil o komunikačního zařízení, které spojovalo třetí bránu citadely s komnatou ve třetím patře věže.

Přesněji řečeno: čaroděj ho vymyslel a navrhl a já zajistil, že se postavilo, aniž by o něm věděla půlka města.

Vévoda seděl u stolu uprostřed komnaty v popředí velkého otevřeného okna. Pozdravil jsem hned ve dveřích, ale vévoda si počkal, až se přiblížím na vzdálenost necelého sáhu, a až poté mě přivítal slovy: „Vítám tě, pane bakaláři.“

— *Bylo to teprve včera dopoledne a už se to k němu doneslo. Měl sem tušit, že tam bude mít svý lidi. Takže určitě ví i to, za co sem ten čestnej titul dostal.*

„Není o co stát, pane Boleslave.“

„To asi není, Vladislave. Ale slyšel jsem, že sis tam vedl více než dobře. Pár lidí, kterých si vážím a nepotřebují mi pochlebovat, mi po té tvé přednášce řeklo, že jsem si svého pobočníka vybral víc než dobře.“

Nevěděl jsem, co bych na to řekl, a proto jsem raději změnil téma. „Můžu vás, pane, požádat ještě o pár měsíců dovolené? Musím dohlížet na stavbu hradu. Brzy se tam budem stěhovat.“

„Vím, že s tím máš hodně práce, Vladislave. Ale budu

tě teď pár týdnů potřebovat. O hrad se určitě postará Boromír.“

„Jsem vám k službám, pane.“

„Není to rozkaz, Vladislave. Ale pozítří odjíždím do Trojzemí a rád bych měl po boku svého přítele.“

„Už jsem o tom slyšel, pane Boleslave.“

„O čem?“

„Že prej nás trojzemští vévodové požádali o ochranu před Severany.“

„Mělo to být tajné, ale jak vidím, tak už o tom ví nejmíň půlka Týna.“

Snažil jsem se tvářit lhostejně, ale vévoda nebyl ani hloupý ani necitelný.

„Omlouvám se ti, Vladislave. Povšechně o tom ví většina mých důstojníků a nemělo by mě překvapovat, že si o tom některý z nich potřeboval popovídat s kamarádem, kterému důvěřuje, stejně jako mu důvěřuju i já.“

— *No byli to dva důstojníci a „povšechný“ není to správné slovo.* „Příliš vám tam ale nepomůžu, pane. Politice moc nerozumím.“ To sice nebyla tak úplně

pravda, ale mé zkušenosti říkají, že je lepší držet se od politiky, co možná nejdále.

„Nepotřebuji, abys dělal politiku. Na to mám jiné lidi. Ty tam budeš hlavně proto, abych se z toho nezbláznil.“

Stál jsem u otevřeného okna a hleděl na citadelu a zdánlivě poklidné město hluboko pod sebou. Pak jsem očima následoval Velkou řeku, která mizela v položené krajině pod horou Sleza. Za jednou ze sníženin vzdáleného horizontu pableskovala stěží viditelná jiskřička bílého světla.

— *Mořská Věž? Nevěděl jsem, že je vidět z Týna. Ačkoliv tady jsem hezkejch pár stop nad městem.*

„Posloucháš mě, Vladislave?“ ujišťoval se Boleslav. „Co jsem ti právě teď říkal?“

Naštěstí jsem se už dříve v rozhovorech se svou ženou Přibyslavou naučil zaznamenávat i sdělení, která by mě příliš nezajímala. V mysli jsem si záznam přehrál a pak odvrátil pohled zpět do místnosti. „Říkal ste, že se

budem muset ubytovat ve stanovém městečku u Velký řeky kousek na sever od Trojměstí.“

Boleslav už ale tento manželský trik evidentně znal. „A víš taky proč?“

Tak daleko už můj záznam nesahal. Zkusil jsem na to přijít, ale na přemýšlení byl příliš krásný a teplý den. Zavrtěl jsem hlavou.

„Nemůžeme se ubytovat u žádného vévody a dokonce ani v žádném z hlavních měst, protože by to ti ostatní brali jako nepřípustné nadržování.“

— *Trojzemáci – sou to docela normální lidi, dokud nedojde na tu jejich pitomou rivalitu.* „Ale to stanový městečko stejně nemůže stát na neutrální půdě. Taková v Trojzemí, pokud vím, vůbec není.“

„Konečně mi věnuješ pozornost, Vladislave. To už je vyřešeno. Výměnou jsme si na tři měsíce pronajali kus té jejich sněmovní louky a oni ho dočasně prohlásili za území Venet.“

„Výměnou za co?“

„Za kus podmáčené louky kousek od Týna.“

Můj mozek mezitím stačil přejít k dalším slovům vedova prohlášení. „Na tři měsíce?!“

„Doufám, že to tak dlouho trvat nebude. Tedy pokud bohové a ty jejich dubové palice povolí.“

„A když nepovolí?“

„Pak se budeme muset vrátit s prázdnou.“

„A co byste vlastně považoval za úspěch, pane?“

„Úspěch? Nepočítám s tím, že by se mi poddali. Úspěchem bude, když nám dovolí, abychom jim trochu pomohli ze Seveřany a přitom naše jednotky nespádaly pod jejich velení. A především, když z toho zpětně neudělají neoprávněný zásah do svých suverénních práv.“

„Nebylo by teda lepší jim říct rovnou ne?“

„Pro koho lepší? Pro ty tisíce, které pobijou Seveřani až prolomí jejich obranu? Mám vlastní zpravodaje na jejich severní hranici a situace je vážnější než si dokáží sami přiznat. Jsou to Veneti stejně jako my. Možná řekneš, že to, co si svou nejednotností a rozhádaností nadrobili, si také mají sníst. Ale i kdybychom byli necitelní k utrpení Venetů, tak by nás čekala záplava

uprchlíků a nepřátelé jen pár desítek mil za hradbami Týna. A proto se vyplatí s nimi jednat, přestože naděje, že něčeho dosáhneme, není zrovna velká.“

„Říká se, že naděje umírá poslední,“ podotkl jsem.

„Naděje možná umírá poslední, ale někdy by bylo lepší, kdyby se vůbec nemusela zrodit.“

Vévodův průvod vyrazil z nově budované Pomořanské brány nazítří po snídani. Kromě dvou kapitanů, čtyř seržantů a šesti desátníků v něm bylo i dvaadvacet gardistů mužstva, ale přesto netvořili ani třetinu účastníků výpravy. Zbytek byli úředníci, sloužící a lidé, jejichž povolání jsem se ani nepokoušel odhadnout. Všechno to však byli muži, v průvodu nebyla jediná žena.

Celou cestu jsem jel po boku vévody a rozhlížel se po letní krajině. Vzduch ještě voněl ranním deštěm, ale nad hlavami se nám již klenula sytě modrá obloha. Pohled na vzdálené obzory clonily vysoké stromy, a tak jsem se rozhodl obdivovat lesní velikány. Mezi

statnými habry se tu a tam objevovaly rozložené zimní duby a hustolisté babyky.

Cesta byla rozmáčená a široká tak, že by se na ni mohly vyhnout dva formanské povozy bez obvyklého sakrování a přehršle sprostých slov Brzy ale zatočila směrem k řece, pomalu klesla o pár desítek sáhů a du-bohabřinu vystřídal lužní les s vysokými topoly a širokými vrbami. Po pravici se nám otevřel pohled na louku, v jejímž středu stál ztepilý jasan. Louka byla ohrazena provazem, který však byl upevněn nejvýše stopu nad zemí. Za loukou tekla široká stříbropěnná řeka, na jejímž druhém břehu se uprostřed amfi-teátru nízkých pahorků rozkládalo městečko sevřené v hradbách.

Mne však zaujalo něco jiného. Kolem jasanu byly v rovnostranném trojúhelníku umístěny praporece troj-zemských vévodů. Nejbliž k nám ve větru povlával černý s modrým břevnem vévody Pravobřeží, toho času Strojníra, vlevo zplihle viselo žluté břevno v zelené pána Jezeří a vpravo byl kolem žerdi omotán bílý

praporec s červeným klínem vládce levobřežní krajiny Radimíra.

„To je ta vyměněná louka, Vladislave. Na tři měsíce teď patří Trojzemí,“ zodpověděl nevyslovenou otázku vévoda.

„A ti chlapi, co si tam rozbili tábor?“ Ukázal jsem na trojici mužů, kteří si jen kousek od jasanu opékali nad ohněm maso a něčím to zapíjeli.

„Je to veřejné prostranství, tak si tam může chodit, kdo chce,“ odpověděl Boleslav. Po chvíli se mu to ale rozleželo v hlavě. „Běž to raději prozkoumat, Vladislave. Ti šílení lokální patrioti, by z toho mohli udělat aféru.“

Pobídl jsem svého koně a vydal se k mužům. Nemám rád, když se mnou někdo diskutuje z výše koňského hřbetu, a tak jsem opustil sedlo a několik posledních sáhů došel pěšky.

„Vitáme vás, seržante,“ přivítal mě bodrý řemeslník. „Podte si k nám sednót. Máme toho i pro vás. Maso a pivo od nas.“

„Co tady, při bozích, děláte?“

„Ôtôžôjeme drôžbô. Každý z nas je z inšihô kraja a sněmovni lóka je daleko. Zdověděli sme se, že včil máme její malé kósek hned' za řekó a tak sme tót.“

„Musím, bohužel, odmítnout, pánové. Sem Vladislav, pobočník pana vévody Boleslava a asi bysem mu brzy chyběl.“

„Tak teda od nas pozdravte teho svého vévodô. Vinšôjem mô štěstí s našêma pánama.“

„Na shledanó, pánové, a družte se!“ Rozloučil jsem se, nasedl na koně a zamířil k čelu průvodu.

„Tak, co ses dozvěděl, Vladislave?“ zeptal se mě vévoda, když jsem opět zaujal své místo.

„Jsou z různých zemí Trojzemí a utužujó družbu, pane.“

„Doufám, že to nejsou poslední rozumní Trojzemáci, které potkáme.“

„A taky vám vinšujó hodně štěstí v jednání s jejich vévody, pane.“

„Štěstí? To nejspíš stačit nebude. Možná zázrak, ale ani tím si nejsem právě jist.“

K večeru jsme přijeli do malebného údolí v místech, kde nížinu zvlňily první náznaky předhůří. Tam jsem dostal odpověď na svou otázku, kde všichni vévodovi muži najdou nocleh. Na louce u rybníčku stálo stanové městečko s desítkami různobarevných stanů. Uprostřed vynikal modrobílý stan vévodův, nebyl však největší. Z toho největšího voněla pečínka a vévoda na ni své muže pozval, když jsme stan míjeli.

Pozvání se však bohužel netýkalo pobočníka. „Vladislave, můžeš se mnou ještě chvílku zůstat?“ zeptal se mě, a navzdory intonaci a způsobovému slovesu to nebyla otázka.

Krátce jsem se ohlédl za šťastnějšími druhy a následoval svého vévodu. Stan byl vybaven přepychovým nábytkem a Boleslav usedl do pohodlného křesla. Já jsem zůstal stát.

„Mám stále větší pochybnosti, Vladislave.“ Vévoda promluvil dříve, než jsem se stačil zeptat, co potřebuje. „Vím, že by bylo lepší, kdyby se Veneti sjednotili. A je mi jasné, že pokud už to někdo může udělat, pak jsem to já. Na druhou stranu jsme se za ta staletí

hodně odcizili a pokud to udělám, tak při tom možná zemřou lidé. A někteří i nevinně. Když jsem byl mladý, tak jsem si vždycky představoval, jak se proslavím jako velký Sjednotitel. Teď, když na to mám lidi a prostředky, tak se to bojím udělat.“

— *Nikdy se mi nesvěřoval se svejma pochybnostma. Co, čeká, že mu na to řeknu? Nebo spíš očekává, že budu mlčet?*

„Nechal bysem to na tom, jak se to vyvrbí, pane,“ odvážil jsem se poskytnout radu.

„Jak se to ale vyvrbí?“ zamyslel se vévoda. „A co když se to vůbec nevyvrbí?“

— *To byla, doufám, jen řečnická otázka.*

Boleslavův pohled bohužel svědčil o opaku.

— *Snad si nemyslí, že sem s tím čestným akademickým titulem získal i patent na rozum?*

„Vždycky se to nějak vyvrbí. A když se to nevyvrbí, tak jak by mělo, tak si Veneti prostě budou muset počkat.“ Nad opovážlivostí té odpovědi mi zatrnulo až někde na spodině lebky.

„Takže ty si taky myslíš, že nemám jít přes mrtvoly? Ale pak už možná bude pozdě.“

Moje rostoucí obavy nad pokračováním státnického rozhovoru dočasně odsunul příchod seržanta Stráže citadely. „Chce s vámi mluvit nějaká žena, pane.“

„Znám ji?“

„Myslím, že ne, pane. Je z Trojzemí. A je jí asi tak dvacet.“

„To ji opravdu znát nebudu. Přiveďte ji, seržante.“

„Odejdu, pane Boleslave,“ navrhl jsem. „Jistě si s ní chcete pohovořit v soukromí.“ — *Možná na mě ještě zbylo nějaké to pečené maso.*

„Ne, Vladislave, raději zůstaň.“

— *Sakra, takže nezbyde.*

Ženě, která vstoupila do stanu, bylo opravdu kolem dvaceti. Seržant však opomenul zmínit nezanedbatelnou maličkost. Byla to překrásná blondýna s jemnou a oduševnělou tváří. Namísto sukně měla kalhoty, ale to její nevšední krásu ještě podtrhovalo.

„Vítám vás ve svém skromném stanu, vzácná panno. Jsem vévoda Boleslav a je mi ctí vás poznat.“

Blondýnka se půvabně uklonila. „Ještě větší ctí je to pro mne, velectěný pane.“ Usmála se. „Jmenuji se Dobromila.“

„Co vás přivádí, panno Dobromilo?“

Snažil jsem se nezírat. Vlasy a usměvavá tvář nebyly jedinou pozoruhodnou částí dokonalého Dobromilina těla.

„Starost o vás, pane?“

„Starost o mě?“

„Chtějí vás zabít, ctěný pane.“

— *To se dalo čekat. Nejsem jedinej, kdo si myslí, že by to mohla bejt past.*

„Kdo mě chce zabít?“

„Nějací lidé z Trojměstí a nejspíš i někteří vojáci z Bělověžské gardy vévody Strojníra.“

Boleslav zůstal klidný, ale jeho pohled se na chvíli stočil směrem ke mě.

„Jak jste se to dozvěděla, panno Dobromilo?“

„Zaslechla jsem, jak o tom mluví přátelé mého milého, pane. Mého bývalého milého. Nemohla bych milovat

někoho, kdo chce zabíjet. Někoho, kdo si myslí, že ženy jsou hloupá stvoření, která ničemu nerozumí.“

„O tom nám musíte říci více. Ale teď jste jistě znavena cestou. Posadte se u nás, prosím. A určitě máte hlad. Dám vám přinést jídlo a pokud chcete, tak můžete povečeřet se mnou.“

— *Může se samou galantností přerazit. Ale na svého pobočníka dočista zapomněl.*

„Ráda s vámi povečeřím, pane. I s vaším přítelem.“ Dobromila na mě pohlédla a věnovala mi jinou, nicméně stejně odzbrojující verzi svého úsměvu.

„Omlouvám se vám, převzácná panno. Zapomněl jsem ho představit. Je to můj pobočník seržant Vladislav.“ Lehce jsem se uklonil a sražením podpatků jsem se snažil přehlušit zakručení žaludku. „I jeho, samozřejmě, zvu na večeři. Na večeři s půvabnou dívkou, která má starost o cizího vévodu. A o jeho hladového přítele.“

Večeře byla bohatá a proto mne brzy přestalo mrzet, že se mě nedostala pečínka. Byl jsem více než odškodněn

marinovanou panenkou na fazolovém hnízdě, tvarohovým zákuskem a vyprávěním půvabné dívky.

Dobromila byla studentkou známé právnické školy sídlící v Trojměstí a kromě práva nalézala zálibu též v mladých mužích, přičemž preferovala muže ve zbrani. Důvod neuvedla, ale nejspíš nesouvisel s jejich intelektem. Před pár týdny si totiž našla desátníka gardy a ten ji minulou středu pozval na dostaveníčko v háji u Velké řeky. Tam se jí ale nevěnoval, nechal ji čekat s kyticí lučních květů na rozcestí, zatímco se setkal s dalšími třemi muži. Navíc trestuhodně podcenil dívčiny smysly a rozumové schopnosti, neboť ji nechal vyslechnout hovor, v němž si muži pod průhledným kódem domlouvali akci, v jejímž rámci chystali atentát na vévodu. Namísto vévody používali termín „stréček z Téna“ a vlastní vražedný akt označovali jako „vésložko“.

Boleslav se pro jistotu zeptal, zda se opravdu nejednalo o výslužku pro strýce, ale Dobromila mu vysvětlila, že výslužka většinou nezahrnuje obstarání a přepravu

kuše a hledání místa s dobrým výhledem a strýčkové nepřijíždějí v čele průvodu na státní návštěvu.

Tím nicméně Dobromilina informovanost končila. O desátníkovi věděla pouze to, že je urostlý, tmavovlasý a nechával si říkat Broučinek. O ostatních spiklencích prozradila pouze to, že se označují jako Spříseženstvo věrných.

„Věrných? Věrných čemu?“ zeptal jsem se, když skončila s popisem.

„Nevím. Přísaze? Vlasti?“

„Děkuju vám, milostivá panno,“ poděkoval jí vévoda.

„Za to, že jste mě přijela zachránit, přestože ve mně můžete vidět nepřítele. Ale příliš jste mi nepomohla. Už předtím jsem tušil, že se takoví lidé mohou objevit, a teď nevím o mnoho víc.“

„Mohu jet s vámi, vévodo. Možná to místo poznám a mohla bych vás varovat.“

„To od vás nemohu žádat.“

„Ráda to pro vás, můj vévodo, udělám.“

„Tak tedy dobře. Kam ale jen složíte hlavu?. Všude jsou samí muži. Korouhevní pány a vyšší úředníky nemohu

vyhnat z jejich soukromých stanů. Možná jen ...“. Začínal jsem tušit, jaké řešení se nabízí. „Vladislave, i ty máš svůj vlastní stan, hned vedle mého. Neposkytl bys ho tady nejvzácnější panně?“

Opět otázka-neotázka. „S největším potěšením, můj vévodo. Jen nevím, kam pak složím hlavu já.“

„Budu se muset uskromnit. Ještě jedno lůžko se sem určitě vejde, a my si budeme moci alespoň popovídat.“

K onomu místu jsme přijeli před polednem. Nespoléhal jsem se na Dobromilu a sám jsem průběžně alespoň pohledem prozkoumával okolní terén. Cesta v tom místě přecházela přes mělký brod na kamenité říčce. Kolem nebylo živé duše a dva pahorky, které by snad mohly skrývat nějaké útočníky byly ve vzdálenosti několika honů.

Dobromila však náhle zbledla a třesoucí se rukou ukázala na bližší z pahorků. „Myslím, že to může být tady. O nějakém podobném místě mluvili.“

Všichni se zahleděli k zalesněné vyvýšenině a Boleslav vydal rozkaz, aby se tam vydala pětičlenná jízdní

hlídka. Dobromila se zděšeně ohlédla na vévodu a zamumlala: „Mám strach.“ Byl jsem jediným, kdo se ohlédl stejným směrem.

Vše další se událo v několika málo vteřinách. Nejdříve mě upoutal krátký záblesk za Boleslavovými zády. Rozhodl jsem se vykřiknout: „Boleslave k zemi!“, ale ještě dříve, než jsem tak učinil, jsem řízeně přepadl s koně a za pádu jsem se snažil s sebou strhnout i vévodu. Podařilo se mu to a vévoda tak skončil na zemi dřív než doznělo varování. V ten samý okamžik nad Boleslavovým koněm proletěl šíp či spíše střela. Všiml si jí i Boleslav, ale já, který byl na pád lépe připraven, jsem zaregistroval i další dvě okolnosti. Střela proletěla příliš vysoko a vévodu by pravděpodobně nezasáhla, ač by zůstal v sedle, a výraz, který na mě vrhla dívka, neměl nic společného s vděčností či alespoň starostlivostí.

Poté následoval chaos, kdy se část vojáků vydala k nesprávnému pahorku a část se snažila Boleslavovi pomoci na nohy. O mne se nestaral nikdo a nikdo se také nevydal směrem odkud byla přiletěla střela. Snažil jsem se vojáky vyslat správným směrem, ale podařilo

se mi to až v okamžiku, kdy jsem přijal poděkování od otřeseného vévody, jež se poté zapojil do přesvědčování zmatených vojáků. To už ale bylo pozdě. Hlídka nikoho nenašla a bezvysledně skončilo i následné rozsáhlejší pátrání.

Hned, jak se situace trochu uklidnila, jsem si vyžádal pár mužů na rychlý průzkum. „Stačí mi tři muži, pane. Pokusíme se najít tu střelu.“

„Je to potřeba? Musíme, vyrazit co nejdřív. V městě, kde máme nocleh, budeme ve větším bezpečí.“

— *Docela ho to vzalo.* „Jen deset minut, pane.“

Boleslav přikývl a tak jsem si vybral tři muže, kteří se mu zdáli bystřejší než gardistický průměr. Společně jsme se vydali po vlastních nohou proti proudu říčky, kam mířila střela, tvoříce přitom improvizovanou rojnici. Nejméně dvakrát jsme prohledali každý čtvereční sáh do vzdálenosti nejméně půl honu, ale nic jsme nenašli.

Už se jsme vraceli zklamaně zpět k brodu, když svobodník po mé levici ukázal na jeden z nemnoha okolních stromů. „Podívejte, pane seržante!“

Zaměřil jsem pozornost na zvrásněnou kůru starého javoru, ale nic zajímavého jsem nespatriil.

„Výš, pane. Až tam, kde už kmen zakrýváj listy.“

I s touto náповědou bylo těžké mezi mihotavou zelení rozeznat dřík střely. Prozradil jí jen slabý kovový lesk u očekávaného hrotu. Veškeré pochybnosti jsem však odvrhl, až když jsme se přiblížili na čtyři lokte ke kmeni. Byla to opravdu střela z kuše se světlým končíkem. A byla přes půldruha sáhu vysoko.

„Škoda, tam nedosáhnu,“ postěžoval jsem si polohlasně.

„My vás tam, pane, dostanem,“ zareagoval urostlý svobodník. „Že je to tak, Břenku?“

Druhý svobodník, ještě větší pořízek, přitakal. „O tom žádná. Jen jesli se pan pobočník nebojí vejšek.“

„Nebojím se vejšek, ale nejsem veverka.“

„No zrzavej ste na to dost,“ zasmál se Břeněk, déle však nemluvil a spojil své mozolnaté dlaně s kamarádem. Stoupl jsem si na ně a oba muži mě byli schopni vyzvednout do výše svých prsou. Odtud jsem při své vlastní nezanedbatelné výšce dosáhl rukou až k zabodnuté střele. BáI jsem se, že ji bude těžké vytrhnout,

ale uvolnila se při letném dotyku, takže mi málem vypadla z ruky.

„Hotovo, pánové. Můžete mě spustit dolů.“

Seskočil jsem už z výše půltřetí stopy a po měkkém přistání jsem si prohlédl střelu. Byla z obyčejné nejvýše šedesátiliberní kuše a nenesla žádný veršovaný nápis.

Průvod se mezitím dal do pohybu, ale naše koně na nás čekali, a tak netrvalo dlouho a dostihli jsme jeho čelo.

Boleslav právě rozmlouval s Dobromilou a zdál se zachmuřen. „Objevil jsi něco, Vladislave?“ optal se hned, jak mě spatřil.

„Nic moc, pane. Střelu sme našli, ale moc nám nepomohla. Je z obyčejný kuše a ten kdo střílel neměl – naštěstí – moc dobrý oko. Musel se minout o sáh či ještě víc.“ Své hlavní podezření jsem si však prozatím nechal pro sebe. — *I kdyby mířili přesněji, tak by mu moc neublížili. Byli daleko a měl příliš slabou kuši. Vypadá to spíš na nějakého amatéra.*

„No, nebylo to zrovna vřelé přivítání. Dobromila má pochybnosti, zda bych měl vůbec pokračovat.“

— *Už i ty máš pochybnosti, náš Boleslave. Ale divil bysem se, kdybys to vzdal. Máš sice pochybnosti, ale víš, proč a hlavně pro koho to děláš.*

Boleslav už nic neřekl, ale nevydal žádný rozkaz ani neobrátil koně.

Tu noc jsem ležel na improvizovaném lůžku v královském apartmánu, jak jej byl označil majitel hostince v Hulíně, prvním městě v Trojzemí. Ve skutečnosti to byl tmavý zatuchlý pokoj s přemírou nevkusného nábytku a kýčovitým obrázkem dvou milenců na krbem. Útulný pokojík v podkroví, v němž jsem měl původně přenocovat, jsem dobrovolně přenechal panně Dobromile.

Boleslav už dávno spal, o čemž svědčilo občasné zachrápání, já jsem však nemohl usnout. Snažil jsem se složit ze střípků indicií a nejasných podezření nějaký uchopitelný obraz, ale příliš se mi to nedařilo.

Noční přemítání přerušil slabý zvuk tříštěného skla. Nahmatal jsem poboční meč, který jsem si pro jistotu nechal u postele. Pomalu jsem vstal. V místnosti

byla téměř dokonalá tma. Něco málo světla přicházelo jen oknem, které bylo zaskleno jednoduchou vitráží a vedlo na náměstí. Oblečen jen v podvlékačkách, jsem se snažil zorientovat. Přímo pod okenním parapetem slabounce žhnula podivná zelenká záře. Opatrně jsem se k ní vydal a snažil se nevzbudit Boleslava.

Záře vycházela z článkovaného tělíčka, které připomínalo přerostlý hmyz s očima na vrchu hlavy. Mělo to však mnohem víc nohou, po nichž si to hlemýždím tempem štrádovalo do středu místnosti.

Když se jsem nad tím opatrně sklonil, začalo to vydávat jemné kňouravé zvuky, jako domácí zvířátko, jež se chce pomazlit. Po chvíli zvuky zdrsňely, nejspíš proto, že na mazlení nedošlo.

„Co se děje, Vladislave?“ ozvalo se mi za zády. „Potřebuješ pomoc?“

„Ne, pane,“ zašeptal jsem. „Pokusím se s tím poradit sám. Vy běžte ke dveřím, kdybysem to přece jen nezvládl.“

Počkal jsem na sotva slyšitelné zašustění Boleslavových bosých chodidel a pak jsem se rozhodl zaútočit.

Jediným dlouhým rozmachem jsem tvora přišpendil k dřevěné podlaze. Zakvílel téměř lidským hlasem a změnil se ve smrdutou hromádku roztékajícího se slizu.

„Co to bylo?“ Boleslavův hlas byl teď mnohem blíž a především na nesprávné straně.

„Říkal sem vám, pane Boleslave, abyste šel ke dveřím. Hrozilo tady opravdu vážný nebezpečí.“

„A to jsem tě měl nechat s tím nebezpečím samotného. Sem lepší šermíř než ty.“ Otočil jsem se a pohlédl na nejasnou siluetu stojícího muže.

„Tedy nejmíň tak dobrý,“ opravil se Boleslav.

„Tady nešlo o nějaký šermování. Vytvořil to nějaký mág a mohlo vás to zabít.“

„Magie přece nemůže zabíjet.“

„Přímo ne, ale mohlo to třeba vybuchnout a shodit na nás strop.“ Vzpomněl jsem si přednášku Modrého Gryfa, čaroděje, kterého jsem považoval za svého přítele o tom, jak je snadné magií zabít. Připomněl jsem si i jeho čarodějné schopnosti, vůči nimž byl ten výtvar jen neškodnou dětskou hračkou. — *Chtělo to opravdu*

zabíjet? Pokud ano, čemuž příliš nevěřím, tak nám to dalo dost času. Pokud ne, proč se tady objevilo? A kdo za tím stojí? Nějakej čaroděj amatér?

Ráno u snídaně Dobromila projevila starost o vévodovo zdraví. „V noci jsem slyšela, jak křičíte ze spaní, pane Boleslave. A dnes ráno jste celý pobledlý.“

„To jsem nebyl já. Nějaký čaroděj nás chtěl vystrašit a poslal nám do pokoje nějakou magickou potvoru. Vladislav ji našťěstí zneškodnil.“

Boleslav před svými muži nočního návštěvníka nezmínil, a proto mě překvapilo, že tak učinil před cizí ženou.

„A to říkáte jen tak?!“ Dobromila měla ve tváři upřímné zděšení. „Magická potvora? Vždyť vás mohla zabít.“

„Nezabila, milosrdná panno.“ Boleslav si nenuceně ukrojil kousek paštiky a namazal na žemli.

„Říkala jsem vám přece, že vám tady hrozí smrtelné nebezpečí.“

„Ještě jednou vám za vaši bohubilou starost děkuji. Ale mé poslání mě nutí vytrvat. Raději obětuji svůj život,

než bych obětoval budoucnost Venetů. Ať už jsou pod
mým vedením, či nikoliv.“

„Obdivuji vás, pane vévodo. Ale stojí to za to; nechat
se jen tak zabít za zemi, ve které vás mnozí nenávidí?“

„Vy mi nerozumíte, panno Dobromilo. Já se nenechám
jen tak zabít. Mám tady své muže a nebudu trpně če-
kat, až se o to někdo znovu pokusí. Hned po snídani
pověřím svého pobočníka vyšetřováním.“

Právě jsem k čaji přikusoval ořechové pečivo, a tak mi
v krku zaskočilo poslední sousto.

„A až je dopadne,“ pokračoval po krátké pauze vévoda,
„skončí ti atentátníci na popravišti.“

Sousto nyní zaskočilo Dobromile. Snažila se to zakrýt,
ale já se v tu chvíli díval přímo na ni. Opětoval jsem
totiž její nepřiliš přátelský pohled, který po mě vrhla
po mém překvapivém pověření.

Vyšetřování jsem zahájil bezprostředně po odjezdu
Boleslava a jeho lidí a přípravném průzkumu místního
pekařství. Zamířil jsem k severní Litovelské bráně,

v jejímž průjezdu strážil bezpečí svých spoluobčanů otylý svobodník.

„Máš tady těžkou službu, kamaráde,“ oslovil jsem ho jako druha ve zbrani.

„Ty seš nějakej můj kamarád?“ podivil se svobodník.

„Jsem sice desátník, ale všichni strážníci sou přeci kamarádi.“

„Odkud seš?“

„Z Ostroměře.“

„Tam to neznám.“

„Je to až dole na jihu v Hradsku. Vyšetřuju tady zpronevěru jednoho našeho úředníka.“

„Zpronevěru? Kolik?“

„Šedesát kop grošů.“

„Fíha. Tolik?“ Svobodník nejspíš nikdy neviděl víc než kopy grošů pohromadě.

„Potřebuju vědět, jestli do města nepřijel nějakej neznámej člověk.“

„Neznámé člověk? Včera jich přijelo víc než sto a mezi

nima i nějaké velké hlavón. Pré je to dokonce ténské vévoda.“

„Nemyslím vévodu a jeho lidi.“ Rozhodl jsem se, že risknu domněnku. „Musel přijet už ráno, či dopoledne. A nejspíš přijel tudy – ze severu.“

Svobodník se zamyslel. „No, před poludnem přijel na koňu takové podivné človíček.“

„Dokážeš mi ho popsat?“

„No nevim. Já si lidi moc nepamatuju.“

Z brašny jsem vytáhl malý pečlivě zabalený balíček a podal mu ho.

Přičichl si k němu. „Ořechové pusinky?!“ Jeho obličej se rozzářil jako jarní sluníčko. „No byl hodně mladé a dobře oblečené. Vypadal na študáka. Byl vysoké a neměl žádné pořádné břuch. A taky byl plavovlasé. A jel na vrance. Asi tříleté s bíló hvězdó a bíló punčochó na levé zadní.“

„A nevíš náhodou, i to jak se menovala?“

„Řikal ji Večernica.“

„A on?“

„Ji sem nerozuměl.“

S informacemi od sdílného svobodníka jsem se vrátil na náměstí. Nejdříve jsem navštívil všechny hostince a poptal se na muže i kobytku, ale nepochodil jsem.

— *Někde přece musel přespat, nebo alespoň ustájit svého koně.*

Převlékl jsem se tedy do slavnostní uniformy a návštěvou velitele místní stráže získal seznam domů s vlastní stájí. Nebyl zdaleka úplný, ale přesto obsahoval na dvě desítky domů. Rozhodl jsem se začít na náměstí.

Dlouho se mi nedařilo. Neúspěch se podařilo prolomit až u místního řezníka, jehož dům na úzké parcele téměř sousedil s hostincem, v němž jsem s vévodou strávil noc.

Služebná po drobném úplatku připustila, že u nich přes noc přespal mladý pán z Dolnojezeří s černou kobytkou. „Je to spolužák a šohaj naší Bětky, moc slušné hoch z dobré rodiny. Jeho rodiče maj v Trojměstí železářství.“

„Kde najdu pannu Bětku?“

„Je u sebe nahoře ve svém pokoji, pane. Ale tam vás nemůžu pustit.“

„A můžu mluvit s panem mistrem?“

„Hnedka ráno šel na rathaus, pane.“

„Tak vám teda pěkně děkuju.“ Zvýšil jsem hlas, aby ho bylo slyšet v celém domě. „Ještě se vrátím. Vyšetřuju tady pro týnskýho vévodu a ten pan spolužák je podezřelý z atentátu na jeho jasnost.“

„Co je to ten atentát, pane seržante?“

„To je moc závažnej zločin, vážená paní. Za to můžete skončit na šibenici.“

„Pan Vojtěch? To musí být hrozná mélka. Študíruje na soudce.“

„Uvidíme. Čekejte mě hned po obědě. Na shledanou.“ Tak dlouho jsem ale čekat nehodlal. Skryl jsem se ve stínu podloubí vedlejšího domu a naštěstí jsem nečekal dlouho. Po pár minutách z řezníkova domu vyšla útlá černovlasá dívka, opatrně se rozhlédla a vydala se směrem k radnici.

Vydal jsem se za ní a u dalšího domu ji oslovil: „Panno Bětko, kam tak spěcháte?“

Ztuhla, ale když jsem ji obešel, podívala se mi zpříma do očí.

„Nic nevím a nic se ode mne nedozvíte, pane.“ Hlas měla dívčí, ale byl pevný bez stopy strachu.

„Je to opravdu vážný a vašeho mladého přítele to může opravdu stát život.“ Až teď se trochu zachvěla.

„Ale já si osobně myslím, že to nebyl pokus o vraždu, i když pořád ještě nevím, co to vlastně bylo. Když mi pomůžete, tak se z toho může ještě dostat.“

„A proč bych vám měla věřit? Neznámému cizinci a vojákovi.“

„Menuju se Vladislav a sem pobočník pana vévody. Proč byste mi měla věřit? Protože sem pro něho i pro vás poslední záchrana.“

Až teď dívka zbledla. „Vy jste ten, co zabil Vojtěchova mazlíčka?“ V jejím hlase zazněl ostře vyčítavý tón.

— *Pro ni jsem vrah já.* „Mazlíčka? Víte vůbec, jak ten »mazlíček« vypadal?“

„Vím. Byla to stonožka Jenča. A byla moc hodná.“

— *Vrah koťátek!*

„Jak se ale, při všech bozích, Jenča ocitla uprostřed noci v pokoji, kde spal vévoda Boleslav?“

„Měla ho jen vystrašit.“

„Myslím, že si o tom budeme muset podrobnějč popovídat, panno Bětka. Ale ne tady, kde nás všichni vidí. Mohu vás pozvat na zákusek?“

„Nevím. Ale asi nemám příliš na výběr?“

„To teda nemáte. Mají tam jen mátovej čaj a to místní ořechové pečivo. Ale i tak je to o dost lepší než tvrdej chleba a voda v temný cele.“

„Nemůžete mě jen tak nechat zavřít. Otec je městský konšel a máme dobré známé dokonce i v Týně.“

„No, já tam mám známýho vévodu, kterej tady sice nevládne, ale myslím, že když se jedná o amatérský atentátníky, tak si všichni páni potentáti budou vycházet vstříc.“

„Jste hodně přesvědčivý, pane seržante. Takže vaši nabídku přijímám.“

„To je rozumný rozhodnutí.“

„Nikdy bych nevěřila, že voják a důstojník může být tak inteligentní jako vy.“

— *Já taky nejsem jen tak obyčejnej důstojník. Jsem navíc čestnej bakalář přes mužskou ochranu.*

Do vévodova stanového městečka jsem přijel až pozdě večer. Mladý měsíc už před pár hodinami zašel a nebe bylo plné hvězd. Stanové městečko bylo ve skutečnosti spíše malým městem. A nestály v něm jen stany, ale i několik dřevěných staveb včetně vévodova rozlehlého pavilónu. Rozložily se hned u řeky na podmáčené louce každoročně zaplavované jarním táním. Vlastní sněmovní palouk ležel o něco výše po řece na nízké zemní terase, kterou tam v průběhu staletí nanosily ruce mnoha tisíc sněmovníků.

Nikdo mě nezastavil, dokud jsem nedojel k vévodově osobní stráži. Postarší seržant mi oznámil, že mě vévoda přijme až za hodinu a že si mám mezitím někde obstarat večeři.

„Kde někde?“

„Přijels pozdě, kamaráde. Možná tě jako pobočníka pustí do stanu, kde chystaj jídlo pro vévodu a jeho hosty.“

„A kde je ten stan?“

„Támhle.“ Gardista ukázal na rozlehlé soustání na rovném plácku hned u řeky.

Zamířil jsem k němu a nikdo mi nebránil v průchodu, dokud jsem nevešel do stanu, z něhož voněla opečená slanina.

„Co tady děláš, chlape?“ obořil se na mě kuchař, který něco míchal v rendlíku.

„Sem pobočník pana vévody a poslali mě sem, že tu prej dostanu nějaký jídlo.“

„To by moh' říct každej, seržante. A i kdybys tím pobočníkem skutečně byl, tak už nic nezbylo.“

„Nejed' sem od oběda, pane kuchaři. Nenašlo by se přeci jen něco?“ Otázku jsem podpořil hladovým pohledem na rendlík.

„To je můj večerní gáblík a o něj se dělit nebudu.“

„Tak teda dík, že ste mi to vysvětlil. Budu se muset ohlídnout jinde.“ Otočil jsem se a bez rozloučení odcházel.

„Máte vopravdu hlad, seržante? Sme lidi a musíme si pomáhat.“ Kuchař sáhl na poličku, vytáhl dvě vajíčka

a rozklepal je do rendlíku. Pak se na mě ještě jednou podíval a přidal další dvě.

Hladový jako seržant jsem si sedl na stoličku snažil se neslintat.

Kuchař přenesl část smažených vajec na cíněný talířek a předal mi ho spolu s dřevěnou lžičkou a dvěma krajíci čerstvého žitného chleba. Poděkoval jsem a pustil se do jídla. Ve vajíčcích byly osmažené kousky slaniny a nějaká směs koření, z níž jsem ale rozpoznal jen bazalku.

Dojídal jsem, když se táborem rozezněl signál »Hoří« falešně hraný na trubku a doprovodily jej nesrozumitelné výkřiky. Rozběhl jsem se k východu ze stanu.

„Mám tady zůstat nebo utíkat?“ zeptal se mě hlas za zády.

„Utíkejte za mnou,“ odpověděl jsem, aniž jsem se ohlédl, a zamířil k vévodově pavilónu. Ten viditelně nehořel, ale odlesky rudé záře ukazovaly, že hoří někde za ním a nebude to požár jediného stanu. Po pár sázích mě začali míjet vyděšení lidé mířící k řece. Snažil jsem se jim vyhýbat, ale bylo to stále těžší.

„Pomožte mi, seržante!“ ozvalo se za mnou. Ohlédl jsem se a v záři vzrůstajícího se ohně spatřil krveprolití. Ze člunů na řece vyskakovali maskovaní muži a obnaženými meči si razili cestu zděšenými davy. — *Tohle nejsou amatéři.* Ti nejbližší byli sotva patnáct sáhů za mnou. Kuchař byl mnohem blíž a kulhal.

— *Sme lidi a musíme si pomáhat.* Navzdory vzrůstajícímu chaosu jsem se o pár kroků vrátil a dovolil, aby se o mě kuchař opřel.

„Někdo mě srazil a šlápl na nohu,“ poznamenal.

„Za námi vražděj zabijáci. Musíme jít co nejrychlejc.“

„Pokusím se.“

A opravdu se pokusil. Při každém kroku bolestně zakvílel, ale zpomalovali nás další civilisté hledající záchranu v řece.

Když jsem obešli roh pavilónu, uviděli jsme požár. Hořela alespoň dvacítká stanů a plameny se rychle rozšiřovaly na další. V jejich záři jsem spatřil vévodu. Byl obklopen kapitány a několika dalšími vojáky, mezi nimiž byla i Dobromila.

„Musíme se stáhnout k řece, pane,“ doporučoval právě jeden z vévodových kapitánů.

„Ne, tam ne. Musíme na druhou stranu,“ nesouhlasil jsem.

„Tam hoří, seržante, nevidíte,“ podotkl druhý kapitán s výrazem a intonací otce hovořícího s obzvláště zabelněným potomkem.

„Od řeky sem míří aspoň třicítka ozbrojenců a vraždí každého, koho potkají. A myslím, že tu nejsou kvůli těm nebohejm sloužícím a úředníkům.“ Rozhlédl jsem se, využívaje své výšky, díky níž jsem viděl přes hlavy většiny davu. Za plameny jsem si povšiml řady vojáků, kteří se shromáždili do obranné formace. „A za ohněm je myslím i většina našich mužů.“

Kapitán s otcovským přístupem, chtěl něco říci, ale přerušil ho Boleslav. „Všichni vojáci i všichni moji muži!“ zvolal mocným hlasem. „Musím se spojit se svými muži. Ti, kdo mi chtějí zůstat po boku, by měli jít se mnou. Pak vykřikl něco nepublikovatelného a rozběhl se do těsné uličky mezi dvěma hořícími stany. Ostatního ho dobrovolně následovali.

Jediný, kdo z vévodova okolí zůstal stát, byla Dobromila. Otočila se a pohledem se snažila najít pomoc.

„Já vás sám neubráním, panno Dobromilo. Ale pokud chcete, můžete běžet s námi.“

„Nechte mě tu,“ ozval se kuchař, „a pomozte té panně.“

„Poběžíš s náma. Řvi při tom – bolestí, vztekem nebo strachem –, jak jen chceš. A vy,“ obrátil jsem se k dívce, „se mě pevně držte.“

Kuchař zařval jako los v říji a v tom řevu jsme se všichni tři rozběhli a v nesnesitelném žáru kličkovali mezi ohořelými troskami. Kuchař ryče stále hlasitěji, nezpomaloval. V jednom okamžiku mu vzplanula zástěra, na což jeho řev zareagoval o oktávu vyšším tónem. Dobromila běžela téměř neslyšně, ale držela se pevně mé dlaně.

Pak se před námi objevila řada gardistů, kteří na nás nejdříve nevěřicně zírali, ale když jsme se přiblížili, roztoupili se. Naše trojice mezi ně vběhla a uprostřed nich jsme se zhroutili na zem.

„Nehoříte?“ optal jsem se, když jsem byl konečně popadl dech.

„Dík za optání. Už nehořím. Udusil sem to svým břichem. A děkuju, seržante.“

„Sem Vladislav. A ty?“

„Čeněk.“

Pomaloučku jsem vstal, abych neztratil přehled, a všiml si, že Dobromila hledí na vzdálené černé postavy, které v záři plamenů dobíjely poslední nebožáky. V očích měla slzy. Aniž na mě pohlédla, našla znovu mou ruku a stiskla ji.

„Oni je zabíjej. Opravdu zabíjej,“ zašeptala.

„Vy ste si na to jen hráli, ale je tady někdo, kdo to myslí smrtelně vážně.“

Podívala se mi do očí. „Takže už to víte?“

„Vím.“

„A co uděláte?“

„To ještě nevím. Ale nejdřív si budeme muset popovídat.“

„Tady?“

„Tady a ted.“

Útočníci zmizeli v temnotě a požár dohořival. Rozhodl jsem se, že si promluvíím s Boleslavem.

„Máme přes šedesát mrtvých,“ oznámil mi vévoda, když mě spatřil.

„Co uděláte, pane?“

„Pohřbííme je.“

„A pak?“

„Pak se vydáme zpět do Týna. Nemám dostatek lidí, abychom se tady delší dobu bránili.“

„To není špatné rozhodnutí, pane. Ale ještě bysem ho s vaším svolením vylepšil.“

„Jak?“

„Zůstanu v Trojzemí a vy mě menujete vaším vyšetřovatelem.“

„Proč něco vyšetřovat? Prostě odjedeme a necháme je jejich osudu. To bude ten nejlepší trest.“

„Ti mrtví si to nezaslouží, pane. A vlastně ani ti živí.“

„Všichni tě tu znají, Vladislave. A nebudeš tu mít žádnou zvláštní pravomoc.“

„S tím počítám. Sám bysem nic nevyšetřil, ale budu mít pomocníky.“

„Jaké pomocníky?“

„Zatím mám dva dobrovolníky. A brzy, myslím, přibudou další.“

„Dobře, Vladislave. Souhlasím. A děkuji. Za ty živé i mrtvé.“

V jediné místnosti zahradního domku uprostřed uličního bloku bylo šeré přitmě. Bez Dobromily bych ho byl nikdy nenalezl, neboť cesta vedla přes desítky dvorků, skrze úzké průchody a po zídkách.

V místnosti se nacházela trojice mladých mužů s maskami na tvářích. I přesto jsem dokázal podle postavy a vlasů identifikovat Vojtěcha, amatérského čaroděje a juristu.

Jako první, ale promluvil nejmenší z nich: „Dobromila nám řekla, že s námi chcete mluvit?“

— *To bude nejspíš ten ostrostřelec.*

„Potřebuju vaši pomoc, pánové.“

„Proč bychom vám pomáhali? Náš cíl už byl splněn. Váš vévoda odtáhl s prázdnou a Trojzemí si zachová svobodu.“

„Pomůžete mi pro vaše dobro.“

„Snad si nemyslíte, že se bojíme zatčení. Ten váš vévoda tu nemá žádnou moc.“

„To opravdu nemá. Ale je tu někdo, kdo tu moc má. Ukázal jí tu noc, kdy přepadl náš tábor. A vy to nejste.“

„Proč bychom se báli někoho, kdo s námi sdílí lásku k vlasti.“

„Ten někdo má svou vlast tak rád, že si by si ji nejraději nechal jen pro sebe. Naši lidi nebudou jeho poslední obětí. Sami víte, že brzy zemřou i další. Možná se tady rozhoří občanská válka a Seveřani stojej na hranici.“

„Nestrašte nás.“

„Nestraším vás. Naopak. Teď si budete moct konečně užít ten správnej politickej boj. Ale bude podstatně tvrdší, protože proti vám budou stát všehoschopní profesionálové. Pár z vás možná skončí na popravišti

a i ti přeživší budou mít výčitky svědomí, že neudělali dost pro své mrtvé přátele.“

„A když vám pomůžeme?“

„I pak možná pár z vás skončí na popravišti. Ale bude jich méně, protože jsem starší a mám o hodně víc zkušeností. A ti, kteří zemřou, budou vědět, že nezemřeli zbytečně.“

„Nikdo, kdo bojuje za vlast, nezemře zbytečně!“ Do rozhovoru se poprvé zapojil Vojtěch. Hlas se mu chvěl rozhořčením.

„Nechci vám brát vaše ideály, mladí páni. Ale vlast není, to za co se má bojovat. Jak už jistě víte, vlast si může vzít do huby každéj tyran či diktátor. Pokud už chcete za něco bojovat, tak za to, abyste mohli žít jako lidi, svobodní lidi, mezi svejmi přátelama a měli naději, že tuhle výsadu zdědí i vaši potomci.“

„Nemluvíte špatně – na seržanta. Možná by z vás byl dobrý táborový řečník. My ale nejsme hloupý dav. My dobře víme, proč a pro koho to všechno děláte.“

„Pokud to víte, tak ste na tom líp než já. Já vím jistě jen jedno – nikdy nebudu stát na straně těch, co za temný

noci vražděj nevinný lidi. A věřím, že ani vy. Ale protože mi nechcete pomoci, musím odejít s prázdnou a snažit se sám. Na shledanou, pánové.“

„A co když nás zradíte?“ ozval se poprvé třetí spříseženec, stejně jako ostatní krytý anonymitou.

„Pokud máte takový podezření, pak mě musíte zabít. Tady a teď. Nemám s sebou žádnou zbraň a nebudu se bránit. Ale brzy možná zjistíte, že ste zabili nesprávného člověka.“

Všichni na mě hleděli, ale nikdo nic neučinil.

— *Nikdy nikoho nezabili. A když se k tomu nakonec pod tíhou okolností rozhodnou, tak už bude pozdě. Ale ještě je tu naděje. Otočil jsem se a odešel.*

Kancelář jsem si otevřel v jednom z úzkých domů v nejdražší čtvrti Dolnojezeří. S penězi od Boleslava jsem si mohl dovolit žít pár týdnů na vysoké noze. Navštěvoval jsem bankety a slavnosti a tvářil se, že vyšetřování smrti pár obyčejných lidí, rozhodně není mojí prioritou. Brzy jsem si získal věhlas veselého společníka a bonvivána, pro nějž peníze nejsou žádný

problém. Člověka, který by nevyšetřil ani krádež před svědky za bílého dne.

Přes den jsem si musel společensky užívat a tak jsem pracoval v noci. O domácnost se mi staral Čeněk, jenž mi svými nočními gáblíky napravoval žaludek po všech těch terinách, špízech a nadívaných selátkách. Navíc zajišťoval veškeré pohoštění na rautech, které jsem pořádal každou neděli dopoledne, a na nichž se začala objevovat společenská smetánka z celého Trojměstí.

Právě odbyla třetí noční hlídka a já zpracovával drby, které jsem se dozvěděl na posledním rautu. Zatím vše probíhalo podle předpokladů. Už týden po masakru se Strojník, vévoda pravobřežního kraje prohlásil za zakladatele a vůdce Společnosti pro záchranu obecního blaha. Ačkoliv nebylo zřejmé, zda za ní stojí organizátor masakru nebo vystrašená potenciální oběť, věci se rozhodně daly do pohybu. V Levobřeží vznikla Vlastenecká společnost a Jezeřané se sdružili do hospodského spolku Země a krev. Násilí se prozatím omezilo na hospodské rvačky a bitky v ulicích a na mostech,

což vyšší společnost nechávalo chladnou, přestože ve městě rostlo téměř hmatatelné napětí.

Někdo zaklepal na dveře.

„Můžeš.“

Do mé tajné kanceláře vstoupil Čeněk. „Měl bys jít spat, Vladislave.“

„Půjdu. Ale musíš mi říct, co ses na trhu dověděl o tý dnešní bitce u Zlomyslnýho kance.“

Zlomyslný kanec byla známá hospoda v Dolnojezeří a rodné hnízdo Země a krve.

„No bylo to prej pořádně ostrý. Vtrhli tam davy Pravo-břežáků a vybíli to tam. Prej je přes deset mrtvejch.“

„To je utloukli čepicemi nebo snad pěstma?“

„Prej mezi nimi bylo i pár maskovanejch chlapů s železnejma tyčema.“

„Který nejspíš nikdo nepoznal.“

„Ne, ale měli prej bílý brka Obecnýho blaha.“

„Takže máme hodně »prej« a navíc ani nevíme, zda ti chlapi s tyčema náhodou neprošli nějakým kurníkem. A co na to Země a krev?“

„Vtrhli na pravej břeh a zapálili pár baráků. Většinou to byly sklady, ale prej taky omylem shořel dům vévodova hofmistra.“

„Zase »prej«. Kolikrát ti mám říkat, že si takový informace, kde ti nehrozí nebezpečí, máš ověřovat.“

„No, měl jsem plnej košík zeleniny a ten dům je až na druhým konci Trojměstí.“

„Zítra se tam půjdu podívat sám.“

Kuchař chvíli přešlapoval, až poté sebral sdostatek odvahy pokračovat. „Víš, jaks mi říkal, že když budu něco potřebovat, tak ti mám říct?“

„Co došlo? Bazalka nebo tymián?“

„Došli peníze.“

„Peníze? Před týdnem jsem ti dal tři kopy grošů.“

„Jak je teď ten neklid, tak všechno o polovinu zdražilo.“

Celý ten zastírací manévr financoval Boleslav, ale já jsem se nemohl zbavit své obvyklé šetrnosti ze dne na den. Hlídal jsem výdaje a nerad odsypával z velkého měšce, který byl ukryt v psacím stole. Teď ale nebyl čas na přehnané úspory. „Zítra ti dám dvě kopy. Ale musí vydržet aspoň do středy.“

„Vydrží. Slibuju vydrží. A nedáš si ty tvarohové řezy se šlehačkou? Pár jich zbylo z toho rautu.“

— *Není to náhodou zpronevěra vévodových peněz? Šetřím a pak to sežeru sám.* „Ta šlehačka bude už dost unavená, možná i mrtvá, Čenku.“

„Co si o mě myslíš? Jsem dvorní kuchař. U ledu jsem schoval řezy bez šlehačky a teď ti ušlehám čerstvou. Pro tebe to udělám rád. Ne proto, žes mi zachránil život, ale že na ně myslíš. Na mý starý přátele, co už odpočívaj pod tou mohylou nahoře u řeky.“

O čtrnáct dnů později už nastal úplný chaos. Nikdo nevěděl, kdo proti komu bojuje a kdo ráno skončí jako žebrák na ulici či dokonce na hřbitově. Společnost pro záchranu obecního blaha vyslyšela zoufalé volání lidu a rozhodla, že nastolí pořádek. Začala tím, že bez soudu pověsila pár největších grázlů a to bez ohledu na to, z jakého kraje pocházeli. Pro jistotu ale přidali i pár nepoučitelných kritiků, kteří zatím nic špatného neudělali, ale jistě se k tomu chystali. Bylo mezi nimi i několik studentů právnické školy. Situace se pak o něco uklidnila a většina hostů nedělního rautu

začala hovořit o pravobřežním vévodovi Strojnírovi, jako o spasiteli, který ochránil slušné lidi a skutečné vlastence před ozbrojenou lůzou.

Dobromila, která se poprvé od odmítnutí spolupráce objevila v domě »zplnomocněného vyšetřovatele«, na to měla samozřejmě zcela jiný názor. „Ti bastardi popravili Vilíka a Břétu. Jen za to, že roznášeli naše svolání o suverenitě všech tří vévodství. A vy se tady stýkáte s lidmi, kteří to přinejmenším schvalují, pokud už za tím nestojí,“ vmetla mi do tváře hned, jak jsem ji přijal. — *Sluší jí to, i když se zlobí.*

„Říkal sem, že už to nebude jen hra. A navíc si myslím, že ste nepřišla proto, abyste mi řekla, co všechno podle vás dělám špatně.“

„Ne, nepřišla. Máte pravdu. Chtějí si s vámi promluvit.“

„Oni chtějí? Vy mezi ně nepatříte?“

„Patřím, ale oni mě neposlouchají.“

„Tak to máme stejnej problém.“

„Oni vás nikdy nebudou poslouchat, ale myslí si – na rozdíl ode mne –, že jim můžete nějak pomoci.“

„Kdy a kde se máme setkat?“

„Zítřka na hřbitově Svantovítova chrámu. Víte, kde to je?“

„Znám to tam. Příhodný místo.“

„Myslíte si, že vás moji přátelé chtějí zabít? Nebo ... nebo se je chystáte zabít vy.“

„Ne. Ale budu tam mít alespoň nějaký posluchače s životními zkušenostmi.“

Zákaz vycházení vylidnil noční ulice, neboť dobrovolné hlídky přátel obecního blaha vedené ostrílenými muži Strojmiřovy gardy se postaraly o jeho striktní dodržování. Já s nimi neměl problém, neboť zákaz se netýkal důležitých lidí a já teď měl mnoho »přátel« na správných místech. Pár gardistických důstojníků jsem dokonce znal osobně.

— *Zajímalo by mě, jak se tam dostanou „spřísežnění věrní“.* Ty stěží mají takové konexe.

Malý hřbitov za prastarým chrámem byl dle počtu živých i mrtvých na čtvereční sáh nejživější částí města. O většinu náhrobků se ležérně opírali mladí muži a podle siluety i pár žen. Všichni měli zakryté tváře.

„Tak mě tu máte,“ prohlásil jsem, když jsem stanul před trojicí mužů stojících nad čerstvě vykopaným hrobem, z něhož se linulo žlutavé světlo a osvětlovalo nehybné papírové masky na jejich obličejích.

„Nebojíte se, že je připraven pro vás?“ zeptal se mě nejmenší z nich, jehož jsem si už dříve označil přezdívkou „Ostrostřelec“.

„Ne. Proč byste to dělali? Už teď máte výčitky svědomí.“ Přistoupil jsem blíž k hrobu. Nerovné dno bylo pokryto květinami, mezi nimiž hořel alespoň deset svíček. Z pochvy jsem vytáhl svůj poboční meč a hodil ho do hrobové jámy.

„Proč ste to udělal?“

„To dělaj venetští vojáci nad hrobem svejch přátel. Říkaj tím, že na mrtvýho nikdy nezapomenou. Ale dělaj to jen s trofejními dýkama, protože jim ještě musí zůstat nějaká zbraň.“

„Hezké divadlo, pane seržante,“ řekl druhý muž – »čaroděj« Vojtěch. „Snad nám nechcete tvrdit, že to chcete dělat pro ně.“

„Ne. Nedělám to pro mrtvý. Ty už to nepotřebujou.“

„Takže to děláte pro sebe a toho svého pána.“

„Dělám to pro sebe, protože chci žít jako svobodnej člověk. A dělám to i pro vévodu Boleslava, protože, pokud už má někdo sjednotit Venety, pak je to on. A dělám to i pro vás, protože i vy si zasloužíte žít v zemi, ve který se cítíte bezpečně a za kterou se nemusíte stydět.“

„A to děláte tak, že kolaborujete s těmi, co nám chtějí vzít svobodu. Vy ale odtud můžete odjet, když splníte ten svůj úkol.“ Dobromilu jsem nikde neviděl, ale její hlas jsem snadno poznal.

„Já zatím nevím, kdo je ten, kdo za tím stojí. Mám podezření, ale to je tak asi všecko. Myslíte, že vám pomůžu tím, že si stoupnu na náměstí a budu tam vykřikovat: ‚Vévoda Strojmir chce vládnout v celým Trojzemí a chce vám vzít vaše odvěký svobody. Má už k tomu vycvičený muže, který se nerozpakujou zabíjet ženy a bezbranné muže a taky studenty. Namísto »veřejnýho blaha« vám přinese jen ten svůj »pořádek«.“
Pokud už chcete bojovat s nepřitelem musíte ho poznat a najít jeho slabiny. A to lze dělat na banketech

stejně jako v kanálech. A ještě k tomu mému úkolu: Tím, že tedy nechám vládnout muže, který Boleslavovi zabil jeho přátele, tím ho určitě nesplním.“

„A jaký je tedy ten váš úkol?“ Ve výslechu pokračovala Dobromila.

„Zajistit, aby tady vládli lidi, se kterými může vévoda Boleslav jednat o společný ochraně Venetů. Rozhodně nebude jednat s vrahy svých lidí a s uchvatitelama“

„Použije nás jako štít proti Seveřanům a pak nás obsadí. Jak už jste byl řekl, chce se přece stát velkým sjednotitelem.“ Tentokrát promluvil poslední z trojice vůdců.

„Ano, řek' sem to. Ale sjednocení lze provést i bez válek a na základě smlouvy, kterou schválíte vy, vaši vévodové, váš sněm a vaši lidi.“

„A když nic takového neschválíme?“

„Pak si zachováte všechny svobody, které ste si vybojovali a udrželi v Čarodějnickejch válkách. Budete svobodní ale zůstanete sami. Záleží jen na vás. Je to jak s manželstvím. Každý se musí rozhodnout sám. Já se se rozhodl pro manželství a sem s tím docela spokojenej.“

Několik anonymních spříseženců se zasmálo. Smích však rychle umlkl.

„Jak už sem říkal – byl byste dokonalý táborový řečník. Pokud byste mluvil pravdu, tak bychom s vámi rádi spolupracovali. Jak ale můžeme s jistotou vědět, že nelžete.“

„To se nikdy s jistotou nedovíte, možná až když uspějem, pokud teda uspějem. Nezbejvá vám, než mi důvěřovat. Stejně jako já důvěřuju vám, ačkoliv vás skoro neznám. Stejně jako mi panna Dobromila důvěřovala, když se se mnou, cizím člověkem, rozběhla do plamenů. Někteří říkaj, že lidi by neměli důvěřovat ani těm nejbližším. Já ale říkám, že lidem nezbejvá nic jinýho než důvěřovat jinejm lidem, protože příroda je často krutá a bozi sou daleko.“

„Tak tedy dobře, seržante. Rozhodneme se, zda vám můžeme důvěřovat. Nechte nás tady o samotě. Pošleme k vám někoho oznámit naše rozhodnutí.“

Zamířil jsem k Svantovítově chrámu. S překvapením jsem zjistil, že je i uprostřed noci otevřený. Vešel jsem a našel v něm sochu boha osvětlenou čtveřicí svíc.

Jedna z hlav čtyřhlavého se dívala přímo na mě. Na božské tváři vroubené černým vousem byl úsměv, ale jeho všezpytující pohled pronikal až někam hluboko do mé mysli. Přesto jsem se cítil zcela svobodný. Pomalu jsem přistoupil k modle a opatrně se jí dotkl pravicí. Rudá barva Svantovítova pláště se tu odloupla a moje prsty ucítily strukturu prastarého dřeva. Byla v něm moc, větší než je síla živých stromů. Moc lidské víry.

„Dávej na ně pozor, bože.“ Šeptal jsem. „Jsou zatím nezkušení a musej stát proti nemilosrdným. A i já sem jen člověk – nejsem neomylný a i moje nejlepší úmysly můžou vést k jejich zkáze.“

Do chrámu pro mě přišla Dobromila. Klečel jsem před sochou, ale díval jsem se, jak přichází. Když jsem povstal, přikývla. Usmál jsem se.

„Neradujte se předčasně, rytíři. Schválili jsme jen to, že vám můžeme důvěřovat. To ale neznamená, že vám budeme moci nějak pomoci. Přesněji řečeno, že vám budeme chtít pomoci.“

Když jsem znovu stanul před trojicí velitelů, zjistil jsem, že si odkryly své tváře. Nebyly to tváře vojevůdců ani hrdinů a nebyly to ani tváře přísných soudců. Byly to tváře mladíků, kteří přestali být dětmi, ale ještě se nestali nemilosrdnými muži.

„Co od nás potřebujete, pane pobočníku?“ zeptal se »Ostrostřelec«.

„Teď především potřebuju, abyste získávali informace. V hospodách, v kanálech i v knihovnách.“

„No kanály bychom už měli,“ podotkl suše zavalitý spříseženec stojící u sochy mrtvé dívky. „Lezli jsme sem jedním takovým. A není tam nic jiného než smradlavá voda, odpadky a sračky.“

Znovu zazněl smích.

— *Smějte se. Ještě je na to čas. Až budete v těch sračkách po krk, tak nebudete mít na smích tu správnou náladu.* „Pak už vás možná čekaj jen ty hospody a knihovny. Ale i ty kanály si někteří z vás budou muset ještě párkrát zopakovat. Nechci, aby všichni věděli, že děláte pro mě. Ne, vyjádřil sem se nepřesně, že děláte se mnou.“

„A jaký přesně informace máme zjišťovat?“

„To nechám na vás. Ste dost chytrý na to, abyste poznali jaký informace se nám můžou hodit. Od juristů očekávám, že budou nejmíň dvakrát ověřený a třikrát přeformulovaný.“

Zpoza náhrobků se ozval další smích.

„A co z toho budeme mít my?“

„Já vám dám zase svý informace. A předpokládám, že když se rozhodnem k nějaký akci, tak to bude po společný domluvě. Netoleruju žádný akce na vlastní pěst.“

„Netolerujete? Co uděláte, pokud nějakou takovou akci podnikneme? Zradíte nás?“

„Nechám vás svýmu osudu a pokusím se zachránit si vlastní krk. Ale nezradím vás.“

„To zní rozumně, seržante,“ připustil »Ostrostřelec« a jediným skokem překonal prázdný hrob. „Přijímám vaši nabídku a za všechny ze Spříseženstva věrných přísahám, že ani my vás nezradíme.“

„Přísahám, že vás nikdy nezradím, a pokud bude trvat naše dohoda, nic v naší věci neudělám bez společného souhlasu,“ prohlásil jsem s levicí na jílci. Pak jsem si

z pravice svlékl jezdeckou rukavici a ruku nabídl mladému muži přede mnou. Ten ji přijal a silně stiskl.

„Jsem Dalimil, magistr práva. A hlavní mluvčí spříseženstva.“

„A já jsem Vladislav, čestnej bakalář.“

„Bakalář čeho?“

„Bakalář vojenskejch věd.“ Rozhodl jsem se to dál nerozvíjet.

„Mohu našeho nového spojence pozvat na malý přípitek?“ navrhl Dalimil.

„Bude mi ctí.“

Přípitek se odehrál v úzkém a čistě mužském kruhu v malém sloupovém chrámku za hřbitovem.

„Na úspěch naší věci,“ zahájil jsem přípitek.

„Jak jste, pane Vladislave, trefně poznamenal, tak jsme už napůl právníci,“ připomněl Dalimil, „takže by nás zajímalo, co přesně myslíte tou »naší věcí«?“

„No, obecně sme si to myslím vyjasnili. A jak to bude ve skutečnosti, to záleží na naší vůli se domluvit. Zlo

těžko hledá skutečného přítele a dobro skutečný porozumění.“

„Pak tedy na porozumění, pánové,“ připil Dalimil.

„Na porozumění a vítězství,“ přidal se Vojtěch.

„Na dlouhý život,“ připomněl třetí spříseženec, který se ještě nepředstavil.

— *Nemusí bejt dlouhej. Jen se mi pořád ještě nechce umřít.*

Večerní slavnost vévody Stojmíra a jeho Společnosti pro záchranu obecného blaha se konala na hlavním náměstí Bílé Věže, metropole Pravobřežní země a největším veřejném prostranství v Trojměstí.

Navštívil jsem ji z čistě pracovních důvodů. Ačkoliv jsem dorazil už při západu slunce, nenašel bych vhodné pozorovací místo, nebýt kožišníka Setěcha, jenž býval častým hostem našich rautů. Pozval mě k sobě domů a z oken v prvním patře jeho výstavního domu v rohu náměstí jsme měli dokonalý rozhled.

Většinu náměstí vyplňoval vzrušený šedivý dav, na horním konci však stálo velké pódium, jež obkružoval

volný prostor šíře tří sáhů oddělený od davu řadou městských strážníků s dlouhými halapartnami. Kolem pódia plály v kovových soudcích desítky ohňů, které rozháněly šero nastupující noci. Na stožárech v rozích pódia povlávaly černomodré vévodské prapory a stejnobarevná bikolóra tvořila i klíčovou část výzdoby radnice a patricijských domů. Kromě ní se všude objevoval i znak Společenství, černý kotouč se světlými písmeny ᳵᳵᳵ¹, z nichž ten největší – zvrčí nejméně dva sáhy – visel obkroužený lipovými ratolestmi nad hlavním portálem radnice.

Z radniční věže se ozval zvon první hlídky a z věžního ochozu zazněla jásavá fanfára zahraná trojicí trubačů. Fanfára byla signálem, jenž započal slavnostní průvod s pochodněmi. Vycházel z Dlouhé ulice, jež k náměstí mířila od vévodského hradu a procházela celým městem.

V popředí jel vysoký kapitán vévodovy gardy na černém hřebci s dvěma setníky po boku. Oba třímali

1. ᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵ ᳵᳵᳵᳵᳵ (palkatá wapitjar pirwajá, blaho obce první)

velké pochodně. Za nimi pochodovali v dokonalém pětistupu gardisté, z nichž krajní v každé liché řadě nesli deset menších loučí. Rytmus jejich pochodového kroku určovala šestice bubeníků, mezi nimiž kráčel praporečník nesoucí velkou vévodskou zástavu. Za nimi jel na dalším tentokrát světlém hřebci sám vévoda Strojník. Jeho ostrou tvář pod chocholnatou zlatou přilbou osvětlovala čtveřice pochodní, jejichž nosiči šli po obou stranách vévodova koně.

Za koněm jel vůz vezoucí nejvyšší úředníky vévodství a pochod uzavíral další čtyřnásobně početný šik gardistů. I oni nesli louče a do rytmu bubnů zpívali starou pochodovou píseň.

„Taková krásu, sem neviděl od svého mládí, pane rytíři,“ svěřil se kožišník a po líci mu skanula osamělá slza. „To býval jiné svět, ale teď se zase, chvála všem bohům, vrací. Ten požár před rokem přinesl neštěstí, ale i velkou naděju.“

Ten příběh jsem mi vyprávěl Dalimil. Strojníkovi gardisté pomohli zachránit Bělověž před velkým požárem. Desítky z nich přinášeli vodu a ostatní hasili

a tři prý zahynuli v plamenech. V přesném počtu se svědectví rozcházela, stejně jako v prvotním důvodu jejich nasazení. Strojnírovi příznivci tvrdili, že vévoda je vyslal, aby zachránili město před zkázou, naopak ti, kteří byly v opozici podotýkali, že ohrožen byl především Strojnírův hrad a vévoda tak chránil svůj majetek. V každém případě, ale pomohli požár uhasit a zasloužili si tak vděk obyvatel.

— *Pak ale přišla Tetuše ...*

„Až ta hadačka nám ale otevřela oči,“ pokračoval starý muž. Já ji nejdřív nevěřil, ale teď vidím, že měla pravdu.“

Hadačka Tetuše začala jednoho deštivého podzimního dne vydávat zpola srozumitelné skřeky. Hodní lidé se o ní postarali a odvedli ji do špitálu, kde po pár dnech v horečkách zemřela. Mezitím se však její slova šířila městem, ale shodovala se pouze v tom, že »z popela požáru vstane nějaký mocný tvor.« Dalimil mi potvrdil, že když o tom *proroctví* poprvé slyšel, mělo se jednat o budoucí spáleníště a tvor měl spolknout měsíc. Nakonec však převážila verze, podle

níž požár už nastal a tvorem se míní mocný muž – zachránce, který přinese sjednocení rozhádané zemi, porazí Seveřany a přinese roky hojnosti a blaženosti. Původce této verze se nepodařilo vypátrat, ale vévoda se od té doby stylizoval do podoby z ohně vzešlého spasitele. Nejdříve o tom jen mluvil, ale po vzniku záchranné společnosti, tak začal i jednat. *Všichni, kdo tvrdí, že znaj jednoduchej recept na společenský problémy, sou buď blázni nebo podvodníci – chtějí peněz nebo moci.*

Plameny přinášených pochodní učinily z nastupující noci den, či spíše světlý soumrak, a neustávající dunění bubnů a dupot bagančat zaplašily městské krysy. Z jinak ztichlého davu občas zaznívaly frenetické výkřiky vydávané muži i ženami.

Průvod obešel pódium a pak na něj v přesném pořádku vystoupal. V popředí ze sedel shlížel kapitán a jeho zachmuření seržanti. Za nimi se černala masa pěších gardistů se sveřepými výrazy ve tvářích. Ta tvořila kontrastní pandán vyvýšené skupince úředníků,

v jejímž středu se na koňském hřbetě zvedala postava vévody, nad nímž vlála cípatá zástava.

Zadní voj gardistů obklopil ze tří stran v sevřeném dvojstupu pódium a po povelu „vlevo v bok“ jeho příslušníci hleděli, rameno na rameni, na své velitele. Na hlavách měli nasazeny jednoduché přilbice vycíděné do vysokého lesku.

„To to našim chlapcům ale sluší, pane rytíři,“ povzdechla si paní kožišníková, usedlá dáma se starostlivým výrazem ve vrásčité tváři.

„Sluší, má paní.“ — *Svý uniformy si už pečlivě vyčistili od krve svejch obětí, stejně jako si vydrhli své zkrvavený ruce. Z myslí ji ale tak snadno neodstraníš. Můžeš si na ní sice zvyknout, ale pak už nejsi člověk, ale krvavá bestie.*

Když poslední muž zaujal své místo, bubnování ustalo a kapitán vydal strohý povel: „K poctě zbraň!“

Gardisté jako jeden muž tasili a pozvedli čepele blýskající se v záři desítek ohňů vysoko k nebesům.

Obecenstvo zcela zmlklo hypnotizováno úchvatným představením. Dotýkalo se především té části lidského

podvědomí, která miluje rytmické zvuky a mihotavou zář ohně, ale bylo mnohem nebezpečnější.

I v mém nitru nejmíň půlminutu zuřil souboj fascinace založené na hluboce zakořeněném vlastenectví a profesní vojácké pýše s mým nejvnitřnějším přesvědčením, že dokonalost by neměla být hlavním cílem lidského snažení a krása nespočívá v rituálech, uniformách ba dokonce ani v umění.

Paní kožišníková mé vnitřní pnutí trochu zmírnila nabídkou tvarůžkových jednohubek, které mi nabídla na velkém cínovém talíři. Vzal jsem si hned tři a musel jsem přiznat, že by obstály i v tvrdé konkurenci vyhlášených Čeňkových slaných chuťovek.

„Děkuju vám, paní.“ — *Krása lidského života není ani v dobrém jídle. Přestože ho může učinit o něco snesitelnější.* Usmál jsem se na ni, ale její pozornost už zaujalo dění na náměstí.

„Vojáci,“ zvolal kapitán mocným hlasem, jenž se odrážel od okolních domů v mnohohlasé ozvěně. „Sešli sme se zde, abysme obnovili slib svému vévodovi, které se rozhodl, že v zájmu blaha všech obyvatel

sbratřených zemí, převezme odpovědnost za její budoucnost a ukončí stálé nesváry, které vedly k úpadku naší vlasti. My, jeho druzi ve zbrani, máme tu čest být prvními, kdo slavnou přísahou stvrdí účast na tomhle velkém díle.“

Kapitán pozvedl ruku a ještě hlasitěji zvolal: „Naše láska patří především naší společné vlasti. Nikdy ji nepřestaneme milovat a bránit!“

— *Kdy se z lásky k vlasti stává nenávisť? Nemůžem milovat všechny lidi, ale máme je nenávidět jen proto, že žijou jinde či mluví jiným jazykem?*

„Tak přísaháme!“ odpověděli jedním hlasem vojáci a síla toho hlasu otřásla kamennými zdmi města.

„Nikdy nezapomeneme na naše slavné předky a jejich věčný odkaz.“

„Tak přísaháme!“

— *Pamatovat si musíme to dobrý i to zlý. Naši předci byli lidi jako my a tak se musíme poučit z jejich chyb... A není nakonec lepší, že na většinu toho zapomenem? Pokud bysme znali všechno zlý, co spáchali naši předci, tak bysme nejspíš vůbec nechtěli žít.*

„Bez reptání uposlechneme každý rozkaz našeho velitele a vůdce!“

— *Kde je hranice mezi věrností a slepou poslušností? Kdy poslušností ztratíme svobodu a v jakém okamžiku nakonec ztratíme i lidství?*

„Tak přísaháme!“

„Nebudeme mít slitování se zrádci a záškodníky!“

— *Nepochybuju, že Strojník a jeho lidi jim pomůžou učit, kdo je zrádce a záškodník.*

„Tak přísaháme!“

Jedna z vlaštovek zmatená mnohohlasým řevem vlétla oknem do pokoje a v marné snaze nalézt cestu zpět narážela na stěny. Nikdo kromě mě jí nevěnoval pozornost. — *Pro některý z nás sou bozi lidmi, lidi zvířaty a zvířata pouhejmi věcma.*

„Bude nám ctí položit životy za vůdce i za jeho svatou věc!“

„Tak přísaháme!“

Při každém »tak přísaháme« se k vojákům přidávali další a další přihlížející a při tom posledním ta slova

zašeptal i starý kožišník. A bylo vidět, že mu vytryskla z nejhlubšího nitra.

— *Je starej a možná se mu už chce zemřít. Ale, obětoval by i svou ženu a děti? Obětoval by svý postavení a svůj majetek?*

Chudák vlaštovka to vzdala a ležela nehybně na zemi. Za okny se valily dějiny, které nedbají osudů ztracených ptáčat, neohlížeje se na životy a smrti miliónů lidských bytostí. Přesto jsem se rozhodl, že jí pomohu, ale dříve, než jsem se k ní přiblížil na dosah, z posledních sil vzlétla. Namísto k oknu ale zamířila širokými dveřmi do hloubi domu.

— *Bozi dali vlaštovkám schopnost letu a lidem svobodnou vůli. Na rozdíl od lidí s tím většina vlaštovek nejspíš nemá problémy.*

Vlaštovku jsem nenásledoval, jelikož jsem doufal, že si poradí sama, a vrátil se k oknu.

„Děkuji vám za přísahy, které jste složili, moji druzi ve zbrani, ale i přítomní obyvatelé města, kteříž se k nim přidali,“ promluvil poprvé vévoda. „Gardisté a vojáci v minulosti v dobách míru zaháleli v kasárnách. Já však

dávám své muže k dispozici všemu lidu, aby každému z vás zajistili to blaho, které si zaslouží. A nejen to. I já přiložím ruce k dílu. A proto tady – před našimi bohy i vámi – slibuji, že vás povedu a budu nést prapor naší svatosvaté věci. Běda těm, kteří se opováží vzdorovat našemu boji za lepší příští!“

— *Běda jim a běda vám, kteří ste mu uvěřili. Vždyť za těma krásnejma slovama se skrejvá nenávisť a vraždění. Co budete dělat, až se to obrátí proti vám a vašim blízkým? Nebudete mít slitování ani s rodičema, sourozencema a svejma dětma? Ospravedlníte to tou svou vírou v lepší příští? Nežůstane vám pak ani víra ani naděje a na opravdovou lásku ste už zapomněli.*

Nikdo z tisíců přítomných si však takové otázky nepoložil. A pokud se tací přece jen vyskytli, pak tváří v tvář zfanatizovanému davu raději mlčeli.

Noční schůzka s Dalimilem se ten den trochu prodloužila. Mladý jurista přišel už před policejní hodinou a do domu se dostal přes nedaleké hokynářství. Cestu, která vedla přes vícero zadních dvorů a komplikovaný

system ne méně než pěti branek, objevila Dobromila a byla pohodlnější než městské kanály. V domě zůstával až do brzkého rána a tak jsem mu s Čeňkem zařídili malý podkrovní pokoj, hned vedle mého.

Zapojení studentů ze Spříseženstva mi přineslo celou záplavu zpráv, v níž bych nejspíš utonul, pokud by mi Dalimil nepomáhal. Byla to ale příjemná spolupráce, neboť se ukázalo, že Dalimil je nejen inteligentní muž, ale i příjemný společník a spolehlivý přítel. Dlouho jsme spolu rozebírali nová zjištění i jejich případné důsledky. Nyní už nám bylo do značné míry zřejmé, jak Strojmir získává peníze i lidi, jak je využívá a především jak ovlivňuje veřejné mínění. Šrouby se rychle utahovaly, a na větší odpor se už nezmohli ani ostatní vévodové. Pryč byla doba, kdy podnikali protiakce typu ostří hoši s falešnými brky nebo organizovali protestní shromáždění nad pivem v hospodách.

Teď nastala doba, kdy úředníci, městští radní i důstojníci na zasedáních různých podvýborů Společnosti pro záchranu obecného blaha pronášeli moudra typu „pořádek holt musí bejt“ či „vlast si rozvracet

nedáme“. Podvýmbohem všeprostopující společnosti se stal i Vlastenecký spolek, jež se nyní staral o okrašlování veřejných prostranství, a »Zem a krev« nesoucí nesmrtelnou zástavu hrdinných předků. Předků, kteří byli dostatečně mrtví, aby jim do toho nemluvili.

Brzy bylo zřejmé, že další shromažďování informací nikam nepovede, protože zde nebyla síla, která by je mohla využít. Možná by ale pomohla nějaká naše akce. Tomu bohužel bránily dvě okolnosti. Spříseženci byli sice plni entusiasmů, ale tu a tam dělali nepříjemné chyby. Nezanedbatelnou část fondu zplnomocněného vyšetřovatele jsem tak byl nucen věnovat na úplatky, jež přes několik prostředníků končily v kapsách úplatných úředníků a špatně placených strážníků.

To naštěstí prozatím zabránilo nejhoršímu, byť dva ze spříseženců stále zůstávali ve vězení. I těm se ale podařilo doručit nějaké jídlo a útěšné dopisy od jejich rodin.

To však nebyla naše hlavní nesnáz. Tím byla neschopnost vymyslet něco, co by nestálo lidské životy, ale zároveň by dokázalo nějak zvrátit nástup krutovlády.

A to byl také hlavní důvod prodloužení schůzky. Ani po třech hodinách se nám nicméně nepodařilo z unavených hlav vykřesat sebemenší nápad.

„Myslím, že to přeručíme, Dalimile,“ navrhl jsem nakonec. „V týhle noci už na nic nepřijdem. Nedal by sis nějaký Čeňkův gáblík?“

Dalimil už Čeňkovo umění znal a proto se nezatěžoval etiketou vyžadující prvotní odmítnutí. „Rád, Vladislave. Nevíš, co nám připravil dneska?“

„Nevím. Ale nechal nám to v troubě. Přinesu to.“

„Ne, půjdu s tebou. Sníme to společně v kuchyni.“

V troubě jsme našli ještě teplou šunkovou roládu se smetanovosýrovým přelivem. Spravedlivě jsem ji rozdělil na talíře a Dalimil nakrájel křupavou bagetu. Pak jsme pár minut věnovali veškerou svou pozornost jídlu. V rozhovoru jsme pokračovali, až když jsme dojedli. Raději jsme však změnili téma.

„Můžu mít otázku tejkající se Spříseženstva?“ zeptal jsem se ho.

„Po téhle božské krmi můžeš mít jakoukoliv otázku,

Vladislave. Ale, prosím tě, nechtěj ode mě žádnou hlubokomyslnou filozofii.“

„Všim' sem si, že ve vašem užším vedení není žádná žena.“

„Ženy se na to nehodí. Nemají na to to správné myšlení.“

„Ani Dobromila?“

„Ta snad ano. Ale...“

„Ale?“

„Nechci, aby tam byla.“

„Proč?“

„Proč? Protože se máme rádi.“

„A ty nechceš, aby to nějak narušilo vaši lásku.“

„Ne, to ne. Jen nechci, aby byla zbytečně moc ohrožená. Když si nás najdou, tak nás tři jistě čeká popraviště.“

„A nemyslíš, že by si to měla rozhodnout sama. Stejně jako ste se rozhodli vy a vlastně i já.“

„A co myslíš ty, Vladislave? Jsi o pár let starší a máš přece jen nějaké životní zkušenosti.“

„Já si myslím, že už se rozhodla.“

Na tuhle akci jsem se opravdu těšil. Už příliš dlouho jsem zaměstnával jen svou hlavu a břicho, které viditelně nabývalo na objemu z Čeňkova jídla.

S Dobromilou jsme se podle dohody setkali po skončení poslední noční hlídky pod věží v severovýchodním cípu dolnojezeřských hradeb. Byla oblečená jako dobře situovaná a nezávislá obchodnice. I mě by neinformovaný pozorovatel nejspíše označil za kupce, byť trochu zanedbaného zevnějšku. V zeboucím ranním šeru však byly okolní ulice pusté a okenice domů pevně zavřené.

Měl tam být s námi i Vojtěch, ale evidentně ještě nedorazil.

„Kde ksakru je?“ zašeptal jsem.

„Většinou chodí pozdě.“

Vztahy mezi mnou a Vojtěchem bylo možno označit za chladné. Nikoliv ledově, protože jsme spolu pracovním způsobem mluvili a Vojtěch nezpochybňoval, samozřejmě jen v klíčových oblastech, moji autoritu, ale ani vlašné,

jelikož jsme se snažili vzájemně se vyhýbat, jak jen to bylo možné. Na dnešní akci však byl čaroděj nepostradatelný a žádný jiný nebyl k mání.

— *Stále mezi námi leží ta zpropadená Jenča*, pomyslel jsem si a promnul prochladlé prsty.

Po několika dlouhých minutách se v hradební uličce konečně objevila Vojtěchova postava. I on vypadal jako obchodník, na rozdíl ode mě však nebyl obdařen bříškem, které mi dodávalo zdání zámožnosti. V pravé ruce držel velkou pečlivě převázanou krabici.

„Konečně,“ poznamenal jsem. „Doufám, že na nic nezapomněl.“

„Včera jsme to spolu raději všechno vyzkoušeli a zkontrolovali,“ uklidnila mě Dobromila.

Plán akce byl jednoduchý. Měli jsme si pronajmout kancelář v domě Kupeckého bratrstva a využít ji pro průzkum velkého kupeckého archivu, který byl umístěn tamtéž.

Dům stál na Senovážném trhu jen kousek od hradu vévodů Pravobřeží a tak jsme se museli přejít most, jenž

překlenoval Velkou řeku mezi Dolnojezeřím a Bělověží, poněkud ospalou metropolí Pravobřežního kraje. Most byl strážěn dvojčlennou hlídkou, jejichž bílá péra na kloboucích zakončená modrým proužkem naznačovala, že jsou to občanští dobrovolníci.

— *Dobrovolníci sou horší než gardisti. Myslej si, že sou lepší než vojáci, ale nemaj žádnej výcvik.*

„Kam dete, občani? Máte propôstkô?“

„Jakó propostko?“ zeptala se Dobromila.

„Každé, kdo chce přejiť z jednoho štatlu do druhého môsi mět propôstkô, panno.“

„Sme kupci z Turska a o ničem takovém nevime.“

„Tak nemôžete dal.“

„A kde ju seženem?“

„Na rathause v Dolnojezeří. Pokôd teda páni óředníci ještě nechrápó.“

„Nic se nedá dělat, mosíme vrátit, mládenci,“ obrátila se Dobromila na nás, své průvodce. Já jsem mlčel, ale Vojtěch se chystal něco říci. Zastavil ho jediný její

pohled. Ten pohled by možná zastavil i menší vojenskou jednotku, řekněmež třeba setninu.

„No, může tu být ještě jedna možnost.“

Dobromila si ze svého bohatého repertoáru pohledů vybrala ten shovívavý s jemným náznakem toho, co by se mohlo stát, pokud by ji ta shovívavost nakonec došla.

„Jaká?“

„Date nám tři groše a nemosíte se obtěžovat s cestó na rathaus. Sme přece lidi a mosíme si pomáhat.“

„Má vepomoc končí na pŭlgroši, páni občani.“

Špinavější z dobrovolníků evidentně nesouhlasil, ale i jeho přesvědčil *pohled*.

Vojtěch se znovu ozval až jsme byli prošli mostní branou na bělověžské straně. „Proč jsme jim vůbec něco platili? Nic takového jako propustka přece není?“

Dobromila neodpověděla a já jsem to nepovažoval za součást pracovní komunikace.

Vojtěch to vydržel jen ke křižovatce Hrnčírské s Dlouhou. „Tady se mnou nikdo nemluví?“

„Mluví. Proč by nemluvil?“ ohradila se naše velitelka.

„Tak proč mi nikdo neodpovídá na moje otázky?“

„Je zbytečné odpovídat ti na otázku, na kterou bys měl znát odpověď.“

„Ale já ji opravdu neznám.“

„Pak je taky zbytečné odpovídat, protože bys to stejně nepochopil.“

Nevměšoval jsem se jim do rozhovoru, ale bylo zřejmé, že *esprit de corps* našeho týmu není Dobromilinou prioritou.

Za těchto úvah jsme došli na náměstí, na které se právě sjížděli vozy trhovců s obrokem, ovsem a senem. Dům bratrstva zaujímal celou severní stranu náměstí. Když jsme vešli dovnitř, zamířili jsme nejdříve k velké vrátnici, v níž měli službu dva mladí příručí.

„Vítáme vás, pánové a milostivá panno,“ přivítal nás ten vyšší, rudolící.

Už předem jsme se dohodli, že naší jedinou mluvčí bude i zde Dobromila. „Máte to tady moc hezké, mladí pánové,“ usmála se na oba příručí, obdivujíc zároveň i

nádhernou sklípkovou klenbu. „Potřebovali bysme si pronajmout menší kancelář na týden.“

„Máte nějaké doporučující dopis, milostivá?“

„Samozřejmě, pánové.“ Dobromilin úsměv se stával neodolatelným. „Můj strýček mi vás doporučil.“ Odněkud z podhrudí vytáhla svitek a předala jej vyššímu příručímu.

Ten jej rozvinul a zběžně prohlédl. „Pan kupec Branimír; to je náš vzácný host. Nikdy se ale nezmínil, že má tak spanilý neteř.“

„Jsem poněkud vzdálenější neteř, ob koleno nebo tak nějak.“

Menší pobledlý příručí si kupodivu dokázal zachovat chladnou hlavu. „I s doporučujícím dopisem ale musíte zaplatit zálohu dvanácti grošů.“

„Samozřejmě, mládenče.“ Dobromila odvázala z ozdobného opasku měšec a elegantně jej příručímu hodila. „Je tam i nějaký ten groš pro vás a vašeho přítele.“

Výraz obou příručích ukazoval, že už zcela ztratili hlavu. I přesto se rudolící zeptal. „Možu se, spanilá panno, zeptat, co hodláte v našem městě prodávat?“

„Medvědí varlata.“

„Medvědí co?!“

„Varlata. Só prostě skvělé na mužskó potenci. Zítřa vám možu nabídnout vzorek zdarma. Byť, jak vidno, vy jej rozhodně potřebovat nebudete.“

Menší jí beze slova předal klíče, hledě přitom na její hrud' a vyšší ukázal ke schodišti. „První patro, vlevo na konci chodby, číslo osum.“

Dobromila zamířila ke schodišti a já s Vojtěchem jsme ji poslušně následovali.

„Počkéte, ještě milostivá panno,“ vzpomněl si na poslední chvíli ten vyšší. „Musíme si zapsat i ména vašich společníků.“

„Só to moji bratři. Mladší Vilém, ještě není plnoleté, ale dó mu výborně kupecké počty, a ten starší je Vintýř. Toho... toho mám na svó ochranu.“

Přihloupě jsem se zakřenil a uchopil jílec svého meče. Když jsme začali stoupat po schodišti, zaslechl jsem, jak si příručí sdělují své dojmy.

„Ten na to teda má držku, viděls.“

„Viděl. A strašně mu smrdí nohy.“

„To teda jo. Jako měsíc nošené onuce. Ale ona je hrozně krásná.“

— *Fakt tady něco děsně smrdí a nejsou to moje nohy.*

Kancelář v prvním patře byla malá, opatřená jen jediným stolem se dvěma židlemi a světlíkem s mnohalejším nánosem pavučin.

Vojtěch za námi zavřel dveře a odmotal motouz z balíku. Pak ho opatrně otevřel. Vyvalil se puch a z něho se vynořil nový čarodějův mazlíček. I tahle potvora světélkovala, nepodobala se však obřímu hmyzu, ale ošklivé chobotnici se sedmi chapadly a dvojicí mrkajících očí na vrcholu těla.

„Tak to je Ranča,“ prohlásil čaroděj a zdálo se, že očekává alespoň nějaké projevy obdivu. Bylo to však zbytečné, neboť Dobromila slzela, snažíc se zároveň dýchat a přitom nic necítit a já jsem potlačoval silné nutkání i tuhle potvoru propíchnout svým mečem.

První se kupodivu vzpamatovala Dobromila. „Není Ranče něco? Dneska opravdu nějak hodně smrdí.“

„No myslím, že je trochu víc rozrušená. Je toho na ni hodně.“

„Teleportuj ji, prosím tě, co nejdřív do toho archívu.“

Vojtěch chvíli proplétal prsty obou rukou a pak vykřikl. Ranča zmizela a zůstal po ní jen zápach. Pak z balíku vytáhl velké zrcadlo, dýchl na něj a když setřel mlžinku, přestalo zrcadlit naše vyjevené tváře a zobrazilo temnou místnost, v níž se v mnoha přihrádkách hromadil popsaný papír a přetékal i na četné stoly.

Vojtěch Ranču poslal nejdříve k nejbližšímu z nich, na jehož desku obratně vyšplhala po jedné z dřevěných noh. Nahoře se pak pomalu přesouvala přes jednotlivé dokumenty. I ve slabé magické záři vycházející z těla chobotnice byly čitelné, ale já nejsem dobrý a především rychlý čtenář. To však naštěstí neplatilo pro mé přátele, kteří se v té záplavě dokumentů rychle zorientovali a obsah těch zajímavějších hned začali přepisovat. Chapadla ovládaná Vojtěchovou myslí navíc přísavkami vydolovávala dokumenty i z hlubších vrstev.

„Jak se to ovládá?“ zeptal jsem se.

„Ranča není žádnéj stroj,“ ohradil se Vojtěch. „Má mě ale ráda, a proto jí mohu myslí posílat jednoduché příkazy, které dokáže plnit. Umí se otáčet na místě a před týdnem jsem ji naučil i zpátečku.“

— *Ale stále je to jen stroj. I když možná zamilovanej.*

Dlouhé minuty jsem stál za Vojtěchovými zády a sledoval Rančinu usilovnou práci, pak mě to ale přestalo bavit. Nesdílel jsem čarodějovo nadšení ani dívčín zájem.

Studenti obsadili obě židle, a tak jsem si sedl na houlou zem a zády se opřel o oprýskanou zeď. Nudil jsem se, neboť mi nezbývalo než dívat se na své holínky a poslouchat jejich nezáživný rozhovor. I ten ale pomalu utichal, když se Ranča dostala do méně výnosné oblasti.

— *Proč sem si jen nevzal nějakou knížku... Proč sem sem jenom chodil? Stejně mě na nic nepotřebujou... Chlapa s držkou primitiva.*

Začínal jsem pozvolna usínat, když jsem si uvědomil, že se výrazně změnil charakter jejich rozhovoru. Jeho intonace byla nyní mnohem naléhavější.

„Schovej ji!“

„Kam?“

„Pod tu skříň!“

„Co se děje?“ zeptal jsem se.

„Někdo vstoupil do archívu.“ Odpovídala mi Dobromila. Vojtěch třesl oči v podivném transu.

„Říkali ste, že sem nikdo nepřinde, když včera celý bratrstvo mělo tu výroční slavnost, a všichni se tam zpili pod obraz.“

„Já nic takového neříkala.“

— *Já nic, já muzikant... Nemůžeš ale seřvat důležitýho spojence, kterej je ještě shodou okolností ženská.*

Vstal jsem a přes skloněné hlavy studentů pohlédl do zrcadla. Ranča byla zalezlá pod skříň a tak byl její výhled omezen na první píd' od podlahy. Místnost byla osvětlena lampou či svící a tak bylo možno rozpoznat dvojici vysokých bot, které se pomalu blížily.

„Nemůže ji přece vidět. Teď už skoro nezáří,“ konstatoval Vojtěch, který se už trochu vzpamatoval.

„Jde po čuchu,“ odhadl jsem.

Boty zastavily, objevila se odřená kolena a po chvíli i rozčuchaná hlava. Ten obraz, kdy ten muž spatřil Ranču, mi zůstane v paměti navždy – taková směs úleku, hnusu a narůstající hrůzy se jen tak nevidí.

Trval však jen pár okamžiků. Pak se muž otočil a s křikem se po čtyřech vydal ke dveřím. Po chvíli se zvedl a až na boty zmizel ze zorného úhlu.

Vojtěch se mezitím snažil chobotničku teleportovat nazpět. Bylo to však obtížné, neboť muž právě probíhal naším patrem a řval jako tur. Nakonec se to ale podařilo.

„Co teď?“ zeptala se Dobromila.

„Jsme zamčení, takže jsme v bezpečí,“ odpověděl Vojtěch.

V mé mysli se však promítl živý obraz zfanatizovaného davu, jenž se sekýrami vlamuje do dveří cítě magii a krev. „Ne! Musíme odtud utýct. Dřív než bude pozdě. Vemte ty přepsané dokumenty a mizíme!“

„A co Ranča? Tu tu přece nenechám.“

Slova, která se vydrala z mých vlastních úst, mě překvapila. „O tu se postarám já.“ Chvíli ve mně probíhal

boj, v němž se většina mozku snažil distancovat od mých úst, pak ale zvítězila má chlapská čest. Z ramen jsem si strhl plášť a chobotnici do něj zabalil.

„Pozor! Je dost vystresovaná.“

Vojtěchovo upozornění bylo zbytečné, neboť jsem i přes plášť cítil, jak se mermomocí snaží dostat ven. A na to, jak byla drobná, měla překvapivě velkou sílu.

Dobromila vzala svazek papírů a Vojtěch otevřel dveře.

„Držte se hned za mnou.“

To, že jsem se rozhodl správně, bylo zřejmé již v přízemí, kde se za oběma příručními začal tvořit zárodek davu, jenž naslouchal burcuujícímu vyprávění úředníka, který utekl z archivu.

„... a bela takhle veliká!“ Úředník rozepjatýma rukama naznačil rozsah, do něhož by se Ranča vešla nejméně dvacetkrát. „Ta potvora zasyčela a plivla na mě jedovatou slinu. A smrděla jak měsíc...“

Nedořekl, neboť jsem se kolem něho prohnal a z plna hrdla křičel: „Děsná potvora! Lezla po mě, lidičky, a chtěla mě uštknout!“ Dav se rozestoupil a my jsme vyběhli na ulici. Tam jsme rychle zamířili do spleti

uliček, v nichž se nám podařilo zmizet. Zastavili jsme až na nějakém opuštěném dvorku.

„Tady ji máš,“ předal jsem zmuchlanou, zuřivě se bránící a ohavně zapáchající zátěž Vojtěchovi. „A nech si i ten plášť.“ — *Stejně už asi nepude použit.*

„Možná, že jsme utíkali zbytečně,“ zauvažoval Vojtěch. „Ten dav by si nás s ní asi nespojil. Až by se to uklidnilo, tak bychom mohli pokračovat.“

„A co ten smrad? Podle něj by nás našli i potmě.“

„No asi máš pravdu,“ přiznal Vojtěch neochotně. Poprvé mi ale tykal. Navíc mi podal ruku. „A děkuju. Za Ranču i za nás.“

Slunce před pár minutami zapadlo za hřebenem hor a ulice byly liduprázdné, protože odzvonili první noční hlídku. Ta už po tisíciletí začíná s koncem soumraku, to jest hodinu po západu slunce, ale Společnost pro záchranu obecního blaha se rozhodla, že v Trojzemí začne už při západu slunce. V ulicích stále ještě visely vyhlášky zakončené heslem: »Více světla, více práce, více blahobytu a legrace!« Skutečné důsledky nebyly

zdaleka tak příznivé: časnější vstávání prodloužilo tisícům lidí jejich těžkou práci a navíc jim vzalo čas, v němž se po západu slunce bavili v hospodách a na veřejných prostranstvích.

— *Snažíme se poroučet i času, ale stejně nás to nezachrání před smrtí*, proběhlo mi hlavou, když jsem jednu z těch vyhlášek spatřil přibitou na pranýři. Ten zůstal překvapivě prázdný na rozdíl od šibenice, na níž se houpali čtyři viselci.

Každý měl na krku cedulku se svým »proviněním«. Kromě obvyklých »zrádců« a »přísluhovačů« byl mezi nimi i kupec, který překvapil Ranču v archívu. Na prsou měl nápis »škůdce«.

Odvrátil jsem hlavu. Za tuhle smrt se stále cítím alespoň částečně odpovědný. Kupec totiž doplatil na kampaň „skuteční zrádci mezi námi“, kterou vymyslel Dalimil a spočívala ve zveřejňování kompromitujících materiálů na ty, kteří aktivně spolupracovali s novým režimem (což samozřejmě byli zcela jiní »zrádci« než ti, co viseli na šibenici). Vycházela i z materiálů, které jsme získali v kupeckém archívu. Kupec, který prac-

val jako úředníček pro bratrstvo, v nich samozřejmě vůbec nefiguroval, byl však obětován, aby zachránil ty, kteří měli opravdovou moc a zneužili ji. Ukázalo se totiž – pro něj bohužel –, že tvořil nejslabší článek řetězu a byl odvržen.

Na náměstí jsem se dlouho nezdržoval. Zamířil jsem k našemu pronajatému domu a zrychlil krok. Kočár na nás měl čekat půl hodiny po západu a za každou čtvrt hodinu prodlení bych si musel připlatit.

Když jsem došel do Široké ulice, kočár už stál před domem a Dobromila rozmlouvala s kočím. Byla zahalena ve velkém tmavomodrém plášti, jehož široká kapuce skrývala její dlouhé vlasy.

„Konečně jdeš. Čekáme tu na tebe už alespoň dvacet minut.“

Vrhl jsem rychlý pohled na přesýpací hodiny na kozlíku a přesvědčil se, že k platbě prostojného stále ještě pár minut zbývá.

„Musel jsem ještě něco obstarat.“

Ve skutečnosti jsem si musel pročistit hlavu na nábřeží Jezerky s výhledem na zasněžený vrchol Klíče. Dlouho

jsem odmítal podílet se na této akci, a byť jsem byl nakonec Dalimilem přemluven, musel jsem si to ještě v klidu přebrat.

Každoroční ples Jezerských vévodů byla událost určená jen pro ty, co něco znamenali. Proto mne překvapilo, že jsem byl pozván i já – pouhý rytíř. Odmítl bych, ale Dalimil v tom viděl příležitost, jak získat konexe na úrovni nejvyšších kruhů. Navíc mi obstaral dámskou společnost, které byla na plese nepsanou povinností. Kdo neměl manželku, musel přijít s nějakou vzdálenou neteří, která samozřejmě nemusela s dotyčným sdílet žádného doložitelného předka.

Galantně jsem pomohl Dobromile do vozu a usedl po jejím levém boku. Kočár se rozjel a zamířil k vévodskému hradu. Dobromila mne hned po odjezdu začala upřeně pozorovat.

Byl jsem ve slavnostní uniformě, k níž jsem si půjčil zánovní přilbici s modrým chocholem. Po chvíli jsem se ji rozhodl odsunout trochu z čela a lépe ohrnout límeč. Nepomohlo to.

Promluvila, až když jsme projížděli přes hlavní náměstí. „Nevypadáš v tom vůbec zle.“

— *Před čtrnácti dny sem byl zaostalej starší bratr s držkou ranaře. Nikdy to nekomentovala, přestože to určitě taky slyšela. A dnes prej »nevypadám zle«.*

Rukou jsem ukázal na šibenici, kolem níž jsme právě projížděli. Lhostejně na ni pohlédla, pak ale zbledla.

„On?“ vydralo se jí z úst. „Vždyť přece...“

Přiložil jsem si prst na ústa. Pochopila. V očích ale měla slzy.

— *Zvykej si. To je boj. Při něm umírají i nevinní a někdy naopak cítíš vinu ty. A pak už musíš nějak žít se svým ne zcela čistým svědomím.*

Kočár začal stoupat dlážděnou ulicí k hradu, který stál na nízkém pahorku nad soutokem Velké řeky a Jezerky. Po dřevěném mostě jsme vjeli do průjezdu první hradní brány.

Desátník na stráži zkontroloval pozvánku a nasměroval nás na vnější nádvoří, na kterém už stálo několik dalších kočárů. Všechny byly honosnější než ten náš a proto nám nikdo nevěnoval pozornost.

Vystoupili jsme, zaplatil jsem za kočár a Dobromila se mezitím dala do řeči s nedaleko stojící starší dámou. Ta nám ukázala cestu ke vstupu do sálu. Nabídl jsem Dobromile rámě a zamířil udaným směrem. U vchodu jsem předal pozvánku dalšímu gardistovi ve žlutozelené a po jeho přikývnutí jsme vstoupili do předsálí. Dámy zamířily do přilehlých komnat a já jsem osaměl. Abych zahnal nudu, začal jsem si prohlížet velký nástěnný obraz znázorňující bitvu se Seveřany. Ve skutečnosti však připomínal spíše letní cvičení vojska ve slavnostních stejnokrojích uprostřed dramatické horské krajiny. Vše bylo dokonale uspořádané a nikde netekla krev či jiné tělní tekutiny.

„Kohopak tu nevidím?“ zahlaholil mužský hlas, jenž spolu s dozvuky vyplnil celou rozlehlou místnost.

Otočil jsem se a spatřil kapitána ve výslužbě Bořislava, který byl častým návštěvníkem našich rautů. Pokud by se soutěžilo v množství snědeného jídla, pak by se určitě probojoval do první pětky možná i trojky.

„Rád vás vidím, pane kapitáne.“ Naštěstí jsem se nemusel přetvařovat, neboť kapitán Bořislav byl bodrý

společník, který skoro nikdy nemluvil o politice a ustavičně si nestěžoval na zmizelou minulost, nespravedlivou současnost či temnou budoucnost. „Pan rytíř Vladislav! Vy a zde?“

„Byl sem pozvanej a taková pozvánka se neodmítá.“

„Jsem rád, že tady budu mít o přítele víc. To se v dnešní době hodí. Vidím, že obdivujete ten velké obraz. Té bitvy sem se v mládí zúčastnil.“

„Podle toho nápisu proběhla už před sto lety, kapitáne.“

„Tak to byla jiná bitva a jiné obraz. Cítím se staré, ale na sto dvacet to nevypadá. Všechny ty obrazy vypadaj stejně a všechny lžou. A jak vidím, tak už přichází moje Vnislava.“

S Vnislavou, onou starší dámou, která nám ukázala cestu, přicházela i Dobromila a byla jedním slovem oslňující. Spanilou tvář a nádherné vlasy doplnily večerní šaty v barvě zralých švestek a jednoduchý nicméně elegantní perlový náhrdelník.

Zrudl jsem a snažil se neztratit rovnováhu. Můj mozek však naštěstí pracoval i nadále, byť krev zamířila

do jiného orgánu. „V tomhle nevypadáte vůbec zle, panno Dobromilo.“

„To je vaše . . .?“ zeptal se kapitán.

„Velmi vzdálená neteř.“

„Neříkal ste mi, že v Hradsku máte manželku?“

„Mám. Ale je daleko a tak sem požádal zdejší přítelkyni, aby mě doprovodila.“

„Překvapujete mě, pane seržante. Zdál ste se mi trochu jako suchar a vy ste mezitím z našeho zapáchajícího rybníčku vylovil skutečnou perlu. Myslím, že vám ji tady bude většina chlapů bezostyšně závidět.“

— *Tušil jsem, že s tím budou potíže. Ale že takový. . .*

„Ještě jste nás nepředstavil, pane rytíři,“ připomenul mi kapitán.

„Panna Dobromila, studentka práv.“ — *Se kterou sem nikdy nic neměl, ačkoliv mi to už tady asi nikdo neuvěří.*

„A ctěnej kapitán Bořislav, korouhevní pán z Lešetína a jeho choť. . .“

„. . .Vnislava,“ doplnila Dobromila. „S paní Vnislavou jsem se už seznámila. Máte štěstí, že máte takovou okouzlující paní, korouhevní pane.“

„To tedy mám, panno Dobromilo. Největší štěstí, co mě potkalo v celém mém životě. A jak vidím, tak na mě zbylo jen představení rytíře Vladislava, seržanta a pobočníka týnského vévody. Byl blízkým přítelem rytíře Závaše, má milá. To byl ten rytíř, co mi zachránil život v bitvě u Žlutých Vod.“

„Ráda vás poznávám, pane rytíři.“ Vnislava byla o něco starší než pán Bořislav, měla však mladistvý a velmi milý úsměv.

Během představování jsem vešli do tanečního sálu hradu. Příliš mne neuchvátil, protože byl sotva poloviční oproti hlavnímu sálu týnské citadely. Byl však podstatně starší, jelikož nějakým zázrakem přežil bouře Čarodějnických válek. Dřevěný malovaný strop prý dokonce pamatoval venetské krále stejně jako barevná vitráž vysokých oken.

Na jednom konci sálu bylo nevelké dřevěné pódium, nad nímž vlálo velké čtvercové banderium v barvách vévody – zelené a žluté. Zatím bylo prázdné, což neplatilo pro druhé, nižší pódium na protilehlé straně. Na něm hrála kapela pŭtuctu muzikantů oblečená

ve vévodských barvách. Mezi pódií korzovaly desítky pestře zbarvených párů.

Snažil jsem se působit co nejnápadněji, ale starý kapitán měl bohužel pravdu. Většina mužů v sále se alespoň jednou ohlédla za Dobromilou a někteří na ni přímo zírali. Dva či tři byli dokonce okřiknuti svými partnerkami, nejspíše manželkami, neboť opačná možnost by předpokládala buď nějakou sexuální úchylku nebo slepotu.

Já sám jsem opět zrudl a podíval se na Dobromilu. Ta to ale zvládala s až nebezpečným přehledem, štědře rozdávajíc zářivé úsměvy.

„Nemusíme bejt zrovna středem pozornosti,“ podotkl jsem šeptem.

„Naopak, pokud z toho má něco být. Nebud' nervózní, milý příteli,“ odpověděla a pohládila mě po ryšavé bradce, čímž mě uvedla do ještě větších rozpaků.

— *To už snad byla lepší ta patálie se smrdutou Rančou,* posteskl jsem si v duchu. Jedinou obranou však bylo zaplout do klidnějších vod u pódia muzikantů, kteří hráli výběr z hudebních dostaveníček.

Ty však přerušil hlavní šambelán v roli velitele plesu, jenž zvolal: „Vévoda a vévodkyně Jezeří, Podklíče a Říčního bodce, přicházejí.“

Hudebníci zahráli krátkou fanfáru a na hlavní pódium vstoupil už nemladý vévoda s výrazně mladší manželkou. Spatřil jsem ho poprvé, byť jsem o něm mnohé slyšel. Vévoda za svého života vystřídal již čtyři manželky, ale prozatím mu žádná nepovila potomka. Jediným, kdo se bál přiznat, že chyba může být v něm, byl sám vévoda.

Většina návštěvníků se natlačila k vévodskému pódiu, aby se jim dostalo vévodské pozornosti. Já se však rozhodl zůstat na méně exponovaném místě. Nemám potřebu lézt kdovíjakému vládci do jistého tělesného otvoru. — *Žádnému vládci, opravil jsem se v duchu. Ani Boleslavovi.*

Holdování a zdravice důstojníků a důležitých občanů svému monarchovi však netrvala dlouho. Z předsálí se ozvaly hlasité zvuky, třesk mečů a do sálu vstoupil vysoký muž v černé uniformě s modrým chocholem doprovázený několika vojáky s tasenými meči.

Dav se rozestoupil a muž napochodoval až k pódiu.

„Nečekal jsem tě, bratrátku Strojníře,“ promluvil jako první vévoda Jezeří. „Ani nezval.“

„Je to čistě zdvořilostní návštěva. A taky se jdeme podívat, zda tady dodržíte pravidla stanovená pro udržení veřejného blaha. Zda tady máte tu správnou vlasteneckou výzdobu, hrajete pouze vlastenecké písně a především, zda se tu neshromažďují nějakí zrádci naší věci.“

„Je to můj hrad, moje slavnost a já tudíž rozhoduju, co a především kdo tady bude.“

„To se mylíš, bratrátku. Je jiná doba. Teď o všem rozhoduje lid. Skončila doba žabomyších válek a nastává doba nerozborné jednoty.“

Strojníř se rozhlédl po sále a jeho zrak pár vteřin setrval i na mně. — *Nebo spíš na Dobromile?*

Návštěvníci se mezitím rozdělily na dvě skupiny. Většina hleděla na Strojníře a v jejich očích se mísila bázeň s obdivem. Druhá hleděla k zemi a tvářila se, že obdivuje černobílé meandry dlažby. Do očí jim vidět

nebylo, ale byl jsem si jist, že i v nich bych kromě studu našel strach.

„Doba, ve který skončí vláda slabých a přestárých. Mužů, kteří už nepozvednou svůj meč a přesto nechtějí předat vládu mladším a silnějším.“

„Koho tím myslíš, Stojmíre?“ Vévodovi už bylo hodně přes padesát.

„Třeba tohodle páprdu.“ Stojmír obnaženým mečem ukázal na kapitána Bořislava. „Možná byly doby, kdy bojoval ve válkách, teď už by měl ale sedět doma, slintat a neplést se politiky.“

Z pohledu, kterým Bořislav mladého vévodu počastoval, bylo zřejmé, že v sále je přítomna i další skupina. Bohužel jen jednočlenná.

„Holobrádku, holedbáš se svou silou. Ale zatím jsi dokázal jen zabít nevinný a bezbranný a prznit panny.“

Stojmír se rozesmál. „Jazyk máš ostrý dědku. Jakýpak prznění? Všechny jsou rády, když si užijou se skutečným mužem. Ty už bys to určitě nezvládl. Teď alespoň

vyzkoušíme, jak ostrý máš meč. Postarej se o něj, kapitáne!“

Kapitán gardy stojící po boku Strojníra, srazil paty a vydal se ke starému vojákovvi. Ten navzdory prosbám své ženy neustoupil ani o krok a tasil. Už v okamžiku, kdy se jejich meče poprvé srazily, bylo zřejmé, jak souboj dopadne. Bořislav býval vynikající šermíř, ale kapitán jím stále byl.

— *Musím mu pomoct.* Nakročil jsem, ale zastavila mě Dobromila, která se celou tu dobu držela mé ruky.

„Nemůžu ho v tom nechat. Je to přítel.“

„Všechno zkazíš a ještě nás prozradíš,“ zašeptala Dobromila.

Nejspíš by mne byla nepřemluvila, ale právě v ten okamžik na nás znovu pohlédl Strojnír. Teď už bylo zřejmé, na koho se dívá. A také proč.

— *Ten sviňák vévodskej.* „Máš pravdu. Musíme zmizet dřív než to skončí.“

Strojnír se opět odvrátil, aby sledoval souboj, který se chýlil k závěru. Starý kapitán ustupoval a funěl námahou.

Rozhlédl jsem se. U východu ze sálu hlídkovali gardisté v černomodré. „Nevíš náhodou, jak se odtud dostat?“ zeptal jsme se, neboť jsem tam byl poprvé.

„Můžeme to zkusit přes jídelní sál a kuchyň.“ Dobromila ukázala na velké pootevřené dveře po naší pravé straně. Vydali jsme se k nim drobnými téměř tanečnickými kroky.

Bořislav klesl na kolena a kapitán se nad ním tyčil jako temná věž. Starý voják však ještě našel sílu vstát. Využili jsme té malé chvíle. Proběhli jsme dveřmi a ocitli se mezi stoly, na nichž se připravovalo pohoštění.

Někde za námi bolestně vykřikl ženský hlas. Oba jsme ho poznali; patřil paní Vnislavě.

„Pane, vraťte se do sálu. Občerstvení ještě není připraveno.“ Sloužící evidentně netušil, co se v sálu událo, či, co se tam právě děje. Nerozhodil ho ani výkřik, který mezitím přešel ve sotva slyšitelné štkaní.

„Mé neteri se přitížilo. Potřebuje na čerstvej vzduch.“

„I pak to máte kratší přes sál.“

„Nechceme způsobit rozruch. Nešlo by to nějak... diskrétněji.“

„Dobře pane rytíři, pojdte za mnou.“

Sloužící nás zavedl k úzkému schodišti, po kterém jsme vystoupili o patro výš, tam prošli dlouhou chodbou a po širším schodišti sestoupili na úroveň nádvoří. Na něm stála připravena pětice kočárů. Jeden z nich jsme přivolal. Zvolil jsem ten nejlevnější – otevřený s jedním tažným koněm.

„Neměl bysem zavolat nějakou pomoc, pane rytíři. Vaše neteř je celá bledá.“

„Děkuju, postarám se o ni.“

Sloužící se skoro neznatelně uklonil a odkrácel.

„Není ti nic?“ zeptal jsem se. Až nyní jsem si všiml, že Dobromiliny líce opravdu zřetelně pobledly.

„Ne. Jen jsem se zamyslela.“

„Nad čím?“

„Nad budoucností.“

„Nad budoucností, ve které budou vládnout mladší a silnější? A těm ostatním nezůstane nic jiného než naděje. Naděje na smrt.“

„Myslíš, že nám opravdu něco hrozilo?“

„Mně hrozila smrt po boku přítele, a tobě... však víš.“

A ona vskutku věděla. Svědčil o tom její sotva slyšitelný povzdech. „Ten rytířskej² zmetek!“

Desátník Vojslav přijel o desáté hodině denní s nejnovějšími zprávami z Týna. Ustájil svou kobytku a Čeněk ho uvedl do mé pracovny v druhém patře.

„Co mi nesete, desátníku?“

„Mám vám předat nějaké zprávy od vévody, pane pobočníku, a převzít nějaké od vás.“

„Mám je už připravený.“

„Předejte mi je, pane. Musím se bez prodlení vrátit.“

Mladý desátník byl skrz naskrz mokrý. Pršelo celý den a déšť přestal před necelou půlhodinou. I ve svém mohutném vousu měl uvězněné kapičky vody.

2. slovo rytířský (*wítókiskajə*) se ve venetštině používalo i ve významu, jež odpovídá modernímu slovu machistický (zde lze tento význam předpokládat, neboť Strojník byl vévoda nikoliv rytíř).

„Zmohl ste. Musíte se trochu zahřát. Zvu vás na horkej čaj.“

Nedělal jsem to jen z dobroty srdce. Už dlouho jsem si nepopovídal s nějakým vojákem. Přítel Boromír a jeho muži byli daleko a tak jsem musel vzít zavděk i gardistou.

Vojslav se sebou chvíli bojoval, pak však mou nabídku odmítl: „Děkuji, pane. Ale mám rozkaz převzít vaše zprávy a hned se vrátit. Nemohu se zdržet.“ Kapičky z jeho vousů se rozstříkly do všech stran, když zakroutil hlavou.

Zkusil jsem to tedy jinak. „A co vaše kobyłka? Je určitě taky mokrá a prochladlá. Potřebuje víchovat do sucha slámou.“

„To jsem chtěl udělat před odjezdem.“

„Proč vy? Na to máme lidi.“

Jako správný pan domácí jsem jen zazvonil a po chvíli se objevil Čeněk.

„Čenku, je tady ještě Vašík?“ Vašík byl dvanáctiletý chlapec, který Čeněkovi pomáhal v kuchyni, uklízel a vyznal se i v práci s koňmi.

„Ještě je, ale chtěl jsem ho právě pustit domů.“

„Nezvládl by ještě tady panu desátníkovi vysušit jeho koně?“

„No, nevím. Měl dneska hodně práce.“

„Dám mu za to čtvrtgroš.“

„Tak to bude nadšením beze sebe.“

„Až bude hotov, ať se u mně zastaví. A může nám hned teď, prosím, přinést do salónku horkej čaj?“

„Přinese. A zbyly ještě nějaký sušenky.“

„Děkuju.“

Když se Čeněk vzdálil, desátník se zachmuřil. „Moh' ste si ten čtvrtgroš ušetřit. Moh' sem to udělat sám. A ještě se přitom zahřát.“

„Zahřejete se u krbu. A aspoň hodinu si odpočinete. Pokud vám nebude vadit si se mnou popovídat. Třeba o tom, jakou ste sem měl cestu.“

„To teda nebude, seržante. A bude co povídat. Na tu cestu sem do nejdělsí nezapomenu.“

Neuběhla ani čtvrt hodina a desátník seděl jen ve spodním prádle v pohodlném křesle před hořícím

krbem. V jedné ruce měl velký hrnek s horkým lipovým čajem a ve druhé oříškovou sušenku plněnou žlutkovým krémem. Plášť, široké kalhoty a kabátec se společně sušily na stojanu vedle krbu. Boty a provlhlé onuce byly pro jistotu odneseny na půdu ke komínu.

Já se sice nepotřeboval zahřát ani vysušit, přesto jsem i já obdržel hrnek a talíř plný sušenek a seděl ve druhém křesle po boku vévodova posla.

Nejdříve jsme si povídali o novinkách z Venet a ostatních zemí. Musel jsem ocenit, že Vojslav zná mnohé důležité muže a má oči otevřené. Rozhovor se však brzy stočil na desátníkovu cestu do Trojměstí.

„Vše probíhalo jako vždycky, dokud jsem nepřijel do Hulína.“ začal vyprávět. „Víte, kde to je?“

„Když sme sem jeli s vévodou, přesпали sme tam v hostinci na náměstí.“

„Ve stejném hostinci sem chtěl přespat i já. Přijel sem tam už za tmy. Postaral sem se o Jitřenku, to je moje kobyłka a potom sem zalezl do malýho pokoje hned pod střechou. Ale jakmile sem se dostal do postele,

zaslech' jsem nějaký hlasy na náměstí. Něco vykřikovaly, ale nebylo jim rozumět. Nevěnoval sem tomu pozornost a snažil sem se usnout. Když sem na cestě, tak vstávám už o poslední hlídce, abysem vyrazil před slunce východem.

Hlasy se trochu vzdálily a já začal zabírat. Pak se ale výkřik ozval odněkud z hostince. Ženský výkřik, kterej po chvilce uťal tupej úder. Opět se ozvaly hlasy. Byly blíž a ta jim bylo rozumět.

„Kde je ten korevník se kterým ses spostila, mrcho!“

„Pánové, tohle je slušné hostinec a ne nějaké bordel! Jakým právem ste sem vstoupili a pášete výtržnosti?“

„Právem zachování obecního blaha. Jak může bét náš kamarád blažené, když mu tahle mrcha zahébá s nějakým cizákem?“

„To je vskutku politováníhodné, pánové. Ale, co s tím má dělat můj vážené podnik?“

„Ten šulin je někde tady a my ho najdem!“

„Nechte to na ráno, pánové. Zavolám strážníky a ti to vyšetří.“ Ten hlas, nejspíš pana hostinskýho, zněl značně zoufale.

„Chupatý? Ty vyšetřijó leda tak hovno. Ted' ale nastává nové čas. Čas, kdy si poctiví chlapi vezmó zákon do svých rok. V Bělověži už to pochopili a podporoje je v tom sám vévoda, a i sem do tohodle zapadákova mosí přijít pořádek. Prohlédnite to tady pořádně, chlapi.“

Pak už sem slyšel jen, jak ti chlapi choděj po pokojích a za křiku z nich vyháněj hosty. Hlas hostinskýho se ještě párkrát ozval, ale pak utich'.

V jednu chvíli se z patra pode mnou rozezněl ženský křik a jeden z těch chlapů zvolal: „Tady se kurví naše ženská s nějakym zasranym Nordlingem, Měško.“

„Přived' je sem. My jim tady ukážem, co si zaslóží ženská, která se kurví s cizákem a cizák, které si dovolí šáhnót na Venetko.“

„Já poctivé obchodník. Já ve venetský gildě a mít glejt od vévoda na svobodné obchod.“

„Máš náké glét i na prznění našich ženských?“

Potom už sem slyšel jen bolestnej řev a žadonění o slitování, který po chvíli přestalo a nahradilo ho hlasitý ženský sténání a sborovej pokřik »Venetky Venetům!“, kterým si ti chlapi nejspíš dodávali odvahu.

Já měl svědomí čistý a postel sem s nikým nesdílel, ale přece jen sem vévodův posel, a pokud by mě dostali, tak by mohli odhalit zprávy, který nesu. Nevím, co v nich je, ale mohli by ohrozit jiný lidi. Takže sem na sebe hodil kalhoty, kabátec, nazul boty, připnul meč a vylezl sem mansardovým oknem na střechu.

Bylo to na poslední chvíli. Za pár okamžiků zabouchali na dveře mého pokoje a když sem neotevřel, vylomili je. Nedalo jim to ani moc práce, jelikož sotva držely v pantech.

„Tady není nikdo, Měško... Ale je tady otevřeno okno. Někdo se odtud zděchnul,“ ozval se hlas z mého pokoje. Na nic jsem nečekal a snažil jsem se zmizet po střechách. Přesto sem ještě zaslech’ část hlasitého rozhovoru: „Doprdele! To musí být von. Di za ním, Skrabimíre!“ Hlas patřil veliteli.

„Mám závratě, Měško.“

„Di za ním, než nám uteče. Přeci se strachy neposereš.“

„Poseru! Mám hrozný strach z věšek.“

„Najde se tady někdo, kdo se jako správný vlastenec neposere, když de do toho.““

Vojslav dokonale napodoboval hlasy obou mužů – kňouravý i rádoby rozhodný, takže jsem musel potlačovat smích.

„Někdo se nicméně našel, jak sem odvodil z funění někde kousek za mnou. Tma byla jak v pytli a taky sem párkrát málem ztratil rovnováhu. Navíc vedlejší dům byl nižší a tak sem musel skočit do tmy a doufat, že se nezabiju. Naštěstí to nebyl ani sáh. Pak sem raději přešel na všechny čtyři. Další dům byl zase o něco vyšší, takže sem musel překonat asi půlsáhovou zídku. Ten chlap byl furt za mnou, protože sem slyšel jeho hlasitej doskok a ještě hlasitější »kurva!«.

Na tom dalším domě byla ale strmější břidlicová střecha a navíc bylo po dešti. Pár sáhů se mi podařilo na čtyřech balancovat, pak mi ale podklouzla kolena a já pad' na břicho. Chvíli to vypadalo, že je to dobrý, ačkoliv jsem téměř nezatelně klouzal dolů nohama napřed. Pak se to ale začalo zrychlovat a já ke své hrůze zjistil, že se není čeho se chytit. Roztáh' sem ruce a snažil se brzdit i dlaněma, ale třebaže sem to

trochu zpomalil, stále sem nezadržitelně mířil k okraji střechy.

Trvalo to dlouhý vteřiny, až sem se v posledním možným okamžiku o něco zachytil opaskem. Trhlo to a pád se na chvíli zastavil. Vyhráno sem ale zdaleka neměl; nohy mi už částečně přechuhovaly přes okap a taky mi hrozilo, že se začnu přetáčet. Rychle jsem nahmatal nějakou podivnou tyč vystupující ze střechy a pevně sem ji uchopil. Poutko pochvy – nebo co to vlastně bylo – nevydrželo dlouho a ruplo. Sesunul sem se ještě o dobrý dvě stopy níž a dolní polovina těla mi už visela v povětří. Naštěstí jsem se nějak zašprajc’ o okap a nepustil se tý tyče. Nebylo to zrovna moc pohodlný, ale dalo se to pár minut vydržet. Nebyl sem ale vůbec jistej, jesli se ještě najdu sílu vytáhnout se nahoru. Navíc ten funivec se to nevzdával. Slyšel sem, jak se drápe na zídku.

Právě když sem začal přemítat o životě a především o smrti, se zezdola ozval dívčí hlas: „Nepotřebujete nějak pomoci, pane?“

Desátník skvěle napodobil hlas vystrašené dívky. Ten hlas mi navíc připadal povědomý.

„Na potřeboval bysem,‘ přiznal sem. ‚Co ze mně vidíte, milostivá panno?‘

‚Škorně a kousíček kalhot.‘

‚Jak daleko to mám k parapetu?‘

‚Tak půl sáhu.‘

‚Tak to mi asi moc nepomůžete. Ale děkuju vám.‘

‚Když si vezmu stoličku a vykloním se z okna, taky bych vás mohla za ty nohy chytit.‘

‚Kolik vážíte, panno?‘

‚Co je to za otázku? Vy se snad ptáte neznámých žen, kolik váží?‘

‚Stačí mi jen hrubej odhad.‘

‚Tak stodvacet liber.‘

‚Já mám přes dvě stě dvacet. Takže, když se pustím, kdo zachytí koho? Skončíte se mnou na dlažbě, a to bysem vám nepřál.‘

Někde po mé pravé straně se ozvalo hodně sprostý zaklení. Pak bylo slyšet, jak po střeše pomalu klouzá

tělo. Ten chlápek ale neměl takový štěstí jako já. Nikde se nezachytil a tu nejsprostší nadávku si nechal na těch pár posledních vteřin svého života, který strávil v pádu. Před zvukem dopadu sem si chtěl zakrejt uši, ale moje ruce byly příliš zaměstnaný úporným držením.

Pak bylo chvíli šokované ticho. Ale mnohem kratší než sem očekával.

„To nejspíš nebyl váš přítel?“ zeptala se dívka a v jejím hlase bylo něco jako naděje.

„Ne, nebyl. Vtrh’ s kamarádama do hostince, vyháněli hosty z pokojů a pak mě pronásledoval po střechách.“

„Už vím, jak bych vám mohla pomoci. Jak se jmenujete a co děláte?“

Neměl jsme příliš náladu vyměňovat si personálie, ale na polední rozhovor v životě to nebylo zase tak špatný.

„Sem desátník Vojslav. Sem gardista ze Stráže týnský citadely a teď právě posel vévody Boleslava. A vy, vzácná panno?““

Vojslav na chvíli přerušil vyprávění a zakousl se do poslední zbývající sušenky.

„Bohumila.“ Odpověděla. „Právě teď sem ještě neprovdaná dcera zdejšího pana koňšela, ale chci být slavnou spisovatelkou.“

„Rád sem vás poznal, panno Bohumilo. Ale brzy se nejspíš budu muset pustit. Budu se snažit, aby sem během pádu neklel, ale člověk za takovýchhle okolností nikdy neví.“

„Odpustila bych vám to. Ale kousek nad vámi a trochu vlevo je průlez na střechu. Najdu nějaký provaz, vylezu na půdu, otevřu poklop a zkusím vám ho hodit. Jen musíte pár minut vydržet, pane Vojslave.“

„Pokusím se, panno Bohumilo. Ale i kdybysem si zlomil vaz a už sme se neviděli, tak sem vás rád poznal.“

„Nápodobně, pane Vojslave.“

Bylo to opravdu jen pár minut. Přišla s provazem i lucernou. Provaz hodila tak obratně, že jsem k němu měl necelou píd'. Přesto sem se bál svěřit mu svůj život.

„Doufám, že ten provaz neдрžíte jen tak v rukách, panno Bohumilo?“

„Uvázala jsem ho na trám, pane Vojslave.“

„Udělal ste na tom uzlu aspoň mašličku?“

„Je to řeznický uzel. Naučil mě ho tatínek. Říkal mi, že udrží i osmimetrákového vola.““

— *Tatínek je řezník a zároveň konšel. Kolik řezníku je v Hulíně konšelem? Moc jich asi nebude. A ten hlas taky sedí. Dívčí ale rozhodnějí než u většiny mladíků.*

„Spoleh’ sem se na trám, řeznickej uzel i na toho osmimetrákového vola, a udělal sem dobře. Provaz mě udržel a s její pomocí sem vylez’ nahoru. Bylo to na poslední chvíli. Dole už se začali sbíhat lidi.“

Vojslav se napil, aby svažil hrdlo, vysušené dlouhým povídáním. Využil jsem toho.

„Teď už věřím, že na tuhle cestu do nejdelší smrti nezapomenete, desátníku. Jen těsně ste unik’ smrti. Máte štěstí, že ste narazil na tak duchapřítomnou mladou ženu.“

„Na zlý a špatný se rychle zapomíná, pane pobočníku. A já budu vzpomínat jen na to dobrý. Bohumila mě vzala k sobě do pokoje, aby mě ukryla před případnejma pronásledovatelama. A tam sme... Byli sme

celý rozrušený a to nás hodně sblížilo... Pane, nebudete mi věřit, ale já to dělal poprvý. A je to mnohem lepší než se o tom povídá.“

„Věřím vám. Ale v méně tý panny ste se nejspíš splet'. I když to první písmeno by sedělo.“

Vojslav zrudl, nebo spíš znachověl. Navzdory tomu se vzmožil na otázku: „Vy tu pannu znáte?“

„Měl sem s ní před pár tejdny dlouhej rozhovor.“

„Vy ste s Bětkou mluvil?“ Mladý desátník se zdál být zcela konsternován. „Snad není vaší přítelkyní?“

„Ne, není. Mojí přítelkyní není. — *Ale znám jejího přítele. A to mi Bětka říkala, že maj před svatbou.*

Tentokrát jsme se sešli ve Starém mlýně, jenž už více než dvě stě let stál u Nečíze, říčního ramene Jezerky. Ve stísněné místnosti jsme seděli u kulatého stolu a za klapotu vodního kola domlouvali další postup. Nikterak mne nepřekvapilo, že trojici mužů tentokrát doplnila Dobromila. Seděla mezi mnou a Dalimilem a byla to ona, kdo se po odmítnutí několika šílených návrhů, jež hodlaly diktaturu svrhnout ohněm a mečem,

či utopit v krvi, přišla s novým pohledem na věc. „A co kdybychom Strojníra porazili na sněmu. Koná se už za tři týdny.“

„Tohle může navrhnout jen ženská. Strojník má plno příznivců a navíc si pohlídá, aby těch pár, co s ním nesouhlasí, drželi hubu,“ zhodnotil dívčin návrh Nezamysl.

Podíval jsem se na Dalimila a čekal.

„Možná to není zase tak špatný nápad,“ zastal se jí Dalimil. „Strojnírova pozice ve městech je neotřesitelná, ale na venkově to může být jinak.“

„Venkov se vždycky řídil tím, co chtějí vévodové a i ti teď mají sevřený pŮlky.“

„Ale svobodní sedláci a havíři mají na sněmu víc než polovinu hlasů. A jak je znám, tak ti se do Strojnírovy oprátky hnát nebudou.“

„A navíc většina z nás pochází z venkova,“ podotkla Dobromila. „Já si myslím, že bych mohla přesvědčit i pár přátel mého otce.“

„To je pravda. Kdybychom se rozjeli domů, možná

bychom dokázali pár lidí přesvědčit,“ podpořil ji Dalimil.

„I tak to bude jen plivanec v moři. A to se navíc většině z nich roztřesou nohy, až uvidí Strojmirový muže. To už je lepší ten můj plán zapálit pár Strojmirových lodí v Dolním přístavu. Přinášejí mu slušný příjem a zakládá si na nich.“

„Ten už sme zamítli,“ připomněl jsem. „Proč nevyzkoušet ten Dobromilin plán? Rozjedte se na venkov a snažte se přesvědčit svobodný sedláky a nezávislý rytíře.“

„Kolikrát ti musím, pane Vladislave, připomínat, že nejsi členem Spríšeženstva,“ ozval se Nezamysl. „Takže nemáš, co zamítat.“

„To bylo jen připomenutí a rada.“

„Vladislav má pravdu,“ přidal se k překvapení všech na mou a Dobromilinu stranu Vojtěch. „Proč to nevyzkoušet, když nic jiného stejně nemáme.“ — *Jenča je snad už navždy zapomenutá.*

„To jsou tři hlasy proto tvému, Nezamysle,“ shrnul výsledek Dalimil.

„Ne, Dalimile. Ne proti mému. I já hlasuji pro, byť mám silné pochybnosti, zda nám to ještě pomůže. Naším hlavním nepřítelem je totiž čas. Pokud něco neuděláme do pár dnů, tak už bude pozdě.“

Nezamyslova slova jsem si připomněl už o necelý týden později po nedělním rautu. Přišlo na něj jen pár hostů, mezi nimiž byl i kapitán Strojnírova jezdeckva. Asi padesátiletý šedovlasý muž toho moc nenamluvil a cpal se Čeňkovým medovým perníkem s hruškovou polevou.

„Jak vám dnes chutnalo, korouhevní pane?“ zeptal jsem se ho v roli hostitele, když kapitán jako poslední odcházel.

„Nikdy jsem nic tak dobrého nejedl.“ Zdálo se, že se rozmýšlí. „Máme společného přítele, pane rytíři, které ale před pár dny zemřel. A jen proto vám dám dobrou radu, která mě může stát krk. Vaši mladí přátelé by měli neprodleně odjet na prázdniny. V městském povětrí by mohli přijít k úhoně. A nejlíp už dnes.“

Chvíli jsem na kapitána němě zíral a až po čtvrtminutě jsem se vzmožil na prostou reakci. „Děkuju.“

„Není zač, pane rytíři. I vám bysem radil zmizet. Ten váš vévoda vás tady neochrání.“

Kapitán odešel a já jsem zůstal stát jak solný sloup. Až když jsem se trochu vzpamatoval, jsem přivolal kuchaře. „Čeňku!“

Kuchař a přítel se objevil v pár vteřinách. — *Musel stát hned za dveřma. Určitě to slyšel. A není tak hloupej, aby alespoň něco z toho nepochopil.*

„Máme ještě cibuli?“

„Samozřejmě, Vladislave. Včera jsem koupil čerstvou cibuli i šalotku.“

„I tak jí kup ještě aspoň tucet v tom nóbl zelinářství na rohu Dlouhý a Zednický. Řekni jim, že je pro mě, seržanta Vladislava, ale že ji zaplatí pan Dalimil. Zopakuj mi, co máš přesně udělat. Je to důležité.“

„V zelinářství v Dlouhý koupím dva tucty cibulí a řeknu jim, že je to pro tebe a že to platí pan Dalimil. Udělám to hned, Vladislave. Snad ještě není pozdě. Pro pana Dalimila i pannu Dobromilu.“

— *Opravdu není hloupej.*

„A co mám udělat pak?“

„Pak se hned rozjeď domů do Týna. Vezmi si mého koně a všechny zbývající peníze.“

„A co budeš dělat ty?“

„Já zůstávám.“

„Pak zůstávám i já.“

„Tady de ale o krk.“

„To šlo i tehdá v táboře. A tys mě neopustil.“

Očekávaná návštěva dorazila už následujícího dne po snídani. Čeněk uvedl vysokého a hubeného kapitána gardy, Bořislavova kata, do přijímacího pokoje, kde už jsem na něj čekal.

„Vítám vás, pane kapitáne, ale nějak ste si splet’ den. Náš vyhlášeněj raut je v neděli a ne v pondělí.“

„Nésu tu kvůli nějakému vašemu décháňku, seržante. Vévoda, jako hlava Společnosti pro záchranu obecního blaha, mě vyslal, abysem vám poskytl ochranu.“

„Já žádnou ochranu nepotřebuju. Ubráním se sám.“

„Ochranu před nezodpovědným chováním. Například častými styky s rozvraceči pořádku.“

„Á tak. To je od něho milý. Ale nejsem si jistej, jestli sem se s někým takovým setkal.“

„Neděláte hlóπέho. Tu vaši hru sme už dávno prokoukli. Chcete snad popřít, že nepodporujete spolek, které si říká Spříseženstvo věrných.“

„Klidně to popřu. Žadnej takovej spolek neznám.“

„Máme na to svědka, seržante.“

„Kdo si moh' něco takovýho vymyslet? Přiveďte ho, ať mi to řekne do očí.“

Kapitán pár vteřin váhal s odpovědí. „To nepůjde. Udělalo se mu nevolno při výslechu.“

— *Nejspíš v mučírně. Kdo to byl? Nezamysl, Dalimil? Dobromila? Je ještě naživu?*

„Než skončí vyšetřování, budeme vás chránit. Od této chvíle nesmíte opustit dům. A moji muži už začali s domovní prohlídkó.“

— *Všechny důležitý papíry sem spálil a zbytek peněz pečlivě ukryl. Proč mě ale rovnou nestrčej do basy? Nejspíš se jim budu ještě hodit. Už podruhý sem udělal*

stejnou chybu. Ale tentokrát sem utýct nemoh'. „Poslužte si. Jako doma.“

„Ta ironie vás brzy přede, seržante. Nevím, proč s váma máme zacházet v rukavičkách, ale rozhodně to není z dobroty srdce či snad nějakého strachu. Taková chybu náš vévoda nemá.“

Odněkud z přízemí se ozval rozezlený Čeňkův hlas.

„Řekněte tomu svému poskokovi, kdo je tady včil pánem.“

Vyšel jsem z místnosti a neomylně zamířil ke kuchyni. Tam uprostřed stěpů a pošlapané zeleniny stál Čeňk. Dva vojáci obraceli prázdné hrnce a házeli mu je pod nohy.

„Pane, podívejte, co dělají,“ postěžoval si kuchař, když nás spatřil.

„Když to tady porozbíjej a rozšlapaj, pak vám, pane kapitáne, nebudu moct nabídnout oběd,“ upozornil jsem na možné nepříjemné důsledky. „Měl bejt uzenej jazyk v křenový omáčce.“

Kapitán jediným gestem vojáky odvolal.

„A navíc musím jít pro novej křen,“ neohroženě podotkl Čeněk. „Rozšlapali mi celou jeho zásobu.“

„Ten zákaz opustit budovu platí i pro vašeho kuchaře, seržante,“ rozhodl po delším zaváhání kapitán, odmítaje komunikovat s pouhým služebníkem.

„A vysypali mi i polohrubou mouku. Takže nebudou ani ty moje nadýchaný knedlíky.“

Kapitán těžce polkl. „Pro dnes můžem udělat výjimku. Nakupte toho ale na celý dva týdny. A počítejte s pár strávníky navíc.“

— *Dva tejdny. Co se stane za dva tejdny?*

Čeněk se vrátil za necelou hodinu. Kapitán mne nepustil, naopak se rozvaloval v mém nejoblíbenějším křesle a pojídal medový perník, který zbyl z rautu.

„Nesu vám zbylý peníze, pane. A v zelinářství už prej dostali za tu cibuli zaplaceno.“

— *Takže tu zprávu dostali. Ale možná se jí všichni neřídili. Sou to mladí blázni. Ale přesto bysem je ještě jednou rád viděl. Zdravý a šťastný. Ale to se mi teď asi těžko splní.*

Radniční zvon odbil třetí hlídku a já jsem se bál usnout. Neležel jsem na studené zemi vězeňské cely a nehladověl jsem, byť jsem se v posledních dnech snažil trochu omezovat v jídle. U hlavy postele dohořívala svíce a marně soupeřila s bledým svitem úplňku, jenž už klesal k západu.

Už dávno jsem odložil knihu, kterou mi přinesl Dalibor a jež pojednávala o historii Trojzemí počínajíc počáteční hádkou tří bratří, přes slavný ženský sněm, jenž tři země spojil do křehkého soustátí, až po měnící se koalice Čarodějnických válek.

— Tisíc let drobných místních válek a krátkodobých spolenectví u hodovních stolů následovanejch vzájemným podřezáváním krků, často včetně žen a nemluvňat. V posledních pár stovkách let navíc prokládanejch společným boje proti nájezdům Seveřanů, ve kterým tekly další potoky lidský krve...

A v takovýhle zemi sem chtěl něco změnit? Kdybysem to aspoň dělal na rozkaz svého pána, jak sem si dlouho namlouval. Moh sem bejt jen další mrtvej pěšák

v krvavý historii lidstva. Nedělal sem to ani pro těch pár desítek mrtvejšch lidí, který zabili před mýma očima. I to by se totiž dalo ještě chápat: pomsta jinejšch pomst, začínajících už před dávnejma věkama před zrozením prvních lidí, a končících nejspíš až s pádem bohů a záhubou světa.

Ne! Ve svý nebetyčný pejše sem jim chtěl pomoct získat svobodu. Svobodu! Svobodu, kterou si možná ani nezaslouží. Svobodu, kterou nikdy nedovedli využít k ničemu jinýmu než věčným boji a nepřátelství. Svobodu, která jim nezajistí spravedlnost ani pořádek. Svobodu bez kotevního kamene víry, bez naděje na lepší zítřky, bez lásky, která beztak přináší víc utrpení a starosti než štěstí a radosti.

Ale sem už za to potrestanej. Každou noc se mi zdá hroznej sen o mejch přátelích. Předevčerejší přinesla chudáka Nezamysla, kterýho lámali v kole a umíral v bolestech. A v tý poslední sem byl hostem na svatbě Dobromily s Dalimilem. Ostatní svatebčani byli kostlivcema a novomanželé byli čerstvýma umrlcema.

*A co mě čeká dnešní noc? Čaroděj Vojtěch? Další oběť
mojí pejchy?*

Svíce uhasla a já jsem mlčky prosil bohy, aby zhasili i měsíc a já se tak ocitl v černočerné hrobové tmě, v níž bych usnul a nikdy se už neprobudil. A nikdy už neměl žádné starosti ani strašlivé sny. — *Vždyť co je smrt? – věčnej odpočinek.*

Bohové mi splnili jen část mé prosby. Tu noc jsem neměl žádné sny, či jsem si je alespoň nepamatoval. Probudil jsem se až do jasného slunečního dne. Starosti přetrvaly, tělo ale bylo odpočaté a v duši jsem objevil víru i naději. Lásku jsem, věřím, nikdy neztratil a nikdy neztratím.

Příští ráno – Velesova dne bílého týdne října pět dní po rovnodennosti – jsem byl v časném jitru probuzen a odveden na výroční trojzemský sněm.

Na sněm mne nepřivedli v poutech, ale kapitán mi vysvětlil, že stačí jediný nezodpovědný pohyb, jediné nevyžádané slovo a muži, kteří mne doprovázejí, se

postarají o to, abych si až do konce života nemohl sednout na zadek.

Sněmovní palouk byla rozlehlá uměle zvýšená louka u Velké řeky v místě, kde opouštěla široké a hluboké údolí, jež z východu strážilo strmé podhůří Klíče a ze západu ploché Jestřebí hory. Celá louka byla plná lidí, krámků se vším možným od zemědělského náčiní přes oblečení až po zbroj a zbraň. Na severozápadním konci louky se zvedal nízký pahorek korunovaný trojicí prastarých lip, jehož jihozápadní svah byl upraven na plošinu, jež se zvedala necelý sáh nad loukou. Na plošině stály barevné stany vévodů a lavice pro vysoké úředníky a kapitány vojska včetně vysokého stolce předsedy sněmu.

Plošinu obklopovaly davy prověřených členů Společnosti pro záchranu obecního blaha. Další Strojní gardisté a skalní příznivci byli roztroušeni na strategických místech sněmovního palouku. Sněm však byl jako vždy hojně navštíven a tak byli ve znatelné menšině.

V dálce mezi stánky obchodníků jsem zahlédl nízkou mohylu, která příkrývala oběti srpencového masakru.

Lidé ji mýjeli bez zájmu a v celém tom lidském mraveništi, nebylo nejspíš ani jediného člověka, který by si na ně vzpomněl. Dokonce i já jsem se spíše snažil najít v zástupu živých známé tváře, ačkoliv jsem se zároveň modlil, abych žádnou takovou nespatriil.

V pravé poledne prvního sněmovního dne zahlaholily trubky a Stojmír přednesl dlouhou řeč, v níž vyhlásil začátek nové éry pořádku a prosperity pod jeho vedením. Východiskem měly být nový zákon pro nápravu nouze lidu a země, který mu v zájmu budoucího blaha dával téměř neomezenou moc v dobách míru i války včetně změn zákonů a usnesení sněmu. Svůj proslov zakončil efektní přísahou, že tyto rozšířené pravomoci nikdy nezneužije a bude jednat jen a pouze v zájmu lidu.

Předseda sněmu, starý soudce zpitý zdánlivou mocí, dal o vévodově návrhu hlasovat se slovy, že proti bohumilému počínu muže, který zachránil město před požárem a chystá se ho ochránit před barbarskými Seveřany, krvavým uzurpátorem z Týna a jeho místními

pomahači, nemůže nikdo vznést jakékoliv rozumné námitky.

„Mýlíte se, předsedo,“ ozval se silný a mladistvý hlas z místa poblíž plošiny. Jeho původce jsem neviděl, neboť ho chránila hradba těl, ale přesto jsem ho snadno poznal. „Já si dovoluji protestovat. Všichni přece znáte báji, v níž zvířata svěřila vládu mocnému lvu, a on je nakonec všechna sežral. Marně se bránila, neboť jednou svěřenou neomezenou moc lze jen stěží odebrat. Tím spíše, když se lev obklopí svými přáteli vlky, s nimiž se dělí o kořist.“

Muži kolem mluvčího se trochu rozestoupili a odhalili tak nevysokého Dalimila. Všiml jsem si, že se k němu pomalu blíží Strojnírovi muži s rukama na jílcích dýk. Zastavil je však jediný pohyb vévodovy ruky. „Odkdy na sněmu mluví děti?“ zeptal se s pohrdáním v hlase.

„Nejsem dítě. Před týdnem vtrhli na statek mého otce tvoji³ vojáci, vévodo Strojníre. Nepředstavili se

3. Dalimil při veřejném projevu na sněmu vévodovi tykal, byť byl mladší a navíc byl pouhý svobodný sedlák. Bylo to však právem (a tudíž ve skutečnosti i povinností) každého svobodného muže na trojzemském sněmu.

a hledali jeho prvorozeného syna – mne. Postavil se jim a zemřel při obraně naší usedlosti, v níž náš rod žije po deset generací. Teď jsem já pán na Příkrém svahu, turský kopiník a dědic mého prapraděda Jaromíra Bezruky.

Dalimil měl mocný hlas a jméno jeho předka nebylo neznámé. Dav zahučel. Strojimír jej však ztišil jediným gestem. „Tím hůře pro tebe, kopiníku. Ty, potomek statečného a slavného muže, jsi zradil svou zemi tím, že jsi se spojil s našimi nepřáteli.“ Vévoda se otočil směrem ke mně. „S tímhle mužem, pobočníkem týnského Boleslava, jsi ty a tvoji přátelé spřádali zrádné plány proti mě i dalším vévodům, jejichž cílem bylo uvrhnout Trojzemí pod jeho týnského a hradského vévody. Popíráš to snad?“

„Nepopírám, že jsem spolupracoval s tímto čestným mužem, ale nikoliv jako zrádce. Ostatní Veneté nejsou našimi nepřáteli ale bratry a tak s nimi máme jednat. To tys nechal vyvraždit Boleslavovi služebníky, přestože k nám přišel vyjednávat v míru a bez vojska.“ Dalimil v dramatickém gestu ukázal na mohyly. „Mám

pro to důkazy a dnes ráno jsem je předal soudcům. Stejně tak jsi mnohokrát porušil naše prastaré zákony, jimž navzdory sis osoboval práva, jenž náleží jen staroslavnému sněmu.“

Mnozí sněmovníci podpořili Dalimilovo prohlášení souhlasným pokřikem, ale bylo jich příliš málo. Menšina ztracená v moři nezájmu, strachu i prospěchářství. Všiml si toho přirozeně i Stojmír a krutě se zasmál. „Nazvals mě, vévodu Pravobřežního kraje, uchvatitelem. Využívám našeho odvěkého práva na obranu cti a vyzývám tě na souboj. Jako vládnoucí vévoda mohu jmenovat svého zástupce, jímž bude kapitán mé gardy. Ty však musíš jako pouhý sedlák bojovat osobně.“

Všiml jsem si, že se mi Dalimil dívá upřeně do očí. — *A sakra. Přesto jsem přikývl. Ted' už nepotřebuji utíkat.*

„Nepřekvapuje mě, Stojmíre, že neznáš dopodrobna naše zákony. Já jsem ještě nedovršil jednadvaceti let a tím i plnoletost a jsem nejstarší v domácnosti, pročž i já mám právo na souboj v zastoupení. Žádám proto

svého přítele Vladislava, rytíře a pobočníka týnského vévody, aby bojoval s tvým kapitánem.

„Budiž,“ odvětil Stojmír, „možná máš právo na zastupce. Ale musí to být úctyhodný muž pocházející z Trojzemí a ne nějaký přivandrovalec, který navíc zneužil svého postavení vyšetřovatele a chystal převrat proti mně a ostatním legitimním vládcům Trojzemí.“

Dalimil byl však dobrý student práva a nedal se zastrašit. „Zákony říkají jen to, že to musí být Venet, a v historii je mnoho precedentů, kdy v zastoupení vévodů bojovali sedmihradští muži. Navíc Vladislav je stále úctyhodný muž, jelikož veškerá tvá prohlášení o jeho nezákonných činech jsou prozatím jen nepodloženými obviněními.“

„Kdo z nás má pravdu, pane soudce?“ obrátil se Stojmír na předsedu sněmu. „Já nejmocnější z trojzemských vévodů, nebo ten nedomrlý mladík odnikud?“

Sněm ztichl a stařec, který se celý život věnoval právu a předával ho svým nástupcům, se zadíval na dravce vysoko v oblacích a dlouho se rozhodoval, zda odvrhne

svou celoživotní práci a popře, co vždy učil, nebo si zachová své místo a vrtkavou přízeň vládce.

„Pravdu má ten mladý muž, vévodo. Vždy byl vynikajícím studentem a i tentokrát prokázal své hluboké znalosti práva. Nic nebrání tomu, aby se ten oslovený muž stal jeho zástupcem při souboji. Stačí jen, aby souhlasil. Souhlasíš, pane Vladislave, rytíři Hradské země?“

„Souhlasím, pane.“

„Pak, navzdory tomu, že jsi tu cizinec, se i na tebe vztahují naše posvátné zákony. Navíc připomínám, že souboj se týká jen osobní pře obou mužů, nikoliv podstaty jejich sporu, o níž může rozhodnout jen sněm.“

Dav znovu zahučel a Strojník se zlostně obrátil na svého kapitána: „Teď už ti nebudu bránit, abys ho zabil. Už ho nepotřebuju a zároveň tak všem ukážeme, kdo tady vládne.“

Kapitán stroze odvětil: „Provedu, pane,“ a šel se připravit na souboj. Doprovodili ho jeho gardisté a já tak zůstal sám na okraji plošiny. Teď už mě nebylo zapotřebí hlídat.

Mezitím se ke mně rostoucím davem prodral Dalimil a jeho statní krajané, kteří kolem něho svými těly vytvořili ochranný val. „Omluvám se ti, Vladislave“, promluvil jako první, „že jsem tě do toho zatáhl. Nic jiného mě ale nenapadlo. Nikdy jsem nechtěl být vojákem a šerm příliš neovládám. A dokonce ani kopí.“

„Nemusíš se omlouvat. Sám sem se do toho zatáhl. Nevíš, jak se daří ostatním?“

„Pár jich je tady a ostatní jsou, pokud vím v bezpečí. Jen o Nezamyslovi nemáme zpráv.“

„A ona?“

Dalimil se usmál. „Požádal jsem ji o ruku. Vzal jsem si totiž k srdci ta tvoje slova o manželství a risku. Souhlasila. Jen jestli budeme mít ještě čas se vzít.“

„Uvidíme. Nejdřív se pokusím vyhrát ten souboj. Jaký sou pravidla?“

„Bojuje se do chvíle, kdy se první vzdá či zemře. A smíš používat jen čestné způsoby boje.“

„A kdo rozhoduje, který sou čestný a který ne?“

„Vévoda Strojník.“

„Pak se to dost komplikuje.“

„Tak úplně jsem to nepromyslel. Omluvám se.“

„A taky nemám žádnou zbraň. Vzali mi meč. Pokus se jich pár obstarat, ať si z nich můžu vybrat. Potřebuju, aby byl správně těžkej a dobře vyvážený.“

„Zkus můj. Nikdy sem ho nepoužil a vzal jsem si ho jen pro efekt. Je od mého dědečka, který s ním bojoval v Čarodějnických válkách po boku hradeckého vévody.“

Poklekl jsem, převzal obnošenou koženou pochvu s mečem, potěžkal ji a tasil. Provedl jsem několik cvičných výpadů a konstatoval: „Není špatnej. Je to dobrá čepel. Vemu si ho. Hlavně, že není od toho tvýho prapraděda, tehdá měly meče širší čepele a byly o hezkejch pár liber těžší.“

„Ten můj prapraděd byl známý raubíř a sukničkář. Svůj meč a většinu jmění nakonec propil. V naší rodině to nikdy nebyl hrdina a rozhodně to není můj vzor. Ale je pravdou, že sám dokázal ubránit svůj statek před Seveřany a zachránit tak své ženy a děti, ačkoliv při tom sám přišel o oko a levou ruku. Nikdy jsem to příliš nechápal, ale teď už mu začínám rozumět. Někdy

je potřeba vzít meč do rukou a bránit svobodu svých blízkých.“

Na delší rozhovor, ale nezbyl čas, neboť vévoda Strojník mě a kapitána svolával do středu plošiny. Ta zůstala téměř prázdná, neboť ji všichni kromě vévodů a několika vysokých úředníků museli opustit. I stolec předsedy přesunuli dál od okraje. O to více přihlížejících se ale soustředilo kolem. V zástupu, kterým by nepropadlo ani jablko, jsem zahlédl několik známých tváří. Kromě dvou spříseženců, tam byli tři muži, kteří před nedávnem utužovali družbu a nyní hlasitě upozorňovali, že jsem jejich přítel, a skandovali moje jméno.

Já se však soustřeďoval na boj, tak jak mě to naučil přítel Boleslav a čaroděj Modrý Gryf. Pomalu ale hluboce jsem dýchal a snažil se svou pozornost zaměřit pouze na svého soupeře. A to nejen na jeho pravici, v níž vychrtlý kapitán třímal dlouhý meč, ale i na jeho kostnaté nohy, kosmatou tvář a především na přimhouřené kaštanové oči, v nichž nebyla nenávist ani zuřivost, jen chladné soustředění.

Strojmír souboj zahájil pozvednutím své pravice. Dav se ztišil v očekávání, ale oba jsme se pár minut jen lehce oťukávali. Pak ale kapitán plynulým pohybem přešel z obrany do útoku a já jeho výpad vykryl na poslední chvíli. Ocel narazila na ocel a oběma nám na čele vyrazil pot.

— *Je hodně rychlej a především silnej. A nedává na sobě nic znát. Žádněj postranní pohled, žádný mrknutí, dokonale pravidelnej nádech a výdech. Musím bejt jako on.*

Výpady se teď rychle střídaly, ale pokaždé narážely na neprostupnou obranu. V jeden okamžik se můj meč dostal téměř na protivníkovu tělo, ale následný dokonale provedený protiútok mě donutil ustoupit o dva kroky a na malou chvíli dokonce odkryl můj levý bok. Využil toho a ostrá čepel mi bolestivě prosekla kůži a svaly mezi žebry.

„Modli se ke všem bohům, už ti zbejvá jen pár minut života, seržante,“ procedil mezi zuby.

Na to jsem nic neřekl, neboť jsem se musel soustředit na boj s nejtěžším soupeřem, na něhož jsem ve

svém životě narazil. Jen díky tomu jsem zaznamenal drobný úkrok, kterým mírně změnil své těžiště a odhadl jsem tak vodorovný sek, jemuž jsem se ale dokázal vyhnout jen podřepnutím. Čepel mi proletěla jen necelý půl palec nad hlavou. U slabších šermířů by takové promáchnutí vedlo ke ztrátě rovnováhy, kapitán ji však vyrovnal úderem pěstí, kterým zasáhl mou čelist. Kosti i zuby odolaly, ale kovem zesílená rukavice mi rozdrtila ret. Ústa i bradu mi zalila horká krev.

— *Dnes já, zítra zemřeš ty.*

Krev jsem vyplivl a mečem jsem vykryl úder, který by mi jinak rozrazil lebku v půli. Jeho síla mě ale přinutila pokleknout. Starý meč v mé ruce ale zůstal netknut, což ale neplatilo pro kapitánovu zbraň, jejíž čepel se zlomila pár palců od jílce.

Ustoupil a vyžádal si novou zbraň. Těžce jsem vstal a počkal, až mému soupeři jeden z jeho seržantů předá náhradní meč. Potěžkával ho a zkoušel. Nezaútočil jsem, byť se mi naskýtala příležitost. Namlouval jsem si, že by to nebylo čestné, důvod však byl jiný. Únava a otřes způsobily, že jsem sotva stál na nohou. Snažil

jsme se odpočinout, vzpamatovat se a nabrat dech, bylo mi však na to dopřáno jen pár desítek vteřin.

Přesto jsem ani o krok neustoupil a soustředil se na obranu. Po chvíli jsem si všiml, že kapitánovy údery nejsou tak přesné jako dříve, jelikož se nesžil se zapůjčeným mečem a jemné šermířské umění nahradil hrubou silou. Nejdříve to mne zabíralo, ale když jsem přežil pár výpadů, jež by skolily vola, dokázal jsem využít jeho nepřesností k získání určité převahy. Pak konečně přišel soupeřův sek, na který jsem dlouho čekal. Byl posunut jen o pár palců z ideální polohy, ale přesto sklouzl po mé čepeli a na pár vteřin odkryl jeho pravé předloktí. Využil jsem toho a bodl. Nedal najevo bolest, ale při dalším pohybu mu meč vypadl z krví zalité dlaně.

Ani pak se ale nevzdal a jeho pěst opět zamířila k mému obličejí. Tentokrát však narazila na pevnou ocel, jež mu rozdrtila prsty. Zesinal, ale z úst mu vyšel jen sotva slyšitelný sten. Rozevřel dlaň a chvíli se na ni nevěřicně díval.

„Za přítele Bořislava; za kapitána Bořislava,“ řekl jsem, tak aby to slyšel jen on.

Dav šílel a čekal na můj poslední úder. Nikdy se ho však nedočkal, protože kapitán překonal strašlivou bolest a zašeptal: „Vzdávám se.“

Sklonil jsem zbraň a odvrátil se. Kapitán zamířil ke svému vévodovi a v pozoru mu oznámil: „Prohrál jsem, pane. Omluvám se, pane. Bozi stáli na jeho straně.“

„Měls ho zabít, Pešku. Pes zaslouží psí smrt. Je teď k tobě bokem, tak ho dodělej. Já už zajistím, aby si na to nikdo nestěžoval.“

Kapitán se zadíval vévodovi do očí a pak mu plivl do tváře.

Strojmír setřel rukavicí sliny, vytáhl poboční dýku a svému kapitánovi, který se nebránil, probodl hrud'. Počkal až jeho tělo klesne k zemi a pak nad tělem umírajícího prohlásil: „Tak skončí každý, kdo se mi postaví.“

Tou větou začalo velké sněmovní krveprolití, které se navždy zapsalo do dějin Trojzemí. Nepřežilo ho mnoho desítek mužů včetně Strojmíra, jehož v krátkém souboji přemohl vévoda Radimír, který konečně

pochoopil, že je lepší riskovat život i budoucí potomstvo, než žít pod knutou takového muže. Mezi ostatními oběťmi převažovali Strojnířovi gardisté, na něž se obrátil hněv ozbrojeného davu. Mnozí další se ale vzdali a ušetřeni byli i četní vévodovi nohsledi, kteří se nebyli báli ve jménu »občanského blaha« zbavovat svých spoluobčanů, ale nyní prosili o život odvolávající se na posvátnost místa i milosrdenství přeživších bližních.

Já se však ničeho z toho neúčastnil. Stál jsem jako socha pradávného bojovníka, krev mi stékala po kabátci, v pravici jsem držel meč a díval se do očí Dalimila, jenž ten pohled bezpohnutě opětoval.

Druhý den jsem odpočíval v posteli, kam mi Čeněk donesl ke snídani mé oblíbené tvarohové taštičky se šlehaným vanilkovým krémem. Postel jsem měl u střešního okna a tak jsem sledoval, jak oblační beránci nezadržitelně odkrajují čas. Čelist jsem měl naběhlou a její barvu, ještě večer tmavě modrou, jsem si raději nepředstavoval. Zranění na boku mezi žebry bylo nehluboké a po pečlivém ovázání jsem jej téměř necítil.

Po deváté se u mne nahoře podruhé zastavil samaritán Čeněk a oznámil mi, že dole čeká nějaká návštěva – mladý neznámý muž.

„Jak se představil?“

„Řek' mi, že se jmenuje Nezamysl. Ale neověřoval sem to.“

„Pozvi ho dál a uveď do přijímacího pokoje. Za chvíli tam dorazím i já. Jen se obleču a upravím.“

Má polní uniforma byla v prádelně a do domácího oblečení se mi nechtělo. Musel jsem tak vzít zavděk nažehlenou slavnostní uniformou a najít k ní odpovídající boty.

Do prvního patra jsem proto sestoupil až po pár minutách. Velký přijímací pokoj s oknem mířícím východ byl protnut pruhem slunečního světla, v jehož oslňující záři stál Nezamysl.

„Nezamysle, omlouvám se ti. Musel sem se dát trochu do pucu. Měl sis zatím někam sednout,“ přivítal jsem ho a pokusil se i o náznak úsměvu.

„Ne, pane Vladislave. Věc, kterou vám chci sdělit, nemůže muž říci v sedě. A být vámi, tak bych při

rozhovoru se mnou volit vykání. Už nemohu být vaším přítelem.“

„Nejsem váma a stále si mým přítelem, takže co mi chceš říct?“

„Zradil jsem vás, pane Vladislave.“

„To už tuším.“

„Pak je to ode mne vše. Jen jsem chtěl mít jistotu, že nepodezíráte nevinného, nebo se netrápíte přemýšlením, jaký zmetek vás mohl udat. Sbohem, pane Vladislave.“

„A to se mi ani neomluvíš?“

„To je zbytečné. Taková věc se nedá omluvit. Spolupřísahal jsem, že vás nezradím, a svou přísahu jsem porušil. Navíc jsem nenašel odvahu vyvodit z toho důsledky a pravděpodobně ani nenajdu. To je neodpustitelné.“

„Já rozhoduju, co a u koho odpustím. Jen mi toho musíš říct víc, Nezamysle.“

„To nezvládnou. Je už dost těžké, když s tím mám žít sám. A taky mi nemusíte věřit. A vůbec bych se tomu nedivil.“

„Mluvil si o odvaze. Teď ji můžeš prokázat. A jen na mně záleží, jestli ti uvěřím, či ne.“

„Tak tedy dobře, pane Vladislave. Pokud to pomůže alespoň vám. Já už jsem ale zatracen.“

Před skoro třemi týdny jsem se vypravil do Strojnírova hradu v Bělověži, aniž jsem to konzultoval s přáteli v Spříseženstvu.“

„A samozřejmě ani se mnou, ačkoliv ste mi slíbili, že se mnou budete konzultovat každou vaší akci.“

„Vidíte, další neodpustitelný prohřešek vůči vám. Myslím, že už ani nemá smysl pokračovat.“

„Jen pokračuj.“

„Chtěl jsem tam ukrást vévodské pečetidlo a použít ji proti Strojnírovi. Byl to dokonalý plán, který měl jedinou chybu – nepočítal s nedokonalými lidmi. Měl jsem skvělé krytí, protože jsem hrad navštívil ve věci právních konzultací ohledně nadcházejícího sněmu, pročež jsem se snadno dostal do místnosti sousedící s kancléřstvím. Pak stačilo využít přestávku na oběd a proniknout do vévodské kanceláře, jež byla opatřena jednoduchým závorovým zámekem.“

Pak se ale pan kancléř nečekaně vrátil, protože se mu udělalo nevolno. Na chvíli jsem se skryl pod stolem, pak mu ale jeden z léků, které si na to bolení břicha bral, spadl na zem a spatřil mě. Začal křičet jako podřezávané podsvinče. Možná bych se zachránil, kdybych ho na místě zabil. Dýku jsem měl, ale chyběla mi odvaha. Rozhodl jsem se utéci. Křik však přivolal stráže a byť jsem jim chvíli unikal, tak mně nakonec zahnali do kouta. Byl jsem obklíčen v nějaké komoře bez oken. A tehdy jsem udělal druhou chybu. Mělo jsem stále dýku, ale nedokázal jsem se zabít, ačkoliv jsem tušil, co mne čeká.

Vzdal jsem se a poté, co mě trochu »předzpracovali«, jak tomu říkali, mě hodili do studené a temné cely. Vyzvedli si mě druhý den ráno a přivedli do místnosti plné mučících nástrojů, z nichž některé nezahálely. Snažil jsem potlačit v sobě strach a úzkost, ale nepodařilo se mi to. Nikdy předtím jsem netušil, co lidé dokáží udělat jiným lidem.

Chtěli vědět pro koho dělám, a mě v té chvíli napadlo jen jediné jméno – vaše pane seržante. Nechtěl jsem

udat své přátele ze Spříseženstva, ale musel to být někdo, kdo byl pro ně zajímavý.“

„Ale jim to nestačilo,“ předpokládal jsem.

„Ne. A tak jsem jim řekl něco, co jsem dlouhá léta tajil – že jsem levoboček vévody Radimíra.“

„Levoboček? Jak to víš?“

„Když jsem byl dítě, tak nás vévoda párkrát navštívil a myslím, že on to tajit nechtěl. Byla to má matka a pak já, kdo by na to raději zapomněl. Ale při té nesnesitelné bolesti a strachu před ještě větší jsem jim to řekl.“

„A oni přestali?“

„Přestali, i když ten jejich kapitán s tím nesouhlasil. Prohlásil, že je mu nějaký vyjebanej parchant ukradej. Ostatní ale čekali na zprávu od Strojníra a když přišla, hodili mě zpátky do cely. Tam jsem byl až do včerejšího večera.“

„Chtěli tě využít proti tvému otci?“

„Nejspíš. Ale nikdo mě v té cele nenavštívil a nikdo mi nic neřekl.“

„A včera večer?“

„Včera večer do věznice dorazil můj otec se svojí gardou a nechal propustit všechny vězně, které zavřeli kvůli Strojnírovi.“

„A hlásil se k tobě?“

„Myslím, že dorazil hlavně kvůli mně. Nechal mě k sobě přivést a pak jsme si o samotě dlouho povídali.“

„O čem?“

„O mojí matce, o tom, kde brala peníze na mé studium, o mém životě a samozřejmě taky o tom, proč jsem skončil ve vězení.“

„A řekl's mu pravdu?“

„Řekl.“

„A co on na to?“

„Vynadal mi, že jsem mladej janek, a ...“ Nezamysl se odmlčel.

„To bylo všechno?“

„Ne. Řekl mi o tom, co se stalo na sněmu o Dalimilovi i o vašem souboji s kapitánem. A taky to, že je hrdý na to, že jeho syn spolupracoval s takovými muži. Doslova řekl, že jsem jediný z potomků, který za něco stojí.“

„Takžes mu nejspíš neřek', žes to byl ty, kdo mě zradil.“

„Ne. A to mě ten nejvíc tíží.“

Sklonil hlavu a ostré sluneční světlo zvýraznilo jeho profil. Nebyl to ale profil vévody Radimíra, který mnozí lidé znali z mincí. Já jsem si ho vryl do paměti až tehdy, když ke mně jako jediný z trojzemských pohlavárů přišel po souboji a chaosu, podal mi ruku a poděkoval.

— *Nezdědil mincovní profil, ale možná zdědil něco jiného. Něco důležitějšího.* „Řekni mu to. Řekni mu pravdu. A taky to, že sem ti odpustil. Ne proto, že to nakonec skončilo dobře. Ale proto, že si přísahal ve chvíli, kdy si nemoh' tušit, čeho všeho sou lidi schopní. A taky proto, že ses předtím snažil dělat dobrou věc.“

Mladý muž se zadíval z okna. Bylo otevřené a za šedými břidličnými střechami, mléčně modrými vodami Jezerky a sytou zelení lesů se bělaly zasněžené štíty vzdálených hor.

— *Navzdory tomu, co zažil, navzdory tomu, že musí žít s nedokonalými lidmi, se mu nechce zemřít. Na světě jsou totiž i krásný věci a milí lidi. A pokud už chce žít,*

bude lepší, když bude moc usínat se svědomím, který není sice křišťálově čistý, ale přesto dohlídneš na dno.

„Děkuju ti, Vladislave, řeknu mu to. Snad mi pak odpustí i on.“ „

My už o tom nikdy nebudem mluvit a neřeknu to ani před tvejma přátelama, protože by to nepochopili. Mám ale jednu podmínku, příteli Nezamysle.“

Zbledl, očekáváje snad, že ho budu nějak vydírat. „Jakou?“

„Věřím, že staneš soudcem. Velkým a důležitým mužem. Nikdy ale nezapomeň na ten strach a bolest a na to, cos kvůli nim udělal. Nikdy nenech lidi mučit, a pokud je bude mučit někdo jinej, tak je neodsuzuj na základě toho, co řekli na mučidlech.“

„Nezapomenu, Vladislave. A slibuji, že nikdy neodsoudím člověka na základě mučení.“

„Pak tě tedy zvu na dopolední svačinu.“

„Slyšel jsem od Dalimila, že máš dobrého kuchaře.“

„Dobrého? Ne dobrého, ale nejlepšího. Dnes by k dopolední svačině měly bejt rozpékaný křupavý žemle s uleželým sejrem se zelenou plísní.“

„To nezní zrovna lákavě.“

„Nezní. Ale o to je větší překvapení, jak to chutná.“

Za necelou čtvrt hodinu mi dal Nezamysl zapravdu.

„Ten sýr je opravdu skvělý. Život naštěstí nepřináší jen zlo a útrapy.“

„Teď ale ten slib, cos mi dal, musíš dodržet, protože teď už víš, co je život. Jak se říká, poznals dobrý i zlý. Každý tvý rozhodnutí nemůže přinášet jen dobro, ale měl by ses snažit, aby toho zla bylo co nejmíň.“

Tentýž den večer jsem kráčet ztichlými ulicemi města ke Svantovítově chrámu. Policejní hodina byla odvolána a občanský čas opět odrážel odvěké cykly přírody i člověka. Zvony ještě neoznámily první noční hlídku, ale ulice byly téměř liduprázdné. Jen tu a tam jsem jsem potkával osamělé muže, na jejichž tvářích ležela tíha každodennosti. Skončilo období nadšení i strachu a lidským srdcím nezbyvá než vzájemná láska, aby se pozvedla z ubíjející šedižití.

Desítky zvonů v celém Trojměstí patero údery završily bílý den v nelibozvučném souzvuku, jemuž vévodil

hluboký hlas ze zvonice Svantovítova chrámu. Ta se tyčila na pravé straně úzkého průčelí s třemi sloupy a mohutnými veřejemi hlavního vstupu. V tento pozdní čas byly zavřené, ale já jsem obešel zvonici a otevřel zrezavělá litinová vrátka ve vysoké zdi.

Hřbitov byl pustý. Stál jsem tam jako jediný zástupce menšiny živých mezi mlčenlivými hroby. Tíživé šero prorážely jen zářivé barvy čerstvých chryzantém na hrobě obou studentů. Zamířil jsem k zadnímu vchodu do chrámu. Byl přivřený a úzkou škvírou prosvítala žlutavá záře voskových svic. Otevřel jsme řevavějším světlu cestu ven a vešel.

Bůh se stále usmíval a hleděl mi do očí. Přistoupil jsem k jeho soše a dlouho jsem stál bez pohnutí – smrtelný poutník na prahu věčnosti.

Vztáhl jsem ruku a lehce se ho dotkl. „Děkuju,“ zašeptal jsem.

„I já děkuju, Vladislave.“

Hlas zdánlivě vycházel ze sochy, ale já jsem se otočil, protože ten hlas jsem snadno poznal a nebyl to hlas boží. Ve dveřích stál Dalimil. „Nečekal jsem, že tady

někoho zastihnu,“ řekl jsem, snaže se zakrýt nepřijemné vytržení z usebrání.

„To já naopak tušil, že přijdeš. Dnes, zítra nebo pozítří, ale rozhodně dřív než se vydáš domů. A pozdě večer, abys sis mohl o samotě popovídat s bohem. Stejně jako tehdy, když jsi tu byl poprvé.“

„Tys slyšel, co sem mu tehdá říkal?“

„Já ne, ale Dobromila. Tehdy nám to neřekla, aby nás to neovlivnilo. Ale ji to ovlivnilo. Ona to byla, kdo tě před tím hlasováním nejvíc podpořil.“

„Neříkal sem to, aby to někoho ovlivnilo.“

„Já vím, Vladislave. Jsem tu, abych ti v klidu poděkoval a také abych ti dal dar.“ Pomalu odepjal pochvu s mečem. „Vezmi si meč, s nímž jsi bojoval za mě, za své přátele i za budoucnost Trojzemí; a možná i všech zemí Venetů.“

„To přece nemůžu přijmout.“

„Proč bys nemohl? Já jej nepotřebuji a ty meč potřebuješ – dobrý meč. A myslím, že tenhle je víc než dobrý. Můj dědeček za něj dal půlku našeho statku a jeho děti mu to dlouho nemohly odpustit. Přestože už pár let

odpočívá na našem hřbitově pod lipou, tak vím zcela jistě, že by byl rád, že jeho čepel bude nést muž jako ty, Vladislave. Muž, který s ní umí zacházet a nikdy ji neznectí prolitím nevinné krve.“

„Pak ten dar nemůžu odmítnout. Ani ten závazek. Nejraděj by sem jím ale neprolil žádnou krev. Nechci totiž soudit, kdo je tak vinnej, aby zasloužil smrt.“

„A myslíš, že se ti to podaří? V tomhle světě? Mezi těmihle lidmi?“

„Ne. Myslím, že ne... Bohužel.“

O týden později se celé Spříseženstvo věrných sešlo v našem pronajatém domě. Nechyběl nikdo z přeživších a dostavil se i Nezamysl, ačkoliv se snažil držet v ústraní (to však přirozeně neplatilo při jídle).

Na setkání jsem obětoval poslední peníze ze zvláštního fondu a vyznamenal se i Čeněk, který připravil skvělé pohoštění.

Cpali se bez výjimky všichni a když po pár hodinách přecpaní v rozmluvách pomalu trávili, Dalimil navrhl,

že by mě měli za odměnu jmenovat čestným členem Spříseženstva.

Já ale čestné členství odmítl. „Co z toho budu mít? Do životopisu si to nenapíšu a ani nebudu moct ve spříseženstvu hlasovat.“

„Rádi bychom tvou přísahu přijali, Vladislave, ale ve stanovách je jasně psáno, že členy mohou být pouze juristé,“ namítl Vojtěch, „a mezi ně, při vši naší úctě, nepatříš.“

„Vše se ale dá nějak zařídit, když chceš,“ nesouhlasil Dalimil. „Mohli bychom ho třeba jmenovat čestným juristou, a pak by mohl složit přísahu.“

S tím ale nesouhlasil Nezamysl, podotýkáje, že čestného juristu mohou stěžít jmenovat samotní studenti práv.

Poté se rozhořela vášnivá diskuse, o tom zda a jak se může nejurista stát spřísežencem, v níž zaznívaly argumenty, jimž jsem už přestával rozumět. Po půlhodinovém rozboru hranic právní fikce jsem se rozhodl nenápadně zmizet. — *Vypařím se. Stejně si už potřebuju dáchnout.*

V mém soukromém útočišti nahoře v mansardě hořel krb a na stole byl připraven talíř mandlových řezů s jablkem a tvarohem. Sedl jsem si do křesla, natáhl nohy na taburet, vychutnávaje si zasloužený odpočinek.

Byl jsem právě v půlce třetího kousku, když někdo zaklepal na dveře. Odložil jsem talířek. „Dále!“

Do pokoje vešla Dobromila. „Omlouvám se za ně,“ řekla mi již ve dveřích. „Když jde o právní věci jsou jako děti.“

To podivné přirovnání mi vehnalo úsměv do tváří.

„Nejspíš dojdou k závěru, že to nakonec není možné. Ale tobě to stejně asi vadit nebude.“

Souhlasně jsem zavrtěl hlavou.

„Mám pro tebe ale jinou nabídku, kterou těžko zpochybní, neboť je jen moje právo vybrat si svého strážce na svatbě.“

Ten trojzemský zvyk jsem znal. Každá žena si mohla vybrat muže, který ji strážil během celého svatebního obřadu. Nebyla to jen čestná role, neboť hrozil únos nevěsty či pomsta členů jejího či ženichova klanu, pokud se sňatkem nesouhlasili. To v tomto případě

nejspíš nepřipadalo v úvahu, ale jist jsem si tím nebyl. Dalimil získal kromě přátel i četné nepřátele. Přesto jsem souhlasně přikývl.

„Děkuju ti, Vladislave.“ Dobromila však nezůstala jen u slov a políbila mě na rty. Lehce, možná až příliš lehce.

Přítel Vojtěch mě doprovázel až do Hulína. Jel na své Večernici a radoval se ze života. Projevilo se to i na Ranče, která se vezla v přepravní bedně a zapáchala téměř neznatelně. Na počátku cesty se snažil, abych se s ní spřátelil, což jsem ale při pohledu na její *krásná a něžná* očička zavrhl. Trochu lépe pochodil u Čeňka, který měl s mořskými potvory určitě předchozí zkušenosti.

Kromě laskání *roztomilé* chobotničky Vojtěch po většinu času mluvil o Bětce a nadcházející svatbě. Nic jsem na to neříkal a snažil jsem se tvářit optimisticky, ačkoliv jsem měl jisté obavy, co ho v cíli jeho cesty čeká.

Celou cestu jsem se úspěšně vyhýbal jakýmkoliv náznakům, nedůvěře, či hodnocení. Když jsme ale přijeli

na náměstí, neubráníl jsem se pohledu na černou břidlicovou střechu cihlově červeného řezníkovy domu. Snadno jsem identifikoval inkriminované okno i mírně prohnutý okap a především docela masivní tyč, která vystupovala ze střechy přímo nad oknem.

Vojtěch si všiml, kam se dívám, usmál se. „Že nevíš, Vladislave, na co je tam ta střešní tyč?“ zeptal se mě.

— *Nejspíš to nebylo navrženo jako poslední opora pro případný nezvaný noční návštěvníky panny Bětky.* „To opravdu nevím.“

„Je to čarosvod. Svádí přebytečnou magii ze vzduchu. Zachytávám ji a nemusím ji tak čerpat ručně, což je dost náročné.“

„Užitečný zařízení.“

„Jsem rád, že to dokážeš ocenit. A právě v tom domě žije moje snoubenka Bětuška.“

— *Nejspíš bejvalá.* Myšlenkám prostě neporučíš.

„Bude se ti líbit, Vladislave.“

„Už jsem ti říkal, že sem jí už viděl. Dokonce sem s ní mluvil.“

„To ano. Ale teď uvidíš, jak je milá a hodná.“

— *Mám určitý podezření, že možná nebude ani milá ani hodná.*

Vojtěch seskočil s koně a zaklepal na dveře. Já se postavil za něj a během čekání odhadoval výšku střechy.

— *Nejmíň čtyři sáhy.*

Otevřela služka, s níž jsem mluvil při první návštěvě města. „Á, pan Vojtěch.“ Její pohled ho bez milosti ocejšoval jako zloducha, kterého právě odtrhli od šibenice. „Jdete za pannou Bětkou?“

Vojtěch se nevzmohl na slovo, jen němě přitakal.

„Bětko, máte tady toho svého *atentetníka!*“

Bětko se objevila hned vzápětí. Když uviděla Vojtěcha, šťastně se rozesmála a objala ho kolem krku. „Moc jsem se o tebe bála, Vojtíku. Nějaký Boleslavův seržant mi řekl, že ti za tu věc s ubohou Jenčou hrozí kat. Zdál se docela hodný, a tak jsem mu řekla víc, než jsem měla. Pak jsem toho ale hrozně litovala.“ Políbila ho.

„Ale ty jsi naživu. A přijel sis pro mě.“

„Ten seržant je ale opravdu hodný. A teď je náš přítel.“

Bětko si až v ten okamžik všimla, že stojím za ním. Musela být překvapená, ale nedala to na sobě znát. „Slíbil

jste mi tehdy, pane seržante, že to, co jsem vám řekla, nezneužijete proti mému Vojtěchovi.“

„Ten slib sem splnil.“

„Víc, než splnil,“ potvrdil zamilovaný spříseženec. „Zachránil mě, mé přátele i naši vlast.“

„Opravdu?“

„Vojtěch jako vždy přehání. Ale myslím, že teď už alespoň víte, že vojákům v barvách vévody Boleslava můžete vždycky důvěřovat.“

To, že jemnou narážku pochopila, dala najevo jen podezřívavým pohledem upřeným do mých očí.

„Pevně doufám, že si tu důvěru zaslouží i v budoucnu.“

„Samozřejmě, má paní. Vždyť každému, kdo vás jen trochu poznal, musí jít jen o vaše dobro.“

„Největší dobro, které jsem kdy poznala je můj Vojtěch.“ Přivinula se k němu ještě těsněji.

— *Vybrala si jistotu. Každý si někdy musí vybrat. Možná je to to nejlepší pro ni i Vojtěcha. Nemůžu jí přát nic jiného, než aby toho nikdy nelitovala. A on taky.* „V tom případě oba zlomte vaz!“

Tentokrát se na mě podívali oba. Václav nechápavě a Bětka s temným podezřením, které se už nenamáhala ani skrývat.

— *Možná sem měl líp volit slova.* „Mezi hradskými muži ve zbrani je to přání štěstí.“

„Zlomení vazů? Přání štěstí?“

Bětka nepromluvila.

„Když si přeju štěstí, můžu ho zařeknout. Takhle je můžu zmást.“

„Koho můžeme zmást?“

Pohled Vojtěchovy snoubenky mi propaloval díru do hlavy.

— *Měl sem si uvědomit, že je to budoucí soudce. A ona inteligentní a ctižádostivá žena.* „No, zlý síly nebo něco takového.“

„Ty věříš na zlý síly? Nebo snad dokonce na běsy?“

Bětčina spanilá tvář mi mezitím dávala jasně najevo, jakým jediným možným způsobem se mohu zasloužit o její dobro.

— *Na běsy nevěřím, ale sichr je sichr. Ale na co určitě věřím, jsou všespalující mezilidský vztahy.*

„No nebudu vás dále rušit. Volají mě mé povinnosti.“

„Slíbils mi, že u nás alespoň jeden den pobudeš, příteli.“

Jen slepec by z Bětčiných oči nedokázal přečíst, co si o tom myslí. — *Vypadněte, co nejdřívejc. A už se nikdy nevracejte.*

„Rozmyslel sem si to. Pozítří musím bejt v Tejně.“

„Co se dá dělat, Vladislave. Ale Bětušku to bude mrzet. Vid', Běto?“

Čekal jsem, jak na to Bětuška odpoví, a nezklamala mě.

„Pan seržant je u nás *vždy vítán*. Ale má a bude mít své povinnosti. Navštíví nás až bude mít čas.“

Mrazivě ledová úroveň chladu v jejím hlase mě odsoudila na věčnost a to nepodmíněně.

Vojtěch převzal od Čeňka Ranču a pak se se mnou rozloučil. Jeho milá nás ostražitě sledovala. Bylo vidět, že mi chce ještě něco říci, ale omezil se jen na „Na shledanou, příteli.“

Těsně předtím než nám červený dům zmizel za rohem,

jsem se odvážil otočit. Před vchodem stál už jen Vojtěch a pozvedl ruku k poslednímu pozdravu.

Čeněk celou tu dobu mlčel. Promluvil, až když jsme projížděli Týnskou branou. „Těšil jsem se, že se dneska vospíme v posteli, Vladislave,“ postěžoval si. „Nevím, jestli by to bylo rozumný nebo dokonce bezpečný v domě té panny. Je tady ale určitě i pár útulnejch hostinců.“

„Ne, Čeňku. Bezpečný to bude nejmíň míli od města.“
— *A ani to není jistý*

Před polednem jsem překonali zemskou hranici a vstoupili do Venet. Byl teplý časně podzimní den a slunce už rozpustilo poslední zbytky ranních mlh.

„Lidé by občas měli zažít opravdovou radost. Radost z toho, že skončilo období temna a tak sou plní naděje na lepší příští,“ zafilozofoval jsem si. „Jako na tý svatbě. Pak sice možná přindou zklamání, ale to nevadí. Už to v nich zůstane.“

„Byla to opravdu moc krásná svatba. Nejspíš nejkrásnější, kterou sem kdy viděl, a to sem jich jako kuchař

viděl hezkejš pár,“ souhlasil Čeněk, který jel na voze spolu s vybavením své kuchyně. „A nenarušila to ani ta rána pěstí, cos dal tomu slizkýmu chlapovi, kterejš obtěžoval nevěstu.“

„Ty ses o to taky hodně zasloužil, Čeňku. Ten svatební dort, nebo co to vlastně bylo, byl nádhernej a všem moc chutnal. Ještěže jsem jako strážce nevěsty měl nárok na dva kousky.“

„Je to starejš rodinnej recept, kterejš neprozradím ani tobě, i když si můj nejlepší přítel. Ale jako příteli ti můžu říct, že základem je marcipán.“

„Těší mě tvá důvěra a je mi líto, že se musíme rozloučit. Vévodskej pobočník nemá příjmy na vlastního kuchaře. A navíc stavím hrad a sem dost zadlužený. Slyšel sem, žeš prý odmítl i službu u jezeřského kapitána gardy a levobřežního kancléře.“

„No v Trojzemí by si mě mohli dovolit nanejvýš vévodové. I ty, předpokládám, taky nepořádáš každej tejděn hostiny a bankety. Nevadí, příteli; býváš často v Tejně, a tak se u mě můžeš zastavit. A vždycky budeš vítán. Na gáblík, a tak.“

„Zastavím se, kamaráde. A nejen v kuchyni.“

Vévoda Boleslav mne přijal hned po našem příjezdu. Nejdříve dlouho mluvil o nejnovějším politickém vývoji v Trojzemí, ale o mojí misi se kupodivu nezmínil. Na závěr vše v pár větách shrnul. „Ledy se pohnuly, Vladislave. Ten jejich sněm schválil smlouvu, na jejímž základě si budeme moci pomáhat, pokud nás napadne nějaká cizí moc. Dokonce přijali proklamaci, že jsou součástí společné venetské vlasti, i když v ní přirozeně odmítli nároky týnských vévodů na vševenetský královský trůn.“

„Takže jsme vyhráli, pane?“

„Rozhodně jsme neprohráli. My ani žádní jiní Veneti. A zasloužil ses o to především ty.“

„Já? Jen jsem sbíral informace.“

„A proč si tě ten mladý výřečný pán z Turska – myslím, že se jmenuje Dalimil – zvolil za zástupce v tom souboji?“

— *Slíbil sem jim, že je neprozradím... Nejen slíbil, ale i přísahal, neboť ty nejbystřejší mladý právnícký mozky*

celýho Trojzemí vyplodily »mimořádnýho zplnomocněného čestnýho spřísežence«.

„Náhoda, pane, nic než náhoda.“

„A ta krásná inteligentní dívka, Dobromila, tě na věvodský ples doprovodila taky náhodou, stejně jako si tě náhodou zvolila strážcem na svatbě?“

— Jak se to k němu doneslo? ... A snad se to nedonese až k Přibyslavě. S ní sem na plese nebyl už alespoň dva roky.

„No trochu sme se spřátelili, sám víte, že jsem jí pomoh' tehdá při tom přepadu tábora. Ale nic vážnýho.“

„Nelži, Vladislave. Moc ti to nejde.“

„Nelžu, pane.“ — *Ted' nelžu.*

„Nuže, pak my tedy popravdě zodpovíš poslední otázku.“

„Samozřejmě, pane.“

„Ten mladý čaroděj – Vojtěch, nemýlím-li se – má už nového mazlíčka namísto Jenči?“

Lítost

*Tuto povídku věnují všem svým studentům,
kteří se rozhodli stát učiteli*

Jehňátko tyhle okamžiky miloval – dokonalé utišení světa i srdce těsně před akcí.

Křídlaté jilmové semínko opustilo svou větévku a v čerstvém povětří jitřního rozbřesku se divoce roztočilo. Lehoučká nažka se snesla k zemi pokryté stébly nevysoké chundelky a na rozdíl od vzdáleného zvonění kopyt formanského valacha by ji nezaslechlo ani nejcitlivější ucho.

Pařez číhající na druhé straně cesty vedoucí do Zálesí zatrylkoval jako roztoužená poštolka. Uměl napodobovat snad všechny opeřence, ale poštolka mu šla nejlépe. Jehňátka proto nepřekvapilo, že ji určil za jeden z nejběžnějších signálů.

— *Vše běží podle plánů, připrav se.*

Jehňátko svého velitele obdivoval. Pařezovi to myslelo a dokonce uměl psát i číst. Jehňátko potkal během celého svého života jediného dalšího muže, který něco takového uměl – obchodníka, jenž ho před mnoha koupil od rodičů a udělal z něho svého otroka. Pařez to sice v armádě dotáhl jen na desátníka, ale jak často vyprávěl v hospodě, když mu kořalka rozvázala jazyk, sloužil velkému čarodějovi Krvavému Baziliškovi pod seržantem Oldřichem, který se později stal velkým pá-nem někde v Pomořanech.

Závan větru přinesl z hloubi lesa vůni jedlového jehličí a hříbků. Vzduch se přímo chvěl skrytou energií života v plném rozpuku jara. — *Jak já jen tu svoji práci miluju*, uvědomil si v lůně matky přírody osaměvší muž a na chvíli se zasní. *Člověk se nepředře a občas si užije i trochu toho vzrušení.*

Ze zasnění ho vytrhl druhý signál. Tentokrát to bylo zaštěbetání rozrušeného krahujce – »Jdem do akce, kamaráde.«

Jehňátko se prodral mlázím a jeho těžké boty zavrzaly

na písku lesní cesty. Pařez už stál uprostřed cesty, mírně rozkročen s pravicí na jílci svého meče.

Forman zastavil dvojspřeží vlekoucí těžký vůz zakrytý těžkou hnědou plachtou a dal rukou znamení pacholkovi, který seděl vedle něj. Byl to obr s tupou a bezvýraznou tváří. K němu se po chvílce přidal další chlap, který vyskočil z vozu. I on byl široký v ramenou, ale v jeho tváři se zračil alespoň záblesk emoce – potěšení z nadcházející bitky.

Pařez zůstal stát uprostřed cesty a vysoko nad ním přeletěla opravdová poštolka a zeskrehotala. Pařez k ní vzhlédl a Jehňátko poznal, že je to tentokrát jen na něm. S rozkoší se nadechl čirého vzduchu, tasil katzbalger a na nic nečekal. S výkřikem vtrhl mezi formanovy muže a jeho meč nezahálel. Oba pacholci byli silní a uměli to se sekerami, které drželi v těžkých rukou. Bohužel, neuměli bojovat ve dvojici a navzájem si překáželi.

Jehňátko dostal nejdříve toho bez emocí. Skrčil se pod vodorovně vedeným úderem na svou hlavu a chlapa bodl do rozkroku. Ten se rozeřval komickým falsetem,

upustil sekeru a klesl na kolena. Jehňátko se tak mohl soustředit na toho dychtivého. Ten byl o něco tvrdším oříškem, ale po pár odvrácených útocích vedných ve výši pasu, bylo zřejmé, kde je jeho achillova pata. Zdánlivě nemotorným výpadem, narušil chlapovu rovnováhu, vyhnul se ostří sekery a ve zbývajícím zlomku vteřiny svého protivníka sekl přes hrud'. Z mužovy tváře zmizel bojový chtíč a po pár chraplavých nádeších padl na záda.

— *Potěšení je na mé straně, blbečku.* Jehňátko se rozhlédl a spatřil, jak se Pařez blíží k formanovi. Ten zbledl jako stěna a bič mu vypadl z ruky. Když byl od něj Pařez necelý sáh, zaskřehotal: „Můžu vám bejt, pánové, hodně užitečnej. Příští tejden pojede ze Zvolněvsi vůz s žoldem záhořský armády a já vím kdy přesně a kudy.“

Pařez ale nezastavil a jeho meč začal pomalu a nelítostně probodávat formanovo břicho. Ten se nevzmohl na žádnou obranu, jen udiveně zíral na horkou ocel a chladnoucí krev.

— *Tohle víme už aspoň dva týdny, co sem donutil*

*mluvit toho vojáka. Jehňátko se rozhodl opět se ko-
chat přírodou. Listy jemně ševelily a v dálce zapěl
svou svatební píseň slavík. Vůkolní idylu narušovala
jen zkrvavená mrtvola u jeho nohou, v bolestech umí-
rající forman a hlasitě sténající pacholek. Jehňátko se
přesto usmíval. *Ten chlap ještě něco vydrží a já budu
mít večer zábavu.**

Pařez seděl nad listem papíru a marně se snažil nalé-
zat ucházející aliterace pro své životní literární dílo –
introspektivní epos. Hrádek, v němž před pár let na-
lezli útočiště, nebyl příliš rozlehlý, ale jeho sklepení
se zavrtávala hluboko do nitra vápencové hory, na je-
jímž temenu stál. I přesto slyšel kňučivý řev chlapa, na
němž v podzemí pracoval Jehňátko. Docházela mu tr-
pělivost. Vstal, přešel komnatu, otevřel vrzající dveře a
zařval: „Ukonči to, kurva! Kdo se přitom má soustře-
dit na umění!“

Z hloubi pár desítek sáhů se ozvalo nesouhlasné za-
klení, ale řev po chvílce utichl. Teď už bylo slyšet jen
vzdálené kvákání žab prokládané občasným štěkotem
vlčí smečky.

Pařez, nevysoký čtyřicátník s prokvétajícími vlasy se vrátil ke stolu. Svit jediné svíčky se odrážel na neposkvrněné bělobě pergamenu bolestně připomínaje aktuální duševní obzory poetovy.

Velitel dvojčlenné lupičské bandy nepublikovatelně zaklel a nalil si do sklenice trochu kořalky.

— Z celého toho nákladu za něco stála jen ta kořalka. Jediná láhev a jinak jen nějaký ženský hadry. A pak tam byl ten štůsek prázdných pergamenů a psací náčiní.

Mnohočetný zběh odmrštil nedopitou sklenku a ta se na kamenné podlaze roztránila na stovky střípků, jež na pár okamžiků zaplály ve světle svíčky, aby nakonec splynuly s prachem a špínou lotrovského příbytku.

Křivopřísežník opět vstal, vzal z arkýřového výklenku džbán a vylil si jeho obsah na hlavu. Voda ho osvěžila a jeho myšlenky se zformovaly do úhledných pochodových formací, což se jim v poslední době dařilo pouze tehdy, když je execíroval adrenalinem ostrých akcí. A každý příslušník té myšlenkové pěchoty mu přinášel v rytmu ryčného pochodu slova vetkaná ve verše. Starý násilník se v prvních okamžicích zalekl

toho nespoutaného přívalu, pak však zasedl k panensky čistému listu a začal ho plnit poezií.

*Uprostřed hvozdů udatný rek
bohatým skvostné odnímá statky
živitel siroteků zachránce světa,
přispívá chudým pán sudby i meče.*

— Jen to držhubné nás stojí majlant. Víc než půlka výdělků jde na úplatky. Lupiči to taky nemaj snadný.

*Kráče po stezkách předků hrdinných
svým mečem sveřepé stíná hlavy
překupníků a penězoměnců,
neviděn mstí mrzkosti světa.*

— Na to si vždycky dávám bacha. Aby nikdy nezůstal žádný živý svědek.

*Lesů strašný pán, pokořitel srdcí
zástupů žen, zjednává právo
rozdává stříbro rodným svým
by živil je žírnými statky.*

— Nedaj mi, ty kurvy, nic zadarmo. Prý na ty můj pancharty.

*Velitel mužů a vůdce psanců
přináší vítězství, přehojný lup
tucet jich svírá stříbřité meče
by krví bránili bohatýra čest.*

— Tucet nás nebylo nikdy. Půltucet možná; v těch nejlepších dnech. Ale teď už mi zbyl jen ten prasák Jehňátko.

*V řeži mužů meče řinčí
druh druhu je dobrou záštitou
život visí na pavoučím vlákně
smrt nás spojí s božskou věčností.*

— Věčnost je jen pro slabé. Silní ... si urvou trochu té radosti a ... uspokojení ... už na tomhle světě.

Bezduchá kázeň branných myšlenek se snažila dodat další sloky, ale jeho mozek začínal postupně tonout

v lihovém opojení z kořalky, tok jeho mysli zpomaloval až nakonec zmrtněl v bezesném spánku. Hlava mu klesla na stůl, brk vypadl z ruky a černý duběnkový inkoust z převrženého kalamáře pomalu odkapával na vyleštěné jezdecké boty rabiátovy.

Pařez už téměř hodinu sprostě klel. Ráno zastihlo falešného rytíře ve velmi špatné náladě. Probudil se časně a v jeho hlavě probíhal lítý boj a dlouho nebylo jasné, zda zvítězí pravidelná pěchota nebo horda plenících barbarů. Po snídani zavládlo vratké příměří a tak se vydal z hradu do hospody. Cestou minul malý hřbitov, kde v míru leželi dva jeho bývalí chlapi. Padli před pár měsíci, protože podcenili starého obchodníka doprovázeného mladým synem a dcerou. Mladík se po tom, co rozsekali jeho otce, bil jako lev a podařilo se mu rozetnout hlavu Štěkovi. Kyje probodla dcera, když neudržel na uzdě svůj chtíč.

Na hrobech ležely čerstvé jarní květiny. Jehňátko je tam musel přinést večer. Ten muž byl pro Pařeza stále záhadou. S lidmi neměl slitování, ale rozuměl si s přírodou. A občas i s mrtvými.

Pařez nebyl ani zdaleka tak sentimentální. Bodl svého koně do slabin a rozjel se dolů do vesnice.

„Veliteli, co vy tady?“ ozval se mu za zády známý hlas. Zastavil koně a otočil se.

„Jedu do hospody.“

„Můžu ject s váma, pane?“

Pařez se zamyslel. Jehňátko ale vypral ze svých hadrů všecku krev a zdál se střízlivý. S konví v ruce vypadal spíše na zahradníka. Tedy až na ten obličej. Ten už ale všichni místní znali. Proto přikývl.

Cesta jim však trvala skoro hodinu, neboť musel jet krokem, aby mu hromotluk stačil. Na hospodském dvoře mu předal otěže svého ryzáka, protože věděl, že o něj bude dobře postaráno. Jehňátko si rozuměl i s koňmi.

V hospodské sále byli jen dva hosté. Podomek ze mlýna se při pohledu na hradního pána roztrásl a skrčil se pod stůl. Druhého muže Pařez neznal.

„Kdo je to?“ zeptal se hostinského, který se krčil na druhé straně místnosti.

Namísto hospodského odpověděl sám host. Povstal a bodře nabídl ruku příchozímu. „Já jsem tu nový. Potulný učitel a písař. Jaromír jméno mé.“

Barbarské jednotky ve zlotřilcově hlavě se rozhodly přejít do šturmu. — *Stát! zařval na ně. Pohov! Už dlouho jsem si nepopovídal s někým, kdo umí číst a psát. S někým, kdo dá dohromady víc než holou větu. I já jsem kdysi býval písařem.* Přistoupil k učiteli a pevným stiskem mu potřásl rukou. „Já jsem rytíř Hostibor, zdejší hradní pán.“

„Je mi ctí vás poznat, pane rytíři.“ Růžovolící mladík se slámovými vlasy, se zdál skutečně potěšen.

„Přines víno, hospodo! Pro mě i tady i pro učitel-skýho.“

Prznitel dívek si přisedl ke stolu a mladík si po krátkém zaváhání sedl přímo proti němu. Otrlého vraha překvapilo, že se mu dívá přímo do očí a neuhýbá pohledem. Dokonce ani Jehňátko to nedokázal na víc než na pár vteřin. „Jak jste se tu ocitl, mladý pane. Tady nikdo neví, na co je vlastně dobrý písař. A učitel sem nezabloudil drahně let.“

„Pravdu díte, rytíři. Myslel jsem si, že si tu vydělám na živobytí, ale nikdo mne v tomhle bohy zapomenutém kraji nejspíš nepotřebuje.“

— *Už pár dní uvažuji o tom, že bych najal nového chlapa. Myslel jsem spíš na nějakého hrdlořeza, ale i někdo vzdělaný by se taky hodil. A hrdlořez z něho nakonec taky může být. Chytrého lze ohnout, ale z hlupáka mudrc nikdy nebude.* „Nechcete vstoupit ke mně do služby, pane písaři?“

„Vy potřebujete písaře, pane?“ podivil se mladík.

„Tak nějak. A mohl byste pro mě dělat i další věci.“

„Nerad bych si ale ušpinil ruce, pane rytíři. Nanejvýš inkoustem. Nejsem sedlák ani sluha.“

„U mě si ruce neušpiníte, mladý pane. — *Nanejvýš tak krví. A to tě možná bude bavit, stejně jako to baví mě. Krev je mnohem víc vzrušující než inkoust.*

„A má to perspektivu, pane?“

Trýznitel sirotků se musel dlouze zamyslet. To slovo už několik desetiletí neslyšel a jeho význam už zapomněl. Jeho myšlenky zaujaly obranné postavení a bránily mu proniknout do pokladnice jeho starých

vzpomínek. Všude se ježila kopí a z hloubi obrany občas vzlétaly hořící šípy. Nezbylo než provést odvážný obchvat a do tvrze svého rozumu proniknout pod příkrovem mlhy nevědomí. Když se konečně probil až k pochopení, tak mu kapitulující vědomí předhodilo obraz čerstvých hrobů Štěka a Kyje. „No, dá se to tak říct. Určitě nezůstaneš nezaopatřený na stáří.“

Do místnosti vstoupil Jehňátko a usmál se na svého velitele. Nedopadený žhář musel ocenit, že Jaromír pobledl jen téměř neznatelně.

„Plácnem si na to, Jaromíre?“

Jehňátko se zachmuřil a mladý muž ještě víc zesinal. Navzdory tomu přikývl.

Jehňátko byl znepokojen. Nevadilo mu, že se mu nováček vyhýbá a nezúčastňuje se jeho oblíbených zábav jako vrhání mrtvých krys z hradeb nebo prolézání hadích kobek. Starosti mu dělal šéf. Většinu času věnoval nováčkovi, dlouze s ním rozmlouval, učil ho šermu, jízdě a dokonce ho bral na lov. Jediné, co Jehňátka

trochu uklidňovalo, byla skutečnost, že mu velitel stále dovoloval leštit své vysoké holínky.

I nyní ho nechal doma a do hospody šel jen s tím otravným chlapem. „Jdeme si trochu zařádit s děvčkama,“ oznámil mu, když se s Jehňátkovou pomocí dostával do sedla. „To by tě nebavilo, kamaráde,“ sdělil mu omluvně sedě na svém ryzákovi.

Jehňátko musel uznat, že by ho to vskutku nebavilo. — *Nechápu, co páneček a ostatní chlapi na těch ženskejch vidí, pomyslel si. Stačí se k nim přiblížit a ony ječí jako na bysem je natahoval na skřipci. U hospody ale stojí stáj a bude v ní alespoň půltucet koní.*

Nezbylo mu tak nic jiného, než vystoupat až na vrchol bergfrídu a tam pod starou rozpadávající se střechou pozorovat sexuální život kolonie netopýrů. Z neradostného zadumání ho probudily až zvuky blížících se kopyt. Vyhlédl z jedné z četných děr v došcích a spatřil, jak se ke hradu blíží osamělý vraník s plavovlasým jezdcem. Náhle dostal nápad.

U brány byl dřív než jezdec. Otevřel mu vrata a když mladík seskočil z koně, promluvil: „Vítám vás, mladej

pane. Ukážu vám moc pěkný místečko, kde se budete moct pěkně natáhnout.“

Jaromír, ale nebyl tak hloupý, jak Jehňátko očekával. „Myslíš nejspíš skřípec. Děkuju, ale nechci.“

— *Je to podělanej čaroděj, zachvátila Jehňátka panika. Čte mi má myšlenky.* Nezbylo mu než rychle jednat. Naštěstí nebyl proti magii bezbranný. V ruce stále ještě držel kovovou zarážku veřejí. A i bozi stáli při něm. Zarážka mladíka zasáhla do spánku, dříve než stačil vyslovit zakletí. Sesul se k zemi, zůstal ležet na zádech a zdálo se, že nedýchá. Amatérského anatoma však nemohl ošálit. Rychle zkontroloval zda čaroději bije srdce a radostně si zašeptal: „Chvála bohům, žije!“

Jehňátko nelenil a odtáhl si ho do své improvizované mučírny. Věděl že má dost času na přípravu. Čaroděje probudil džberem vody, až když si připravil všechny své ostré i tupé nástroje, rozžhavl kleště a do půl těla vysvlečeného a z bot vyzutého muže znehybnil na skřípci. Nezapomněl ani na roubík.

Když čaroděj otevřel oči, dal mu dost času, aby si uvědomil svou strašlivou situaci. Tuhle předehtu měl

Jehňátko nejraději. Trochu ho sice zklamalo, že se mladý učitel snažil tvářit vyrovnaně i při pohledu na rudé kleště v jeho ruce, ale ani to ho nemohlo zmást. Neunikla mu bezbřehá hrůza v rozšířených zornicích ani studený pot na čele budoucí oběti.

— *Uvidíme, jestli ten čarodíjek vydrží dýl než ten voják předminule.*

Vladislav seděl v nejlepším pokoji hostince U staré kvočny a čekal až mu někdo přinese zprávu. ; Hostinec stál uprostřed Zvoliněvsi malé tržní vsi na cestě do Záhoří.

Ještě před pár týdny znal Zvoliněvš jen z map a netušil, že se v něm někdy ocitne. Rozšíření obzorů mu přineslo zasnoubení jeho sestry s týnským a hradeckým vévodou Boleslavem. Budoucí švagr se ho rozhodl povýšit na kapitána, a to mu přineslo i nové povinnosti. Několik prvních dnů to vypadalo na povinnosti čistě společenské, jako byla účast na plese či únavné hodiny v ateliéru dvorního malíře marně se snažícího zachytit jeho oduševnělý výraz.

— *Nebo to snad byla oduševnělá snaha zachytit marný výraz?* zeptal se sám sebe Vladislav, který právě neměl na práci nic lepšího, než dumat nad svým osudem.

Po týdnu se totiž ukázalo, že i kapitánská hodnost má svou odvrácenou tvář. Boleslav ho vyslal na trestnou výpravu, jejímž cílem měl být nějaký místní zbojník, o němž nikdo nic nevěděl, kromě toho že on a jeho kumpáni nezanechávají živé svědky.

Vladislav se domníval, že záležitost by mohl či spíše měl vyřídit nějaký místní starosta či hradní seržant, nicméně až k vévodovi pronikl příbuzný jedné z obětí a podařilo se mu Boleslava přesvědčit, že je potřeba nasadit nějakého důvěryhodného kapitána.

Věc se ještě více zkomplikovala, když nově povýšený kapitán dostal dopis od onoho přesvědčivého muže. Ten dopis nosil od té doby s sebou a tak se rozhodl, že si ho ještě jednou přečte. Byl napsán smělymi a krásnými tahy a nebyla na něm jediná kaňka.

Jaromír, učitel měšťanské školy v slovném městě

Kamenné Hradiště u Západního moře a městský
písař tamtéž,

Uladislavovi, veleváženému korouhevnímu pánu
na Černém brodě, kapitánovi hradské hotovosti a
pobočníkovi našeho vévody na Týně a Hradci,
veliteli chrabrých mužů;

Osměluji se Vás požádat, zda bych se nemohl
osobně účastnit dopadení zbojníka a lapky, jenž
způsobil nevýslovný smutek nejen mé rodině, ale i
mnoha dalším nevinným lidem.

Boleslav, náš vévoda, mi v osobním rozhovoru
sdělil, že jste čestný a odvážný muž a především
jste bohatě obdařen všemi schopnostmi, jež Vám
umožní splnit obtížný úkol, jenž před Vámi stojí.

»Proč bych tedy potřeboval pomoc pouhého
učitele?« ptáte se jistě, ctěný veliteli.

Dovoluji si Vám proto připomenout, že patřím
mezi ty, kteříž o onom muži vědí nejvíce. Nikdy
jsem ho sice neviděl a bohům žel ani neznám jeho
totožnost, mluvil jsem však s několika pozůstalými

a jsem tak s to Vám ukázat místa, kde přepadával a vraždil své četné oběti. Mohu Vám, vzácný korouhevní pane, tudíž nezpochybnitelně prospět při stíhání zločince, jenž učinil mnohé nešťastnými a mě uvrhl v útrapy zavržených ještě na tomto světě.

Vladislav nebyl příliš nadšen účastí civilisty na vojenské misi, ale jako čestný a odvážný muž a držitel všech potřebných schopností nemohl nabídku odmítnout. Rozhodně ne poté, co se za Jaromíra přimluvila Vladislavova sestra.

Pro jistotu ale dospěl k rozhodnutí, že se k panu Jaromírovi bude chovat s chladnou profesionální neutralitou. To se mu ale dařilo jen necelý den, jelikož Jaromír měl sice oči plné smutku, ale jinak byl přátelský a inteligentní a svůj smutek se rozhodl nepřenášet na jiné. Druhý den už byli přátelé a Vladislav se tak dozvěděl, kolik úsilí stálo Jaromíra získat, alespoň ty droby informací a kolik peněz z jeho dědictví skončilo v kapsách místních i vévodských úředníků. Ještě

více se Jaromír spřátelil s Boromírem, Vladislavovým pobočníkem a teď už i praporečnickem. Bylo to trochu překvapivé, neboť Jaromír byl vzdělaný syn zámožného obchodníka, městský písař a učitel na vyhlášené škole, zatímco Boromír neuměl číst ani psát. I přesto si rozuměli a když byli spolu, bylo možno tu a tam zahlédnout v Jaromírových očích náznak úsměvu.

Teď jim ale mladý učitel chyběl. Před deseti dny se totiž náhle rozhodl, že se vydá na průzkum do smiřického údolí a nedal si to rozmluvit. Od té doby o sobě nedal vědět. Ve Vladislavovi rostlo podezření, že se Jaromír odhodlal jednat na vlastní pěst a vlastní rukou pomstít smrt svých blízkých.

— Co když se už stal další obětí toho krvavého řezníka? Proč sem mu to hned nezakázal! Proč sem se mu v rozhodnej okamžik podíval do očí!

Kapitán-začátečník došel k závěru, že si obstará něco k snědku, aby vyrovnal energetickou ztrátu, kterou mu přineslo usilovné přemýšlení a rostoucí obavy. Vyšel proto z hostinského pokoje a obrátil se k jednomužné

stráži, která stála před dveřmi. Mladý svobodník se usilovně snažil vyzařovat obezřetnou vstřícnost.

„Nedokázal byste sehnat nějaké jídlo, svobodníku? Mám docela hlad a k obědu je daleko.“

„Můj kamarád Vintíř, by vám moh' udělat vaječninu se sedmidolskou klobáskou, pane kapitáne.“

„To nezní špatně.“

„A zdejší pekař peče skvělý buchty, pane.“

„Přineste mi obojí, svobodníku.“

„Provedu, pane! Tvarohovou nebo makovou?“

Vladislav byl příjemně překvapen, že má na výběr.

„Tvarohovou, svobodníku.“

„Ale kdo vás bude mezitím strážit, kapitáne,“ namítl ještě svobodník.

— *Myslí mu to. Dotáhne to vysoko. Pokud teda přežije mou první kapitánskou misi. „Dokážu se o sebe postarat sám, vojáku.“ Aby dodal svým slovům přesvědčivosti, poklepal hlavici jílce svého meče. Dárek od Dalimila. Ale teď tady nejsem dobrovolně. Záviš měl pravdu, sme jen psi, kteří se musí modlit, aby měli štěstí na pána.*

Svobodník se dál nepřel a vydal se splnit rozkaz. Vladislav osaměl. Vrátil se do pokoje a rozhodl se, že si něco přečte. Byl ale pomalý čtenář a tak dočetl sotva první čtyři strany z nové Vilémovi básnické sbírky »Lásky předčasně zmoudřelého čtyřicátníka«, když se svobodník vrátil.

„Měli už jen makovou, pane,“ oznámil už ve dveřích, když však viděl velitelův zklamání výraz, doplnil: „Vrátila se druhá hlídka, pane.“

„Sou v pořádku?“

„Neměl sem čas to zjišťovat, pane. Ale zdá se, že sou všichni. Jen seržant má ovázanou hlavu.“

„Valibor?“

„Ano, ten.“ Svobodníkův doposud zářivý úsměv viditelně pohasínal. — *Začíná mu docházet, že s Valiborem už nemá šanci tu horší buchtovou náplň nějak zachránit.*

„Dejte mi to a běžte seržantovi říct, že od něj chci hlášení. A to neprodleně.“

Svobodník položil na stůl míchaná vejce na cínovém talířku, dva krajíce žitného chleba, v ošatce tři

ještě horké nádherně vonící buchty a z vlastní iniciativy přinesený korbílek piva. Pak se tázavě zadíval na Vladislava, přičemž se jeho zbytkový úsměv proměnil v mírně nevěřící naději.

Čeká, že mu za to něco dám. Musel to zaplatit ze svého a ani vévodovi gardisti nemaj na rozdávání. To ale platí i pro vyšší šarže. Sem teď kapitán, ale příjmy mám jako chudej seržant. A navíc většina z nich padne na reprezentaci. Jen ten malíř stál majlant. „Nechám vám to při první příležitosti připsat k žoldu. Teď nemám u sebe hotovost, svobodníku.“

Úsměv zmizel beze stopy, aby se ocitl v jiném, nejspíše mnohem šťastnějším vesmíru, v němž se nenalézají insolventní důstojníci. Gardistův výraz zřetelně vyjadřoval, co si myslí o návratnosti své investice. S maximální úsporností naznačil zasalutování a beze slova spěšně opustil místnost.

„Ne neprodleně. Nechte mi trochu času, než to dojím,“ stačil se Vladislav ozvat, dokud byl svobodník v doslechu.

„Rozumím, pane. Čtvrthodinku. A přeju vám dobrou chuť.“

Seržant Valibor dorazil alespoň o čtrnáct minut dříve, ale pravděpodobně to byl jen čistě subjektivní Vladislavův dojem. Svědčil by o tom prázdný talíř, ošatka i korbílek. Cestou k veliteli trochu vrávorál, ale tvářil se jako mytický hrdina zneškodnivší svou první saň.

— *Co sem, při všech bozích, Boleslavovi udělal, že mi z celý gardy přidělil právě tohodge »seržanta«.* „Co mi nesete, seržante?“

„V jedný vsi sme narazili na odpor. Osobně sem obětoval svý zdraví, abysem ochránil svý muže, pane kapitáne.“

„To vidím, seržante. Kolik jich proti vám bylo?“

„»Jeden«, pane.“ Seržantův hlas dokázal i nízké číslo pojmut vskutku grandiózně.

„Dostali ste ho? Řek' vám něco?“

„Ne, pane. Jakmile moji muži zjistili, že sem těžce zraněnej a na pokraji smrti, přispěchali mi na pomoc.“

— *Pravděpodobně si na ně řval, aby ti pomohli a*

hrozil si jim, že je jinak pošleš k vojenskému soudu. Máš štěstí, že i tebe dokázali politovat.

„Takže vlastně nevíte nic, seržante.“

„Vím, pane kapitáne, něco vím. Zmáčkli sme pak tamějšího hostinskýho a ten nám řekl, že to byl místní hradní pán a že před třemi dny přijal do služby světlovlasýho muže, kterej se představil jako Jaromír.“

Vladislav prudce vstal a poprvé v celém rozhovoru zvýšil hlas. „To mi, při všech bozích, říkáte jen tak, seržante! Velte na koně a hned vyrážíme! A nechte poslat zprávu Boromírovi a první jízdní, aby se k nám bez prodlení přidali.“

„Dost mě po tom úderu bolí hlava, pane kapitáne.“

— *Je to prostě idiot... Ale teď už aspoň vím, jak na něj.*

„Pak vám důrazně doporučuju, seržante, abyste se vrátil do Tejna a vyléčil ste se nám tam.“

Valibor nicméně nebyl zase tak úplně hloupý. „Budu muset odmítnout, kapitáne. Nemohu tady nechat své muže bez mýho proaktivního velení.“

„Já už se o ně postarám.“ — *Možná to byla od Boleslava zkouška. Jak dlouho to s ním vydržím a jak rychle se*

ho dokážu zbavit. „Před chvílí sem se, seržante, trochu nepřesně vyjádřil. Tady jde o zdraví perspektivního mladého důstojníka, takže to není důrazný doporučení, ale rozkaz.“

Pařez rozrazil ztrouchnivělé dveře jediným kopnutím. K mučírně zamířil hned poté, co své muže nenašel v nadzemních prostorách hradu. Závora, již Jehňátko zabezpečil své hájemství, neměla sebemenší šanci. Když napochodoval doprostřed klenuté místnosti, hromotluk upustil z kožených rukavic do ruda rozžhavenou tyč a uskočil, aby se sám nespálil.

— *To sadistický prase mi málem umučilo dalšího maníka. Zdá se ale, že se zatím nedostal k trhání nehtů a horkému oleji.* „Neříkal jsem ti mnohokrát, ty prase, že na kamaráda můžeš ruku vztáhnout jen na můj rozkaz!“

Jehňátko se viditelně roztrásl, ale přesto našel sílu k námitce: „On je to ale čaroděj, pane.“

„Čaroděj?“

„Čet' mi myšlenky, pane“

„Tvý myšlenky, by přečetl i absolutní imbecil, Jehňátko. Ty totiž furt myslíš jen na tu jednu věc. Ale to vyřídím až později. Ted' běž připravit koně, pakujem se odtud. A postarej se i o kuchařku, ať nás nezradí.“ Dychtivý Jehňátkův výraz utnul hned v zárodku. „Prostě ji jen podřízni.“

Jehňátko zklamaně odspěchal a Pařez si konečně našel trochu času i na Jaromíra. Nepříliš jemně mu serval náhubek a pak ho mnohem opatrněji uvolnil ze skřipce. V duchu ocenil, že nováček nezačal rvát bolestí, přestože měl trup plný podlitin a rameno mu zdobila čerstvá spálenina. Dalších pár bodů získal za to, že se dokázal sám vydrápat na nohy.

„I s tebou si budu muset popovídat, učitelскеj. Dole ve vsi se objevili vojáci na koních. Sotva jsem stačil zmizet. Vedl je seržant, kterému jsem rozbil hlavu kamenem. Pokud si na nás přivedl své nepřátele, nebo, co hůř, své přátele, tak ten rozkaz nakonec vydám.“ Pařez se zadíval na do mladíkovi tváře. „Nebo si tě spíš podám já sám. Ted' se dej trochu dohromady, za čtvrt hodiny vyrážíme.“

Obrátil se k odchodu, ale ve dveřích se ohlédl a Jaromírův výraz ho donutil ještě jednou promluvit: „Ohledně té perspektivy jsem nemusel mít pravdu. Ale nemožnosti stáří se určitě nedožiješ, to ti garantuju.“

— *Ani já se ho nedožiju. Ale čert to vem.*

Pařez shlížel ze sedla na ležícího Jaromíra. Od odjezdu neuplynuly ani dvě hodiny, avšak hradní silueta se už ztratila za svahem Poštolčího vrchu, výrazné vyvýšeniny v dlouhém hřebeni Havraních hor. Přibližnou polohu zbojnického sídla určoval pouze hustý černý dým uhasínajícího požáru. Cesta začala strměji stoupat a Jaromír se stěží držel na koňském hřbetě. Nakonec při překonávání vyschlého koryta opustil sedlo a skončil se zasténáním na tvrdé zemi.

Pařez pár vteřin čekal a pak bez stopy emocí prohlásil: „Zdržuješ nás mladej a honce máme hned za prdelí. Pokud ještě jednou spadneš, tak tě tady budeme muset nechat. Předtím se ale budu muset postarat o to, abys už nepromluvil.“

Jaromír s obtížemi vstal a snažil se dostat zpět na koně. Ani nadvakrát se mu to ale nepodařilo.

Pařez seskočil s koně a sáhl po svém palaši. Mladík se pokusil stát vzpřímeně a svému osudu se díval zpřímá do očí. Pařez svou zbraň nevytasil, neboť poprvé ve svém životě pocítil lítost. Pěchota v jeho hlavě se ji sice pokusila utlouci ratišti svých kopí, ale Lítost povstala z prachu cvičiště a její temeno se vypínalo vysoko nad okolními zástupy. „Pomoz mi s ním na koně, Jehňátko. Přivážeme ho k sedlu.“

Boromír spatřil Vladislava jako temný obrys na popředí rudých plamenů. I když převyšoval většinu svých mužů, tak se ze seržantovy perspektivy jevil jako mravenec sledující požár mraveniště. Muselo uběhnout ještě mnoho dalších minut, než se svou jízdou četou přiblížil do vzdálenosti, která umožnila rozlišit Vladislavův ustaraný výraz. Pak už ale stačilo překonat jen poslední prudký svah a Boromírův světlý grošák Povětroň stanul bok po boku Vladislavova hnědáka Vichra.

„Prej ste se něco dozvěděli o Jaromírovi?“

„Dozvěděli, Boromíre, ale není nám to nic platný. Pravděpodobně se setkal s tím zbojníkem a ten ho před pár dny vzal na tenhle hrad. Víme, že se sem před pár hodinami možná vrátil, ale to je vše.“

Boromír zaměřil pohled skrze otevřenou bránu plnou hořících trámů, jež blokovaly průchod. „Dovnitř se jen tak nedostanem,“ konstatoval, byť to bylo zřejmé.

„Nejspíš ho někam odvezli.“

„Možná. Ale je taky možný, že je uvnitř potřebuje naši pomoc.“

„Nevím, co mám dělat, Boromíre. Čekat až to dohoří? To už ale může bejt pozdě, ať už na záchranu či na stíhání. Možná je lepší začít se stíháním co nejdřív, dokud je stopa ještě teplá. Ale, co když je opravdu někde uvnitř?“

„Je tu ještě třetí možnost, Vladislave. Někdo se může pokusit dostat dovnitř a obhlídnout to tam. Na nádvoří to nevypadá zase tak zle. Trochu kouře, ale žádný plameny.“

„Nemůžu riskovat smrt žádnýho svýho muže.“

„Půjdu tam já,“ rozhodl se Boromír.

„Žádnýho svýho muže! I za tebe zodpovídám, příteli.“

„Zakážeš mi to rozkazem?“

„Víš dobře, že jsme ti nikdy nedal žádné skutečnej rozkaz. Nikdy to nebyla potřeba.“

„Ani teď není. Já sám nejlíp vím, co mám dělat. Slibuju ti ale, že dám na sebe pozor.“

Boromír se dříve než domluvil rozjel kolem hradu. Netrvalo to ale ani pět minut a vrátil se.

„Myslím, že se tam dostanem. Potřebuju na to ale jednoho gardistu z druhý jízdni. Pokud mi ho ale Valibor půjčí.“ Boromir se rozhlédl. „Nikde tady ale seržanta nevidím. Snad se mu něco nestalo,»chudáčkovi«?“

„Dostal to kamenem do hlavy, když obkličoval vesnickej hampejz. Nic vážnýho, musel sem ho ale odvolat do Tejna.“

„Chvála bohům. Někdy se jim podaří zařídit i docela dobrou věc.“

„Jakejm bohům? Ten kámen na něj nejspíš hodil ten náš lapka a zdravotní dovolenou sem mu nařídil já.“

„Tak teda chvála tobě, veliteli. I když za tím vším stejně musel stát nějaký hodně přejícnej bůh. Můžu si teda toho chlapa půjčit?“

„Si velitelem týhle akce, Boromíre.“

Boromír se už nezdržoval dalším rozhovorem, rozjel se mezi mužstvo a po chvíli se vydal na druhou stranu hradu následován svobodníkem Rastiborem. Za nimi se rozjel i Vladislav, kterého zajímalo co se bude dít.

„Vylezeš tam, Rastibore?“ zeptal se seržant pod návětrnou hradbou přerušenu několika asi čtvrt' pídě širokými téměř svislými puklinami.

„Brnkačka, seržo.“

A byla to opravdu „brnkačka“. Svobodník zaklínil své prsty do jedné z puklin a nečekaně snadno stoupal po svislé hradební zdi.

„Seržo?“ podivil se Vladislav v okamžiku, kdy svobodník opatrně přelézal parapet.

„Valiborovi při tom jeho proaktivním velení trochu upadla disciplína. Ale teď není čas to řešit. Nejdříve musíme zachránit Jaromíra.“

Rastibor už mezitím stál na ochoze a házel dolů lano. Boromír ho elegantně zachytil a bez zaváhání vyšplhal nahoru. Na ochoze zamával Vladislavovi a podíval se dolů do nádvoří. Stál přímo nad stájemi, které už jen doutnaly. Žhavé uhlíky však dávaly najevo, že tudy cesta nevede.

„Tamhle to vypadá líp,“ ukázal Rastibor na krátký úsek nádvoří chráněný jen hradbou.

„Dobře, deme tam,“ rozhodl Boromír a rozběhl se po zčernalém ochoze. „Zkusíme to tady. Drž mi lano a počkej až se vrátím.“

„Nebude lepší, když půjdu s váma...“ svobodník se zamyslel, „... pane. To lano můžu tady nahoře uvázat.“

„Je to bezpečný?“

„Umím vázat ty nejlepší uzly v celý Stráži. A když budem dva, tak to mnohem rychlejc prohledáme.“

„Tak dobře. První du já a pak ty, frajtre.“

Slaňování Boromíra vždycky bavilo a dolů to bylo jen pár sáhů. Dole počkal na svobodníka a rozdělil úkoly.

„Ty prohledáš vyšší patra, pokud se do nich dostaneš

a já si vezmu na starost přízemí a sklepy. Sejdem se tady u lana.“

Hrad byl spíše větší tvrzí, a tak Boromír očekával, že průzkum bude záležitostí pár minut. Pak ale vstoupil do sklepení a zjistil, že to nebude tak snadné. Většinou to byly jen prázdné chodby, zapáchající a pokryté vlhkým slizem. Dole pod mučírnu však objevil místnost, do níž někdo ukládal zohavené mrtvoly. Celou věčnost se musel přemlouvat, než do ní vstoupil.

— *Může tam být. Je to můj přítel – možná je mrtvý, ale musím mít jistotu.*

Když po pár minutách vyšel, byl bledý jako křída. Klekl na kolena a začal zvracet. Až pak se trochu vzpamatoval a začal vystupovat nahoru, ztrativ náhle naději, že nahoře stále ještě může svítit slunce.

Dříve než denní světlo, ale spatřil svobodníka, který mu šel naproti.

„Co se vám stalo, pane seržante?“ I on byl ve světle louče pobledlý.

„Nic, svobodníku. Jen tam bylo, sakryš, málo vzduchu.“

„Viděl ste to?“ ukázal svobodník na rozkopnuté dveře mučírny.

Boromír přikývl. Náhle se mu chtělo zase zvracet.

Rastibor se zahleděl seržantovi do tváře a podařilo se mu vcítit do jeho pocitů. „Tam dole? Tam bylo ještě něco hroznějšího, pane?“

„Něco hroznějšího, svobodníku. Něco mnohem hroznějšího. Nemůžu o tom, kurva, mluvit. Tys něco našel tam nahoře?“

„Jen mrtvou ženu, někdo ji podřízl hrdlo. Nejspíš služka. A taky tři mrtvé psy.“

„Žádné stopy, po těch, co tu žili? Nějaké stopy po panu Jaromírovi.“

„Ne, pane.“

„Pomož mi na vzduch, svobodníku. Nedá se tu pořádně dýchat.“

„Rád, pane.“

Těch posledních pár sáhů k povrchu se zdálo nekonečných. Na konci je ale čekalo světlo. Slunce svítilo, jako by se nic nestalo a všechno to, co spatřil v podzemí, se zdálo jen zlým snem.

Na čerstvém vzduchu se Boromír trochu vzpamatoval a rozhodl se prozkoumat i plochu malého nádvoří. Proplétali se mezi dohořívajícími troskami a snažili se vyhybat se dýmu, který se z nějakého podivného důvodu rozhodl nestoupat do vysokého povětří.

Boromír začal kašlat a z Rastiborových krhavých očí vytékaly proudy špinavých slz. „Musíme se vrátit, pane Boromíre. Jinak se už nedostanem ven.“

„Máš recht, Rastibore.“ Boromír se naposledy rozhlédl kolem sebe. V ten samý okamžik se odvážnému slunečnímu paprsku podařilo proniknout až do předpekli a zalesknout se na něčem zlatavém, něčem téměř zadupaném do prachu.

Boromír se pro ten předmět sklonil a vzal ho opatrně do dlaně.

„Co to je?“ zajímal se svobodník.

Boromír z předmětu odfoukl poslední zbytky prachu. „To je starej královskej denár. Poslední vzpomínka, která panu Jaromírovi zbyla na jeho sestru. Dárek, který mu dala pár dnů předtím, než se vydala na cestu, z níž se už nevrátila.“

„Vypad' mu?“

„Ne. Takovýhle věci se jen tak neztrácej. Nechal nám ho tady, abysme věděli, že už ho tady nemusíme hledat.“

Vladislav se s nadějí obrátil na velitele dvojčlenné průzkumné hlídky. Vyslal ji ještě předtím, než Boromír pronikl do hradu, ale vrátila se až dlouho po něm.

„Našli ste nějaké stopy?“

Z oblohy se na ně snášel černý popel vypadávající ze sloupce dýmu, jenž se v silícím větru stácel k východu. Občas je zasahovali i větší doutnající oharky a též ohořelé útržky papíru, snad poslední zbytky eposu ale spíše žárem zčernalé číslice Pařezovy účetní rozvahy s nepromlčenými krví zbrocenými *má dáti*.

„Našli, pane kapitáne. Cestou sme potkali nějakýho vidláka a toho sme přesvědčili, aby nám řek', co viděl. A viděl toho dost. Hradní pán spolu s dvěma svejma chlapama jel před pár hodinama cvalem na sever k horám.“ Desátník ukázal rukou k údolí, které prořezávalo

předhůří a mířilo k vysokým horám na lehce zamlženém obzoru.

Vladislava by sice zajímalo, jak toho venkovana přesvědčili, ale rozhodl se raději neptat. Jeho výraz však pravděpodobně hovořil za něj.

„Nic moc sme mu neudělali, pane. Stačilo, když mu tady Něžmír ukázal své pěsti. A pak mu dal malou výchovnou přes hubu, když si nás – vévodovy gardisty – dovolil označit za »chudáky, co strkaj nos kam nemaj«. Má jen trochu pochroumanej nos a natržený obočí.“

— *Co by asi měl pochroumanýho, pokud by si od Něžmíra zasloužil »velkou výchovnou«?* „Byl mezi nima pan Jaromír?“

„Jeden z těch jezdců, by podle popisu odpovídal. Podle toho venkovana měl světlý vlasy, ale prej se sotva držel na koni.“

Vladislav si vzpomněl na Boromírova slova o mučírně v podzemí hradu. — *Vždyť to nemusí bejt skrz mučení, snažil se v duchu utěšit. Jaromír není zrovna skvělej jezdec.*

„Dokážete je stopovat, svobodníku?“

„Nejsem moc dobrej stopař, pane. Ale je nebude těžký stopovat. Nemaj čas zametat stopy a navíc, jak sme zjistili, jeden z nich krvácí.“

„Krvácí?“

„Každejch pár desítek sáhů je na tý cestě trocha zaschlý krve.“

— *Chudák Jaromír.*

Jeho i vévodovi jezdcí, všichni už v sedlech, ho upřeně pozorovali a čekali na jeho rozhodnutí.

„Hoňte je! Hoňte do úmoru!“ Vladislav použil prastaré zvolání, které, pokud je vydal oprávněný muž, mělo sílu soudního rozsudku. Pokud by se stíhaní bránili, mohli by je vojáci bez milosti zabít. A Vladislav tím oprávněným byl, neboť jako kapitán mohl stíhat i ty, kteří ještě nebyli odsouzeni a nepotřeboval přitom ani předběžný souhlas vévody.

Boromír, který seděl na Povětroňovi po jeho boku, se hned ujal operativního velení. „Stopař jede jako první. Pak jedu já a všichni ostatní za mnou. Snažte se šetřit koně, odpočívat budem až po setmění.“

Vladislav se zařadil hned za Boromíra a když po pár desítkách honů zabočili na cestu vedoucí k jihu, sledoval, jak jeho přítel pečlivě kontroluje stopařovu práci. U velké stopy krve na břehu vyschlého potoka dokonce zastavil, seskočil s koně a dlouhé vteřiny vše podrobně zkoumal. Pak pohlédl na Vladislava a na jeho němou otázku oznámil: „Maj veľkej náskok. Čtyři, pět hodin nejmíň. Tady Jaromír nejspíš spad’ s koně. Ale zdá se, že ho na něj zase dostali.“

I druhou mnohem konkrétnější otázku vyčetl jen z velitelových očí. S odpovědí si však dal na čas. Byl už nazpět v sedle, když promluvil: „Naději ještě máme. Pokud je Jaromír ještě naživu a ještě pár hodin to vydrží.“

— *A co když nevydrží?*

Boromír se otočil a rozjel se tryskem za stopařem. Po chvíli si však, nejspíše jen sám pro sebe, zašeptal několik slov. Vladislav, jenž ho mezitím dohnal a jel těsně vedle něj, je přesto zaslechl.

„Pak se postarám, aby ho ti hajzlové dlouho nepřezili.“

Pařez se rozhodl, že při rozhovoru s Jaromírem nepoužije biče, ačkoliv tušil, že to bez něj nebude tak snadné. Byl pozdní večer prvního dne a Jaromír seděl u ohně, který si rozdělali ve skalní rozsedlině. Jehňátko si lízal rány někde ve skrytu, ale jeho štkání občas přehlušilo i vodopád vrhající se z malé skalky čtvrt honu od jejich dočasného tábora.

Odřady uvnitř mozku nelítostného vraha byly sice vzorně sešikovány a připraveny k útoku, ale za nimi se rýsovala nepostižitelná nejistota.

„Tak ti chlapi na koních s tebou nemají nic společného?“

„Nemají.“ Jaromír odpovídal krátce a klidně.

— *Překvapivě klidně na někoho, kdo utekl Jehňátkovi z lopaty a stojí před nasraným lesů pánem.*

„Nezprznils nějaký dítě či pannu? Někoho, kdo má příbuzný, kteří si můžou dovolit najmout si pár ostrých chlapů?“

„Nezprznil.“

„Pak si možná okradl nějakého šlechtice či nóbl obchodníka?“

„Nic takového.“

„Takže máš v tomhle ohledu úplně čistý svědomí?“
— *Jak dlouho už jsem nemluvil s někým, kdo rozumí slovu »svědomí«? A navíc jsem ho nemusel hned potom zabít.*

„Mám.“ V Jaromírově hlase nezazněl ani náznak uražené plačtivosti.

„Tak potom si zrádce, který mě zradil za pár grošů.“

„Nikdy jsem vás nezradil, pane Hostibore.“

— *Hostibor... Proč jsem mu jen řekl své pravé jméno. Myslel jsem si, že je to bezpečný, protože nikdo z těch, co ho znali, už není naživu. Přesto mi připomíná minulost, která už není a nikdy se nevrátí. Jméno je klíčem k srdci.*

„Přísahaj při Velesovi, Jaromíre!“

„Přísahám při Velesovi, že jsem vás, pane rytíři, nezradil. Ať jsem proklet Perunem a Velesem, ať zezlátnu jako zlato, ať jsem rozsekán vlastní zbraní!“

— *Zní to přesvědčivě. Ale... co když je jako já. Křivě bych přísahal i na smrt své matky a na bohy už dávno nevěřím. Pokud by byli nad námi, už dávno by mě srazil hrom, či sežral mor... Všichni, ale nemůžou být jako*

já. Pokud už tedy nejme všichni v pekle. „Věřím ti, alespoň prozatím. Budeš mně ale prosit, abych dovolil Jehňátkovi pohrát si s tebou, pokud si zalhal nebo mě někdy zradíš. Já jsem totiž horší než on, protože to, co on dělá puzen nízkými zvířeckými pudy, to já dělám s rozmyslem.“

Myšlenky ve zbroji v jeho hlavě se rozhodly dát si na chvíli pohov, neboť útok byl odvolán. — Přesto bych byl raději, kdybych to nikdy nemusel udělat. Zabil bych člověka, který se mohl stát mým přítelem.

Boromír se dlouho rozhodoval, zda Vladislava vzbudí. Kolem zuřila jarní bouře a kapitán usnul únavou kryt převisem. Ostatní už takové štěstí neměli. Převis byl mělký a jedinou alespoň částečnou ochranou byly kořeny suché černé borovice v jeho středu. Polosedě se opíral o sedlo a ve spánku se usmíval. Idylický obrázek narušoval jen sopel, který mu stékal z nosu.

— Zase má tu svoji májovou rýmu. Mám ho probudit? Když ho ale neprobudím, tak si to můžu do konce

života vyčítat. Opatrně se sklonil a lehce se dotkl velitelovy rozevřené dlaně. Byla studená a vlhká.

Vladislav se zachvěl a otevřel oči. Chvilí se díval na Boromíra a pak se zeptal: „Děje se něco?“

„Jeden z gardistů to tady prej zná a před chvíli sem slyšel, jak ostatním říká, že je tady nějaká zkratka – podzemní chodba, která vede na druhou stranu hor.“

„Proč to neřek' dřív?“

„Myslím, že z ní má strach.“

„Ze zkratky?“ ověřoval si Vladislav.

„Mluvil něco o nějakých mstivejch přízracích.“

„Přived' mi ho.“

Gardista sporé postavy stále ještě seděl s kamarády pod vzdáleným stromem a snažil se zahřát si prokřehlé ruce. „Vy ste asi něco slyšel, seržante,“ konstatoval ponuře, když nad ním Boromír tiše stanul, aniž by seržantovi vzhlédl do tváře.

„Nechtěl sem to slyšet, ale už se stalo.“

„Že já si, kurva, pustil hubu na špacír. Chtěl sem jen trochu vystrašit svý kamarády.“

„Takže sis si to vymyslel?“

„Ne, pane. Můj dědeček tou cestou skutečně šel.“

„Takže se dá projít?“

„Možná. Ale můj dědeček z toho prej zešedivěl už v necelejch dvaceti.“

„Kapitán by chtěl o té cestě slyšet něco víc.“

Voják zůstal sedět a bez pohybu zíral na Boromírovy zablácené škorně.

„Hned, desátníku.“

Desátník pomalu vstal, ale jen proto, aby opět po chvíli ztuhl.

„Je to rozkaz, desátníku.“

„Vy si opravdu chcete vzít pana kapitána na svědomí, pane? Normálně mi není nic do věcí pánů důstojníků, ale pan kapitán je dobřej chlap. Nerad bysem způsobil jeho smrt.“

„Tvý slova ho asi nejspíš nezabijou.“

„Mý slova ne, pane. Ale může ho zabít jeho špatný rozhodnutí.“

„To nech na něm, desátníku. On je velitel.“

Vladislav je očekával s hrnečkem mátového čaje v rukou a čistým nosem. Z hrnečku se kouřilo a čaj nádherně voněl. „Slyšel jsem, desátníku, že víte o nějaký kratší cestě skrze hory. Hodně by nám pomohla, protože se naše ztráta téměř nezkracuje. Těsně před bouřkou sme viděli jejich oheň aspoň tři míle před náma.“

„Vím o nějaký kratší cestě, vede podzemím, ale tou byste určitě nechtěl jet, pane kapitáne. Jen pár mužů se do ní odvážilo, a jen můj dědeček vyjel ven. A to ještě tou špatnou stranou.“

„Špatnou stranou?“

„Tou, kterou tam vjel, pane.“

„Takže ani není jasný, zda je to opravdu průchodný.“

„To teda není, pane. Ale má to dva konce. A pak je tu to proroctví.“

„Jaký proroctví?“

„Proroctví slepýho mládence, kterej prej už za časů posledního krále prorokoval, že tou cestu jednou někdo projede. Musí však bejt splněný tři podmínky.“

Boromírovi se to přestávalo líbit. — *Ten chlap si určitě vymejší. A leze to z něj, jak z chlupatý deky.*

„Jaký podmínky?“ Vladislav byl vzácně trpělivý.

„Za první musí se jednat o pomoc příteli. Tak to je v cajku. Za druhý musí to bejt právě sedm chlapů.“

„To nebude právě snadný,“ zhodnotil druhou podmínku Boromír.

„A za třetí, jejich velitel musí bejt příbuznej krále.“

— *A pic ho kozla!* Boromír raději mlčel a ani kapitán dlouho nepromluvil.

„To by nemusel bejt zase tak velkej problém,“ přerušil Vladislav ticho.

„Snad nemyslíš na Boleslava? Ale to je jen vojvoda.“

„Co není, může ještě bejt. Co jinýho vám řek' váš dědeček o tý cestě, desátníku?“

„Prej jsou tam ohniví démoni, který šlehaj plamenýma metlama a smolou pálej to, co maj chlapi v rozkroku.“

Následovalo další ještě delší ticho.

„I přesto se o to musíme pokusit. Pojedete s náma, desátníku? Potřebujem někoho, kdo to tady dobře zná a bude nás víst.“

Desátník se dlouho díval do Vladislavových očí, ale nakonec přikývl. „S váma to risknu, kapitáne.“

„Tak to už máme tři dobrovolníky.“

— *Mě se ale nikdo, kurňa, neptal.*

Jehňátko mlčky snášel krutou nespravedlnost. Byl to on, kdo našel nevelký převis, kam se mohli ukrýt před přicházející bouří, nicméně se pod ním nenašlo místo pro něj. Pařez si k sobě pozval Jaromíra a chudák Jehňátko zůstal na dešti. Velitel i učitel seděli u malého ohýnku a téměř nepromluvili.

— *Proč ho nezabije? Jiný chlapy zabil za jediný slovo, který se mu nelíbilo. Proč ho nedá na hraní mě? Sem přece jeho věrnej pes a každej pes si občas zaslouží kost.*

„Pořád se nás drží jako hovno košile. Kdy je to přestane bavit?“ obnovil po dlouhé přestávce hovor velitel. Bouřka mezitím začala ztrácet na síle.

„Možná se domnívají, že jste ten zbojník, který tady už pár měsíců loupí a vraždí.“

„Proč si myslíš, že si to myslí? Nejspíš proto, že jsi jim to řekl ty.“

„Jak jsem jim to mohl říct, když jsem vás ani neznal. A dokonce ani teď nevím jistě, zda jste ten zbojník.“

„Ale máš určité podezření?“

„Dost silné podezření. Proč byste jinak zapálil svůj hrad a dal se na útěk před vojáky. A běžní hradní páni si také nevydržují něco takového,“ Jaromír ukázal přímo na Jehňátka, který se jako zmoklá slepice krčil pod popršelým smrkem. „A také nevraždí své služebnictvo.“

„Já mám naopak silné podezření, že jsi se v té hospodě neobjevil náhodou. Takže mstitel nebo psanec, jehož láká zbojnické řemeslo?“

„Co si myslíte vy?“

„Neměl bys mi to říct spíš ty?“ Pařez ale nečekal na odpověď. „Ale ta hra mě zatím baví, takže si počkám. Teď se ale musíme znovu vydat na cestu, bouře už končí a do noci ještě pár hodin chybí.“

Pařez vstal, vydal se ke koním a Jaromír ho následoval. Jehňátko nečekal na velitelův příkaz a začal uklízet. Uhasil oheň a dokonce se snažil ho alespoň trochu zamaskovat.

Pařez vyvedl svou ryzku na cestu, která se zde vinula vysoko nad úzkým údolím s burácivou bystřinou uprostřed. Bouře se už vzdalovala, ale právě když zvedl nohu do třmenu, udeřil do blízké skály opozdílý blesk. Bylo to dostatečně daleko, aby jim nehrozilo bezprostřední nebezpečí; oslnivý záblesk a následné hromobití však vyplašilo koně. Nejhuře dopadl velitel, jenž byl svou kobyalkou sražen do propasti. Na poslední chvíli se sice zachytil kořenů, nohám však chyběla pevná opora a tak byla jeho pozice uprostřed mezi nebem a zemí dlouhodobě neudržitelná. „Tak pomůžte mi, k sakru, někdo?“ ozval se po chvíli.

Jehňátko zaváhal, protože byl stále dezorientovaný a především uražený, a tak s pomocí jako první přispěchal Jaromír. Navzdory nebezpečí a s bolestným zasténáním poklekl a Hostiborovi nabídl pomocnou ruku. Ten ji pevně uchopil a po chvíli se mu podařilo přesunout své těžiště do bezpečí. Dlouhé vteřiny ale jen bezvládně ležel, zhluboka dýchal a díval se svému zachránci do očí. Až pak našel sílu na jediné slovo: „Děkuju.“

— *Ten zasranej čaroděj mi ukrad' pánečka. Už nebudu kamarád velkýho a chytrýho pána, kterej umí číst a psát a nikoho se nebojí. Už nikdy mi neřekne: „Tebe nemít Jehňátko, tak bych se cítil jako největší zloduch na celým hradě.“ To poznání zasáhlo Jehňátka silou, vůči níž byl blesk jen neškodné zajiskření.*

— *Zlej, zlej učitel! Rozběhl se, aby se jednou provždy zbavil muže, jenž ho připravil o jediné skutečné přátelství v celém jeho životě. Zlej, zlej čaroděj!*

Už mu zbýval poslední sáh k završení pomsty, když ho jeho milovaný pán poprvé a zároveň naposledy zradil. Strhl Jaromíra na sebe a Jehňátka už nemohlo nic zastavit. Pád, který ho čekal, byl dlouhý, ale matka příroda ho v těch pár posledních vteřinách neopustila. Poprvé v životě pocítil všepohlcující štěstí.

— *Tak tahle se cítí ptáci.*

Vladislav pečlivě zkoumal vchod do podzemí. Nebylo na něm nic podivného, žádná magická vzlínající mlha, žádné tajemné zvuky z podzemí, žádný prastarý

strážce ani žádné stěží čitelné nápisy. Prostě jen díra ve skále. — *A uvnitř tma jako... v pytli.*

Vichr nasál trochu zatuchlého vzduchu do nozder a nespokojeně zafrkal.

— *A smrdí to hůř než dračí pelech.* Na okamžik zaváhal, pak se ale obrátil ke svým mužům: „Ze sedla, chlapi. Půjdem tam po svejch a koně budem víst. Bra-tibore, ty pro každého zapal pochodeň.“

Dva dobrovolníci a čtveřice mužů bez závazků opustila v šeré vzdálenými blesky osvětlované hodině hřbety svých koní a postupně přebírala čadící pochodně vyrobené z borovicových větví.

Vladislav počkal až se dostane na všechny, naposledy se zadíval na oblohu, kde se mezi vysokými mračny začaly objevovat hvězdy první velikosti, a vstoupil do jeskyně následován ostatními muži.

Vstupní chodba byla úzká avšak vysoká a po pár honěch začaly její strop prolamovat komíny, jejichž horní partie tonuly ve tmě. Dno bylo pokryto netopýřím trusem, ale jeho původce neviděli. V jednu chvíli jim

však kolem nohou proběhly malé stíny, v nichž Vladislav rozpoznal párek lišek.

Poté se chodba snížila, zatočila ostře doleva a začala prudce klesat. Strop už byl jen pár pídí nad jejich hlavami, když se chodba začala opět rozšiřovat a vzduch ztěžkl. Z postranní neprůchodné chodby se k nim připojil malý podzemní tok a spolu s ním vstoupili do rozlehlé prostory jeskynního dómu. Vladislav hlasitě vydechl. Temné kameny a krápníky začaly barevně světélkovat a s každým dalším krokem jasněly až nakonec explodovaly do ohňostroje duhových barev. Z oslňujícího víření spektra se postupně zhmotňovaly zlaté stěny a vysoký rudý běhoun, který záhy obklopily dívky oblečené ve svůdném spodním prádle. Všechny se Vladislavovi nabízely, ale ten dále kráčel po koberci míře k velké posteli s nebesy a bělostným baldachýnem.

Když se byl přiblížil na dosah, baldachýn se před ním rozevřel a on spatřil dívku tak spanilou, až se mu zatajil dech. Dokonalé tělo jí kryla téměř průhledná říza a také antracitově černé dlouhé vlasy, jejichž jemné

vlnky zvýrazňovaly veškeré její vnady. Hluboce se nadechl a ucítil rybízově vanilkovou vůni se špetkou citrusu. Dívka mu pokynula a on se za ní vydal do středu ohromující plochy prachových peřin. Jeho oblečení zmizelo a on nahý s rozkoší ztratil rovnováhu a dopadl na záda. Vůně zintenzívnila a on spatřil její nádherně tvarovanou tvář, jak se k němu sklání. Jeho živočišná podstata se pomalu připravovala k vyvrcholení, mozek však vysílal mírně zmatené signály. Byť se nacházel uprostřed péřového ráje, něco ho nepříjemně tlačilo do lopatek, na zátylku cítil podivný chlad a především hrozilo, že kýchne.

„Nemáte náhodou kapesník, slečno?“ zeptal se, přestože tušil, že dívka ho nemá kam ukryt. Pak už následovalo kýchnutí, které otřáslo celým jeho tělem. Dívka se divoce zavlnila a on se instinktivně otočil na bok. Do úst mu pronikla voda, zakuckal se a posadil se. Vůni stále cítil v chřípí, ale oči mu ukázaly temnou prostoru osvětlenou rudě žhnoucí pochodní a nevelké podzemní jezírko, v němž před pár vteřinami spočívala jeho hlava.

— *Světlo, musím zachránit světlo!* problesklo mu hlavou. Uchopil louč a rychlým pohybem, v ní vznítil slabý žlutavý plamen. V jeho záři spatřil odraz své tváře na nehybné hladině jezírka. Otřáslo jím to a tak raději opatrně vstal. Smyslná vůně se stala intenzivnější a kamenitá půda se změnila na elegantní mramorové stupně klesající do pářící lázně pokryté okvětními lístky a papírovými lodičkami, jež namísto stěžňů nesly malé blikající svíce. Na okraji zorného pole se ve vodě začala formovat nahá ženská těla. Znovu kýchl a pro jistotu klesl na pravé koleno. Levou rukou si omyl tvář a když se rozhlédl, spatřil jen vlhké kameny a ledově chladné vody jezírka. Opět pomalu vstal, ale obraz kolem něj se naštěstí příliš nezměnil. Jen na některých kamenech a nevysokých stalagmitech bylo půvabně rozházeno ženské spodní prádlo. Nedbal toho stejně jako intenzivního tlaku v intimních partiích a pomalu se vydal zpět po svých stopách otištěných v jemném písku. Nejdříve překročil několik prastarých lidských koster, brzy ale narazil na ležící těla svých druhů. Všichni měli zavřené oči, ale přesto roztouženě chrčeli a sténali a údy se jim trásly intenzivní slastí. Výjimkou

byl pouze desátník průvodce, který přerývavě vrískal a kousal se do rtů až je měl celé zkrvavené.

— *Při bozích, co se to děje? ... Spí? Nebo je to nějaká ošklivá nemoc? Musím je probudit!*

Probouzení ale nebylo vůbec snadné. Nepomáhal křik, třesení ani razantnější prostředky. Jediný, kdo se alespoň trochu reagoval byl desátník. Když ho párkrát kopl do žeber, slastně zasténal, z úst se mu vydralo jediné slovo: „Ještě!“ a obrátil se, aby nabídl i druhý bok. Snad proto se soustředil na něj a po pár desítkách minut úsilí a s pomocí mnoha dlaní vody z potoka se mu ho podařilo přivést do stavu, kdy se s ním dalo elementárně komunikovat.

„Musíme odtud rychle pryč!“

„Proč? Ti démoni nejsou zas tak špatní.“

„To je jen mámení smyslů, desátníku. Pokud tu zůstanem, tak všichni zemřem. Už vím, co nám tady hrozí. Pomožte mi s nima.“

„Proč? Právě teď připravovali vroucí smůlu.“ Desátníkův obličej zračil stejně nespoutaný chtíč jako odraz Vladislavovy tváře na hladině jezera.

Vladislavovi nezbylo než se uchýlit ke krajním prostředkům. „Když mi pomůžete, tak vás dám zbičovat.“ Nabídka bohužel neměla požadovaný účinek. Démoni v desátníkově mysli přinášeli onačejší povyražení. Vladislav se snažil vzpomenout na to, co slýchal od starších vojáků. „Nechám vám vypálit cejch.“

Desátník se zvedl na kolena a dychtivě se zašklebil. „Opravdu, kapitáne?“

„Opravdu.“

„Co teda potřebujete?“

„Najdřív najděte naše koně a pak na ty koně nějak musíme dostat mužstvo.“

To se ukázalo obtížnějším úkolem než se původně zdálo. Koně byli neklidní jako v říji a flémovali a muži nebyli jen mrtvou vahou. Jeden ze svobodníků se bránil vášnivými polibky a Boromír v extázi roztrhl Vladislavovu košili.

Navzdory tomu se po necelé hodině vydala podél podzemního toku kavalkáda koní nesoucích bezvládná těla vedená nesourodou dvojicí sexuálně vzrušených mužů. Po pár honech ale naštěstí polevil tlak ve stydké

oblasti a hustota okololežících spodniček klesla na rozumnou mez.

Když se poté cesta odklonila od bystřiny a začala stoupat, vzhlédl desátník ke svému veliteli a s provinilým výrazem ve tváři se ujišťoval: „O tom, co se tam dole stalo, asi radějc nebudem mluvit, kapitáne.“

„Ne, radějc ne, desátníku.“

Po další čtvrt hodině se muži na koních začínali pomalu probouzet z oblouznění a desátník se podruhé obrátil na kapitána tentokrát s určitou nadějí v hlase: „No, nešlo by alespoň to bičování...“

„Na to si najděte jinýho oficíra, vojáku.“

Jaromír stál na břehu Západního moře a sledoval nezvyklou mořskou bouři. Zapadající slunce zlatilo divoce stříkající pěnu vznášející se nad propastmi temně černých vln, jež se zvedaly do výše nedostižné suchozemským čtvernožcům. Jak slunce klesalo k obzoru záře bronzověla až nakonec připomínala rudou měď. Zároveň se utišil vítr a mořskou hladinu křižovaly vlny, jejichž hřbety nepřevyšovaly lidská měřítka. V několika

málo okamžicích se rozplynuly i ony a oceán spojil s nebesy.

Zářící kotouč se nyní téměř dotýkal horizontu a zkrvavělý odlesk rozepjal světelný most dlážděný sítí drobných vlnek. Okolní svět potemněl a po dlouhém světelném mostě přicházela silueta lidské bytosti. Nejdříve byla sotva zřetelná, ale jak se blížila, bylo zřejmé, že jde o ženu. Když vstoupila na písčité břeh, pozvedla levou dlaň v němém gestu rozloučení.

— Zůstaň se mnou, sestřičko!

Obraz znehybněl, ale Jaromírovo přání nenašlo naplnění. Světlý obraz začaly prostupovat vlasové trhlíčky dokonalé černě a jak jich přibývalo, obraz matněl a silueta mladé ženy se pomalu vytrácela, až ji nakonec pohltila všezachvacující noc.

— Jarmilo!

Jaromír otevřel oči a dokonalou temnotu snu vystřídal počínající rozbřesk se úzkým srpkem měsíce jen pár dnů před novem. Pak se mu vrátily i ostatní smysly. Bolestně cítil každé poranění, jež mu byly způsobily Jehňátkovy nástroje, největší bolest však nyní

přebývala v jeho srdci. Jeho blízcí byli mrtvi a jejich vrah ho měl v hrsti.

Pomalou pozvedl hlavu z chladné země a podíval se na Hostibora, který spal vsedě opřený o strom. Vlasy a vousy měl mokré od rosy, jejíž drobné kapičky pokrývaly i jeho čapku a dlouhý temně modrý plášť. Ve spánku se zdál bezbranný a zranitelný, ale Jaromír s jistotou věděl, že pokud tady někdo zemře, tak to nebude nemilosrdný lupič.

— *Nemám sílu ho zabít. A důvodem není to, že se bolesti stěžší pohnu. Ani to, že nemám žádnou zbraň. Hlava... celý problém je v hlavě. Nemohu a nikdy ho nebudu moci zabít. A, co je nejhorší, nezabiju ani sám sebe.*

Mladý učitel už dál nesnesl pohled na muže, který se měl stát jeho neblahým osudem, a zadíval se k východu, jenž počínal jasnět. Slabounká zář prvního úsvitu mu vehnala vlhkost do očí. Tichá velebnost probouzející se přírody sváděla bitvu s jeho rozervaným nitrem a byla tu naděje, že alespoň na chvíli otupí nesnesitelnou bolest. Pak se ale někde zpoza jeho hlavy ozval sotva slyšitelný zvuk. Otočil se a spatřil

oči. Oči, které ho zkoumavě pozorovaly. V těch očích nebyl ani náznak milosrdenství. Byly to oči dravce v lidské podobě.

— *Podobné oči jsem už viděl mnohokrát. A nebyli to pouze oči rytířů a korouhevních pánů. Stejně oči mají i někteří zemští úředníci a kupci. Se svou inteligencí a nadáním to mohl Hostimír dotáhnout vysoko. Namísto životů by lidi zbavoval jen přebytečných peněz či iluzí o zemském ráji. I přesto by z něj nakonec mohli udělat ochránce lidu nebo zvelebitele státu, čímž by si vysloužil i nějaký ten pomník... On by měl svůj pomník a já svou rodinu. Svět by možná nebyl spravedlivější, ale alespoň jeden člověk v něm by byl šťastnější.*

„Dnes dojedeme do Severního Záhoří, Jaromíre. Tam nás už nikdy nedostihnou. Je tam mnoho cest a mnoho tajných míst, které dobře znám, kde se lze schovat. Můžeme tak zůstat spolu – ty a já. Já jako tvůj velitel a ty jako můj přítel nebo otrok. Ještě stále si můžeš vybrat.“ Hostibor si protáhl své dlouhé nohy, vytrásl rosu z pláště a rukou si promnul zvlhlé vousy. „Ale teď, přines chleba a kabanos, a když budeš mít cestu

k potoku, tak nám naber do čutor vodu. Moc času na to ale nemáš. Za čtvrt hodinku odjíždíme.“

— *On mě nejspíš nikdy nezabije, uvědomil si s hrůzou Jaromír. A pokud ano, tak to nebude dnes. A já se nechci stát otrokem.*

Hostibor jel cvalem mlžně siným svítáním. Stezka už celou míli mířila prudce dolů ke vzdálenému moři. Další ostrá zatáčka nekonečné serpentiny jim odkryla pohled na několi kmenů, které jim v úžlabině necelý půlhon před nimi přehradily cestu. Za improvizovaným zátarasem se skrývali nečetní vojáci, jejichž přílby se slabě leskly. Další se objevili vzápětí na vrcholu svahu

Jaromír následoval Hostibora a kolem nich se rozkládalo mlžně beznadějně bezčasí chabě prosvětlené postupujícím svítáním. Cesta ostře zamířila k jihu a lupič jedoucí jen necelý sáh po jeho levici náhle zakolísal v sedle. Ve stejný okamžik zahlédl Jaromír před sebou slabý záblesk.

— *Vojáci, ozvalo se v jeho hlavě, když obraz několika mužů za zátarasem*

po levici. Ti drželi napjaté luky a z nich bez prodlení vypustili tři šípy.

První šíp jej zasáhl do stehna. Zdálo se, že pronikl až kosti a bolest vystřelila až do hlavy. Druhý ho neškodně minul a zabodl se do nedaleké jedle. Třetí mířil do jeho hrudi, ale Hostibor už mezitím začal padat k zemi, neboť se neudržel na koni.

Dopad byl tvrdý, ale odnesl to jen zadek a šíp, jenž se zlomil někde v ráně. Hostibor tak neztratil vědomí ani duchapřítomnost.

Rozhlédl se a spatřil velký žulový balvan, který by

dospěl až do jeho mozku. *Co tady dělají?*

Na levé straně se mezitím ozval podivný zvuk a Jaromír se instinktivně ohlédl. Hostibor se v nezvyklém úhlu nakláněl v sedle. Až v tuto chvíli si Jaromír všiml, že z lapkovy nohy trčí dlouhý šíp s hnědě rezavými péry.

Jaromír se podíval, odkud přiletěl, ale tím ztratil kontrolu nad svým koněm. Začal nezadržitelně padat a dříve než dospěl k zemi, koutkem přivírajícího se oka zahlédl, že podobný osud postihl i Hostibora.

Bolest při dopadu překonala Jaromírovy nejhorší

mu mohl poskytnout alespoň nějaké útočiště. Na půl cesty k balvanu navíc ležel Jaromír, jenž se také neudržel na koni.

Noha se šípem byla jen omezeně pohyblivá, ale pomocí rukou a druhé nohy se po třech vydal k Jaromírovi. Ten ležel nehybně na zádech, ale jeho doširoka otevřené oči ho sledovaly.

Hostibor se rozhodl zůstat u Jaromíra. Vytáhl z pochvy svou dýku a přitiskl ji k učitelově hrdlu.

„Tak přece jen jsi nedůvtipný mstitel a zasraný zrádce. Žádný z těch šípů nemířil na tebe. Možná,

obavy. Náhle cítil, že Jehnátko zdaleka nevyužil celé jeho tělo, a že to co zůstalo nezraněno, může také svinsky bolet.

Nicméně neupadl do bezvědomí a s určitými potížemi mohl i dýchat. To však byl jediný pohyb, jehož byl schopen, nepočítáme-li otevření víček, které mu odkrylo pohled na modrošedou oblohu zenitu.

Tu mu po chvíli zakryla Hostiborova bolestí stažená tvář. Dýku v jeho ruce nespatriil, ale ucítil její příjemný chlad na svém spáleném krku.

„Tak přece jen jsi ne-

že to nepřežiju, ale ty tady zhebneš zcela určitě.“

Jaromírovi se po chvíli podařilo promluvit. Hlas měl tichý, ale překvapivě jasný. „Nezradil jsem. Přišel jsem, abych tě našel a pomohl tak spravedlnosti, ale nezradil jsem tě.“

„Protože jsi nedostal příležitost. Pokud by se ti nějaká naskytla, tak bys to určitě udělal.“

Jaromírova tvář byla mrtvolně bledá, ale přesto znovu promluvil.

„Byla by to moje povinnost. Abych zachránil ty, které bys ještě zabil, protože pro ty, kteří jsou už

důvtipný mstitel a zasraný zrádce. Žádný z těch šípů nemířil na tebe. Možná, že to nepřežiju, ale ty tady zhebneš zcela určitě.“

Jaromír zjistil, že může hýbat i rty a dokáže mluvit, přestože každá hláska prohlubovalo jeho utrpení. „Nezradil jsem. Přišel jsem, abych tě našel a pomohl tak spravedlnosti, ale nezradil jsem tě.“

Z lupičových úst začal vytékat tenký pramínek krve.

„Protože jsi nedostal příležitost. Pokud by se ti nějaká naskytla, tak bys to určitě udělal.“

„Byla by to moje povinnost. Abych zachránil ty,

mrtvi nebo trpí tvými činy už není záchrany.“

Myšlenky, předtím schované v anonymitě ozbrojeného davu náhle dostaly tváře. Hostibora nepřekvapilo, že jsou vesměs odporné a plné zloby, všiml si však i něčeho jiného. V jejich strašlivých tvářích se zračila únava. Nesmírná únava z vlekcího se života, jenž už dávno postrádal smyslu.

— *Nemám jim dát pohov, věčný pohov?* Ta myšlenka, jež se zrodila v dávno zapomenutém koutku jeho mysli, ale neměla dlouhého trvání. *Věčný pohov není nic jiného než smrt.*

které bys ještě zabil, protože pro ty, kteří jsou už mrtvi nebo trpí tvými činy už není záchrany.“

V Hostiborově unavené tváři se zrcadlil nějaký vnitřní svár.

Jaromírovy myšlenky se mezitím rozběhly překvapivou rychlostí. V krátkém kaleidoskopu mu předstřely celý jeho život zakončený vzpomínkou na Vladislava a Boromíra.

— *Možná jsou to oni. Ale ani oni mě už nezachrání.*

Jaromír si byl jist, že jen smrt mu může přinést úlevu a věčné vysvobození, přesto se mu z něja-

Pokud zemřou moje myšlenky, tak zemřu já a pokud zemřu já, tak zemřou všechny moje myšlenky.

„Ty budeš první z mých budoucích obětí, Jaromíre. Ale do té doby mi posloužíš. Tví přátelé tě nenechají jen tak zemřít.“

„Nechte mě odejít, jinak toho zrádce zabiju,“ zařval směrem k zátarasu až se jeho hlas vrátil v mnohonásobné ozvěně od skalní stěny. „Nebude to pro něj lehká smrt. Začnu tím, že mu uříznu ucho.“

Jaromír lapaje po dechu zesinal, přesto našel sílu odpovědět.

„To ti nepomůže, Hosti-

kého důvodu nechtělo zemřít.

V Hostiborových očích se opět usídlila rozhodnost. „Ty budeš první z mých budoucích obětí, Jaromíre. Ale do té doby mi posloužíš. Tví přátelé tě nenechají jen tak zemřít.“ Pak se ohlédl směrem k vojákům, kteří byli mimo Jaromírovo zorné pole. „Nechte mě odejít, jinak toho zrádce zabiju,“ zařval až mu od úst odletovaly krvavé sliny. „Nebude to pro něj lehká smrt. Začnu tím, že mu uříznu ucho.“

Následující nádech Jaromír cítil až někde hluboko

bore. Oni vědí, že nemám pro co žít. Zabils mi otce, bratra i sestru.“

— *Proč jsem mu říkal své jméno? Proč jsem jenom věřil, že se stane mým přítelem?* „Nikdy už mi neříkej Hostibor. A nepoučuj mě o lidském světě. Život sice většinou stojí za hovno, ale většina lidí na něm nesmyslně lpí, když cítí, že je ohrožen. A láska, ... láska je tou největší lidskou slabostí.“

V potvrzení jeho slov se před zátarasem objevil vysoký muž s ryšavými vlasy pod kapitánskou stříbrolesklou přilbicí zakončenou mohutným

v břicho a vzpomínka na blízké páčila víc než do ruda rozžhavené železo.

„To ti nepomůže, Hostibore. Oni vědí, že nemám pro co žít. Zabils mi otce, bratra i sestru.“

Krví podlité Hostiborovi oči se opět upřely na Jaromíra a v jeho hlase byl podivný smutek. „Nikdy už mi neříkej Hostibor. A nepoučuj mě o lidském světě. Život sice většinou stojí za hovno, ale většina lidí na něm nesmyslně lpí, když cítí, že je ohrožen. A láska, ... láska je tou největší lidskou slabostí.“

Lapkův pohled opět zamířil k zátarasu. Ze stej-

černobílým chocholem. Krk a horní část trupu mu kryl krátký osníř. „Bojuj se mnou, rytíři. O můj život i život mého přítele,“ prohlásil, když se několika pevnými kroky přiblížil na tři sáhy.

— *Troufá si na mrzáka! Ale já vím, jak vyrovnat šance. Jakkak asi skončí souboj starýho krippla s mladým skopcem?*

„Nevěř mu, Vladislave!“ zvolal Jaromír, bylo už ale pozdě.

Zbojník bez přípravy a jediného náznaku vrhl svoji dýku k ohanbí přicházejícího kapitána a druhou rukou se pokusil umlčet

ného směru se ozvaly přibližující se kroky. Jaromír pootočil hlavu a spatřil Vladislavův obličej pod přilbou. V popření Hostiborových slov se se soucitem díval do přítelovi tváře. „Bojuj se mnou, rytíři. O můj život i život mého přítele,“ řekl hlasem, který od něj Jaromír nikdy neslyšel.

Snad proto poprvé pocítil skutečný strach. Strach o svého přítele. „Nevěř mu, Vladislave!“

Vše další se odehrálo v několika málo vteřinách. Hostibor hodil svoji dýku a tlak na Jaromírovo hrdlo zmizel. Bolest ustoupila

muže, který ležel pod ním. Rána Jaromírovi roztrhla ret, ale Hostibor tím ztratil rovnováhu a svět se s pomocí páky Jaromírova kolena obrátil proti němu. Šiky myšlenek se rozeštoupily, aby mlčky sledovaly, jak jejich hostitel padá k zemi a ten, jenž byl ještě před chvílí v jejich moci, si rukama chrání hlavu před úderem, které mu kamenem uštědřoval bezbranný mstitel. Pak začaly potupně odhazovat zbraně, aby se spasily útekem před nevyhnutelnou zkárou. Nic jim to však nebylo platno, postupně mizely v nebytí a ty, jež

elektrizující energii, jež prostoupila celé jeho tělo. Sevřel v dlani kámen, jehož se byly dotýkaly jeho prsty, ústa mu zasáhla Hostiborova pěst v kožené rukavici a energie našla svůj cíl. Instinktivně pozvedl pravé koleno a zapřel se o podklesávající stehno svého protivníka. Hostibor nedokázal získat ztracenou rovnováhu a s bolestným zasténáním se svalil do balvaniště vedle Jaromíra.

Ten využil posledních zbytků sil a nyní to byl on, kdo získal převahu. Zapřel se o zdravější ze svých rukou a druhou začal hlava

pohltilo nevědomí jako poslední, už nestačily reagovat na slova, která k nim rostoucí bolestí a bezmocí dolehla.

„Nech už toho, Jaromíre. Svý blízký už nezachráníš a sám se staneš vrahem...“

nehlava bušit do otřeseného lupiče kamenem.

— *Za sestřičku Jarmilu.*

Hostibor se bránil jen chabě. Kryl si rukama hlavu a snažil se odvalit pryč.

— *Za bráchu Vítka. Nebylo mu ani osmnáct.*

Kámen poprvé dopadl přímo na lebku. Hostibor podruhé a tentokrát mnohem slaběji zasténal.

— *Za tatínka Jiřího, kterého jsme měli všichni rádi.*

Z nově otevřené rány v hnědých zbojnickových vlasech se vyřinula krev.

— *Za toho, který nechce být otrokem a nemůže být přítelem takovýho hajzla.*

Jaromírův mozek postupně zachvátilo rudé šílenství a tak přestal vnímat svět kolem sebe. Jediné, co viděl, byl zkrvavený kámen; jediné, co cítil, byl pach krve a její lepivá vazkost.

Přesto jeho uši zaslechly slova pronesená někde v jiném nesmírně vzdáleném vesmíru.

„Nech už toho, Jaromíre. Svý blízký už nezachrániš a sám se staneš vrahem. Přenech ho lidský spravedlnosti!“

O tom, že přítelovu radu poslechl, ale nerozhodoval rozum. Rozhodlo tělo,

— které z únavy a bolesti od-
mítlo poslušnost.

Vladislav se zastavil u felčara, aby se mu převázal ošklivou řeznou ránu na stehně v těsném sousedství důležitého orgánu, kterou zanechala zbojníková dýka, ale hned spěchal k Jaromírovi. Všechny jeho myšlenky zastíňoval zneklidňující obraz, jak jeho přítel drží v pravici zkrvavený kámen a nechce ho pustit. V očích, které předtím odrážely nesmírný smutek, se usídlilo šílenství, ale jeho slova přinášela určitou naději. Když mu konečně kámen vyklouzl z dlaně, zašeptal: „Při bozích, nemůžu to udělat.“

— *Pokud to ale nebyla ta příslovečná poslední.* Tu myšlenku se Vladislav snažil rychle vytěsnit z mysli, ale nebylo to snadné, neboť Jaromír bezprostředně po těch slovech upadl do podivného spánku, ze kterého se ani po čtyřiaadvaceti hodinách neprobudil.

— *Je hrozně slabej. Plamínek jeho života může sfouknout sebemenší vánek. Možná, že už se ani neprobudí z bezvědomí.* Vladislav se začal v duchu modlit. *Boži,*

nevím co je spravedlivý a správný ve vašich očích, ale pokud ste nás nestvořili k věčnému utrpení, a pokud ste někdy poznali skutečnej smutek, pak nám aspoň někdy pomozte nýst břemeno našich životů.

S neradostnou vyhlídkou v mysli vešel do jediného stanu v celém táboře, který pro něj postavili na břehu říčky spěchající do Západního moře.

„Změnilo se něco?“ zeptal se Boromíra, který ho u Jaromírova lože dočasně vystřídal. Ve Vladislavově hlase zněla obava, neboť Jaromírova mokvajícími podlitinami poznamenaná kůže se s nastávajícím dnem zdála ještě bledší. V jeho tváři se usídlil neživotný klid a vyhublé tělo se téměř nehýbalo.

„Ne, Vladislave. Dejchá pravidelně, ale před chvílí se mi zdálo, že začal trochu sípat.“

„Možná se potřebuje napít. Přines mu trochu čerstvý vody.“

Boromír se rozběhl pro vodu a vzápětí, co opustil stan, Jaromír otevřel oči. „Žízeň. Mám strašnou žízeň,“ zašeptal sotva slyšitelně.

„Boromír tu bude hned s vodou.“

„Boromír? Přítel Boromír tedy žije. Ty také žiješ. A i já asi žiju. Mrtvé prý nic nebolí. A ten... ten vrah mých blízkých?“

„Nezabils ho, Jaromíre. Včera se probral, dnes už sprostě nadává a zítra ho vezem do Tejna. Za tejdén bude dost silnej, aby s ním proběh' soud.“

„A co bude se mnou?“

„Přijede pro tebe vůz a odveze tě domů. Do Kamenného Hradiště je to odsud míň než dvacet mil.“

„Nedoprovodíte mě?“

„Musíme se vrátit. Vévoda Boleslav nás chce vidět co nejdřív.“

„Vévoda nebo tvoje sestra?“

„Má pořád strach, že nestihnem její svatbu,“ přiznal Vladislav a přidržel dveřní plachtu vracejícímu se Boromírovi. Ten v jedné ruce držel hliněný hrneček a ve druhé krajíc chleba s tvrdým sýrem.

Když spatřil, že je jeho přítel při vědomí, usmál se, sklonil se a pomohl mu napít. Pak mu nabídl i jídlo. Jaromír chvíli odmítal, nakonec ale pozřel dva malé kousky sýra.

„Myslel jsem, že jsi po smrti, Boromíre,“ řekl už jistějším hlasem rekonvalescent poté, co uhasil žízeň a dojedl. „Hostibor říkal, že nějakému seržantovi rozbil hlavu kamenem.“

„To byl seržant Valibor. Poslal mi ho vévoda, aby nám pomohl.“

„Je mrtvý?“

„Ne, byl jen trochu otřesený. Poslal sem ho domů, aby se uzdravil.“

„Chvála bohům,“ uniklo mezi rty Boromírovi. Chtěl ještě něco říci, ale Vladislavův pohled ho umlčel.

„Potřebuju, abys zítra proti tomu muži svědčil, Jaromíre. Teď si ale odpočni.“

„Myslím, že už jsem odpočatý dost. Jak dlouho jsem spal?“

„Celej boží den.“

„Celý den? Ještě jsem ti nepoděkoval, Vladislave. Zachránil jsi mě, přestože jsem tě neposlechl.“

„Já nejsem tvůj velitel.“

„Vím, byla to jen přátelská rada. Ale měl jsem jí

uposlechnout. Stačilo, abych zjistil, kdo je ten zbojník a kde sídlí. Pak se mi ale naskytla příležitost, vstoupit do jeho služeb. Příležitost k osobní pomstě. Ale přecenil jsem své síly. Nenávist někdy nestačí.“

„Neměl jsem tě tam vůbec posílat. Ale pokud máš sílu, tak nám krátce pověz, co se ti všechno stalo.“

Jaromír začal vyprávět – pomalu a s obtížemi. Oba jeho přátelé ho dlouho nepřerušovali.

„Potkal jsem ho náhodou v hospodě. Už podle toho, jak se tam k němu chovali, jsem tušil, že by to mohl být on. Jen mně trochu překvapilo, že mluví spisovně a je sečtělý. To člověk u loupežníka nečeká.“

Ani jeho hrad, přestože byl zanedbaný a špinavý mi nepřinesl jistotu. Snad jen ten jeho podřízený se jménem Jehňátko byl trochu divný. Jeho humor byl primitivní a sadistický, ale to se u vojáků občas stává.

Hostibor, jak se ten rytíř jmenuje, se ke mně choval dobře. Chvíli se mi dokonce zdálo, že ve mě našel syna, kterého mu osud nedopřál. Vše se ale zlomilo v den, kdy mě pozval do nevěstince. Řekl mi, že všechno platí a můžu si vybrat tu nejlepší holku.

Nechtěl jsem riskovat odmítnutí, ale když jsme tam vešli, bylo zřejmé, že to nezvládnou. Vysmál se mi, že se mi nepostavil, a poslal mě zpátky na hrad. Tam mě čekal Jehňátko a něčím kovovým mě praštil do hlavy. Když jsem se probudil, tak jsem ležel spoután a natažen na skřipci jen v hacích a ten sviňák se mě chystal umučit k smrti.““

Jaromírův zesláblý hlas se chvěl potlačovanou nenávistí.

„Tu mučírnu jsem viděl, a pak taky jeho oběti v dolních sklepeních.“ I jeho pevný seržantský hlas se na konci věty lehce zachvěl. „Ale o tom teď nechci vyprávět. Na tom hradě jsme pak našli tu tvou památeční minci.“

„Upustil jsem ji těsně před odjezdem. Věřil jsem, že by vám mohla pomoci v pátrání po mně. Dlouho jsem se rozmýšlel, než jsme se jí vzdal. Byla to vzpomínka na Jarmilu.“

„Někdo moudřej prej kdysi řek', že ten, kdo se dokáže vzdát věci, kterou má skutečně rád, může zachránit duši světa,“ prohlásil Boromír, z kapsy vyňal pečlivě

zabalenou minci a podal ji příteli. „Nevím, zda zachránila duši světa, ale tobě možná zachránila život.“

Jaromír minci opatrně převzal a sevřel ji v dlani.

„Hostibor není hloupý a tak tušil, že ti vojáci nějak souvisí s mým příchodem. Navíc jsem byl po tom mučení zesláblý a nemohl jsem s nimi udržet krok. V jednu chvíli jsem si byl zcela jist, že přišla moje poslední vteřina. Přesto mě nezabil a jediné, co udělal, bylo, že si na mě vynutil přísahu, že nejsem zrádce. Řekl mi, že mi věří, ale stále měl pochybnosti. Říkal, že je to pro něj hra, ale ve skutečnosti nejspíš nechtěl ztratit naději, že ve mně najde přítele. Tu naději jsem v něm posílil tím, že jsem ho zachránil před pádem do propasti a on mi to oplatil, když se na mě vrhl šílený Jehňátko. Je strašnou ironií, že člověk, který povraždil všechny moje blízké, mi podvkráté zachránil život.“

Jaromír se odmlčel a bylo vidět, jak uvnitř něj probíhá nějaký tichý, ale úporný boj.

„Nejsem to ale já, kdo nakonec vyhrál. Marně jsem si namlouval, že už nechci žít. V každém tom okamžiku, co mi hrozila smrt, jsem si ve skutečnosti přál

žít. Navíc moc dobře věděl, že nikdy nenajdu sílu zabít ho. Možná by mě po pár měsících zlomil, a to i bez biče a žhavého železa. Nakonec by se ze mě stal jeho poskok.“ Hlas mu opět klesl k téměř nesrozumitelnému šepotu: „Ale nejspíš bych se stal někým jako je on.“ Z očí mu vyhrkly slzy. Boromír vzal jeho pravici a silně ji stiskl.

První ale promluvil Vladislav: „Byl si silný, Jaromíre a nepodleh’ si mu. Nezklamal si svý blízky, ať už sou teď kdekoliv. Teď už je to na lidský spravedlnosti. Po tom, co si nám o něm řek’, Jaromíre, dostane jistě provaz.“

„Zaslouží si to, Vladislave. Ale přesto cítím lítost.“

„Lítost nad takovým bídákem?“

„Lítost, že nikdy nepoznal lásku ani přátelství. A když se o něj pokusil, tak už bylo příliš pozdě.“

„On ale asi nikdy žádnou lítost necítil.“

„Já myslím, že ano. Jen malou chvíli, ale přece. Lítost a soucit nás, Vladislave, odlišuje od zvířat.“

„Ale u toho druhýho chlapa, kterej nacházel potěšení v utrpení druhejch, lítost určitě necítíš,“ zapojil se do

rozhovoru opět Boromír nepouštěje přítelovu horečnatou ruku.

„Nevím, ale cítím, že i u něj bych měl pociťovat alespoň trochu lítosti.“

„To snad nemyslíš vážně?“ kroutil nevěřičně hlavou Boromír.

„Lítost jako každý opravdový lidský cit může i bolet. A tahle,“ učitel pohlédl na Boromíra a jeho bolestí poznamenaná tvář se stáhla do grimasy, která Vladislavovi připomněla seržantův chlapácký úsměv, „kurva, bolí opravdu hodně.“

Příteli Jaromírovi kapitán Vladislav a seržant Boromír pozdravení.

Potěšil nás Tvůj dopis, který si nás po dlouhým putování nakonec našel. Jsme rádi, že se cítíš líp a že už dokonce učíš. Boromír, který stojí nade mnou a žmoulá si knír, mi připomíná, ať to nepřeháníš s uplatňováním té jeho vojenský disciplíny ve škole, že jsou to přece jenom ještě děti. A prej nemáš používat ta silná slova, co ses od něho a ostatních vojáků naučil.

Nepřekvapilo nás, že Tě vojvoda Boleslav pozval na svatbu, protože mu to naše Jaroslava několikrát připomenula. Nebyli jsme si ale vůbec jistí, zda pozvání přijmeš. Boromír je celý nadšený, že jsi to pozvání přijal, protože se s tebou brzy uvidí v Tejně. Chystá se dokonce, že využije Tvý pozvání a po celý tý slávě tě doprovodí až domů k moři, který dlouho neviděl.

U nás se nic nového nestalo a všichni jsme zdrávi. Jen Boromírov kůň Povětroň si, chudák, zlomil

nohu a museli jsme ho utratit. Boromír teď sedlá tříletou kobylsku se jménem Krasavice. Právě mi říká, že i ta kobylska se na Tebe moc těší a musíš mu to věřit, protože si s ní povídá skoro jako s člověkem.

S ubytováním v Tejně si nedělej starosti, můj přítel desátník městský strážce Václav má velký dům, takže se o Tebe postará. Stačí se na něho pozeptat v městský bráně a říct mu, že seš můj dobrý přítel.

Děkuju ti za pozdravy našim rodinám a věřím, že i Ty budeš brzy mít tu svou. Na shledanou o Zeleným pondělí lipence v královském Tejně!

Dobrý skutek

*How farre that little candell throwes his beams!
So shines a good deed in a naughty world.*
William Shakespeare, *The Merchant of Venice*

*Tento příběh věnuji
svému kolegovi a kamarádovi Petrovi K.*

Vladislav nemiloval hospodskou zábavu, ale občas se jí

zúčastňoval. Někdy ho přepadl světobol, občas potřeboval s někým promluvit a často cestoval se svými přáteli. Tentokrát proti němu seděl Václav: dojídal ovar s křenem a načínal další holbičku místního piva.

Zábava byla v plném proudu: několik místních knechtů se bavilo s lehkými holkami, pár obchodníků přerozdělovalo svá aktiva v kartách; nicméně pozornost většiny návštěvníků se soustředila na pěstní souboj svalnatého desátníka s rozložitým ovčákem, který se odehrával na volném prostranství před krbem.

Oba polonazí muži bojovali s vervou a rány jen pršely. Občas některý z nich skončil na zemi či v troskách nepřiliš masivních lavic, nicméně sil ani odhodlání jim dlouho neubývalo.

Vladislav měl na souboj dobrý výhled, protože byl jako velkomožný pán usazen kousek od krbu. Nepřinášelo to ale jen výhody. Už dvakrát skončil jeden z bijců na jejich stole, a jen Václavova duchapřítomnost zachránila jejich večeři.

V posledních minutách však začínalo být zřejmé, že se souboj blíží k závěru. Ovčák stál sotva na nohou

a desátník se připravoval k poslednímu úderu. Nos měl pochroumaný, špatně oholenou tvář zalitu krví, ale jeho hnědé oči těkaly po místnosti hledajíc nejlepší místo pro finále. Krátce pohlédl na Vladislava, jenž zavrtěl hlavou a pro jistotu položil ruku na jílec svého meče, který v těchto krajinách neodkládal ani při večeři.

Desátník pak svou pozornost zaměřil na vzdálenější stůl, u něhož seděla parta mariášníků. Protivníka si několika přípravnými údery umístil do optimální pozice, poté jeho levý hák zasáhl ovčákovu bradu a poslal zbědovaného muže do nekontrolovaného pádu, který na pár okamžiků zastavil těžký stůl. Hráči stačili zvednout karty, ale bank v podobě několika hrstí grošů se rozkutálel po sále. Nakonec se k zemi poroučel i stůl a kartáři měli co dělat, aby zachránili alespoň své údy.

Desátník zvedl vítězoslavně ruce a vydal se ke svým kamarádům. Ti ho přivítali nadšenými výkřiky a nabídli mu korbel.

Vladislav vstal, neboť se rozhodl odměnit seržantovu duchapřítomnou ohleduplnost. „Dneska platím

za odvážného pana desátníka já,“ zvolal, aby překřičel sprostě nadávající karbaníky i místní sedláky, kteří se plazili po zemi, snažíce se získat nějaký zakutálený groš; „Za pana desátníka a za jeho kamarády ve zbroji!“ „Ať žije královskej kapitán!“ zařval jeden ze svobodníků a ostatní se k němu přidali. Nejmladší, rozjařen pivem i druhovým úspěchem, svým mutujícím falsetem dodal: „Náš kamarád ve zbrani!“ Desátník, který si právě ztěžka sedl na lavici, ještě nebyl schopen artikulovaných zvuků a tak jen radostně zachrčel a těžkou pravicí pozvedl korbel.

Ostatní osazenstvo hospody kapitánovo rozhodnutí nekvitovalo s takovým nadšením, ale když ovčákovi druzi odnesli bezvládné tělo, nastal kýžený obrat k uklidnění a zábava se opět vrátila do běžných mezí.

Václav si kazajkou otřel masná ústa a poznamenal: „Většinou nebejváš tak štědrej k nižším šaržím, Vláclave.“

Kapitán a přítel se na něj zadíval a jen vyšší hladina alkoholu v krvi Václavovi zabránila, aby uhnul pohledem. „Kdys naposled platil v hospodě, Vláclave?“

Václavův zářivý opilecký úsměv o něco pohasl, ale přesto se vzmožil na odpověď. „Sme spolu už dva tejdny. Takže asi tak nějak. Ale to je něco jinýho, kamaráde.“

„Myslíš?“

Seržant se zamyslel, ale jeho mozek nebyl připraven na filosofickou disputaci. Namísto toho se po chvíli rozesmál. „Tak teda dík.“

„Není zač, kamaráde.“

„Přines nám další pivo, hospodo!“ Václav se evidentně rozhodl, že na předchozí rozhovor raději zapomene.

I Vladislav by raději na všechno zapomněl, ale na to byl příliš střízlivý. A navíc byl pevně rozhodnut stejně střízlivý i zůstat. Už od příjezdu do zapadákov s podivným jménem Konětopy cítil, že něco visí ve vzduchu. A to něco pořádně smrdí.

— *Naštěstí zítra odjízďím, a už to nebude moje starost.*

Když do Týna začaly přicházet zprávy o řádění protičarodějnických band ve věžském Pomoří, jevily se z počátku jako další nevysvětlitelné hnutí duše lidu, která přicházela s železnou pravidelností, vybouřila se

v hospodských rvačkách výjimečně i v ozbrojených pŕtkách bojŕvek ozbrojených zemŕdŕlským ŕi řemeslným náčiním, aby se nakonec ocitla zasutá v poznámkovém aparátu kronik. Źhavá fáze, v níŹ její nositelé cítili nutkavou potřebu vtloukat svou pravdu do hlav jiných lidí násilím, nařtěstí trvávala jen pár mŕsícŕ a pak odeznŕla pod tíhou kaŹdodenních starostí.

Pomořské lidové hnutí vřak mělo tuŹší kořínek. Od svých začátkŕ na jaře patnáctistého ředesátého roku se pomalu rozřiřovalo a získávalo další stoupence, přeŹilo krutou zimu a ve studeném jaru následujícího roku opŕt nabývalo na síle.

Vycházelo z protiřarodŕjních nálad přeŹívajících z dob řarodŕjnických válek, přinářelo vřak i nové předsudky a nové nepřátele. Zamŕřovalo se na řarodŕjky a hledalo je i mezi Źenami, které postrádaly jakŕkoliv magické schopnosti: mezi manželkami mŕřtanŕ, dcerami sedláků a předevřím mezi nezávislými Źenami, jeŹ si dovolily podnikat bez mužŕ.

Král se rozhodl jednat v okamŹiku, kdy začala být nalŕzana mrtvá tŕla Źen. Do míst, kde »lovci řarodŕjnic«,

jak si začali říkat militantní příslušníci hnutí, vyslal své kapitány a rytíře, aby do nich navrátili pořádek.

Vladislav stál dlouho mimo dění. V jeho domovině v jižním Hradsku bylo příznivců hnutí pomálu, ať už to bylo vzdáleností, či příznivým vlivem korouhevních pánů pod vedením hradeckého místodržícího Rastimíra.

Vladislavova situace se bohužel změnila na konci jara, kdy hnutí začalo nacházet příznivce i mezi některými rytíři a korouhevními pány ve Věžském Pomoří. Král Boleslav vyslal svého švagra k těm nejvlivnějším, aby jim sdělil, co si král myslí a co od svých kapitánů a rytířů nekompromisně žádá. Vladislav už navštívil tři místní velitele a žádný z nich se nestal jeho přítelem. Král nechtěl, aby se o této misi příliš vědělo, a tak kapitán cestoval napůl inkognito s jediným průvodcem, svým přítelem Václavem.

V Konětopech však utajení dlouho nevydrželo, protože ho poznal bojovný desátník, který se účastnil královy korunovace před dvěma lety. Vladislav chtěl hned odjet, neboť tušil, že napětí, které ve vsi cítil, se snadno

může vybít na králově zástupci. Václav ho ale přemluvil k přespaní v místním zájezdním hostinci, neboť do jejich dalšího cíle jim zbývalo pět dlouhých mil a počasí nevěštilo nic dobrého.

Uvnitř hospody navíc nic nesevřelo o probíhajícím honu na čarodějnice; byli tam sami muži, ovčák se s desátníkem porval jen kvůli mnohaleté osobní animozitě a hospodský netoleroval politický řeči v lokále.

Václav už byl dostatečně najezen a společensky unaven, pročez začínal být nakloněn odchodu do útulného pokoje. Vladislav právě hledal v měšci drobné na spropitné, když do sálu vtrhla osmičlenná tlupa venkovanů vyzbrojených sekerami, noži a jednou kuší. Tři nejšpinavější vedli na provaze ženu. Byla mladá, spíše dívka, a pravděpodobně i velmi krásná; teď však měla blátem spleené vlasy, zkrvavenou líc, naběhlý nos, roubík v ústech a v modrých očích bezmocný výraz.

Velitel lovců, podle své teslice nejspíš tesař, se rozhlédl po lokále a neomylně zamířil k Vladislavovi. Zastavil před ním, lehce se uklonil a spustil: „Velkomožný pane kapitáne, ve vedlejší vsi sme chytli zasranou

čarodějku. Podle zvykového práva jí můžete odsoudit i bez soudný stolice. A osoba provozující zkurvenou magii nezaslouží nic než smrt.“

Vladislav si byl jist, že je to past. Na to, aby fanatici zabíjeli nevinné ženy, nepotřebovali žádné soudce – královské ani jiné. Kdyby ji odsoudil, tak by se stal jejich spolupachatelem, pokud ji osvobodí, tak se na něj soustředí hněv vesničanů a pravděpodobně i většiny mužů v sále. Byl dobrý šermíř, ale proti zfanatizovanému davu by neměl šanci.

„Nejdříve jí potřebuju vyslechnout,“ snažil se získat čas na hledání případných spojenců.

Vesničan se zasmál nepřijemným hrdelním smíchem. „Vy ste ale úplně pitomej. Když jí sundáme roubík, tak nás všechny začaruje. Měli sme štěstí, že zrovna šukala, jinak by nás dávno proměnila v ropuchy nebo v něco podobného.“

— *Moc velká změna by to teda nebyla*, pomyslel si Vladislav a rozhlédl se. Většina štamgastů včetně ovčáků se zdála být na straně lovců čarodějnic, jak o tom svědčily špatně skrývané nože. Obchodníci a hospodský se

snažili tvářit neutrálně. Václav trochu vystřízlivěl, ale jeho ruka se třásla. Zbýval tak jen desátník a jeho pět kamarádů. Byli dostatečně střízliví, neboť se nejdříve vrhli na pečené sele, které jim dal donést podnikavý hostinský, i oni však mohli být na straně lovců.

Vladislavovi však nezbývalo nic jiného, než to risknout. „Desátníku, převezměte obviněnou a zajistěte, aby se mohla sama hájit,“ rozkázal.

Desátník se podíval na dívku, pak na kapitána, a s obtížemi vstal. Lokál ještě víc ztichl. „Provedu, pane,“ řekl po krátkém zaváhání a tasil svůj dlouhý tesák. Kamarádi ho následovali. Pak se pomalu nejistým krokem vydal k dívce, kterou obklopovali lovci.

„Protestuju, kapitáne!“ zvolal velitel lovců a chystal se ještě promluvit. Zastavil ho Vladislavův meč, který se opřel o jeho špinavou hrud'

Desátník mezitím došel k dívce, chráněn svými muži. Lovci se snažili schovat své improvizované zbraně a pomalu ustupovali. Jen jeden se pokusil vrazit svůj řeznický nůž do dívčina těla. Desátník mu nedal žádnou

šanci. Pravicí probodl zbabělého útočníka a levicí, v níž třímal dýku, přeřízl dívčina pouta.

„Vy nevíte, co děláte, kapitáne,“ prohlásil velitel lovců navzdory čepeli opřené o mečovitý výběžek hrudní kosti. „Budete toho litovat.“

„Pokračujte, desátníku! Každý má právo mluvit se svým soudcem.“

Desátník se na dívku usmál a pak ji opatrně sňal roubík. Dívka se usmála na desátníka a pak lehce luskla prsty a zašeptala jediné slovo. Zablesklo se a když Vladislav otevřel oči, byl jediný z mužů v sále, který zůstal stát. Ostatní leželi nehybně na podlaze, stolech i lavicích.

Dívka mezi stála mezi nimi a stále se usmívala. Tentokrát na kapitána. „Pro jednu měli pravdu,“ řekla hlasem, který byl překvapivě silný na útlou dívčinu. „Já jsem skutečně čarodějka. Dobrá čarodějka. Ale vy se nemusíte bát, pane kapitáne.“

„Dobrá čarodějka?“ zeptal se konsternovaný Vladislav. „Doufám, že nejsou všichni mrtví.“

„Ne. Přece bych nezabila toho milého desátníka a ostatní nevinné... prozatím nevinné.“

„A lovci?“

„Ti také jen spí. U nich se ještě rozhodnu, co s nimi udělám. Ropuchy by byly dobré řešení; ty ale bohužel neumím.“

Vladislav se sklonil k Václavovi, který ležel bezvládně na lavici a v rukou svíral dýku. A pravidelně dýchal.

„A co se chystáte provést teď?“ zeptal se, když opět vzhlédl do čarodějčiny tváře.

„Nechcete si udělat malý výlet, kapitáne?“

„Jaký výlet?“

„Na náš výroční slet.“

„Výlet na slet?“ Vladislav si neodpustil krátký pohled na koště ztracené mezi pavučinami v jednom z rohů.

„Snad byste nevěřil, že lítáme na koštěti. Kůň je mnohem pohodlnější a vy mi určitě nějakého oře půjčíte. Ráno vám ho vrátím. Ale možná byste jel raději se mnou.“

„Proč bych to dělal?“

„Zvědavost? Povinnost? Nebo spíše galantnost?“

„A jak vyřešíte tohle? Můžou se probudit a ptát se, kam sem zmizel.“

„Budou ještě pár hodin v klidu spát. A pak to nějak vyřešíme k všeobecné spokojenosti. Jsem ráda, že jsem vás nepodcenila. Budu mít společníka, kterého mi budou všechny závidět.“

Přímo ve směru jejich jízdy se proti soumravné obloze zvedal postupně kuželovitý kopec porostlý lesem. Když se přiblížili, přesunul se vlevo a Vladislav si ve slabé záři Večernice všiml, že je korunován skalními věžemi či mocným opevněním.

Čarodějka jedoucí na Václavově koni ostře zatočila na cestu stíněnou borovicemi, kterou po pár honech sevrly do úzkého a temného jehličnatého úvozu. Vladislav ji na Krasavici následoval. Na noční výlet si oblékl svou sváteční uniformu včetně přilbice s chocholem v barvách své korouhve. Tu nosil jen zcela výjimečně, pročež i po hodině strávené na čerstvém povětří

neomhl pochopit, jak ho čarodějka přesvědčila, aby si ji vzal.

Cesta podvkráté změnila směr, aby nakonec vyústila do nevelké mýtiny chráněné živým plotem ze vzrostlých cesmín. Uprostřed čtveřice strážních ohňů postávala dvojice ozbrojených dívek. Nečetné kožené doplňky a rafinovaně umístěná zbroj jim jen spoře zakrývaly svalnatá a lesklá těla. Na opasku jim visely dlouhé meče a bohatý výběr z dýk a jiných řezných a bodných nástrojů.

„Co se stalo sestro? Proč přijíždíš tak pozdě?“ zeptala se jedna z bojovnic, když se byli přiblížili.

„To je přece, Vlasta!“ vykřikla ta druhá, o dlaň vyšší.

„Celý večer tě postrádáme. Všechny ostatní čarodějky jsou už dávno tady.“

„Nevšimla jsem si, že by mě někdo postrádal. Zajali mě lovci a zachránit mě musel tady pan královský kapitán.“

„Jak tě, při všech bozích, mohli zajmout? Jsi z nás nejlepší v magii,“ podivila se ta vyšší.

„Zastihli mě v posteli s mužem. Měla jsem jiné starosti, než si hlídat záda.“

„Tys byla v posteli s královským kapitánem?!“ nevěřičně zvolala ta nižší.

„Ne, prozatím ne. Kapitána jsem potkala až potom. Lovci chtěli, aby mě odsoudil. Vyrval mě z jejich drápů a nabídl se, že mě doprovodí na slet.“

Vladislav se prozatím rozhodl ignorovat slovo »prozatím«.

Bojovnice přesunuly svůj pohled na Vladislava a obě na něj bezostyšně zíraly.

„Královskej kapitán! To ti budou ostatní holky závidět,“ svěřila se ta vyšší. „Kratimíra přišla s obyčejným krajským radním a jakej z toho udělala humbuk.“

„No, musím se co nejdřív připojit k ostatním. Určitě na mě nečekaly.“

„Nevíme. Stojíme tu už od západu slunce. Nepřinesli nám žádný jídlo ani neposlaly pořádnýho chlapa.“

„Něco pro vás udělám,“ rozhodla se Vlasta a rozjela se dál po cestě. „Pošlu vám sem toho radního i s nějakými chlebičky.“

Vladislav, kterému se podařilo zachovat vstřícně neutrální výraz, ji následoval a když odjeli z doslechu, podotkl: „Chlapa s chlebičkama nejspíš zvládnou, ale kdyby sem vtrhlo pár ozbrojenců na koních, tak je nezastaví.“

„Vstup chrání magická brána. Ony jsou jen stafáž,“ odpověděla čarodějka, aniž se otočila.

Cesta začala obkružovat horu a oni po ní pomalu stoupali. Byla široká, ale po pár honech ji zúžily prodejní stánky. Byli podobné těm na městských trzích ale sortiment se podstatně lišil. Vladislav zahlédl vycpaniny bájných ptáků a podivuhodných zvířat, sklenice, v nichž plavaly útržky těl, nejspíše lidských, lékarnické nádoby s nečitelnými nápisy a velké množství pečlivě zapečetěných svitků. „Nikdy bych nevěřil, že je mezi námi tolik čarodějek,“ konstatoval, když minuli nejméně dvacátý krámek.

„Čarodějka je sotva půltucet, tohle jsou jen sympatizantky,“ odpověděla Vlasta míjejíc zvláště horlivou sympatizantku, postarší kramářku. Ta v ruku držela stříbrnou ratolest ovázanou rudou stužkou.

„Tahle větvička nabitá pozitivní vesmírnou energií, bude chránit vás i vašeho koně před zlými silami, pane.“ Kramářka se zaměřila na Vladislava a snažila se větvičku zasunout za podhrdelník Krasavčiny uzdy.

Krasavice obvykle nesnášela, pokud se jí někdo snažil něco podstrčit nebo vnutit, ale tentokrát poslušně zastavila a větévku si nechala pečlivě upevnit.

„Děkuji vám, paní,“ poděkoval Vladislav a chystal se opět rozjet.

„Ten mocný magický artefakt není za poděkování, pane, ale za šest grošů.“

„Za šest grošů?“ nevěřil svým uším. — *Šest grošů jsem zaplatil za ubytování dvou chlapů i s večeří a snídaní a ještě mi zbylo na útratu těch knechtů.* „Vrať to, Krasavice! Za tu cenu ti koupím čabraku.“

„Vy byste litoval šest grošů za celoživotní ochranu před zlými silami, korouhevní pane?“

„Tak dobrá. Ale zaplatím, až se osvědčí. Dřív ne.“

„Zaplatíte hned teď. Přece nezklamete svou kobyliku,“ změnila strategii kramářka.

„Nemluvte za ní. Ona sama dobře ví, co je pro ni nejlepší.“

Krasavice nicméně nesdílela Vladislavův názor. Pohlédla na svého jezdce a předvedla téměř dokonalý psí pohled v koňském podání.

Vladislav, muž středního věku otrlý životem, by i přesto odolal, kdyby kobylka nenašla nečekaného spojence.

„Už jsi jí tu čabraku někdy koupil? Nebo nějakou jinou ozdobu, kterou by si vybrala sama. I ona má nárok cítit se jako milovaná a opečovávaná bytost.“

„Tak sem o tom zatím nepřemýšlel.“

„Dej mu to za čtyři stříbrný, Vando. Ať ho ta změna myšlení tolik nebolí.“

Vanda přikývla a Vladislavovi nezbylo nic jiného, než najít ve svém dosti naditém váčku požadovaný obnos. Chvilí se zamyslel a pak se rozhodl přidat pátý groš.

Na konci výstupní cesty se mezi dvěma černými skalami tyčila vysoká věž ozářená magickým světlem. Nad jejím průjezdem zářil velkolepý nápis vyvedený

mnohapalcovými venetskými runami: »Dvě stě pětaticátý výroční slet venetských čarodějek«. Na vkusně upravené modrobílé stuze umístěné pod nápisem bylo menšími literami kaligraficky ztvárněno heslo »Čarodějka čarodějce sestrou.«

Průjezd vedl na rozlehlé předhradí sevřené z jedné strany přírodním valem a skalami, z druhé pak vysokou hradbou z bílého kamene. Rostlo tu i několik velkých stromů, nejspíše lip.

Na předhradí se veselila více než stovka žen a pár desítek mužů. Freneticky tančili ve velkých kruzích kolem ohňů v rychlém rytmu skočné hrané třemi vyspělými citeristkami. Někteří přitom drželi v rukou louče a bujaře výskali. Všichni měli na hlavách květinové věnce a hopsali bosky.

„Sympatizantky?“

„Sympatizantky a jejich frajeři.“

„Frajeři?“

„Tak se mezi čarodějkami říká známostem na jednu noc. Pokud vydrží déle, pak je to milenec.“

„Láska nebo muž?“

„Zase ty zakořeněné předsudky. Přežijí všichni, pokud je ovšem netrefí šlak. Jen si pak nic nepamatuji.“

Vlasta se však nevydala směrem k roz dováděným davům. Namísto toho zamířila k nízké fortně v dobře chráněném koutě hradeb.

„Myslel sem, že si tady užiju aspoň nějakou pořádnou zábavu.“

„Nejdřív práce, pak zábava.“

U fortny stála tříčlenná hlídka žen v ocelové brni, jejichž profesionálně neosobní výraz jasně naznačoval, že se v tomto případě o stafáž rozhodně nejedná. Čarodějka nakreslila do vzduchu složitý zářivý monogram jako heslo a její společník musel odevzdat meč i příruční dýku a projít tělesnou prohlídkou. Jedna ze strážkyň zadula na roh a krátká melodie se k nim vrátila v desítkách ozvěn. Po chvíli je z výše doprovodil zvuk, který též přináležel rohu, nebyl však ozvěnou.

Stráž ustoupila a oni branou vjeli na stoupající dlážděnou cestu. Ta se ve své délce půldruhého honu několikrát lomila a byla na strategických místech strážena

několika dalšími hlídkami rozmístěnými na otevřených půlkulatých věžicích.

„Nestačila by tady taky nějaká magická zábrana?“ zeptal se Vladislav, jenž si se zájmem prohlížel celou mohutnou fortifikaci.

Vlasta se přiložila prst ke svým nádherným rtům a zavrtěla hlavou. Dlážděná cesta prošla další branou a vyústila na menší nádvoří. Opustili sedla a služebníci jim odvedli koně do stájí. Pak jim ukázali cestu do salónku s převlékárnou.

Mužskému doprovodu zde nezbylo než vstoje čekat a zírat na holé stěny. Vladislav si po chvíli začal hvízdát melodii písničky, kterou před pár týdny slyšel v Týně, přerušilo ho však gesto ruky, jež se objevila ve dveřích převlékárny.

— *Proč sem se sem jenom trmácel nocí. Žádná zábava, žádný občerstvení a ani pískat si člověk nemůže,*

Po více než čtvrt hodině se čarodějka vrátila a její oděv byl vskutku oslnivý. Velké červené cosi, jež zvýrazňovalo všechny klíčové linie ženského těla a přidávalo i

mnoho dalších, často velmi pozoruhodných, zdobily četné granátové šperky. Vladislava však zaujala především čarodějčina tvář, která byla i předtím úžasně krásná, nyní by však zvolil spíše příslovce „nadpозemsky“.

„Překvapils mě, většina chlapů na mě potom, co se trochu nalíčím a upravím, zírá s otevřenou hubou a někteří přitom ještě slintají.“

„Mám už s čarodějkami svý zkušenosti,“ připustil Vladislav.

„S jakými? Znáš je?“

„Myslím, že si to nechám jako tajemství.“

„Když myslíš. Ted' se do tebe zavěsím a vyrazíme splnit společenskou povinnost.“

Vyšli na nádvoří; tentokrát zatočily vpravo a začali stoupat po schodišti, jež se přimykalo k vysokému a bohatě zdobenému průčelí a mířilo k honosnému portálu.

„Představím tě svým sestrám čarodějkám. Nic neříkej, pokud tě o to nepožádám; každé se ukloň a polib jí ruku. Pak budeš požádán, aby ses vzdálil. Sejdeš po

schodech a služebnictvo tě uvede do přijímacího pokoje, kde budou i další pánové. Dostaneš tam něco k pití a jídlo a počkáš, dokud neskončíme. Pak se půjdeme bavit. Rozuměl jsi mi?“

„Nemluvit, políbit a vypadnout.“

„Trochu zjednodušené, ale v zásadě jsi to vystihl.“

Po dalších třech schodech se rozhodla, že instruktáž nebyla dostatečná. „Dávej si pozor hlavně na Svatomíru. Nesnáší muže. Takže žádné dvojsmysly, žádné nemravné návrhy... Raději žádné návrhy; ani ty, které se ti mohou zdát zcela neškodné.“

„Jak ji ale poznám?“

„Představím ti ji. Poznáš ji ale snadno; je nejmenší z nás. Vzrůstem nikoliv mocí.“

Před masivními veřejemi ještě jednou zkontrolovala jeho uniformu a zbavila ji posledních stěžích viditelných smítek. Pak mu sňala přilbici a rukou lehce upravila jeho vlasy. Když se chystal nasadit si ji zpět, doporučila mu, aby ji držel v ruce. Poté se hluboce nadechla a použila klepadlo ve tvaru rozšklebené skřeti hlavy.

Dveře se pomalu otevřely dovnitř a oni vešli do dlouhé chodby, na jejímž konci zářilo jasné bílé světlo. Pomalu míjeli vysoké sloupy, mezi nimiž visely obrazy, na nichž mocné ženy vytvářely venetskou historii prostřednictvím slabých mužů.

Chodba ústila do velké komnaty osvětlené dvojicí obřích svícňů, v jejímž středu seděla čtveřice žen. Všechny na ně hleděly a jejich pohled by jako vstřícný neoznačil ani ten největší optimista. Všechny byly andělsky krásné a každá z nich nosila jinou barvu. Ta prostřední, vysoká a štíhlá, se rozhodla pro modř podvečerní oblohy, čarodějka po levici zvolila zelenkavý tyrkys, ta po pravici menší a plnoštíhlejší zlatavou žlut. Vladislava ale zaujala drobná čarodějka, která stála v pozadí. Měla jednoduché šaty barvy temného purpuru a vyzývavě odhalená ňadra jí zdobily dokonale vybroušený ametyst.

Všechny čtyři čarodějky povstaly, když se k nim nově příchozí přiblížili na pár sáhů. „Vlasto, jako vždy přicházíš pozdě a s novým chlapem,“ promluvila jako první ta modrá.

„Omluvám se vám, sestry; trochu mě zdrželi lovci čarodějnic. A tady pan kapitán Vladislav, můj zachránce, se nabídl, že mě doprovodí.“

„Královův švagr? Míříš hodně vysoko, sestro,“ přidala se ta žlutá. „Ale přišlas opravdu pozdě; zatímco sis hledala frajera, tak jsme dospěli k rozhodnutí.“

„Snad jste se nepřidaly na stranu Svatomíry? Je to zapšklá stará panna.“

Výraz purpurové ženy v pozadí dával najevo, že zapškllost není ani zdaleka dostatečně přiléhavé slovo.

„Jako jediná z nás má rozum. Těm agresivním samcům to vrátíme i s úroky. Šťastní budou ti, kterým se jen nepostaví,“ prohlásila ta tyrkysová.

„Sami jste přispěli svým dílem k tomu, že všude vidí čarodějnice. Kdo říkal, že rozšířením počtu sympatizantek se staneme silnějšími a ještě na tom vyděláme? Teď má každá druhá ženská v kuchyni alespoň sporýšový věneček a věří, že ji ochrání před zlými duchy i neodbytnými chlapy.“

„Udělaly jsme určité chyby,“ přiznala tyrkysová, „ale za vším stojí ten zakrnělý samčí mozeček.“ Zadívala

se přitom na Vladislava, ale její pohled nesměřoval na hlavu, ale někam podstatně níž.

„Jen si neboj přiznat, čím chlapi myslí,“ zapojila se do rozhovoru Svatomíra. „Začněme u tohohle královského poskoka, když už nám ho Vlasta přivedla až sem. Nejdříve vyzkoušíme, jak se bude tvářit, když ho připravíme o ten páchnoucí přívěšek, kterého si tak cení.“

Vladislav prozatím nepromluvil a nebylo to jen tím, že to slíbil Vlastě. Valnou měrou k tomu přispělo, že byl značně konsternován obsahem konverzace. Stále ale doufal, že je to nějaký podivný vtip, a nechtěl vypadat jako blbec. Proto si dovolil říci: „Doufám, že to nemyslíte vážně, dámy.“

Žádná z čarodějnic na to nereagovala. Jen Svatomíra něco tiše zamumlala a sevřela svou malou téměř dívčí dlaň do pěstičky.

Vladislav to na svém moudří pocítil hned a velmi nepříjemně, ale nevěděl jak zareagovat. Nestál proti němu muž, ale »slabá« žena, a namísto holé pěsti či chladné zbrani vzdoroval nehmatatelné magii.

Vlasta naštěstí zasáhla dřív, než začal křičet bolestí. Protikouzlo zprvu nemělo žádný hmatatelný účinek, pak se ale ruka purpurové čarodějky začala poddávat neviditelnému tlaku a poté se uvolnilo i sevření ve Vladislavových stydkých partiích.

„Zrádkyně!“ zvolala Svatomíra.

„Androfilko!“ vyštěkla ta modrá a i ona začala něco mumlat.

„Utíkej!“ vykřikla Vlasta.

Vladislav se s ní nepřel, neboť i on cítil magické napětí, které se někde muselo zákonitě vybit. Když se otočil k východu, přidal se k tomu pocit, že mu hoří za patami a nepříjemná olověná pachut' v ústech. Rozběhl se směrem, odkud před chvílí přišli. Věděl, že se nesmí ohlédnout, ale neovládl se, když se za ním zablesklo a ohlušil ho hrom. Spatřil do ruda rozpálenou částečně průhlednou stěnu, před níž stála Vlasta a za ní čtveřice fúrií vrhala další a další zaklínadla.

V ten samý okamžik se Vlasta otočila a rozběhla se za ním. „Tam ne!“ vyhrkla a ukázala na dveře po levici.

Dohnala ho až těsně u nich a rozrazila je sotva viditelným pohybem ruky. Rudá záře za nimi vybuchla a on opět podlehl neovladatelnému reflexu. Ohnivá stěna se prohnula a jako obří polokoule vyrazila směrem k východu. Byla podstatně větší než sloupová chodba, a tak prorazila i okolní zeď a strhla dvojici nosných sloupů. Vlasta ho uchopila a nečekanou silou ho prostrčila do sousední komnaty. Zvuk, který je o chvíli později dostihl, svědčil o tom, že se řítí celá klenba velkého sálu. Čarodějka ho táhla dál. Kolem se prohnalo tsunami prachu a malých úlomků. Cítil, jak se mu některé z těch ostrohrannějších zarývají hluboko do zad. Zatočili za roh a hnali se nízkou chodbou určenou pro služebnictvo.

„Nejspíš to už maj za sebou,“ udýchaně zadoufal.

„Takový štěstí nejspíš nemáme. Možná je to ale na chvíli zaměstná.“

Po pravici se objevilo úzké a strmé schodiště oni se po něm rozběhli dolů.

„Co máš v plánu, Vlasto?“

„To zatím nevím, Vladislave. Nejspíš budeme stále utíkat. Možná až do konce života.“

„A za jak dlouho vidíš ten konec? Stačí mi zběžný odhad.“

„Od tří minut až po několik desítek let, u mně možná i stovek.“

Schodiště skončilo a oni nyní kličkovali spletí chodeb. Občas potkávali či spíše předbíhali k smrti vyděšené ženy. Vyběhli na nádvoří a zamířili ke stájím. Někde vysoko nad nimi se opět zablesklo. Země se zatřásla a přeprška stavební suti byla krátká ale intenzivní. Vladislav si chvatně nasadil přilbu.

„Jak vidíš, jsou naživu,“ konstatovala Vlasta. „A pěkně nasrané.“

Ve dveřích se srazili s několika koňmi. Ti ale naštěstí ustoupili před čarodějčíným pohledem. Jedním z nich byl i Václavův ryzák. V jeho sedle seděla vystrašená žena, která naštěstí pochopila, odkud hrozí bezprostřednější nebezpečí, a uvolnila sedlo čarodějce. Krásavice byla osedlaná, ale potlučená žena, která se ji pokusila vyžít k útěku, seděla na zemi a masírovala si

pohmožděniny. Vladislav na svou kobytku naskočil a hnal se za Vlastou. Brzy předjeli všechny prchající a dorazili k fortně. Dvouženná stráž se jim pokusila zabránit v cestě, ale vůči čarodějce neměly sebemenší šanci. Nohy jim podklesly, oči zavřel spánek či mdloba, načež zůstaly ležet na dláždění průjezdu.

„Počkej!“ vzpomněl si Vladislav. „Vzal bych si svůj meč. Ještě se může hodit.“

„Kordegarda je tamhle,“ ukázala čarodějka, „ale rychle!“ Vladislav vjel na koni do strážnice a ve světle svíček spatřil, jak jedna z bojovnic leští čepel jeho meče. Udiveně na něj vzhlédla a zdála se být fascinována jeho bílým chocholem. Teď, když sňala přílbu a osnír měla shrnutý pod krkem, byla svým způsobem atraktivní.

„Děkuju vám, paní, ale teď ho asi budu brzy potřebovat.“

Žena si pohledem ověřila, že její zbraň visí až na druhém konci místnosti, pak ale těžký meč opatrně zasunula do pochvy, vstala a předala ho jezdcí.

Krasavice se otočila téměř na místě a bez jakéhokoliv povelu vyrazila vpřed.

„Máte tu ještě dýku, pane,“ zaslechl Vladislav někde za zády, ale to už z fortny vyjížděl do předhradí. Tam předčasně skončila zábava a dav vyděšených lidí se snažil prodrat branou ven.

Vlasta mezitím opustila sedlo a čekala u jednoho z ohňů, čelem obrácená k přijíždějícímu Vladislavovi. Cestou minul jednu z lip, jejíž květy nádherně provoněly nehybný vzduch.

„Branou už neprojdeme,“ oznámila mu. „Nezbývá, než se jim postavit čelem.“

„Čarodějka čarodějce sestrou?“

„I mezi sestrami jsou občas drobné rozmíšky.“

„Drobné rozmíšky? Při kterých na hlavu padají kamenné klenby a i jinak jde o život?“

„Jsou prostě různé rodiny.“

— *Proč ale umíraj i ti, co se do takových »rodinných« rozepří náhodou připlou.* „Jak to teď vidíš s přežitím?“ zeptal se a tasil svůj meč.

„Na minutu nejvýš dvě. Už jdou a mou magickou zeď prolomí do minuty. A tentokrát jim nic nepadne na hlavu.“

„To je spodní odhad. A horní?“

„Stále desítky či stovky let. Občas se stávají zázraky.“

Někde za ním – soudě podle zvuku – se zřítila podstatná část hradu. Krasavice se opět otočila a on spatřil neuvěřitelný výjev. Průlomem v hradbách přicházela čtveřice žen v honosných večerních šatech, jejichž syté barvy prosvítaly zpod nánosu šedého prachu, rozčuchané vlasy jim vlály ve větru a za nimi zuřil požár.

— *Občas se možná stávají zázraky, ale mně už se jich pár v životě přihodilo. Na další mám sotva nárok. Vladislav vzhlédl k nebi, jež bylo plné jiskřivých avšak necitelných hvězd, a myslí mu proběhla příhodná ale nepřilíš užitečná myšlenka, že jeho mrtvé tělo nikdo nejspíš nepohřbí. Nikdy sem nevěřil, že nad mým tělem někdo vztyčí mohylu, ale stačil by mělkej hrob. Pořád lepší, než aby mý tělo předhodily psům.*

Čarodějky se k nim pomalu blížily, až nakonec stanuly necelé čtyři sáhy před nozdrami bílé kobylky.

„Zrádkyně,“ promluvila jako první modrá čarodějka; „zradila jsi naše ctihodné sesterstvo a jsi z něj

s potupou vyvržena. Vyvržena a odsouzena k bolestné smrti stejně jako ten tvůj zvrhlý amant.“

„To je všechno, Drahoslavo?“ odpověděla Vlasta. „To sis mohla odpustit, protože taková slova nic nezmění. Jen činy a skutečná moc.“

V odpověď Svatomíra vyřkla jediné slovo, jež se zhmotnilo v mocný poryv větru, který cestou rozkotl blízký oheň do oblaku jisker a Vladislava málem smetl se sedla. Koruna lípy se zazmítala, avšak Vlasta stála pevně, jakoby se stala kamenem vrostlým do základů světa.

V nastalé temnotě modrá čarodějka tleskla dlaněmi a když je oddálila, zazářilo mezi nimi světlo. Pak jediným slovem vyslala rudě zářící kouli směrem k Vlastě. Ta podobným pohybem vytvořila jinou kouli, větší a bleděmodrou, jež pohltila tu rudou, aby posléze implodovala se zvukem kamene dopadnuvšího do bažiny.

Purpurová Svatomíra mezitím lehce švihla rukou a na Vladislava vypálila magickou střelu. Měla podobu šípů s bíle zářícím hrotem, žlutavým dříkem a rudými

křidélky a v letu vydávala hromový třesk. Vlasta ji na poslední chvíli odrazila, ale rozžhavené úlomky zasáhli Krasavici. Bolestně zaržála.

Další Svatomířin útok mířil přímo na kobylku. Vlasta byla zaměstnána útokem Drahoslavy a tak jej nestačila odvrátit. Zářivý šíp by kobylku dozajista zabil, naštěstí ale stačila trochu uskočit. Zůstala stát, byť se otrásla bolestí a znovu, tentokrát mnohem žalostněji, zaržála. Šíp částečně zasáhl i dlouhou čepel Vladislavova meče a v pár vteřinách ji do ruda rozžhavlil. Nezbylo mu než meč upustit, nevykřikl však, jen si udiveně prohlížel propálenou jezdeckou rukavici a zarudlou dlaň.

Svatomíra se zasmála, ale její krutý smích byl přerván bolestným zasténáním. Další magická střela vzešla z jejích rukou vzlétla vysoko k nebi a ztratila se v jasu Mléčné dráhy.

Vladislav však střelu dlouho nesledoval, neboť si všiml, že žlutá a tyrkysová čarodějka stojí blízko sebe; obě obrácené směrem k hroutící se čarodějce. Krasavice se stále třásla, ale na jeho pokyn zareagovala okamžitě.

Rozjela se k oběma čarodějkám a dříve, než ji stačily zaregistrovat, je srazila k zemi.

Drahoslava se z žalostným výkřikem vrhla k Svatomíře, jež mezitím spočinula na podupaném trávniku, a snažila se jí pomoci. Z jejích rukou vyšlehlo bílé světlo a bylo pohlceno ležícím tělem, které se však ani potom nejevilo žádné známky života. „Je mrtvá! Naše milovaná sestra je mrtvá!“ zaštkala zdrcená čarodějka.

Vlasta k ní tiše přistoupila a nenarazivše na obranu, ji kouzlem uvrhla do bezvědomí. Stejným způsobem se postarala o zbývající dvě, které se, značně otřesené, pokoušely pozvednout na rukou.

Rudá čarodějka na okamžik strnula, pohlédla k bráně, v níž pokračoval úprk, a její oči se podivně leskly. Nesklonila se však k Svatomíře, ale obrátila se k Vladislavovi, jenž stál u Krasavice a snažil se svou kobytku, která se jen stěží držela na nohou, uklidnit a potěšit.

„Děkuju ti, příteli, i tvé kobylice; těch pár vteřin, kdy nebyly dostatečně soustředěné, nás zachránilo. Nevím však, kdo zastavil Svatomíru,“ promluvila slabým hlasem sledujíc temnou krev, která začala zaplňovat

prohlubeň po vytrženém drnu u čarodějčina těla. „Nevěřím na zásah bohů ani na zázraky.“

Vladislav o tom zatím nepřemýšlel. Všechny čtyři čarodějky nyní ležely bezvládně na trávě a zdálo se, že spí. On žil, stál a bděl, ale temný ošklivý svět kolem mu – v jeho nedlouhém životě už poněkolikáté – nedával žádného smyslu. — *Možná bylo zachráněno moje moudří, ale svět se kvůli tomu nezmění k lepšímu.*

V smrtném tichu přicházela od blízké lípy další žena. V záři ohňů, jež se vzmáhaly nad prolomenými hradbami, se matně lesklo její kroužkové brnění i dlouhé rozpuštěné vlasy barvy tmavého bronzu. Dívala se na Vladislava a on ji po chvíli poznal. Byla to bojovnice, která se mu ještě před pár minutami starala o meč. Přistoupila k ženě v purpurové, obrátila ji na bok a ze zad jí vytáhla dlouhou dýku s černou rukojetí. Otřela její čepel o trávu, přešla k Vladislavovi a podala mu ji. „Máte tu ještě svoji dýku, pane kapitáne.“

— *Při všech bozích, trefila ji z více než deseti sáhů.* A cizím, ačkoliv těžkým a vyváženým, nožem. Profesionální obdiv k bojovnici však nahradila jiná myšlenka,

jež mu vytanula v mysli: „Proč?“ Mírně zmatený jí v rozrušení tykal. „Proč si to udělala?“

Bojovnice pohladila Krasavici po zpoceně a špinavě hřívě. „Nemám ráda, když někdo trápí nevinná a bezbranná stvoření, pane. A ještě se tomu směje.“

Do Konětop dorazili až s pozdním rozbřeskem, kdy z oblohy páskované úzkými oblaky začaly mizet i nejjasnější hvězdy vyjma jiskřivého Králemoce vysoko nad jihem. Nejdříve se museli postarat o zraněné i o tři přeživší čarodějky. Zraněné ošetřili, čarodějky svázali a umístili do hradního žaláře.

Vlasta byla po boji k smrti unavená, přesto ještě provedla dvě náročná kouzla. Nejdříve přistoupila ke Krasavici a chvíli si s ní povídala. Když skončily, obrátila se na jejího jezdce: „Má tě ráda, Vladislave. Skutečně ráda, neboť zná i tvé méně dobré stránky, a přesto ti je schopna odpustit.“

Vzápětí na kobylku seslala mocné uzdravující kouzlo. Druhým ještě mocnějším kouzlem zajistila, že většina

přítomných žen a všichni muži s výjimkou Vladislava zapomněli, co tu noc viděli a prožili.

Po příjezdu do zájezdního hostince se čarodějnice dlouho rozhodovala, co učinit s lovci. Nakonec je s Vladislavovou pomocí odtáhla na blízké hnojiště a vymazala jim vzpomínky z celého předchozího dne.

„Mohla bych tomu jejich zasmolenému veliteli nadělit nějakou vadu řeči, nejlépe koktavost,“ prohlásila, když si utřela ruce.

„To bys uměla?“ podivil se Vladislav, snaže se zakrýt obavu, která v něm už delší dobu klíčila.

„Ne, neuměla. Magií nelze měnit lidskou mysl, jen vymazat nějaké vzpomínky. Můžu mu ale zlomit nos.“

„Magií?“

„Ne; pěstí či násadou jeho sekyry.“

„Je teď úplně bezbrannej. Správný muž... ani správná žena by neměli mlátit bezbranný lidi.“

„Věřila jsem, že něco takového řekneš. Ale stejně mě trochu mrzí, že mu něco takového nemůžeme udělat.“

„To je něco jinýho. I mě to mrzí. Pokud ho ještě někdy potkám, tak mu nejspíš ten nos stejně zlomím.“

Čarodějka se mu podívala přímo do očí. „Nevím, zda k tomu budeš mít důvod. Ráda bych některé vzpomínky vymazala i tobě. Ty, které by ti mohli být nebezpečné. Tobě a také nám.“

„Myslíš všechny ty, ve kterých jsi ty?“

Vlasta přikývla.

„Dokážu mlčet a vím, co vám hrozí, když vás prozradím.“

„Prosím, příteli. Je to příliš nebezpečné.“

Vladislav přikývl. „Takže sem pouhej *frajer*. Jedna noc a pak sbohem a šáteček.“

„Ne frajer ne. Jen zachránce.“

„To se dá ještě napravit.“

„Zapomeneš i na to.“

„Ale ty nezapomeneš.“

„Nezapomenu. Na tebe nikdy nezapomenu.“

Probuzení bylo tentokrát zvlášť nelehké. Vladislav si dlouho nemohl vzpomenou, kde se nachází. Pokoj byl čistý a úpravný, ale připadal mu nepovědomý. Na

vedlejší posteli ležel Václav oblečený a v botách a slabě chrápal. Pomalu se rozpomínal, že přijel do Konětop a ubytoval se v hostinci. Matně si vybavoval nějaký rohovnický souboj v lokále, i to že vítězi zaplatil útratu, pak už ale nic.

Sám se cítil unavený jako po těžké celonoční práci, páčila ho pravá dlaň a zcela v pořádku to nebylo ani v širším okolí rozkroku.

Opatrně vstal a vzbudil Václava. Sám se šel umýt a když se vrátil, Václav stále ještě ležel v posteli.

„Kde to sme, Vladislave?“

„V Konětopech. To je takovej zapadákov v Pomoří.“

„To vím, ale nepamatuju si, jak sem se sem dostal do tohodle pokoje. Víím, v noci sem chlastal. Ale takový okno sem ještě nikdy neměl.“

Vladislav to nijak nekomentoval, vzal si kalhoty a přitom si všiml, že v jedné z kapes je složený list. Rozložil jej a s překvapením si přečetl vzkaz napsaný jeho vlastní rukou.

Nezapomenout! Zeptat se desátníka, vítěze pěstního souboje, jestli by se nechtěl stát mým pobočníkem.

Dole vlevo bylo jinou rukou elegantním písmem připsáno.

Důvod – dobrý skutek.

Nepamatoval si, že by ten vzkaz někdy psal. Desátník bojoval jako pořádný chlap, ale to evidentně nebyl ten správný důvod. Zaplatil útratu jemu i jeho mužům – to nedělal každý den –, ale ani to se mu nezdálo dostatečně přesvědčivé.

— *Nemám pobočníka od Boromírovy smrti. A zatím jsem žádnýho ani nehledal.*

Snažil se usilovně vzpomenout, proč by něco takového psal. — *Proč jsem jim zaplatil tu útratu? Připomněl si ten nepříjemný pocit, když přijeli do vsi. »Něco visí ve vzduchu. A to něco pořádně smrdí.« ... fanatičtí lovci i jejich sympatizanti... Necítil jsem se*

bezpečně. Potřeboval sem někoho, kdo by byl na mé straně, kdyby šlo do tuhého.

Náhle se mu ze selhávající paměti podařilo vydolovat izolovanou vzpomínku: obraz desátníka, jenž přeřezává pouta krásné mladé ženě. A hned poté druhý: ženin úsměv a stejný výraz v tváři poznamenané protivníkovými pěstmi. Na nic dalšího si už nevzpomněl, a dokonce si ani nebyl jist, zda jsou to jeho vlastní vzpomínky, přesto věděl, jak se rozhodnout.

„Václave, jdu si něco zařídit. Vrátím se za pár minut, a očekávám, že budeš připraven k odjezdu.“

Václav něco zamumlal a Vladislav se rozhodl, že to bude chápat jako souhlas. Oblékl si kalhoty a kazajku, chvíli zíral na svůj plášť a pak si ho přehodil přes sebe, připjal si meč i dýku, nazul boty a vyšel z pokoje. Po necelých deseti krocích potkal hostinského.

„Omluvám se, velkomožný pane, za ten včerejšek.“
Hostinský se sklonil téměř do pravého úhlu.

„Vy víte, co se stalo?“

„Právě že ne, velkomožný pane; probudil jsem se před půlhodinou a zjistil, že mám v lokále přes tucet do

bezvědomí zpítech chlapů. To musela bejt pijatika. Asi sem se taky zapojil. Ste v pořádku i ten váš přítel seržant?“

„Sme v pořádku, ale taky si nic moc nepamatujem. Nevíte, kde je ten desátník, co sem za něj platil útratu?“

„Ten chtěl, právě před chvílí, platit za nocleh. Byl dost překvapenej, že ste jim zaplatil všechno: jídlo, pití, pokoj i stájné. Ale ještě ho možná zastihnete na dvoře.“

Vladislav se rozhodl, že platby, jichž si nebyl vědom, vyřeší později a rozběhl k východu na dvůr. Desátník stál u svého koně a čekal, až mu ho osedlají. Tvář měl ošetřenu nějakým černým mazáním a prsty pravé ruky pečlivě ovázaný bílým plátýnkem.

Když uviděl kapitána, pousmál se. „Děkuju za sebe i svý muže, pane kapitáne. Nečekali sme, že za nás zaplatíte celejch osm grošů.“

„Mohu si s vámi promluvit, desátníku? O samotě. Třeba ve stáji.“

Desátník přikývl a následoval Vladislava. Ke stáji bylo bylo stěží dvacet kroků, ve vratech však potkali neznámého chlapa s tesařskou teslicí za pasem. Smrděl

hnojem a jeho malá nerozlepená očka sledovala Vladislava.

„Vy ste kapitán, pane?“

„Jsem královský kapitán Vladislav.“

„Pak mám pro vás udání. Nějaká kurevská čarodějka nás v noci přenesla přes dvě míle a hodila nás do hnoje.“

„Nás?“

„Mě a mejch pět chlapů ze zasloužilý čety lovců čarodějnic.“

„Máte na to nějakej důkaz?“

„Odpoledne sme popíjeli v putyce v Holořitích a ráno sme se probudili kousek odtud na hnoji.“

Holořitě si Vladislav dobře pamatoval, projížděli je předchozího dne kolem kolem třetí a byl to ještě větší zapadákov než Konětopy. Na návsi vystavili figurínu čarodějnice na hranici, nad níž se skvěl neumělý nápis
»Tudy neprojdou!«.

„Nějakej hmotnej důkaz.“

„To teda nemám. Ale všichni to odpřísáhnou.“

„Jsou to vaši podřízení?“

„Sou, kapitáne, já sem jejich velitel.“

„Pak to nestačí ani na udání. Musej to bejt tři lidi, ale nesměj bejt na sobě závislí.“

„Moji chlapi na mě vůbec nejsou závislí. Většinou si dělaj, co chtěj.“

„Pak vám nezávidím. Ale zákon je zákon, sou to vaši podřízení a tak sou na vás závislí.“

„Musíte to vyšetřit, pane! Je v tom čarodějnictví, a pokud hnedka nezakročíte, tak z nás čarodějnice udělaj otroky na kterejch si budou ukájet ty svý zvrácený chtíče.“

Vladislav zavrtěl hlavou a s výrazem »svatá prostoto« se chystal vstoupit do stáje.

Špinavý muž poklekl a objal mu nohy. „Pomožte nám, velkomožnej kapitáne! Ste naše jediná spása.“

„Nemůžu a ani nechci. Pokud by sem měl vyšetřovat, každý takový udání, tak nic jinýho nedělám. A pusťte mě!“

„Nepustím, dokud se nepostaráte o to, že ta čarodějnice skončí v pekle!“

Vladislav se kolem sebe nešťastně rozhlédl, neboť nevěděl co dělat. Pomoci mu tak musel desátník.

„Pustte, pana kapitána, nebo...“

„Nebo co? Nic mi nemůžete udělat. Mám přátele na vysokejch místech.“

„... nebo vám vrazím facku.“

„Násilí na spořádaným občanovi, to si odskáčete!“

„Pustte ho! Spořádanej občan neloví čarodějnice a ne-drží se cizejch lidí jako klíště.“ Desátník sevřel svou obvízanou pravici a připravil jí k ráně.

Muž vzdorně zaskřehotal: „Nepustím!“ a snažil se svůj obličej zabořit do Vladislavových černobílých kalhot, byl však příliš pomalý. Desátníkova pěst přilétla rychleji.

Něco křuplo a ruce povolily. Vladislav ten zvuk dobře znal.

Muž se chytil za obličej a mezi prsty mu protékala krev. „Zlobil ste bi bos, lotře. Rytíř Bo-Bořislav vás za to dá-á zbičovat.“ Muži vztekem přeskakoval hlas.

„Rytíř Bořislav mi může políbil pr... šos. Postarejte se o něho, chlapi!“

„A ještě bě předhodí tý svý s-s-soldatesce,“ zachrčel muž.

„Narovnejte mu rypák, ovažte a hodte ho zpátky na hnojiště!“ doplnil desátník rozkaz a dál se o vztekem i bolestí řvoucího muže nezajímal.

„Děkuju vám, desátníku.“

„Není zač, pane kapitáne. Ale chtěl ste se mnou mluvit.“

Vladislav pár desítek vteřin sledoval, jak vojáci muže nepřiliš něžně ošetřují, maje zvláštní pocit, že ten zlomený nos je součástí něčeho většího, nějaké všekosmické spravedlnosti, jejíž příčinu natožpak zdroj nechápal. Až poté vešel do stáje, která skýtala více soukromí a řev částečně tlumila stěna z fošen.

„Udělal sem v noci něco špatně, pane kapitáne? Přiznám se, že mám pořádný okno,“ osmělil se desátník zeptat, když celou minutu marně čekal, až kapitán promluví jako první.

„Ne, desátníku, rozhodně ne. Neuvažoval ste v poslední době, že byste změnil velitele?“

„Proč by sem o něčem takovým měl uvažovat, pane?“

„Potřebuju novýho pobočníka a praporečníka. A uvažuju o vás.“

„Proč zrovna o mně, pane? Sotva mě znáte. Máte určitě dost svejch mužů, který by se na k tomu hodili líp.“

„V jednom máte pravdu, desátníku; sotva se známe. Ale myslím, že ste včera večer udělal dobrej skutek.“

„Dobrej skutek?“

„Asi si to nepamatujete. Vím, že ani vy mě neznáte, ale slibuju vám, že se u mě nebudete mít špatně, přestože sem na svý muže dost náročnej. Služný by bylo čtyřiadvacet grošů tejdně.“

„To nezní špatně, ale ještě před pár tejdny by sem vás, pane kapitáne, odmít'. Ale časy se mění a ne každej chce zůstat na tý nesprávný straně?“

„Nesprávný straně?“

„Na straně těch, co se neštítí chránit ty, co zabíjej nevinný ženský.“

„Jak se jmenujete, desátníku?“

„Jaroslav, pane.“

„Beru vás.“ Vladislav nabídl mladšímu muži svou ruku.

„Podáme si na to ruku, pane Jaroslave?“

„Vám ruku podám, kapitáne. Myslím, že ste správnej chlap,“ odpoveděl desátník a ruku i pobočnictví přijal pevným stiskem. „Ale, musím ještě doprovodit své muže domů a oznámit to svému rytíři. Nebude moct nadšenej, ale něco mi dluží. Od pozítřka sem vám k dispozici, pane.“

„Pozítří budu už na cestě zpátky. Setkáme se tady, seržante.“

„Rozkaz, kapitáne!“ Nově povýšený seržant zasalutoval a vrátil se ke svým mužům.

Vladislav osaměl a řev poznenáhlu utichal. Pomalu se vydal ke své kobylce, aby ji zkontroloval. Přivítala ho a on ji polaskal. Všiml si tak bílé větvičky s rudou stužkou u její uzdy.

„Kdy si to sebrala, Krasavice?“ podivil se. „Včera večer si to ještě neměla.“

Kobylka dlouze zaržála, ale on jí jako vždy nerozuměl.

„Nejspíš toho víš o dnešní noci mnohem víc než já: jak si přišla k tý ozdobě a jak se objevily ty díry na mém

plášti.“ Pomalu vytáhl dýku z pochvice. „A jak se ocitla ta krev na mé dýce.“ Rozčísl si rukou své ryšavé vlasy a prohlédl si šedý prach, který mu ulpěl na prstech. „A taky o té neznámé ženě s nadpozemským úsměvem. Já si ale vzpomenu, dřív nebo pozdějc. Musím si vzpomenout.“

Pamětní šestigroš

*Tento příběh věnuji
své studentce, kolegyni a kamarádce Daně M.*

Děšť nepřestával a naopak sílil. Dva jezdci mířili k hradbám města, které se vynořilo na západním obzoru zahalené do temných mraků. Nepromokavé pláště je už nechránily před nepřízní počasí, a tak jim voda z provlhých nohavic pronikla až do bot a v čůrcích stékala po třmenech a rozstříkovala se v malých gejzírech.

„Psí počasí, seržante,“ postěžoval si ten jedoucí na bílé kobylce, když ucítil chladný pramínek nekompromisně se deroucí po zádech k relativně suché části trupu.

„Psí, pane,“ souhlasil druhý na grošákovi přidržující v prochladlé levici kopí se splihlým černobílým praporem.

Děšť postupně získával sebevědomí průtrže mračen a jezdci se rozhodli bojovat se živlem mlčky. Promočení na kůži podalší půlhodině vjeli do širokého průjezdu městské brány, kde je gestem zastavil hlídkující voják.

Jezdec na bělce shodil kápi a pokusil se ze své ryšavé kštice vytrást trochu vody. „Doufám, desátníku, že ste nás zastavil, abyste nás pozval na čajovej dýchánek ve vytopený kordegardě?“ utrousil.

„Ne tak docela, pane kapitáne. Někdo s váma chce mluvit,“ řekl omluvně strážník a vydal se ke dveřím strážnice. Avšak dříve než tam dorazil, vyšel z nich důstojník královské gardy. Jeho uniforma byla vzorově čistá, chochol na vycházkové přilbici ukázkově načepýřený a především byl dokonale suchý.

— *A sakra, seržant Valibor. Posel »dobrejch« zprávu.*

„Náš milostivý panovník vyjádřil přání vás vidět, pane královský kapitáne, a to bez prodlení,“ prohlásil seržant bez jakékoliv snahy vžít se do pocitů promočeneho jezdce.

„Mám namířeno ke svému příteli, převleču se, najím a za hodinu jsem v citadele jak na koni, seržante.“

Valibor pohlédl na proudy deště smáčejíci náměstí za branou a s výrazem mučedníka se obrátil k jezdci. „Král byl v tomhle ohledu zcela jednoznačný. Vy možná nevíte, co u krále znamená »bez prodlení«, ale být vámi, tak bych si v tomhle směru rychle doplnil vzdělání.“

Jezdec se zadíval na zimou se chvějícího praporečníka, a poradiv se se svým prokřehlým tělem, rozhodl se pro malou vzpouru. „Dokud se tady já a můj seržant trochu neohřejem, tak dál nejedu. Ani král si určitě nepřeje, abysme z týhle sloty měli nachlazení nebo i něco horšího.“ — *Teda alespoň doufám.* „A vy si taky určitě nechcete zašpinit stejnokroj, seržante. Počkáme ve strážnici, dokud to nejhorší nepřejde.“

Seržant chvíli bojoval sám se sebou a s obavou o svou kariéru, ale když mu náhlý poryv větru vchrstl do obličeje smršťku studených kapek, přikývl.

Jezdec, nečekaje na seržantův souhlas, seskočil s kobylky. „Počkej na mě tady, Krasavice,“ obrátil se k ní, laskaje ji, „vrátím se ti za chvíli. Pak pojedem ke králi a tam se o tebe postaraj.“

Valibor se zatvářil přezíravě, ale desátník se nabídl, že se o kobytku postará on. „Vodvedu jí zatím do naší stáje, pane kapitáne, je kousek odtud, dám jí nažrat a vyhřebelcuju ji.“

„Postaráte se i o mýho Větroplacha?“ promluvil poprvé praporečník, jenž už také opustil sedlo, a stejně jako s kapitána s něj pomalu odkapávala voda.

„Máme tam dost místa pro dva koně a když zajdu pro svý syny, tak budem mít i dost rukou, pane.“

Královský kapitán zalovil v jedné ze sedlových brašen a nabídl desátníkovi groš.

„To nemůžu přijmout, korouhevní pane. Pro vás to dělám rád.“ Desátníkův zrak mimovolně přeskočil na Valibora.

„To není pro vás, desátníku, ale pro vaše syny.“

Ze strážnice odcházeli až po necelé hodině. Uniformy jim nestačily uschnout, ale v žaludku hřál horký mátový čaj a duši potěšilo setkání s pár starými přáteli. Obloha byla stále monotónně šedá, ale déšť přešel v mrholení.

Desátník přiváděl Krasavici i Větroplacha, jejichž srst se leskla a jejichž výraz vyjadřoval emoce, které byly Valiborovi zcela cizí. Seržant Stráže se tvářil zároveň našťavaně i ublíženě – láska či přátelství pro něj byly cizími slovy.

„Kde je můj kůň, desátníku?“

„Je ve stáji, pane.“

„A to jste mi ho nemohl taky přivést?“

„Mám jen dvě ruce, pane.“

„A to nevíte, že vyšší šarže a gardisti maj vždycky přednost?“

„Koně, pokud vím, žádnou šarži nemaj, pane.“

„Vy víte, jak to myslím. Nedělejte ze sebe blba.“

„Myslím, že bysme se neměli zdržovat, seržante,“ přerušil poučný rozhovor královský kapitán, který si už protahoval záda v sedle. „Ve stáji se můžete zastavit cestou. Je to jen půl honu. My na vás počkáme v citadele,“ rozhodl a hned dal pokyn své kobylce, která odskočila a rozjela se cvalem po dláždění dlouhého náměstí. Praporečník ho beze slova následoval. Když na konci náměstí zatočili do ulice stoupající ke Královské bráně,

otočil se a oznámil: „Máme ho v patách, pane. Jede ve městě tryskem. Dostihne nás ještě před bránou.“

„Sou bohužel věci, který nás dostihnou, ať chcem či nechcem, Jaroslave. Namátkou smrt, berně a blbec na koni.“

Korouhevní pán kráčel dlouhou chodbou a snažil se připravit na setkání s králem. Byl už sám, neboť Krasavici zanechal v rukou královského štolby, Jaroslava se ujala soucitná kuchařka a Valibor byl naštěstí povolán buzerovat své podřízené.

Stráž před audienčním sálem mu zasalutovala a otevřela dveře. Král seděl za stolem a něco řešil se svým dvorním maršálkem. Když byl spatřil příchozího, maršálka gestem propustil a na jeho tváři poznamenané ohněm se usadil úsměv. „Vítám tě, Vladislave. Jak se daří paní Svatavě?“

„Má se dobře, Boleslave, a mám tě od ní pozdravovat. Po pravdě řečeno sem ale čekal, že si po týt dlouhý cestě budu moct trochu odpočnout.“

„Omlouvám se ti, švagře. Určitě máš hlad a jak vidím, tak se potřebuješ převléci. Nutně jsem ale potřeboval

mluvit s tebou dřív než se setkáš se seržantem Václavem.“ Na králově tváři setrval úsměv, ale pomalu vychládal.

„Co zas udělal?“

„Sedni si. Bude to trochu delší. Dám přinést něco k jídlu.“

Vladislav přijal nabízené křeslo, těžce na něj dosedl a natáhl si nohy. Boleslav přivolal sluhu, který přinesl hrnek horkého mléka a tvarohové koláčky. Vladislav se pod zkoumavým zrakem krále snažil nedat najevo svůj takřka vlčí hlad.

Vladislav dojedl, dopil poslední hlt, a když viděl, že začít bude muset on, zeptal se: „Tak co se stalo, Boleslave?“

„Před pár měsíci jeden z předních obchodníků zaplatil daně a náhodou se zjistilo, že nové groše, které odevzdal, mají v sobě víc mědi než stříbra.“

Vladislav se v mincovnictví vůbec nevyznal, nicméně ani na chvíli neuvěřil, že se to zjistilo náhodou. Boleslav, jinak možná až příliš shovívavý, si v případě své mincovní reformy nebral servítky. Vladislav byl nucen

přihlížet popravě posledního penězokaze, a další takový »zážitek« si už nepřál znovu zažít.

„Další penězokaz?“ zhořklo mu to slovo v ústech.

„Je to ještě horší, Vladislave. Ty peníze byly k nerozeznání od těch pravých. A ony jsou ve skutečnosti pravé, neboť je vyrazili v královské mincovně. Teď už to víme jistě.“

— *Do čeho ses to, Václave, namočil?* „A Václav?“

„Ten dostal za úkol sledovat pár podezřelých pracovníků mincovny. Zaměřil se na mincmistra...“

„A?“

„Jeho muži byli příliš neopatrní, a tak si jich mincmistr všiml.“

„A já to mám za něj vyřešit?“

„Mincmistr ztropil povyk, protože on a jeho muži spadají pod přímou pravomoc krále. Takže se to provalilo a mě v tomhle okamžiku nezbyvá nic jiného než jmenovat královského vyšetřovatele, který to ale bude mít za téhle situace sakra těžké.“

„Můžu odmítnout, Boleslave?“

„Můžeš. Ale potřebuju někoho, kdo má dost vysoké postavení a zároveň je dost inteligentní, aby mohl vést složité vyšetřování.“

„Už si mě, Boleslave, jednou takovým vyšetřováním pověřil.“

„A díky tomu, jak jsi skvěle uspěl, jsem mohl obnovit království, Vladislave.“

— *Ale předtím sem jen tak tak unik' oprátce.*

Václav prožíval jedno ze svých depresivnějších období. Rozešel se s milenkou, s níž žil už více než čtyři měsíce. Vladislava to příliš nepřekvapilo, neboť jeho přítel se rozhodl milenky využívat jako bezplatné hospodyně. Po opadnutí prvotních vášní to došlo každé z nich a poté, co zjistily, že se s nimi rozhodně nehodlá oženit, učinily jediné správné rozhodnutí.

Vladislav proto našel namísto svého přítele jen stručný dopis a ve skříšti klíč od vchodu. V dopise bylo i jméno hospody, v níž seržant městské stráže zapíjel svůj žal, ale Vladislav dal přednost horké koupeli a posteli v hostinském pokoji. Hlad naštěstí neměl, neboť

Boleslav ho po rozhovoru pozval ještě na večeři. Tam se setkal se svou sestrou, pročež se mu podařilo i trochu se uklidnit.

Václav se do svého domu vrátil až před půlnocí ve stavu, kdy nemělo smysl s ním o čemkoliv diskutovat. Vladislav se proto postaral jen o to, že jeho přítel leží v posteli a má vyzuté boty.

První příležitost k rozhovoru tak nastala až o desáté ráno, kdy vyhladovělý Václav našel cestu do kuchyně.

„Á, ty už si vzhůru, Vladislave,“ zamumlal a začal se shánět po něčem k jídlu.

„Už od sedmé,“ oznámil host a přesunul směrem k hostiteli cínový talíř s chlebem a klobásou.

Václav si sedl na židli naproti a dal se do jídla.

„Potřebuju s tebou něco probrat.“

„Co jen chceš, Vladislave. Si můj dobrý přítel a moc dobřejch přátel mi už nezbylo. A všechno sou to chlapi.“

„Měls prej nějaký potíže s mincmistrem?“

„Měli sme ho sledovat a jeden z mejch hochů byl přitom trošičku neopatrnej. Mincmistr přišel na to, že mu dělá stína a když mu vyhrožoval soudama, tak Protěch

vyžvanil, že za tím stojím já. Mincmistr mě pak očer-
nil před králem, ten to řek' mýmu kapitánovi a ten
předevčírem seřval mě. Ale zase tak moc se neděje. Ty
určitě zajdeš za králem nebo rovnou za mincmistrem a
vyžehlíš to. Ve skutečnosti sem tě chtěl o to požádat.“

„Nenapadlo tě někdy, proč ste ho měli sledovat?“

„Proč by mě to mělo zajímat. Měli sme sledovat i pár
dalších lidí, a v těchhle případech se radějc nikdy na nic
neptám.“

„Včera sem byl u krále a ten mi řek', co za tím stojí, Vác-
lave. Někdo v mincovně razí falešný mince a možná je
za tím i sám mincmistr. A víš, jak je král háklivej na
penězokaze?“

Václav té popravě také přihlížel a tak se jeho malá
očka, která prozatím mířila především do talíře, za-
dívala na Vladislava. Zaostrila se a objevil se v nich
strach. „A kurva!“

„A tak mě král jmenoval královským vyšetřovatelem,
abysem našel viníka.“ — *Ještě mu to pořádně nedo-
chází.* „Můžu si k tomu přizvat pomocníka. Sám ne-
vím proč, ale vybral sem si tebe.“

„Proč mě?“ Václav konečně úplně vystřízlivěl. „Já...“ Vladislav ho nenechal domluvit. „V jedenáct máme domluvenou exkurzi v mincovně. A ty máš čtvrt hodiny, aby ses oblík’ do uniformy a čekals s našima koňma před vchodem.“

„Já...“

„To je rozkaz, seržante!“

V půl jedenácté Vladislav vyšel z domu a našel Václava v parádní uniformě na služebním koni. Ve volné ruce držel otěže Krasavice, jež se intenzivně seznamovala s novým koňským přítelem. Když ale ucítila svého jezdce, přestala plavákovi věnovat sebemenší pozornost.

Vladislav svou kobylku pohládl, vyšvihl se na ni a vydal se směrem k citadele. Václav se rozjel za ním, ale téměř celou cestu mlčel. Promluvil, až když se přiblížili k mostu vedoucímu k hlavní bráně citadely. „Je to tak vážný, Vladislave?“

„Myslíš, že by mě král obtěžoval nějakou prkotinou?“

„No to teda asi ne,“ přiznal nedobrovolný asistent.

„Můžu ti nějak pomoci?“

„Nejlepší bude, když budeš mlčet. Ale pozorně se dívej a poslouchej.“

Vladislav navštívil týnskou citadelu mnohokrát a proto se domníval, že ji dobře zná. Nikdy však nenavštívil královskou mincovnu, a popravdě řečeno, si prozatím příliš nevšímal ani její budovy. Ta byla nízká, nehezka a vklíněná do severního bastionu, daleko od nádhery síní a královských komnat i bujně zeleně zahrad nad Velkou řekou.

Mincmistr je čekal u portálu, jímž do mincovny vcházeli úředníci. Byl oblečen v honosném oděvu, který jasně naznačoval, že kromě krále a pár nejvyšších šlechticů by se na něj všichni měli dívat z nebetyčného pohledu. Pro zvýšení celkového dojmu ho obklopovala svita jeho vyšších úředníků v pestrobarevných kabátcích vesměs s dostatečně blahobytnými těřichy.

»

Vítám vás u nás, Vladislave, pane na Černém Brodě a Ostroměři a správce hradskeho Pomorí. Je nám velkou

ctí přivítat v naší vzorné mincovně královského kapitána a svaka milostivého pana krále.“

— *»Vzorná mincovna«, kde někdo okrádá krále. Ten má sice celý hejno úředníků, ale z nějakýho podivnýho důvodu se domnívá, že sem jedinej, komu může důvěřovat.*

„Nejsme zde na prohlídce, vážený pane mincmistře,“ podotkl oslovený využívaje nadhledu, který mu poskytoval koňský hřbet. „Král mě pověřil vyšetřováním.“

Mincmistr neslevil ani o stupeň na svém podlézavém úsměvu a jeho sebevědomí bylo neotřesitelné. „Je to jen ztráta vašeho drahocenného času, korouhevní pane. Jsou to jen pomluvy závistníků. V naší mincovně je vše v dokonalém pořádku, mince mají správné zrno a nikdy se nám neztratil ani měďák.“

— *Měďák možná ne, ale někdo si tady stačil ulejt pár liber stříbra.* „O tom necht' rozhodne král, pane. Na základě mý zprávy.“

„Samozřejmě, pane královský kapitáne. Samozřejmě. Je nám ctí vás přivítat. Těžko ale najdete něco, co byste mohl kritizovat. Mladoto, pomoz velkomožnému pánu s koně!“

Mladota, úředník s nulovými pravomocemi, ale nezanedbatelným sebevědomím, naklusal ke Krasavici, ale když viděl její výraz, stáhl se do bezpečné vzdálenosti. Vladislav opustil sedlo sám a úředníkovi pokynul, aby se mu o ni postaral. Když míjel mincmistra, otočil se, a tak na pár vteřin zachytil pohled, který starý muž věnoval Václavovi. — *Tenhle typ pohledu bysem pravděpodobně využil, kdybysem na svý holínce objevil trus nějakýho hodně odpornýho zvířete.* „A abysem nezapomněl, vážený pane,“ obrátil se k mincmistrovi, „představuju vám svýho pomocnýho vyšetřovatele, rytíře Václava, seržanta týnský městský strážce.“

Mincmistr v mžiku obnovil svůj blahosklonný úsměv a Vladislav musel ocenit, že bez jakékoliv stopy ironie pronesl: „Už jsme měli příležitost se seznámit. Nemohl jste si vybrat lepšího spolupracovníka, pane královský kapitáne. I on je samozřejmě vřele vítán.“

Mincmistrův zástupce otevřel kované dveře a Václav, následovaný mincmistrem, vstoupil do dlouhé chodby, kterou lemovaly kanceláře s několika pobledlými úředníky skloněnými nad fascikly.

„Tady to není zajímavé, kapitáne. Tohle je administrativní část, kam chodí jen úředníci. Pokud se nechcete prohrabovat papíry, v nichž vše na halě sedí, pak je zbytečné se tady zdržovat.“

— *Překvapilo by mě, kdyby tam něco nesesedělo. Z účetních knih pravdu nevykutám.*

Jeden z úředníků se přiblížil k mincmistrovi a něco mu zašeptal.

„A přece něco. Tady kolkař mě upozornil, že byste měl vědět, jak uchováváme ražební kolky, nebo. jak tomu říkají lidé mimo naši branži, razidla.“

Uprostřed chodby stála velká okovaná truhla. Byla zamčená a navíc ji chránilo několik šedivých pečetí.

„Tady uchováváme razidla, pokud se právě nepoužívají k ražbě. Kolkař je vždy kontroluje a uzamyká přes noc, nebo když se nepoužívají. Já a můj zástupce navíc truhlu vždy opatřujeme pečetěmi. Chcete ji otevřít? Bude pak ale trvat pár minut, než ji zkontrolujeme a znovu zapečetíme.“

„Myslím, že ne, pane mincmistře. V tomhle vám budu důvěřovat. Jistě o tom vedete pečlivou evidenci.“

„Samozřejmě, velectěný pane. Můžete do ní kdykoli-
věk nahlédnout.“

„Později, pane. Rád bysem se teď podíval na místa, kde
se razí mince.“

„Máte velké štěstí, že jste zde z pověření samotného
pana krále. Jen nemnoho lidí, kromě mincovní čeledi,
dostalo povolení ke vstupu. Dokonce ani většina úřed-
níků tam nesmí. A ti, co smí, tam mohou jen ve dvoji-
cích, aby se navzájem kontrolovali.“ Mincmistr gestem
propustil nižší úředníky a ke dveřím na konci chodby
přistoupil jen se svým zástupcem a mistrem kolkařem.
Společně trojicí klíčů otevřeli těžké dubové dveře a
nechali jimi projít Vladislava i Václava. Pak je opatrně
znovu zavřeli a zamkli. Vladislav mezitím takřka všemi
smysly vnímal prostor, do níž vstoupili. Bylo tu pří-
šeří, ozývaly se pravidelné údery kovu o kov a podivně
to tu páchlo.

Po levé straně stála největší váha, kterou kdy Vladislav
viděl. Byla uzavřena v bytelné železné kleci v blízkosti
velkých železných vrat, v jejichž středu byly umístěny
menší dveře, jimiž by stěží prošel větší muž.

„Tohle je naše největší chlouba, nejpřesnější váha v celém království. Může zvážit i tři centýře a nesplést se přitom ani o čtvrt unce. To je méně než váha dvou grošů. Vážíme na ní veškerý kov a pagemnet, který se přivazuje do mincovny.“

„Pagemnet?“

„Pagemnet jsou staré či neberné mince, z jejichž stříbra se vyrazí nové. Občas využíváme i stříbrné klenoty a nádobí.“ Mincmistr se úspěšně vžil do role laskavého učitele, jehož posláním je alespoň trochu obrušovat ignoranci nechápavého žáčka. „Ale od té doby, co jsem tady já, slouží i k vážení všech pracovníků mincovny od posledního slévače po samotného mincmistra. Každý se musí odvážit při příchodu i po odchodu. A pokud zjistíme sebemenší rozdíl v neprospěch váženého, tak musí projít důkladnou tělesnou prohlídkou. Z mincovny tak nemůže uniknout ani čtvrtunce stříbra, aniž bychom to nezjistili.“

Václav, který si váhu podrobně prohlížel, už otvíral ústa k otázce, ale při pohledu na Vladislava je rychle zavřel. I jeho však dostihla představitivost. „Každej se

ale musí během šichty najíst, a taky... vyprázdnit. To může výsledek dost ovlivnit.“

„S tím samozřejmě počítáme. Vážíme osoby se vším – s jídlem, jež si přinesou, a při odchodu si každý musí na váhu vzít i své exkrementy.“

Vladislav se rozhodl své představivosti nepodlehnout. Příliš se mu to nedařilo. Představu mincmistra, jak si odnáší svou celodenní »produkcí«, nešlo jen tak vytěsnit.

„A přivážíte a odvážíte ještě něco?“

„Přivážíme dřevěné uhlí, papír, inkoust, pivo, vodu a nástroje a kromě mincí odvážíme i nějaké odpadky. Vše je důkladně prohlédnuto, zváženo a zaznamenáno. Snad jedině vzduch nekontrolujeme. Prozatím.“

— *Tady si snad člověk ani nemůže uprdnout bez toho, že by to bylo zaznamenáno.*

„A teď se podíváme do naší slévárenské dílny.“ Mincmistr se vydal na druhý konec chodby a dalšími dveřmi vyšel na malý šedivý, ale dokonale čistý dvůr. Tam zamířili doprava a vraty vešli do velké místnosti osvětlené září ohňů a roztaveného kovu.

„Tady se slévá »fajn«, to je ryzí stříbro, s mědí na mincovní kov, která se odlévá do tyči, kterým říkáme cány. Ty se odnášejí do kovárny nebo do pokladnic pro budoucí použití.“

„A nemůže se stát, že se tu a tam přidá víc mědi?“ — *V některých těch mincích byla stěží polovina stříbra.*

Mincmistr evidentně nemohl uvěřit, že někdo může být tak naivní. „Sám vidíte, kolik lidí na to dohlíží. Vše se pečlivě váží a každý cán musí mít můj cejch. A proběři pečlivě kontrolují ryzost výsledného kovu.“

— *No ,dohlížitelů je tady víc než dělníků. Dva držejí formu, dva nalívají a čtyři je při tom sledují.*

Vladislav ještě chvíli pozoroval slévání a snažil se všechno zaznamenat do paměti. Pomalu začínal litovat, že si nevzal papír a tužku.

„A teď přejdeme do naší šmitny. Tam se z cánů dělá plech o tloušťce budoucích mincí a trojnásobné šířce.“

Kovárna byla na druhé straně dvora a pětice chlapů tam těžkými kladivy roztepávala cány na úzké pásy. Další kontrolovali jeho tloušťku a i zde se vše průběžně vážilo a zapisovalo.

Vladislav musel obdivovat sílu a zručnost mincířů, jejichž kladiva dopadala v pravidelném rytmu a s dokonalou přesností.

„Další fází je vyražení kulatých střížků průbojníkem a jejich následná úprava.“

Průbojník byl stroj, který překonával všechny, které Vladislav ve svém životě viděl. Obsluhovala ho pětice mužů a on fascinovaně pozoroval, jak se pásy kovu pod tlakem obřího lisu mění v kulaté plíšky dopadající do připravených věder. — *Něco ale musí zbejt?* vrátil se alespoň v myšlenkách ke své práci. Avšak dříve než se stačil zeptat, dostal odpověď. Jeden z dělníků opatrně vyjmul ze stroje zbylý kov a předal ho úředníkovi, který ho převážil. Dělník navíc smetáčkem smetl drobné odřezky a i ty po převážení doputovaly do příruční pokladnice.

Vědom si své znovu probuzené povinnosti, prozkoumal Vladislav celou místnost. Stejně jako všechny předchozí měla okna jen do dvora a i ta byla malá, opatřená hustým mřížovím. Dokonalý pořádek nenařušoval sebemenší odštěpek kovu.

V další místnosti se střížky vyrovnávaly, začišťovaly a nakonec ponárely do horké tekutiny.

„Střížky, my jim taky říkáme šrotlíky, se bělí v roztoku vinného kamene a soli,“ poučil ho mincmistr a kulaté plíšky vyjmuté z lázně skutečně zářily typickým stříbřitým leskem.

„A teď nás, vážení pánové, čeká ražba. Musíme ale po schodech, neboť pregéři pracují v patře nad šmitnou.“

Mincmistr byl stejně jako ostatní vyšší úředníci při těle, ale schody zdolal s překvapivou lehkostí a jako první vstoupil do místnosti, v níž několik mužů ovládalo další stroj. Vladislava však zaujal spíše postarší muž, který seděl na masivní lavici a mince razil ručně. Znal ho totiž z hospody U spokojeného umrlce, kam občas zabloudil s Václavem. Pregéř, jehož vlasy už prokvétaly šedinami, ho také poznal a usmál se na něj.

Vladislav k němu přistoupil a přestal vnímat svět kolem sebe. Poprvé spatřil, jak se dělají peníze. Malé plíšky kovu se úderem raznice měnily v měnu. Bylo v tom něco magického – neživý kov se v jediném okamžiku transformovala do výtvoru, jenž podoben krvi

oživoval svým oběhem organismus lidské společnosti. Ano, i ten kov měl svou cenu a vyžádal si pot a možná i krev mnoha lidí; a úder jen nepatrně změnil jeho tvar. Přesto Vladislav podlehl iluzi, že každou novou mincí je společnost bohatší a šťastnější a trochu toho nového štěstí ulpí i na něm.

Z podivného rozpoložení ho vytrhl až mincmistrův smích. „Pan seržant si to tady, jak vidím, užívá.“

A seržant si skutečně užíval. Václav pouštěl mezi prsty stříbrné groše, jež zvonivě dopadaly na blyštivou hromadu, a dětinsky se přitom usmíval. Až když se jeho pohled stočil na náhle zachmuřeného kapitána, propustil poslední z nich a úsměv vystřídal stud.

„Na razícím stroji vyrábíme běžné mince, ale nechali jsme si tady Vratimíra, abychom mohli vytvářet skutečnou krásu, v níž každý ucítí dotyk lidských rukou. Tohle by vás mohlo zajímat, korouhevní pane. Král si objednal příležitostnou ražbu šestigrošů k pátému výročí své svatby s vaší převzácnou sestrou. Nechcete se podívat?“

— *Pět let! Už je to pět let, co nemám bratra. „Proč? Jsem tu přece kvůli něčemu jinému.“*

„Jistě, pane kapitáne. Jste tu kvůli něčemu jinému. A už jste něco vyšetřil?“

„Prozatím jsem provedl jen obhlídku místa činu, pane mincmistře. Ještě si trochu popovídám s váma a va-
šima lidma. A až pak se uvidí, zda někoho obviním.“

I cestou zpět Václav mlčel. Promluvil až na horním konci Dolního náměstí. „Udělal to ten mincmistr.“

„Proč si to myslíš?“

„Má takovej podlejzavej úsměv.“

— *Za ten úsměv i za tu jeho povýšenost by zaslou-
žil zavřít. „Nemůžeš někoho zavřít za divnej úsměv,
Václave.“*

„Ale on to tam má všechno pod dohledem. Tam se nevysera ani myš, aniž by to nevěděl.“

„Taky se tam ale všichni navzájem kontrolují, a on sám by ty falešný mince nevyrobil. Pokud už v tom má prsty, tak v tom jedou všichni nebo alespoň vět-
šina z nich.“

„Ale on má hlavní odpovědnost, takže by jako první visel on.“

— *Nejhorší na tom je to, že by nevisel. Čekalo by ho něco mnohem horšího.*

Během zasedání královské rady dopoledne druhého dne nepadlo o vyšetřování ani slovo. Král byl sice o něco zachmuřenější, ale to se občas stávalo. Po skončení však Vladislava požádal, aby neodcházel.

„Jak jde vyšetřování?“

„Už jsme začali, ale zatím nemáme nic, čeho bysme se mohli chytit, Boleslave.“

„Už jste začali... Přečti si tenhle dopis. Přinesli mi ho dnes ráno.“

Vladislav převzal odpečetěný dopis a začal číst. Před očima se mu postupně zhmotňovala rudá mlha. Přesto se ovládl. Prozatím.

Václav držel dopis v ruce a hlas se mu chvěl. „Já sem tam nic nevzal, Vladislave!“

Vladislav mu papír vytrhl z ruky, aby z něj mohl

citovat. „Já vím, žes nic nevzal.“ — *Tak blbej zase nejsi. „Ale nedělej, že si tak blbej, že nevíš, co to pro nás znamená. Svatá prostoto! Nechci nikoho obviňovat, jen podotýkám, že rytíř Václav neodborně manipuloval s nově vyraženými mincemi, a tak se mohlo, přirozeně jen nedopatřením, stát, že mu ty tři chybějící groše zůstaly v kapse či v jiném záhybu jeho uniformy.“*

„Nezlob se na mne, Vladislave. Na chvíli sem podlehl pokušení. Ale fakt jen na chvíli.“

Vladislav se ve skutečnosti na Václava příliš nezlobil, jen se cítil jako největší blbec a nechtěl v tom být sám.

„*Pokud by si pan seržant, pověřený veleváženým korouhevním panem odpovědnou rolí asistenta vyšetřovatele, přece jen přál odnésti si z Vaší mincovny nějaký suvenýr, mohl mne přirozeně laskavě požádati a já bych ho na své náklady a s největší radostí obdaroval některou z pamětních mincí, aniž by byla vznikla škoda, jež musí být zaznamenána v mincovní knihu.*“ Ten zmetek. Tolik invektiv v jediný větě.

„Já už si dám příště pozor.“

— *Máš štěstí, že už sem cestou stačil vychladnout.*
„Příště už tě s sebou nevemu.“

„Ty mě chceš odvolat z toho vyšetřování!?“

— *Ještě včera si tím jmenováním nebyl zrovna nadšen.*
„Ne, Václave. Tímhle mi vyhlásil válku, a já to jen tak nevzdám. A potřebuju někoho, kdo mi s tím pomůže.“

Navzdory bojovému odhodlání a zapojení dvou mozků na tom byli večer stejně jako ráno. Tušili, kdo za tím vším stojí, ale neměli žádný důkaz. A především nevěděli jak dál.

„Ráno lepší večera, Václave,“ prohlásil starší ze dvou přátel, když už došly zásoby jídla a mladší usnul s hlavou na stole. Přesto ještě dlouhé hodiny leže v posteli trápil mozek v naději, že přijde osvícení. Namísto toho slyšel mincmistrův smích.

Ráno se pokusil hodit vše za hlavu tím, že se vypravil na trh koupit něco k jídlu. Václav ještě dospával a dům byl ponuře šedý.

Nejdříve nakoupil vejce a chléb, a pak se ohlížel po nějaké zelenině. Právě když se byl rozhodl pro bílou

ředkev, narazil do něj strážník. Vladislav v něm poznal desátníka, který se spolu se syny postaral o Krasavici a uvařil jim skvělý čaj.

„Právě jsem myslel na vás a pana seržanta Václava,“ řekl strážník, když se byl konečně zorientoval.

„Čím sme si to zasloužili, desátníku?“

„Co ste udělali panu mincmistrovi, pane kapitáne?“

Vladislav nedokončil nádech a na poslední chvíli zachránil vejce před zkázou, jež by je jinak čekala na kamenném dláždění. „Co o nás říkal?“

„Že ste dva debilové, který ho přivedou na šibenici. A že to tak nenechá.“ Výraz, který se usadil ve Vladislavově tváři, přinutil desátníka doplnit. „Omluvám se vám, pane kapitáne. Jen sem zopakoval, co řek’..“

„Kdy to řek’?“

„Před asi čtvrt hodinou v bráně, pane. Mluvil tam se seržantem Valiborem.“

— *Blbec k blbci sedá, křivej křivýho si hledá. Ale co tam dělal? „V bráně?“*

„Vyjel si někam na koni, pane.“

„Kam někam?“

„Většina lidí nemá potřebu nám říkat, kam jedou, pane. Ale nikdy předtím sem ho neviděl někam vyjet.“

„A víte jistě, že to byl mincmistr?“

„Dyť je to manžel nevlastní sestry můj švagrový.“

Cestu nazpátek zvládl Vladislav ve třech minutách, a to ho ještě trochu zdržoval protestující desátník. Václava našli ještě v posteli.

„Dneska máš jen pět minut, aby ses oblík’ a došel pro koně.“

„A co snídaně?“

„Snídaně se odkládá na neurčito. Už si ale zbytečně přišel o celejch dvacet vteřin.“

Václav vyskočil z postele a zmizel v hloubi domu.

„Umíte jezdit na koni, desátníku?“

„Umím, pane. Tenhle rok sem byl první na dostizích při branným dnu.“ Desátník se evidentně začal smířovat s nevyhnutelným. „Ale nemám koně a sem pořád ve službě.“

„To už se nějak zařídí, desátníku.“

„Myslel sem si to,“ odušil desátník.

Spolu s desátníkem už stáli půldruhé minuty na ulici, a Václav se zatím neobjevil. Vladislav mezitím zjistil, jak se desátník jmenuje, že už slouží šestnáctým rokem, má hodnou ženu a pět dětí.

„Kde tak dlouho seš?“ neodpustil si Vladislav, když po další minutě dorazil Václav.

„Nedalo se to stihnout. Ve stáji nikdo nebyl, a tak sem musel koně osedlat sám.“

„Svého koně teď půjčíš tady desátníkovi Radimírovi. Další sraz máme u Jitřní brány a pospěš si. A abysem nezapomněl, u pekaře pro nás obstarej nějaký sladký pečivo.“

„To už přeháníš, Vladislave!“

„Myslíš? Pro, cituju: *nadějného strážníka, na jehož bedra byl vložen snad až příliš těžký úkol*, to ale přece jen může bejt trochu náročný.“

„Už mlčím, Vladislave. Za deset minut sem u brány i s tvejma oblíbenějma koláčkama.“ Václav zsalutoval a rozběhl se zpět ke stáji.

„Takhle jednáte s podřízenejma, pane kapitáne?“

„Takhle jednám s nejlepším přítelem. Na podřízeny bysem si to nedovolil, Radimíre. Naskočte na koně, ještě se zastavíme u kapitána Městský strážce, abysme vyřešili ten váš druhej problém.“

Mincmistra poprvé spatřili až po několika mílích pronásledování, poté co přešli nevysoký hřeben na cestě, která mířila k severu. A to měli obrovské štěstí, že cestou potkali několik lidí, kteří si na základě zevrubného Radomírova popisu vzpomněli na osamělého jezdce na ryzákovi.

„Dolů s koně. A kryjte se za stromy,“ rozkázal.

„Takhle ho nikdy nedostihnem. Za chvíli nám zmizí v tom lese.“

„Chceš udělat dvakrát stejnou chybu, Václave? Když my vidíme jeho, tak on může vidět nás.“

Vladislav opatrně vyhlédl z podrostu a chvíli pozoroval jezdce vzdáleného alespoň tři hony. Mincmistr právě zastavil a upřeně se díval do papíru, který držel v ruce. Pak se opět rozjel a za chvíli zmizel v průseku.

„Ještě chvíli počkáme, a pak vyrazíme,“ přikázal kapitán a ze sedlové brašny vytáhl další pomoránský koláček. — *Ještěže Václav ví, že nejradši mám ty jablečný s tvarohem a s posypkou.*

Další zastávku byli nuceni učinit uprostřed lesa, v němž zmizel mincmistr. Cesta pokračovala přímo vpřed, ale Krasavice ji odmítala následovat. Zastavila a zarehtala.

„Myslím, že tu někde musel odbočit.“

„Kam? Všude kolem je hustej les,“ podotkl Radimír.

„Možná, že už sme tu odbočku minuli. Krasavice byla neklidná už hezkejch pár sáhů.“

Pomalů se vraceli, a když minuli rozložitý buk, Václav zvolal: „Tamhle vede pěšina.“

Pomalů se po ní vydali s Vladislavem na Krasavici v čele. Pěšina obtáčela nevysoký pahrbek porostlý modřínů, prosmýkla se přírodní branou tvořenou dvěma skalisky, aby nakonec skončila mělkém údolí, kde na břehu potoka stál starý kamenný mlýn. Z jeho střechy stoupal temný dým a okny prosvítala rudá záře. Krasavice přešla do cvalu, ale bylo pozdě. Když přijeli ke stavení, stálo už v jednom plameni.

„To už neuhasíme,“ podotkl Václav a rozjel se k tělu, které leželo před vjezdem do mlýna. Seskočil s koně a s pomocí Radimíra tělo odtáhl do bezpečné vzdálenosti od běsnícího ohně.

Muž neměl klobouk, jeho vlasy byly špinavé a slepené potem, přesto ho všichni tři muži poznali.

„Je to mincmistr,“ oznámil Radimír. „Mír jeho duši.“

„Zapálil ten mlýn a pak spáchal sebevraždu,“ navrhl Václav.

Vladislav, který už také opustil sedlo, přistoupil k mincmistrově tělu a otočil ho na záda. „Jen málokterej člověk si při sebevraždě rozdrtí horní čelist a zároveň si vrazí dýku břicha, Václave.“

„Pak ho zavraždili jeho komplicové,“ pokračoval v úvahami Václav.

„Počkáme až to dohoří, a pak uvidíme. Ty zatím uvař čaj.“

Václav chtěl ještě něco říci, ale nakonec jen něco zamumlal, prohrabal svůj proviant a vydal se s malým kotlíkem k potoku.

„Není jednoduchý bejt vaším přítelem, pane kapitáne.“

„No, je to o dost jednodušší než bejt mým nepřitelem.“

Vladislav navzdory žáru prozkoumal místo, kde našli mincmistra. „Zdá se, že to dostal ve mlejně a pak se vyplazil ven. Je tady málo krve a ta krvavá stopa vede zevnitř. Rád bych se tam podíval.“

„Tamhleta kůlna zatím ještě nechytla,“ ukázal Václav vracející se od potoka s vodou.

Vladislav do kůlny opatrně nahlédl a chvíli se rozhodoval. Oheň sice neviděl, ale nevelkou prostoru vyplňoval hustý dým. V prvním půlsáhu od země byl nicméně o něco řidší. Nakonec to risknul po čtyřech. Po pár metrech narazil na něco těžkého ze dřeva a kovu. Vzal to a rozhodl se vrátit zpět, snaže se nedýchat.

„Myslím, že sem něco takovýho už viděl,“ konstatoval Václav, když byl Vladislavův úlovek vynesena denní světlo.

„Viděls to včera, Václave. Je to kladivo, kterým mincíři rozklepávali cány.“

„Takže se tu vyráběly groše?“

„Možná groše, možná něco jinýho.“

„Snad nechcete říct, že tady mincmistr padělal peníze?“ zeptal se Radimír, kterému to konečně začalo docházet.

„Je to možný,“ připustil Vladislav, „ale moc tomu nevěřím.“

„Proč?“ zeptal se Václav.

„Jak by získali razidlo? Král mi řekl, že ty padělky byly vyražený razidlem z mincovny. Sám si viděl, jak ho střeží. Ani mincmistr by si ho nemoh’ jen tak vypůjčit.“

„To je pravda. Tam se vážež dokonce i hovna.“

„A navíc, pan mincmistr, až do dneška nevyjížděl z města. Jinak bysem si ho určitě všiml,“ doplnil Radimír.

„Přesto se tady dělo něco nekalýho,“ uzavřel diskusi Vladislav, „a my už aspoň něco máme. Myslím, že nejlepší bude vyrazit zpátky hned.“

„A co uděláme s panem mincmistrem?“ zeptal se Radimír.

„Odvezem ho Týna.“

„Jeho kuň ale utek'. A žádnéj náš kuň ho neunese. Teda pokud někdo z nás nechce jít zpátky pěšky,“ podotkl Radimír.

Vladislav se rozhlédl a když nespatrił Krasavici, dvakrát hvízdł. Z podrostu blízkého hájku se vyřítıla kobylka a za ní se hnál mincmistrův ryzák.

„Jak vidím, máš dalšího kamaráda. Nepřeháníš to trochu? Nemusíš to hned zkoušet na každého hřebce.“

Krasavice neodpověděla, ale rozverně dloubla svého jezdce nozdrami.

Radimír jen zakroutil hlavou.

„Je to prostě ženská,“ konstatoval Vladislav. „Václave, ty ho chyt' za otěže a drž. Radimír mi pomůže s panem mincmistrem. Snad ho uzvednem.“

Když nakonec s obtížemi tělo přehodili přes sedlo, začal Vladislav prohlížet mincmistrovy kapsy. Nejdříve našel měšec, který hodil Radimírovi, ať ho předá mincmistrově ženě, a až pak našel, co hledal. Pomalu rozložil papír a když do něj nahlédl, potřetí zahvízdł.

„Co tam je, Vladislave?“ projevil zvědavost Václav.

„Plánek, jak se sem dostat z Týna.“

„Takže už víš, kdo to udělal?“

„Ne, ale už vím, koho se na to zeptat.“

Do města dorazili těsně po poledni. Radimíra, jenž musel vést i ryzáka s mincmistrovým tělem, nechali za sebou a skoro celou cestu jeli tryskem, neboť Vladislav stále intenzivněji cítil, že nyní jde o každou vteřinu. Na chvíli se zastavil jen v bráně, aby se strážníků poptal na bydliště několika úředníků mincovny.

„Nejdřív jedem do Zlatnický, Václave. Pamatuješ?“

„Co bysem si měl pamatovat?“

„Promiň. Ty si tam tehdá vlastně nebyl.“

Nedělní město bylo plné lidí, a tak chvíli trvalo, než se propletli davy na Dolním náměstí i v úzkých uličkách Horního města. Zlatnická ulička byla krátká, a tak bez potíží našli dům s dvěma husami a vrbou na štítě.

„Bydlí tady zástupce micmistra, paní?“ zeptal se Vladislav atraktivní blondýnky, která jim přišla otevřít.

„Je to můj muž.“ Žena hleděla na Vladislavova kolena černá od sazí, a pak přešla k holínkám, které také

utrpěly určitou úhonu. Její hlas jasně ukazoval, co si o návštěvnících myslí. „Co mu chcete?“

„Jsem královský vyšetřovatel, paní. A váš manžel je podezřelý z podílu na padělání mincí.“

„Můj muž by nikdy nic takového neudělal,“ prohlásila rezolutně žena a zabouchla před Vladislavem dveře.

„Přivedu pár strážníků a vylomíme je,“ nabídl se Václav.

„Myslím, že to nebude potřeba. Stačí chvíli počkat.“

Po necelé minutě se skutečně dveře otevřely a v nich stál zástupce mincmistra. „Omluvám se za chování své ženy, pánové. Ještě si plně neuvědomila, kdo jste a jaké máte pravomoci. Pokud vám mohu nějak pomoci, pánové, tak vám rád pomohu. Co pro vás mohu udělat?“

„Prozatím potřebujeme pár odpovědí na otázky. Ale bylo by lepší, kdybysme je mohli položit někde uvnitř.“

„Samozřejmě, korouhevní pane. Jste vítán. Odložte si.“

Vladislav si odložil plášť a vešel do salónu. Nebyl velký ani přepychový, nicméně ukazoval, že paní domu má dobrý vkus. Zástupce mincmistra stál u stolu a jeho paní seděla v křesle a v očích, ještě před chvílí tak sebevědomých, měla slzy.

„Pan mincmistr si dnes udělal malej vejlet do mlejna nedaleko Velký řeky. Nevíte náhodou, proč tam jel, pane zástupče?“

„S tím vám, pánové, bohužel nepomohu. Mimo mincovnu se s panem mincmistrem nestýkám.“

„V tomhle případě se ale jednalo spíše o služební cestu.“

„Proč si to myslíte? Pokud vím, tak žádnou služební cestu naplánovanou neměl. Ve skutečnosti ještě nikdy na žádné služební cestě nebyl. On moc necestoval, jestli mi rozumíte.“

— *Je chytřejší a silnější než sem si myslel. Musím trochu přitvrdit.*

„Pan mincmistr byl dnes zabit a vy ste jedním z podezřelých. Pro jistotu vás musím zatknout.“

Zástupce viditelně zbledl a jeho žena zaštkala. I přesto pevným hlasem prohlásil: „Jsem nevinný. Ale je to vaše právo i vaše svědomí, pánové.“

„Václave, odved' pána do cely v nejbližší strážnici. Myslí, že ho ani nebude potřeba poutat.“

„Samozřejmě, pánové, půjdu dobrovolně.“

V tu chvíli se otevřely jedny z protilehlých dveří a do

salónu vešla asi šestiletá holčička, která v náručí svírala panenku. Muž se vydal směrem k ní, aby ji objal.

„Na to už není čas, pane,“ prohlásil Václav. „Musíte jít s náma a modlit se ke všem bohům, abyste se vrátil k rodině.“

„Neodvádějte nám tatínka!“ vykřikla holčička, upustila panenku, rozběhla se k otci a objala mu nohy.

Nyní se slzy objevily i v mužových očích a žena začala křičet: „Řekni jim to, Svatoslave! Řekni jim to!“

„Mlč!“

„Proč bych měla mlčet? Zatáhl tě do toho, pak se nechá zabít a ty skončíš na šibenici.“

„Neposlouchejte ji! Neví co říká, chuděra.“

„Ona ví, co říká, pane Svatoslave. A je chytřejší než vy. My se to nakonec dozvíme, a pak to pro vás může bejt jen horší. Tomu kdo jednou zalže, už vyšetřovatel nemusí věřit nic. Ani to, že ste se na tom padělání nepodílel.“

Svatoslav se podíval na ženu i dceru, a až pak promluvil. „Tak dobře, pánové. Tuším, proč se pan mincmistr vypravil z města. Když se před týdnem dozvěděl, že

se u nás měla razit lehká mince, pojal určité podezření a požádal mě, zda bych nezajistil diskrétní sledování jedné osoby. Zprostředkoval jsem mu to, ale od té doby o tom nic nevím.“

„O vašem podílu na té věci si ještě popovídáme, stejně jako o tom, jak můžete mít takové konexe, neboť nemýlím-li se, tak to nezajišťovala policie ani žádná veřejná společnost. Ale teď mě zajímá jen jedna věc. Víte koho měli sledovat?“

„Nevím, pane kapitáne. Mincmistr mi to nikdy neřekl.“

„Víte vůbec něco, co by nám pomohlo? Co by pomohlo vám?“

„Snad jen, že mincmistr nejspíš podezíral někoho z mužů, kdo pracoval se šrotlíky. Řekl mi, že je to slabina jeho systému.“

Vladislav se dlouho nerozmýšlel, protože stejně jako nebohý mincmistr začínal tušit. „Víte, kde bydlí pregéř Vratimír?“

Pregéř bydlel na jižním konci Horního města u Ševcovské fortny. Cestou je zastavila kolona na Korunní

ulici, a tak museli jet krokem. Václav tak mohl alespoň vyjádřit svůj obdiv nad dokonalou dedukcí svého dočasného velitele. „Jak si, při bozích, věděl, že v tom má prsty i ten zástupce?“ zeptal se nakonec.

„No, nebylo to tak složitý, Václave. Podívej se, co si na plánu pan mincmistr poznamenal těsně před smrtí.“ odpověděl Vladislav a podal příteli inkriminovaný papír. „Je to tam vlevo dole.“

„Myslíš to »Říct Svatoslavovi, aby vyplatil jen polovinu. Matoucí měřítko plánu.« Tomu teda říkám stopa. A jak si přišel na toho pregéře?“

„Úsměv a smích. Jeden z nervozity a druhý z nervozity a strachu. Víš, jak si tehdy řek', že je to mincmistrova odpovědnost. Měls pravdu. Už když sme tam byli, tak tušil, kdo je pachatel. Pachatel, který si dovolil odhalit nejslabší místo jeho systému.“

„Tomu teda zrovna moc nerozumím.“

„Nevadí, tys taky nebyl špatnej. Nikdy bysem nečekal, že řekneš: ‚modlete se k bohům, abyste se vrátil rodině‘. A to sem si myslel, jakej sem tvrdák.“

„Ani nevím, jak mě to napadlo. Ale je mi líto tý jeho holčičky.“

„Mám obavu, že jí tatínka stejně odvedou. Ale pokusím se zajistit, aby se jí vrátil dřív než odloží tu panenku.“

Vladislav znal Ševcovskou fortnu více než dobře. Stále ještě cítil palčivou hořkost ze setkání s čarodějkou, kvůli níž přišel o bratra. Hořkost i slast.

Dnes však nebyl den na vzpomínky. Před jedním z domů stál vraný kůň, na nějž svalnatý muž nakládal těžkou truhlici, zatímco jeho druh držel uzdu. Vladislav ty muže poznal a muži poznali Vladislava. Ten, jenž držel koně, se rozběhl směrem k fortně. Za ním se rozjel Václav.

— Kovář, kterýho jsem viděl pracovat ve šmitně a chlap, kterej má dost sil rozdrtit člověku horní čelist. Václav by ho měl ale zvládnout.

Druhý muž zůstal stát a čekal, až k němu Vladislav přijede.

„Tak rychle ste nás nečekal, pane Vratimíre.“

„Ne, pane kapitáne.“

„Teď půjdte se mnou a král rozhodne, co s váma bude.“

„Nestojím o to skončit na popravišti, p'ne“ prohlásil pregéř a upustil truhlu. Ještě dříve než dopadla na zem, se otočil a zmizel v domě.

Vladislav měl na rozhodnutí jen pár vteřin. — *Ten dům má určitě zadní vchod. Ale co když jen blafuje?* Pak si v hlavě rychle promítl plán města, otočil Krasavici a pobídl jí k cvalu. *Tady se o to musí postarat Václav.* Mince, které se rozkutálely po ulici z rozevřené truhlice, ve svém plánu vůbec nezohlednil.

Krasavice proběhla uličkou a sama zatočila vpravo do Myšometné. Tam už byli četní chodci a jeden jezdec. Ze dveří jednoho ze vzdálenějších domů vyběhl pregéř. Rozhlédl se a když spatřil blížícího se Vladislava, strhl s koně jezdce, jenž kolem právě projížděl, a překvapivě snadno se dostal do sedla. Zpočátku nebyl příliš rychlý, ale Vladislava zpomalil sběh zachránců či spíše zvědavců, jenž se v několika vteřinách shromáždil kolem padlého jezdce.

— *Má náskok alespoň patnáct sáhů,* zhodnotil v duchu situaci a pobídl Krasavici.

to začalo bavit. Ještě než doběhli k rohu Korunovační, získali k dobru pár sáhů. Pak však pronásledování zkomplikovala dopravní zácpa. Pregéř se jí dral hlava nehlava, ale Krasavice jako dobře vychovaná kobylka nechtěla nikoho předbíhat, tím méně způsobovat okoljedoucím nějaké potíže.

Vraný kůň s uprchlíkem se rychle vzdaloval a za Královskou branou jim zmizel z dohledu. Krasavice našťestí měla i další smysly, a proto v polovině klesání k Dolnímu náměstí zatočila ostře vpravo a v ulici, kde se trousily jen malé skupinky chodců, výrazně zrychlila. Kobylka mezi nimi obratně kličkovala často je míjejíc o zlomky palců. Vladislavova lýtka se mnohokrát téměř odírala o fasády domů, ale kobylka to měla dobře spočítané. To bohužel neplatilo pro vertikální směr, v němž se opírala o výšku svých očí a zcela ignorovala jezdce. Vladislav to poznal v okamžiku, kdy se na poslední chvíli zvrátil v sedla dozadu, aby jeho nos minul vývěsní štít vetešnictví na rohu Platnéřské o necelou píd'. Po zbytek průjezdu městem proto držel hlavu co nejbliže hřívě, ačkoliv mu to výrazně omezovalo výhled a komplikovalo ovládání Krasavice.

Ulice pomalu zatáčela k Jitřní bráně a dlouhý přímý úsek odhalil pronásledovaného. Pregěr se na chvíli obrátil a pak zatočil prudce vlevo, srážeje přitom několik stánků prodejců drůbeže na Drůbežím plácku. Shluk slepic, husí a dalšího domácího ptactva spolu se sprostě nadávajícími obchodníky v troskách stánků zabarikádoval ulici, a tak Vladislavovi nezbylo nic jiného než se pokusit Krasavici zastavit. Poprvé, co na ní jezdil, neuposlechla a třemi skoky překonala kritické místo, zanechávajíc za sebou jen několik na smrt vyděšených slepic a vystresovanou perličku. Poté opět následoval dlouhý slalom mezi chodci, okořeněný občasnými výhledy na vraníka a jeho rozložitou zád'.

Ulice vyústila na Dolní náměstí, na němž právě vrcholil nedělní trh, a tak jim kuň i jeho jezdec zmizeli z dohledu. To naštěstí příliš nevadilo, neboť jim stačil jen sluch. Třeskot rozbíjeného zboží, výkřiky sražených občanů a lamentování obchodníků jednoznačně určovalo jejich přesnou polohu.

Krasavici nyní plně ovládlo vzrušení ze stíhání kořisti. Vladislav ji už neřídil, jen trpně sledoval, jak za nimi

padají stánky a ze země se zvedají otřesení obyvatelé města. Kobylka se sice snažila vyhýbat cennějšímu a rozbitnějšímu sortimentu a srážela, pokud možno, jen dospělé a silné muže, přesto ve Vladislavově hlavě začala klíčit obava, že se to omluvou nevyřeší a bude muset platit tučné odškodné.

Těsně před branou se náměstí téměř vyprázdnilo, další překážku však představoval kordon gardistů, kteří se právě vraceli pod vedením seržanta Valibora ze cvičení a rozhodli se iniciativně pomoci zákonu. Dělo se to však ve spěchu, pročež je uprchlík snadno rozrazil a zanechal většinu z nich ležet bezmocně na zemi. Rychle se však začali zvedat jsouce posilováni Valiborovým vojáckým: „Vstávejte, vy neschopný buzny!“

Vladislav už naštěstí dokázal předvídat, co jeho kobylka v zápalu stíhání udělá. „K zemi! K zemi, volové!“ křičel a křečovitě se držel otěží. Vojáci naštěstí uposlechli autoritativnější kapitánský hlas i mateřskou sílu gravitace, a nepředstavovali tak pro Krasavici výraznější překážku. Přeskočila dokonce i Valibora, který

měl jako jediný poněkud delší vedení. Vladislav zaslechl jen jeho „To si odsere, ten...!“

Po dopadu na dláždění se klisna elegantně vyhnula vozu a skupině horníků a přešla do trysku. Až teď začala skutečná štvance. Nejdříve se Vladislavovi zdálo, že se k pronásledovanému trochu blíží, poté ale začali mírně ztrácet. Cesta se stáčela k Velké řece a brzy bylo zřejmé, že honička může trvat ještě dlouho.

Na blízkém obzoru za malou terénní vlnou se naštěstí objevil jezdec vedoucí dalšího koně. Byl to Radimír a překvapivě rychle se zorientoval v situaci. Pustil valacha s mincmistrovým tělem a rozjel se proti pregěřovi. Chvilí to vypadalo, že jeho cílem je čelní náraz, který by ale navždy znehybněl nejen oba koně, ale i jejich jezdce. Pak se však v širokém kruhu otočil o sto osmdesát stupňů a přiblížil se zleva k vraníkovi. Zdálo se, že se o něj jen letmo otřel, ale když se opět vzdálili, byl to on, kdo zůstal v sedle. Pregěř se zakymácel, a pak se neobratně pokusil zastavit koně, načež se naklonil na stranu, ztratil rovnováhu a po krátkém pádu se tvrdě

setkal se zemí. Navzdory tomu se po chvíli vydrápal na nohy.

Vladislav zastavil asi dva sáhy od něj, seskočil s Krasavice a pro jistotu vytáhl z pochvy svou poboční zbraň – mečík či spíše dlouhou dýku. Opatrně se vydal k potlučenému muži.

„Neobtěžujte se, kapitáne. Já už vám neuteču,“ prohlásil pregér a podíval se přímo do očí svého vyšetřovatele.

„Zatím jen tuším, jak ste to dělal, pane Vratimíre. I tak ale budu mít dost důkazů, abysem vás moh’ obvinit z penězokazectví.“

„Jak sem to podle vás dělal?“

„Vyráběl ste střížky ze slitiny, kde bylo méně stříbra a přinášel je skrytě do mincovny. Tam ste je opatřil ražbou, a namísto nich ste vynášel ty, kde bylo víc stříbra.“

„Víceméně máte pravdu.“

„Více nebo méně?“

„Více, kapitáne.“

„To jediný, co zatím nevím, je, jak ste obešel kontrolu ryzosti hotovejch mincí?“

„Některý sem udal jako špatný ražby. Ty se nekontrolovaly vůbec. Ale i z těch povedenejch se kontrolovalo jen pár mincí a vždycky to byly ty navrchu hromady.“

„Proč ste to dělal? Vždyť víte, co čeká penězokaze.“

„Začalo to nevinně. Jen sem chtěl tomu šílenci ukázat, že všechno to jeho vážení a zapisování je na hovno. Ukázat mu, že má v tom svém zasraným systému slabý místo.“

„Tak proč ste si odvážel tu truhlici?“

„Protože těm malejm stříbrnejm šmejdům málokdo odolá. A protože sem na to nemoh' bejt sám. Někdo přece musel vyrábět šrotlíky, který sem přinášel do mincovny. Nakonec sem jim podleh' i já, když se mi začaly hromadit. Chtěl sem jich pořád víc, abysem si mohl žít jako pán. A pak sem si říkal, že to vlastně není ani krádež. Vždyť mince vznikne tím, že na ten plíšek vyrazím královským razidlem královu hlavu. A vůbec nezáleží na tom, kolik je v tom plíšku stříbra. Je tam ta správná hlava, tak je to berná mince.“

„Myslím, že král se na to bude dívat trochu jinak.“

„Taky si myslím, pane kapitáne,“ prohlásil rezignovaně Vratimír a sáhl si do kapsy kalhot. Vladislav mu přiložil špičku dýky k hrudi.

„Nebojte se, nemám zbraň. Jen vám chci něco ukázat.“ Pregéř pomalu – opravdu velmi pomalu – zvedl ruku a rozevřel pěst. Na dlani mu ležela velká mince. „Vemte si jí, prosím.“

Vladislav zakroutil hlavou.

„To není úplatek, kapitáne.“

Vladislav opatrně převzal minci levicí a pohlédl na ni. Byla na ní vyražena královská osmicípá hvězda a v opisu královo jméno.

„To je ten šestigroš vydaný k výročí svatby vaší sestry. Podívejte se na rubovou stranu.“

Vladislav minci pomalu otočil a spatřil nádherně detailní rytinu. Uprostřed před Velesovým žrcem klečel král a královna a po stranách jako strážci stáli dva vysokí muži. Jedním byl Vladislav a druhým Zbyslav, jehož podoba vycházela z medailonku, který královna nosila jako přívěšek.

„Viděl sem vašeho bratra ve Věži, když ho přinesli a jeho tělo bylo posetý desítkama ran. Byl sem tehdá královým vojákem. Tu minci vám daruju jako vzpomínku na něho.“ Vladislavovi zvlhly oči a Vratimír pokračoval. „A taky na mě.“

Pohybu Vratimírovy pravice i záblesku kovu v ní si Vladislav všiml příliš pozdě. Instinktivně použil dýku, kterou měl stále v pohotovosti. I přesto byl pomalejší a protivníkův úder ho zasáhl do slabin. Nebyl však příliš silný a zdálo se, že zbraň nepronikla až ke kůži.

Protiúder, jenž již nešel zastavit, však mířil přímo k srdci, přesto pregěř zůstal pár vteřin stát, dívaje se Vladislavovi do očí. Jeho rty téměř neslyšně zašeptaly: „Děkuju, kapitáne.“ Až poté se mu podlomila kolena.

„Slíbil ste mi, že neutečete.“

„To není útěk,“ promluvil Vratimír s obtížemi, kleče na kolenou. „To je trest. Spravedlivej trest.“

Vladislav neodvracel zrak od těla, jenž nakonec spočinulo na zemi a neslyšně z něj unikal život. Oči ho ještě pár vteřin upřeně sledovaly, a pak znehybněly.

Vratimírova levice se naposledy zachvěla a mezi prsty se zaleskl stříbrný kov amuletu – Perunovy sekyrky.

Poté Vladislav dlouho mlčky stál a obrátil se, až když slyšel přicházet Radimíra.

„Moje poslání skončilo, desátníku. Zločin se sám potrestal.“

„Byla to sebeobrana, pane kapitáne.“

Vladislav na to nic neřekl, pomalu přešel k řece, opláchl v ní dýku, zasunul ji do pochvy, darovanou minci si předal do pravé ruky, a poté ji jediným pohybem vyslal nad klidné vody veletoku. Mince se několikrát odrazila od hladiny, a až pak klesla do hlubin.

— *Jedna, dva, tři, čtyři, pět... Někdy by bylo lepší navěky zapomenout.*

Pohádka o krásné princezně a zlém drakovi

*Tuto pohádku věnuji
všem svým přátelům a jejich dětem*

Vilém si užíval pomalé jízdy na koni v pozdně letním odpoledni. Čerstvý severozápadní vítr vonící jehličím dával zapomenout na vedra prvních dnů léta a rostlinná říše svou bujnou zelení ovládala vše na dohled. Soupeřit s ní nemohl ani temně modrý vzdušný příkrov, v němž se vznášel pár orlů. Pocit štěstí v básníkově nitru však neživila nesmírná velebnost přírody, ale společnost jeho přátel. Po boku mu jel na bílé kobylice královský kapitán Vladislav s dcerkou a Vladislavův syn je následoval na vraném koni, strážěn seržantem týnské městské stráže Václavem, jenž řadu jezdců uzavíral.

A byl to právě Václav, kdo přerušil mlčení trvající od chvíle, kdy opustili údolí horské bystřiny. „Slíbils nám, že tam bude krásnej rozhled,“ postěžoval si. Úzká cesta, po níž jeli, sice usilovně stoupala, širšímu rozhledu však stále bránil hustý smrkový les.

„Vydrž, za chvíli tam budem,“ odpověděl Vladislav a pobídl svou kobytku k rychlejšímu cvalu.

Chvíle se sice protáhla na celou půlhodinu, ale za všechno to čekání a únavu v sedle byli bohatě

odměnění. Les zřídla a sotva viditelná stezka zamířila po širokém hřebeni pod skalnatý vrchol, jehož strmé svahy spadaly do údolí Pravé Desné a jejího bystrého přítoku. Dále pokračovalo jen kamenné schodiště a tak byly nuceni opustit sedla. Vilém, který šel jako poslední, jelikož obdivoval vysoké žulové věže kolem, si všiml, že se za nimi vydala i Vladislavova kobylka.

„Krasavice jde s námi, Vladislave,“ upozornil přítele. „Měl jsi ji taky uvázat k tomu suchému kmeni. Tady si může zlomit nohu.“

Vladislav jdoucí v čele se otočil a v jeho tváři byl úsměv. „Ona mě sem před pár měsíci přivedla. Takže to tu dobře zná a rozhodně si to nechce ujít.“

Vilém nevěřicně zavrtěl hlavou, ale nechtěl se s přítelem přít. — *Jedná s ní jako s člověkem, ačkoliv je to kůň. Na koně není hloupá, ale přece jen je to pouhé zvíře.*

Schody po necelém honu skončili a kamenitá stezka se prosmýkla průrvou mezi dvěma skalními bloky a třemi ostrými oblouky serpentiny v kamenném moři dospěla k plochému vrcholu porostlému nízkou travou.

Skály zůstaly pod nimi a kolem se rozevřel dechberoucí výhled do širé krajiny.

Vilém se chvíli kochal lesnatými hřebeny i vzdálenějšími poloninami, nad nimiž zmodralé desítkami mil průzračného vzduchu čněly vysoké štíty Dračí hory. Děti však měly zcela jiné starosti. Malý Soběslav ho zatahal za ruku a dožadoval se svačiny: „Mám hlad, strejdo.“ Přidala se i malá Ludmilka, jejíž vysoký a naléhavý hlas nešlo přeslechnout: „Já taky, strejdo. A hrozně moc velikej!“

Vilém se rozhlédl po svých přátelích a pár vteřin se rozhodoval, na koho tu žádost přenese. Přirozeným vykonavatelem by měl být otec obou dětí, jenž však byl zároveň korouhevním pánem a královým švagrem. Zbýval tudíž jen Václav, pouhý rytíř a navíc nejmladší z trojice. „Václave, vrať se, prosím, ke koním a přines nějaké jídlo a pití.“

Václav už neměl nikoho, na koho by mohl obstarání jídla delegovat, a tak se s povzdechem vydal zpátky. Po pár krocích ho ale zastavil Vladislav. „Nikam nemusíš,

Václave. Něco sem schoval do Krasavčiny sedlový brašny.“

Kobylka, jako by mu rozuměla, přerušila okusování sladce vonících modrých kvítek a pomalým krokem zamířila ke svému jezdcí. Ten ji polaskal, a z brašny vytáhl velký balíček zabalený do čistého plátna. „Myslím, že sou to ty buchty s hruškama, který nám dala maminka.“

„Maminčiny buchty!“ vykřikla radostně Ludmilka a rozběhla se k tatínkovi. Soběslav neřekl nic, ale snažil se svou sestru přeběhnout.

„Je tam dost pro všechny,“ podotkl Vladislav, rozbalil balíček a začal ho rozdělovat. „I pro vás, pánové,“ dodal, když viděl žádostivý výraz svých přátel.

Na Viléma zbyly tři velké a navíc dostal cínový pohár, do něhož Vladislav nalil na tři palce červeného vína z polní láhve. Víno bylo jen pro dospělé, ale po krátkém žadonění přidal pár kapek i dětem do jejich kalíšků s vodou. Pro jistotu ale dodal: „Neříkejte to ale mamince.“

Pro děti Vladislav na trávě rozprostřel černobílou

čabraku, kterou dával Krasavici pod sedlo. Na Viléma zbyl jen nepříliš měkký trs trávy. Nikterak si ale nestěžoval, neboť zjistil, že existuje i větší požitek než pohled na uchvacující horské panorama z ptačí perspektivy – pohled na uchvacující horské panorama z ptačí perspektivy s příkusováním skvělých buchet a vychutnáváním dobrého vína.

Po svačině se chtělo Vilémovi spát, ale děti měli jiný plán. Hlasitě se dožadovaly pohádky, kterou jim byl ráno neprozřetelně slíbil. Vilém chvíli odolával, ale když viděl prosebný výraz v tváři jejich otce, rozhodl se převzít výchovnou roli.

„A o čem by ta pohádka měla být?“ zeptal se.

„O zlém drakovi,“ vyhrkla jako první Ludmilka. Soběslávek si nechal pár vteřin na rozmyšlení, aby nakonec příliš nepřekvapil: „A o hodně krásný princezně.“

„Tak tedy o drakovi a princezně,“ souhlasil Vilém. Ludmilka se opřela o jeho koleno a zadívala se na něj svými krásnými hnědými očima, Soběslav se nedal zahanbit a soustředěně básníka pozoroval. Václav

a Vladislav se snažili tvářit nezúčastněně, což se již nedalo říci o Krasavici, jež otřela svou hlavu o Vilémovo rameno a pak na něj upřela jedno ze svých nádherných koňských očí.

— *Dvě děti, dva vojáci a kuň. To bude těžší než jsem čekal,* zhodnotil Vilém ve své mysli posluchačstvo. I přesto se dal do vyprávění.

Miroslav byl syn zchudlého rytíře, který přišel o svůj hrad a nyní spolu se svou ženou a dětmi žil v malém patrovém domku přilepeném k hradbě, jež obepínala městečko vysoko v horách. Miroslav byl starší ze dvou dětí a právě dokončil školu, kde se kromě čtení, psaní i počítání naučil i rétoriku, stylistiku a geometrii. Díky otci to dobře uměl s mečem a znal dějiny. Už celý měsíc se rozhodoval, zda nastoupí do městské stráže, či zaujme místo písaře u jednoho z obchodníků, když do městečka přijel královský posel, aby dal na rynku vyhlásit královu vůli.

Obecní hlasatel stál na dřevěné plošině spolu s poslem a bubeníkem a všude kolem nich byla hlava na hlavě, neboť králův posel do městečka naposledy přijel před

více než dvěma tucty let. Miroslav to pozoroval zpod podloubí jen kousek od hlasatele a protože byl vysoký, měl skvělý rozhled.

Hlasatel převzal od posla pergamenový svitek a začal pomalu a se vši vážností číst:

„My král Všemír, pán všeho lidu, záruka práv a obránce vlasti, váženým svobodným obyvatelům našeho království dáváme na vědomost, že naši zemi navštívil strašný drak a působí v něm nemalou škodu, niče naše pole, lesy, troskotaje četná stavení a hubíce nebohý lid.“

Ne všichni tomu úplně rozuměli, především přechodníky působily nemalé potíže, všichni však zachytili alespoň sousloví „strašný drak“ a zaplněným náměstím se začal šířit děs a strach. Žádný z přihlížejících nikdy žádného draka neviděl, ať už živého či mrtvého, a zprávy o nich se už dávno ocitli ve světě pověstí a pohádek.

Hlasatel si hučení davu nevšímal a pokračoval v deklamací: „A proto, vědomi si své nesmírné odpovědnosti a neopomínaje své královské laskavosti a dobroty, vyzýváme všechny rytíře i odvážné mladíky k honu na

bestii ničící naše království, přispívá částkou veletuctu kop grošů tomu, kdo draka zabije a přinese jeho hlavu do hlavního města, což se spolu s vděčností naší i našeho lidu stane věčnou vítěznou trofejí velechrabrého hrdiny.“

I v tomto případě většina zachytila jen klíčovou částku veletuctu kop grošů a ti chytřejší už stačili uvážit, zda tato částka ob stojí ve srovnání s čelní srážkou s rozrušeným drakem. Ti méně chytrí či pomalejší se začali pokřikem hlásit jako dobrovolníci.

Královský posel gestem utišil dav a zvučným hlasem doplnil: „Ti, již se hodlají s drakem utkat, nechť se dostaví do hlavního města, a to bez prodlení, jelikož jen jeden z dobrovolníků si může odnést vítěznou trofej.“ Pak dal povel bubeníkovi, který celé vystoupení zakončil tirádou.

Měšťané se začali rozházet, přičemž vášnivě diskutovali novou zprávu, ale Miroslav zůstal stát a začal přemýšlet. — *Nějaké peníze bychom potřebovali a nějaké to dobrodružství je lepší než písarína či obcházení hra-
deb ve vlhkém nočním chladu.*

Než došel k rodnému domku, byl si jist, že jen on se může stát zachráncem národa a ty peníze jsou jen drobným přilepšením. Navíc je zde přece i možnost, že se do chrabrého hrdiny zamiluje i králova dcera, o jejíž kráse si povídala celá zem. Králem by se sice nestal, neboť tu byl starší princeznin bratr – korunní princ, ale o to stejně nestál.

Doma ale zvolil přízemnější finančně vlastenecké argumenty. I tak se setkal s nepochopením. Otec si nedal vymluvit, že za tím stojí nějaký temný králův rozmar a matka ho úpěnlivě prosila, aby neriskoval svůj mladý život a nepřivedl je všechny do neštěstí. Proto musel svůj domov opustit ráno, ještě před rozbřeskem, potají bez požehnání rodičů jen s malým uzlíkem plným hruškových buchet a pár groši.

V poledne ho na cestě dohonil kupecký vůz s dobrovolníky a tak zjistil, že není jediným mladíkem, jenž se toho dne vydal z jejich městečka za dobrodružstvím. Nebylo jich sice ani zdaleka tolik jako na náměstí, ale alespoň měl společnost. Kupec je zavezl jen na půl cesty, zbytek museli dojít pěšky. Z původního počtu

jich do královského města dospěla jen necelá čtvrtina, ostatní nepřekonali nástrahy, jež přinášely prašné silnice, útulné hostince a krásné dívky.

I Miroslav stál sotva na nohou, když devátého dne v podvečer prošel vysokou branou a udiveně se rozhlédl po rušné ulici. Všude korzovali extravagantně oblečení lidé, obchodníci hlasitě nabízeli své neocenitelné zboží a zloději pilně provozovali své řemeslo.

„Musíme někde najít nocleh, Libore,“ oslovil posledního zbývajícího kamaráda, jenž stál s pusou otevřenou dokořán uprostřed ulice. „Nocleh!“ zatřásl s ním a pokusil se ho odtáhnout někam, kde by ho na životě neohrožovaly kočáry a kramářské vozy zajišťující zásobování.

„Pánové hledají nějaké levné ubytování, není-liž pravda?“ přitočil se k nim jeden z obchodníků, jenž ještě před chvílí kolemjdoucím nabízel zaručeně pravé zlaté prsteny za pár grošů.

„No hodilo by se nám nějaké,“ přiznal Miroslav.

„Znám tady ten nejlepší hostinec, vzácní pánové. Dovedu vás k němu. Za pouhej čtvrtgroš.“

Miroslav chvíli bojoval s vrozenou šetrností a pak vytáhl požadovanou minci z hubeného měšce.

„Pojďte za mnou, pánové. Je to jen kousek.“

A byl to opravdu jen necelý hon. Hostinec stál v úzké uličce a navenek se nejevil jako nejlepší hostinec ve městě. Byl oprýskaný a vývěsní štít znázorňující velkého černého psa visel nakřivo.

Libor, lamželezo s andělským úsměvem, se mezitím vzpamatoval z kulturního šoku a do hostince vstoupil jako první. Hostinského potkali hned zpočátku spoře osvětlené chodby.

„Co by si, pánové, přáli?“

„Nocleh na jednu noc s pořádnou večeří a snídaní.“

Hostinský si je i v šeru pečlivě prohlédl a bleskově ohodnotil podle jejich ošacení. „Můžu vám nabídnout místnost v podkroví a jídlo s chasou. Za čtyři groše pro oba.“

„Čtyři groše? V jiných městech jsme měli velký pokoj za půl druhého, včetně dvouchodové večeře a teplé snídaně,“ namítl vzdělanější, ale chudší z dvojice.

„Tady jste pánové v sídelním městě našeho pana krále, ne v nějakém levným zapadákově.“

Miroslav chtěl smlouvat, ale Libor zavrtěl hlavou a s výhradou souhlasil: „Tak dobře, ale večere i snídaně bude s masem.“ Pak se pokusil nahmatat svůj pečlivě schovaný měšec a ztuhl uprostřed pohybu.

„Nemám měšec, Miroslave. Někdo mi ho ukradl,“ za-
naříkal.

„Podíval ses pořádně?“

Libor prohrabal svůj vak a pečlivě prozkoumal celý svůj opasek a veškeré kapsy. Měšec se bohužel nikde neobjevil.

„Naši zloději jsou velmi obratní, pánové,“ konstatoval beze stopy účasti hostinský. „Teď už pro vás nemůžu nic udělat.“

Miroslav, jehož měšec nezmizel, rychle přepočítal zbylé mince. „Ani za groš?“ Pro Miroslava to byly obrovské peníze.

Hostinský se zamyslel. „Za groš bysem moh’ nabídnout suchou stáj a ráno dva krajíce chleba. Vodu si můžete vzít ze studny.“ Když viděl zasmušilé tváře

mladíků, jeho srdce přeci jen trochu zjihlo. „Běžte do sálu. Přinesu vám žejdlík piva a trochu teplý tuřínový polívky.“

V sále bylo teplo a poloprázdno. Hostinský jim ukázal stůl v nejtemnějším rohu a s grošem v kapse odpěchal do kuchyně.

„Moc ti děkuju, Miroslave. Jen nevím, co teď budeme dělat. Bez peněz v cizím městě.“

„Uvidíme. Nejdříve musíme zjistit, kde se můžeme přihlásit. Poslouchej, tamhleti knechti se baví o draku. Možná se něco zajímavého dozvíme.“

Trojice městských strážníků, která si v druhém rohu dopřávala piva s utopenci, se skutečně přela o něčem, co nějak souviselo s drakem, neboť jeden z nich se zmínil o „tý okřídlený bestii.“

„Slyšel sem, že prej kousky toho posledního roznesla po celý míli. A hlavu nenašli vůbec,“ pokračoval strážník.

„Přeháníš, Venco,“ oponoval mu druhý, černovlasý s desátnickým knírkem. „Mám tam poblíž bratránka a ten mi říkal, že z těch nešťastníků sice udělá pečenou

sekanou, ale jinak si ta saň potrpí na pořádek a nesnese kolem svého doupěte žádnéj bordel.“

Vladislav začal zuřivě gestikulovat a kroutit hlavou, ale Vilém se tím nenechal ovlivnit a pokračoval.

Miroslav se otočil k Liborovi, aby zjistil, že jeho přítel viditelně zesinal a to i v místnosti rudě ozářené dohasínajícími uhlíky v krbu.

Právě v ten okamžik se objevil hospodský a přinášel jim kouřící polévku, malé korbílky piva a velké krajíce chleba s něčím, co krásně vonělo. „Tady máte večeri, mladí pánové. Dovolil sem si vám přidat kousek domácí sekaný.“

Libor při pohledu na maso zaúpěl, zlomil se v pase a v hlubokém předklonu se rozběhl k východu.

„Stalo se něco?“ zeptal se zmatený hospodský.

„Mému kamarádovi se udělalo špatně. Donesu mu to do té stáje.“

Druhý den ráno se Miroslav po svém kamarádovi

sháněl marně. Libor zmizel bez jediného slova rozloučení. Miroslav jako poděkování za dvojitou snídani našťípál dřevo a vydal se na hlavní náměstí. Na jednom z vysokých a úzkých domů tam visela velká cedule s nápisem: »NÁBOR DRAKOBIJCŮ« doplněná pro ty, co neumějí číst, názorným obrázkem, na němž osvalený chasník propichuje neduživou saň a usmívá se přitom na kupu zlatých grošů.

Uvnitř v malém kamrlíku našel dospávajícího úředníčka. Zatřásl s ním a když uviděl, že rozlepil oko, ohlásil se: „Jsem tu stran toho draka.“

Úředník ze šuplíku vytáhl nějaký formulář a začal ho vyplňovat. „Jak se jmenuješ?“

„Miroslav.“

„Jméno tvýho otce?“

„Mojmír.“

„Kolik ti je?“

„Dvacet a půl.“

„Povolání tvýho otce?“

„Rytíř, desátník městské stráže.“

„Dědičný rytíř?“

„Dědičný. Můj předek ve čtvrtém koleně, pomohl králi Hostimírovi, při potlačení povstání prادلáků.“

Na úředníka to neudělalo žádný dojem. „Odkud jsi?“

„Z Velkého Městce.“

To úředníka trochu zaujalo. „To neznám. Kde to je?“

„Ve Sněžných horách.“

„Moc velký ten Velký Městec asi nebude?“

„No něco přes tři sta duší.“

„Udělej tři křížky tady dole,“ řekl úředník poté, co dopsal. Poté otočil papír směrem k Miroslavovi, jednou rukou mu ukázal volné místo na papíře a druhou mu podával brk.

„Můžu si to aspoň přečíst?“

„Ty umíš číst?“

„Umím.“

„Tak rychle než zaschne inkoust.“

Miroslav začal číst nahlas.

Já rytíř Miroslav syn rytíře Mojmíra desátníka městské stráže z Velkého Městce, prohlašuji, že se vydávám na lov draka toliko na vlastní nebezpečí a že nikdo z pozůstalých nebude žádati nižádného odškodnění, byť by došlo k mému zranění či usmrcení. Pohřební náklady, pokud bude co pohřbívat, v každém případě hradí pozůstalí.

„Podepíšeš to?“ V úřednickově hlase zazněla určitá naděje.

Miroslav se chvíli zamyslel, načež prohlášení dvěma tahy podepsal.

„Umí to číst a psát, ale je to blbec stejně jako ti ostatní,“ povzdechl si úředník smutně. „Běž nahoru po schodech a pak doleva. Tam ti řeknou, co dál.“

Nahoře jej čekali dva vojáci hrající z nudy karty.

„Jdeš si s náma zahrát?“ řekl ten holohlavý a starší. „Nebo si jen další »drakobijec«?“ Slovo „drakobijec“ znělo z jeho úst jako slovo „blbec“ v úřednickově povzdechu.

„No, přihlásil jsem se,“ přiznal. „Ale karty umím hrát taky.“

„Přisedni si. Ty Horymíre, znovu rozdej. Hrajem o peníze. Máš nějaký?“

„Nemám,“ musel znovu přiznat Miroslav.

„Tak hraj o svůj plášť. Dám ti za něj dva groše.“

Po hodině hry byl Miroslav bohatší o čtyřiaadvacet grošů a především o mnoho kamarádkých rad, jak na draka. Některým neúspěšným drakobijcům se totiž podařilo draka zranit a ten poslední mu dokonce těsně předtím, než ho ta obluda zalehla, odsekl pařát. „Je hodně rychlej, ale má problémy s koordinací těch svejch tří hlav,“ shrnul to Horymír a optimisticky dodal: „Myslím, že máš šanci. Hlavně teď, když je těžce zraněnej.“

„Takže se tam mám vypravit, co nejdřív?“

„Tak jednoduchý to není. Král trvá na tom, aby s drakem bojoval vždy jen jeden muž, aby to bylo poctivý. Takže musíš mít termín.“

Holohlavec vstal a začal listovat v kalendáři. „Ale teď už zájem docela dost opad'. Volný je příští úterý, to bys měl na koni stihnout.“

„Nemám žádnýho koně.“

„Mohu ti jednoho sehnat. Ale byla by to jen půjčka a rozhodně ho neber až k drakovi. Nech ho v poslední tvrzi. Pokud vyhraješ, tak se na něm můžeš vrátit zpátky.“

„A když prohraju?“

„Tak mi ho doveze můj známěj z pevnosti. A ještě se postará o tvůj pohřeb.“

„Za kolik?“

„Za těch mejch tucet grošů.“

„A já bysem ti za těch svejch dvanáct sehnal pořádnou drakuvzdornou zbroj,“ nabídl se Horymír.

Miroslav nabídku chvíli zvažoval, nakonec ale souhlasil. Pokud zvítězí drak, tak už žádné peníze potřebovat nebude a pohřeb se vždycky hodí. A v opačném případě jej pár ztracených grošů nebude mrzet.

Že to nebyl dobrý obchod poznal už při odjezdu. Kůň byl starý a napůl chromý a zbroj sestávala z kbelcové dosti zprohýbané přilbice, krátkého obnošeného osníře a prorezlého hrudního plátu. Přilbici a hrudní

plát prodal cestou, aby měl na jídlo, kuň se ale naštěstí dobelhal až ke tvrzi strážící dračí údolí. Tam ho nechali přespat a ráno mu nabídli několik zaručeně účinných prostředků proto drakům, od amuletů po šípy se stříbrnými hroty. Rozhodně však odmítli dlužní úpis splatný z odměny za zabití draka.

Miroslav se proto do dračí sluje vydal vyzbrojen jen svým mečem a pár bezplatnými radami. Podle plánu se zamířil nejdříve k velkému dubu, za nímž začínala dračí spoušť. Nebo spíš měla začínat. Kromě několika ohořelých stromů, zrezivělých rytířských propriet a porůznu rozházených dlouhých kostí to bylo běžné říční údolí, v němž kypěl život a letní slunce zlatilo skalnaté hřbety hor.

U bývalého mlýna shořelého do základů začal stoupat do svahu vedoucího k suché soutěsce mezi bílými skalami. Ta se nad hranicí lesa rozšiřovala v široký horský amfiteátr, do něhož ze severu ústila zčernalá dračí sluj. Miroslav však až tak daleko dojít nemusel. Na loučce vyhřáté sluncem ležel obrovský plaz. Přesněji řečeno jen plazí trup. Ocas a levá zadní noha se nořila do

horského plesa. Levá přední svírala osamělý kmen borovice a všechny tři hlavy se poklidně vyhřívaly na plochých balvanech. Z obřích nozder stoupal dým, který se v chuchvalcích válel po okolním vřesovišti a přestože byl Miroslav od draka na půl honu, nepříjemně štípal v nose.

Drak nejspíš spal, ale mohla to být past. Miroslav se proto zastavil a draka chvíli pozoroval. Navzdory své velikosti zvící desítky volů to byl elegantní tvor. Šupiny pokrývající celé jeho tělo se ve sluneční záři třpytily jako leštěný gagát a zrohovatělé výrůstky na hlavách se perleťově leskly.

„Co je to gagát, strejdo?“ zeptal se Soběslav, který do té doby ani nedutal.

„Gagát je zkamenělé dřevo, černější než uhlí a mnohem dražší. Ukážu ti ho, až se vrátíme domů.“

Vilém svlažil hrdlo z polní láhve, kterou mu nabídl Vladislav a pak pokračoval ve vyprávění.

Opatrnost Miroslavovi zachránila život. Drak nespal a

jeho útok byl střelhitý. Nejdříve zaútočila levá hlava, jejíž zuby zcvakly jen necelou stopu od Miroslavova. Pak se drak postavil na všechny čtyři, prohnul se a zaútočil ocasem jako obřím mlatem. Miroslav na poslední chvíli uskočil a po ocasu sekl svým mečem, který stačil duchapřítomně tasit. Prodlouženým plynulým pohybem zbraně navíc odrazil prostřední hlavu tím, že zabodnul ostří do měkké přepážky dračích nozder.

Drak zavrkl a z nozder mu spolu s krví vytryskl slizký sopel a Miroslava pokryl od hlavy až k patě. Vzápětí se stáhl tak rychle, že málem vyrval meč z mladíkových rukou. Chvíli si svou mokrou kořist prohlížel a poté promluvila jeho prostřední hlava: „Zatím jsem si s tebou hrála jako kočka s byší, človíčku. Teď si tě ale připravím k večeři.“ Dračí hlas sice uvolnil kamennou lavinku vysoko v horách, přesto nezněl tak majestátně, jak by bylo možno očekávat.

Všechny tři hlavy se hluboce nadechly a zamířily pootevřené zubaté tlamy, tak aby se Miroslav ocitl v průsečíku plamenů. Ten zauvažoval o útěku, ale zdravý rozum mu napověděl, že už je příliš pozdě. Na mysl

mu navíc vytanula dvě nepříjemná slova: — *pečená sekaná*.

To, co následovalo, bylo největší fiasko v celých dračích dějinách. Namísto plamenů se z tlam vyvalil hustý černý dým. Saň stačila říci jen: „A sakra! To ta rýba!“ a pak se začala dusit ve vlastním smogu, jelikož stála přímo proti větru.

Miroslav chvíli počkal a když se vzduch trochu pročistil, rozběhl se vstříc dezorientované dračici a prudkým výpadem jí setnul levou hlavu. Saň strašlivě zařvala a ze zbývajících hlav vychrlila další dusivý kouč. Miroslav uskočil a snad jen zázrakem jeho meč cestou protal i krk pravé hlavy. Těžce zraněný plaz se začal divoce zmítat a nekoordinovaně mávat křídly. Od křídel i spárů začaly vyletovat velké kameny, před nimiž se odvážný mladík na poslední chvíli schoval za jeden z balvanů.

Po chvíli zmítání přešlo v třes a saň, který se už neudržela na nohou, přepadla na levou stranu. Jediná zbývající hlava klesla až k zemi a obří tělo znehybnělo. Zpod přivřených víček však stále vyhlíželo rudé oko plné kruté nenávisti.

Miroslav se opatrně připlížil, sledován mrazivým dračím pohledem. Zraněnému tvorů však už nezbyvaly další síly. Ještě jednou se zachvěl v marném úsilí dostat se na nohy, jediným výsledkem však bylo pozvednutí hlavy o pár pídí.

„Nezabíjej mě, prosím,“ promluvila saň tak slabým hlasem, že mu bylo stěží rozumět.

„Když tě zabiju, tak zbavím naše království nebezpečí a navíc dostanu odměnu od krále.“

„Bohu ti dát bnohem větší dar, hrdino. Vlastníp pohár z vzácného kabene, který svébu bajiteli přináší nezběrné bohatství. Stačí s níp zatřást a v duchu říct »Poháre dračí, tři zlatky stačí«. Pokaždé když to uděláš, tak získáš tři zlaté tolary.“

Miroslav dračímu huhňání příliš nevěřil, pro jistotu se ale zeptal: „Kde ten pohár mohu najít?“

„Je v sluji v truhle z drahocebého černého dřeva, uprostřed pokladu zlatých bincí a drahokabů. I ty si būžeš vzít, ale je to zbytečné, neboť bince se ti rozkutálí a klenoty si būžeš koupit, jak se ti jen zlíbí, za zlato z poháru.“

Dračice domluvila a upadla do hlubokého spánku či bezvědomí. Miroslav ji opatrně obešel a zamířil ke sluji. Nezalekl se temnoty a vstoupil do široké chodby. Po mnoha honech, kdy kolem sebe nic neviděl a pouze cítil ohavný dračí puch, dospěl do velké prostory osvětlené vysokým skalním oknem. V bledém světle se matně lesklo zlato, i když ho bylo mnohem méně než čekal. Uprostřed však skutečně stála černá truhla. Miroslav ji otevřel a našel v ní nevelký pohár z rudého kamene.

— *Poháre dračí, tři zlatky stačí*, pomyslel si a jemně pohárem zatřásl. Nejdříve zaslechl, jak zlato zazvonilo o kámen a poté spatřil tři mince, které nesly obraz tří plamenných hlav a nápis v neznámém písmě. Mince si vysypal do měšce a zkusil to znovu. V poháru se opět zhmotnily tři mince k nerozeznání podobné těm prvním. Po čtvrtém zatřesení byl měšec tak těžký, že ho na opasku nepříjemně tížil.

Proto si už nevzal ani jedinou minci či klenot z pokladu a vydal se na zpáteční cestu. Když vyšel na denní světlo, spatřil nebohou saň, jak leží na místě, kde padla, a nejeví známky života.

— *Mám ji dorazit?* zeptal se sám sebe. Nic jsem jí přece neslibil a pomůže to všem. Zdálo se to logické, ale než došel k dračímu tělu, rozmyslel si to. *Nejspíš už je mrtvá. A pokud je ještě naživu, není přece hodno hrdiny, aby dobíjel protivníka, který prosil o život. A navíc – výkupné za její život jsem si už vzal.*

Proto nakonec saň ušetřil a zamířil přímo do soutěsky a ven z údolí. Ani jednou se neohlédl a nespátril tak, jak se obrovitá plazí hlava pozvedá a pozorně ho sleduje. A už vůbec neslyšel hrozbu, které se zasyčela mezi plazovými zuby: „Ještě se uvidíme, lidská byši. A pak se budeš bodlit, abych tě co nejdříve sežrala.“

Druhého dne večer přišel k horskému městečku sevřenému ohybem bystré říčky. V bráně za dřevěným mostem se zeptal po hostinci, a byl mu doporučen ten na náměstí s bílým koněm na vývěsním štítu. Protože už dva dny kromě pár okoralých kůrek nic nejedl, zamířil bez prodlení úzkými ulicemi k radnici s vysokou vížkou. Hostinec stál na druhé straně náměstí a jeho okrová fasáda s půvabnými kamennými ostěními zářila ve světle zapadajícího slunce. I vývěsní štít zářil

barvami a kromě obrazu koně nesl i ozdobný nápis: „U chytré kobyly“.

Uvnitř bylo téměř plno a vonělo to tam pečeným masem a tymiánem. Obsloužit ho přišla mladá dívka s růžovými tvářemi. „Co by si mladý pán přál?“ oslovila ho a pokusila se o úsměv.

„Pořádnou večeři, měkkou postel a časnou teplou snídani,“ odpověděl Miroslav, který byl na úsměv příliš unavený a hladový. Namísto toho vytáhl z měšce dračí zlatku.

Dívka peníz převzala a když ucítila jeho váhu, zbledla. Pozorně si ho prohlédla a pak se nevěřicně zeptala: „To je zlato?“

„Je to zlato,“ přiznal Miroslav, „ale, pokud mi hned nepřinesete jídlo, tak vám tady umřu hlady.“

„Mamííí,“ vykřikla dívka vysokým ječivým hlasem, který Miroslav ucítil až hluboko ve vnitřnostech.

Z kuchyně přiběhla žena o pár desítek let starší a o pár desítek liber lehčí než dívka. Ženě div nevylezly oči z důlků, když spatřila ražené zlato. „Tuhle minci neznám, pane?“ zeptala se nevěřicně.

Miroslav měl už odpověď připravenou: „Vracím se ze vzdálené země za mořem, kde uctívají ledové draky.“

„A kolik je to našich grošů?“

„Nevím, ale můžete si ho nechat celý, pokud mi do pěti minut přinesete večeři a až dojím zajistíte měkkou postel.“

„A taky brzkou teplou snídaní,“ doplnila snaživě dívka. Hostinská poslala gestem dívku do kuchyně a utěrkou smetla neexistující prach ze stolu. „Co si jen bude vzácněj pán přát.“

Miroslav očekával, že brzy odejde nebo se bude věnovat ostatním hostům, ale on si se svojí zlatkou evidentně zasloužil osobní servis. Protože prozatím neměl žádná další přání, odháněla mouchy a příliš zvědavé usedlíky.

Těsně před časovým limitem se z kuchyně začalo trousit procesí kuchařek a kuchtíků přinášejících jednotlivé chody, od předkrmu, jehož základ tvořil zrající sýr, přes husí kaldoun a pečenou husu na tymiánu až po ořechový dortík se šlehačkou. Miroslav z každého chodu ochutnal jen kousek s výjimkou husy, kterou

spořádal celou. K pití si poručil husté pivo a k dortíku mátový čaj.

Když za pozornosti celého osazenstva hospody dojedl, spokojeně si odříhl a požádal o pokoj. Do nejlepšího pokoje v celém hostinci ho doprovodila dcera, která se mezitím převlékla do svátečního a usmívala se od ucha k uchu. Pomohla mu s hygienou v dřevěném sudu plném horké vody, veškeré další snahy o sblížení s dobrou partií však zmařila Miroslavova únava. Na poslední chvíli si vzpomněl, že by se mu ráno hodil pořádný kůň a tak měšci odlehčil o osm zlatek, ale pak už v měkoučké posteli upadl do hlubokého spánku.

Probudil se ještě před rozedněním. Na stolku našel dokřupava opečenou slaninu s chlebem a čajem, u postele stály vyleštěné boty a přes křeslo byly přehozeny vyprané šaty.

Když odcházel všiml si, že díry na jeho plášti pečlivě zašila starostlivá ruka. Dcera hostinské čekala před pokojem s novým zeleným kloboučkem s bažantím pírkem v rukou. „Vyspal se pán dobře?“

„Dobře,“ jednoslovně odpověděl Miroslav, jenž si začínal zvykat na panské manýry.

„Tady jsem mladému pánovi koupila klobouk.“

Miroslav si klobouk nasadil a zeptal se: „Koně už mám připraveného?“

„Ano, pane. Sama jsem ho vybrala a osedlala.“

Miroslav na to nic neřekl a nechal se odvést do stáje. Tam stála bílá kobyłka, podobná té na vývěsním štítu.

„Nevypadá špatně,“ ohodnotil ji stručně a s dívčinou pomocí se dostal do sedla.

„Jmenuje se Krasavice,“ dovolila si poznamenat dívka a v očích se jí objevily slzy.

Jezdec se však ani neohlédl a vyjel na náměstí. V ble-
dém jitřním světle spatřil zástupy zvědavých měšťanů,
kteří sledovali jeho odjezd. Dokonce i v uličkách
ho doprovázely pohledy lidí vyhlížejících z oken. Byl
proto rád, když vyjel z brány a rozjel se po zemské
stezce. Jeho dobrá nálada však byla tatam. Byl si jist,
že udělal něco špatně. — *Příliš jsem na sebe upozornil,*
uvědomil si, když ho rychlá jízda konečně probudila.
Možná se to donese až ke králi. Musím být opatrnější.

K obědu se proto zastavil na osamělé pasece. V sedlové brašně našel chleba s rízkem zabalený v bílém plátně převázaném stužkou. „Děkuju“ řekl nahlas, ale ten, komu to bylo určeno, to už nemohl slyšet.

Skutečná Krasavice, jenž do té doby nedala najevo, co si o pohádce myslí, zaržála a pohodila hlavou.

„Myslím, že se naši Krasavici nelíbí, jak se Miroslav zachoval k té dívce,“ řekla Ludmilka.

„Vždyť jí šlo jen o to dostat Miroslava do chomoutu,“ podotkl Václav.

„Možná ho ale měla opravdu ráda,“ nesouhlasila Ludmila. „A rozhodně se s ní měl rozloučit a poděkovat jí za vše, co pro něj udělala.“

„To rozhodně měla,“ souhlasil Vilém, „a stačilo málo a byl by za tu nezdvořilost krutě ztrestán.“

Královi vojáci na něj čekali na mostě jen den cesty od jeho rodného města. Při návratu se vyhnul hlavnímu městu a mincemi z poháru šetřil. Musel však platit v hostincích a ne každý hostinský měl drobné nazpět.

Zpráva o bohatém mladíkovi platícím zlatými dračími tovary tak ke královu uchu dospěla rychleji, než by si Miroslav přál.

V ústrety mu vyjel rozložitý desátník na černém koni a byl to on kdo první promluvil: „Zastav, chlapče! Z králova příkazu si zatčen.“

„Proč? Nic špatného jsem přece neudělal.“

„Snad nechceš tvrdit, že sis nic nevzal z dračího pokladu. A ten teď celý patří králi, když drak zmizel. Nebudeš první, kdo za to zaplatí životem.“

„Nevzal jsem si z něj žádné zlato.“

„Přesvědčíte se. Prohledejte ho!“ přikázal.

Miroslav neměl sebemenší šanci. Pětice vojáků ho strhla s koně a vytrásla z něj poslední zlatou minci a hrst grošů. Prohledali i sedlovou brašnu a snadno v ní našli pohár.

Desátník si nechal zlatou minci přinést a krátce na ni pohlédl. „Tak nejenom zloděj královského majetku, ale i usvědčený lhář. Chlapi, ušetříme práci královskému soudcům. Připravte oprátku, najdeme si nějaký klidný místo a tam ho pověsíme.“

Miroslav tušil, v jakých kapsách skončí jeho peníze, ale zdálo se, že mu to hořké poznání příliš nepomůže. — *I když... Možná že je nejen hrabivý ale i inteligentní, pomyslel si.* „Desátníku, ta mince opravdu není z dračího pokladu. Stačí mi totiž zatřást s tím pohárem a pokaždé se v něm objeví tři zlaté mince.“

Desátník si vzal od svého pobočníka pohár a nedůvěřivě s ním zatřásl. „Zase lžeš, dobytku,“ oznámil, když se nic nestalo. Navíc bylo zřejmé, že jen nerad ze sebe dělá blbce.

„Nelžu. Řekl jsem, že mně stačí zatřást. Mně a nikomu jinému. Půjčte mi ho, pane, prosím. Nic vám nehrozí a můžete na tom hodně vydělat.“

„Dej mu ho,“ přikázal desátník svému pobočníkovi – vytáhlému vojákovi s výrazným nosem. „Má na to ale jen jeden pokus.“

Miroslav poprvé pocítil obavu, že to tentokrát nevyjde. Přece jen to bylo dračí kouzlo a to může člověka zklamat v nejméně vhodném okamžiku. Obavy však byly zbytečné, neboť cinkot zlatáčeků zaslechli všichni. Miroslav je i s pohárem vrátil desátníkovi.

„Na tomhle můžem vydělat majlant, pane,“ prohlásil jeden z vojáků, kteří do jednoho nevěřícně zírali na mince ve velitelově ruce.

„Ale dřív, než to stačíte utratit, na vás král pošle celé své vojsko. Chudák se nemůže stát pánem jen tak. Sám s tím mám trpkou zkušenost. Ale může se svému pánovi zavděčit.“

Desátník dlouho přemýšlel, pak ale ukázal směrem k hlavnímu městu. „Vracíme se. Vezmeme to s sebou a ukážeme to panu králi.“

Miroslav byl rád, že zmíněné „to“ zahrnovalo kromě kouzelného poháru i jeho osobu.

Král zatleskal, když další zlaťáky dopadly s cinknutím na zvolna rostoucí hromádku. Miroslav znovu zatřásl pohárem a rozhlédl se po hrstce lidí, kteří byli přítomni soukromé audienci. Po boku krále stál jeho syn a následník trůnu princ Vlastibor, který hleděl na zlato stejně fascinovaně jako král. Králova dcera Ludmila byla i ve svém znechucení krásná. Poslední osobou v místnosti byl desátník, který byl Miroslava před týdnem zatkl.

„To je úžasné, mladý muži,“ zvolal král nadšeně. „A opravdu jsi jediný, kdo to s tím pohárem umí?“ zeptal se a v jeho hlase kromě nedůvěry zazněla i starost.

„Ano, jen já, veličenstvo králi. Sám jste si to vyzkoušel a potvrdit to může i tady pan desátník. Saň na mne přenesla kouzlo, když jsem ji porazil a prosila o svůj život.“

„Co s tím uděláme, mladý muži?“ zeptal se král a nečekaje na odpověď se obrátil na syna. „Vlastibore, co bys udělal ty?“

„Nechal bych ho zavřít do věže, přikovat ke zdi, a když už bysme potřebovali další peníze, stačilo by mu ukázat rudý železo.“

„Co ty na to, mladý muži?“

„Nevím, nevím, jak by se to projevilo na mém zdraví, veličenstvo. Taky bych vám mohl předčasně umřít.“

„Má pravdu, Vlastibore. A o zdraví tady toho mladého pána, jde především. Máš ještě nějaký jiný nápad, synu?“

„Pak bysme ho mohli oženit s Ludmilou, otče. Je to sice jen vidláckej rytíř smrdící hnojem, ale peníze by tak zůstaly v rodině.“

Princezna vrhla na svého bratra téměř vražedný pohled, ale nic neřekla.

„To není tak špatný nápad, synu. Ať ale nečeká, že se někdy bude podílet na vládě či o něčem rozhodovat. Souhlasíš, mladý pane?“

Miroslav se podíval na princeznu, jejíž pohled ho právě teď pátil víc než pohled saně. Nebyla v něm nenávist, spíše tichá prosba doplněná o téměř neznatelné zavrtění hlavou. On však neměl na vybranou. Lepší nabídka už nepříjde a pokud odmítne, můžeš se do hry vrátit žhavé železo. „Souhlasím, veličenstvo.“

Princezna ještě více zrudla rozhořčením a vykřikla: „Mně se nezeptáte, otče?“

Král se k ní obrátil a jeho hlas byl chladný. „Proč, dcero? Vždyť jsi z královského rodu a proto víš, co se od tebe čeká. Nejenom, že si tady toho mladého rytíře vezmeš, ale nikdy nepromluvíš o tom, co jsi tady viděla. A to platí pro celou naši rodinu. O mlčení těch ostatních se postará kat.“

Miroslav desátníka, který stál za ním, neviděl, ale tušil, co právě cítí. — *Zasloužil by si to za to, že mně chtěl*

nechat pověsit, pomyslel si. Přesto nechtěl, aby jeho svatbu doprovázela smrt jiných lidí. „Mám ještě jednu podmínku, vaše veličenstvo. Desátník a jeho muži musí zůstat naživu. Pokud tedy udrží jazyk za zuby.“

„Dobrá, mladý muži. Ale to je poslední přání, které vám dnes splním. Teď běžte a odpočiňte si.“

Miroslav se obrátil k odchodu, ale ještě předtím zachytil tři pohledy. Vlastiborův pohled ho nenechal na pochybách, že princova pomsta neskončí u Ludmilina ponížení, v desátníkově pohledu nenašel ani stopu lítosti či vděku, a princeznin pohled bylo těžké přečíst. I přesto jako jediný přinášel naději.

Naděje ale netrvala dlouho. Svatba nebyla slavností oslavující lásku dvou lidí, ale úřední úkon spočívající v podpisu mnoha listin, které přesně určovaly jeho téměř zanedbatelná práva. Ty navíc ještě více omezil princ Vlastibor, která Miroslavovi zakázal vycházet z královského paláce a stýkat se urozenými lidmi. Vzájemné návštěvy novomanželů byly sice povoleny, ale princezna ho nikdy nenavštívila a on nenašel odvahu.

Měsíce tak ubíhaly a přestože žil v přepychu, necítil štěstí. Sloužící mu dávali najevo, že ho obsluhují s krajní nechutí a i ten nejposlednější královský úředník se cítil důležitější než on. Třesení pohárem ho už unavovalo, ale byl nucen trást stále víc, neboť s přílivem zlatých mincí do oběhu rychle rostly ceny. Blížilo se první výročí jejich svatby a on už se třesení věnoval každický den od brzkého rána až do odpoledne.

Toho dne však už s bezpracným vytvářením peněz skončil. Byl večer, právě dojedl nadívanou perličku, seděl u okna a pozoroval město, jež pro něj bylo stejně nedosažitelné jako hvězdné kraje.

Večer ho služebnictvo nikdy nenavštěvovalo, a proto ho překvapilo, že na dveře jeho komnaty někdo slabě zaklepal. Než stačil jakkoliv zareagovat, do komnaty vklouzla žena zahalená do modrého hedvábí.

„Nevím, kdo jste, ale určitě jste zabloudila, dámo,“ stačil říci podivné návštěvě.

Dáma sňala závoj a Miroslav překvapením zapomněl dýchat.

„Princezna Ludmila?“

„Princezna Ludmila a tvoje žena.“

„Nečekal jsem, že někdy přijdete.“

„Já to taky nečekala, ale časy se mění. A to k horšímu. A možná že už není nikdo, kdo by mě a mému národu mohl pomoci.“

„Nevím proč, ale myslím si, že za mnou nepřicházíte pro dračí peníze.“

„Myslíš dobře, Miroslave a svědčí to o tom, že nejsi hloupý. A protože znáš i slitování, je zde určitá naděje, že mi pomůžeš.“

„S čím vám můžu pomoci, princezno?“

„To je na dlouhé povídání, ale nějaký čas ještě zbývá. Mohu si tady někde sednout?“

„Jste přece doma, princezno.“

Princezninou zasmušilou tváří prokmitl náznak úsměvu. Elegantně usedla na divan a začala vyprávět.

„Ty peníze, které »vyrábíš« nám přinášejí jen neštěstí. Bezpracný zisk přináší jen závist a to i mezi státy. Mořské království, s nímž sousedíme na severu, bylo vždy bohatší a mocnější než my. Nevěnovali nám však, naštěstí, žádnou pozornost, protože jsme byli chudí a

bezvýznamní. To se ale bohužel změnilo. Zlatem dnes u nás platí i prostí řemeslníci a můj bratr si za něj kupuje žoldnéře, kteří ho poslouchají. Mořský král se proto rozhodl, že nás obsadí dříve než bude pozdě. Vytáhl s velkou armádou a před týdnem překročil naše hranice v Poštolčím průsmyku. Proti němu táhne žoldnéřská armáda vedená princem. Dnes by se měla odehrát rozhodující bitva.“

„A vy se bojíte, že váš bratr prohraje. Nebo, a to je pravděpodobně ještě horší, že vyhraje.“

Zákmit úsměvu tentokrát setrval na krásné tváři o poznání déle.

„Máš pravdu, bojím se obojího. Ale více prohry, přestože vím, že můj bratr je namyšlený hlupák, který nebude poslouchat zkušenější a moudřejší. Když ale prohraje, tak Mořskému králi už nebude stát nikdo a nic v cestě.“

„Je tu ještě náš král.“

„Král myslí jen na slavnosti a zábavy a pokud bude hrozit jakékoliv skutečné nebezpečí, tak uteče za hranice. Všichni ostatní, ale budou muset zůstat.“

„Možná to pro ně nebude tak zlé. Král jako král, království jako království. Ačkoliv Mořský král vládne hodně tvrdou rukou a u nás by to bylo asi ještě mnohem horší.“

„Máš pravdu a všichni naši lidé to dobře vědí. Musíme jim pomoci.“

„Stále ale nevím, jak vám, princezno, můžu pomoci já.“

„Znám už pár lidí, kteří mi pomohou. Jsou na těch správných místech a pokud se spojí, můžeme zabránit nejhoršímu.“

„Vidím, že jste to už začala řešit. Velitelku bychom tedy měli. To ale nejspíš nestačí. Vy nejspíš potřebujete velitele.“

„Nejlépe z královské rodiny.“

„A to, že je jen přiřazený a páté kolo u vozu, nejspíš nevádí?“

„To ještě uvidíme. Ale po tomhle rozhovoru bych to riskla.“

„A myslíte si, že to risknu já? Co když váš bratr zvítězí?“

„Pak můžeme někam utéct. Někam hodně daleko.“
Princezna se podívala Miroslavovi přímo do očí.

Miroslav se zamyslel. — *Neměli bychom šanci*, zhodnotil jejich šance v duchu. Přesto zohlednil všechna proti a jen jediné pro. „No už jsem stál i před rozzuřeným drakem a tohle přináší větší naději.“

„Naději na přežití?“

„Ne, paní Ludmilo, na to, že někdy najdu ženu, která mě bude mít skutečně ráda.“

Hned na druhý den se tajně setkal s princezninými přáteli. Byli mezi nimi nižší velitelé královské gardy i zeměbrany, mladí úředníci a hradní kastelán. Nikdo opravdu důležitý a nikdo, kdo by chtěl důvěřovat podivnému muži, o němž se šířily informace, že za pomoci dračího kouzla vyrábí z koňského hnoje nečisté dračí zlato. Nepomohly ani princezniny přímluvy a její přesvědčivé argumenty.

Vše se změnilo až v okamžiku, kdy do místnosti, v níž se spiklenci shromáždili, vtrhli královi gardisté. Vedl je muž, s nímž měl Miroslav nepříliš blahé zkušenosti. Původní desátník to dotáhl na seržanta a stal se princovou pravou rukou. Rukou v ocelové rukavici.

Seržant si nejdříve odplivl, a pak, dívaje se na jedinou ženu mezi všemi těmi muži, prohlásil: „Vlastibor měl pravdu. ‚Ludmila je ten hlavní zrádce, dávej mi na ní pozor‘, řekl mi, když odjížděl do války, a já mu, blbec, zpočátku nevěřil.“ Znovu si odplivl a pak se obrátil se ke svým mužům: „Postarejte se o všechny ostatní, já se postarám o princeznu.“

Všichni ozbrojenci mezi spiklenci tasili své meče, včetně Miroslava, který se od svého meče drakobijce nedokázal odloučit a každý den s ním cvičil. Postavil se před princeznu a zvolal: „Pojď si pro ni, pokud se mě nebojíš.“

„Uхни, ty ubožáku, kterej spolíhá na to, že ho chrání králův nejvyšší zájem. Zmiz, než zapomenu, co mám přikázáno.“

„Neuhnu!“ odpověděl Miroslav a vrhl se na seržanta. Ostatní v místnosti, seržantovi muži i princeznini spiklenci, zůstali stát a sledovali souboj.

„Řek sis o to,“ procedil seržant mezi zuby, když snadno odrazil Miroslavův útok. „Se...Kašlu na krále,

nezajímaj mě ty tvý špinavý peníze, a nejsem ani tak měkkošrdý jako ty.“

Druhý Miroslavův výpad byl tak prudký, že seržanta zatlačil až ke zdi. Snad jen zázrakem ho odrazil, avšak příliš mu to nepomohlo. Miroslav se skrčil pod vodorovným sekem, před nímž by ho neochránila sebelepší zbroj, a kotoulem se dostal do pozice, z níž zespodu zaútočil na slabší protivníkovu stranu. Ten se pokusil bránit svou železnou pěstí, ale byl příliš pomalý. S překvapením v očích se zahleděl na ocel protínající jeho hrud', pak klesl na kolena a beze slova se svalil na zem.

„Za princeznu!“ vykřikl Miroslav a tím začal boj, který se postupně přenesl do celého paláce. Bojovalo se na chodbách i v komnatách a vše by skončilo strašlivým krveprolitím, kdyby ho nepřerušil příjezd posla nesoucího zprávu o Vlastiborově porážce a jeho smrti na bitevním poli. Ta zpráva zkrušila Vlastiborovy příznivce a ti se vzdali, doufající v princeznu milost.

Večer už Miroslav seděl v sedle své kobylinky před nastoupenými jednotkami zeměbrany a královské gardy jako vrchní velitel. Zvolili ho, protože ho nikdo neznal,

v dobrém ani zlém, a byl spřízněn pouze s princeznou. A možná i proto, že ho všichni viděli bojovat. Dokonce i král s ním nakonec souhlasil, protože nyní ocel znamenala více než zlato.

„Za krále a za vlast!“ zvolali vojáci na pokyn svých důstojníků, když před ně předjel.

„Vojáci,“ odpověděl Miroslav hlasem, jenž se nesl celým velkým náměstím, „to za co bojujeme, není král ani vlast. Bojujme za své životy, za životy svých blízkých a milých. Nejsme to my, kdo ohrožuje jejich domovy, ale oni, kdo ničí, plení a zabíjejí. Braňme se!“

„Za domov!“ vykřikl malá skupinka zeměbranců, větší odezvu ve vojsku to však nevzbudilo.

„Za našeho kapitána!“ zkusil něco jiného jeden z mladších bojovníků a tentokrát se přidali všichni.

— *Věří mi, pomyslel si kapitán Miroslav, a já musím věřit v ně.*

Čekání na nepřátelskou armádu se Miroslavovi zdálo nekonečné. Armáda mořského krále se sice po několika úderech na své zásobovací linie stáhla na své

území, nicméně už pomalu začala vystrkovat jako šmátrající chapadla své předsunuté jednotky. Jedno z těchto chapadel proniklo Vraními horami a obklíčilo Velký Městec, v němž zanechal rodiče a už přes rok o sobě nedal vědět.

Miroslav a většina jeho důstojníků se domnívala, že hlavní úder Mořského krále povede přes Údolí Istivých bobrů, kde spolu s Miroslavem hlídkovala většina obránců, avšak uběhl týden a hranice nepřekročil žádný nepřítel.

Když se před třemi dny dozvěděl, že jeho rodné místo vzdoruje obléhání, byl připraven vzít většinu svých mužů a obležené neprodleně vyprostit. Jeho přátelé ho však od toho zrazovali, neboť obrana údolí byla přednější a on s nimi, byť nerad, souhlasil. Nicméně každý den bylo těžší a těžší setrávat v nečinnosti, zatímco pár desítek mil od nich jeho blízcí a přátelé bojovali o holý život. — *Možná, že už je dokonce pozdě, proběhlo mu hlavou.*

Nyní se však snažil se své neradostné myšlenky skrýt, neboť stál před svými důstojníky na válečné poradě.

Ta se konala v jedné z jeskyň, v níž našli útočiště. Sešli se už všichni kapitáni a seržanti, stále však chyběl velitelův pobočník, starší a zkušený seržant a jeden z původních princezniných spiklenců, kterého si Miroslav i za těch pár týdnů stačil oblíbit.

I přesto se ho chystal pokárat, když dorazil s mnohaminutovým zpožděním. Když ale spatřil přítelův výraz, rozhodl se, že s pokáráním počká a namísto toho mu gestem předal slovo.

„Právě teď se vrátil jeden ze zvěďů, kterého jsme poslali na nepřátelské území. Potkal jsem ho cestou,“ oznámil jim seržant s nadějí v hlase.

„Ať hned přijde, Vojtěchu,“ rozhodl se Miroslav, „rádi si ho poslechneme.“ V posledních dnech už vyslali několik zvěďů, ale žádný se zatím nevrátil.

Zvěď, mladičkový zeměbranec, přišel až po několika dalších minutách a s obavami se rozhlížel po tvářích starších a mnohem zkušenějších mužů.

„Pověz nám, co jsi viděl, vojáku?“ zeptal se ho Miroslav.

„Dorazil jsem až k ležení mořského krále. Je obrovské a všichni jeho muži se usilovně připravují k boji.“

„To tušíme, chlapče, dozvěděl ses i něco jiného?“ pokračoval jeden důstojníků.

„Vyrazí až v pondělí, protože jejich věstec vyčetl z hvězd, že rudý týden by přinesl neštěstí jim a ne nám.“

„Jak ses to dozvěděl?“

„Umím jejich řeč, protože moje maminka pochází z Mořského království.“

„Pak ale můžeš být snadno zrádcem,“ konstatoval důstojník, jenž pokládal otázky.

Miroslav, pohlédl vojákovi do očí a protože i v jeho městečku žili lidé z Mořského království, zeptal se: „Proč přišla do našeho království, králův vojáku?“

„Utekla, protože jí hrozila smrt od vojáků Mořského krále. Jednoho dne vtrhli do její rodné vesnice a všechny tam povraždili. Přežila jen proto, že byla se džbánem pro vodu a pak tím džbánem rozbila jednomu z vojáků hlavu.“

„To je dobrý důvod, vojáku. Je mezi vámi někdo, jehož matka rozbila hlavu nepřátelskému vojákovi?“

Nikdo na velitelovu otázku neodpověděl, ale jeden z mladších důstojníků se zeptal: „Dobrá, ale i tak jsi musel jako neznámý mladý muž vzbudit jistou pozornost?“

Zvěd lehce zrudl, ale přesto odpověděl: „Převlíkl jsem se ženu, pane.“

Pár mladších vojáků se zasmálo, ale Miroslav zachoval vážnou tvář: „Děkuju ti za zprávy i za to, co jsi udělal pro svou vlast. Teď se běž někam natáhnout. Zítřejší nároky budou tvrdší.“

Voják se kapitánovi lehce uklonil a odešel.

„Něco mi říká, že bychom měli tomu mladému muži důvěřovat a zařídit se podle toho,“ pokusil se Miroslav ovlivnit ostatní.

„Já, kapitáne, to něco dokážu pojmenovat,“ promluvil starý seržant, jenž měl mezi královskými gardisty velkou autoritu. „Je to synovská láska k rodičům. Přesto nebo možná právě proto bysem to risknul.“

„Já bych se hned rozjel zachránit tatínka a maminku, bez ohledu na jiné lidi,“ prohlásil Soběslávek, když mu

krátká pomlka na dalších pár hltů dala šanci přerušit Viléma.

„To říkáš teď, když se nemusíš rozhodnout,“ poznamenal jeho otec. „Modli se k bohům, abysi nikdy nestál před takovým rozhodnutím. I když se rozhodneš správně, tak můžeš hodně ztratit a budou tě obviňovat přátelé nebo naopak trápit svědomí.“

„A když se rozhodnu špatně?“

„Pak tě zachrání jen příchod věčného zapomnění, ten je ale naštěstí neodvratný,“ odpověděl Vilém.

„Ale může to trvat, sakra, dlouho,“ poznamenal Václav. Vladislav se pokusil naznačit, že „sakra“ není při výchově to nejvhodnější slovo, ale ani děti ani jeho přátelé tomu nevěnovali pozornost. Vilém se mezitím zakousl do další buchty. Zapil ji ředěným vínem a až poté pokračoval.

Při Miroslavovi však stálo štěstí. K Velkému Městci přitáhli druhý den pozdě odpoledne a předvoj mu přinesl příznivou zprávu. Město se ještě nevzdalo, přestože se útočníci právě pokoušeli o další průlom.

Miroslav rychle navrhl bitevní plán. Jeden pluk měl provést obchvat a proniknout k městu ze strany, odkud jej nepřítel nečekal, druhý měl upoutat pozornost obléhatelů a odpoutat je od města. Miroslav tentokrát výjimečně zůstal se zálohami. Byť si to nepřiznal, byla hlavním důvodem snaha, aby ho nikdo z města předčasně nepoznal. Jen tak se mohl domů vrátit potají, aby nejdříve poprosil své rodiče o odpuštění.

Plán se však zdařil jen zčásti. V okamžiku, kdy obránci spatřili, že je přišlo zachránit královské vojsko, vyrazili z brány, aby pomohli nepřátele sevřít v kleštích. Bylo to však příliš brzo, v době, kdy ještě nebyl dokončen obchvat. Obránci se tak sami dostali do úzkých a Miroslav musel chtě nechtě zasáhnout.

Boj ještě neskončil, když Miroslav zaslechl, jak jeden z opěšelých obránců vykřikl: „Podívejte na toho velkého rytíře, co se tak ohání mečem. To je přece náš Miroslav.“

Byl to Libor mlynářův a jeho zvolání vlilo novou sílu do zemdlelých údů jeho druhů a boj tak byl brzy rozhodnut. O tajném návratu však už nemohlo být ani

řeči. Libor někde sehnal pro sebe koně, aby mohl doprovázet Miroslava do města, přičemž každému na potkání sděloval, že Miroslav je drakobijce, královský kapitán a manžel princezny.

Z návratu se tak stalo triumfální procesí, v němž si každý chtěl se slavným rodákem popovídat, potřást rukou, či se ho alespoň dotknout.

„Libore,“ obrátil se Miroslav na svého přítele, když viděl, že takhle mu bude cesta domů trvat celé hodiny, „rád bych se co nejdřív dostal k rodičům. Nevíš, jak se jim daří?“

„Vím. Tvůj otec je zraněnej. Dostal to šípem do boku. Felčar ale říkal, že se z toho brzy vylíže. Tvoje matka a sestra se o něj starají.“ Už když odpovídal, si Libor uvědomil, co tíží jeho kamaráda. „Tvůj otec byl z toho, že si zmizel, celej špatnej. Hlavně, když se ostatní vrátili, nebo o sobě dali aspoň vědět. S nikým nemluvil a nevycházel ven. Až teď, když se tady objevili ti Mořští, to byl on, kdo v nás udržoval naději. Pořád byl na hradbách a kromě toho, že jeho luk nezahálel, nám

vyprávěl pověsti o pradávnejch hrdinech. O tobě se ale nikdy nezmínil a nikdo se neopovážil zmínit o tobě.“

Libor se teď snažil jet rychleji a už nic nevyhlašoval. Do hradební uličky, kde byl dům, v němž Miroslav prožil téměř celý život, tak už přijeli sami. Setmělo se a na ztemnělé obloze zazářily první hvězdy.

Miroslav mlčky opustil sedlo a předal otěže své bělosrsté kobyly příteli. „Postarej se o ni, prosím“ požádal, koně poplácal po krku a postavil se před známé dveře. Na tvář mu dopadalo chabé světlo končícího soumraku. Odráželo se i na vyleštěném kyrysu, který ale zůstal povětšinou skryt pod dlouhým modročerným velitelským pláštěm.

„Hodně štěstí,“ popřál mu Libor a ohleduplně se vzdálil.

Královský kapitán tam stál dlouho. Necítil a nepočítal údery svého srdce, kdyby tak byl ale učinil, byl by se dopočítal dvou set a osmaosmdesáti. Hvězdy nad jeho skloněnou hlavou však tkvěly na nebeské klenbě téměř nehnutě. Celou tu dobu sbíral odvahu a pak lehce a krátce zaklepal.

Dveře se otevřely a v nich se objevila jeho mladší sestra. Stačil jí jediný pohled, aby se šťastně rozesmála, objala svého bratra a políbila ho. „Vítám tě doma, Miroslave!“

Miroslava ta rychlá reakce překvapila. „Napadlo tě, Květo, že jsem mohl být úplně cizí chlap, který se mi jen podobá?“

„Žádný cizí chlap, by se nedokázal tvářit tak provinile, Miroslave. Pojd' dovnitř, maminka bude mít velkou radost.“

„A tatínek?“

„To nevím,“ přiznala Květa, „ale i on ti určitě odpustí, stejně jako jsem ti odpustila já; hned v prvním okamžik, co jsem tě uviděla. Ještě nikoho jsem tak ráda neviděla.“

Už v přízemí v černé kuchyni se Miroslav potkal s maminkou a setkání se podobalo tomu s Květou. Jen při tom bylo více slz, pohlazení a polibků a trvalo podstatně déle.

Nakonec se ale musel vydat nahoru do ložnice, kde ležel jeho otec. Maminka a sestra ho následovaly. Když

vstoupil do místnosti, spatřil ho ležícího v obvazech, které byly na několika místech rudé zaschlou krví. Otec na něj několik dlouhých vteřin hleděl a pak řekl překvapivě silným hlasem: „Teď bych tě měl seřvat za to, že jsi nás opustil, aniž by ses rozloučil. A ještě víc za to, že ses nám přes rok neozval. Neudělám to, a nikoliv proto, že jsi už dospělý, ani proto, že – jak vidím – máš o hodně vyšší šarži než já, ale proto, že na to právě teď nemám sílu. Tím můžeme přeskočit i jinak nezbytnou fázi usmiřování a odpouštění.“ Zraněný muž se opatrně přesunul do polosedu. „Takže, můj ztracený synu, pojď ke mně, ať tě můžu obejmout.“

— *Doma. Jsem konečně zpátky doma*, oddechl si Miroslav v duchu, když skončil v otcovském objetí.

Po přivítání musel dlouho vyprávět, co ho ve světě potkalo. A řekl jim vše – o drakovi, o kouzelném poháru, o princezně i o tom, co se stalo, když se stal velitelem královské armády.

Během vyprávění maminka přinesla své nepřekonatelné bramborové placky s povidly, ale když skončil, promluvil jako první otec.

„Miroslave, překvapil jsi mě. Stále jsem všem vyprávěl o starých dávno mrtvých hrdinech, ale jeden mi vyrostl přímo v domě,“ prohlásil hrdě, „ale ten pohár už nikdy nepoužívej. Je v něm temná dračí magie a ta nikdy nikomu štěstí nepřinesla. *Timete dracones, et dona ferantes!*¹,“ řekl jeden mudrc před tisíciletími a měl pravdu.“

Maminka však měla jiné starosti. „Princeznu sis nevzal z lásky a to není dobré. Máte se alespoň teď opravdu rádi?“

Miroslav by svou maminku rád uklidnil, ale nechtěl jí lhát. „Myslím že už si nejsme lhostejní a stali se z nás dobří přátelé. Od té doby, co jsem princezně pomohl, jsme se už ale neviděli. Naděje tu ale je.“ — *A není malá*, přiznal si, když si uvědomil, jak hodně mu princezna chybí. Teď jen jestli chybím i já jí.

1. Obávejte se draků, byť přinášejí dary!

(latina zde zastupujet starou pryťanštinu, kterou použil Miroslavův otec)

Královský kapitán Miroslav dceři krále Ludmile pozdravení!

Ten dopis přinesl posel ještě před východem slunce, ale princezna, která vstávala časně, ho přijala hned po příjezdu. Chvíli bojovala s touhou otevřít ho ještě za jeho přítomnosti, brzy ale podlehla, strhla pečeť a začala číst.

Už přes týden čekáme nepřítele, ale jak hlásí naši zvědové, ještě na nás nevytáhl. Sedíme, ostríme zbraně a přemítáme. Čekání je mnohdy těžší než boj.

Princezna se usmála. Miroslav byl pilný pisatel dopisů a ona se na ně vždy těšila. Čekání ji dovolovalo alespoň na chvíli zapomenout na boj s úředníky, důstojníky a městskými radními. Všichni to byli muži a všichni těžce nesli, když jim rozkazovala žena.

„Příznivé zprávy, má paní?“

Princezna na posla málem zapomněla. Byl to sympatický mladík, který jí neříkal »Vaše Jasnosti«. Je to

vždycky stejné pomyslela si: — „Vaše jasnosti, máte jako vždy pravdu ...“, tak to začíná, pak ale přijde velké téměř nepřekonatelné ALE.

„Ne, zatím ne, svobodníku. Ale je od milé osoby.“

Svobodník se chápavě usmál.

„A ráda bych si ho dočetla v soukromí. Rozumíte?“

„Samozřejmě, má paní. Když dostanu dopis od své Bětky, taky musím vyhnat kamarády ze stanu. Řehní se, jak se při tom tvářím.“ Voják, který jí byl náhle ještě sympatičtější, se lehce uklonil a odešel.

Před dvěma dny nám zpráva jednoho odvážného zvěda (kterému s důvěrou svěřuji tenhle osobní dopis) dala nějaký čas na vyproštění Velkého Městce. To je, jak jsem Ti říkal při našem posledním rozhovoru, můj domov. Zachránili jsme ho a já se po dlouhé době setkal se svými rodiči a sestrou. Přestože se to nezasloužím, tak mi odpustili, že jsem je beze slova opustil a nedal jim o sobě vědět. Doma jsem byl sice jen jeden večer, ale dodalo mi to sílu nadále žít ve světě, v němž je příliš mnoho násilí a bolesti.

— *To já domov nikdy neměla, uvědomila si hořce princezna. Jen bydliště, byť je to královský palác. V pravém domově totiž musí žít lidé, kteří tě mají skutečně rádi. A které máš skutečně rád.*

V dopise už zbývala jen jedna poslední řádka.

Především ale doufám, že se brzy vrátím k Tobě do našeho nového společného domova.

Princezně vyhrkly slzy.

Cesta k porážce uchvatitelů byla ještě dlouhá a chvílemi se dokonce zdálo, že se obráncům nedostává sil. Miroslav byl u všech důležitých bitev a smělé bitevní plány, které vytvářel se svými přáteli kapitány a seržanty, nahrazovaly nedostatečný počet mužů i rychle upadající nadšení.

Po měsících strádání, nedůležitých ale nepříjemných porážek a neplodných vítězství přišla rozhodující bitva na velké pláni uprostřed hor. Dlouho se zdála nerozhodná, ale nakonec přinesla vítězství Miroslavovi a jeho mužům.

Uprostřed nadšení, které překonalo smutek nad padlými, však do tábora přijel posel se zlou zprávou, že se drak vrátil a ukrutně sužuje kraje daleko na jihu.

Miroslav dal svolat všechny muže pod svou korouhev a oznámil jim: „Drak se vrátil a opět ničí a zabíjí. To je ale jen má věc. Vy se vraťte domů ke svým rodinám. Už příliš dlouho vás postrádají.“ A pak jim vyprávěl

o svém prvním setkání s drakem, nezmínil se však o kouzelném poháru a jeho moci.

Když skončil, nikdo dlouho nepřerušil ticho. Pak ale za vojsko promluvil jeden ze zeměbranců, starší muž jménem Všebor. „Ne, není to jen tvá věc, kapitáne. Na začátku války si nám řek', že každý z nás jde bojovat za své blízké a milé. Ale i ty jsi náš blízký a taky jsi nám milý, protože jen díky tobě jsme neztratili svobodu. Proto půjdeme s tebou. Že je to tak, kamarádi?“

Pokud se přece jen ozval nějaký nesouhlas, tak zanikl v souhlasném rachotu mečů a kopí.

Miroslav chvíli odolával, ale nakonec se rozhodl, že si s sebou vezme svou osobní stráž, dvacítku nejlepších lučištníků a také několik vojáků zeměbrany, kteří se v těžkých měsících stali jeho přáteli.

Uběhlo čtrnáct dnů a Miroslavovo vojsko tábořilo na dohled od dračího údolí. Draka zatím nepotkali, ale už stačili zjistit, co způsobil. Vypálené vesnice, rozdupaná pole a prastaré a krásné stromy vyrvané z kořenů svědčily o tom, že tentokrát je v mnohem lepší

kondici. Spáleno a zničeno bylo i městečko, v němž se byl zastavil po svém prvním dračím dobrodružství. Chtěl poděkovat nejen za kobylku, která ho od té doby věrně doprovázela, ale nezbylo mu než stát s hanbou a smutkem v srdci před zbořeništěm, v něž se proměnil výstavný hostinec.

Poté co se setmělo, dal zapálit velkou vatru uprostřed tábora a osobně zkontroloval stráže. Když se vracel do stanu, zaslechl zvuk kopyt. Do tábora vjížděli dva jezdci. Jednoho dobře znal. Byl to pobočník, který mu měl přinést zprávy z hlavního města. Druhý jezdec – menší a útlejší – mu byl něčím povědomý.

„Jaké zprávy přinášíš, Vojtěchu?“

„Mám jich hodně, kapitáne. Ale nejdříve byste si měl promluvit se svou paní. Nedala jinak, než že pojede se mnou.“ Když uviděl velitelův výraz, dodal. „Jen málokdo jí dokáže něco odmítnout, pane.“

Miroslav přikývl, přistoupil k druhém koni a pomohl princezně se sedla. Až když byla bezpečně na zemi, promluvil: „Ludmilo, říkal jsem ti, že bys měla zůstat ve městě. Nikde teď není zcela bezpečno. Tady je

to ale nejhorší. Nevíme, kde ten drak je, ani kdy nás překvapí.“

„Musela jsem přijet. Potřebuji s tebou nutně mluvit. Pojdme do stanu.“ Miroslav už raději nic neříkal a zamířil do středu tábora.

Ve stanu nesvítla jediná svíčka. Osvětlení obstarával jen chabý odraz záře vzdálené vatry.

— *Je mnohem krásnější, než si pamatuju*, uvědomil si Miroslav. „Posad' se,“ nabídl jí svou dřevěnou skládací židli, krom prostého lůžka jediný nábytek v dohledu.

„Ne, postojím... Král, můj otec, před třemi dny zemřel.“

„Jak se to stalo?“

„Rozčílil se, když se dozvěděl, že jsi vytáhl na draka bez jeho svolení. A to jen s pár vojáky.“

„Když k němu posílal ty ubožáky, tak nejspíš ani necítil špatné svědomí. Prý jich ten drak zabil stovky.“

„Vždyť víš! Pořád věří, že bohatství lze získat kouzly.“

„Už nikdy ten pohár nepoužiju.“

„Věřím ti. Ale teď musíme rozhodnout, jak dál. Válku

jsme vyhráli, ale v království stále vládne bída a ne-
spravedlnost. Co s tím uděláme?“

Miroslav se zamyslel, ale dřív než stačil odpovědět, do
stanu vtrhl velitel stráže: „Kapitáne, přilétá drak!“

„Zůstaň tu!“ přikázal Miroslav své princezně.

„Ne! Neopustím tě,“ nesouhlasila Ludmila. Miroslav
se usmál a přikývl.

Venku vládla čirá tma a drak byl při svém obletu
tábora téměř neviditelný, jeho obrys se však rýsoval
proti hvězdám.

„Nečekala jsem, že je tak obrovský.“

Miroslav vzal princeznu za ruku a pevně ji stiskl. Ne-
zbýval čas na útěšná slova, ale v tom stisku, bylo vše,
co jí chtěl říci. Včetně sdělení, k nimž by stěží hledal
odvahu i v bezpečném soukromí královského paláce.

Drak pomalu přistál na všechny čtyři jen kousek od
ohně a tak odhalil všechny své hlavy, obrovitý trup a
dlouhý ocas. Vedlejší hlavy, které mu ještě dorůstaly,
nebyly zcela vyvinuté, i tak vzbuzoval hrůzu a děs.

„Nezapomněla jsem na tebe lidská myši,“ ohlušivě za-
řvala prostřední hlava. Po rýmě nebylo ani památky.

„Teď se ti krutě pomstím za všechnu tu bezmoc a ponížení, co jsem musela vytrpět.“

Miroslav se však dračího řevu nezalekl a sani odpověděl: „Stačí jediný můj rozkaz a moji muži tě provrtají desítkami šípů. Připravili jsme se na tebe, stvůro!“

„Šípy jsou pro mě jako jako hmyzí bodnutí, červe. A pokud snad věříš stříbru, tak je to jen ničím nepodložená pověra.“

„Ty šípy mají ocelové hroty, vylétají ze stodvacetiliberních luků a na dvacet sáhů dokážou proniknout ocelovým plátem.“

Dračice na malou chvíli znejistěla. Poté se ale rozesmála a divoce zamávala blanitými křídly. „Nejdříve odfouknu tu havěť s luky.“ Miroslav objal Ludmilu, aby společně vzdorovali náhlému větrnému poryvu. „A pak, ...“, mocný dračí hlas se v bezpočtu ozvěn odrazil od okolních skal: „a pak, ...“ Všechny hlavy saně se zaměřily na dvojici v objetí. Miroslav chtěl dát rukou pokyn k střelbě, byl však spoután hypnotizujícím pohledem na malé modravé plaménky v hloubi pootevřených tlam, připravené na zážeh.

„... pak, pak, pak, pak, pak...“

Z neproniknutelné tmy přilétla desítka šípů, z nich jeden – dlouhý a černý, pronikl oslabeným šupinatým pancířem u lopatky křídla a skončil v dračím srdci. Saň strašlivě zařvala a ze všech tlam jí vyšlehly žhavé plameny. Miroslav a Ludmila se objali tak těsně, až přestali dýchat. Oheň jim však přeletěl vysoko nad hlavami, saň zakolísala, pokusila se vzlétnout, ale namísto toho drtivě dopadla na zem a nejevila známky života. Z okolní tmy se vynořili muži a jejich meče a bojové sekery ukončily jakékoliv pochybnosti o dračí záhubě.

Miroslav se mezitím rozhodoval, co udělá jako první. Netrvalo mu to příliš dlouho, neboť nový mohutnější plamen nyní vzplanul v jeho srdci. A protože v těsné blízkosti bylo i další planoucí srdce, obě svorně dospěly ke společnému rozhodnutí – prvnímu polibku. Dlouhému a vášnivému polibku dvou lidí, kteří právě zjistili, že život může být setsakramentsky krátký a pokud budou čekat, tak už na lásku nemusí zbýt žádný čas.

Až v okamžiku, kdy bylo zřejmé, že se bez polibku pár vteřin přece jen obejdou, se Miroslav obrátil k vojákům, kteří je obklopili a mlčky pozorovali. „Řekl jsem vám, až dám pokyn. A pokud vím, tak jsem žádný nedal.“

I tentokrát se stal mluvčím starý Všebor. „Nemohli jsme přenýst přes srdce, pane, že hned potom, co sme získali nového a mnohem lepšího krále a milovanou královnu, bysme o ně zase přišli.“

„Tady se nic neutají,“ poznamenal Miroslav, dívaje se na Vojtěcha, jenž držel za opratě jeho Krasavici.

Ten se sice snažil tvářit zahanbeně, ale z očí mu zářila čirá ničím nezkalená radost. „Na to si budete muset, pane králi, mezi přáteli zvyknout.“

„I tak je budeme muset potrestat, Miroslave,“ přidala se královna. „Co třeba povinná účast na nějaké slavnosti... Svatbu už jsme ale měli,... tak to budeme říkat zasnoubení. Proč bychom nemohli mít zasnoubení až po svatbě.“

„No ještě nás čeká korunovace. Tu by taky mohli dostat rozkazem,“ poznamenal nový král. Pak ale uvedl

vše na správnou míru. „Ne, není to rozkaz ani povinnost, přátelé. Je to pozvání – pozvání přátel, kterým vděčíme za své životy. Děkujeme vám.“

„Děkujeme vám, naši milí přátelé,“ přidala se královna a oba se lehce uklonili.

Starý zeměbravec poklekl na pravé koleno a ostatní muži ho následovali. Až pak Všebor promluvil: „Je nám ctí přijímat tvé rozkazy, náš králi. Ale pozvání od přátel potěší víc než rozkaz. Přijdeme a budeme se těšit spolu s vámi, protože lásky, štěstí a radosti není nikdy dost. Už teď vám oběma přeju štěstí v lásce i kralování, dlouhý život a taky hodně dětí, který se vám budou podobat.“

A jak byl řekl ten moudrý muž, oba žili ještě mnoho let v lásce a svornosti a na jejich vládu se vzpomínalo dlouho a v dobrém. Neboť přišly doby, kdy tvrdou rukou vládli jejich děti či vzdálenější potomci a lidem se žilo o poznání hůře a nikolivěk tak šťastně, jak by si přáli, a dokonce i méně šťastně, než by si zasloužili.

A kdyby tam v té dračí pustině byl nějaký zvonec, zazvonil by, neb pohádka je konec.

„To byla moc dlouhá a moc krásná pohádka,“ zvolala Ludmilka, po chvílce ale podotkla: „Ta saň ale zase nebyla tak moc zlá.“

„Proč si to myslíš?“ podivil se Vilém.

„Protože se bála o svůj život.“

„V životě bohužel potkáš i lidi, kteří se bojí o svůj život, ale přesto se neohlížejí na štěstí či dokonce životy jiných. A jen málo je těch, co jsou hodní a zároveň odvážní, jako tvůj tatínek.“

„A ani ta princezna nebyla zase tak moc hezká,“ přidal se Soběslav.

„Tak tomu vůbec nerozumím,“ podivil se ještě víc Vilém. „Říkal jsem přece, že byla krásná a Miroslavovi se zalíbila hned, jak ji spatřil.“

„Ale byla chytrá. A ženský nemůžou být zároveň chytrý i krásný.“

Václav to už nevydržel a zasmál se. Vilém však zůstal vážný. „Kdo ti takovou věc řekl, chlapče?“

Soběslav to nechtěl říci, ale když viděl tatínekův výraz, odpověděl: „Jeden tatínekův svobodník.“

„Tak to ti bohapustě lhal. Tvoje maminka je přece krásná a zároveň chytrá.“

Soběslav se ale tak snadno nevzdal. „Kdyby sis, strejdo mohl vybrat, tak by sis vzal chytrou a ošklivou nebo hloupou a hezkou?“

Vilém se zamyslel a pak se smutkem v hlase odpověděl. „Potkal jsem v životě hodně žen, Soběslave, krásných i méně krásných, chytrých i hloupých. Ale s žádnou jsem nebyl tak dlouho, abych poznal, zda mě má opravdu ráda. A na tom jediném opravdu záleží.“

Poté se básník obrátil na Krasavici, která stála opodál. „A na co se mě zeptáš ty, kobylko?“

Kobylka neřekla nic, protože vše důležité už bylo řečeno. Vše ostatní pak řekl její pohled. Pohled tvora, který nechápe lidské snažení a zná lidské nedostatky, přesto ale věří, že někteří lidé si zaslouží být milováni.

Stříbrný důl

Tento příběh věnuji všem svým ukrajinským přátelům a studentům.

Soudní řízení Ostroměřské hradské cúdy¹ skončilo už před polednem a Vladislav tak měl čas na oběd, který mu připravili v malé jídelně. Korouhevní pán na Ostroměři se zasedání hradského soudu zúčastňoval jen výjimečně, neboť jeho role byla čistě ceremoniální.

1. starodávny slovanský název soudu, kterému náleželo vykonávati pravidelnou moc soudní na základě podané žaloby (zdroj: Ottův slovník naučný)

Mohl sice formálně rozhodnout v případě, kdy se soudci neshodli, ale ti se i přes svou řevnivost vždy dokázali vyvarovat takového zásahu do svých práv. Korouhevní páni už také nezastupovali vůli krále, neboť v každé cúdě byl povinně alespoň soudce jmenovaný králem.

Kauza, kterou řešili dnes, Vladislava osobně zajímala. Těžařstvo, které začalo dolovat stříbro v údolí říčky Vrchlice se soudilo s blízkým městem Malínem o pozemky. Nešlo přirozeně o právo pronájmu královského regálu, který jim připadl na základě horního zákona, ale o pozemky, na nichž si horníci a hutníci postavili své domy a na nichž byly postaveny hutě a některá důlní díla. Soud na základě několika starších precedentů rozhodl, že všechna tato stavení i s pozemky patří hoře a měšťané mají být odškodněny jen skromným jednorázovým vyrovnáním.

„Kapitáne Vladislave!“

Vladislav jedoucí přes nově postavený most spojující jižní ostroměřské předměstí s pravým břehem Rudné se otočil. Na břehu stál muž a mával na něj. Nepoznal

ho, ale přesto pobídl Krasavice, jež se ladně otočila a cvalem se vydala přímo k muži.

Vladislav muže nepoznal, ani když se k němu přiblížili na dva sáhy. Byl malý, trochu přihrblý s velkýma a dlouhýma rukama a zarostlou tváří. Zastavil Krasavici a snažil se muže někam zařadit.

Muž si toho všiml a raději se představil: „Nejspíš mě, pane kapitáne, nepoznáváte. Jsem havíř Těm. Vzpomínáte? Prováděl jsem vás naším dolem, když jste byl návštěvou ve Šťastné díře.“

Vladislav se upamatoval, ale něco mu stále nesesedělo: „To ste, ale nebyl tak zarostlej?“ — *A taky o dost mladší a méně hrbatej.*

„To je pravda, pane kapitáne. Sem moc rád, že sem vás zastihl. Mám pro vás pozvání na schůzi našeho těžařstva. Bude příští týden v úterý večer.“

„Příští úterý už tady nebudu. Navíc nevím, proč bysem měl navštěvovat schůzi nějakého těžařstva.“

„Měl byste si udělat čas, pane kapitáne. Je to důležitý. Potřebujem od vás nějakou výpomoc. A pokud nám pomůžete, tak na tom neproděláte.“

„Nejsem námezdní žoldněř, pane Těmislave.“

„Jde o úplně jinej druh výpomoci.“ Starý havíř se rozhlédl kolem sebe a ztišil hlas. „Náš prospektor narazil na stříbrnou žílu a vy nám můžete pomoct otevřít důl.“

„Já? Jak? Nic o to nevím.“

„To se dozvíte na tý schůzi, pane kapitáne. I o tom, jak na tom můžete vydělat.“ Havíř se podíval Vladislavovi do oči a dodal. „A navíc to není jen legální ale skrz naskrz poctivý.“

Vladislavovi se to během týdne rozleželo v hlavě a proto ho úterní zvonění první noční hlídky zastihlo v Platněřské ulici v domě, který sloužil jako sídlo paltněřského cechu. Teď se ho ale pronajali havíři a v počtu osmi duší se shromáždili v cechovní síni. Na Vladislava s jeho mečem a šlechtickým kloboukem se dívali zpočátku podezíravě, přestože ho Těmislav představil jako dobrého přítele.

Hlavní osobou byl starší muž, který všechny znal osobně a Vladislava přivítal víceméně srdečně, nazývaje ho slovutným pánem Ostroměře a královým mužem.

Hned po přivítání přešel k jádru věci. „Všichni už nejspíš víte, že se našemu prospektorovi podařilo najít, to na co už dlouhou dobu čekáme,“ prohlásil, když se mu několika gesty podařilo ztišit své soudruhy. „Předám mu teď slovo, ať nás blíže seznámí s nálezem.“

Prospektor by jediný z přítomných, který vážil více než Vladislav, přestože byl o hlavu menší. Mluvil dlouho, ale Vladislav mu příliš nerozuměl. Stejně tak nedokázal ocenit šedivý kámen s temně šarlatovými vyrostlicemi. Zaznamenal však rostoucí nadšení posluchačů a

hlavně rozuměl odhadu denní výtěžnosti v řádu desítek tisíc grošů.

Když prospektor skončil, slovo převzal opět starší muž. „Královské kanceláři jsme už poslali žádost o přidělení dolového pole o rozloze tří čtverečních honů a podle horního práva by nám ho měli poskytnout bez průtahů. Ale to je jen začátek. Důl totiž bude v údolí Vrchlice u města Malína, v jehož okolí prozatím žádná těžba neprobíhala. Předpokládám proto, že se jednání s městem a vlastníky půdy budou táhnout. Král nás bude jistě podporovat, ale my potřebujeme i podporu na místní úrovni. Proto jsem dal pozvat pana Vladislava korouhevního pána na Ostroměři.“ Pohledy horníků se upřely na hosta a většina nebyla zrovna vstřícná. „A za tu podporu, pokud bude samozřejmě souhlasit, mu navrhuju nabídnout dvaatřicetinu podílu na zisku.“

„Dvaatřicetinu za nic?“ zvolal holohlavý muž s tvrdým pohledem. „My ostatní sme za své podíly dali své celoživotní úspory.“

„Nebude to jen tak za nic, Horymíre. Potřebujeme

osobu s dostatečnou autoritou, která bude zprostředkovávat naše jednání a stát pevně na naší straně.“

„My ale potřebujem nový podílníky, který rozšíří počáteční kapitál. Novej důl v krajině, kde zatím nic není, nevybudujem za pár stovek kop grošů,“ ozval se další člen těžářstva.

„A to je právě další důvod, proč potřebujem korouhevního pána. Může nám pomoci získat další solventní podílníky. Nikdo se nepožene do holportu s kmány.“

Rozproudila se živá diskuse, které se Vladislav neúčastnil. Nikdo se ho nezeptal na jeho názor, dokonce ani na to, zda do toho vůbec půjde.

V diskusi se nakonec zrodil kompromis. Těžářstvo se Vladislavovi rozhodlo nabídnout jen třetinu běžného podílu, na dvě třetinu měl získat jen opci.

Vladislav mezitím obdivoval kyrysy a zbroj, kterou si platněři vystavili na stěnách své cechovní síně, a rychle počítal. Nepotřeboval přitom používat prsty a snažil se nepohybovat rty. — Dvaatřicátěj díl z deseti tisíc grošů je přibližně pět kop grošů. Pět kop grošů za den... I třetina z toho by byl pohádkovej příjem.

Dokázal se na to podívat i z druhé strany: Ze sta vyražených grošů bude jeden můj

„Korouhevní pane, souhlasíte předběžně s naší nabídkou,“ obrátil se nakonec předseda těžářstva na kapitána.

„Potřebuju si to ještě promyslet,“ přiznal Vladislav. V hornictví ani v obchodu se jako voják příliš nevyznal, ale peníze potřeboval. Svůj podíl na čarodějově pokladu využil pro financování stavby hradu a část půjčil Václavovi na jeho dům. Nebyl tak sice zadlužen, ale neměl peněz nazbyt. Vždyť jen pořádný kyrys a přilbice, které si jako královský kapitán prostě musel pořídit, ho stály dvanáct kop grošů. — *Na přilbu a kyrys bych vydělal za měsíc, a to bysem si moh' pořídit i něco onačejšího.* Vladislavův pohled se stočil na krásně tepanou přilbici s jemnou rytinou rozzuřeného gryfa.

„Samozřejmě, pane Vladislave. Smlouvu teprve připravíme. Ale můžete nám alespoň potvrdit, že o tom vážně uvažujete?“

„Uvažuju, a velmi vážně,“ souhlasil Vladislav.

Smlouvu podepsal ten samý den a nelitoval toho. Předseda těžarstva měl pravdu. Soudy se táhly a Vladislav musel častokrát osobně přesvědčovat měšťany i sedláky, aby se vzdali rodný hroudy ve prospěch pokroku. Přesto se první důl otevřel za pouhých osm měsíců a stříbrná horečka, který vypukla v Ostroměři a širokém okolí, do údolí Vrchlice přilákala stovky mužů. I Vladislav podlehl nadšení a zadlužil se, když využil opci a za dvě stě kop grošů koupil i zbytek svého podílu.

Měsíc před sezením hradské cúdy obdržel první výnos. Jednalo se sice jen o dvacet kop grošů, ale umožnilo mu to umořit část dluhu. A to byl teprve začátek, neboť podle zpráv rostly další doly jako houby po dešti. Po obědě si Vladislav natáhl nohy a začal číst dopis, který mu byl spěšným kurýrem doručen už dopoledne.

*Hormistr Vlastibor váženému korouhevnímu pánu na Černém Brodě a Ostroměři,
s radostí Vám mohu oznámit, že se nám dílo daří*

a zemské hlubiny přinášejí své bohatství. Otevřeli jsme už pátý důl, který jsme nazvali »Stříbrný měšec« a očekáváme tudíž, že valnou většinu vašich podílů vyplatíme již letos a další příjmy se pro vás stanou čistým ziskem.

To však nejsou poslední dobré zprávy z našeho důlního revíru. Získali jsme nové důlní pole necelou čtvrtmíli od toho původního, a to v místě, kde je rudná žíla ještě mocnější. Pokud na něm zakoupíte podíl, pak vám garantujeme jistotu desetinásobku, tj. Váš čistý zisk v prvních deseti letech překoná původní investici desetkrát!

Pro ty, kteří nedisponují větším kapitálem, jsme se rozhodli prodávat dvaatřicetinové díly běžných dvaatřicetinových podílů za pouhých třiatřicet kop grošů, pro současné členy těžářstva se slevou tři kop! Taková příležitost se vám již nikdy nenaskytne.

Bude nám ctí, pokud tuto možnost bezpečného investování doporučíte svým vzácným přátelům. Vy ani oni toho nebudete litovat.

— *Takovej úspěch jsem ani nečekal. Třicet kop grošů, bych možná ještě někde sehnal. Vladislav začal počítat. Tentokrát si k tomu vzal papír. I s tou slevou je to téměř tisíc kop grošů za celej podíl. To je přibližně třikrát víc než jsem platil za původní podíl. Není to už příliš?*

Ještě jednou to přepočítal. Částky byly příliš velké pro duši vojáka, který před pár lety musel škudlit každý groš a občas míval i hlad. — *Musím to probrat s Přibyslavou, rozhodl se, když ho z těch velkých čísel začala bolet hlava.*

„Už jsme zadlužení dost, Vladislave,“ smetla jedinou větou Přibyslava vzdušný zámek budoucího rentiéra.

„Už jsme ho částečně splatili,“ podotkl Vladislav.

„Ani ne pětinu. To ostatní jsou jen sliby a těch se nenajíme.“

„Ani ne pětinu. To ostatní jsou jen sliby a těch se nenajíme.“

„Ale mohli bychom na tom vydělat nejmín tři sta kop grošů. Mohl bysem ti koupit ty krásný šaty, co měla na sobě pomořanská vévodkyně na tom plese.“

To byl silný argument. Přibyslavě se moc líbily a už před měsícem zkusila přemluvit Vladislava, aby ji za část těch dvaceti kop grošů, které přišli od těžářstva, koupil něco podobného.

„Říkals, že si budu moct kupovat takový šaty každý čtvrtrok. A namísto toho do toho zatím dáváš jen další peníze. Kdyby teda aspoň byly tvý. Na papíře jsme boháči, ale ve skutečnosti stěží uživíme naše děti.“

Na tom něco bylo. — *Na obrok pro koně sem si musel půjčit od Jaroslava a ten se přitom netvářil zrovna nadšeně. Ale občas se musí riskovat.* „Bude to už naposled, Přibyslavo.“

„Tos říkal i minule. Pokud si půjčíš ještě nějaké peníze, tak si v Černým Brodě zajisti nějaký jiný stravování. Já ani Svatava ti už vařit nebudeme.“

Vladislav cítil, že pravděpodobně přichází o životní příležitost, ale nestál o příliš tichou domácnost a studené obědy. Kuchařku sice pár let měli, ale museli se jí vzdát, když se zadlužil. Proto se rozhodl ještě pár týdnů počkat.

Další posel přijel do Černého Brodu po půltřetí
týdnu a tentokrát přivezl dopisy hned dva. Vladislav
otevřel jako první ten od přítele Václava.

*Rychtář Stříbrných Hor Václav svému příteli kapitánu Vladislavovi,
služba v týnské Městské stráži mě už trochu nudila
a tak jsem přijal místo rychtáře v novém horním
městě jen patnáct mil od Ostroměře. Nebudu
zastírat, že za tím jsou i peníze, neboť tady mám
plat větší než kapitán Stráže.*

*Přijal mě místní hormistr a vysvětlil mi, jaká bude
moje práce. Zatím si ale nemůžu stěžovat. Kromě
opilců se občas pár havířů pohádá o zaměření štol
a odvodnění, ale po pár dnech v lochu jim hlavy
ochladnou. Hormistr mi taky doporučil prodat
můj dům v Týně a získané peníze použít na nákup
podílu v novém těžářstvu, že prej si budu moct
za pár let koupit takových domů deset. Taky mi
řekl, že v těžářstvu jsou i četní šlechtici a vysocí
důstojníci a mezi nimi jmenoval i Tebe.*

Proto Tě prosím o radu, zda do mám toho jít, protože část domu využíváš a vždy jsi mi dobře poradil. Hodně to ale spěchá, protože je o to velký zájem.

Druhý dopis byl od hormistra Vlastibora a byl výrazně kratší.

Hormistr Vlastibor korouhevnímu pánu Vladislavovi, královskému kapitánovi, jako jediný ze spolupodílníků jste mi, vzácný příteli, neodpověděl na návrh na koupi podílu na novém důlním poli. Možná váháte, ale čas na skvělou investici se krátí. Zájem je obrovský a už se rozprodávají poslední podíly. Nebojte se chytnout příležitost za pačesy. Zítřka už může být pozdě.

Vladislav dočetl, ale rozhodnutí nepřicházelo. Nechtěl propást příležitost, ale zároveň cítil, že pokud Václav prodá svůj dům, tak bude něco špatně. Vladislav v něm přebýval během častých návštěv Týna a pro

Václava, který se podílel na jeho stavbě, byl dům jeho jediným dítětem.

Vladislav dlouho strnule seděl, drže v rukou Václavův dopis, a když pnutí způsobené protikladnými zájmy nebylo k vydržení, vstal a zamířil do stáje. Osedlal Krasavici a vydal se nazdařbůh někam do lesů. Přesněji řečeno nechal Krasavici jít, kam si usmyslí. Kobylka totiž svůj cíl měla a mířila k němu nejkratší cestou.

Po přejetí brodu přes Desnou začala stoupat do protilehlého svahu až vyjela ke skalní vyhlídce, kterou si oblíbila Svatava, Vladislavova matka. Zastihli ji tam i tentokrát.

Vladislav seskočil z Krasavice a vydal se po krátkém schodišti na skalní plošinu. Svatava ho sledovala, ale promluvila až když se k ní přiblížil na dosah a políbil ji na tvář.

„Vladislave, stalo se něco? S dětmi? S Přibyslavou?“

„Ne, maminko. Jen si potřebuji něco v klidu promyslet.“

„A nechceš si o tom promluvit?“

Vladislav se rozhlédl. Všude kolem byl domov. Hrad z černého kamene s útočištnou věží, které všichni říkali Nebojsa s velkou bíločernou velkou zástavu, dřevěné městečko s dvojicí bran, mělký brod s černými oblázky lesknoucími se ve světle slunečného dne a na vzdáleném obzoru ploché hřbety hor, které na jihu svými světlými poloninami vystupovaly nad temnými jehličnatými lesy. Zadíval se na východ směrem, kde za širokým hřebenem tušil údolí Vrchlice. Nad korunami vzdálených stromů se vinul stěží viditelný proužek dýmu.

„Souvisí to nějak s tím stříbrným dolem?“

Přikývl.

„Ten nám byl čert dlužen.“

Opět přikývl.

„Peníze nejsou všechno, Vladislave. Nemysli už na to. Uživíme se i bez něj.“

— *Bez něj ale těžko splatíme dluhy, které sem udělal.*

„Nemyslel bysem už na něj,“ zalhal, „ale můj přítel Václav mě požádal, abysem mu poradil, jestli má prodat

svůj dům a peníze použít na zaplacení podílu na novém dole.“

„Ten krásný nový dům, kde jsme bydleli, když jsme byli na Jaroslavině svatbě?“

„Právě ten.“

„A jak mu chceš poradit?“

„To právě nevím. Sám bysem to nedělal, protože tý nový nabídce příliš nevěřím.“ Ted' nelhal. Nelíbilo se mu, že vše je podáno jako jistota a navíc ho i Václava nutí, aby ji co nejrychleji přijali. Neměl rád, když s ním lidé manipulovali, byť v dobré víře. Navíc ho hormistr oslovil jako přítele, i když on to chápal jako čistě obchodní vztah.

„Tak proč to samé nenapíšeš Václavovi?“

„Protože se může ukázat, že to opravdu přinese mnohonásobek vložený částky, a on by se tak cítil okraden. Tím spíš, že já už svůj podíl mám.“

„Ale taky může přijít o všechno včetně střechy nad hlavou. A pak z toho bude vinit tebe.“

„To je právě ono. Ať mu poradím, jak mu poradím, vždycky to nakonec může zničit naše přátelství.“

„Rozum někdy nestačí. Musíš použít srdce.“

„Srdce mi v tomhle moc nepomůže.“ — *Srdce se mnohdy splete i v milostnejch záležitostech, natožpak v obchodních.*

Svatava vstala z dřevěné lavičky, kterou jí tam nechal postavit, a pohládila ho po ryšavých vlasech.

„Srdce by ti mělo říci, že máš přátele, kteří ti s tím můžou pomoci, Vladislave.“

— *Mám přátele a někteří by mi mohli opravdu pomoci. A taky mám muže, který doručí odpověď Václavovi.*

Kapitán Vladislav svému příteli Václavovi, dostal jsem podobnou nabídku a váhám, jestli jí přijmout. Cena je podezřele vysoká a ještě podezřelejší je odhadovanéj zisk. Zastavím se za pár přáteli, který tomu víc rozumějí, a pak Tě navštívím. Do té doby svůj dům rozhodně neprodávej! Sám se můžeš zastavit u pana Těmislava. Je to můj přítel a vidí do toho víc než já.

Za přáteli v Hradci se chtěl vypravit už následujícího dne, pak se ale rozstonala Ludmilka a tak se k tomu nedostal celý týden. V poledne, den před plánovaným odjezdem, dorazil do Černého Brodu mladý desátník na koni. Měl na sobě parádní černožlatý kabátec a elegantní černou čapku se stříbrnou hvězdičkou. Jinak byl ale zchvácený stejně jako jeho kůň a pokrytý prachem cest.

„Odkud k nám přicházíte, desátníku? Vaše barvy neznám,“ zeptal se ho Vladislav, který sedě na Krasavici, execíroval své muže. Kobylka mu sekundovala tím, že právě seržála jednoho neschopného hřebce.

„Přijíždím od pana Václava a nesu vám od něho žádost o pomoc.“

„O pomoc?“ — *Snad už ten dům neprodal!*

„Přečtěte si to.“ Desátník mu předal nezapečetěný dopis. Obsahoval jen několik stručných vět.

*Václav kapitánu Vladislavovi,
Vladislave musíš mi pomoci. Došlo stříbro, peníze
a hlavně trpělivost horníků. Hned přijed' a vezmi
s sebou všechny muže, který seženeš.
Jde nám o krk.*

„Je to tak vážný, desátníku?“

„Je, pane kapitáne. Lidi se ozbrojili a jdou si po krku dokonce i na ulicích.“

„Co se tam vlastně stalo?“

„Zjistilo se, že to nový důlní pole je velikánskej podvod a dokonce i ty starý doly moc nenesou. A většina lidí ve městě do toho dala všechny svý peníze.“

„A kam zmizely ty peníze?“

„To nikdo neví. Ale nejspíš si je odvezl pan hormistr. Vypařil se hned, jak to začalo.“

„A kolik mužů potřebujete?“

„Všechny co můžete rychle sehnat, pane kapitáne.“

Vladislav se zamyslel. — *Na Černým Brodě můžu postrádat nejvýš tak pět. Ale v Ostroměři bysem jich moh'*

dát dohromady aspoň tucet. „Patnáct bude stačit desátníku? Kolik je vás v tý Stříbrný Hoře?“

„Bude muset, pane kapitáne. Když sem odjížděl, tak nás bylo deset včetně pana seržanta. O dva jsme přišli, když sme se snažili chránit majetek těžarstva.“

„Za půl hodiny vyrážíme. Umyjte se, desátníku a moje žena vám dá něco k jídlu.“

„Provedu, pane.“

Ke Stříbrným Horám přijížděli s večerním soumrakem. Kdysi krásné údolí Vladislav nepoznával. Vrchlice se ze pstružné říčky proměnila v páchnoucí stoku a dřevěné sruby postavené v neladném skladu zatarasily údolí v celé jeho šíři. Vladislav se mezi nimi se svými muži proplétal na koních. Ulice byly pokryté černou struskou a odpadky. Některé domy nesly stopy ohně či násilného vniknutí, ale Vladislav se nezastavoval. Mířil k plamenům, které rudě žhnuly nad střechami a odrážely se ve sloupci černého dýmu.

„Co to hoří?“ zeptal se Vladislav černožlatého desátníka po svém boku.

„Mám obavu, že je to radnice a hormistrovský úřad, pane. Ve vedlejší domě je rychta, kde sídlí pan seržant a kde je i naše hlavní strážnice.“

„Běž, Krasavice! Václav je v úzkejš,“ pobídl kapitán svou kobylku, ta odskočila a hnala se tryskem. Ostatní koně se ji snažili následovat. Po dvou dalších zatáčkách se před nimi otevřelo náměstí.

Honosná radnice už byla v jednom plameni a hořely i šindele na okolních domech. Náměstí bylo plné rozezlených mužů, kteří v rukou třímali zbraně a ostré nástroje. V první řadě v bezpečné vzdálenosti od požáru stáli lučištníci, kterým velel vysoký tmavovlasý muž. Z radnice vyběhl hořící člověk, kterého po pár krocích provrtaly desítky šípů. Tmavovlasý muž se rozeřval: „Vylezte ven! Vylezte ven, krysy, ať vás můžem ukázat, co si zasloužej přísluhovači podvodníků a zlodějů.“

Vladislav na chvíli zastavil a ukázal na dvoupatrový dům vpravo od radnice radnice, z jehož horních oken stoupal těžký černý kouř a probleskovaly první plameny. Desátník přikývl.

„Do útoku, moji druzi,“ vykřikl Vladislav. „A nešetřete nikoho, kdo se vám postaví.“

Sám kapitán šturmoval příkladem a vjel na Krasavici přímo do davu. Většina havířů před ním stačila ustoupit, či je vytlačili jejich druzi. Jen pár horlivců se odvážilo pozvednout zbraň. S těmi si ale rychle poradil Vladislavův meč. Bez úhony se mu podařilo projet i skrze lučištníky a zastavil se až u tmavovlasého muže. „Řekněte jim, ať složí zbraně,“ poradil mu z výše koňského hřbetu.

„Na to vám seru! Nás okradli a my si to s nima vyřídíme.“

„Ve jménu krále, složte zbraně! To je poslední výzva.“

„Nepleťte se do toho. Nebo si to vyřídíme já s váma.“

Vladislav na to už nic neřekl. Muž pozvedl tesařskou teslici, kterou měl v ruce, ale kapitánův meč byl o poznání rychlejší.

Muž upustil svou improvizovanou zbraň a udiveně pozoroval, jak mu z hluboké rány na předloktí teče krev. Pak ale musel celou svou pozornost soustředit na čepel meče, která se mu opírala o hrud'. „Nezabíjejte mě, pane.“

„Pohlídejte mi ho,“ řekl dvěma jezdcům, kteří k němu přijeli jako první. Ostatní ho obklopili a on se obrátil k davu. „Máte půl minuty na to, abyste odložili své zbraně a jiný ostrý či jinak nebezpečný předměty. A pak se dejte do hašení. A až to uhasíte, běžte domů, jestli máte kam. Beze zbraní! Pokud by někoho z vás napadlo neuposlechnout rozkaz králova kapitána, tak si to s ním vyřídím. Osobně. Proč zbytečně zatěžovat soudy.“

Dav se přeměnil ve shromáždění jednotlivců, kteří začali usilovně přemýšlet o svých životních perspektivách a valná většina z nich došla k poznání, že střet s královým pobočníkem a jeho muži jim nejenže nezvýší naději na šťastný život, ale může jim ho značně zkomplikovat. A proto začali odkládat zbraně. Nejdříve jen jednotlivě, ale brzy se z toho stala masová záležitost.

Jeden z havířů se přesto odvážil hlasitě zeptat: „A co bude s těma hajzlama, co nás okradli o naše těžce vydřený prachy?“

„O ty se postarám já,“ prohlásil Vladislav. „Každej, kdo s tím má něco společnýho, půjde k soudu.“

„A co ty naše prachy?“ ozval se jiný, praktičtější.

„Zatím ste mysleli spíš na krvavou odvetu. Zabíjení ani zhárství vám peníze nevrátí. I já v tom mám hezkejch pár kop grošů. Takže je i v mém zájmu, aby se ty peníze našly.“

Jeden z lučištníků, který již opatrně odložil svůj luk, se navzdory odhalené čepeli kapitánova meče odhodlal k námitce: „Vy se možná zahojíte, pane, ale zbude pak i něco pro nás? Můžem vám věřit?“

„Nic jinýho vám nezbejvá. Ale můžete si mezi sebou zvolit chlapa, kterej na to bude dohlížet.“ Vladislav se zadíval na hořící budovu. „Nicméně doufám, pánové, že ty vaše pohledávky neshořely s tou radnicí.“

„A do hajzlu,“ ozvalo se za ním mnohohlasně, byt' někteří volili i jiná, mnohdy originálnější, zaklení.

Vladislav jim však už nevěnoval pozornost a dozor nad odzbrojením předal jednomu ze svých desátníků. Sám spolu se svým průvodcem předjel před rychtu a zvolal: „Vzduch je čistej, Václave. Můžete ven.“

Dveře rychty se otevřely a z budovy se vyvalil zástup lidí. Byli to nejen vojáci v černožlatých uniformách ale i civilisté: úředníci a dokonce i tři ženy. Všichni lapali po dechu, mnozí vykašlávali černé hleny a někteří miži zvraceli.

Václav budovu opustil jako poslední. Zpod přílby mu vytékaly stružky potu a klikatily se ve tváři zčernalé sazemi. Zastavil se u každého svého muže i každého civilisty a s každým si vyměnil pár slov. Až poté zamířil k Vladislavovi, který mezitím opustil hřbet Krasavice,

a objal ho. „Děkuju, kamaráde. Bylo to na poslední chvíli. Už sem byl připraven vést sebevražedný útok.“

„Jak to že ses nechal zahnat do kouta, seržante?“

Seržant a rychtář v jedné osobě sňal přilbu, pod níž mu vlasy slepil pot. „Vím, kapitáne; byla strašná chyba. Snažil jsem se ochránit svý muže a tak jsem je stáhl do strážnice. A pak to přišlo příliš rychle: útok, požár, luky. Člověk až pozdě zjistí nedostatky, které jinak přehlíží: jediný vchod, větší okna až v poschodí, a pak nám taky nedodali žádný samostříly či alespoň luky. Tu budovu postavili jako pevnost, ala stala se z toho past.“

„Asi bysem se zachoval stejně, Václave. Člověk nemá vždycky svůj život ve svejch rukou.“

Jeden z mužů v civilu nesl velký balík a s ním zamířil k Vladislavovi.

„Slyšel sem, co jste jim říkal, pane kapitáne. Tohle vám určitě pomůže. Jsou to účetní knihy těžařstva.“

„Jak ste se k nim dostal?“

„Sem vrchní horní písař, pane. Většinu z úředníků zachránil tady pan seržant Václav. Nechal prorazit vzděnej průchod mezi rychtou a radnicí hned, jak nás

obklíčili. Bez něho bychom tam uhořeli, nebo...“ Písař se podíval na těla ležící před budovou. Bylo jich půltucet a jen stěží bylo poznat, že to bývali lidé. „...Myslím, že je mezi nima i můj přítel.“

„Budu vás ještě potřebovat, pane písaři.“

„Samozřejmě, pane kapitáne. Ale až zítra,“ odpověděl písař a sklonil se nad jedním z těl. Po zčernalé tváři mu tekly slzy a v záři požáru rudě žhnuly.

Vladislav se probudil, až když do ložnice pronikly paprsky vycházejícího slunce. Díval se na bohatě vyřezávaný strop a přemýšlel, jak se tu, při všech bozích, octnul. Postel byla pohodlná a široká. Z velkého hrnku na stolku voněla máta.

Pak se mu náhle vzpomínky vrátily. — *Jsem v Těmově domě.*

Vstal a napil se čaje. Ležel oblečený, takže si jen připjal meč a nasadil klobouk. Vyšel z pokoje a vstoupil do haly vysoké přes dvě podlaží, s dřevěnými sloupy a krásným vysokým krovem. Rudá zář slunce, pronikající dovnitř zasklenými okny, zvýrazňovala jemné

dřevořezby na trámech a na zábradlích ochozu, který halu obkružoval a na němž právě stál.

— *Neměl špatnej vkus.*

„Právě tam sme ho našli. Na to velkým dračím trámu.“
Václav seděl na parapetu jednoho okna a jeho hlas zněl smutně.

Vladislav zaměřil pozornost na vodorovný trám s rytinou draka, který byl mimo dosah člověka stojícího na ochozu. Kolem trámu byl stále pečlivě omotán provaz, odříznutý necelou stopu pod trámem. Představil si, jak obtížné se tam bylo asi dostat a omotat kolem

něj — *A to byl teprve začátek.* „Dal si s tím fakt velkou práci,“ konstatoval.

„To ano. Trvalo nám čtvrt hodiny, než jsme ho odřízli.“

„Kapitáne! Už ste vzhůru?“ ozval se další hlas tentokrát z přízemí.

„Sem desátníku. Stalo se něco?“

„Brzy ráno se sem někdo pokusil vloupat.“

„Proč ste mě nevzbudili?“

„Zkoušeli sme to, pane. Ale jen ste něco zamručel a spal ste dál.“

„Tak dobře. Pokusil? Ukrad’ něco?“

„Já ho neviděl, ale vlezl sem oknem. Ctislav to slyšel a šel se tam podívat. Vyrušil ho, ale stačil zmizet. V tý místnosti sme nic neměli, takže rozhodně neukrad’ nic, co by bylo naše, pane.“

„No, co se dá dělat. Je alespoň něco ke snídani?“

„Něco sme vám a panu seržantovi nechali v jídelně.“

Václav se už mezitím vydal po schodišti dolů a Vladislav ho následoval. Václav měl na sobě slavnostní

oblečení rychtáře a vypadal jako nějaký šlechtic. Rozhodně víc než Vladislav ve své »polní výstroji«, jak tomu říkal.

V jídelně je čekal čtvrtpecen čerstvého chleba, kulička žlutého másla a dva plátky vyzrálého ovčího sýra.

„Omluvám se, Vladislave. Zásobování v poslední trochu vázlo.“

„Nic se neděje. Od včerejšího poledne jsem nic nejedl. Mám hlad jak vlk.“ Kapitán odkrojil dva tlusté krajíce a jeden z nich si začal mazat máslem. „Musíš mi teď podrobně říct, co se tady vlastně stalo. Večer na to nebyl čas.“ — *Nejdříve jsem organizoval hašení, pak hledal ubytování pro sebe a své muže, takže nakonec jsem sotva vylez' ty schody do ložnice.*

„Začalo to právě tady v ten den, co jsem od tebe dostal dopis. To bylo modré pondělí. Podle tvý rady jsem se vypravil za panem Těmislavem. Přijal mě v jídelně a řek' mi, že vše je v pořádku a že se nemám bát svý peníze vložit do těžařskýho fondu. Hrozně se při tom potil a byl viditelně nervózní. Přesto mi nakonec podal ruku a rozloučil se, jako by byl potěšen mým zájmem.

Po půlhodině mi došlo, že něco nebylo v pořádku, ačkoliv jsem si nebyl jist, co to vlastně bylo. Možná to bylo v jeho až přehnaně bodré intonaci, možná v tom, jak reagoval na tvý jméno.“

„Jak reagoval?“

„Nedřívě zbledl a řekl, že tomu vůbec nerozumíš a že tě v týhle oblasti nemám poslouchat. Pak ale zcela mimo zadrmolil něco o poctivosti skrz na skrz. Vrátil jsme se sem se dvěma svými muži, ale našli jsme ho už oběšeného.“

„Našels u něho dopis na rozloučenou?“

„Právě že našel. V kapse měl papír a na něm byla jen čtyři slova: »Už nemůžu dál lhát.« A ta slova nejspíš způsobila vše, co následovalo.“

„Jak?“

„Ta slova jsem přečetl nahlas a všichni moji muži to slyšeli. Jeden z nich ve čtvrtek večer neudržel jazyk za zuby v hospodě. Druhý den ráno chtělo pár desítek horníků prodat svůj podíl a poprali se přitom. Nakonec to museli prodat pod cenou a tak se o tom hodně mluvilo. Další den se už před radnicí shromáždily davy

a chtěly vyplatit své podíly. Pár jich nějaký peníze dostalo nazpět, ale pak došla hotovost. Ti méně šťastní napadli ty šťastnější a hormistr mě přikázal, abych demonstroval sílu a uklidnil situaci. To už se ale mnozí ozbrojili a v nešťastném střetu zabili mý dva svobodníky. Večer se navíc rozneslo, že zmizel hormistr, a začalo drancování. Proto jsem ti poslal ten dopis s žádostí o pomoc. V neděli hned po první šichtě většina horníků obklíčila radnici a dožadovala se hlav lidí z těžarstva a taky mý hlavy, že prý moji hoši napadli nevinný lidi, kteří chtěli jen spravedlnost. No a pak zápalnými šípy zapálili radnici a zbytek jsi už viděl.“

„Jak zmizel ten hormistr?“

„To nevím. Prostě ho nenašli ani na radnici ani v jeho domě.“

„Nikdo ho neviděl odjíždět?“

„Pokud vím, tak ne. Ale o tom by mohl něco vědět ten písař.“

„Kde je vlastně ten chlap? Říkal sem, aby přišel ještě před východem slunce.“

„Nikdo nepřišel.“

„Dej pro něj poslat, Václave.“

Václav odešel, aby to zařídil a Vladislav mezitím dosnídal.

„Ještě něco mi není jasný.“ zeptal se po Václavově návratu. „Každej z těch horníků přece musel už delší dobu vědět, že výnos je o hodně menší než čekali.“

„Znáš je. Každej se rád chlubí a nikdo nepřizná, že udělal chybu. Tak si každej myslel, že je to jen jeho problém. A ještě tu bylo to nadšení z tý nový žíly. Každej mluvil jenom o ní. Můžu mít osobní otázku, Vladislave?“

„Samozřejmě, si můj kamarád.“

„Kolik v tom máš peněz ty?“

„Stoosmdesát kop grošů a větší část sem si musel vypůjčit.“

„Tolik?“

„Tolik, Václave.“ — *A to sem si myslel, že budu do konce života dobře zaopatřenej.*

Svobodník, kterého vyslali ze písařem se vrátil už za čtvrt hodinu. Sám a s výrazem šťvaného zvířete.

„Co se děje, svobodníku,“ zeptal se ho kapitán, když celou čtvrtminutu marně čekal na hlášení.

„Pana písaře sme našli v jeho domě. Někdo se ho pokusil zabít, pane.“

„Pokusil?“

„Nevím jesli přežije, pane, ale zatím je ještě na živu. Stará se o něj jeho žena.“

„Myslíte, že může mluvit?“

„Myslím, že ano. Dokonce mi řek, že s váma mluvit nutně potřebuje. Ale nemůže vstát z postele.“

„Nezaprší-li na žíznivýho, tak žíznivej musí vykopat studnu.“

„Jakou studnu, pane kapitáne?“ zeptal se zmatený voják.

„Prostě za ním budeme muset jet sami,“ přeložil mu to Václav.

„Ale já mu žádnou studnu kopat nebudu. Sem voják a ne nějakej podělanej kopáč.“

Písař ležel v posteli a bylo zřejmé, že nastala jeho poslední hodinka.

„Co ste mi chtěl říct, pane písaři?“ zeptal se ho Vladislav.

„Podílel sem se na tom, pane kapitáne. Hned od počátku byly výnosy menší než jsme očekávali a stále se to zhoršovalo.“ Písař mluvil potichu, ale hlas měl pevný. „Hormistr mi řekl, že se to nesmí dostat na veřejnost a já ho poslechl.“

„Byl to váš nadřízenej,“ poznamenal Vladislav.

„To ano. Ale kdybych ho tehdy neposlechl, tak se možná nestaly ty neblahý události.“

„Možná ne, ale to už se nikdy nedovíme. A o tom novým důlním poli ste něco věděl?“

„Na počátku jsem tomu i věřil. Ale jak se to rozjelo, tak sem začal tušit, že je to podvod. Říkal jsem si, na co vlastně potřebujou tolik peněz a tak rychle. Bylo to úplné šílenství, za dva měsíce jsme získali přes dvacet tisíc kop grošů.“

„Takže se prodaly dvě třetiny podílů?“

Na písařově tváři se objevil náznak úsměvu. „Vy ste se minul s povoláním, kapitáne. Měl jste být účetní.“

„Nemám zájem, pane písaři. A kde skončily ty peníze?“

„Většina je na účtech v různých bankách, je to v těch knihách, ale peníze od zdejších lidí musí být někde tady. Většina jich platila v hotovosti a nikdo žádný peníze neodvezl.“

„A co hormistr, nezmizel s nimi?“

„Dva tisíce kop grošů jen tak neodvezete. Hlavně tehdy pokud chcete nenápadně zmizet. A navíc...“ Písař se chrčivě nadechl.

„... si myslíte, že pan hormistr tady stále ještě někde je,“ dořekl Vladislav.

„To si opravdu myslím. Nikdo ho neviděl odjíždět. Navíc skoro jistě vím, kdo mě napadl.“

„Kdo?“

„Jeden z osobních strážců pana hormistra. Všude s ním chodili. Ten muž měl masku, ale ten postoj, když stál nade mnou a vrážel mi meč do slabin, nešlo nepoznat. A oni by nic neudělali bez jeho rozkazu.“

„Víte, kde jsou ostatní lidi z těžarstva? Myslím těch šest, co to řídili.“

„Většina je mrtvých, pane kapitáne. O panu Těmislavovi už určitě víte. Tři zemřeli včera před radnicí.“

Takže kromě pana hormistra zbývá už jen pan Horymír. Včera ani předevečirem na radnici nebyl.“

„A je v tom taky namočenej?“

„Určitě. I on se snažil získat nový investory a rozhodně věděl, že bez dalších peněz do pár měsíců zkrachujeme.“

„Ale i s nima byste přece nakonec zkrachovali?“

„Krach nepřivede všechny na mizinu, pane kapitáne. Jen na to musíte být připravený a být dostatečně vysoko v hierarchii.“

„Víte ještě něco, co by nám pomohlo, pane?“

„Bohužel ne, kapitáne. Ale možná ještě něco najdete v těch účetních knihách.“

„Uzdravte se nám a pak nám s tím pomůžete. Teď musíme najít pana hormistra.“

„Mohu vám dát radu, pane kapitáne?“

„Jakou?“

„Nikdy nelžete! Třebaže si myslíte, že je to milosrdná lež. Špatně se s tím umírá.“

„Chudák písař.“

„Jeho čeká věčnej odpočinek. Zatímco nás.... Václave, zařid', ať z města nikdo nevyklouzne.“

„To už jsem udělal včera. Na všech cestách mám své nebo tvoje lidi. Navíc sou tam i hlídky horníků.“

„A pak potřebuju někoho, kdo se tady dobře vyzná?“

„Jak vyzná?“

„Někoho, kdo zná všechny ty doly.“

„To bude, myslím, vrchní měřič.“

„Běž za ním a řekni mu, ať přijde.“

„Nemám tě spíš chránit. Ranní pokus o krádež, a pak přepadení písaře. Co může být další na řadě?“

„Sem si toho vědomej, Václave. Ale naše přechodný bydlíště je už v dohledu.“ Těmislavův dům byl skutečně na konci dlouhé rovné ulice, na jejímž začátku stáli. „I ty na sebe dávej pozor.“

Václav přikývl a rozjel se do středu města.

Vladislav pobídl Krasavici do cvalu a sklonil se v sedle. Prudce zastavil až před stráží, která stále před vcho- dem do domu.

„Děje se něco, kapitáne?“ zeptal se nedůvtipný voják, který se nechtěl stát kopáčem.

„Nic, jen sem si chtěl trochu provětrat hlavu.“

„Vevnitř na vás čeká nějaká ženská.“

„Ženská?“

„Představila se jako Šárka.“

— *Tak to nejspíš ženská bude.*

Šárka na něj čekala v hale a byla to opravdu žena. Svědčily o tom některé anatomické znaky, z nichž mnohé nešlo označit za pouhé detaily.

„Vítám, vás paní. Co vás k nám přivádí?“

„Včera ste havířům řekl, že si mají zvolit chlapa, kterej na vás bude dohlížet. A já jsem ten chlap.“

„Vy? Nečekal sem, že to bude žena.“

„Oni to taky nečekali. Sešli se a měli na toho chlapa jen tři požadavky. Nesměl mít vlastní podíl v těžarstvu, všichni ho museli znát a měl bejt alespoň tak chytřej jako vy, pane kapitáne. Ukázalo, se že žádněj takovej chlap mezi nima není, takže si vzpomněli na mě.“

„Kde byla hlavní potíží?“

„Všichni měli nějak podíl v těžařstvu,“ odpověděla s kamennou tváří Šárka.

— *Kde tady vzali takovou ženskou? Kterou navíc ještě všichni znaj.* Náhle mu to došlo. *Tahle veřejná služba tady přece nemůže chybět.*

„Vy ste ta, jak se to říká...“

„Ano, já jsem lehká děva, šlapka, nevěstka či hampejznice, co si jen přejete. Maj pro nás i mnoho dalších jmen. Třeba i »kurva«. Já se za to nestydím. Vy ste rytíř a taky se za to určitě nestydíte.“ Její nádherné hnědé oči ho bedlivě zkoumaly. „Teď vidím, že i ten třetí požadavek byl dost omezující. Docvaklo vám to rychle.“

„A co hodláte jako dohlížitel dělat?“ Vladislav se upřeně díval do krásné tváře, aby nezíral o pár pídí níž.

„Budu všude s váma. A pokud dovolíte, tak bysem vám ráda i pomohla.“

— *No potěš páni bozi.*

Vrchní měřič měl být k dispozici až po poledni, protože kapitán využil své velitelské zkušenosti na zajištění

oběda pro dámu a pány oficíry. Nejdříve provedl inventuru všech potravin, které si jeho muži přivezli a nestačili ještě sníst; výsledek byl nicméně hubený. Kromě pár okoralých chlebů a nepřiliš vábně vypadající klobásy, to byly tři jen koláčky, které dala Tvrdivojovi jeho milá, dcerka mlynáře ze Starýho mlýna na Stříbrném potoce.

Vyslal proto zvědy a průzkumníky-špižírnický, aby se pokusili ukořistit nějaký proviant v blízkém zázemí. Když se byli vrátili jen s pár tucty vajec, medem a košíkem jablek, nezbylo než svolat válečnou poradu. I ta by však skončila ostudným selháním, nebýt desátníka Boruta, jenž pod tlakem okolností přiznal, že ho v mládí babička naučila dělat omelety.

Byl proto pověřen nezáviděníhodným bojovým úkolem zajistit oběd. Když jablka spolu se skořicí, nalezenou Václavem v jedné z almar, provoněla celý dům, Vladislav kuchařské křídlo posílil o Chotimíra, který měl zajistit, aby mužstvo omelety nezkonzumovalo ještě před obědem. Navíc, vědom si důležitosti celé akce, jeho autoritu povýšil bičem, který desátník třímal

v pravici a měl právo ho v případě přímého ohrožení omelet použít, a to včetně kuchaře a případných ochotolených narušitelů.

Úsilí se však vyplatilo. Omelety s jablečnou náplní a medovým přelivem se skvěly na cínovém jídelním servise a voněly tak, že Vladislav musel vyvinout nemalé volní úsilí, aby neslintal. Václavovy desátníky Chotimíra a Boruta za jejich zásluhy přizval k obědu, a doplnil je o Vitibora a Vojnomíra, své muže z Ostroměře respektive Černého Brodu. Ti se sice na obědě nikterak nepodíleli, jejich neúčast by však mohla narušit prozatím velmi dobré vztahy mezi vojáky ostroměřské a černobrodské posádky a Václavovými horními strážníky.

Paní Šárku usadili uprostřed. Místo po její pravici zaujal Vladislav a jeho desátníci, vlevo zasedl Václav se svými muži. Po díkuvzdání bohům se všichni pustili do jídla. Desátníci sice měli určité nedostatky v etiketě použití jídelního nože, ale alespoň nemlaskali a med jim nestékal po čerstvě vyholené bradě. Vojnomír navíc zachoval chladnou hlavu, když si horký mátový čaj

rozlil do rozkroku. Nejenže sprostě nezaklel, ale hrdině udržel svůj společenský úsměv, který jen sotva znatelně povadl.

Po obědě pokračovala společenská konverzace. Vladislav doufal, že se do ní nezapojí desátníci a v tom nebyl zklamán. Vzápětí poté, co ukojili hlad, se zaměřili na vnady jediné ženy v místnosti a to jim evidentně stačilo ke spokojenosti. Co ho však nepříjemně překvapilo, byl přístup seržanta Václava. Ten sice nezářil s přihlouplým úsměvem na poprsí, ale rozhodl se do konverzace nezapojovat.

„Děkuji vám, pane kapitáne, za zajímavý oběd. Kde jste v téhle pustině sehnal dobrého kuchaře?“ byla zvědava paní Šárka, která protentokrát zvolila úsměv víceméně odzbrojující.

„Pan rychtář má naštěstí mezi svými strážníky pana desátníka Boruta a ten v sobě objevil kuchařský nadání.“

„Pan Borut je rozhodně zajímavý muž.“ Úsměv získal jemný osten vyzývavosti.

Jmenovaný zrudl až po konečky uší, ale nevypravil ze sebe slova.

Vladislav čekal, že desátníka zastoupí jeho velitel, ale ten zarytě mlčel. „To rozhodně, ano, má paní,“ odpověděl za něj a pro jistotu zaplul do hlubších vod, v nichž se cítil jistěji v kramflecích. „Máte ráda poezii?“

„Samozřejmě, rozkošné básně přímo miluji. Pan seržant je blízkým přítelem pana královského básníka Viléma a věnoval mi sbírku jeho sonetů. Slyšela jsem, že jeden prý složil přímo pro vás, pane kapitáne.“

— *Václav se zase chlubil svými přáteli. A teď, když má mluvit, mlčí.* Václav skutečně nepromluvil, ale zdálo se, že se snaží něco sdělit prosebným pohledem.

„Byla jste někdy v divadle na jedné z jeho slavných her, paní?“ Václav schoval tvář do dlaní a zdálo se, že trpí.

„Bohužel ne, korouhevní pane. Ale spolu se svými děvčaty jsem nastudovala jednu z jeho méně známých her – Lesní říši. Znáte ji?“

Vladislav hru znal dobře. Vilém ji napsal pro děti svých přátel a bylo to dílko plné vil, bájných stvoření a roztomilých zvířátek. Jen si nedokázal představit, jak rozpustilou jednoaktovku ztvárnují povětrné ženštiny.

—*Vodníčku milý, pantatičku
Zašije ti dírku ve svrchníčku –
hola hoj, hola hoj –
včeliček celý roj.*

„Jen jsme si ji trochu upravily,“ pokračovala paní Šárka. „Přece jen máme trochu jiné obecenstvo a dnešní doba si žádá zpřítomnění vyčpělých archetypálních vzorů.“

Vladislavova představitivost začala pracovat na plné obrátky. Nikdy předtím se na dětskou hru nepodíval z tohoto úhlu. Syslík a ptáček jarabáček najednou nebyli tak zcela nevinní a dokonce i včeličky se svými žihadélky mohly vzbuzovat jisté obscénní asociace. — *Rusalky a víly by mohly nejspíš představovat otravné ženství².*

„O to vám ale může víc povědět tady pan seržant. Zahrál si s námi a moc mu to šlo. Byl hvězda večera.“

Zpoza dlaní, do nichž pan seržant zabořil tvář, se ozvalo něco jako zaštkání, může-li takový zvuk vydat dospělý muž a důstojník.

2. středověké myšlení Vladislavovi bohužel znemožnilo reflektovat i protikladnou toxickou maskulinitu

„Božíčku, snad jsem pana rychtáře neuvedla do rozpaků,“ dokonala zkázu helmbrechtnice.

Vladislav se rozhodl, že oběd raději ukončí dříve než bude pozdě. — *Pokud už není příliš pozdě teď.* „Děkuji vám vážená dámo a pánové desátníci za společnost, ale rád bysem tady s panem seržantem projednal další postup vyšetřování.“

Desátníci s ulehčením odešli a paní Šárka s vítězoslavným úsměvem ve tváři odkráčela.

„Koho si v tý hře, při všech bozích, hrál, Václave?“

Mezi prsty nyní prosvítaly seržantovy zelené oči. „Syslíka Piňdu,“ zamumlal.

— *Syslíka Piňdu? I moje Ludmilka, která prozatím nemá příliš velké požadavky na mužskej intelekt, se mi po představení svěřila, že to hloupoučký stvoření nemyslí na nic jinýho než na žrádlo.*

*Zlatosrstý syslíku,
copak to máš v pytlíku,
Mnoho zrn, mnoho zrn,
ukryje je velký drn.*

A taky na... A sakra!

*Leze, leze do díry,
dennodenně bez míry.*

Zabít je ho málo! Takže nezbejvá než se smát.

Úskalí spolupráce s krásnou ženou se ukázala i při rozhovoru s vrchním měřičem. Usedlý pozdní čtyřicátník se jen s obtížemi dokázal soustředit na rozhovor. — *Mohla si alespoň vzít něco míň vyzývavýho. Něco, v čem by jí tak »nepřetýkaly« prsa... Ačkoliv v jejím případě by to nejspíš nezachránil ani starej pytel.*

Vladislav odpoutal pozornost od paní Šárky a vrátil se k tomu, co ho zajímalo nejvíc. „Pane měřiči, všechny ty důlní mapy opravdu shořely v radnici?“

„No pár jich mám doma. Jsou to ale jen náčrty. A hodně toho mám i v hlavě.“

„To se bude nejspíš hodit. Ale teď mě zajímá jen jedna věc. Hledám důl, kterej se už nejspíš nepoužívá a je k němu dobrej přístup.“ Ňadra se náhle vzedmula a zavlnila.

„Co ste říkal, pane kapitáne?“

„Hledám nepoužívanéj důl s dobrým přístupem.“

„Tak to by mohla být průzkumná štola Stará jalová díra nebo Stříbrnej nuget.“

„A co dědičná štola?“ zapojila se paní Šárka.

„Ta je trochu moc mokrá a pořád se využívá.“

„Ale projít se dá a nejspíš do ní moc lidí nechodí?“

„To máte pravdu, paní.“ Měřičův pohled se znovu stočil na paní Šárku a zafixoval na prsou.

„Můžete mi udělat plánec, pane měřiči?“ dostal se ke slovu opět Vladislav. Půl minuty vyčkával a pak dotaz zopakoval. Pomaleji a s naléhavější intonací: „Můžete mi nakreslit plánec, pane měřiči?!“

„Těch štol?“

„Ne. Celýho města, ale ty štoly mi tam můžete zakreslit taky.“

Tohle měřiče zaujalo a určitou část pozornosti se rozhodl věnovat rozhovoru. „Doma si kreslím mapu celýho těžebního revíru a mám ji už celou hotovou.“

„To teď nepotřebuju. Stačil by mi jen takový orientační – s řekou, hlavníma cestama, důležitý ulice a domy, včetně toho, ve kterým právě sme, a taky samozřejmě

štol, o kterejch sme mluvili, odkud kam vedou. Jak dlouho by vám takovej plánek trval?“

„Tak hodinku, pane kapitáne. Ale líp by mi to šlo doma.“

„Zkuste to udělat tady. Tady ste víc v bezpečí. Papír, inkoust a pero vám půjčím.“

„V bezpečí? S nikým nejsem ve při a všichni mě potřebujou.“

„Na to bysem v týhle době nespolíhal, pane. Necháme vás tady o samotě, abyste se na to moh' soustředit.“

Z Vladislavovi improvizované pracovny se přesunuli do jídelny, která zela prázdnotou.

„Proč ses ptal na ty štol, Vladislave? Myslíš, že se v nich schovává hormistr?“ zeptal se Václav.

„Co si myslíte vy, paní Šárko?“ odpověděl oslovený otázkou.

„Nejspíš uvažujete o tom, že v nich ukryli ty peníze.“

„Pravdu můžete mít oba. Musíme to prověřit. Hned, jak budu mít ten plánek, tak vyrazíme. Pokud už to napadlo vás dva, tak to může napadnout i jiný lidi.“

„A co budem dělat do tý doby?“ zeptal se Václav.

„Mohla bych vám nabídnout zajímavý milostný hrátky. Pro vás, páni oficiíři, se slevou,“ navrhla paní Šárka.

„Jsme ale dva, vážená dámo,“ podotkl Vladislav.

„To je nějaký problém? Zvládnou vás oba najednou. Bude to alespoň větší zábava.“

Odkudsi zazněl rozkaz ke kontrole výstroje, ztlumený vzdáleností a dřevěnou stěnou. Přesto zůstal srozumitelný.

„Moc lituju, ale není na to dobrej čas ani místo, paní Šárko,“ odmítl Vladislav a obrátil se k odchodu. „Musíme jít zkontrolovat naše koně.“

„No, co se dá dělat, pana kapitáne,“ lehká děva se zdála být spíše překvapená než uražená. „Hlavně že vás uspokojuju alespoň koně.“

K nějaké reakci se chystal i Václav, ale zastavilo ho Vladislavovo jednoznačné gesto. Nepromluvil, dokud nedošli do stájí. „Na to je každej čas dobrej, Vladislave. Šárka je v tomhle opravdu skvělá.“

„Slyšeli by nás tvoji a hlavně moji chlapi.“

„A co? Oni v tomhle určitě netrpěj předsudky. Každě se někdy potřebuje uvolnit. I velitelé mužstva.“

„Doneslo by se to Přebyslavě.“

„Ty se snad bojíš své ženy?“

„Ne, nebojím. Ale dávám přednost tichý domácnosti.“

Vrchní měřič Vladislava příjemně překvapil. Plánek byl krásně vyvedený, v měřítku a přehledný.

„My jsme tady, pane kapitáne.“ Měřič zabodl prst do symbolu domku v levé části plánu.

„Pak tohle musí bejt radnice s rychtou,“ odhadl Vladislav další symbol s věžičkou. „Kde sou ty štolý?“

„Stará jalová díra je tady,“ prst tentokrát zamířil k hadovitému výběžku, který mířil k radnici. K tomu, aby jí dosáhl, chyběl, podle Vladislavova odhadu měřítka, sotva čtvrtin.

„Myslím, že další štolý mi už ukazovat ani nemusíte. Co je tenhle ten dům kousek od jejího ústí?“

„To je podnik tady paní Šárky.“

„Nevšimla ste si tam něčeho podivnýho v poslední době, paní?“

„Štolý mě nezajímaj, pane kapitáne. Jsou studený a vlhký.“

„Jdem se na ni hned podívat. Václave, vezmu si svý muže, protože maj připravený koně.“

„A co já pane, kapitáne,“ ozvala se Šárka. „Musím tam jet s váma a přece mě nenecháte běžet za koňskými zadky.“

„Nějakej ten kůň se pro vás najde.“

„Na koni? Já a na koni?! To snad nemyslíte vážně.“

„Václave, pro dámu zařid' nějakej povoz.“

Václav sehnal jen nákladní vozík, do kterého Šárka dlouho odmítala vstoupit. Přesvědčila ji až nabídka, že ji vezmou do plachty natažené mezi dvojicí koní.

Vyjeli tak až po půlhodině sledování zraky shromážděných se zvědavců a už po třech honech se zastavili u vyzděného vchodu do štol. Vchod byl opatřen masivní mříží a bytelným zámekem.

Vladislav zůstal na koni a průzkum zámku přenechal Václavovi. „Jsme si jistý, že ho někdo v poslední době používal,“ shrnul rychtář závěry průzkumu, „ale my ho bez klíče neotevřeme.“

„Co uděláte teď, pane kapitáne?“ zeptala se Šárka.

„Použiju hrubou sílu, paní. Tvrdivoji, vezmi tři koně, provaz a vytrhněte tu mříž z pantů.“

Tvrdivojovi a jeho třem soudruhům netrvalo ani deset minut, aby vše připravili, a pro koně, kterým to vysvětlila Krasavice, nepředstavovala chatrná mříž žádnou skutečnou výzvu.

Vladislav až nyní opustil sedlo, převzal zapálenou louč a následován měřičem vstoupil do temné chodby. Byla úzká ale téměř přímá. Vždy po třech sázích z ní vycházely krátké kolmé odbočky. Vladislav si je pozorně prohlížel a párkrát se pro něco sklonil. Po necelém půlhonu, se chodba ještě více zúžila a začala mírně stoupat, aby po pár sázích náhle skončila masívními padacími dveřmi.

„Tohle ste ve svém plánu zakreslený neměl, pane měřiči.“

„Tohle museli dodělat pozdějc, kapitáne.“

„Blahopřeju, kapitáne,“ ozval se ironický ženský hlas za měřičem. „Možná ste objevil, jak ty pytle s penězi dostali pryč. Nicméně nemáte ani peníze ani podvodníky. Nejspíš už jsou dávno v trapu.“

„Vracíme se,“ rozhodl Vladislav a pak mlčel celou cestu zpět na boží světlo. Tam se na něj soustředily pohledy sedmi mužů a jedné ženy. Promluvil se ale odvážila jen žena: „A co podniknete teď, pane kapitáne?“

„Teď použiju hlavu, paní. A proto navštívím váš podnik.“

„To je rozumné rozhodnutí, pane. U nás jste a vždycky budete vítán.“

„To se ještě uvidí,“ odtušil Vladislav a vydal se pěšky k rozlehlému patrovému domu, který stál jen dvacet sáhů od stoly. Šárka, muži i koně ho následovali. Zastavil se až před honosným dřevěným portálem opatřeným lucernou.

„Zvu vás i vaše muže do našeho ráje an zemi,“ nabídla Šárka a otevřela dveře. „Jen si, prosím. odložte své zbraně. V ráji nemají co dělat. Váš pan přítel rychtář vám může potvrdit, že sme prvotřídní podnik a jediný nebezpečí, který vám tam hrozí, je přemíra rozkoše.“

Vladislav vytáhl meč z pochvy a čepelí ukázal na postranní vchod. „Tvrđiboji a Vítku, pohlíďte to. Nikdo nesmí ven. A vy ostatní za mnou. Pokud je to ráj, tak nás čeká jeho dobytí.“

„Co to, při všech bozích, děláte kapitáne? Jdete s mečem na slabý ženský,“ vykřikla Šárka a celým svým nezanedbatelným tělem se snažila zablokovat vchod. Vladislav ji jemně, ale rezolutně odstrčil. Vešel dovnitř, strhl závěs a vstoupil do sálu osvětleného desítkami svic. Ženy, které tam byli shromážděny, začaly při pohledu na pětici mužů s odhalenými čepelemi ječet.

Rozhlédl se a přesvědčiv se, že kromě lehkých žen tam nikdo další není, zamířil ke schodišti. Ječení bylo nyní ohlušující, nevěnoval mu však pozornost a vydal se po schodech nahoru. Na konci schodiště stáli dva chlapi. Mohli to být zákazníci, ale jejich postoj a výraz

říkal něco jiného. — *Tohle měl tedy nebohej písař na mysli. Dva vlci připravení k útoku. Klidní a lhostejní ke smrti... K cizí smrti.*

Oba muži svírali v ruku dýky a když se k nim přiblížil, vytáhli z pochev i úzké dlouhé meče.

„Ten vlevo je můj, Václave, a ten vpravo tvůj.“

„Rozumím, příteli.“

Jekot byl na chvíli přehlušen třeskotem mečů. Opravdu jen na chvíli, neboť oba muži sice byli zdatní bojovníci a rváči, nikoliv však šermíři. Vladislavovi stačila jediná finta a Václav obranou pronikl o pár vteřin později. Ječení zesílilo a zároveň se posunulo alespoň o oktávu výš.

Vladislav se obrátil ke svým mužům: „Běžte je uklidnit, ale nic jim nedělejte!“ Všichni se rozhodli jeho rozkaz neprodleně splnit. „Nic, co by samy nechtěly,“ upřesnil pro jistotu.

„A kdo to zaplatí?“ ozvala se paní Šárka překvapivě klidným hlasem.

„Myslím, že to moji hoši udělají grátis.“

Nyní začala vrískat majitelka nevěstince. „Co si o sobě myslíte? Tady vždycky platěj chlapi.“

— *Konečně něco, co jí vyvedlo z míry.*

„Já se postarám o paní Šárku,“ nabídl se hrdinně Václav.

„Dej si na ní bacha, nejspíš bude ozbrojená. A tím nemyslím její vnady.“

Vladislav se vydal sám dlouhou chodbou a postupně otvíral dveře na jejích obou stranách. Většina pokojů byla prázdná, jen v jednom našel pár v milostném objetí. S omluvou dveře opatrně zavřel.

Vlastibora našel v pátém pokoji. Seděl u stolu a v ruce držel dýku.

„Tak se opět setkáváme, pane hormistře.“

„Nechtěl sem, aby to tak skončilo, kapitáne. Ta zkurvená žíla se ale po pár honech vyklínila a v dalších, který sme našli byl jen podělanej cín.“

„To se může stát. Bozi nám ne vždy přejí. Ale proč ste se potom rozhodl podvést mě i ty stovky dalších?“

„Chtěl sem, aby nás to neožebračilo.“

„Koho myslíte tím »nás«? Sebe a koho dalšího?“

„Ty, kteří se mnou byli od začátku. Ty, kteří celý život věřili, že se dožijí odměny za tu dřinu v dolech.“

„Na úkor jinejch. Stálo to za to? Ostatní sou mrtvý a vás čeká šibenice.“

„To nikdy nepochopíte, protože jste nic takovýho nezažil. Za ten pocit, že ste nejbohatší muž v celý zemi, se vyplatí i zemřít. Stejně nás to všechny čeká i ty, co nikdy nic nedokázali. A navíc to nebude na šibenici. Lidi jako já neumíraj na šibenici.“

Hormistr domluvil a dýkou si proklál hrdlo. Teatrálně pomalu a tak, aby to příliš nebolelo.

— *Dokáže myslet je na sebe. A přitom se bojí i bolesti. Bolest je pro něj něco, co se tejká jen těch ostatních.* „Václave,“ zavolal, „pošli sem někoho, kdo se umí postarat o bodný zranění!“

O hormistra se postarali uklidněné sexuální pracovnice a svobodník Vítek s ranhojičskou praxí.

Vladislav seděl u stolu a dojídal tvarohový dortík s mákem. Měl tak konečně čas na rozhovor s paní Šárkou. Seděla proti němu a tvářila se vstřícně. Po tom,

co se přesvědčili, že nemá druhou dýku, jí nechal rozvázat ruce.

„Děkuju vám, kapitáne. Nevěděla jsem, že se ten padouch schová tedy. A ještě si přived ty svý gorily. Zachránil ste mě i moje holky.“

„Snad si nemyslíte, že tomu budu věřit. Od začátku ste to měla dobře rozmyšlený. Chtěla ste mě mít pod dohledem.“

„To je nehorázná lež. Sám dobře víte, že si mě vybrali sami horníci.“

„To vím jen od vás. Zeptám se jich, jak to vlastně bylo. Ale to teď není důležitý. Vy ste totiž i při svý chytrosti udělala chybu.“

„Jakou?“

„V tý štole ste mluvila o pytlích s penězi. Většinu lidí by nenapadlo, že ty peníze budou v pytlích. Předpokládali by nějakou truchlici, nebo jediný pytel.“

„To nic nedokazuje. Prostě jsem si představila pytle. Jak víte vy, že jsou v pytlích?“

„Já totiž dost přesně vím, kolik by těch peněz mělo být. Řek' mi to písar — dva tisíce kop grošů. A ty váží,

počítal sem si to, přes pět centýřů. To dva lidi neodnesou v jediný truhle nebo pytli. Zůstávala zde přirozeně možnost, že to bylo víc truhlic. V jedný z těch bočních chodeb sem ale objevil tohle.“ Vladislav z kapsy kabátce vytáhl krátký jutový motouz.

Šárka se zasmála. „To přece není žádný důkaz. Takový provázek tam mohl nechat kdokoliv. A dokonce s sebou nemusel mít ani pytel. A navíc, i kdyby to skutečně byly pytle s penězi, tak s tím nemám vůbec nic společného.“

„Ne, to opravdu není žádnéj důkaz. Dokonce ani potom, co ty pytle najdem někde tady.“

„Tady? Co by tady dělaly?“

Jako v odpověď se objevil Václav a už cestou kroutil hlavou „Nic jsme nenašli.“

„Prohledali ste všechno?“

„Nejmíň třikrát.“

„Tak vidíte, pane kapitáne. Vezměte si toho podvodníka a ty jeho dvě mrtvolky a vypadněte.“

Důlní měřič, který seděl opodál otevřel ústa, ale nepromluvil. Zdálo se, že bojuje sám se sebou. „Chcete

nám něco říct, pane měřiči?“ zeptal se ho Vladislav, když si toho všiml.

„A dívali ste se do Pekla chtíče?“

„Peklo chtíče!?! Co to, k sakru, je?“ zeptal se Václav.

„Ukážu vám to pánové. Nechte si to ale pro sebe. Hlavně ať se to nedonese mojí ženě.“

Tajné dveře v dřevěném obkladu je zavedly do sklepení, v němž byla vyzděna síň s kamenným trůnem uprostřed. Vladislava zaujala především výzdoba stěn. Tvořily ji biče, důtky a knuty doplněné bohatým výběrem z okovů a pout. U některých dalších exponátů si Vladislav nebyl jist jejich funkcí a představivost raději potlačil.

„Prohledejte to tady. Hledáme pytle nebo truhly,“ přikázal Vladislav svým mužům, kteří živě diskutovali o účelu místnosti i předmětů, neostýchající se zacházet do anatomických detailů.

„Nemůže to bejt tohle,“ ukázal po pár vteřinách mladý až po uši zrudlý svobodník. V postranním výklenku s železnou klecí bylo vyskládáno deset režných pytlů.

Vladislav se neobtěžoval rozvazováním, namísto toho jeden z pytlů propíchl svým mečem. Z otvoru se vyřinul proud stříbrných mincí.

„Tak, co na to říkáte?“ zeptal se Vladislav Šárky, která je doprovázela do podzemí, snažíc se tvářit šokovaná tím, co vidí kolem sebe.

„Zázrak, pane kapitáne. Nic než zázrak. Boží ty ubohý havíře neopustili.“

Městskou radu horního města od počátku ovládalo těžařstvo. Obě propojené instituce sídlily ve stejné budově a tvořili je stejní lidé. Pád těžařstva a požár radnice přinesly převrat. V nové městské radě měli převahu nájemní těžaři tzv. lénhavíři. Svou nově získanou moc se rozhodli demonstrovat při pohřbu obětí předchozích dnů. »Hodné« oběti se měly dočkat velkolepé tryzny a vlastních hrobů, »zlé« měly být hozeny do společné jámy. Rozdělení na »hodné« a »zlé« záviselo pouze na tom, na jaké straně se účastnily bojů, či s kým kamarádily. Mezi »hodnými« tak byli i lučištníci, kteří stříleli na spoluobčany unikající z hořící radnice, mezi »zlými« pak ti, kteří v prvním dnu získali zpět svůj

podíl nebo byli úředníky dřívějších vládců a snažili se zachránit společný majetek před vydrancováním.

Vladislav se snažil toto rozhodnutí zvrátit, bylo mu však řečeno, že pravomoc královského kapitána končí udržováním veřejného pořádku, přičemž co je a co není pořádek, určují svobodně zvolení zástupci veřejnosti.

Václav zastihl svého přítele bezprostředně poté, co se kapitán vrátil ze zasedání rady, která probíhala v jakési ratejně. „Tak co, jak to dopadlo?“ zeptal se ho, byť si nemohl nevšimnout přítelovy nálady pod psa.

„Naštěstí se jim nepodařilo prosadit ten svůj »Výbor spravedlivejch« za účelem přerozdělování zabavených peněz. Není to ale moje zásluha. Prostě se nedokázali dohodnout, koho tam vyšlou. Nevěří ani svejm přátelům.“

„Takže se počká na královy úředníky?“

„Nejspíš ano.“

„Lze to ale považovat za vítězství.“

„Nejsem si jistej, jestli to není jen odložená prohra. Ale to není to, co mě nejvíc naštválo, Václave.“

Vladislav svému příteli v několika větách vysvětlil rozdělení na »hodné« a »zlé« a jeho důsledky pro nebožtíky. „Nejvíc mě, Václave, štve, že mezi těma zlejma je i nebohej písař, ačkoliv mu většina těch chlapů ne-sahá ani po kolena. Navíc bez těch účetních knih by nejspíš ti hajzli dostali leda tak hovno.“

„Myslím, že zrovna v tomhle ti můžu pomoci.“

„Když neposlechli mě, tak neposlechnou ani tebe.“

„Možná se mýlíš. V tý obklíčený radnici jsem nemařil čas. Přečetl jsem si celý královský horní zákon.“

„Tobě hrozí smrt a ty si čteš nějaký zákony.“

„Je to lepší než přemýšlet o svý bezvýhodný situaci. A navíc se to může hodit, když se stane zázrak, nebo máš toho nejlepšího přítele na světě. To zasedání rady ještě neskončilo?“

„Myslím, že ne.“

„Tak je navštívíme.“

Václav do kůlny, v níž rada zasedala, napochodoval ve vyprané a vyžehlené uniformě spolu se svými dvěma desátníky. Chocholem na své seržantské přilbě vymetl

pavučiny visící z nadpraží vrat a zůstal stát v téměř dokonalém pozoru. Vladislav se postavil v ostražitém pohovu za něj, drže ruku na jílci meče.

Rychtářův spektakulární příchod vyvolal bouři nesouhlasu mezi přítomnými muži. Mezi četnými vulgárními nadávkami téměř zaniklo prohlášení nového hormistra, který zasedání vedl: „Doufám, pane rychtáři, že nejdete rozehnat zasedání spravedlivě zvolený městský rady.“

Rychtář reagoval jen na prohlášení hormistra a jeho hlas se v hluku neztratil. „Nikoliv, pane hormistře, jen si jdu vyjasnit některé své pravomoci.“

Hřmot trochu utichl, nejspíš ze zvědavosti, jak to celé skončí.

„Jaké pravomoci, pane rychtáři?“

„Pravomoc organizovat pohřby, pane hormistře.“

„Pohřby?“ Čtyřadvacítka radních se ještě víc ztišila. Tohle bylo zajímavé, byť ne tak vzrušující jako boj muže proti muži v ulicích, znásilňování a drancování.

„Podle horního zákona jsem odpovědný za veřejné obřady jako pohřby a svatby a v rámci téhle odpovědnosti, musím zajistit, že budou provedeny řádně a nebudou vzbuzovat veřejné pohoršení. Proto jsem se rozhodl, že dnes budeme naše mrtvé pohřbívat jednotlivě, v pořadí podle abecedy; každý bude pohřben do zvláštního hrobu. Na každý pohřeb bude osmá část hodiny.“

Zvedla se další vlna nesouhlasu. Nejlépe ji charakterizovalo zvolání „Co se nám do toho ten nedomrlej vojáček sere!“, vycházející z úst mladého havíře, jehož jedinou zásluhou bylo příbuzenství s novým hormistrem.

„Na to nemáte právo, pane rychtáři!“ Ušmudlaný hormistr vzdorně vstal, ale Václavovi dosahoval sotva pod bradu.

„Právě že mám. Nemůžu mít odpovědnost za něco, co neovlivním. Je to uvedeno ve třetí části horního zákona.“

Nikdo z přítomných zákon nečetl, a tak bylo obtížné rychtářův názor zpochybnit. Jeden či dva noví radní sice uměli číst, ale většina knih shořela spolu s radnicí. Jeden z radních ale ukázal, že není zcela hloupý. „Odvolajme pana rychtáře a zvolme si nového, lepšího – našeho.“

„To bohužel není možné, vážení páni radní. Byl jsem na toto místo jmenován králem a můžu z něho být odvolán jen králem nebo jeho pověřeným zástupcem. Nejsem váš rychtář, leč rychtář krále.“ Václav z kapsy vytáhl listinu a ukázal na její rudou pečeť. „Podívejte! Je od krále.“

Pan hormistr listinu převzal a připojenou pečeť prozkoumal. „Má pravdu, je královská,“ připustil a ostatní

souhlasili, protože nikdo z nich žádnou královskou pečetí nikdy neviděl.

Radní se ještě chvíli hádali, ale nakonec se rozhodli, že v tomhle rychtáři ustoupí. Pokud se ovšem postará o vykopání hrobů. — *Král je král a má příliš mnoho lidí, kteří vám můžou udělat ze života peklo.*

Po nočním dešti se ochladilo, podvečer však přinesl modrou oblohu, pod níž se vzdálený pohraniční hřebek bělal prvním sněhovým popraškem. Vladislav jedoucí na své kobylce se do poslední chvíle kochal nádhernou přírodní scenerií. Až u dvou cesmín střežících vstup na hornický hřbitov opustil koňský hřbet a stočil pohled k zemi. Menší část hřbitova se zelenala travou, v níž byly pravidelně rozmístěny kamenné stély, větší byla bahnitá a rozrytá čerstvými hroby. Bylo jich na dvacet a od jednoho z nich právě odcházeli pozůstalí.— *Sem tu včas.*

Václav stojící na strážci na nejvyšším místě hřbitova s přesýpacími hodinami nemilosrdně odměřující minuty posledních rozloučení dal rukou pokyn. Od márnice se vydal na poslední cestu písař v rakví, kterou

nesli dva muži horní stráž. Rakev následovala jen vdova, dvě malé děti a trojice nižších písařů. Brzy se k nim připojil Vladislav a následně i Václav, který opustil své místo, v rukou však stále držel přesýpací hodiny.

Čerstvý vítr od západu studil, ale zároveň pročišťoval hlavu těm, kteří ho stále ještě dýchali.

Tělo v hrubém pytli skončilo v hrobu vykopaném dalším z Václavových mužů, jenž stál opodál opřený o lopatu, s beznadějí vyrytou v zarostlé tváři. Vladislav sňal svou kapitánskou přilbu a ostatní muži ve zbrani ho následovali. Muž s lopatou, starší svobodník v za-
blácených vysokých botách a špinavé uniformě, už sice byl prostovlasý, ale i on odložil svůj pracovní nástroj a postavil se do pozoru.

Nikdo z přítomných nehodlal promluvit a tak se krátké pohřební řeči musel zhostit kapitán. Bohužel už měl v této oblasti určité zkušenosti.

„Muže, se kterým se naposled a navždy loučíme, sem poznal teprve včera. I těch pár hodin však stačilo, že sem si jistě, že ho zařadím mezi ty, na který budu v dobrém vzpomínat. Nejenže dokázal ukázat slzy tam, kde vládla lhostejnost nad lidským utrpením, ale především zemřel, když přiznal svou chybu a pomohl tak hodně lidem, který si to zasloužej. Zůstane v našich myslích, dokud ho my sami nebudem následovat tam odkud není návratu.“

Vysoko nad hlavou jim přeletěly tři husy. Svobodník je chvíli pozoroval, ale brzy svou pozornost soustředil na Vladislava a když bylo zřejmé, že kapitán se svou řečí skončil, chopil se opět lopaty a začal hrob zahazovat. Vdova se dívala jeho směrem, ale všem okolo se zdálo, že přestala vnímat okolní svět. Neplakala, nenaříkala a její oči byly vyhaslé.

Až v okamžiku, kdy svobodník přihodil poslední lopatu, poklekla v pláči na čtvrtý rov a začala se loučit se svým manželem: „Proč si nás opustil, Zbyňku, lásko moje. Co si bez tebe počneme?“ Nikdo jí však neodpověděl, a tak lkala stále žalostněji.

Písek v hodinách se mezitím přesypal a Václav dal gestem jednoznačný pokyn. Svobodník, který byl skončil svou smutnou práci, přistoupil k ženě a řekl jí beze stopy citu pouhá dvě slova: „Musíte odejít.“ Žena se pokusila vstát, ale podlomila se jí kolena. Svobodník ji zachytil a pozvedl na nohy. Žena se ho křečovitě držela a její slzy mu stékaly na špinavě černý kabátec. Otrlý voják se jí snažil utěšit slovy jako „neplačte“ nebo „to

je osud“ a jeho chraplavý hlas byl jediným zvukem v náhle ztichlé přírodě.

„Nemoh' si chvíli počkat, byl přece poslední?“ podotkl Vladislav tiše, aby ho slyšel jen jeho přítel.

„Vymohl jsem rovnost pro všechny a nemůžu ji porušit, třebaže to byl člověk, kterého si vážím.“

Pohledy mladé ženy a postaršího muže se setkaly a tentokrát modré uplakané oči hleděly do hnědých lehce zvlhlých očí dlouhé vteřiny. „Neplačte, nepomůže to. Vím to.“

Vdova skutečně přestala plakat, ale její pohled se nemohl odpoutat od soucitných očí.

„Řekl víc slov než za celý měsíc, co jsem tady,“ poznamenal Václav.

— *A přitom zhola zbytečně. Právě teď totiž žádný slova nepotřebuje.*

Svobodník vdovu opatrně odváděl ze hřbitova a ta se opět rozvzlykala, když se jí dotkly ruce dětí. Její průvodce znovu promluvil a jeho slova nyní zněla překvapivě něžně: „Bude líp, paní. Nezůstanete sama. Svět je plnej dobrejch lidí.“

„Stálo všechno to úsilí za to?“ zeptal se Václav, když nakonec zůstali sami. „Je mrtvý a jeho blízcí zůstali sami. Co jsme pro něj a taky pro ně vlastně udělali?“

„Sme lidi a ne bozi,“ odpověděl Vladislav. „Někdy nemůžeš udělat nic víc, než se snažit aspoň trochu zmírnit lidský utrpení.“ — *A to, že je svět plnej dobrejch lidí, nebyla – doufám – milosrdná lež.*

Další den veškerou iniciativu převzali účetní, kteří využívající zachráněné účetní knihy, pilně vyčíslovali „má dáti“ a „dal“, spolu soudci, kteří zvažovali vinu hormistra a ostatních havířů. Vladislav pomáhal Václavovi s obnovováním pořádku, neboť rozjitření duší stále přetrvávalo.

Navzdory tomu vstoupil Vladislav do třetího dne dobře naladěm. Většina Václavových i pár jeho vojáků se předchozího odpoledne vydala do lesa na houby a přinesli záplavu ryzců, lišek, čirůvek a dokonce i pár pozdních hřibů. Ráno z nich připravili celý kotel smaženice a u místního pekaře koupili čerstvý žitný chléb. Jídelna byla náhle plná vojáků, ale místo pro oba velitele se samozřejmě našlo. Usadili je v čele stolu a

velkou porci smaženice jim přinesl nemluvný svobodník ze hřbitova.

Vladislav se na něj poptal, když po vydatné a dobré snídani stoupali po schodech. „Ten starej svobodník toho opravdu moc nenamluví, ale nezdá se, že by to byl hlupák či nelida. Proč je ještě svobodníkem? Většina chlapů v jeho věku to dotáhne aspoň na desátníka.“

„Lutimírovi před mnoha lety unesli ženu a pak ji zabili. Našel ji znásilněnou a s podřízlým krkem. Nikdy se z toho nevzpamatoval. Prostě jen přežívá.“

„Možná má ještě naději,“ připomněl si Vladislav předvčerejší podvečer na hřbitově. Dále se však v rozhovoru nedostal. Na ochozu stál hlouček známých i neznámých lidí a ostroměřský desátník Vitibor se je snažil uklidňovat.

„Co se děje, desátníku?“

„Prej chtěj s váma mluvit, pane. Všichni.“

„Jsme tady jako zástupci místních přísedících a soudců, pane kapitáne. Už tady na vás půl hodiny čekáme,“ promluvil jeden z nich, hubený muž, a jeho vysoký

hlas přeskakoval. — *Nedokáže potlačit svou nasranost. S tím zářnou kariéru neudělá.*

„Přijmu vás, vzácní pánové. Jen mi dejte pár minut, abysem se na vás připravil.“ Nečekaje na reakci, vešel do svého pokoje a beze spěchu se převlékl do slavnostní uniformy, kterou si nechal přivést z Ostroměře, nasadil si parádní přilbu a načechral si chochol. Usadil se pohodlně na lavici a chvíli pozoroval rej prachových zrnek v pruhu slunečních paprsků. Až když se dostatečně duševně připravil, nechal vstoupit delegaci.

„Co máte na srdci, vážení pánové,“ zeptal se jich, když dokončili nepřiliš hlubokou a především zcela nesynchronizovanou úklonu.

„Potřebovali bysme vyslechnout někoho z původního těžařstva, pane kapitáne.“ promluvil ten s vysokým hlasem, kterého se mezitím nespíš podařilo trochu uklidnit. „Někoho, kdo byl u toho a mohl by tak vypovídat. Jinak se to vyšetřování hrozně dlouho potáhne.“

— *A vy byste stejně tak dlouho čekali na své peníze*

„Hormistr odmítá spolupracovat a útrpný právo ste nám zakázal.“ Hlas jasně naznačoval, že s tím mluvčí

nejen nesouhlasí a považuje to za úplnou pitomost, ale původce zákazu zařazuje někam mezi kretény a idioty, či ještě níž.

— *Ten chlap je buď úplnej blbec nebo sebevrah.* „Nevím, kdo ste, pane. Ale, dokud tady velím, tak nikdo nebude nikoho mučit. A pokud se domníváte, že bysem vám moh' nějak pomoci, tak sice mám mám malej podíl v těžářstvu, ale nebyl sem tady u toho.“ Vladislav se rozhodl povstat a nasadit výraz nespokojeného a mírně uraženého potentáta.

„Jsem místní lékař,“ stačil ještě zaskřehotat muž, ale pak mu hlas úplně selhal. Mlel panty, ale kromě sípavého hvízdání se nic neozývalo.

„Samozřejmě nemyslíme vás, korouhevní pane,“ pokusil se situaci zachránit ostroměřský soudce a ostatní soudci a horní přísedíci horlivě přikyvovali, někteří dokonce přišeptávajíce „na to sme ani nepomysleli“.

„Dozvěděli jsme se ale, že naživu by mohl být ještě pan Horymír, hlavní štajgr.“

„Pan písař, budiž mu země lehká, mi něco takového taky říkal. Máte představu, kde by moh' bejt?“

„Ne, pane kapitáne. Ale vy jste brilantně – nebojím se dokonce říci geniálně – odhalil úkryt pana hormistra a našel ty peníze, takže pro vás určitě nebude nic těžkého najít dalšího muže.“

— *To sem ale měl setsakrementský štěstí. A štěstí je vrtkavý.* „To není moje povinnost, pánové. Už zítra sem se chystal vypravit na cestu domů. Čeká mě tam má milovaná manželka a děti.“

„No, pokud byste ho v dohledný době dostih,“ promluvil další člen delegace, nejbohatší místní kupec. „Tak bysme vám mohli dát odměnu za jeho dopadení. Už sme se dohodli že se vám na ni složíme.“

„Kolik?“

Kupec se podíval na spoludelegáty a když viděl, že všichni byt' neochotně přitakali, řekl: „Deset kop.“

„Za patnáct bysem o tom začal uvažovat, pánové.“

Přitakání bylo tentokrát ještě neochotnější a na poslední čekali celou věčnost. „Tak dobře, pane kapitáne, patnáct. Ale musíte ho přivést živého.“

„A schopného výslechu,“ doplnil lékař, kterému se vrátil hlas i drzost.

Vladislav se rozhodl prověřit si hlavu. Vyjel si na Krasavici do okolních lesů. Vzal s sebou jen Václava, jelikož věřil, že rozhovor s přítelem by mohl přinést nějaký posun ve vyšetřování.

Bohužel se mýlil, jelikož Václav chtěl diskutovat toliko svou budoucnost.

„Řekli mi, že pokud chci zůstat rychtářem, tak se budu muset spokojit s třetinovým platem.“

„Prej se tady bude těžit jen cín a z cínu si nemůžou vydržovat deset chlapů ve zbroji a dobře placeného důstojníka.“

„Větší plat sem měl i v týnský městský stráží.“

„Tak se tam vrať, Václave.“

„Rád bych, ale jak to jen říct, nerozešli jsme se úplně v dobrým.“

„Nejspíš si jim od plic řek, co si o nich myslíš,“ odhadl Vladislav a na rozcestí zatočil na cestu stoupající podél potoka.

„Tak nějak.“

Vladislav zpomalil a počkal na Václava. „Co teda ode mě potřebuješ?“

„Nic, opravdu nic... Možná jen kdyby ses za mě přimluvil u krále.“

„Aby tě vzali nazpátek do Stráže?“

„Nemusíš, pokud nechceš.“

— *Nechce se mi, ale nic jinýho mi nezbejvá. Je to přítel a každej může ve svým životě udělat chybu... Někdy i víckrát.* „Uvidím, co se s tím dá dělat.“

„Děkuju, Vladislave. Moc děkuju.“

„Abys tu přimluvu neměl bez zásluh, tak mi musíš pomoci najít toho Horymíra.“

„Už sem ti říkal, že nevím, kde je, a ani to netuším.“

„Stačí mi, když mi řekneš, co všechno o něm víš.“

„Horymír je tvrdej chlap. Myslím, že především díky němu to do poslední chvíle fungovalo.. Rozhodoval, kde se bude kutat a jak se budou sdílet náklady na překopy a dědičnou štolu a dohlížel, aby všechno běželo jak na drátkách.“

„Takže si ho tady vážili?“

„Tak bych to nenazval. Myslím, že ho měli plný zuby. Ale byla to nezpochybnitelná autorita. Na jedné straně se ho báli, na druhý k němu chodili pro radu, a i když šlo do tuhého, tak si vždycky dokázal poradit.“

„A jak zmizel?“

„Co sem slyšel, tak zmizel už den předtím, než se havíři chopili zbraní. Rozhodně ho od té doby nikdo neviděl.“

„Takže už může bejt na míle daleko?“

„To může. To by ale musel projet Malínem a tam ho nikdo neviděl.“

„Jak to víš?“

„Řekl mi to svobodník, kterýho sem tam poslal pro pomoc. Bylo to zbytečný, nechali mě ve štychu.“

„Z tohohle údolí vede jen ta jedna cesta?“

„Je to jediná cesta sjízdná pro koně a se štajgrem zmizel i jeho kůň.“

Krasavice vyjela na holý výchoz pně černého kamene. Údolí Vrchlice a jejích přítoků měli jako na dlani. „Ani na jih?“ zajímal se Vladislav a ukázal na ploché nehluboké sedlo vysoko v hřebeni jižních hor.

„Za těma horama jsou Prytany a tam nikdo nejezdí. Prý tam nějaká prastará cesta je, ale už se dlouho nepoužívá.“

„Nemoh' se zdejchnout tam?“

„Nevím. Ty si myslíš, že mohl zamířit přes kopečky?“

„Nic si nemyslím. Jen zkoumám všechny možnosti. Mnohem pravděpodobnější je, že v Malíně byli zrovna všichni slepí nebo na to zapomněli. Za pár grošů zapomene téměř kdokoliv.“

Průzkum přímo ve městě nepřinesl nic nového. Horymíra znali všichni a zdálo se, že většina z těch, se kterými mluvili, měla někdy touhu vrchního štajgra zabít. Nikdo ho neviděl odjíždět a nikdo ho od čtvrtka nespatriil.

Vladislav se proto rozhodl, že provede prohlídku Horymírova domu, ačkoliv si od toho příliš nesliboval, protože byl už několikrát vydrancován.

Zpočátku se jeho skepse potvrzovala, neboť v domě zůstaly jen holé zdi a i na těch hornické nástroje zanechaly nepřehlédnutelné stopy. Nějaký neznámý hrdina

na ně zaútočil nejspíš sekerou, aby posílil své ego.
— *Proč tolik lidí těší ničit? Možná po sobě chtěj zanechat nějakou stopu.*

Mlčky procházel zničeným interiérem následován Václavem a snažil se něco zjistit o jeho původním obyvateli. Skončili na suchém záchodě, kde jednotlivci zaštitění davem zanechali několik nevábně vonících stop, jimiž hodlali vstoupit do historie. Mezi exkrementy se nacházely použité i nepoužité útržky papíru. Kapitán vzal ten největší, bohužel použitý, a začetl se do něho.

„Cos tam našel, Vladislave.“

„Nákupní seznam.“

„Ten nám asi moc nepomůže.“

„Divil by ses, jak důležitý můžou bejt nákupní seznamy. Podívej se na ten třetí řádek odspodu.“

Václav štítivě převzal útržek a podíval se příslušnou položku. Mezi třemi librami tuřínu a desetisáhovým lanem se skvěl »Ctiborův konverzační slovníček soudobé pryťanštiny«.

Cesta, po které jeli, musela být v nepamětných dobách důležitou silnicí, o čemž svědčily zbytky dlažby a vysoké kamenné krajnice. Krajnice však byly dávno rozvaleny a dlažbou prorůstala vegetace zahrnující i mohutné stromy. Bylo jich jen o něco méně než v okolí a mezi nimi se vinula pěšina, kterou mohli s obtížemi projet i koně. Silnice odvážně stoupala svahy i údolími potoků, které překonávala pobořenými mosty.

Krasavice opatrně našlapovala, ale přesto šla jistě. Václavův Hromobij, mocný vraný valach, ji následoval a svou nespokojenost nad stavem cesty vyjadřoval frkáním. Za Václavem jel svobodník Lutimír. Ani on ani jeho ryzák se k cestě či k čemukoliv jinému nehodlali vyjadřovat.

Po pozdním obědě vyjeli z lesa a vjeli do širých polonin. Cesta zde zmizela v moři trávy, ale její původní trasu naznačovala sytější zeleň rostlin i osamělé milníky. Bílá kobylka přešla do cvalu a její jezdec si začal pobrukovat báseň:

*Cesta nás vede v širou dál,
dále, než poutník by si přál,
však zůstává tu naděje,
že návrat brzy dopřeje.*

„To neznám, Vladislave. Je od Viléma?“ zajímal se Václav, jehož vraník Krasavici sotva stačil.

„Ne. Právě sem si jí vymyslel,“ přiznal jezdec.

„Začíná z tebe být básník, příteli. Vilém by se měl začít bát o své místo královského poety.“

„Vilém může zůstat úplně klidnej. Z jedinýho čtyřverší píseň nevykřesám.“

Václav na to ni neřekl a chvíli se zdálo, že se plně soustřeďuje na ovládnání svého možná až příliš bujného koně. U následujícího milníku, nicméně navázal další slokou.

*Cesta nás vede v širou dál,
kdopak by světa se jen bál,
s přítelem věrným na oři
nástrahy lehce pokoří.*

„No když spojíme síly,“ zasmál se Vladislav, „tak bysme mu mohli přetáhnout pár fanynek. Těch mín náročnejch.“

Slunce právě zapadalo za vzdálenými štíty Dračí hory, když přešli nevýrazné rozvodí a začali klesat do údolí horní Sapony. Rychle se šerilo, ale nikde nenalézali úkryt, v němž by mohli přečkat chladnou noc. Vladislav nakonec zastavil u jednoho z milníků a rozhodl,

že noc přečkají v jeho závětrí. Společně shromáždili suchý vřes a Václav zapálil oheň. Hořel mezi jejich nohami a trochu hřál. Záda jim chránily těžké pláště, ale vlhký chlad stoupal od země a studil.

Lutimír se byl postaral o koně, přes něž přehodil teplé deky a k důstojníkům se připojil, až když to dostal rozkazem.

„Už dlouho jsme spolu netábořili pod širým nebem, Václave.“

„Myslím, že to budou aspoň tři roky. Mohli sme si ale vybrat lepší místo. Ráno tady bude pořádná kosa.“

„Pokud budem celou noc udržovat oheň, tak to nějak přežijem.“

„Ale moc se při tom nevyspíme.“

„Budeme si muset povídat.“

„Začni ty. Třeba o tom, jak jsi se seznámil se seržantem Jaroslavem. Prý za tím byly nějaké čáry.“

O téhle příhodě se ale Vladislavovi nechtělo vyprávět.

„To není moc zajímavý. Můžu ti ale říct, proč tady se mnou můj pobočník není.“

„No, pokud je zatím něco víc než žaludeční potíže nebo poselství k Boleslavovi, tak si to rád poslechnu.“

„To si piš, že je zatím něco většího. Chtěl si něco o čarách, tak to máš mít.“

„Jsem jedno ucho.“

Svobodník mezitím mlčky vstal a chystal se vydat ke koním.

„Kam jdete, svobodníku?“ zeptal se ho kapitán.

„Postarat se o koně, pane.“

„To už ste udělal. A kdyby něco potřebovali, tak mi dá Krasavice vědět.“

Lutimír zůstal stát. Mlčel, ale Vladislavův pohled ho po necelé minutě donutil promluvit. „O samotě... Chcete mluvit o samotě s přítelem... pane.“

„Máte pravdu, svobodníku. Chci mluvit o samotě s přáteli. Ale i vy ste můj přítel. A i vám to může něco dobrého přinést, ačkoliv Jaroslava neznáte.“

Svobodník něco nesrozumitelného zamručel, ale nakonec si opět sedl.

Vladislav ho pozoroval a teprve potom začal vyprávět,

obraceje se Václava, který si nad ohníčkem nahříval dlaně.

„Jistě víš, že Jaroslav je velkéj cestovatel. Skoro všude byl a kde ještě nebyl tam se chystá. Na jaře nebylo nic na práci a tak si vzal dvoutýdenní dovolenou, aby si z blízka prohlíd’ Gorganu – Dračí horu. Vyjel z Hradce nahoru podél Jizery přes Klauzuru do trhový vsi Benecka, která leží na severních svazích velehory. Tam se ubytoval ve velkém hostinci, který využívaj kupci putující mezi Venetskem a Prytanským císařstvím. Druhý den si pronajal místního průvodce a osly, který jim pomohli vystoupat do horskýho údolí sevřenýho mezi skalnatejma vrcholama hory. Na oslech dojeli až k modrému jezeru, který vyplňuje údolí. Průvodce mu poradil podívat se do ledový jeskyně, s vchodem vysoko ve svahu hory. Uvázali osly, tak aby se mohli pást, a sami začali stoupat po okraji velkýho kamennýho moře. Zdálo se to kousek, ale slunce už bylo vysoko nad jihem, když dorazili k hluboký propasti.

Na jedný straně je ta propast prolomená a jen tudy se dá sejít na její dno. Je to ale cesta jen pro odvážný,

který maj jistej krok a neboj se výšek. Ze dna propasti pak klesá podzemní chodba do ještě ohromnější prostory plný ledu. Vysokým oknem do ní padá ledopád, kterej v ten den zářil jako drahokam prozářenej slunečnima paprskama.“

„Jako cestopis to není špatný a někdy bych se tam rád podíval. Ale kde je ta magie?“

„Vydrž. Jaroslav dlouho obdivoval tu krásu, ale den spěl rychle k večeru a tak se vydali zpět. V jediným okamžiku se ale celá ta krása proměnila ve smrtící past. Nejdřív zazněl zvuk, jako když pukne zvon, ačkoliv podle Jaroslavových slov je to jako opisovat hřmění vodopádu pomocí zvuku vody vylívaný ze džberu. A pak se celá ta ledová nádhera rozpadla a její trosky se nezadržitelně řítily k zemi.“

Jaroslav se snažil utýct, ale nejspíš ho nějakej velkej kus ledu zasáhl do hlavy, protože se nic nepamatuje až do chvíle, kdy se probudil zasypanej ledovou tříští. Po velkým námaze se mu podařilo vydrat se na povrch, ale tam zjistil, že už nemá sílu vyškrábat se ven z propasti. Ležel na ledu a díval se na temně modrou oblohu ve

skalním okně vysoko nad sebou. Cítil, jak se ho postupně zmocňuje smrtelnej chlad, proti němuž není obrany.

Z posledních sil se pokusil volat o pomoc, třebaže si byl jistej, že ho nikdo v horské pustině neuslyší. Jeho hlas se vrátil v tisícovce ozvěn, a když odezněly a znovu se rozhostilo ticho, spatřil postavu nadpozemsky krásné ženy. Kráčela k němu a její tmavě hnědé oči ho upřeně pozorovaly.

„Věříš v bohy, Jaroslave?“ zeptala se a její hlas se podobal zurčení potůčku na jarním palouku.

„Věřím v tebe, má paní,“ odpověděl.

„To je správné, protože já jsem jediná, kdo ti může pomoci.“

„Žiju nebo už sem po smrti, má paní?“

„Žiješ a budeš žít.“ Pozvedla ruku a vyřkla jediný slovo. Zablesklo se a Jaroslav ležel na holé skále v září slunce, který se klonilo k západu. „Pomohla jsem ti smrtelníče, a teď už se o sebe musíš postarat sám. Oslí jsou tamhle.“

„A kde je můj průvodce, nejvznešenější paní?“

„Jemu již není pomoci. Viděla jsem jeho bezduché tělo pohřbené hluboko v ledu.“

„Proč si nepomohla i jemu?“

„Protože už neměl sílu mě zavolat. I kdyby by měl, nepřišla bych mu na pomoc, protože ve svém nedlouhém životě pro mě nikdy neučinil *dobrý skutek*.“

„Nikdy sem pro tebe neučinil dobrý skutek, paní,“ přiznal. „Neměl sem příležitost.“

„Měl, Jaroslave. A využil jsi ji.“

Otřesený a potlučený seržant se mezitím s obtížemi postavil na nohy. „Jak ti mám poděkovat, má zachránkyně?“ Zdálo se mu, že je mnohem vyšší než on a její tělo prozařuje jemná zář.

„Stačí, když položíš bílou růži na můj oltář ve městě Styr daleko na severu.“

„Bohyně Mokoš? Tomu nevěřím. Bozi možná jsou, ale rozhodně s námi jen tak nemluví. Vymyslel sis to. Nebo si to vymyslel Jaroslav. To je ale strašnej suchar a nemá žádnou fantazii. Ani nečte knihy.“

„A přesto tomu věří. Minulou středu se vydal na pouť do Mokošina chrámu ve Styru. A v ruce držel bílou růži.“

„Možná, že se mu to jen zdálo, když ležel otřesený a prochladlý v té propasti. Před smrtí člověka napadaj různý myšlenky.“

„Možná. Ale jak se potom dostal ven?“ — *A proč se popis té »bohyně« tolik podobal čarodějce, který nejspíš pomoh' nějakým »dobrým skutkem«? Ženě, kterou si pamatuju jen v krátkým záblesku vzpomínky z té noci, která zmizela z mého života, aniž zanechala nějakou jinou stopu v mé paměti.*

Před půlnoci vyšel měsíc spějící k poslední čtvrti a oni se v jeho světle vydali dál. Cesta na téhle straně pohoří

byla lépe udržována: dlažbu někdo vyspravil, byť hruběji otesanými kameny, a rozvalené krajnici vrátil podobu nízké zídky. Mohli tak jet rychleji a již o třetí hodině denní vjeli do prvního městečka. V bráně je zastavil voják, kterému Václav předal listinu v prytanštině, jež vysvětlovala jejich misi. Strážce brány neuměl číst a proto listinu odnesl svému veliteli. Ten se po chvíli objevil ve dveřích strážnice a snažil se domluvit lámanou venetštinou. Rozuměli mu jen každé druhé slovo, ale i tak pochopili, že někdo odpovídající tomu popisu městečkem projel, ale že je to už pár dnů.

„Všimni si, jak nám pomáhaj,“ zmínil se Václav, když měli městečko za zády. „Strážníci drží při sobě, ať už jsou z jakýkoliv země. I já bych pomohl cizímu kolegovi, kdyby šlo o stíhání zločince.“

Vladislav nechtěl Václavovi kazit jeho optimismus, ale měl svou vlastní teorii vysvětlující vstřícnost prytanských strážů. Do listiny, kterou byl sepsal jediný úředník znalý psané prytanštiny, nechal vepsat výši odměn za různé druhy informací vedoucí k dopadení. A po návštěvě prvního městečka fond, který si pro tyto

účely připravil, pozbyl své jedné čtyřiaadvacetiny. Třetinu z toho dostal negramotný knecht, který si čtvrták³ dlouho podezíravě prohlížel, než ho zasunul do škorňe.

V poledne si udělali oběd v zátočině říčky spěchající dolů z hor. Lutimír se ukázal být dobrým kuchařem, když z klobásek, pár cibulí a domácího koření uvařil překvapivě chutnou polévku. Beze slova se chopil i umývání nádobí. Václav se nabídl, že jim naplní čutory ze studánky, kterou míjeli před necelou půlmíli a jejíž voda byla mnohem chutnější než ta říční. Vladislav si mezitím natáhl nohy a sledoval luňáka plachtícího nad horou, jejíž stín jim přehrazoval cestu k jihozápadu.

„Opravdu si myslíte, že sou bozi milosrdný?“ ozvalo se za ním a Vladislav se s překvapením otočil. Svobodník stál na břehu na říčku v levici držel jejich lžíce a v pravici nůž. „Třebaže kolem nás a taky v nás je jen bolest a utrpení.“ Lutimírův pohled mířil na žulové balvany v korytě řeky a bílou pěnu peřejek mezi nimi.

3. čtvrtgroš, nazývaný také půldenár byla nejmenší stříbrná mince s obsahem přibližně 0,9g ryzího stříbra

— *Potřebuje povzbudit.* Přemýšlel, dívaje se na luňáka odnášejícího svou kořist – nebohého zajíce. *Lhát mu ale nemůžu.* „Není jen bolest a utrpení, svobodníku. Lidé dokáží i soucítit.“

„Soucit vede zase jen k utrpení.“

Ne. Vede i k lásce a přátelství. Pokud o něj přijdeme, ztratíme je. A bez nich už nebudeme lidmi.

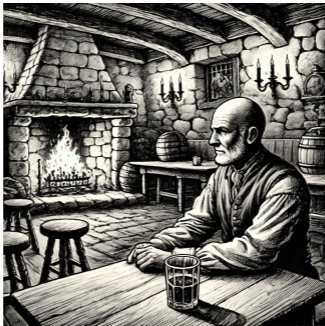
„A bozi?“ Svobodníkovy oči mu nyní opřeně hleděly do tváře.

„Bozi? Modlím se, aby ho měli i oni.“

Pozdě večer přijali k dalšímu o něco většímu městečku a tam se vše opakovalo. Jediným rozdílem byla skutečnost, že místní poddůstojník neuměl ani slovo venetsky a tak se museli omezit na gestikulaci. Nakonec vzal Krasavici za ohlávku a zavedl je k velkému hostinci. Vladislav poslal Lutimíra postarat se o koně a do hostince vstoupil s Václavem.

Když vešli do sálu, Václav ukázal na holohlavého muže, který seděl v liduprázdném sále kousek od hořícího krbu.

Muž zvedl oči od piva a mlčky sledoval, jak němu přicházejí.

„Pan Horymír? Bývalej vrchní štajgr?“ zeptal se pro jistotu Vladislav.

Muž se napil z korbele a přikývl. „Proč se ptáte? Už sme se přece viděli a pan rychtář Václav mě zná víc než dobře.“

„Sme tu v úřední věci.“

„Tuším, že ste nepřišli proto, abysem si moh’ popovídat s krajany. Dost mi to tu chybí.“

„Přišli sme sem, protože musíte svědčit ve věci pana hormistra a toho jeho velkého podvodu.“

„Oni ho ještě nepověsili?“

„Ne, zatím ne. Pokud už má viset, tak na základě spravedlivýho soudu.“

„Já ale viset nechci. Neudělal sem nic špatnýho.“

„Zatajoval ste podvod, kterej měl připravit stovky lidí o jejich peníze.“

„Co sem měl dělat? Hodit si mašli a prozradit to v dopise na rozloučenou, jak to udělal Těm? I já sem byl přesvědčenej, že se nakonec musí s pravdou ven, ale věděl sem, že se na to musí jít opatrně, aby doly nepřestaly těžit a lidi měly aspoň na chudý živobytí. Stříbrnej důl je skvělej, ale většinou vás musí uživit pouhej cín či měď.“

„Dobře se to poslouchá, pane, a nejsou to úplně špatný argumenty. Teda nebyly by špatný, kdyby tady nebyl ten velkej podvod s novým důlním polem. Už od počátku ste musel vědět, že tam nic není a přesto ste z lidí tahali peníze. Velký peníze, rozhodně víc než bylo potřeba na udržení provozu dolů.“

„Vlastibor říkal, že když nás to vytáhne z bryndy, tak zachráníme i ostatní.“

„A vy ste tomu věřil? Bylo přece jasné, že to nakonec musí skončit špatně a zanechá to stovky lidí v bídě. Jsou jen dvě možnosti: buď ste hloupej a naivní, nebo v tom vědomě jedete s nima.“

„Dobře, věděl jsem, že to smrdí, pane. Ale netušil sem, do jakých rozměrů to naroste. Podíl si kupovali i obyčejní horníci a dokonce i lidi, kteří nerozeznaj sloj od žíly a přesto chtěli investovat do stříbrného dolu.“

„Takže si to vlastně zasloužili. Hlupáky je snadný okrást a vlastně je to dokonce správný. Peníze by měli patřit těm chytřejm.“

Václav v očekávání věcí příštích o krok ustoupil, aby nepřekážel, a položil ruku na jílec.

„No, když ste to řek' takhle, tak to nezní úplně poctivě, pane kapitáne.“

„Sem rád, že to vidíte. Teď jen jesli z toho vyvodíte ty správný závěry. Vráťte se s náma? Nebo snad nemáte žádný svědomí?“

Bývalý štajgr dlouho mlčel a hleděl na pivní pěnu v korbelu v marném očekávání, že by snad mohla přinést odpověď. „Zítř ráno budu připraven, pane kapitáne.“

Nízký žlutý měsíc nad jihem vrhal dlouhé stíny a prozatím ještě nevzdával předem prohraný souboj s nastupujícím jitem. Temná postava opatrně otevřela branku vedoucí na ulici a přes ztemnělý dvůr zamířila ke stáji. Rozhlédla se a vstoupila dovnitř, kde uklidňovala ryzáka, který dvakrát slabě zařehotal, nesouhlasem s těžkým sedlem a ohlávku. Postava hmatem zkontrolovala řemení, otevřela vrata stáje a koně vyvedla na dvůr. Pak vrata opatrně zavřela a těžce se vyhoupla do sedla. Pruh měsíčních paprsků pronikající skulinou mezi stáji a kůlnou se zaleskl na její pleši. Muž pobídl koně, aby se krokem vydal k brance. Kůň však po chvíli zastavil před zavřenou uliční brankou.

„Kdepak ste, kapitáne?“ zeptal se okolních stínů jitřní jezdec.

Z nejhlubšího stínu vystoupil vysoký muž. „Tady, pane Horymíre. Tohle jsme si nedomluvili.“

„Řek' sem, že budu připraven, a to sem neporušil.“

„Zklamal ste mě. Moh ste bejt jedinej z těžařstva, kterej si zachová aspoň trochu cti.“

„Ta by mi byla v oprátce houby platná.“

„Přimluvil bysem se za vás u krále. On šetří s rozsudky smrti. Říká, že lidi si zasloužej život a ne smrt.“

„Takže bysem místo toho hnil v nějakým vězení.“

„Stejně jako říká, že nejlepší je, když trest využije toho, co je v člověku dobré a zároveň poslouží vlasti. A vy byste jí ještě moh' dobře posloužit.“

Horymír těžce seskočil na zem. „Teď už se nejspíš nepřimluvíte?“

„Nevím. Úplně to ale nevylučuju. Záleží jen na vás.“

„Další chybu neudělám, kapitáne.“

„Kam ste měl namířeno, pane štajgře?“

„Na jih, daleko na jih. V knihách sem se dočet', že tam sou nádherný ostrovy s písčnejma plážema a dívkama, který vám za jedinej groš věnujou celej den svou přízeň.“

„Jsem si úplně jistej, že tohle vám král nenabídne. Jediný, v co můžete doufat, je čistej vzduch a panenská příroda.“

Vladislav nechal Krasavici ve stájích Městské stráže a

k Václavovu domu se vydal pěšky. — *Nechal ho opravit a nabílit*, pomyslel si, když se dům objevil za rohem Sokolnické ulice. Pomalu k němu došel, vytáhl svůj klíč a opřel se o kamenné ostění malého portálku. Nebyl unaven, chtěl jen vnímat strukturu kamene, teplo nashromážděné v krátkém dni pozdního babího léta, duši, kterou mají všechna krásná lidská díla.

Odemkl a vstoupil do chladné chodby. Předpokládal, že jeho přítel má službu a tak zamířil ke schodišti do patra, kde měl svůj pokoj. Pána domu ale potkal už na schodišti.“

„Vítám tě doma, Vladislave. Šel jsem ti zatopit v krbu. Noci už jsou chladné.“

„Děkuju ti, příteli.“

„To já musím děkovat. Za život, za tenhle dům, za to, že ses přimluvil.“

„Už si mi za to poděkoval. A to přimlouvání bylo navíc snadný, král má pro tebe slabost.“ — *Nedivím se mu. Přese všechny Václavovy chyby a je jich požehnaně, má v sobě něco, zač ho mají lidi rádi. Vidí svět z ty lepší strany.*

„Máš nějaký nový zprávy ze Stříbrný Hory?“

„Mám. Pár dolů to přežilo a tak tam zůstalo několik stovek havířů a jejich pomocníků. S nadějí, že opět narazí na stříbrnosnou žílu. A přežil dokonce i ten nevěstinec včetně tý helmbrechtlice.“

„Paní Šárku osvobodili? Po tom, co se zločinně spráhla s hormistrem?“

„Nikdo proti ní nesvědčil. Jsem si skoro jistej, že většina přísedících hrála v tom jejím divadle.“ — *Srneček Parůžek, bobřík Ocásek; že mě to ksakru nedocvaklo, přestože dobře vím, jak je Vilém nenapravitelnej děvkař.*

Václav to nijak nekomentoval. „Ani hormistr?“

„Ani hormistr. Tvrdil, že o tom neměla tušení.“

„A jak se asi ocitli ty pytle s penězi v tom...“ Václav v paměti marně lovil správné označení.

„V Pekle chytíte? Nic takovýho přece neexistuje. Nezmínil se o něm žádněj ze svědků.“

„Ani ty ne?“

„Dal sem slovo panu vrchnímu měřiči. Hodně nám pomoh’“

Václav nevěřicně zakroutil hlavou. „Slyšel sem, že hor-
mistr skončil na šibenici stejně jako ten šílenej tesař, co
zapálil radnici a nechal střílet na ty, kteří z ní utíkali.“

„Král jim milost neudělil. Řek' mi, že lidi, který ne-
chávej zabíjet nevinný a bezbranný si nic jinýho ne-
zaslouží.“ — *Když sem se ho brzy nato zeptal, zda to
platí i pro vévody a krále, tak se na mě zvláštěně podíval,
přikývl a zašeptal: „Někdy je ale dost nesnadný určit,
kteří jsou ti nevinní a bezbranní.“*

„A štajgr Horymír?“

„Král ho poslal někam na sever Pomořan. Má tam po-
mocht otevřít kamenolom. A skoro všichni ti lučištníci
z náměstí v něm budou lámat kámen.“

„A co mí muži?“

„Pár jich zůstalo v horní stráži. Vzpomínaj na lepší časy
a na svýho dobrýho velitele.“

„Opravdu?“

„Desátník Lutimír tě nechává dokonce pozdravovat.“

„Takže aspoň jeden,“ Václavův hlas nezněl tak za-
hořkle, jak Vladislav očekával. „Vzal si tu vdovu po
písařovi?“

„Jeden je o hodně víc než nikdo. Vzal. — *Soucít dokáže zvítězit nad utrpením a nespravedlností. Někdy... Někdy je ale o hodně lepší než nikdy.* Před týdnem měli svatbu.“

„Alespoň jeden trochu šťastný konec.“ Někde uvnitř Václavovy hlavy začal opět vítězit jeho vrozený optimismus. „Nejspíš to pro většinu z těch, co si to zasloužili, neskončilo zase tak špatně.“

„Pro ty, co přežili. A pro ty, co dostali nazpátek své peníze.“

„Myslel sem, že se většina těch peněz našla.“

„Většina jo. Ale těm, co měli podíly v původním těžářství, se to už asi nikdy nevrátí.“

„Takže si zůstal zadlužený?“

Vladislav se na svého přítele podíval a usmál se.

„Neskončil sem nejhůř, příteli. Přežil sem a mám domov. Vlastně dva domovy.“

Koně a jezdci

*Tento příběh věnuji
své milé kamarádce a kolegyni Květě S.*

Ta stáj se Krasavici příliš nelíbila. Byla přilepena k hradební zdi a tři úzká okénka vedoucí na nádvoří přiváděla i ve světlém dnu jen chabý odlesk sluneční záře.

Ted' vládlo studeně temné pozdně podzimní předjitří a ve stáji panovala téměř dokonalá tma.

Kobylka se probudila z krátkého sotva půlhodinového spánku vestoje, aniž se cítila odpočata. Lehnout si však nedovolila, přestože spolu s velitelovým koněm sdílela velký a slámou vystlaný prostor oddělený prkenou ohradou. Ostatní koně se tísnili na nepříliš suché udusané podlaze, kterou pár dnů nikdo neuklidil.

Důvodem kobylčiny nespokojenosti byli její koňští spolubydlíci. Většina zdejších hřebců byla hloupá a zoufale neatraktivní. Dvě či tři klisny byly jenom hloupé. Velitelův kůň byl postarší nádherný hřebec; Krasavici však ostentativně přehlížel. Byl nesmírně marnivý a všichni ostatní koně byli tak hluboko pod jeho úrovní, že ani nemělo smysl jimi pohrdat. On jediný měl dlouhý rodokmen a jeho jezdec byl kapitán s chocholem a privilegii. Krasavčin jezdec měl sice vyšší šarži, ale přijel bez chocholu a jeho hlas nebyl dostatečně panovačný.

Hned za přepážkou stál hřebec, který měl jisté zajímavé fyzické předpoklady, přesto jí nebyl sympatický.

Na její vkus byl příliš mladý a jankovitý a navíc si nechtěl uvědomit, že její jezdec je královský kapitán. Skoro celou noc ji obtěžoval všemi způsoby, které měli šanci proniknout masivní prkennou ohradou, bez ohledu na to, že právě nebyla v říji.

Krasavice si oddychla, když zaslechla kroky svého jezdce. Poznala ho snadno, i když tentokrát se jí zdálo, že trochu víc kulhá. Ona svého jezdce skutečně milovala. Se svou láskou se však nesvěřovala ostatním koním, jelikož narážela na hradbu nepochopení. Většina koní nechápala, že láska může vydržet i pár měsíců či dokonce let a nemusí souviset s rozmnožováním. Někteří byli ochotni připustit, že lidé nejsou jen nepříjemný náklad, ale tu a tam se k něčemu hodí. Například k hřebelcování či péči o kopyta. Většina však měla s lidmi neblahé zkušenosti, o čemž svědčily jizvy od ostruh a bičů.

Krasavice měla na lidi štěstí. Už když byla hříbátkem se o ni s láskou starali a její první jezdec Boromír se stal jejím prvním velkým přítelem. Bohužel nedlouho poté zemřel, zabit jinými lidmi, a Krasavice se zařekla,

že už nikdy nesnese člověka na svém hřbetě. Pak ale poznala, že i lidé podléhají vášni a jejich láska dokáže překonat i nenávist. Navíc svého nového jezdce dobře znala a byl už to její přítel. Když se s ním blíže seznámila, přátelství přešlo v lásku. Byl to zcela jiný pocit než její občasná erotická vzplanutí ke krásným hřebcům; nebylo to tak silné a příjemné, ale rozhodně to déle vydrželo. Navíc, ačkoliv se to bála přiznat, si občas ve spánku představovala, jaké by to bylo, kdyby se její jezdec stal hřebcem.

Teď právě přicházel a v rukou držel rozžatou olejovou lampu. Vešel do ohrady a chvíli se jí díval do očí. Lidé sice nemají tak krásné oči jako koně, ale jeho pohled jí dával naději, že její láska je opětována.

„Krasavice, dneska vyrážíme brzy,“ polaskal ji po krku. „Čeká nás dlouhá cesta přes Rudohoří,“ jemně ji políbil nozdry. „Dnes nepojedeme sami, doprovodí nás tady Hostirad.“

Až teď si všimla, že ho doprovází malý, ale usměvavý desátník. Když včera přijeli do hradu, vítal je v bráně a kobylce se zdálo, že jsou s jejím jezcem přátelé,

přestože ho sama nikdy předtím neviděla. Malý tmavovlasý muž jí zamával, ale nezašel za ní. Namísto toho vyvedl svého koně, jímž byl – ke kobyličině značnému zděšení – otravný hřebec, který ji nenechal pořádně spát.

— *Tak s »tímhle« mám strávit celý den a možná i dva?* Kobyłka zatřásla nesouhlasně svou velkou hlavou.

Její jezdec to gesto znal, ale špatně si ho vyložil. „Co se ti na Hostiradovi nelíbí. Zním ho už dlouho a není to špatnej chlap.“

— *Můj jezdec se možná vyzná v lidech, ale ne v koních,* povzdychla si zafrkáním kobyłka.

„A budeš mít i nového koňského kamaráda,“ potvrdil svou neznalost jezdec. „Jak mu říkáš, Hostirade?“

„...kot“ ucedil sotva slyšitelně desátník. Nahlas ale řekl: „Dali sme mu jméno Holivánek.“

„Tak vidíš, Krasavice, bude se ti určitě líbit.“

Hřebec lidštině evidentně nerozuměl, přesto zareagoval snahou o kousnutí. Kobyłka mu přestala dočasně věnovat pozornost, protože ucítila, že její jezdec divně voní. To se občas stávalo, když snědl něco ostrého či

zapáchajícího, ale tentokrát to vypadalo na nějakou horečnatou nemoc. Jemně do něj strčila, aby ho na to upozornila.

Opět jí neporozuměl. „Dneska pro tebe nic nemám, nic mi nedali a nestih’ sem ti něco sehnat.“ Jemně ji vzal za otěže. Snažila se trochu vzdorovat, aby ho upozornila, že by měl zůstat v teple a pohodlí hradu. „Vím, že se ti moc nechce, ale čekaj tam na mě.“

Vzdala to. — *Možná to nebude nic vážného*, uklidňovala se. Nechala se vyvést na dvůr. Tam ji Hostirad osedlal. Její jezdec jí sedlal jen v případě, že s ní byl sám. Chápala to jako příznak toho, že je v lidském stádě velmi důležitý samec. U koní se to sice projevovalo trochu jinak, ale tohle rozhodně nebyla největší člověčí podivnost.

I tentokrát ale pečlivě zkontroloval usazení sedla i řemenu a až poté se usadil na jejím hřbetě. Seděl v dokonalém jezdeckém posedu, aby jako vždy spolu tvořili jedno tělo. Jedno tělo s dvojicí spřízněných duší.

„Na cestu,“ zavelel a kobylka se bez jediného pobídnutí vydala směrem k bráně. Hostirad to neměl zdaleka tak

snadné. Holivánek se nejdříve bránil sedlu, a poté se snažil znemožnit svého jezdce tím, že mu zuby kopyty bránil nasednout. Hostirad se sice nakonec do sedla vydrápal a hřebec se trochu uklidnil, ale bylo zřejmé, že vratké přiměří je jen dočasné.

— *Blbec*, pomyslela si Krasavice, když po projetí branou přešla do cvalu. Pro jednu tím myslela jedince svého vlastního druhu.

Už druhou hodinu cesta vytrvala stoupala na náhorní plošinu Rudohoří. Hřebec Holivánek se párkrát pokusil v nestřežených okamžicích shodit svého jezdce, ale Hostirad zatím odolával. Mnohem horší dopad tak na něj měl nepravidelný chod, při němž zlovlné zvíře simulovalo různá postižení všech svých čtyř končetin. Pouze hrdinný škleb zakrýval bolest, kterou musel Hostirad cítit v té části těla, jež se dotýkala sedla.

Kobylčín jezdec několikrát vyjádřil obavu o Holivánkův fyzický stav, ale Hostirad ho vždy odbyl větou, že tohle ten kůň dělá pořád a nikdo neví proč. „Už ho prohlíd’ zvěrolékař a nic nenašel,“ doplnil poté, co se už počtvrté opakoval.

„Tak, proč sis nevzal jinýho a tohodle nedal nějakýmu nezdárnýmu svobodníkovi?“ zazněla nepřekvapivá otázka.

„Je to dárek. Od mýho tchána.“

Od tě chvíle její jezdec mlčel a kochal se okolní krajinou. Když před polednem minuli skalní vyhlídku, začal si broukat melodii. Krasavice ji dobře znala, neboť si ji broukal často. Jen málokdy ale zpíval její slova. Proto ji překvapilo, když zponad svého hřbetu zaslechla jezdcův ucházející baryton.

*Kobylka malá kovat se nedá, kováři nechce stát
Tak jako má milá, když se na mě hněvá, hubičku nechce dát*

*Kobylka malá kovat se dala, kováři postojí
Tak jako má z nejmilejších, hubičku dá mi, když se udobří.*

Kobylce ta písnička připadala rozverná, ale její jezdec ji zpíval s podivným zármutkem; postupně opět přešel v nesrozumitelné brumlání, aby nakonec upadl do ještě hlubšího zadumání. Po několika minutách navíc podivně ztuhl a přestal citlivě vyvažovat její pohyb.

— *On snad usíná*, zalekla se kobylka. Párkrát se to už stalo a jednou s ní při tom málem spadl. Rozhodla se proto pozměnit krok. Samozřejmě jen lehce, aby to nebylo jejímu jezdcí nepříjemné.

Jezdec zareagoval hned. „Děkuju ti, Krasavici,“ pohladil ji po hřívě. „Málem sem usnul. Příliš sem se ponořil do vzpomínek. Na mrtvého přítele, který mi chybí.“

„Závidím vám vašeho koně, kapitáne,“ ozval se desátník. „Pokud vám ho někdo daroval, tak vás musel mít vopravdicky rád. A taky se musel vyznat v koních.“

„Není to dárek, Hostirade. Narodila se v naší stáji a starala se o ní moje sestra a můj dobrý přítel. Chvilí na ní jezdil a když ho zabil šíp, tak sem jí zdědil já. Teď už je to moje přítelkyně.“

Jezdec umlkl, ale ona si byla jista, že chce ještě něco říci. Cítila to v otěžích, které svíral v lehce se chvějících rukou. — *Nedrž to v sobě! Řekni to!*

„Myslím, že ji mám opravdu rád. Rozhodně víc než většinu lidí.“

Zalil ji povznášející pocit navzájem sdílené lásky, až se jí z toho náhlého štěstí málem zapletly všechny čtyři.

„Co se děje, Krasavice?“ ozvalo se z jejího hřbetu. „Nestalo se ti nic?“

Kobylka se rychle ovládla. — *Hlavně ho nesmím shodit. Nejsem přece takový janek, jako ten nemožný Holivánek.*

Jezdcova pozornost se naštěstí přenesla k jeho druhovi. „Ta vaše sestra,“ zeptal se Hostirad, „to je ta, která se stala královnou? Viděl sem jí na jaře v Týně na slavnosti květů. Je opravdu krásná a moc hodná. Všichni ji panu královi záviděj.“

„Mám jen jednu sestru, Hostirade. A lepší je nezávidět. Nikdy a nikomu.“

„Víte, jak to myslím, kapitáne. Všichni nemaj takový štěstí. Na ženy...“ Hřebcův vzdor ho přerušil uprostřed věty a po krátkém boji se zemskou tíží ho poslal k zemi. „... ani na koně.“

Pozdě odpoledne dojeli k malé osadě v mělkém, smrky porostlém údolí.

„Před dvěma lety, když sem tu jel naposledy tady ještě nic nestálo,“ podivil se její jezdec. I jí to překvapilo, ale zdržela se komentáře.

„Lidi si musej najít něco, co je uživí. Jeden podnikavej chlápek z Vesce tu otevřel malou sklářskou huť a pokud vím, tak už se sem přistěhovalo deset mužů i s rodinama. Říkaj tomu tady Strážky, podle starý strážnice, která tady dřív stávala. Alespoň budem mít kde hlavu složit.“

„Myslel sem, že dneska dojedem až dolů k řece.“

„Na mým koni to nezvládnou. Jsem celej potlučenej a bolí mě zadek, jak se pořád divně natřásá.“

„Máš pravdu, stejně bysme to za světla nezvládli. Znáš tu někoho?“

„Toho podnikavýho chlápka. Jednu dobu jsem uvažoval, že jim pomůžu s výrobou flusu a taky jako ostraha. S naším kapitánem to není v poslední době k vydržení.“

Vody potoka nad sklárnou zadržovala přehrada, po jejíž hrázi vedla cesta. Klouzalo to na ní a tak Krasavice zpomalila. Holivánek se však rozhodl, že si to

užije. Prohnal se kolem kobylinky a ta jen s pomocí svého jezdce udržela rovnováhu. Nebezpečný manévr si nicméně vyžádal svou oběť. Hřebec skluzem změnil směr, zád' mu poklesla, jeho jezdec s nepublikovatelnou kletbou opustil sedlo a nezadržitelný pád skončil nedobrovolnou koupelí.

Její jezdec se promočenému vojákovi rozhodl pomoci, avšak to jediné, co pro něj mohl udělat, bylo nabídnout mu ruku, když se po plácavě brodivém úsilí pokusil vystoupit na příkrý břeh.

Oba muži stáli tváří v tvář, z desátníka odtékaly poslední stružky potoční vody a jeho utrápený výraz byl čitelný i pro nezkušenou kobyliku. „Chtěl sem se tě zeptat, pročs to nevzal,“ pokračoval v rozhovoru suchý muž fascinovaně sledující tenčící se čůrek proudící ze špičky dřevěné pochvy poddůstojnického meče. „Ale odpověď nejspíš znám. Nedovolil ti to ten tvůj tchán. Nebo spíš tvoje žena.“

Mokrý muž neradostně přikývl. „Oba. Tchán je radní v městečku pod hradem a jako kožišník tam má své

obchodní zájmy. A moje žena poslouchá spíš jeho než mě.“

Její jezdec na to chtěl něco říci, ale roztrásla ho zimnice. Všiml si toho i desátník, jemuž v studeném podvečeru začaly cvakat zuby. „Myslím, že nejlíp uděláme, když se někam půjdeme zahřát. Zvenčí i zevnitř. Naštěstí máme kam.“

Podnikavý chlap bydlel ve velkém a novotou vonícím hrázděném domě uprostřed osady. „Hostirade, už dlouho si nás nenavštívil,“ přivítal je ramenatý a zarostlý muž ve dveřích, do kterých se sotva vešel. „A jak vidím, tak k nám přivádíš hosta.“

„Je to královskej kapitán Vladislav, Bivoji.“

„Ten kapitán?“

Její jezdec nijak nereagoval a tak musela přitakat ona.

„Ten kapitán, co párkrát vytrh’ trn z královskýho zadku?“ pokračoval Bivoj.

„Ano ten, pane Bivoji,“ odpověděl její jezdec a podal muži ruku.

„Nejsem žádněj pán, kapitáne. A nestůjte mi tady ve dveřích. Zdá se, že vás cestou zastihla průtrž mračen.“

Muž nevěřicně zakroutil hlavou. „Teda jen jednoho z vás.“

Její jezdec se nedal dlouho pobízet; vešel dovnitř a ona ho zcela přirozeně následovala. Pozvání se jí však překvapivě netýkalo. Hostirad ji chytil za uzdu a zabránil, aby prošla masivní dřevěnou zárubní.

„Ta vaše kobyłka jde za váma, kapitáne.“

Její milovaný jezdec se jí bohužel nezastal, jen požádal, aby se mu o ní dobře postarali. A tak ji odvedli do stáje. Ta byla pohodlná a velká s voňavou slámou a nadbytkem sena a byl v ní ubytován jediný celkem sympatický kůň. Tedy až do této chvíle. Teď tu byli tři a ji čekala náročná noc s Holivánkem.

Druhý den ráno pro ni její jezdec přišel a snažil se jí vysvětlit, proč nemohla dovnitř. Byl ještě víc cítit nemocí a jeho ruka, která ji laskala, byla horká nastupující horečkou.

Snažila se mu to říci, ale opět jí nerozuměl. Když se pokusila sdělit mu to tím, že se bránila vyvedení ze stáje, špatně to pochopil.

„Ještě se na mě zlobíš, Krasavice? Omluvám se ti, ale nešlo to jinak. Koně do domu prostě nesmí.“

Ona se ale nezlobila a nechtěla mu ublížit. Sama proto vyšla před stáj, kde postávala nejméně polovina osady. Její obava ještě vzrostla, když v čerstvém horském povětří ucítila příznaky blížící se bouře. Varovně zařeh-tala a nenechala si nasadit sedlo.

„Přece mi tu nebudeš dělat ostudu,“ zašeptal jí její jezdec do ucha. „Podívej, i ten nemožný Hostiradův kuň se dneska chová líp.“

Měl bohužel pravdu, ten prohnaný hřebec byl dneska učiněný milius. — *Dělá to schválně; není tak hloupý, jakse dělá.*

Jí však nezbývalo než nedělat ostudu, navzdory tomu, že se bála o svého milovaného jezdce. Nechala se osedlat a třebaže cítila, že jejímu jezdci bude brzy hůře, vydala se na jeho povel na cestu. — *Do večera budeme u moře, tam se o něj postarají,* uklidňovala se. A ta bouře přijde nejspíš až večer.

Bouře dorazila brzy po poledni, když začali sestupovat

k moři podél zpěněné bystřiny. Její jezdec už hořel horečkou a sotva se držel v sedle. Drahnou dobu už nepromluvil.

Nejdříve se přihnál víchř přinášející rachot hromobití a za pár minut ho následovala stěna deště osvětlená žlutavými blesky.

„Musíme se co nejdřív dostat do jeskyní. Tam se schováme,“ pokusil se bouři překřičet její jezdec. Jeho ochraptělý hlas však zanikl v rachotu bouře. „Drž se mě!“ Tentokrát se naštěstí trefil mezi dva hromy.

„Dem špatně, kapitáne. Musíme odbočit vlevo!“ Desátníkův hlas se ozval někde daleko za nimi.

„Věř svému koni,“ řekl její jezdec, ale pouze sám pro sebe, neboť víc šeptal než mluvil.

— *Správný rozhodnutí*, řekla si s určitým zadostiučiněním kobylka, ale hned si uvědomila, že už může být pozdě. Ona dobře věděla, kde jsou a kam se mají vydat. Navzdory kamenité cestě, jež v přívalu vod nepříjemně klouzala, se rozhodla přejít do trysku. Jezdec se jí křečovitě držel a ona měla štěstí, že po pár stovkách honů vjeli do údolí sevřeného bílými skalními

stěnami, které je alespoň trochu chránily před nápor-
em živlů. Lijavec přešel v krátké krupobití, vítr ale
zeslábl a po chvíli se zlepšila i viditelnost. Krasavice
ještě zrychlila a po dvou zatáčkách spolu s řekou zamí-
řila do temného portálu jeskyně. Brodila se nehlubo-
kou ale ledově chladnou vodou a když podzemní řeka
vplynula do nevelkého podzemního dómu, i v černo-
černé tmě instinktivně zamířila na návrší z naplave-
ného šterku.

Tam zastavila a jezdec se téměř neslyšně sesul z jejího
hřbetu. Slyšela jeho dech; čekala, ale nic neříkal. V ne-
proniknutelné temnotě podzemí se k němu sklonila a
olízla mu tvář.

To ho probudilo k životu.

„Kde to jsem? Je tady tma,“ Pomalu se rozpomínal.
„Vjeli sme do jeskyně. Asi sme stále v ní.“ Nahmatal
její nozdry.

„Hostirad!?“

Zavrtěla hlavou.

„Asi sme ho ztratili, tam nahoře... Musíme ho jít za-
chránit. Musím se dostat do sedla!“

Pokusil se vstát a po značném úsilí, kdy mezi zuby drtil téměř neslyšné kletby, se mu to nakonec podařilo. Botu ale nezasunul do třmenu. Namísto toho skončil zpět na zemi.

„Běž ho najít, Krasavice, prosím.“

Zavrtěla hlavou. Neviděl jí, ale přesto pochopil. „Tak dobře. Nejdřív musíš najít záchranu pro mě. U ústí řeky do moře je nová rybářská osada. Tam snad najdeš pomoc. Běž, má milá kobyllko!“

Nechtěla ho opustit, ale věděla, že ho i tentokrát musí poslechnout. Milovala ho, ale sama mu nemohla pomoci. Rozběhla se k dolnímu východu z jeskyně.

„Běž a hodně štěstí, Krasavice.“

Jeho slova stěží zaslechla v rostoucím hukotu řeky.

K vesnici doběhla po necelé hodině. Slunce už klesalo k západu a moře bylo temně siné.

— *Jak jen se s nimi domluvíme?* obávala se cestou. Lidé jí totiž většinou příliš nerozuměli. *Myslí si, jak jsou chytří, ale zvířatům příliš nerozumí.* Zastavila

uprostřed návsi nad rybářským přístavem a nastražila své krásné uši.

Z jednoho domu ucítila známou vůni a zaslechla známý hlas. Srdce jí poskočilo radostí. Rozběhla se k bytelným kovaným dveřím a zaklepala na ně levým předním kopytem.

Pijácká píseň zpívaná nepříliš sladěným mužským sborem skončila uprostřed verše a zábava potichla. Nic dalšího se však nedělo.

Kopyto udeřilo o práh, tentokrát to pravé a o něco razantněji.

„Běžte někdo otevřít!“ rozkázal neznámý, trochu již ovíněný hlas z hloubi domu.

Dveře se otevřely a na kobylku se zahleděly hnědé oči asi dvanáctileté dívenky.

„Venku je kůň,“ řekla a rozhlédla se po návsi. „A bez jezdce.“

„Bez jezdce?“ podivil se jiný, tentokrát důvěrně známý hlas.

„Bez jezdce, strejdo. Je celej bílej a má krásný sedlo.“

„Bělouš?“

Holčička prokázala na svůj věk solidní a především velmi praktické základy koněznalství. Jen trochu se naklonila a hned hlásila: „Bělka.“

Z hloubi rozlehlého domu k nim zamířil muž s jemným inteligentním výrazem v pečlivě oholené tváři. V rukou držel opečené stehýnko nějakého většího ptáka. Zadíval se do jejích koňských očí a nevěřicně kroutil hlavou. Až pak se zeptal: „Krasavice?“

Krasavice na něho stále hleděla a snažila se tvářit, že všemu rozumí a souhlasí.

„Kde máš Vladislava?“

— *Snad si nemyslí, že mu odpovím v lidštině.* Zařehkala a hlavou ukázala k řece.

„Potřebuje pomoc?“

— *Pročpak bych tady asi jinak stála bez jezdce a míle od nejbližší civilizace?*

„Nejspíš tu pomoc potřebuje,“ rozhodl se se nakonec muž, nespouštěje z ní oči. „Kdo mě může doprovodit na záchranné výpravě? Na koni a do čtvrt hodiny?“ obrátil se k početnému osazenstvu roubeného domu soustředěnému kolem masivního ohniště.

Vstal jediný muž, černovlasý s velkou rudou jizvou v obličeji. „Já, pane Viléme. A moje nejstarší dcera. Za deset minut sme připravený.“

Muž splnil, co slíbil. V osmi minutách seděl na koni v těžkém nepromokavém plášti a neforemnou hučkou na hlavě. Dcera mu byla po boku a tvářila se ještě sveřepěji než otec.

Vilém v tu samou chvíli ještě utahoval sedlový řemen a připravoval třmeny. Jeho kůň byl velmi přitažlivý vraný hřebec, ale Krasavice neměla na milostné dobrodružství ani pomyšlení. Právě si dopřávala ovsu a na něco si vzpomněla. Rozběhla se k jednomu z domů a otřela hlavu o držák čadící pochodně.

„Nevíte, co nám chce říct, pane Viléme?“ zeptal se ten muž s hučkou.

Vilém odpověděl, aniž by na ní pohlédl. „Nevím, koním nerozumím.“

„Možná chce, abysme vzali pochodně,“ odpověděla místo něj dcera. Měla jemnou krásnou hřívu, pod ní se ale skrýval tvrdý nesmlouvavý pohled.

„To je možné, pane starosto,“ připustil její známý a přítel a bojoval dál se třmenem. „Ale ruku do ohně bych za to nedal.“

„Přineste nám všechny nepoužitý pochodně co najdete!“ Muž měl zvukný a hluboký hlas, který se jí líbil. Navíc, jak si vzpomněla, před měsícem slyšela podobný. Bylo to v Týně na představení králových herců. Mezitím, co vesničané snesli nejméně půl tuctu pochodní, se Vilém konečně dostal do sedla.

„Nejedete nějak nalehko, pane básníku?“ promluvila opět dcera silným a jasným hlasem, jenž zdědila po otci. Tentokrát v něm zaznívala nelíčená starost. „Nahore může být zima. Přineste mu někdo pořádný plášť!“

Jeden z přihlížejících rybářů přinesl těžký plášť, jenž se podobal tomu starostovu, jen byl o poznání čistší. Vilém ho převzal, chvíli si ho prohlížel – a jak Krasavice zaslechla i očichal – ale po krátkém téměř nezatelném zaváhání si ho přehodil přes svůj světácký dublet v barvě temně rudého vína. Ani rybí zápach

však nemohl přebít jemnou jasmínovou vůni, podle kterého by básníka poznala i v úplné tmě.

Nazpátek k jeskyni dorazili za hodinu a čtvrt. Z dolního výtoku se však nyní dral mohutný proud zkalené vody. Krasavice se do něj snažila vstoupit, ale stěží unikla dravým vlnám.

„Pokud je v jeskyni, tak se tam jen tak nedostaneme,“ konstatoval Vilém.

— *On je v jeskyni! A moc času už mu nezbývá... A co když si ho vzal ten proud?!* Kobylka ztratila hlavu a pokusila se znovu vběhnout do rozvodněné řeky. Byla ochotna riskovat i svůj život. Zadržela ji překvapivě silná starostova ruka.

„Podle toho, jak se ta jeho klisna chová, tak je opravdu uvnitř. A já možná vím, jak se tam dostanem. Zkusíme jeskyni objet po zemský cestě a proniknout tam horním vchodem. Tam bejvá řeka o dost mělčí.“

Krasavici se nikdy příliš nelíbilo označení „klisna“, ale teď to byla ochotna tomu muži odpustit. Navíc nebyl čas nad tím přemýšlet. Bez prodlení se rozběhla po udusané cestě, která procházela suchým dolem, jenž

velkým obloukem obkružoval vápencovou horu pokrytou nevelkými skalkami a škrapy.

„Staří vyprávěli o koních, který rozuměj lidský řeči. Nikdy sem jim nevěřil. Ale teď začínám mít pochybnosti,“ zaslechla někde daleko za sebou.

„Já tomu taky nevěřím, starosto. Je to prostě jen zvířecí instinkt.“

Kobylka slovu »instinkt« nerozuměla, ale tušila, že to není poklona jejímu intelektu. Měla básníka docela ráda, ale štvalo ji, jak podceňuje koně a především kobylky. Teď na to ale nebyl čas. Běžela o život, o život svého jezdce, o život svého miláčka.

U horního vchodu přestalo pršet a voda, přestože ve skalním hrdle mizela s dunivým burácením, se zdála průzračnější a především překonatelná. Bez rozmyslu se do ní vrhla a po chvíli jí sahala až k břichu. Dále ale nestoupala a jejímu tlaku dokázala vzdorovat.

Hnána vzpěněnou spoustou se brzy dostala do prvního dómu. Byla v něm absolutní tma a poloostrovní návrší, kde zanechala svého jezdce, zaplavila voda. Začala – dnes už podruhé – ztrácet hlavu. Otočila se a

spatřila, jak se k ní blíží malá světélka pochodní. Zdálo se, že se téměř nehýbají. Až po chvíli se v jejich světle objevil nejasný obraz dvou lidí a jejich koní. Básníka nikde neviděla.

— *Přišli jsme příliš pozdě. Žalostně a táhle zaržála.*

„Tady sem!“ Slabé zvolání téměř zaniklo v rachotu vod. Otočila se po zvuku a znovu se rozběhla, stříkajíc kolem sebe gejzíry vody mihotající se v žluté záři pochodní. Vyběhla na suchou zem a spatřila svého jezdce, jak sedí na zemi mezi dvěma stalagmity a chvěje se zimou. Sklonila k němu hlavu a on ji pohladil po nozdrách rukou, již spalovala horečka.

„Vrátila ses mi a přivedla pomoc, moje kobytko.“

Ostatní přijeli až po chvíli. Vilém zůstal na koni a zašeptal: „To by byla báseň: Kůň a jeho jezdec – záchrana v zemských hlubinách.“

Starosta a jeho dcera byli praktičtější. Seskočili s koní a vydali se k jezdcí.

„Jak je vám, pane kapitáne?“ zeptal se starosta.

„No už mi bylo líp. Nedokážu se ani postavit na nohy a je mi strašná zima.“

„Napijte se naší pálenky, ta vám udělá dobře.“ Hřmotný muž nabídl jezdcí svou polní láhev. Vzduch zavoněl kmínkou. „Mileno, přines kapitánovi ten plášť.“

Jezdec se napil a rozhlédl se kolem sebe. Až teď si všiml Viléma, který již také opustil sedlo. „Ty si tu taky, příteli. Tebe by sem tu nečekal.“

„Jsem tu, Vladislave. Odvezeme tě do vesnice. Tam ti pomůžou. Udržíš se na koni?“

„Nevím, ale můžu to zkusit.“ Jezdec se zahalil do pláště, který mu přinesla starostova dcera, a pokusil se vstát. S pomocí dvou mužů se mu to podařilo. Dostat ho na kobytku bylo těžší. Nakonec sice spočinul v sedle, ale spíše na ní ležel než seděl a křečovitě jí objímal krk. Krasavice cítila, jak se chvěje a hoří horečkou. Pomalu se vydala nazpět k vodě. Nyní šla jen krokem a plně se soustředila na to, aby jí nesklouzl ze hřbetu. I přesto by byla její starost marná, pokud by starosta a Vilém několikrát jejímu jezdcí nepomohli.

Voda byla studená a vzduch jen o něco teplejší, její srst však byla poté, co po dlouhých minutách vyšli na denní světlo, zcela propocená.

Když vystoupali mimo dosah vod, jezdec odmítl další pomoc, ačkoliv se na ní nedokázal udržet. „Musíte mě k ní přivázat, pánové,“ zašeptal, když dopadl na zem.

Vilém mu tentokrát přispěchal na pomoc jako první. Poklekl, pozvedl přítelovu hlavu do svého klína a lehce mu prsty pročísl potem splepené vlasy. „Vydrž, Vladislave. Pomoc je blízko, do vsi je to jen něco přes hodinu jízdy.“

„Vydržím, jen mě musíte přivázat. Neudržím rovnováhu.“

„Tak dobře.“

„A ještě něco. Někde nahoře sme ztratili desátníka Hostirada. Zabloudil v tý bouři. Někdo ho musí jít zachránit. Udělal by sem to sám, ale nemám na to sílu.“

„Já se po něm podívám s dcerou, kapitáne. Kde se vám ztratil?“

Jezdec se na chvíli zamyslel a pak se podíval na kobylku. Ta počínala tušit, co ji čeká.

„To nevím, ale někdo to určitě ví.“ S obtížemi pozvedl ruku a ukázal na ni. „Krasavice ho najde.“

„Blouzníš,“ řekl básník se starostí v hlase. „Vždyť se na ní přece neudržíš.“

„Na Krasavici pojeděš ty. Mě může nýst tvůj kuň a do vesnice mě dopraví starostovic mladá paní.“

— *Já a bez tebe, kobyłka nevěřicně zařehkala.*

„Já a na tvé kobyлке,“ přidal se k ní Vilém. „To přece není možné. Nikoho jiného než tebe na svůj hřbet nepustí. Dobře vím, jak skončil ten zloděj koní v Týně.“

— *Byl to cizí chlap, smrděl a použil ostruhy, vzpomněla si. Ale za tu zlomenou lebku si mohl sám. Víceméně.*

„Poslouchejte mě oba dva. Jde tu o život mého přítele. Krasavice, teď mi nejvíc pomůžeš tím, že pomůžeš jim. Já ti slibuju, že ti do tvýho návratu neumřu. A tobě, Viléme, taky věřím. Nezklam mě.“

Krasavice chtěla protestovat, ale i ona věděla, že bez ní Hostirada ani toho jeho nevychovaného koně nenajdou. — Ale, co když mi, navzdory svému slibu, umře?

Jezdec se však už začal se starostovou pomocí vytahovat do sedla básníkovra vraníka. Po mnoha vteřinách se

mu podařilo usadit v sedle, kde se ho starosta pokusil upevnit provazem.

„Mileno, dovez kapitána opatrně do vesnice, a řekni ženskéjm, ať se o něj postaraj,“ přikázal starosta své dceři, která už seděla na svém koni, a předal jí vraníkovy otěže.

Milena hvízdla a její ryzák se vydal k domovu. Básníkův kůň je nedobrovolně a s viditelným odporem následoval. Kobylka si kladla otázku, zda je to kvůli tomu, že opouští svého jezdce, či zda nechce, aby mu velela žena. Odpověď ji nicméně nezajímala; namísto toho udělala pár kroků, dloubla svého milého hlavou do stehna a smutně zaržála.

Jezdec se k ní otočil, pousmál se, rozkašlal se, vyplivl krvavý hlen a s bolestivou grimasou jí řekl jen pár slov: „Na shledanou.“ Vše ostatní řekly jeho oči.

Kobylka znovu zaržála, ale tentokrát mluvila k vranému hřebci: „Dávej mi na něj pozor. Nesmíš ho nechat spadnout. Pokud se s ním něco stane, tak si to s tebou vyřídím.“ V koňské řeči, která hojně využívá mimiku, ale nezná abstraktní pojmy, slovesa a dokonce ani

spojky, to však znělo spíše jako: DVOJNOŽEC-NÁKLAD JÁ STAROST. DVOJNOŽEC-NÁKLAD PÁD VÝHRUŽKA. JÁ KOUSNUTÍ TY BOLEST.

Hřebec jí na to odpověděl: TY KOUSNUTÍ JÁ VELKÉ KOUSNUTÍ TY VELKÁ BOLEST.

Krasavice se však nedala zastrašit: DVOJNOŽEC-NÁKLAD VELKÝ SAMEC VELKÉ PŘIROZENÍ SILNÉ ZUBY. DVOJNOŽEC-NÁKLAD MŮJ-FLÉMUJÍCÍ-HŘEBEC HLAVA-STÁDA MNOHO¹ DVOJNOŽEC MNOHO BIČ MNOHO OSTRUHA.²

DVOJNOŽEC TVŮJ-FLÉMUJÍCÍ-HŘEBEC KRAJNÍ-PODIVENÍ.

To jsem asi trochu přehnal, posteskla si v duchu kobyłka, jak to jen ale říci? Zkusila to tedy jinak: JÁ ZARŽÁNÍ DVOJNOŽEC-NÁKLAD PÉČE-O-SRST DRBÁNÍ.³

MNOHO BIČ MNOHO OSTRUHA NEDŮVĚRA.

1. to jest více než čtyři

2. Můj jezdec je mezi lidmi velké zvíře. Má mě rád a je velitelem mnoha mužů, kteří mají ostruhy a biče.

3. Stačí mi jen zaržát a můj jezdec udělá, co mi na očích vidí.

MNOHO MNOHO MNOHO!⁴

Černý hřebec se sice ani nyní nezdál zcela přesvědčen, v jeho hlavě se však naštěstí usídlila nepříjemná představa nespočetně mnoha bičů a ostruh. Nespokojeně zafrkal, ale kobylka si všimla, že nyní opatrněji našlapuje a snaží se, aby se téměř bezvládný jezdec cítil na jeho hřbetě co možná nejpohodlněji.

Teď ale musela přenést svou pozornost na svého nového jezdce. Vilém se chvíli ostýchal, pak se ale vyhoupl do jejího sedla. Byl o něco lehčí než její milý a měl ostruhy. Nezbyvalo jí než věřit, že je nikdy nepoužije. Zatím to bylo ale dobré. I on ji poplácal po krku a především se rozhodl jí důvěřovat.

DO CVALU, AŤ SE K NĚMU VRÁTÍM CO NEJDŘÍVE. Krasavice se rozjela k západu vstříc rudému slunci a pro jistotu se ani jednou neohlédla.

K rozcestí vysoko v horách dojeli už pozdě večer. Naštěstí vyšel úplněk a jeho bledá zář jim osvětlovala cestu. Déšť smyl všechny stopy, ona ale stále cítila

4. Víc než si vůbec dokážeš představit!

náznak pachu nezvedeného hřebce. Zaržála, aby upozornila i starostova koně a zatočila ostře k severu. Cesta čtvrt míle mírně stoupala a pak se stočila do údolí, na jehož dně hřměly vody bystřiny. Dlouhé hodiny jeli podél ní, skály kolem se postupně vzpínaly k hvězdnatému nebi, až jim kolem půlnoci cestu zahradila vysoká skalní stěna, jejíž četné ostré hřebeny a osamělé kamenné jehly vrhaly antracitově černé stíny. Nic z toho však nepřitáhlo pozornost kobylinky a jejich přátel. Bystřina, jež se mezitím proměnila v mohutnou řeku, před stěnou mizela s ohlušujícím burácením v úzkém jícnu, vystřikujíc vodní spousty a zahalujíc celé údolí do mlžného oparu.

„Pokud spadl do té vodní propasti, tak ho už toho ubožáka nemusíme hledat,“ konstatoval Vilém zírající s posvátnou hrůzou na drtivou sílu přírody.

— *Ty ubožáky!* Krasavici vždy dráždilo, když lidé zapomínali uvažovat koně a jiné živé bytosti.

„Už jsem tu několikrát byl, ale vypadalo to tu úplně jinak,“ prohlásil starosta.

„Divíte se? Po té bouřce je to tu hotová potopa světa?“

„Ne, tak to nemyslím. Opravdu tady teď teče o mnoho víc vody. Ale změnila se i ta skála. A ten jícen tady vůbec nebyl. Voda propadala do podzemí o hezkejších pár desítek sáhů dál.“

„Možná tady došlo k nějakému sesuvu. Pak ale mohou být pohřbeni pod vším tím kamením.“

„Uvidíme ráno. Utáboříme se tam pod tím lesíkem,“ starosta ukázal k jehličnatému lesu, který minuli před necelými pěti hony.

„Dobrá, ale je tady nepříjemná zima a vlhko,“ podotkl básník.

„Zapálíme oheň a v sedlových brašnách mám pro každého houni.“

„Vy myslíte opravdu na všechno, starosto.“

„Kdysem nemyslel, tak už je polovina mužů z mé vesnice mrtvejch. Jako by nestačily zlé náhody, je tu ještě lidská hloupost a lenost.“

„Jste vskutku opora vaší vesnice, ale navždycky jí nebudete. Lidi se musí naučit myslet.“

„Měl jsem syna, ale ...“ Starosta nedokončil větu a zdálo se, že by i to, co řekl, vzal nejráději zpět.

„Zemřel?“

„Ne, myslím, že stále žije. Jen utek’ ke komediantům.“

„Ke komediantům? Tím asi myslíte herce,“ Vilémův hlas byl náhle o poznání chladnější. Všiml si toho i starosta.

„Vy jste ale královskéj básník, všichni vás znaj a váží si vás.“

„Jak se jmenuje ten váš syn?“

„Hostomil.“

„Není vám náhodou trochu podobný, jen bez té jizvy a se světlejšími vlasy? A nemá náhodou ten váš silný hlas?“

„To by moh’ bejt on,“ přiznal, byť nerad, starosta.

„Tak ten působí v královské herecké společnosti stejně jako já. Je to ten největší talent, co jsem kdy viděl. Minulý rok jsem napsal hru o drakovi, ve které hraje hlavní roli. Domnívám se, že se mi docela povedla, ale díky vašemu synovi jsme měli celé léto vyprodáno. Ale

to není to nejdůležitější. Především je to dobrý člověk, všichni ho mají rádi a váží si ho. I král a královna.“

Starosta se zdál zaskočen. „Celou dobu sem věřil, že z něj bude spolehlivej velitel na rybářský lodi a dobrej starosta na souši.“

„Každý se narodí s nějakým posláním. Ale ne vždy s tím, co by chtěli jeho rodiče.“

„Je to můj jedinej syn. Pak mám už jen tři dcery.“

„Ta vaše nejstarší, Milena, by ale mohla starostovat už teď. Je rázná a i muži ji budou poslouchat. Jsem si tím jist, i když ji znám jen pár hodin.“

„To máte pravdu, pane básníku. Ale je to jen ženská. S nima se o tom nedá mluvit.“

„V historii jsme měli několik vládnoucích královen či vévodkyň. A většina z nich se vyrovnala mužům.“

Mezitím dojeli k lesíku. Starosta se jal rozbíjet tábor a neřekl při tom slova. Mlčel i Vilém, což u něj bylo krajně nezvyklé. Promluvil až tehdy, když se oba muži zavinuli do připravených přikrývek. „Pane Bolerade, myslíte si, že mohu vašemu synovi oznámit, že už se nemusí bát navštívit svého otce?“

Kobylka našpicovala uši, aby slyšela odpověď. Ta ale dlouho nepřicházela. Starosta se převaloval, až pak odpověděl: „Tak tedy dobrá, moje paní a holky budou šťastím bez sebe a já... Já se mu pokusím omluvit.“

„Když už budete u toho omlouvání, tak se omluvte i vaší dceři. A promluvte si s ní o tom, co by chtěla udělat se svým životem. Možná budete překvapen. A když budete mít štěstí, tak i příjemně.“

Starosta to nekomentoval, jen něco neurčitě zamumlal. Krasavice byla příliš mladá, aby znala všechny nuance lidských emocí. Dnes poprvé se setkala s projevem těžce dosaženého smíření s realitou.

Ráno je zastihla mlha, v níž muži dospávali u ohně a i koně se od něj snažili trochu ohřát. Když se ale probudil starosta, věci se daly rychle do pohybu. Krasavice s údivem sledovala, jak starosta během několika málo minut zrušil tábor a připravil vše k odjezdu. Vždycky si myslela, že její jezdec je nejlepší zálesák a táborník, nyní si musela přiznat, že je možná až druhý nejlepší.

Básník se do práce raději příliš nezapojoval. Držel se v povzdálí, hladil ji a laskal. V této činnosti si však její jezdec naštěstí vavříny ponechal.

Než dojeli ke skále přehrazující údolí, se mlha zvedla a horní polovinu skály zalévaly paprsky vycházejícího slunce. Od noci vody výrazně ubylo a nový jícen už stačil vodní spousty hltat. Proud se do něj řítit v podobě vodopádu, jenž se po pár desítkách sáhů rozrážel na nesčetných kamenných výstupcích a doběla zpěněná voda mizela v bezedné hloubce.

Zřetelně byl také vidět sesuv, jenž v šíři padesáti sáhů obnažil bělostný vápenec. Zřícené skály přehradily nyní již vyschlé koryto řeky a mnoho z obřích balvanů balancovalo na hraně propasti.

V dohledu nicméně neviděli žádnou stopu po Hostiradovi a jeho koni, jelikož celé okolí až do výše několika desítek stop podleгло jakémusi podivnému kataklyzmatu, jež smylo veškerý půdní pokryv.

„Možná se schovali tamhle v horní jeskyni.“ Starosta namířil svůj prst na stěnu, která se zdála nedotčena všeobecným řícením a zvedala se nad čarou záplavy.

Kobylka tam však viděla jen rostlou skálu. „Vchod od-
tud není vidět, kryje ho ten výběžek s vysokou jedlí.“
Kobylka neviděla ani jedli. „Teda byla tam jedle. Teď
už jí nevidím. Vede tam docela pohodlná pěšina, po
který můžou i koně.“

Pěšina tam sice vedla, ale zřícené balvany ji činily téměř
neprůchodnou. Krasavice naštěstí vždy našla nějakou
cestu, ačkoliv mnohokrát balancovala na viklajících se
kamenech a procházela pod mnohacentýřovými ost-
rohrannými odštěpky zaklíněnými nad jejich hlavami,
které se mohly každou vteřinu zřítit. Vilém s ní sesedl
a následoval ji, ale v jeho očích byl strach. Starosta šel
opatrně a kontroloval každý svůj krok, ale jeho obavy
se v ostře řezané tváři neprojevovaly. Největší potíž
tak představoval starostův kůň, který několikrát od-
mítl pokračovat. Krasavice ho vždy musel okřiknout a
naznačit, co může očekávat zbabělý kůň ve světě mužů
s biči a ostruhami.

Když obešli poslední výběžek, jim cestu zatarasil kmen
padlé jedle tvořící základ nevysoké hráze kamenů,
z nichž ty největší dosahovaly velikosti lidské hlavy.

„Pokud šli tudyma, tak už je nenajdem,“ prohlásil starosta a básník jen přikývl. Ona si však všimla, že na jednom z ostatných keřů těsně před závalem uvízl pramen koňských žíní.

Zařehkala a snažila se je ukázat. Básník jí jako vždy nerozuměl, ale starosta ukázal, že má na člověka docela slušnou inteligenci. Přistoupil ke keři a ocasní žíně vzal do ruky. Chvilí se je prohlížel a pak je umístil těsně před kobyličiny nozdry.

Bylo to zbytečné, ten pach už poznala z dálky. Potřásla hlavou, což, jak už dávno věděla, většina lidí zcela chybně považuje za koňský souhlas.

„Tak si myslím, že se to musíme pokusit prozkoumat,“ řekl s nevelkým nadšením starosta a hned se dal do díla. Básník se snažil pomáhat, ale příliš se mu to nedařilo. Starosta mu proto svěřil úlohu svrhávače kamenů dolů po svahu, ke které Vilém nepotřeboval žádnou zvláštní sílu ba ani obratnost. Navíc mu přitom mohla svou hlavou pomáhat Krasavice.

Bylo už hodně po poledni, kdy se podařilo odvalit a shodit poslední větší kámen. Zbýval už jen rozlomený

kmen. S tím však ani svalnatý starosta nemohl hnout. Chvilí se zadíval na básníka, zakroužil hlavou a poté prohlásil: „S tím nám můžou pomoci jen koně.“ Pak odněkud vzal dlouhý provaz a po delším přemýšlení a několika praktických zkouškách se mu ho podařilo pevně omotat kolem jediné zbývající větve a jeho konce provizorně zachytit za postroje.

Pak vzal do rukou bič. Naštěstí ale pohlédl na kobylku a s omluvným výrazem ho zasunul do holínky. Pak pobídl svého koně a sám se zapojil do tahu. Krasavice do toho dala veškerou svou koňskou sílu, ale stále něco chybělo. Básník, který to zatím jen pozorně sledoval, si plivl do dlaní a začal jí pomáhat. I on se opravdu snažil a byl relativně odpočat, a tak se kmen začal pomalu palec po palci posouvat a otáčet. Trvalo však ještě mnoho dalších perných minut než vznikl průchod, jímž by mohl projít i kůň.

Jako první jím však prošel zvědavý básník. „Myslím, že tu jsme správně,“ ukázal na hromadu kamenů složených u stěny jeskynního vchodu. „Snažili se dostat

ven,“ bryskně vyložil svůj objev, „ale neměli s sebou důvtipného Bolerada.“

— *A chytrou kobylku*, doplnila v duchu Krasavice, již opět zamrzelo básníkova stálé ignorování koní a především samic.

„Hostirade!“ zvolal mocným hlasem důvtipný Bolerad.

KUŇ-NE-PŘÍTEL NARUŠITEL-INTIMNÍ-ZÓNY SVOLÁNÍ-NEBEZPEČÍ!⁵“ přidala se v koňské řeči chytrá kobylka.

Odpovědí oběma bylo jen dunivé šumění vodopádu.

„Pokud tady opravdu byli, tak už sou pryč. Možná se snaží najít jiné východ.“

„Ta jeskyně má i jiný východ?“ podivil se Vilém, který se rozhodl, že nebude přepínat své bardské hlasivky.

„Nevím, nikdo ho ještě neobjevil. Když jsem byl mladý, tak sme to tu jednou prolízali s přáteli. Málem sme se tam ztratili a když sme vyhládlí a prochládlí po hezkejch pár hodinách vylezli zase ven, tak náš objevitelskej duch zhynul na úbytě.“

„Takže se tam raději ani neodvážíme?“

„Co to říkáte, pane básníku! Tady jde přece o lidskej život. A navíc pan kapitán by nám to nikdy neodpustil.“

„A taky o koňský život!“ pokusila se zaržát kobylka, byť si byla jista, že to bude jako vždy marné.

Starosta zapálil jednu z pochodní a vešel do jeskyně. Následoval ho jeho grošovaný kuň. Vilém se držel v závěsu a Krasavice se rozhodla, že ho prozatím bude hlídat z týlu.

Chodba vedla dlouhou dobu rovně, pak se stočila vlevo a začala mírně klesat. Po delší stovce sáhů se ale několikrát rozvětvila a brzy se z jeskyně stalo úplné bludiště.

Krasavice zjistila, že se její smysly zbystrili a především se jí v hlavě rodil třírozměrný plán chodeb, jenž zachycoval každičkou zákrutu a jejich cestu podzemím v něm vyznačovala rudě zářící niť.

Hřebcův pach byl všude kolem, ale starosta, který ho necítil, volil cestu podle šířky chodeb a kobylka s ním dlouho souhlasila.

Zaprotestovat se rozhodla až v okamžiku, kdy starosta zatočil na jednom z rozcestí vlevo. I tam sice hřebec a

jeho jezdec vešli, ale ona poznala, že se nakonec po pár hodinách vrátili a pokračovali vpravo, kde z úzké chodby slabě šuměla vzdálená řeka.

Důvtipný Bolerad se zastavil a vrátil se. Pozoroval ji v záři pochodně a nakonec se rozhodl poprvé ji přímo oslovit. „Běžte první, paní kobyлко. Vy jistě víte, kam se máme vydat.“

Poslechla ho a vydala se do úzké chodby. — *Paní kobyлко. To mi ještě nikdo neřekl, ani můj jezdec. Rozhodně to je lepší než ten básníkův »instinkt«.*

„Vy věříte tomu koni, pane starosto?“

„Vy snad máte nějaký jiný a lepší plán, pane básníku.“

Na to Vilém nic neřekl a zařadil se do průvodu, v jehož čele šla bílá kobyлко.

Cesta se ještě mnohokrát větvila, ale navigaci by už zvládl i člověk. Pozvolný pokles přešel v příkrý svah, na němž bylo těžké se udržet pro koně i pro lidi, ale hlas podzemní řeky už slyšeli i ti, kteří neměli právě ty nejlepší smysly.

Po pár stovkách sáhů chodba úzkým portálem vyústila do obrovské prostory osvětlené skalním oknem

vysoko pod kamennou klenbou. Nevelká podzemní řeka zde obtáčela vysoký skalní pahorek, jehož téměř stálo v cestě širokému pruhu slunečního světla. Bílé kameny porostlé sytou zelení oslnivě zářily a nadpозemská zář se blyštla i na kovu řemení. Na samém vrcholu totiž nehybně stál kaštanově hnědý kůň, v jehož sedle vzpřímeně seděl prostovlasý muž a díval se do svitu světa, jenž byl pro něho navždy ztracen. I na jeho tváři se něco lesklo. Kobylka odhadovala, že by to mohly být lidské slzy, ale koňský zrak není bohužel příliš ostrý.

„A sakra, tohle mi nikdo neuvěří,“ zašeptal Vilém. „Tohle nikdy nepřevedu do slov. Měl jsem se raději stát malířem.“

I starosta byl tím pohledem uhranut. Chtěl na muže zavolat, ale ani on nechtěl narušit dokonalý obraz, který se mu odrážel na sítnici.

Zachránit to proto musela Krasavice. Zaržála a její hlas se zmnožil v nespočtu ozvěn.

Muž na koni otočil hlavu, ale oslepen denním světlem, nic nespatriil. „Kůň?“ splynulo mu nevěřičně se rtů.

„Hostirade!“ zvolal Bolerad, kterého zaržání vytrhlo z estetického transu.

„A člověk?“ Hostiradův hlas byl stále slabý a nedůvěřivý.

„Ano, člověk, Hostirade. Lidé a přátelé,“ odpověděl mu svým zvučným hlasem Vilém. „Člověk člověku zachráncem.“

— *Kuň koni přítelem*, říkala si v duchu Krasavice, když se setkala tváří v tvář s Holivánkem. *Nemusíme si být zrovna sympatičtí, ale jsme přece koně a ne vlci.*

Hostirad sjel s pahorku k podzemní říčce a tam se u mělkého brodu setkali koně i muži na jejich hřbetech.

„Chvála bohům a přátelům, který mě přijeli zachránit. Kdo vás poslal? Kapitán Vladislav?“

„Kapitán Vladislav, náš společný přítel,“ ujal se rozhovoru Vilém.

„A kde je? Nevidím ho tu.“

„Onemocněl nějakou horečnatou nemocí, ale teď už by měl bejt v naší vesnici, kde se o něj staraj ženy.“

Hostirad si až nyní prohlédl koně-zachránce. „Vás

sice, pánové, neznám, ale poznávám kapitánovu bělku Krasavici.“

„Máte pravdu, je to kapitánův kuň. A já jsem jeho přítel, královský bard Vilém. A to je Bolerad, starosta Divnova, vsi u moře.“

„Já jsem, jak už jistě víte, desátník Hostirad, posádkou na hradě Krákorci.“ Hostirad pozvedl ruku a bylo vidět, že se chvíli rozmýšlí, komu ji podá nejdříve. Nakonec se rozhodl pro básníka. Pak se opět podíval na Krasavici. „Tu kobytku jsem kapitánovi celou cestu záviděl. Já měl strašného koně, který mě shazoval ze sedla a kousal, když jsem nebyl dost pozornej.“

„A co se mu stalo?“ podivil se Vilém, hledě na dokonale vyrovnaného koně pod desátníkem.

„Změnil se, pánové. Nejdřív mě sice zaved’ na špatnou cestu, ale pak mi zachránil život. Odbočil na stezku vedoucí k horní jeskyni, i když sem chtěl jet podle řeky. Nebyli sme ani padesát sáhů nad dnem údolí, když se zřítíla ta skalní stěna. Kdyby mě poslech’, tak už jsme oba pohřbení někde pod těma balvanama. Sesuv zahradil řeku a tak nad ním začalo napouštět zdrž.“

To nám zabránilo v návratu a donutilo nás stoupat po stezce, ačkoliv i na ní spadlo pár kamenů. A pak se v jediném okamžiku propadlo dno jezera. Jako by někdo vytáh' špunt z lazebnickýho sudu, jen to bylo tisíckrát, co říkám, tisíckrát tisícinásobně větší. V jezeře se udělal obří vír a hluk vody byl ohlušující.

Schovali sme se před ním v jeskyni a chvíli se zdálo, že sme zachráněný. Pak ale spad' ten velkej strom a strh' s sebou spoustu kamení. Snažil sem se dostat ven a on mi při tom pomáhal. Marně. Nakonec sme to vzdali a vydali se v úplný tmě najít jinej východ. On mě v tý temnotě ved' a doved' mě až sem. Východ jsme sice nenašli, ale alespoň sme našli světlo. Posiloval mě v týchle podzemní samotě a stali se z nás nejlepší přátelé. Možná by sme nakonec tady zůstali, ale aspoň bysem neumíral sám.“

— *Konečně někdo, kdo mluví i o koních.*

„Jak se ten váš polepšený oř jmenuje?“ zeptal se Vilém. Hostirad chvíli otálel s odpovědí. „Jmenuje se Holivánek. Tak ho pojmenovala moje snoubenka. Je to z nějaký dětský knížky o skřítcích.“

„Myslím, že to není zrovna vhodné jméno pro nejlepšího přítele, byť je to čtvernožec, desátníku Hostirade.“

— *Není tak hloupý ten básník. A má dobré srdce.*

„Máte pravdu, pane Viléme. Ale ta snoubenka je teď mou paní a nerad bysem jí zklamal.“

„A co *Oliwan*?“ navrhl básník. „Zní to podobně a skoro jako by to bylo z pryтанštiny. Jak se ti to líbí, *Oliwane*?“

HLAVA TŘESENÍ, HLOUPÝ HŘÍBĚ! zkusila to Krasavice v řeči, již používaly kobylky, když mluvily se svými hříbaty.

Tříletý hřebec se na ni dotčeně podíval, protože se už alespoň rok cítil zcela dospělý, hlavou nicméně potřásl.

„*Oliwane*, kamaráde,“ poplácal Hostirad krk svého koně a na chvíli zapomněl, kde se společně nacházejí. Rozpomenout mu pomohl zvuk kamenů řítících se na opačném konci dómu. „Není to tu příliš bezpečný. Myslíte, že najdem cestu ven?“

Starosta poplácal Krasavici a pak řekl bez sebemenšího stínu pochybností: „Něco mi říká, že to nebude žádnéj problém.“

A skutečně to nebyl problém, i když se na přístupové stezce utrhl svah a tak museli koně spouštět na provaze. Koně to snášeli trpělivě, protože to trpělivě snášela jejich vůdkyně, bylo to však dlouhé a úmorné. Proto se rozhodli ještě jednou přespat na tábořišti u lesa.

Do západu slunce zbýval ještě nějaký čas a tak se muži u ohně rozpovídali. Dlouho se zdálo, že Vilém nikoho nepustí ke slovu, pak se ale musel svlažit suché hrdlo a slova se chopil důvtipný Bolerad. Vyprávěl o dlouhých nocích uprostřed nekonečných vod, o mořských nestvůrách v temných hlubinách i netvorech rodících se v ještě temnějších myslích mužů, kteří celé týdny nespátří pevnou zem. Mluvil a jeho pevný a jasný hlas zatlačoval okolní temnotu víc než zář skomírajícího ohně. Koně i jejich jezdci pozorně naslouchali a když uprostřed noci dovyprávěl osudový příběh o bílé velrybě a utonulém kapitánovi, zavládlo ticho.

Muži se beze slov zahalili do spacích houní, zamýšlejíce se nad smyslem světa a svým místem v něm, a koně se rozhodli odpočinout si po náročném dni. Žádný

z nich si tu základní osudovou otázku nepoložil, neboť koně mají v této věci víceméně jasno. Oliwan se nabídl, že bude hlídat, a Krasavice se rozhodla, že mu bude pro jednu důvěřovat. Lehla si na zem v blízkosti básníka a pozvolna upadla do snivého spánku.

*Všude kolem ní se rozpínal dokonale rovný obzor ob-
chvacující žírnou step, v jejímž středu se páslo nedo-
hledné stádo divokých koní. I ona se s nimi pásla a byla
dokonale šťastná. Tráva byla totiž bujná, stejně jako
hřebci kolem ní. A tak to bylo po mnoho dnů, aniž se
cokoliv změnilo. Step neměla konce a ona potkávala jen
samé spokojené a vypasené koně. Počasí jim neustále
přálo, nepřátelé a dravci se jim vyhýbali a dokonce ani
rozmnožování nepřinášelo žádné starosti.*

*Uběhlo nescíslně mnoho nádherných dní, štěstí ji neo-
pouštělo, ale něco jí začínalo chybět. Nejdříve to byly
dálné horské či mořské obzory a poté rozhovory, které
by neobsahovaly jen chválu trávy a nadšení nad mla-
dými hřebci.*

*Jeden z koní byl ale moudřejší než ostatní a ten jí vy-
světlnil, že ráj pro koně nepotřebuje hory ani moře. „Kůň*

je stepní zvíře a nic ho nepotěší více než nekonečné prostory, jimiž se může svobodně proběhávat.“

Následujícího dne se zeptala, jaký je smysl ráje a proč v něm nepotkává koně, které měla ráda.

„Jen nemnozí koně jsou vyvoleni k věčnému pasení a ničím neomezenému běhu,“ sdělil jí. „Nestačí k tomu ani láska ani utrpení. Nutná je víra v transcendentální a autenticky noblesní komoňství.“ Když viděl její nechápavý výraz, uvolil se podat jí to v podobě vhodné pro zvědavé kobylky: „Vždyť koně jsou vrcholem stvoření, které však svým bytím přesahují, a skuteční vznešení vládcové světa.“

Pár dní jí to vysvětlení stačilo, neboť i ona byla trochu marnivá a každého potěší, když se ukáže být předurčeným pánem světa. Brzy ale zjistila, že se jí opět stýská po koních, které v ráji nenalezla. A ještě více jí začali chybět její lidští přátelé a především její milý jezdec.

Když se s tím svěřila moudrému hřebci, zhrozil se. „Jak se opovažuješ mluvit zde o těch strašlivých stvořeních! To oni zotročili většinu z nás, bičují nás do krve, štvou do úmoru, vrhají se na nás do krvežíznivých válek a

zabíjejí nás. A to ještě nemluvím o tom, co si dělají navzájem.“

Kobylka cítila, že moudrý kuň má do určité míry pravdu, ale přesto si dovolila nesouhlasit. „Lidé jsou přece živá a rozumná stvoření stejně jako my. I oni mají právo naleznout věčné spočinutí v ráji.“

„Snad si nemyslíš, hloupá klisno, že mezi lidmi nalezneš vyvolené. Vždyť oni věří jen ve své zvrácené obrazy.“

„Nevím, zda jsou vyvolení, ale zaslouží si lásku. Třeba Boromír, můj první jezdec a přítel.“

„Boromír? Boromír byl přece nelítostný voják a zabiják. Zabil dokonce i hřebce, který tě zplodil.“

Krasavice to věděla. Boromír se jí s tím svěřil a byla to první lidská slova, jimž porozuměla. Byl v nich totiž nesmírný smutek nad utrpením i smrtí, a též nad nešťastným údělem toho, který se musí rozhodnout, co je lepší pro přítele: milosrdná smrt nebo nesnesitelný život v utrpení.

„Nechci tu být,“ rozhodla se kobylka, která seznala, že hřebec navzdory své moudrosti nepochopil lásku. „Nejsou tu moji milí a blízcí, koně ani lidé.“

„Tak si běž! Třeba do lidského ráje. Nebo spíše pekla, protože nic jiného si lidé nezaslouží.“

Krasavice se k hřebci obrátila zády a zamířila tam, kam jí vedlo její srdce. Do ráje, který nejspíš není tak jednoduchý jako ten koňský, avšak jistě mnohem zajímavější. Do ráje, v němž se potká s těmi, se nimiž by se ráda vídala, ať jsou vyvolení či nikoliv. Se všemi, kteří prožili skutečnou lásku, či pro ní trpěli.

Do lidského ráje však té noci nedošla, neboť koňský spánek je krátký a jejich sny nedlouhé. Kulatý měsíc stále ještě svítil vysoko na jihozápadem, když vstala a vystřídala Oliwana na stráži.

Ostatní probudila před rozbřeskem. Nyní ji totiž ovládala jedna jediná emoce – strach o milovaného jezdce. I hřebci jí sotva stačili, když se hnala tryskem k moři.

Čtyři hodiny po východu slunce spatřila rovný obzor moře a vběhla do vesnice. Nos jí řekl, kde leží její jezdec a nyní ji už nikdo nemohl zastavit. Vilém s ní našťestí stačil seskočit dříve, než by si byl rozrazil hlavu o dveřní překlad, a ona vběhla otevřenými dveřmi do jídelny starostova domu, minula černou kuchyň a po

schodech zamířila do podkroví přímo do ložnice starosty a jeho ženy.

Její jezdec ležel na šitoké posteli v bílých peřinách a klidně spal. Sklonila se k němu a lehce mu olízla tvář. Byla stále zpocená, ale jeho pot už chutnal zdravěji a tělo nežhnulo horečkou.

Jezdec otevřel oči a usmál se. „Tak ste se vrátili? Co Hostirad, zachránili ste ho?“

Souhlasně potřásla hlavou.

„Děkuju ti, má nejmilejší Krasavice.“ Zvedl ruku a pohladil ji.

Není zač, můj milý jezdče. Krasavice se cítila šťastná, ačkoliv věděla, že to štěstí nepotrvá věčně. Měla totiž ještě jeden sen, který se snažila bezúspěšně vytěsnit z bdělé mysli. Ještě více než ten, ve kterém se z Vladislava stával ryšavý hřebec, s nímž toužila mít krásná hříbátka. Sen, v němž její jezdec umíral na jejím hřbetě a ona mu nemohla pomoci. Byl to však jen sen či nejistá budoucnost a ona se jako každý živý tvor radovala z přítomného okamžiku, požívajíc dobrodiní lásky.

Děkuji kobylce Princezně a její majitelce paní Haně za možnost alespoň nakrátko vidět svět z koňského hřbetu.

Venetské výrazy pro koně a jezdce

Základním termínem, jenž označuje koně jako druh, je ve venetštině slovo *kamanjə* [ˈkʌmʌnʲɪ], vycházející z praslovanského slova, jehož přímým potomkem je české básnické *komoň* (a pravděpodobně i *kůň*).

Mnohem častěji se ale používá označení *markə* [mʌrʲk] (pro hřebce) a *ješwa* [jɛʂwʌ] (pro klisny), a to především pro koně jezdecké. Slovo *markə* je původem z keltské staré prytanštiny (< *markos*), *ješwá* je baltoslovanským odvozením z obecně indoevropského **h₁ék'wos* (jež však ve slovanských jazycích nezanechalo téměř stop).

Proto Vladislav svou Krasavici (*Krasáwíká* [ˈkrʌʂwʲɪkʌ]) označoval zdrobnělinou *ješwiká* [jɛʂwʲɪkʌ] (překládáno jako kobyłka). Veneti znali i slovo *kapúlá* [ˈkʌpʲvʌ], prapříbuzné českému slovu *kobyła*. Stejně jako v češtině se užívalo i v pejorativním smyslu a Krasavice je proto neměla příliš ráda (v povídce je přeloženo jako klisna).

Z germánského jazyka Seveřanů pochází slovo *warsə* [ʏʌʌ̯] (obdoba českého *oř*), které se však na rozdíl od češtiny používá pro tažné koně.

Venetské slovo *jástika* [jʌstika] je stejně jako české *jezdec* odvozeno ze základu **játei* (*jeti*) příponou 'dá' (*jízda* < *ězdá* < *ját-dá*) a činitelským 'ec' (< *ikas*).

Synové Svarohovi

*Tento příběh věnuji
svým spolužačkám a spolužákům ze 4.F*

Strážníci, kteří třímali svá dlouhá kopí, se opatrně vydali k Volnovojce¹. Po jejím boku se náhle objevila vysoká a štíhlá dívka v brni a starodávné přilbici, jež jí kryla celou tvář, a zvolala:

*Jen na ni, při svaté panně, vlož ruku svoji
pošlapem tě a budeš kálen v boji.*

Další dívčina slova zanikla ve smíchu obecenstva, které tvořili měšťané a místní vojsko. V zadních řadách se tísnilo jejich manželky a přítelkyně. Z jejich hloučku se ozval dokonce i potlesk.

1. venetská obdoba řecké Λυσιστράτη

Starý Gorazd trpěl od samého začátku divadelního přestavení, ale nyní pohár jeho trpělivosti přetekl. Vstal ze své lavice a kulhavě se rozběhl k jevišti. Všichni na něj udiveně zírali, ale jemu to nevadilo. Cítil zcela zřetelně, že konečně může naplnit své nové životní poslání.

„Zastavte to, zastavte tu bezbožnou ohavnost!“ S výkřikem vběhl na jeviště a stanul proti představitelce hlavní role. Ta byla o hlavu vyšší než on a obvod jejích paží byl srovnatelný s obvodem jeho stehén.

„Zbláznil ste se?“

Gorazd se obrátil k divákům. Davy znal dobře, ale nikdy k nim nemluvil. „Copak nevidíte tu bezbožnost!“

Ženy, které se vzepřely božím úradkům, ženy, které se nestydí radit mužům a mluví sprostěji než cestáři.“

„Nepřeháníš to, otče?“ ozvalo se mu za zády. Ten hlas poznal, ale cítil, že pokud se neotočí, tak se mu ho podaří nějak vytěsnit z mysli.

„Uklidni se. Všichni nás vidí.“

— *Nepodaří.* Obrátil se a jeho strašlivé podezření se změnilo v ještě strašlivější skutečnost. Jeho ruce a nohy se staly nástrojem božího trestu a začaly hlava nehlava dopadat na hříšné tělo – navzdory kroužkové košili, která mu rozdírala klouby prstů, navzdory dívčímu sténání a výkřikům plným bolesti. Navzdory silné ruce, která ho pevně uchopila a odtáhla od jeho dcery. Končetiny byly náhle krátké, ale zraňovat může i hlas: „Proklínám tě, zrádkyně otcovského krbu!“

Dvě svíce planoucí ve vnější svatyni Svarohova chrámu stěží vytrhly těžkou kamennou klenbu z temnot, ale Gorazdovi mlčenlivé šero vyhovovalo. Klečel u obětního oltáře a snažil se najít ztracený klid. Přicházel sem den co den už půlrok, aby zde nacházel to, co dlouho

postrádal – porozumění světu a svému místu v něm. Předtím cítil, že se na něj jeho spoluobčané dívají jako na trpěného zločince, nyní byli jeho spolubratry bohatí měšťané a dokonce i dva městští radní.

Až zde pochopil, že ve světě musí zvítězit řád nad chaosem, dobro nad zlem a láska nad nenávisť. — *Mocnosti zla nemaj nejmenších šancí stojíce proti Svarohovým dětem, lidskejm synům velkého boha.* I on byl jeho synem, jedním z vyvolených, důstojníkem armády světla. Poprvé ve svém životě cítil, že jeho život má smysl.

Dnes však nemohl soustředit svou mysl, aby se propojil se svým otce. Krev jeho krve, maso z jeho masa, nejstarší milovaná dcera ho zradila. Podílela se na bezbožném představení a znemožnila ho před světem. — *Mě, kterýho zrodil nejvyšší z bohů!*

V tichu temnoty průchodu z vnitřní velesvatyně se ozvaly kroky. Bledá zář svíc ozářila starostlivou tvář bratra Hrona.

„Bratře Svarožici.“ Gorazd se uctivě uklonil svému představenému.

„Bratře, slyšel jsem, že jsi dnes bojoval za věc našeho otce.“

„Ano, bratře. Bylo to ale těžší než sem čekal. Zlo si našlo cestu do lůna mí vlastní rodiny. Musil sem odvrhnout, co sem miloval.“

„Zlo a temnota si dokáže najít všelikou cestu, využívajíc přitom našich slabostí. Pojd', bratře. Nejsi sice ještě zasvěcen vnitřnímu kruhu, ale tvá duše si žádá vod očištění.“

Gorazd se zaradoval, že konečně spatří vnitřní chrám, v němž přebývá duch otcův. Bratr však vzal jednu ze svic a zamířil opačným směrem. Na těžké klíčence nahmatal správný klíč, otevřel jím masivní dveře a vešel. Novic ho následoval.

Místnost obklopovaly masivní poličky plné knih a svitků. Hron se v nich začal přehrabovat, mluvě si polohlasně pro sebe: „Síly zla – to musí být polička vlevo dole. Proroctví Spytiborovo o konci světa – to je to co hledám.“ Z hromady vytáhl zteřelý rukopis a předal ho Gorazdovi. „To si přečti bratře.“

Gorazd ho uchopil, ale evidentně nevěděl, co má dělat.

Nezbylo mu nic jiného, než se přiznat. „Neumím číst, bratře. Ve svém řemesle to nepotřebuju.“

„Dobře bratře, přečtu ti to tedy já.“ Hron odložil svíci, rozvinul svitek a začal číst.

Blahoslavený Spytibor se na poušti postil po čtyřicet dnův, nepozřev sousta a pije toliko číšku vody před večerní modlitbou. A byl do něj vstoupil duch věštný v hodinu první hlídky. Shromáždili se učedníci jeho a on promluvil řka: „V předvečer vítězné bitvy pána našeho, sstoupí na zemi král temnoty. Však nepozná ho nikdo po tváři ni v slovech, neb bude míti larvu na tváři a slova šalebná na svých rtech. Ten vyšle davatero temných jezdců na vranných komoních, kteříž v rozličné okršle světa se vydají. Jezdci pak slovy strednými², penízky křivě obraženými, či přihrozou mečnou obloudí mudrce šalovné, zbohacené lidi kupcové, stříbra bráče řemeslné,

opivce všeliké a oni pak budou pod korouhví pána temna nešlechetně vojevati a okršlek zemský svým jedem naprzni.

Jen synové pána našeho na zemi i na nebesích se obludě ohyzdné vzeprou, rány batožné jí rukama svýma i hlasem svým nezdolným uštědřující. Pobivši ji hodně, polepšitele povolají, by vladařil jim a pomohl jim nepřátele uvrci v návi bezžítí.“

Zasmušili se bratří jeho i učedníci. „Jak poznáme temnovládce tohoto a zlotřilé jsoucí jeho služebníky?“

„Patření jej nepozná, ni mudrctví lidské, jen nejlepší nřavův ostřehač – srdce synův Svarogových.“

Tu nejmladší z učedníků, holec bystroduchý, povstav, optal se mistra svého: A přijdeť ta doba za žití našeho?“

„Nic nebojte se, drazí bratři Svarožici. Synové prapřavnukův našich budou již zemřelí

tenkrát, když král temnoty bude na trůn nastolen.“

Uklidnili se bratří vespolek, radostně vzývajíce svého boha, třesouce se v bázni před jeho hněvem a radostně podléhajíce jeho nezměrné lásce.

Gorazd tomu příliš nerozuměl, ale rozhodl se, že nemusí vypadat jako blbec a ignorant. „Bratře Svarožici, ten temný král je náš Boleslav?“

„Nevíme,“ přiznal Hron. „Naše srdce prozatím mlčí, bratře.“

— *Říká se, že král je dobřej. Ale kvůli němu mám o hodně míň zakázek. A kdyby byl opravdu dobřej, tak by se neděly takový zvrácenosti jako to představení.*

Jaromír k nim přišel pozdě večer. Gorazd vyhnal manželku a drobotinu a pozval pana učitele ke stolu v jídelně, kde přijímali nejvzácnější hosty.

„Co máte na srdci, pane učiteli?“

„Jdu k vám, mistře Gorazde, v záležitosti vaší dcery. Bojí se jít domů, ale omlouvá se za vše, co vám tam řekla. Je ještě mladá a neuvědomila si, co s tím způsobí.“

„To nestačí, pane učiteli. Zlo už nadělalo škodu.“

„Možná měla volit jiná slova, mistře, ale jako zlo bych to nenazval. Nedělala to s úmyslem vám uškodit.“

„Neuškodila jen mně. Hrála v tý rouhavý a sprostý hře a tím urazila samotný bohy.“

„Co to říkáte, mistře! Ta hra se hraje už mnoho staletí a není na ní nic rouhavého. Navíc jsem jí pro své žáka upravil tak, že jsem vyškrtal všechna slova, která by naši mladí neměli používat.“

„To, že se ženy vzepřou mužům, není nic rouhavého?!“ Gorazd zbledl a zatmělo se mu před očima. „To, že svejm mužům nedaly to, na co maj svrchovaný právo, je přeci proti božskejm zákonům. Kdyby něco takovýho udělala moje Slavěna, tak vezmu bič a ukážu jí, kdo je tady pánem.“

Tentokrát pro změnu zbledl pan Jaromír. „To nemůžete myslet vážně, pane Gorazde. Vždycky sem si o vás říkal: ‚Je to sice mistr popravčí ale jinak slušný člověk,

který miluje svou rodinu a své dceři umožnil vzdělání. Teď vidím, že jsem se strašlivě zmýlil.“

V odpověď Gorazd vstal, rudý jako rak, a zařval. „Vypadněte odsud, než na vás vyzkouším svůj vercajk. Tušil sem, že to tak skončí. Tlačily na mě obě, abysem jí prej dopřál lepší život. Teď je z ní – do hajzlu – kurva, která poplivala svého otce i poctivý katovský řemeslo.“

Jaromír také vstal a ke Gorazdově překvapení nezbledl. „Odejdu, mistře popravčí. A už se nevrátím. A nevrátí se ani vaše dcera. Nezaslouží si takového otce.“

Gorazd překvapivou rychlostí vstal a serval ze stěny důtky, které tam měl vystaveny v působivé kompozici s popravčím mečem. Švihl jimi, ale provazec narazil na stoličku, kterou Jaromír duchapřítomně uchopil.

„Nejste první, kdo to na mě zkoušel,“ pronesl zcela klidně učitel, když doznělo prásknutí. „Ale po druhý se už, kurva, nedám překvapit.“

— *Boromíre, děkuju,* řekl si v duchu učitel, když byl opustil katovnu, *za to, žeš mě obrnil před nespravedlností světa. To, že bozi nepotrestají ty, co si to zaslouží,*

není to nejhorší. Tam je mohou někdy zastoupit lidé. Ale kdo pomůže těm, co trpí nebo umírají a zaslouží si žít? Namísto vítězoslavného šklebu Jehňátkova se mu před duševním zrakem objevil úsměv mrtvého přítele. Zkurvenej život! Vím, příteli, vím, musím žít a pomáhat těm, co ho žijí s námi. A ulevit si, jen když je toho na člověka moc.

Ve vzpomínkách a rozjímavém rozpoložení prošel Přístavní branou, na náměstí zamířil šikmo k severu a před Pobřežní branou zabočil do Druhé severní ulice, kde se svou rodinou bydlel. Před jejich domem stál ve světle pouliční lojové lampy osedlaný kůň – bílý kůň.

— *Boromírova milovaná Krasavice? Začínám mít přeludy.*

Kobylka však nebyla preludem. Přivítala ho milým zaržáním a on jí pohladil po nozdrách a mezi ušima. „Krasavice, co ty tady? Chybí ti taky Boromír?“

Bílá kobylka potřásla souhlasně hlavou a její oči se na učitele smutně podívaly. — *Rozumí mi. Rozumí mi více než mnozí moji žáci.* „Přijelas s Vladislavem? Je u nás doma?“ Kobylka znovu potřásla hlavou, tentokrát ve stylu »jak bych se sem asi jinak dostala.«

Hned v přízemí v útulné jídelně ho skutečně přivítal kapitán Vladislav. Vstal od jídla a objal ho. „Jak se daří, Jaromíre?“

Nechtěl lhát, a tak se Vladislavovi svěřil, co se mu stalo na představení a pak u Gorazda.

„Znám sice jen pár mistrů popravčích, ale většinou sou to mrzouti,“ řekl Vladislav, když jeho přítel skončil s vypravováním. „A taky to nejsou zrovna žádní koumáci. Takže mě to ani moc nepřekvapuje.“

„Gorazd byl ale dříve jiný. Byl sice zamklý, ale nebyl zlý. Ke svým dětem se choval líp, než leckterý kupec či

řemeslník. Občas je sice bil, ale nikdy se nestalo, že by nepřišli do školy, protože byli zmlácení.“

„Třeba se z toho do zítra vyspí.“

„Nemyslím, Vladislave. Měls vidět jeho oči a slyšet jeho hlas. Je v tom něco jiného a mnohem horšího než nějaké dočasné hnutí mysli. Budou s tím ještě starosti... velké starosti.“

Osamocení sluneční paprsek pronikl těžkými závěsy, aby se zabodl do dřevěného stropního trámu a rozptýlil se v zářivém prasátku. Vladislav nepoznal ten trám ani strop a nic mu neříkala ani měkká postel a vonavé peřiny. Nicméně ho to příliš nepřekvapilo. Doma přespával jen zřídka a v mnoha postelích a místnostech strávil jen jedinou noc. Takle místnost ale nebyla hostinským pokojem. Svědčily o tom mapy na stěnách, četné přihrádky plné podivuhodných věcí a především knihovna s desítkami svazků i svazečků.

— *Jaromírova pracovna – včera jsem přijel na návštěvu,* podařilo se mu zorientovat v časoprostoru. A také se

mu zlepšila nálada. Jaromír byl přítel a večer si dlouho povídali.

Pomalou vstal a začal se oblékat. Natáhl si kalhoty, které měl nedbale přehozené přes židli, a svůj trup s nemilosrdně vystupujícím břichem — *Ne, bříškem* – nacpal do kabátce. Pak chvíli bojoval s těsnými jezdeckými holínkami, naštěstí bylo ještě ráno, prohrábl si vlasy a vous a poté sešel dolů po příkrých schodech.

Paní domu potkal ještě na chodbě před kuchyní. „Dobré ráno, má paní,“ pozdravil a usmál se.

„Dobré ráno, pane kapitáne.“ Odpovědí na úsměv byl nepříliš vstřícný a bezpochyby podezřívavý pohled zaměřený těsně nad pas na nepříjemně expandující partie.

— *Večeře, vzpomněl si. Večeři sem společensky zrovna nezvlád'. Byla krupičná kaše s javorovým sirupem a nějakými oříšky. Nejlepší, kterou sem kdy jed'... A navíc sem měl po té dlouhý cestě strašnej hlad.*

„Na stole máte snídani, pane. Snad vám bude stačit. Nebojte se nikdo vám ji nesní.“

U dlouhého kuchyňského stolu seděla trojice rozjívěných dětí a téměř dospělá dívka se smutným výrazem

v očích. Dětem nebylo ani šest a hned, jak ho uviděli, ho obklopili a tahali za kabátec. „Stejdo rytíři, kde máš meč?“ zeptala se ho nejmenší sotva čtyřletá Jarmilka. „Ukaž nám ho,“ žadonil nejstarší Boromír. „Musíš nám ukázat, jak se s ním zabíjej draci!“ dožadoval se prostřední, černovlasý rošťák Vítek.

„Nechte pana kapitána být,“ zachránila ho bledolící dívka, dcera mistra popravčího. „Nejdříve se musí nasnídat.“

„Dobré ráno, panno,“ pozdravil ji, a když se přesvědčil, že ji děti poslechly a usedly na lavici, dodal: „A děkuju.“

„Dobré ráno, korouhevní pane.“ Její hlas prozrazoval, že pro ni to dobré ráno není a v dohledné době ji ani žádné dobré ráno nečeká. „Není zač.“ Podívala se mu do očí a pokusila se o úsměv.

— *Není sice od srdce, ale člověk se nesmí řídit jen svým srdcem, jelikož to může být ztrápený a sou tu přece i srdce jinejch lidí.* Přistoupil k ní a lehce jí políbil ruku. „Je zač, vzácná panno. Za každěj úsměv.“

Usedl ke stolu, kde už měl připravena míchaná vajíčka. Byla uvařena nahniličko a posypána zelenou pažitkou.

Čerstvý žitný chléb voněl a jeho střídka chutnala po vlašských ořeších. Pozorovaly ho tři dětské a jeden dívčí pohled, pročež se tentokrát snažil jíst způsobně a nehltat. Bylo to ale obtížné, neboť stejně jako při večeri cítil nezvykle silnou rozkoš z jídla. Když po pár minutách do kuchyně vstoupil Jaromír, zbývalo mu z velké porce jen několik posledních soust.

„Můžeme jet na ten výlet, soused kovář mi půjčil koně,“ prohlásil učitel bez jakéhokoliv úvodu.

Vladislav se naštěstí rozpomněl, že mu přítel včera večer slíbil prohlídku města a okolí. „Půjdu se dooblíct,“ řekl, nenuceně dojedl vajíčka a zapil je šlehaným podmáslím ze džbánku. Až pak vstal a vydal se do svého přechodného nocležiště.

Když po pár minutách znovu sešel po schodech, měl na sobě i černý klobouk s pérem, pás s pochvou a dlouhý vlněný plášť. Před vchodem stála již osedlaná Krasavice a mohutný vraník, na němž seděl Jaromír.

„Vidím, žeš trochu přibral, od té doby co jsme se neviděli,“ podotkl Jaromír, jenž si všiml, že se Vladislav

nevyšvihl do sedla jako zamlada a i kobyłka zaprotestovala sice sotva slyšitelným, ale přece jen odfrknutím.

„Doufám, že ses od tý doby naučil pořádně jezdit na koni,“ vrátil mu to Vladislav, nechtěje si přiznat, že má jeho mladší přítel pravdu.

Jaromír na to nic neřekl, ale pobídl svého vraníka do klusu.

— *Nezbejvá mi než zhubnout. Je lepší jezdec než leckterej setník.* musel si přiznat kapitán.

Nejdříve společně objeli místní památky. Začali vysokou radniční věží, pokračovali pekárnou s vyhlášenými sladkými rohlíčky s tvarohovou náplní a skončili u nejstarší budovy města chrámu Dažbogova.

„Viděl jsem starší i větší chrámy, ale tenhle má něco do sebe,“ ohodnotil Vladislav zpustlou zříceninu dojíždaje poslední rohlíček.

„No, Dažbogova popularita trochu opadla, když mu před pár desetiletími zasvětili velkou válečnou loď a ta se potopila jen dva hony od přístaviště, hned při panenské plavbě.“

„Trochu?“

„No trochu víc,“ přiznal Jaromír a zasmál se, „teď se půjdeme podívat do přístavu, tam je přeci jen trochu živěji.“

Cestou prošli Přístavní branou za níž se pilně budoval barbakán. Silné kamenné zdi vyrostly do výše půl druhého sáhu a kámen na stavbu dopravoval velký jeřáb, jehož kolo poháněli dva muži.

„Dobré odpoledne, pane učiteli,“ ozval se hlas z výše zdi. Tam nad budovanou klenbou průchodu stál mladý muž s papíry v rukou a usmíval se.

„Dobrý den, pane staviteli.“ Jaromír muži zamával a obrátil se na svého hosta. „To je můj žák Vojmír. Studoval i v Týně a je to ten nejlepší stavitel v celém Záhoří.“

— *Učitelé si slávy moc neužijou. Ještěže můžou bejt někdy hrdý na svý žáky.*

„Vy jste ten slavnej kapitán Vladislav?“ Mladý muž hbitě slezl po žebříku a podal kapitánovi ukoptěnou pravici.

Ten zůstal v sedle, ale ruku přijal. „Sem, mladý pane. Rád vás poznávám.“

„Pan učitel nám o vás hodně vyprávěl. Jak jste stíhal toho lupiče a vraha neohlížeje se na nebezpečí. A jak jste ho pak vlákal do pasti a zneškodnil. Když nám to pan učitel vyprávěl, tak jsme zapomínali zlobit a já jsem snad ani nedýchal.“ Stavitelova tvář odrážela upřímné nadšení. „A teď — to je prostě neuvěřitelný — mi podal ruku ten nejskvělejší a nejvěhlasnější la- pač zločinců ze všech venetských zemí.“

Vladislav se zmohl jen na pár zdvořilostních frází, ale jinak se zdržel komentáře – tedy až do chvíle, než opustili staveniště předbraní.

„Cos jim o mně navykládal, Jaromíre?“

„Nic než pravdu, Vladislave. Čistou pravdu. A toho la- pače má ze své vlastní hlavy.“

— *Každá pravda se může podat tak, že už není zdaleka tak čirá. Někdy se se z ní dokonce stane lež. Mnohdy záleží jen na úhlu pohledu.*

Rychlý cval po cestě vinoucí se skalnatým severním po- břežím mořského zálivu vyhnal Vladislavovi všechny chmury z hlavy a i Jaromír si párkrát rozjařeně zavýskl.

Pak se ale museli vrátit do města a před Jaromírovým domem čekal místní biřic s úředním listem opatřeným temně zelenou starostenskou pečetí.

„Nesu vám pŕuhon k soudu,“ oznámil mu hlasem podobního obchodníka přicházejícím s neodolatelnou nabídkou.

Jaromír rozlomil pečeť a list otevřel před Vladislavem jako svědkem. Ten počkal až jeho přítel doče a pak se zeptal: „Nějaký problémy s tím katem?“

Jaromír přikývl. „Žaluje mě, že kazím mládež a že jsem mu odloudil a zneuctil dceru.“

„Kdy je ten soud?“

„Už pozítří.“

„Půjdu tam pro jistotu s tebou. Před královým mužem a korouhevním pánem budou mít respekt.“

„Říkals, že odjedeš zítra a že pospícháš.“

„Nic není tak spěšný, abysem opustil svého přítele v nouzi.“

„Děkuju ti, Vladislave.“

„Není zač. Je přece jasný, že tě musí osvobodit, takže se moc neopozdím.“

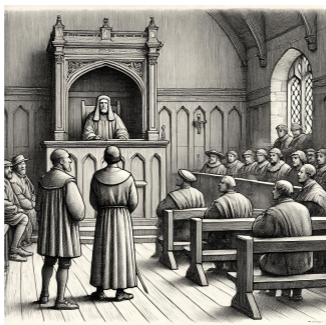
Týnští vévodové, kteří město před více než třemi sty lety založili, očekávali, že se z něj stane kvetoucí obchodní přístav a obchodní středisko celého západního pobřeží. Bohužel dlouho nebylo s kým obchodovat, neboť většinu pobřeží drželi Seveřané, kteří dávali přednost válce a drancování, a Prytané, kteří raději než s venetskými barbary obchodovali s Mořskou Věží. Aby zabránili vylidnění města, udělili vévodové měšťanům mnoho privilegií, počínaje nízkými daněmi a možností svobodně soudit a trestat své zločince konče. Ačkoliv se obchod po ukončení válek zdárně rozvíjel, tak se obyvatelstvo těchto výsad jen krajně nerado vzdávalo. Daně byly výrazně nižší než v Týně či Hradci a městský soud se řídil vlastním právem, jež neumožňovalo odvolání ke královskému soudu v Týně. Výjimkou byly hrdelní tresty, které podléhaly královské milosti.

Venetské právo dbalo na ceremonie a soudce v Kamenném Hradišti se v nich přímo vyžíval. Byl to

vysoký distingovaný muž s dravčím vzhledem a sebevědomím dosahujícím výše horstva, které se tyčilo jižně od města. Vladislav se při nekonečných úvodních prohlášeních a přísahách soudce a přísedících i vzývání dvanáctera bohů rozhlížel po sloupech a klenbách radniční síně a znuděných tvářích četného obecnstva, a pak ho začala přemáhat dřímota. Mohl si to dovolit, neboť si byl od chvíle, kdy při příjezdu k radnici spatřil poprvé hradištského kata, jist výsledkem. Pomenší muž s tmavou bradkou zbledl už při prvním pohledu na jeho slavnostní uniformu s přilbici a černým chocholem. Mistr popravčí byl od přírody bledší pleti, ale nyní jeho tvář přešla do odstínu siné modři. Světle šedé oči na něj zíraly dlouho poté, co seskočil s koně, aby doprovodil přítele Jaromíra do největší síně radnice.

Z dřímoty Vladislava probudil až monotónní hlas jednoho ze svědků původce – ušlápnutého muže s vizáží nepříliš povedené dřevěné loutky. „... naše Ančka říkala, že ve škole polévali nějaký rudý kameny vitriolem a šel z nich pekelný zápach. To nemůže bejt nic jinýho než černokněžnictví, řek' sem jí. A ona se pana učitele

ještě zastávala. Myslím si, že jí očaroval, aby se podílela na těch jeho »ezperimentech«, jak tomu říkají.“

„Přisahal jste na Velese a další bohy, pane soukeníku,“ promluvil soudce. „Křivé svědectví může na vás seslat jejich hněv. A nejen na vás, ale i na celou obec, která takového křivopřísežníka ve svém lůně trpí.“

„Můžu přísahat na život svejch dětí, a mám jich dvanáct, jak všichni víte. Vždycky sem plnil vůli našich bohů, Svaroha i těch ostatních. Ne jako tady ten nezaboh učitel.“

Vladislav sedící vedle náhle zblednuvšího Jaromíra se už neovládl, vstal a promluvil: „To je velmi vážné

obvinění, pane. To, že někdo dělá pokusy s kameny, jako to běžně dělají havíři a hutníci, přece neznamena, že je neznaboh!“

Soudce chvíli přemýšlel, co si může dovolit ke korouhevnímu pánu a příteli krále, ale zvítězilo jeho nebetyčné stavovské sebevědomí: „Zatím jste nepřísahal, pane královský kapitáne. A nebyl jste ani předvolán jako svědek. Tady nejsme na válečném tažení. Proto mlčte!“ Pak se obrátil k soukeníku: „Můžete to své tvrzení něčím podepřít, pane mistře.“

„Je to sprostěj neznaboh, pane soudče. Před pár měsíci naše děti učil o prytanskejch a severskejch falešnejch bozích a chtěl, aby je srovnávali s našima. Moje malá dcerka dala svý oblíbený hračce kopiníka jméno Lug Dlouhoručák, což je, jak pane soudče jistě víte, ohavná prytanská lžimodla. Ale hlavní důkaz má tady pan sedlář. Liboslave, ukaž panu soudci, co ti domů přines’ ze školy tvůj Vojta.“

Jeden ze svědků původce, podal soudci kus papíru. Ten si ho prohlédl a pak ho ukázal všem přítomným. Byl na něm pár tahy zobrazen bůh Svaroh. Byl to

krásný obrázek, který by si mohl na zeď pověsit každý Svarohův vyznavač. Až na jedinou věc. Božský kovář na něm měl extrémně vyvinut orgán, kterým se honosí jen muži. Jednoduše řečeno, bylo zřejmé, že je nadlid-
sky velký, byť byl umně zakryt kovářskou zástěrou.

Poté už to to šlo s Jaromírem s kopce. Jeho slova a činy z něho, v kontextu výpovědí svědků, udělaly člo-
věka, který si neváží božích ani lidských zákonů a děti učí zvráceným naukám ztracených existencí a po-
divných cizinců. Nejednen z přihlížejících mužů si nad ním odplivl.

Když pak slovo dostal Jaromír, tak se nekál, ale snažil se publiku říci, že učí jen to, čemu lidé věřili a věří, a že je na jeho žácích zvolit si to nejlepší.

Vladislav mohl hovořit jen krátce, a ačkoliv se svého přítele zastal, porotci jeho prohlášení nebrali v potaz, neboť vše co řekl, byly jen staré vzpomínky, nezvažitel-
né přátelství a neuvěřitelné novinky ze světa, který se musel z pohledu zdejších lidí vymknout z kloubů.

Nebylo proto divu, že soudce navrhl trest doživotních nucených prací v pevnosti střežící vstup do zálivu.

Protože nebeská i zemská znamení byla ten den nepříznivá, vynesení rozsudku odročil na přes příští týden. Jaromír však měl být z důvodu závažnosti zločinu neprodleně odveden do městského vězení a Gorazdova dcera předána otci. Vladislav musel využít veškerou svou autoritu, aby si směl s přítelem vyměnit alespoň pár slov.

Jaromír to i v poutech nesl statečně a když spatřil Vladislava, usmál se. „Vždycky ti přináším jen starosti, příteli.“ Pak ale zvažněl. „Postarej se o mou rodinu. Myslím, že od tamhle těch lidí jim hrozí nebezpečí. A pokus se nějak pomoci Gorazdově dceři.“

„Postarám se a pokusím.“ Vladislav se zadíval na konec chodby, kde stál v hloučku svých přátel mistr Gorazda. Mistr popravčí už nebyl bledý; naopak se nepohnutě a vyzývavě díval kapitánovi přímo do očí. — *Podcenil sem ho. Bude to tvrdej protivník.*

Gorazd si byl už zcela jist, že kapitán Vladislav je rudý jezdec Temného vládce týnského trůnu. Osvícení srdce přišlo už v okamžiku, kdy ho poprvé spatřil před radnicí. Jeho omezený lidský rozum byl sice

chvíli zmaten jeho koněm, ale stačilo setkání s koňským handlířem, aby poznal perfidní vychytralost Pána temnot. Kapitánova kobyla byla vybělujícím vránkem. Narodila se celá černá a až pak zbělala.

Teď už zbývalo se Svarohovou pomocí temného jezdce porazit. Učitel byl ve vězení, kde se mu něco hodně nepříjemného stane — brzy, jen co to něco vymyslí; dcera, zavřená o hladu ve sklepě, přijde ještě dříve k rozumu, zatímco hlavní nepřítel zůstává na svobodě mimo dosah jeho katovského meče. — *To on si myslí, že je mimo dosah. Královskéj kapitán a proti němu sprostěj kat. On ale ještě neví, že sem Svarohův syn.*

Vědomí božského původu ho posilovalo. Navzdory tomu dlouho bezvýsledně přemýšlel, jak na kapitána vyvrát. Pohnání k soudu se tentokrát použít nedalo. Soudce by si na králova pobočníka stěžít troufl. Navíc neměl žádné důkazy o jeho bezbožnosti. Nezbylo než se spolehnout na hrubou sílu.

„Milerade!“ zavolal na svého jediného holomka, který právě uklízel dole ve sklepě. Hubený muž sprostě

zaklel, ale nakonec přispěchal a postavil se před svého pána.

„Potřebuju aby se něco stalo panu kapitánovi Vladislavovi. Bydlí v domě pana učitele.“

„Co něco?“

„Nejlepší by byla sekera v hlavě.“

„Kapitánovi?“ došlo Mileradovi. „opravdickému kapitánovi. Tak do toho nejdu, šéfe.“

„Dám ti dvě kopy grošů.“

Milerad začal horečně počítat na prstech. Pak ale zakroutil hlavou. „Nejmíň za šest.“

„Tak teda šest. Za to ti pomůže i pár tvejch bejvalej kamarádů.“ Milerad se před mnoha lety urval od šibenice, na níž visel za loupežné přepadení. „Když to uděláš diskrétně, můžeš si vzít i moji dceru. S věnem a půlkou katovny.“ — *Tak zabiju dvě mouchy jednou ranou.*

Holomek tentokrát nic nepočítal ani neříkal, jen se chlípně usmál.

— *Nebude to pro ni až příliš velkej trest?... Rozhodně menší než by jí čekal v pekle. Takhle alespoň poslouží*

našemu nebeskému pánu. „Nejlepší bude, když ho dostanete živého. Já už se o zbytek postarám.“ *Už dlouho mi nedopřáli pořádnou popravu.*

Milerad se vrátil pozítří a vypadal strašlivě: kulhal, pravici měl ovázanou špinavým hadrem a ve tváři měl velkou mokvající jizvu, která ho připravila o půlku nosu.

„Takže ste ho nedostali,“ konstatoval Gorazd, když ho spatřil.

„Ne, šéfe.“ Holomek strašně huhňal a při každém druhém slově sykal bolestí. „Přepadli sbe ho v Soukedický uličce. Chlapi říkali, že tab debude bít žádnou šanci. Od ale stačil tasit a kurevsky to ubí s bečeb.“ Opatrně se dotknul jizvy a zasténal. „Ale dejhorší je ta jeho kobyla. Rost'ovi vykoplá všechdy zuby z huby a bě...“ podíval se na zkrvavělý hadr. „... ta brcha ukousla tři prsty, když seb jí chytil za opratě. A to ještě dedí to dejhorší, šéfe.“

„Někdo zazpíval?“

„De, šéfe, de. Diviš byl hdedka brtvej, a by ostatní stačili utýct.“

„Tak, co se ještě stalo?“

„Po tob, co bi to udělala, se na bě výsběšně podívala.“

„Kobyla? Výsměšně?“

„Delžu, pane. Stejdě jako ta děvka v hapejzu, když se váb nepostavil, šéfe.“

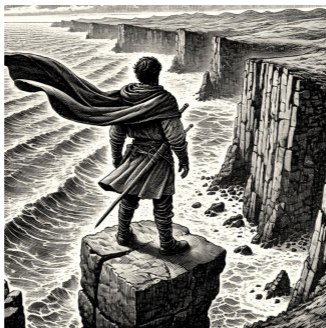
„Na to si nepamatuju.“ Gorazdova ledově chladná intonace říkala vše – přesněji řečeno, vše o neodvratném osudu jeho podřízeného.

Holomek si naštěstí jaznozřivě vzpomněl na oprátku svírající jeho hrdlo na šibenici. „Já taky de, šéfe.“ Z katova pohledu cítil, že podlézavá slova by nemusela stačit. „A báb úplbě dowej plán!“

Vladislav si zoufal. Město ho dusilo a jeho obyvatelé ho nevýslovně štváli. Nezbylo mu než vyjet z města Pobřežní branou a hnát se na Krasavici podél pobřeží k severu do míst, kde nebyli lidé, jen moře, skály a les. Tam stanul na ostrém výstupku černého útesu, o nějž se tříštil věčný příboj, a vnímal všemi smysli proměny

širého moře: jeho temné barvy, vůni chaluh a chuť soli, burácení příboje a úžasný vzor vln ztrácející se v perspektivě vzdáleného obzoru, v němž se stýkalo s mračnou hradbou ozářenou zapadajícím sluncem.

Moře a dokonce ani svobodný západní vítr nesoucí slanou tříšť nemohly z jeho hlavy vyhnat starosti a obavy. Po mnoho dnů se snažil dostat svého přítele z vězení, ale marně. Nikdo ho přímo neodmítl a všichni zdánlivě respektovali jeho autoritu královského kapitána a pobočníka krále. Avšak jedině, co získal, byly vyhybavé přísliby a opatrné stížnosti na zkostnatělost a pomalost místní justice. Kolik jen hodin strávil zbytečnými

rozhovory s místními pohlaváry, na kolik obědů a večerí se dal pozvat s nadějí, že hostitelé mají nějaký vliv v městské politice. Vypil mázy piva i vína, snědl libry krevet, ústřic a jiných mořských potvor a jediným výsledkem, nepočítáme-li žaludeční obtíže, bylo zjištění, že v celém městě nemá kromě Jaromíra žádného skutečného přítele.

Předevčírem po poledni ho přijal samotný starosta – urostlý lodář s nesnesitelně boдрým vystupováním. Ještě teď si pamatoval každé slovo z jejich rozmluvy.

— *„Jak ti můžu pomoci, kamaráde?“* zeptal se mě starosta nad mísou pikantních chobotniček po úvodních formalitách a pozvání k malému bufetu.

„Můj přítel Jaromír je ve vězení za něco, co neudělal. Rád by sem mu pomoh', aby se moh' očistit. Prozatím by bylo dobrý, kdyby ho do vynesení rozsudku propustili,“ odpověděl jsem, ačkoliv jsem si byl jist, že moc dobře ví, proč jsem přišel.

„To bude těžký, kamaráde.“ Starosta mě poplácal po rameni. Nikdy nebyl můj kamarád a nikdy se jím nestane. Na společenským žebříčku je o hezkejch pár stupínků

níže, ale strpěl jsem to, protože tu jde o přítelův život. „Prej učil děti nevážit si našich bohů a – jak se to, kurva, řekne – karíkoval je. Já sem sice v těchle věcech otevřenej novejm svěžím myšlenkám, ale sou tady lidi, který to vidí jinak.“

Tuhle vyviňovací strategii znám až moc dobře. »Já bysem vám rád pomoh', ale sou tady bohužel jiný lidi, kteří nejsou tak vstřícní jako já, ale maj na mě páky«.

„Vy ste tady ten nejdůležitější a lidi vás poslouchaj,“ zkusil jsem zahrát na starostovo sebevědomí.

„To je sice pravda, kamaráde,“ – další poplácání, po němž by mu za normálních okolností hrozilo přeražení alespoň jedné ruky – „ale ne všichni mi to přejou. A třebaže sou to svině, tak s nima musím v zájmu našeho města spolupracovat. Kdybysem vystoupil ve prospěch tvýho přítele, tak toho zneužijou a za pomoci místní lůzy provedou převrat.“

Zkusil jsem jinej přístup, využívaje informací, které jsem získal ráno na radnici. „Dozvěděl sem, že mýho přítele můžou propustit na záruku.“

Starosta zbystřil a přestal kamarádíčkovat. „To je

pravda, aspoň do tý doby, než ho odsouděj. Takže, co vám brání? Nevěříte snad, že ho nakonec osvobodí?³“

„Vím, že je nevinnej. Ale peněžní záruka je dvacet kop grošů a tolik hotovosti nemám. A úpis od mě nestačí.“
Ten úředníček, co sem to s ním ráno projednával mi na rovinu řek’, že by sem musel bejt důvěryhodnej movitej občan nebo kupec. »Jako zadluženéj kapitán si můžete svým úpisem leda tak vytrít prdel,« sdělil mi nerozpa-kuje se použít ostřejšího slova.

„Snad nečekáte, že vám na tu kauci přispěju. Jak už sem říkal, na městský radě i na soudě maj silný slovo lidi, který maj jiný názory než já. A navíc, občani by to mohli chápat tak, že sem to dal z obecního.“

Rozhlédl jsem se po přepychovém obydlí pana starosty a ačkoliv neznám místní poměry, značně by mě překvapilo, kdyby alespoň část domu nebyla financována z obecních peněz. Třeba ten bronzovej šestiramennej lustr nebo ten velkej nástěnněj koberec s kvetoucíma jabloněma Avalonie, napadlo mě.

3. ve venetském právu peněžní záruka propadala i v případě odsouzení obžalovaného

„Nedovolil bych si vás o takovou věc žádat, pane starosto. Víím, jak dovedou bejt občani háklivý ve věci zpronevěry obecních peněz. Před rokem sem zasahoval v Brodě, kde se »spořádání« občani rozhodli svý radní utopit v řece jako kořata.“ Starostovi v krku zaskočila chobotnička a začal se dusit. Rozhodl jsme se mu »kamarádsky« pomoct. Udeřil jsem ho tak silně do zad, až malý hlavonožec vystřelil na svůj první a zároveň i poslední let a zasáhl rozjívené jednorožče umně skryté v houšti jabloňových kmenů. Starosta zasakroval, napil se a já jsem, když jsem se nedočkal poděkování, pokračoval: „Řekli mi, že jako záruka by stačilo i čestný prohlášení dvanácti váženejch občanů. A kdo je vážnější než vy, pane starosto, a vaši vzácní přátelé v městský radě? A pokud panu učiteli po těch patnácti letech, co učí vaše děti, nevěříte, tak se můžete odvolat na mou čest. Čest královskýho kapitána a korouhevního pána na Ostroměři.“

Starosta se zamyslel, neboť si náhle nebyl jist, co mu přinese větší prospěch.

„A můžete se nám za pana učitele zaručit písemně, kapitáne?“

„Samozřejmě, pane starosto.“

„Pak pro něj můžem něco udělat... možná.“

— Od té doby pro něj nehnul ani prstem a nejspíš ani nehne, vrátil se Vladislav zpět do reality. Navíc je tak zbabělej, že to ani nepřizná.

Vítr mezitím nabyl sebevědomí vichřice. Navzdory tomu Vladislav do široka rozepjal ruce a vzdoroval silným poryvům sotva se drže na útesu. Poté začal neartikulovaně řvát tak silně, jak mu to jen dovolovaly jeho plíce i hlasivky. Intenzívně prožíval své tělo i svět, do nichž se zrodil a v nichž mu bylo dopřáno žít. Jen to a nic víc. Chtěl v tom stavu setrvat navěky, ale po chvíli se mu vrátil chladný rozum a s ním podivná touha vrátit se zpět do lidské společnosti.

Bouře už dávno polevila a nízká oblačnost hnaná větrem se ztrácela v houstnoucím soumraku, když Vladislav stanul před Pobřežní branou. Bylo už dávno po západu slunce a městské zvony odbily první noční,

přesto neměl obavy, že ho do města nevpustí. Tentokrát to však trvalo skoro čtvrt hodiny – o deset minut déle než byl ochoten tolerovat.

Neodpustil se proto pár ostřejších slov a když konečně vjel do města, pobídl Krasavici ke spěchu. Ta nozdrami hluboce nasála hutný městský vzduch a tryskem se rozběhla po Druhé severní. Z nadhledu koňského hřbetu se kapitán rozhlížel po ztemnělé ulici jen chabě osvětlené žlutavými plamínky nemnoha lamp. Na chvíli se mu zezdálo, že se ulicí mihly nezřetelné stíny, ale dříve než jim stačil věnovat pozornost, byl nucen řešit závažnější problém.

Bílá kobylka na necelém sáhu zastavila, smýkáje kopyty dlažbu kočičích hlav, a on setrvačností pokračoval v přímočarém pohybu. Zdánlivá síla ho sice donutila opustit sedlo, před neřízeným střemhlavým letem ho nicméně zachránilo pevné sevření opratí. Navzdory tomu se nakonec setkal s matičkou zemí.

Jen zázrakem to skončilo sedřenou kůží na levé dlani a pochroumaným pravým kolenem. I přes pulsující bolest se mu podařilo vstát. Rozhlédl se kolem a pak se

s otázkou a mírnou výčitkou v očích obrátil ke Krasavici. Nenadával ani nesakroval, protože by to bylo zbytečné. Kobylka to rozhodně neudělala schválně. Měl ji rád a ona, jak byl skálopevně přesvědčen, ten cit opětovala. Navíc to bylo inteligentní a rozumné zvíře.

Navíc se tvářila omluvně a zúčastněně a pokyvovala hlavou ve snaze ho na něco upozornit. Na něco, co bylo někde před ní.

Znovu se rozhlédl, tentokrát pečlivěji, neboť prvotní otřes už pominul, nic zvláštního ale nezpozoroval.

Krasavice se začala vzpínat, jako by chtěla dosáhnout na něco vysoko nad její hlavou.

Podíval se vzhůru směrem jejího čenichu a tak zahlédl sotva znatelný odlesk od čehosi nataženého nad ulicí ve výši necelého půldruha sáhu.

„Kterej debil?!“ ulevil svému rozhořčení. Lana, šňůry i provazy natažené přes ulici patřily ke koloritu venetských měst, ale ve většině případů visely o poznání výše, či byly alespoň nepřehlédnutelně označeny.
— *Ještě ránu tu nic takového nebylo.*

Pomalů pozvedl téměř zdravou pravici. Bylo to výše než čekal, takže si musel stoupnout na špičky.

„A sakra!“ Bylo to ostře kovové. — *Drát! A festovní. Ten by mi asi ufik' hlavu.*

Ulice byla liduprázdná. Stíny dávno zmizely a nejspíš už nemělo smysl je stíhat. — *Co ale s tím drátem? Moh' by ještě někoho zranit.*

Z První zemské se vynořila noční hlídka dvou mužů. Vyšší z nich měl na hlavě klobouk místní noční stráže a u pasu dlouhý meč. Vladislav ho snadno poznal, neboť s ním měl před pár dny dlouhý rozhovor poté, co ho v úzké uličce přepadla čtveřice pobudů.

Mladý, sotva pětadvacetiletý desátník byl v onom nepřijemném inteligenčním rozpětí, kdy na jedné straně rozpoznal sarkasmus a nefungovala na něj argumenty typu »já jsem královský kapitán a co jsi ty«, na straně druhé mu chyběl dostatečný nadhled, nezbytný pro rozplétání složitého přediva mezilidských vztahů. Vladislav ho sice nakonec přesvědčil, že nemá zájem pobíjet grázlíky na potkání, přesto pojal podezření, že

svobodník stále zvažuje možnost, že pouliční souboje jsou mu zábavou a povyražením.

„Dobrý den, pane kapitáne,“ zahlaholil desátník hned, jak se spatřili. „Rád vás vidím. Další mrtvej grázl, kterej se náhodou potkal s vaším mečem?“

„Nápodobně.“ Vladislav se rozhodl otestovat desátníkovu citlivost na sarkasmus. „Tentokrát jsem se udržel, desátníku. Ale zjistil sem, že ve vašem rajónu visej proklatě nízko dráty. Tenhleten...“ ukázal nad svou hlavu, „mi málem srazil hlavu.“

Desátník vzhlédl a když nic nespatrił, opatrně pozvedl ruku. K drátu mu chyběla víc než píd'.

„Tak snad někdy příště, pane kapitáne. Ten drát ale nikde nevidím. Netrpíte náhodou stihomamem?“

Vladislav zaskřípěl zuby, ale ovládl se. „Stačilo by, kdybyste byl vyrost' o pár palců výš, desátníku. Ať to zkusí ten váš stín s tou svou halapartnou.“

Desátník dal svému soudruhovi gestem rozkaz, ten pozvedl svůj dřevec a ležérně s ním zakomíhal. V nejvyšším bodě dráhy čepel kovově zaskřípěla.

Desátník pobledl a nebylo to jen důsledkem nepřijemně mrazivého zvuku. „Která kurva...?!“

„Mluvíte mi z duše, ochránče veřejného pořádku. Co s tím uděláte?“

„Podívám se na to, záštito krále.“ Bořivoj převzal halapartnu a s její pomocí našel místo, kde byl drát upevněn na fasádě roubeného třípatrového domu. Pak se otočil ke svému podřízenému: „Sežeň mi někde žebřík, Jardo.“

Oslovený odspěchal a desátník se obrátil k hromadě starých hadrů, jež zaujímala malý výklenek tak tři sáhy od Krasavice. „Samovíte, neviděls tady někoho?“

Hadry se zavlnily a z malé škvírky mezi dvěma záhyby vykouklo oko – velké s modrou duhovkou.

„Á, pan strážník Bořivoj.“ Hadry se přeskupily do podoby zanedbaného muže, který se překvapivě hbitě vydrápal na nohy. „Viděl, pane. Dva maníky. Něco dělaly na tom velkém domě. Zatloukaly hřeby a tak. Myslel sem, že něco tam vopravujou.“ Muž pohlédl na Vladislava, který stál opodál. „Chvilku předtím, než tady pan oficír předvedl ten držkopád ze svýho oře.“

„Ten oficír je váženěj královskéj kapitán, Samovíte. Nepoznals ty muže?“

Žebrák zakroutil hlavou. „Ne, pane Bořivoji. Měli zakrytý obličej.“

„A něčeho jinýho – zvláštního – sis na nich nevším’?“
Jeden, ten vyšší, kulhal a měl něco s rukou. Měl ji ovázanou nějakým hadrem a furt si pro sebe něco hlasitě mumlal. Něco o svinský kobyle a řezníkovi. Ten druhej na tom nebyl o moc líp, ale obě ruce měl zdravý.“

Desátník pohlédl na Vladislava, nic ale neříkal. Nejspíš přemýšlel, o čemž by svědčily pohybující se rty.

Myslím, že mám podezřelýho, pane kapitáne,“ prohlásil po necelé minutě. „Včera jsem viděl katova holomka. Má levou ruku ovázanou a kulhá. A k tomu ho někdo nepěkně zřídil na tváři.“ Desátníkův pohled se stočil k jílci kapitánova meče.

„Jednoho z těch grázlů sem sekl po tváři a Krasavice ho kousla. Jak už sem vám ale říkal, do tváře sem tomu chlapovi neviděl. Ten holomek se ale mohl zranit i jinak.“

„Na zatčení to asi stačit nebude,“ přiznal Bořivoj.

„Napadla mě taková zvláštní myšlenka, desátníku. Ten chlap, co narafičil ten drát, musel mít v oku mou vejšku. A...“ Vladislav čekal na reakci.

„A kati a jejich holomci, maj v tomhleto směru svý zkušenosti.“ Mladší kolega ho nezklamal. „Pro ně jsou lidský těla pracovní nástroj... Ačkoliv... moh' by to bejt i děsně vybuzenej krejčí.“

Rozhovor šarží, jimž nejenže cukaly koutky úst, ale chvěly se i konečky oficírských knírů, přerušil příchod schváčeného svobodníka. Chopil se své zbraně a zameldoval: „Pa'e, žádněj žebřík sem nenašel. Na noc je vsecky uklidili.“ Když už se vrátil s prázdnou, tak mu nezbyvalo než se spolu se svou halapartnou tvářit maximálně vstřícně.

„Dej si pohov, Jaroslave. Nějaký stopy už máme. Strhni ale ten drát, ať nikomu neublíží.“

Desátník začínal být Vladislavovi docela sympatický. Ten si mezitím začal prohledávat kapsy. Z jedné vylovil měďák a podal ho žebrákovi. „Děkuju ti, Samovíte. Dej si pivko. Na moje zdraví.“

Samovít z hadrů setřásl breberky a minci pevně sevřel v levici. „Na vaše zdraví, pane strážníku. Na vaše zdraví a dlouhý život.“

— *Má jen málo zkušeností, protože je ještě mladej, pomyslel si Vladislav. To ale není nemoc. Rozhodně ho z ní rychle vylécej. Dřív než mu to bude milý.*

Půlnoc Gorazda zastihl v Hostěrazi, chudém předměstí mezi mořem a útesem Táhliny na jih od města. Mezi jednoduchými sruby a boudami vynikal dům, který se snažil tvářit jako chatrč, ačkoliv by si zkušené oko snadno všimlo, že je postaven z nejlepšího dřeva a

úspěšně skrývá nádherné dřevořezby. Mistr popravčí si všiml jen toho, že dům je patrový a zaujímá celou jednu stranu ulice.

Luxusní chatrč byla po staletí příbytkem místní čarodějnice a také cílem jeho noční cesty.

Městské a vesnické čarodějnice nebyly ve většině případů ničím jiným než bylinkářkami či hadačkami s dobrým marketingem. Kamenohradištská čarodějnice byla ale výjimkou. Mezi obyvateli města se proslýchalo, že je to opravdová čarodějka, která se do role dobrosrdečné ježibaby vtělila v době honů na čaroděje na konci válek. Výzdoba přijímacího salónu tomu ale nenasvědčovala. Všude visely trsy sušených bylin a ze skleněných baněk pomrkávali v lihu naložení plazi a jiná havěť. Pod vyřezávaným stropem byli zavěšeni vypreparovaní netopýři a něco, co vypadalo jako nedomrlé dráče.

„Vítám vás, mistře popravčí“ přivítala ho čarodějnici u otevřeného ohně s podivnými purpurovými plameny. „Už jsem si myslela, že ke mě nikdy nezavítáte.“

Ježibaba byla docela pohledná byt' postarší žena s neupravenými vlasy a šmouhami popelu v tváři.

— *Nikdy bysem k tobě nezavítal, stará babice, ale pro záchranu světa musí člověk i něco obětovat.*

„Bolí vás něco? Nebo se vám snad nepostavil?“ čarodějnice stručně shrnula nejčastější požadavky mužských návštěvníků.

— *Já toho holomka nakonec přece jen zabiju.* „Ne, paní čarodějko.“ Rozhodl se hned přijít k věci. „Zlo přišlo do našeho města a já ho musím zastavit. A vy mi musíte pomoci.“

„Jaký zlo, panáčku?“

„Kapitán Vladislav, co přijel z Tejna...“ — ... a ta jeho čertovská kobyla. „Rozvrací tady starý dobrý pořádky a rouhá se bohům.“

„Božítku, tak mu připravíme něco, z čeho se ten kapitánek podělá z podoby.“

„Potřeboval by sem něco účinnějšího. Něco, co by mezi něj a svět, kterej se chystá zprznit, vrazilo nejmíň půl sáhu čerstvě vykopaný hlíny.“

„Nezabím lidi, panáčku,“ řekla čarodějnice. „Ale můžu vám pomoci. Vydám vám ho do rukou a vy si s ním můžete udělat, co se vám jen zamane.“

„To není špatnej nápad.“ Gorazd se zasn timer představě kapitána ve své dílně, jak říkal domácí mučírně.

„Ale nebude to zadarmo.“

„Můžu vám nabídnout oprátky viselců a taky jejich oblečení.“ Kat tím sice ohrožoval nezanedbatelný zdroj svých příjmů, ale pro záchranu světa byl ochoten obětovat i mnohem více. „Můžu dokonce nabídnout i jejich semeno, to prej má zvlášť kouzelnou moc.“ Malou lahvičku toho, co vyprodukoval vlastními silami samohonem, prodával důvěřivým paničkám za čtvrt

kopy grošů. — *Jí bysem ale pro jistotu poskytl' originální zboží.*

Čarodějnice se zasmála. „Myslela jsem si, že jste profesionál a vy zatím věříte babským pověrám, mistře málodobry. Co jiného mi můžete nabídnout?“

— *Vypadá hrozně, ale figuru nemá špatnou. Kozy má větší než ta moje. Proč nezkusit spojit příjemný s užitečným.* „Kvalitní sex?“ navrhl.

Čarodějka se nyní tvářila smrtelně vážně. „Vzrušující soulož s katem? Na některé ženské to možná platí. Já mám ale vyšší cíle a hlavně větší možnosti.“ Její chladný hlas byl horší než posměch. „Vidím, že musím omezit vaši nespoutanou kreativitu a poradit vám. Doporučovala bych platbu raženým stříbrem.“

„Kolik?“

„Je to hodně náročné a taky nebezpečné. Nechtěla by sem skončit ve vašich rukou, nebo spíš v rukou vašeho nástupce... Deset kop.“

— *Deset kop? Stojí mi za to záchrana světa? Jsou tu i další bratři a ti ho jistě zastaví. Já už pro to udělal dost.* Zavrtěl hlavou.

„Tak teda osm, ale níž už nepůjdu.“

— *Osm? Za tu záchranu mě ale určitě přijmou do vnitřního kruhu. Možná se stanu i hlavou společenstva. Přikývl.*

„Připravím vám kouzelný věneček z černobýlu. Když si ho nějaká osoba vezme na hlavu, tak vás poslechne na slovo. Půjde s vámi i kdybyste šel do plamenů pekelných.“

„A co když to nebude fungovat?“

„Můžete si to ověřit na jiné osobě. Ale nevydrží to věčně. Po necelém týdnu celé to kouzlo vyprchá.“

Fungovalo to! Opravdu to fungovalo. Manželka s ním šla do postele, ačkoliv ho od chvíle, kdy dceru zavřel do sklepa, odmítala. Dokonce slíbila, že už jí nebude potajmu přinášet jídlo. Fungoval i u holomka, který bez jakýchkoliv řečí i s obvázanou rukou vyvezl žumpu a nechal si před notářem snížit služné na polovinu. — *Ted' jen dostat ten věneček na tu ryšavou kebuli.*

Bylo to těžší než čekal. Nejdříve se pokusil hodit ho ze střechy na projíždějícího kapitána, ale samozřejmě

se netrefil. Navíc se pak musel o věnec poprat s velkým psem, který se ho zmocnil a vystlal si jím svou boudu. Vyhrál, ale pes se mu nepěkně podepsal na obou stehnech.

Pomohla jen náhoda a duchapřítomnost. Vladislav byl pozván na slavnostní večeři zlatnického cechu, která se konala ve velkém zahradním altánu uprostřed libosadu na pravém břehu Vrany, a kupodivu neodmítl. Gorazd pozván nebyl, ale držel se poblíž, skrýváje se v hustém křoví.

Po večeři kapitán vyšel z altánu a posadil se u vodotrysku a smutně pozoroval proudící vodu. Na hlavě měl našikmo svou slavnostní přilbu a zdálo se, že buď přemýšlí nebo dříme.

Gorozd přivolal kloučka, který běžel kolem, neznaje ještě kata ani další nebezpečí světa. „Dej ten věnec tamhletomu pánovi. A řekni mu, ať si ho nasadí na hlavu.“

Chlapec chvíli váhal, ale pak řekl: „Pomůže mu, aby nebyl tak smutnej?“

„To víš, že pomůže. Pak už nebude mít čas ani náladu bejt smutnej.“

Dítě se rozběhlo ke kapitánovi. Ten věneček převzal a bezmyšlenkově si ho zavěsil na přílbu. A začaly se dít věci. Černý chochol zdobící přílbu se vztyčil jako ocas jezevce při chrutí a roztáhl do nevídané šíře⁴. Z jeho konců vylétávaly modravé jiskérky, které se uzemňovaly na konečcích řebříčku, jenž byl do věnce umně vpleten.

Kapitán tomu nevěnoval pozornost, ale chlapec se zděšeným křikem utekl. Gorazd neměl k útěku daleko, ale rozhodl se vyzkoušet, zda věnec i přes jiskrový ohňostroj přece jen funguje. Zaměřil pozornost na jeho auru, ale namísto očekávaného efektu padl bezhlasně na zem a ztratil vědomí.

Probudil se, až když mu tvář olízl hrubý koňský jazyk. Otevřel oči a z bezprostřední blízkosti spatřil bílou koňskou hlavu, jejíž oko ho bedlivě pozorovalo. A v tom oku byl skutečně výsměch, či dokonce výraz

4. Venetové měli v mnoha případech zcela zkreslené představy o sexuálním chování zvířat

intelektuální nadřazenosti. Zcela zřetelně cítil, že to není jen pouhý pohled, ale prostředníček vztyčený celému lidstvu a všeobecnému samectvu.

Vysoko nad koňskou hlavou spatřil prostovlasého jezdce. I kapitán se na něj díval, ale jeho výraz nešel tak snadno přechít. Gorazd se rozhodl, že se pro jistotu pomodlí ke svému bohu, neboť nyní byl snadným cílem. Vladislav však pobídl svou kobytku, ta mistra popravčího elegantně přeskočila a zmizela i se svým jezdcem v temnotě libosadu.

Gorazd opatrně vstal a pokusil se najít věneček. U vodotrysku však našel jen zdupanou travu, zčernalé zbytky lístků plovoucí ve vodě a nevábny pozdrav od Krasavice.

Květoslava se střeďečního rána vydala na zelný trh nakoupit nějakou zeleninu. Šla sama, neboť odmítla doprovod kapitána Vladislava. Jaromír mu sice nejspíš bezmezně důvěřoval, ale ona se rozhodla zůstat rezervovaná. Byl to šlechtic a podle toho se i choval. Když přišel s tou zprávou, snažil se jí sice utěšit, ale jeho slova byla spíše chladná a od té doby s ní už

téměř nepromluvil. Nezasáhl, když si biřici přišli pro Gorazdovu dceru, a především nic neudělal pro jejího Jaromíra. Jen nejasně tušila, za co ho odsoudili, ale byla si jistá, že je to pouze jeden velký omyl. — *Takovému velkému pánovi by přece stačilo říct, že za ním stojí a oni by ho hned propustili. Nosí meč a přesto nic neudělá s tím strašným člověkem, co přivedl mého muže do vězení. Namísto toho chodí na návštěvy a cpe se tam. Sama jsem viděla, jak si povoluje pásek o díрку.*

Paní učitelová zamířila na náměstí. — *Je to králův po-bočník a přesto myslí jen na jídlo.* Byl všední den a na ulicích potkala jen pár chodců. Většinu z nich znala, ale mnozí ji nepozdravil a když je pozdravila ona, tvářili se, že ji nevidí.

Na trhu bylo hodně žen a většina se chovala podobně. Květoslavě se navíc zdálo, že se jí snaží vyhýbat. Zatímco všude v okolí byla hlava na hlavě, v jejím okolí se vytvářel volnější prostor a přesouval se tam, kam zamířily její kroky. Několik žen v její blízkosti od ní odvrátilo zrak, zatímco mezi těmi vzdálenějšími si všimla několika namířených prstů a zírajících očí.

Když u své oblíbené zelinářky vybírala pórek, zaslechla kradmý rozhovor z vedlejšího stánku.

„To je žena toho chlapa, co chtěl začarovat všechny zdejší děti. Prej by jim hrál na píšťalu, pak je vyved’ z města a nakonec utopil v moři.“

„Já sem zase slyšela, že je nutí kreslit sprostý obrázky.“

„Ty, co si minulej tejden koupila Božka?“

„Právě takový.“

„Taková fuchtle, žena usvědčenýho kriminálníka, a přesto se nebojí jít mezi slušný lidi.“

Květoslava se snažila tvářit, že nic neslyší, zaplatila a vydala se k domovu, ačkoliv plánovala koupit ještě

květák a mrkev. — *Jsou to jen vesnické drbny*, utěšovala se.

Když mījela stánek s vejci, zaslechla další hlas, který nejspíš neměla slyšet. Tentokrát ho poznala, neboť ho mnohokrát slyšela na čajových dýcháncích, které každou středu večer pořádala pro své přítelkyně.

„Vidíš ji?“ říkal. „Ona snad nemá ani trochu studu.“

„Ona přece za toho svýho nemůže,“ reagoval jiný ještě známější.

„Nemůže? Nejspíš za tím vším stojí ona. Nejdříve se zbavila svýho manžílka a pak si omotala kolem prstu toho fešnýho kapitána z Týna. Nevidíš, jak si ho vykrmuje.“

„Fakticky? Jak to víš?“

„Říkala to Anča. Ani se od ní nehne a v noci slyšela, jak si spolu užívaj.“

„To bysem od ní teda nečekala, mrchy. To mi holky z naší ulice snad ani neuvěřej. Hezkej statnej chlap na koni a ještě k tomu s korouhví. Kde ho vyhrabala?“

Květoslava nasucho polkla a snažila se dále nerudnout. Začalo jí docházet, že to nebyl pouhý omyl a

že všichni její přátelé nejsou na její straně. — *A křivdila jsem panu Vladislavovi. Není chladný ani bezcitný. Prostě jen není tak naivní jako já.*

Vladislav tušil, kdo stojí za přepadením v úzké uličce, napjatým drátem i do ruda rozžhavenou přilbou, kterou musel zchladit ve vodní nádržce. Vždyť v tom posledním případě našla Krasavice bezvládného kata jen pár sáhů opodál. Mohl ho sice snadno zabít, ale věděl, že by to nikomu ani ničemu neprospělo. Neměl proti němu žádné skutečné důkazy a Jaromír byl stále ve vězení. O Gorazdově dceři nevěděl nic, ale tušil, že bude někde v katovně.

Učitelova žena mu připravila snídani, ale nechala ho s jeho černými myšlenkami o samotě. Pomalu ukusoval topinku se sýrem a přemýšlel. — *Rozhodně po mě jde. Ale proč?... Možná mu stojím v cestě v tom jeho tažení proti Jaromírovi. Musí ale dobře vědět, že tady nic nez můžu. Byl přece na soudu a navíc se k němu muselo donést, jak se mnou páni radní vyjebávají ... Když mě zabije, může si jen pohoršit.*

Napil se horkého mátového čaje. — *Ale jde po mě jako slípka po soplu. Toho musím využít. Možná ho vyprovokuju k něčemu, co odhalí nějakou jeho slabinu. Nebo alespoň zjistím, proč to dělá.*

Znovu se zakousl do topinky. — *Ten roztopenej sejr je výtečnej... Mám se snad promenádovat před katovnou? Ne, to nejspíš nepomůže. Musím se poohlídnout po těch jeho svědcích. To by ho mohlo trochu vyvíst z rovnováhy.* Z chodby se ozvaly tiché kroky. — *Květa se už vrátila z toho nákupu.* Kroky mířily ke schodišti.

„Paní Květoslavo!“

Kroky utichly, chvíli váhaly, pak se ale vrátily se a paní Květa vstoupila do kuchyně. V ruce držela velký košík, v němž se zcela ztrácely dva pórky.

— *Je taková slabá a zranitelná... Ale žádného jiného přítele tady nemám.* „Ta snídaně byla výborná. Děkuju vám za ní. Ale zavolal sem vás, má paní, pro něco jinýho. Potřebuju pomoct. Znáte ty lidi, který svědčili proti vašemu muži? Pana soukeníka a pana sedláře? Jejich děti přece Jaromír učí.“

„Znám je, pane Vladislave.“

„Můžete mi říct, kde bydlí? Potřebuju si s nima promluvit.“

„Je to rozumné? Budou tvrdit, že jste se je snažil ovlivnit, možná i zastrašovat.“ Na chvíli se odmlčela. „Mám strach. Už teď je celé město proti mému muži. A nakonec se může obrátit i proti vám.“

— *Není hloupá.* „To máte nejspíš pravdu, má paní. Ale cítím, že času není nazbyt.“

„Půjdu tam s váma. Zním dobře jejich děti.“

„Není to úplně bezpečný. Bude lepší, když zůstanete doma a budete hlídat ty své.“

„O děti se postará sousedka. I já totiž cítím, že nemáme příliš mnoho času.“

„Tak dobrá. Pojďte se mnou... Ne, vy nepůjdet, vy pojedete na Krasavici. Umíte jezdit na koni?“

„Jsem dcera sedláka, který chová ty nejlepší koně v Záhoří, pane kapitáne.“ Poprvé se Vladislavovi podívala zpříma do očí.

— *Ona je možná útlá, ale není slabá,* pomyslel si, když viděl její tmavé živé oči. *Proč sem si nevším', že nikdy nepláčou? Proč sem se s ní, ksakru, neporadil dřív?*

Rozhovor se soukeníkem nepřinesl nic nového, nepočítá-li se zjištění, že ten muž je o své pravdě neochvějně přesvědčen. Jeho svět byl neustále ohrožován temnými silami, které strhávaly slabé a nevědomé a sváděly je na zcestí věčného zatracení. Učitel se přidal na stranu temnot a musel být zastaven. „Je to podobný vytrhávání plevelu,“ dospěl nakonec soukeník k přirovnání.

„A s plevelem přece nikdo nemůže mít soucit,“ odušil Vladislav.

„Vidím, že si rozumíme, pane kapitáne.“

„Myslíte? Já si to rozhodně nemyslím. Sbohem, pane.“ Vladislav se otočil a nečekaje na odpověď, vyšel z domu. Tam už na něj čekala Květoslava připravená v sedle. Beze slova se vydal k domu sedláře. Hlavu měl skloněnou k zemi a starost zvýraznila první vrásky, které začínaly brázdit jeho zarostlou tvář.

„Dozvěděl jste se něco, pane Vladislave?“

„Nic, co by nám pomohlo. Spíš naopak. To není jen tvrdohlavost, to je přímo zaslepenost.“

„Jeho dcera mi řekla totéž.“

„Vy ste s ní mluvila?“

„Přinesla vodu Krasavici. Prý začal být takový před rokem.“

„A ví proč?“

„Začal docházet do nějakého zbožného společenství.“

„Víš o tom společenství něco víc?“

„Nejspíš ano, ale neřekla mi to.“

„Zkuste se na to zeptat i dětí pana sedláře. Jistě vás taky znaj. Třeba vám řeknou víc.“

Krasavice, vedená Květoslavou, zamířila k velkému domu, jenž stál jen kousek od náměstí.

„Zkusím, pane Vladislave.“

Ve dvoře je přivítal Vojtěch, patnáctiletý kluk a příležitostný amatérský malíř. Kapitána poslal po dřevěném schodišti do salónku, kde své hosty přijímal jeho otec, mistr sedlářského cechu a radní města. Vladislav se na posledním schodě otočil a spatřil Vojtěcha, jak hladí Krasavici a hovoří s paní učitelovou. — *Jdu tam nejspíš zbytečně, uvědomil si. Naše naděje leží jinde, přiznal si.*

Rozhovor se sedlářem byl sice poněkud odlišný a podstatně delší, ale i nyní měl pocit, že mluví s mužem žijícím v jiném světě. Ten sedlářův byl jen krok od dokonalé obce plné všeobecné lásky. U některých pomýlených však ta všeobecná láska nastupovala příliš pomalu. I oni však měli naději, museli si jen uvědomit, že nemohou setrvávat na té nesprávné straně.

„Pan učitel je jistě v jádru dobrý člověk a my jsme mu teď dali šanci, aby si to uvědomil,“ řekl v závěru jejich rozhovoru sedlář.

„Tím, že ste ho odsoudili k nuceněm pracem v pevnosti?“ podivil se Vladislav. „Málokdo tam přežije víc než pět let.“

„Láska vychází z dobré práce, pane kapitáne. Ta práce ale musí být pro dobro společnosti a taky pro našeho otce.“

„Otce?“

„Boha Svaroha, kapitáne. On je láska.“

Na to Vladislav neřekl už nic, jen se rozloučil a sešel do dvora. Květoslava byla opět připravena k odjezdu, ale oba mlčeli do doby než se dostali z doslechu.

„Co ste se dozvěděla?“ zeptal se jí.

„Říkají si Synové Svarohovi. A vím, kde sídlí.“

„Zkusíme ty syny lásky navštívit. Dřív než ta jejich láska přivede další lidi do neštěstí.“

Svarohův chrámek byl sevřen dvěma skladišti neda-leko přístavu. Z vnějšku to byla nízká budova s oškli-vou střechou, bez oken a s jediným vchodem, který se podobal spíše vratům do stodoly.

Vladislav na ta vrata zabušil svou pěstí, ale dlouho se nic nedělo. „Je tam někdo? Potřebuju si s někým pohovořit.“

Už to pomalu vzdával, když se zevnitř ozvaly kroky a dveře se pootevřely. V nich stál malý muž s čistě oho-lenou tváří a v pytlovitém hábitu. „Co vás k nám při-vádí, pane?“

„Rád bych si s váma promluvil.“

„Se zbraní?“ Muž se zadíval na zdobenou pochvu Vla-dislavova meče.

„Omluvám se.“ Odepjal pochvu a předal ji i s mečem Květoslavě.

„Nejspíš máte ještě poboční zbraň,“ ukázal muž dobrou znalost vojenské výzbroje.

„Máte pravdu, pane.“ Odepjal i krátký meč a svěřil ji rukám paní učitelové.

„A nejspíš taky dýku v holínce.“

Vladislav si povzdechl, ale sklonil se a skrytou dýku vytáhl. Pohled Květoslavy byl tentokrát víc než výmluvný. — *Vypadám teď jako nějakéj nájemnej vrah.*

„Já jsem bratr Hron. A vy jste, pokud vím, královský kapitán Vladislav.“

„To sem.“ — *Svět mě naučil bejt vždycky připravenej.*

„Zvu vás do našeho útočiště, kapitáne. Paní učitelová bude muset zůstat venku, protože zákony našeho posvátného řádu vylučují přítomnost žen v příbytku našeho boha.“

Květoslava opět dala pohledem najevo, co si o takovém řádu myslí, nepromluvila však a dokonce přikývla.

Vladislav vstoupil a udiveně se rozhlédl. Omšelá stola se uvnitř proměnila ve skutečný chrám. Kamenné sloupky nesly nízkou, ale krásně provedenou klenbu a

prostor mezi nimi vyplnily obrazy nadcházejícího božího království.

„Toto je jen předsíň, pane kapitáne. Do vlastního chrámu vás bohužel nezavedu. Tam mohou jen bratři. Ale máme tu i malou zahradu.“ Hron otevřel malá dvířka a jimi vešli do malého prostoru sevřeného ze tří stran vysokými zdmi. Jen od jihu sem pronikalo sluneční světlo a udržovalo při životě desítku pečlivě zastřižených keřů a nespočet všemi barvami hrajících trvalek.

„Posadte se, pane kapitáne. A omluvte mě, že jsem vás uvedl do rozpaků před tou ženskou. Náš bůh je ale v tomhle ohledu velmi striktní.“

„Máte podezřele velký znalosti o výzbroji, pane Hrone.“ Hron se usmál a sám usedl na lavičku pod rudě kvetoucím keřem. „Taky jsem nosil dýku v holínce. Býval jsem seržantem v gardě pomořanského vévody. Před pěti lety jsem se však rozhodl věnovat celý svůj život bohu lásky. Rozmlouvám s ním a od té doby nepotřebuju žádnou zbraň.“

„Lásky? Můj přítel je kvůli tomu vašemu bohu ve vězení a hrozí mu doživotní nucený práce.“

„Tak proto jste přišel.“ Hron se nicméně nezdál překvapen. „Zdá se, že jste získal nějaké podivné představy o našem společenství, jehož jediným cílem je dobro.“

„A pro to dobro ste ochotní zničit život nevinnému člověku?“

„Nikdo není tak úplně nevinný.“ Gestem zastavil Vladislavovu podrážděnou reakci. „Ale máte pravdu, cesta k dobru musí být dlážděna pouze skutky lásky.“

„Jeden z vašich bratří pana učitele označil za plevel, kterej se musí vytrhnout i s kořenama.“

„Někteří moji bratři, ještě úplně nechápou obraznost některých podobenství našich dávných proroků. Je těžké oprostít se od temnoty duše.“

„A jeden z vašich lidí se mě dokonce pokusil zabít.“
— *To by ho mohlo trochu rozhodit, zadoufal Vladislav.*

„Zabít? Jsme děti božími a život má pro nás velkou cenu, kapitáne. Určitě se mýlíte, pane kapitáne.“

„Ale někteří vaši bratři jistě využívaj i meč.“

„To ano, kapitáne. Pokud jsou ještě novici, tak jim nebráníme vykonávat jejich povolání, ačkoliv v něm mohou být nuceni zabíjet, stejně jako vy. Nikomu neuzavíráme cestu k ráji. Věříme ale, že postupně zjistí, že skuteční synové boží nemohou zabíjet, být na rozkaz. I já jsem k tomu došel, a věřím, že i vy si to uvědomíte. Nechcete se k nám připojit, pane kapitáne?“

„Ne, nechci.“ Nikdy neměl v lásce lidi, kteří se oháněli božskou inspirací. A ještě míň ty, kteří na bohy přenášeli odpovědnost za své činy.

„Škoda, ještě ale můžete změnit názor.“

„Vy si opravdu myslíte, že ste synové Svarohovi?“

„Samozřejmě. Ale nepředstavujte si to moc tělesně, kapitáne. Bohové nepotřebují tělesný styk, aby zrodili nový život; jim stačí jen oplodňující duch. A navíc všichni jsme přece syny Svarohovými. I vy. Vy si to ale na rozdíl ode mne a mých bratří zatím ještě neuvědomujete.“

„A ženy? Ty jsou také dětmi božími?“

Hron se poprvé zamračil. „Co vás nemá, kapitáne. Ženy jsou jen nádobami hříchů a zploditelkami našich těl.“

— *Nějaká taková »nádoaba« a »zploditelka« ti dala v bolestech život. Naštěstí nemohla tušit, co z tebe vyroste.*

Gorazd se probudil uprostřed noci zbrocen studeným potem. Opět se mu zdálo o Vladislavovi. Teď když boj s temným poslem zůstal na něm, cítil odpovědnost, která ho tížila jako balvan.

— *Zradili ho. Zradili našeho dobrého otce. Dokonce i bratr Hron zradil. Po otcově hostině mi naznačil, abysem se od kapitána držel dál. Namít' sem, že je povinností každého Svarožice bojovat se silami zla. A co mi na to řek'? Že prej to mám nechat na zkušenějších bratřech. Nikdo se mě nezastal. Nikdo!*

Mistr popravčí opustil studenou postel, kterou s ním sdílela žena a vydal se do jídelny. Tam ze stěny sňal svůj starý samostříl. Když sloužil v městské gardě, býval dobrým střelcem. — *Zasáh' jsem vrabce na čtvrt honu. To bylo ale dřív, než sem si zlomil tu haksnu.*

Teď tu však žádní vrabci nebyli. Zašel do kuchyně a přinesl pár hrnců a postavil je na parapet. Když se

postavil na konec síně, byly to tak čtyři sáhy. Nohou natáhl tětivu, vložil šipku a zamířil. Vystřelil. Prostřední hrnec se rozpadl na hromadu střepů. Šipka se ale nezastavila, proletěla okenicí a zabodla se do hoblubníku způsobujíc pozdvižení mezi jeho obyvateli.

Hluk dopadajících střepů i zděšené vrkání probudily paní domu. Rozespálá sešla do jídelny. „Co se děje, muži?“ Až pak si všimla, že v ruce drží samostříl. „Někdo se k nám snažil vlízt?“ Usilovně přemýšlela, co by asi mohl chtít v katovně, protože peníze či jiné cennosti by tu hledal marně. „Možná mě chtěl ten prasák znásilnit.“

„Můžeš bejt bez obav, ženo. Nikdo takovej tu nebyl. Jen sem se rozhod' zachránit svět.“

Další noci panu Vítězslavu probudilo sakrování ozývající se z malého dvorku katovny. Snažila se zavrtat zpátky do vyhrátých peřin, ale příval sprostých slov ji donutil najít pantofle a sejít na dvůr.

Nicméně výčitku, kterou měla na jazyku, nikdy nevyšlo. Světle blankytnou oblohu pokročilého

rozbřesku zdobily červánky a jejich světlo se odráželo v Gorazdových očích.

Vítězslava se ve svých dívčích letech toužila provdat za hrdinu – muže, který bude mstít nespravedlnosti světa. Pak si musela vzít městského kata, a její sen začal rychle blednout. Chvíli si namlouvala, že její manžel je muž ostrého meče, který stíná hlavy darebáků, ale realita byla v tomto případě nemilosrdná. Meč visel v jídelně a pokud už její muž nevěšel ubožáky, tak se jeho práce podobala spíše řezniččině.

Teď se ten sen vrátil. Její Gorazd stál v polosvětle jitřního dvora jako socha, v rukou třímal samostříl a v očích se mu zračilo pevné odhodlání. Zpod kožené čepice mu stékala krev a dodávala mu vzezření severského berserka.

Otřásla se zimou. „Je chladno, táto.“

„Vzal sem si teplý prádlo, mámo.“ Jeho hlas zněl náhle jinak. Byl to hlas muže, který zná svou cenu.

— *Nejspíš chce skutečně zachránit svět. Chránit mě a všechny ty slabý a bezmocný.* Přistoupila k němu vyhýbajíc se četným holubincům. Mlčky na ni vzhlížel.

Pozvedl se na špičky a ona ho políbila na zkrvavené čelo. „Nakopej je do koulí, táto!“ Nebyla si zcela jista, koho má její Gorazd nakopat, ale rozhodně to zahrnovalo všechny zlé lidi a jiné příšery.

„Nakopu, mámo. A pokud bude potřeba, tak toho hajzla zasranýho ještě dobiju.“

Naděje, kterou přineslo odhalení Synů Svarohových, uhasíнала. Vladislav si byl téměř jist, že Synové stojí za podivným chováním mistra popravčího, ale nemohl nic dokázat, stejně jako je nemohl obvinít z nějakého zločinu. Jejich podivná víra nevybočovala z mezí venetského práva a přehlížení žen, projevující se navíc jen slovy pronášenými mimo domácnosti, nebylo mezi venetskými muži žádnou výjimkou. Navíc, byť to nikdo přímo nepřiznal, svarožici obsadili klíčové úřady v některých městských ceších.

Vladislav se tak musel v zoufalství snížit k producíování před katovnou, jež se krčila pod hradbami v Přístavním předměstí nedaleko brány. Zatímco předchozího dne si všiml, že ho z oken ostražitě sledují

tváře, z nichž jedna možná patřila Gorazdovi, dnes byla katovna zcela bez života.

Cestou k dočasnému domovu se proto rozhodl zastavit se v rybářském přístavu blízko ústí řeky Vrany. V něm kotvily bárky místních rybářů, ale většina z nich vyplula na moře a tak zde byl v pozdním dopoledni téměř dokonalý klid. Zůstal v sedle své kobyly a z nadhledu, který poskytoval koňský hřbet, pozoroval klidné moře. Po chvíli sáhl do jedné z kapes a vytáhl útlou knížečku, kterou si vypůjčil v učitelově knihovně. Kniha se jmenovala »Venetské mýty, výběr z kytice našich pověstí pro muže ve zbroji« a dříve patřila mezi jeho nejoblíbenější. Mnohé z příběhů, které před dvěma sty lety zapsal hradecký kapitán Lubomír, znal téměř nazpaměť. Mezi ně ale nepatřil krátký příběh o nebeském kováři, který za těch několik let, co neměl knížku v rukou, zmizel z jeho mysli, aniž zanechal stop. Teď jej ale nalistoval a začal ho potichu číst. Po první větě ho ale přerušila Krasavice dotčeným zaržáním.

„Omluvám se ti. Ty chceš nejspíš slyšet, co si čtu.“

Krasavice to potvrdila potřesením hlavou a tak Vladislav začal znovu a tentokrát nahlas.

O nebeském kováři Svarohovi a ukování nebeských světél

V pradávných časech se vyprávěl i další příběh o zrození Slunce a Měsíce. V dlouhém boji mezi Perunem a Velesem, využíval Veles temnoty, jež tehdy na světě panovala. Svět byl sice osvětlen třpytem prvotních hvězd, jejich slabá zář však byla pohlcována výpary, jež se zvedaly z hadího těla. Nebeská vojska často zbloudila a byvši ztracena v temnotách, byla přepadána ze zálohy mocnými pluky Velesovými.

I rozhodl se Perun, co vrchní velitel, osvětliti světové bojiště, by snížil své ztráty a rozkryl slabý bod obrany zemské pevnosti. Nižádný však z duchů, již byl zrodil, nemohl vynalézt dostatečný zdroj světla. Rozzlobil se byl

Perun a metal blesky mezi své podřízené, neboť ani on sám ničeho nemohl vymyslet.

V bitvě, jež brzy následovala, padl do zajetí i kapitán nebeských vojsk Svantovít, veliký to duch a přítel kováře Svaroha, jenž koval veškerou zbroj a zbraň nebešťanů. Zasmušil se byl Svaroh a vydal se zachrániti svého milného druha. Byl to mocný bůh, ale i on zbloudil na temné zemi a byl nucen bojovat o život s divými tvory, již se tehdáž rozplemenili na souši i v pradávných mořích.

*Širou kráčel zemí křepce,
vodami řek se brodil vzdorně,
v temné sluje vcházel neshrben,
pro přítele věrně zemřít připraven.*

Po souboji se smečkou strašlivých vlků se zlomil jeho mocný meč a zemdlela ruka, jež meči vládla, a on se stáhl do týlu, kterýžto poskytoval nebeský dvůr. Tam si dlouho zoufal, přesto po trýznivém snu rozžhavil svou

výheň a vzav do rukou perlík, skul několik hvězd v šedavý kotouč, který světélkoval chabým světlem.

Kotouč přinesl Perunu otci a ten jej vsadil na nebesa. Měsíc, jak ho byl pojmenoval, však zklamal Svarohovy naděje. Byl bledý, jen o něco jasnější než nejtřpytnější z hvězd, a aby si zachoval svou záři, musel se denně koupati ve vlnách mořské pláně, jež obkružuje zemi.

„Nepřesvědčil jsi mě, můj synu,“ zhodnotil Perun ubohý výsledek. „Vidím však, že máš jisté nadání. Dávám ti proto rozkaz vykovati kotouč mnohonásobně jasnější, jehož zář by pronikla smrdutými výparry, kteréžto zahálují našeho nepřítele.“

Svaroh se rozhodl neuposlechnouti rozkazu velitelova a namísto práce bohapustě zahálal, utápěje své svědomí v nebeské medovině, oslyšev prosby četných přátel Svantovítových.

Svět by tak navždy zůstal v temnotách, nebýt Svantovítova koně. Byl to mohutný bílý hřebec, jenž miloval svého jezdce, a uměl mluvit řečí, jíž se dorozumívají nebeští bozi.

„Slyšíš to, Krasavice?“ zeptal se Vladislav své kobylinky. Ta se mezitím sama dala do klusu a zamířila podél řeky k Pobřežní bráně, nevšímajíc si stejně jako její jezdec udivených pohledů kolemjdoucích pocestných. „Škoda, že taky neumíš mluvit.“ Krasavice smutně zadržála a Vladislav začal opět číst.

„Svarohu, statný jezdče, ty jediný můžeš pomoci mému pánovi,“ řekl hřebec, když byl přibyl v kovářův nebeský příbytek.

„Rád bych mu pomohl, ale nevím, jak ukovat kotouč zářivější hvězd. Vždyť jediným kovem, jenž mohu použít je stříbro, z něhož jsou ulity hvězdy.“

„Znám kov, kterýž je zářivější stříbra,“ odpověděl kuň.

„Kde takový kov najdu?“

„V hlubinách zemských.“

„Ty ale bedlivě strážíš náš nepřítel a nedosvitne tam ni světlo hvězd.“

„Můžeš jet na mém hřbetu. Znám cestu a podsvětní temnotu můžeš zahnati světlem ohně.“

„Oheň hoří jen chvíli a pak se vše, co pozře, promění v popel.“

„S tím si snadno poradíš. Uzavři posvátný olej ve velké nádobě, vnoř do něj knot a zapal jej. Bude-li v nádobě sdostatek oleje, může hořet mnohem déle než louče a pochodně nepřátel.“

Svaroh nemohl moudrému koni odepřítí pomoc, pročez vyhotovil první lampu a když sestoupili na zem, vznítíl v ní oheň od věčného

plamene, jenž plál na jednom z mysů strmících do moře.

S rozžatou lampu vsedl na kuň a vydal se hledati vstup do podsvětí. Našel ho vysoko v horách, kde se otvírala nesmírná jeskyně dosahující samotných kořenů země. Neohroženě do ní vjel a svým mečem pobíjel všechny nepřítelovy služebníky, na něž narazili a kteříž neutekli před světlem, které vyzařovala lampa.

Klesající stále hlouběji, přijeli k průrvě, na jejímž dně žhnula rudá řeka. „To je ten kov, z něhož můžeš ukovat kotouč jasnější hvězd, milý Svarohu,“ prohlásil bělouš.

„Jak ho ale získám? Je mimo náš dosah a zdá se, že z něho vychází palčivý žár,“ namítl božský kovář široce rozkročen nad puklinou.

Vladislav měl vždy mimořádně živou představivost, která mu nyní předložila obraz boha, jehož jisté enormní partie jsou vystaveny sálajícímu horku stoupajícímu z roztaveného kovu. Nepříjemný pocit, který se dostavil, zkusil zaplašit spontánní teologickou úvahou. — *Rozmnožujou se vůbec? Rozhodně maj děti, ale asi to nedělej jako my a zvířata... Oplodňující duch? Pak se ale nikdy nemůžou vcítit do lidský lásky... A možná ani do našeho utrpení.*

Mozek se v pudu sebezáchovy zdravého rozumu rozhodl úvahu raději opustit a namísto toho pokračoval v četbě.

„Ty si s tím jistě poradíš,“ projevili svou důvěru v božstvo kůň, obdivuje zároveň odolnost Svarohových údů.

Svaroh spustil do průrvy velkou železnou putnu na provaze, ten však uhořel a putna se ve žhavé řece roztavila. Sňal proto ze svého prstu černý prsten a vhodil jej do pukliny. Prsten se rozžhavl doběla, ale zachoval si svůj tvar, plová jako bárka na hladině kovu.

„Co je to za prsten,“ podivil se hřebeč.

„Získal jsem ho jako válečnou kořist, když jsem byl zvítězil nad bojovníkem nepřítele. Zachoval jsem ho při životě, jelikož se mi poddal, a on mi za to daroval prsten i tajemství jeho výroby. Je vyroben z vlčích sazí a pálí se v peci jako hrnčířské zboží.“

Svaroh poté využil své božské zručnosti a vytvořil z vlčích sazí velkou plochou nádobu, s jejíž pomocí získal mnoho centýřů tekutého kovu. Z něho posléze vykoval velký kotouč

tenounký jako vlas. Vrhá v záři lampy nádherné odlesky, v nichž mu žádný jiný kov nemohl být soupeřem, ale sám nezářil.

„Vše zbytečno, milý oři. Leskne si více než vyleštěný kyrys, ale sám září slaběji než Měsíc,“ postěžoval si znavený kovář, když byl po usilovné práci dokončil své dílo a setřel pot z božského čela.

„Počkej, možná se rozzáří až s ním vystoupáme k nebi,“ utěšovalo ho věrné zvíře.

A opravdu tomu tak bylo. Když po mnohých strastech dosáhli ústí jeskyně, kotouč začal slabě žhnouti a jeho zář rostla každým sáhem, jímž se blížili nebesům. Již v podnebesí zářil tak oslnivě, že přilákal všechny v něm nakvartýrované bohy. A když ho s Perunovou pomocí upevnil na světovou klenbu, přezářil veškery hvězdy, zrcadlil se v bledém měsíci, vzduchu dodal modravý třpyt a na zemi zahnal veškeru temnotu.

Veles, vida, že čas jeho skrývání skončil, strašlivě vykřikl, až se otřásly základy země i nebes, ale Slunce, jak tvůrce nazval své největší dílo, nemohl srazit s nebes ani jej nezakryl dýmem požárů, které se po celé pevnině rozhořely rukama tisíců ochotných žhářů.

Ve světle nového slunce se sešikovalo celé nebeské vojsko pod neschetnými korouhvemi, které v čistém a velejemném svitu svými barvami soupeřily s vidmem duhy, jež se poprvé rozepjala nad světem. Perun svým bleskem, jenž na kratičký okamžik přezářil i slunce, dal rozkaz k pochodu. Bozi a jejich nebeští služebníci vytáhli do bitvy, která zuřila po mnoho dnů odměřovaných východy a západy slunečního kotouče. Levé křídlo bylo sice málem smeteno nočním útokem ohnivých démonů, ale poté vyšlo slunce a oslnivá záře jeho tisíce odrazů na štítech nebeské pěchoty je zahнала na útěk. Pravé křídlo

tvořené Perunovými jezdci, kteréž vedl Svaroh na přítelově koni, využilo zmatku a obchvatem vpadlo do středu pozemských šiků a rozprášilo je. Kuň vítězův posléze stanul na velkém travnatém trojvrší a Svaroh, seskočiv z něj a zabodnuv do sytě zelené trávy svou blankytnou zástavu, mocně vzkřikl: „Druzi moji i veškeré vojště světla našeho pána Peruna, radujte se! Zvítězili jsme! Vesmír již nikdy neupadne ve věčnou temnotu noci a zlo – byť zůstane nevykořeněno –, již nikdy neovládne hájemství světla.“

Zemězmij se musel se svými věrnými stáhnout do hlubin země a v rámci příměří propustiti své zajatce. Svantovít se tak mohl vrátiti ke svému koni a obejmouti se s dlouho postrádaným přítelem. Opětovné setkání oslavili hostinou, jež trvala celé týdny a na níž se vypily nesčetné sudy nebeské medoviny. Zásoby tohoto nápoje jsou totiž nevyčerpatelné

a bozi jsou po něm jen veselí a mají podivuhodné sny, neznajíce bolesti hlav ni se nechovají hůře divé zvěře.

— Ach, ti bozi... Ačkoliv ti vícehlaví z toho nejspíš měli pořádněj bolehlav. „Vidíš, můj moudrý a věrný oři. Skončilo to šťastně. Svaroh svého přítele nakonec zachránil.“ *Já ale nejsem bůh a lidé se už dávno nebojí slunce a dokonce ani bohů.* Zadíval se na oslňující kotouč, jenž se právě vyprostil zpoza oblačného příkrovu. Pověsti přirozeně nevěřil, přesto byl rád, že slunce v ní nevzniklo na rozkaz, ale skrze přátelství. Snad právě proto mu ten příběh přinesl určitou naději či alespoň odhodlání vzdorovat lidské hlouposti.

Znovu se chopil otěží a pobídl Krasavici. „Pospěšme. Oběd už bude na stole. A po obědě... Po obědě se uvidí.“

Gorazd měl štěstí. Tohle místo bylo ideální. — *Kapitánovu hlavu bude mít v tý správný vejšce, ne dál než tři*

sáhy. Navíc mu tady překážej lidi, takže určitě nepojede moc rychle.

Útočiště našel ve starém skladu s malými úzkými okénky a prázdnými policemi plnými temných pavučin, mezi nimiž se povalovalo několik knih. Gorazd se samostřílem a pobočným mečem u pasu vyhnal z jedné police pavouky i knihy, začernil si tvář sazemi, které doma vymetl z krbu, natáhl zbraň, vložil do ní ocelovou šipku a zaujal polohu ležícího střelce s výhledem na ulici.

Před chvílí odbyla druhá denní hlídka a kapitán se tu měl objevit před polednem. Pokud se tedy vrátí na oběd. Gorazd o tom ale příliš nepochyboval, protože paní učitelová byla vyhlášenou kuchařkou. — *„Trpělivost je tvá ctnost,“ říkávala mi maminka, když sem půlden bez pohybu čekal až z díry vyleze krysa, abysem si jí napích’ na klacík a opekl na ohni, a tak zahnal hlad.*

Prozatím pozoroval různé strategie žebráků, od odevzdaného čekání na slitování po aktivnější přístup často hraničící s kapsářstvím. Občas ulicí prošel oddíl strážníků, ale ti žebrákům nevěnovali pozornost

stejně jako drobným rozmíškám, pokud nekončily ničím horším než modřinou či řeznou ranou. Nevšimli si přirozeně ani skrytého střelce, který vyhlížel z temného skladu a začernil dokonce i kovový hrot šipky.

Zvony oznámily druhou hodinu druhé hlídky a kapitán se stále neobjevoval. Gorazd upřel pozornost na klučíka, který se rozhodl vykutat něco cenného zpod jednoho patníku. Málem si tak nevšiml bílé kobylky, která se náhle vynořila v pravé části jeho zúženého zorného pole. Jezdec ji právě poplácal po šíji a zastavil, aby v měšci našel pár měďáků pro jednoho z pasivnějších žebráků.

Gorazd přestal dýchat. Bylo jasné, že nemůže minout. Opatrně uvolnil pojistku a pečlivě zamířil. Vyslal střelnou modlitbu ke svému bohu: — *Svare, při mně stůj!*, a pak vypustil šipku. Myslí mu probleskl obraz tříštícího se hrnce. Nyní čekal něco podobného, jen s kostmi lbi a stříkající krví namísto střepů. Čas na chvíli zpomalil a Gorazd by dal ruku do ohně za to, že zahlédl šipku těsně předtím, než se měla zanořit do svého cíle na půl cesty mezi okem a uchem.

Čas ale nezastavíš, stejně jako vypálenou střelu. Po pár dalších zlomcích vteřiny bylo slyšet, jak se hrot šipky zabodává do zdi protilehlého domu. Gorazd ji ale neviděl, protože mu v tom bránila kapitánova hlava – neporušená bez jakéhokoliv zranění.

— *Sakra! Ten hajzl to nějakým zázrakem přežil.*

Samovít už od života čekal jen jednu jedinou věc – smrt. — *Vše, co se mohlo v mém životě posrat, se posralo*, opakoval si v duchu hodinu co hodinu svou neměnnou mantru. Zemřeli mu děti a žena, přišel o ruku, což je pro lodního tesaře těžko řešitelný handicap, vzali mu malý ale útulný dům a nakonec skončil na ulici. Tam pomalu stárl až už nepředstavoval žádnou konkurenci pro ostatní žebráky. Nechali ho proto sedávat na celkem lukrativním místě na rohu První zemské a Druhé severní.

V zeleném pondělí srpence se konal výroční trh soukeníků a krejčích a proto ulicích korzovaly zástupy měšťanů i koupěchtivých přespolních. Samovít seděl na svém nárožníku a za celé dopoledne vyžebrał jen pár okoralých kůrek a půlku měďáku. Občas se snažil

prosebně zvednout zbývající ruku, ale i to ho už vy-
silovalo.

Dvakrát a jedenkrát zazněl zvon z radnice a kolem pro-
běhl hošík a svým nožíkem zpoza kamenného patníku
vydoloval tučného černého brouka. Samovít se pro
něj pokusil sklonit, ale kluk svůj úlovek rozdrtil patou.
Samovít už neměl sílu ani na zaklení.

Někde vysoko nad hlavou mu zaržál kůň. Pozvedl
hlavu a vzhlédl do soucitných koňských očí. Na bílé
kobylce seděl ryšavý rytíř a shlížel na něj. Samovít po-
znal kapitána – dobrodince, který se u něj zastavoval
i v předchozích dnech a vždy mu dal peníz. — *Celej
stříbrnej čtvrtgroš!* V návalu naděje v sobě našel sílu
vstát a vztáhnout ruku, do níž mu vklouzla drobná
stříbrná mince. Pevně ji sevřel ve své špinavé pěstičce.
*Tenhle pán neháže měďáky na zem a pak blahosklonně
neshlíží, jak se mu červi plazej pod nohama, aby si ur-
vali malej kousek štěstí, který jim bozi nedopřáli.*

Samovít se chystal poděkovat, ale hned v zárodku
ho přerušilo slabé zadrnčení následované hvízdavým
»bžžžss«. Na zlomek okamžiku se těsně u jezdcových

rezavých licousů zaleskla kovová střela a pak se v kratičkém modravém záblesku přesunula na opačnou stranu jeho hlavy, aby následně pokračovala ve svém neviditelném letu končícím hlasitým »Trnk-zúnk«.

— *Musela mu přece proletět hlavou! A... nic!*

V žebrákově hlavě, jejíž oči mezitím sledovaly chvějící se dřík kovové střely zavrtané na dva palce do bytelného trámu, se začalo rodit temné podezření. Samovítovo povolání nevyžadovalo bystrou mysl a tak se myšlenky v jeho mozku rodily obtížně a pomalu, ale když dospěly měly pohybovou energii plovoucích ledovců schopných poslat ke dnu i nepotopitelné lodě.

— *Je to zasranej čaroděj!*

Smrtící masa ledu hrozící vyplnit celou jeho mysl a potenciálně ohrozit bližší či dokonce vzdálenější okolí se nicméně začala pozvolna telit při pohledu na jezdce i jeho koně. Jezdec byl zmatený a dva tři údery srdce nevěřicně zíral na černé saze na prstech; bílá kobylka přešla v pár vteřinách od záchvěvu děsu, přes starost o milovanou osobu až k rozhodnutí zjistit, co se vlastně děje.

Základnu ledové hory následně zcela podemlel vlažný proud logické úvahy, že ani ten nejrychlejší čaroděj není schopen vyřknout zaklínání během letu vystřelené střely. Probuzené Samovítovo vědomí však už nemohlo zůstat prázdné a nečinné. — *Zázrak! Je to boží dar člověku, kterej si ho zasloužil.* To poznání mu podlomilo kolena a on klesl k zemi. Kůň s jezdcem mezitím zmizel v jednom z průjezdů, ale on si byl náhle jist, že bohové nejsou lhostejní k utrpení lidí. *Oni ne.* Znovu se postavil na bázní třesoucí se nohy a se čtvrtákem v dlani se vydal vstříc dalšímu životu – šťastnější budoucnosti, v níž musí víc dávat než přijímat.

Gorazd nevěřícně zíral na svůj cíl a dlouhé vteřiny se nemohl pohnout. Kapitán se mezitím dotkl líce rukou a pak si prohlížel prsty. Reakce jeho kobylky byla ale o poznání pohotovější. Mistr popravčí nestačil říci ani celé »kurva« a už musel vstát, utíkat na druhou stranu skladu a dveřmi do dvora. Kůň musel proběhnout vzdáleným průjezdem, přesto tam dorazil jen o necelou čtvrtminutu později. Gorazdovi se však

mezitím podařilo vydrápat na nízkou zídku a přepadnout do vedlejšího dvora. Něco si vrazil do lýtky, ale navzdory tomu se prodral nějakým kovovým šrotem a našel otevřené dveře, které se mu navíc podařilo za sebou zavřít na masívní petlici. Byl v polovině chodby, když ke dveřím dorazil kapitán. Pár vteřin s nimi lomcoval, ale nepodařilo se mu je otevřít. On se mezitím vykulhal na ulici a vmísil se do davu. Těsně předtím se rukávem pokusil setřít saze z obličeje.

Oddechl si, ale jeho bůh či spíše nevděčný svět ho zradili i podruhé. Když ho dav vyplivl na náměstí a trochu se rozestoupil, tak se před ním zjevila kapitánova kobylka a v jejím sedle se tyčil kapitán jako nesmrtný bůh pomsty.

Vladislav střelu neviděl, ale slyšel, jak narazila do zárubně dveří a zabodla se do něj. Pocítil také lehký dotek u levého ucha. Pozvedl pravici, prsty si to místo promnul a pak se udiveně zadíval na černý mour, která mu na nich uvízl. Zmateně se rozhlédl.

Než se stačil otočit správným směrem, Krasavice odskočila a rozběhla se ulicí. Nesnažil se jí řídit a to ani

tehdy, když vběhla do temného průjezdu, úzkého tak, že kolena třel o zed'. Na poslední chvíli se sklonil k její šíji, aby o něco snížil pravděpodobnost roztržení hlavy o dveřní překlady a kovové stropní lampy.

Po pár ostrých zatáčkách vjeli na dvůr a Krasavice prudce zastavila. Těsně předtím, než započal další tvrdý pád k zemi, si všiml muže, který právě mizel za zdi. Nepoznal ho, ale všiml, si že má tvář zčernalou od sazí.

Poté, co se s námahou zvedl z dlažby a vyšvihl se na zídku, překonávaje neočekávanou bolest v kolenu, se rozhlédl a spatřil další dvorek plný haraburdí, v němž si někdo prorazil cestu k velkým zeleným dveřím. Prostředkem úzké uličky vedla krvavá stopa.

Neriskoval seskok z necelého sáhu, namísto toho opatrně slezl využívaje nemnoha uvolněných cihel. Když se dostal až ke dveřím, zjistil, že jsou zavřené. Snažil se je násilím otevřít, ale vzdorovaly. Volal, aby mu někdo otevřel, ale nikdo se neozýval. Rozhodl, že se vrátí, ale překonání zdi ho stálo více úsilí než čekal. — *Dneska*

prostě nemám štěstí, pomyslel si, když se konečně vydrápal zpátky do sedla.

Krasavice se opět sama rozběhla a po opětném překonání průjezdu zamířila po První Zemské na hlavní náměstí. „Tam ne,“ řekl jí, když si uvědomil kam míří. „Mám hlad a žemlovka už je určitě na stole. Toho chlapa už stejně nedostihnem.“

Kobylka ho ale neposlechla, Namísto toho vjela na náměstí, kde se právě konal střeďeční trh, a po pár krocích zastavila. Přímo před ní stál muž se začerněnými tvářemi. Tentokrát už ho Vladislav poznal. Příliš mu to ale nepomohlo. Zabít ho nemohl a jiné řešení se nenabízelo.

— *Copak sou všichni slepí?!* Nikdo z okolního davu kapitánovi nevěnoval pozornost. Někteří se sice otáčeli, ale jejich pohledy směřovaly na mistra popravčího. *Zlo přišlo mezi ně a oni ho nevidí.*

Ta, do samého nebe volající ignorance, ho rozpálila do ruda. Pozvedl ruku a ukázal chvějícím se prstem na Vladislava. „Třeste se, spoluobčani. Přišla mezi vás

smrt v podobě strašlivého jezdce Temného vládce.“ Z plna hrdla křičel, aby to oznámil celému světu. „Zaseje mezi vás nesvornost jako pýr, otráví vaše duše, a pak vás i vaše děti vydá peklu.“

Jeho slova se neminula účinkem. Kolem se začaly shromažďovat zástupy těch, kteří očekávali, že jim nečekané představení zpříjemní sváteční zevlování.

„Střezte se zla, které přišlo mezi vás. Zahubí ty, kteří mu podlehnou. Stokrát, tisíc a stokrát budete umírat v mukách.“

Zástup se zahustil a rozrostl. Rozšířili ho diváci opustivší představení kejklířů, neboť pekelné plameny lákaly

více než čadivý oheň loučí vyhazovaných obratně do vzduchu. Odněkud za Gorazdovými zády zazněl rozhovor. „Je fakt dobrej,“ prohlásil dívčí hlas. „Myslím, že je to náš mistr popravčí,“ poznamenala další dívka. „Před měsícem sem se byla podívat na popravě a musím přiznat, že je lepší komediant než kat.“

Gorazda zalila krutá beznaděj. — *Komediant!?* *Moh' by sem zachránit celej svět, ale ten už dávno neodvratně propad' zlu.* „Nepoznáte nepoučitelní, že mezi vás přišel strašlivej fejt! Vystřelil sem na něj, ale střela prošla jeho hlavou a nezranila ho. Zabte ho dřív než bude pozdě!“ Náhle se rozesmál: krutě a bezcitně. „Dřív než zabije on vás. Já sem sice váš kat, ale o život sem připravil jen necelý dva tucty lidí. A žádnýho ze svý vůle. On jich zabije tisíce. Bez milosti a bez milosrdenství.“

Vladislav pozorně sledoval Gorazda, který nepřítelně ryčel s černou pěnou kolem úst, a rozhodoval se, co učiní. Prozatím mlčel a snažil se odhadnout náladu rychle rostoucího obecenstva. Věděl, že stačí málo a dav se může obrátit proti němu. — *Pak by mě*

nezachránil meč a dokonce ani Krasavice. Hněv davu je jistější vražedná zbraň než střela z kuše.

Mistr popravčí se rozhlédl kolem sebe, a pak se obrátil na jednoho z mužů v první řadě. „Bratře Těchoslave, pomoz mi, ve jménu našeho společného otce, tvý srdce Svarožice přece nelže.“

Bratr Těchoslav, pomenší mužík s bradkou, zrudl, otočil se a zmizel v davu.

Gorazd klesl na kolena a vztáhl ruce k nebi. „Svarohu otče, sraž toho nadutýho hajzla z tý jeho potměšilý kobyly.“

Vladislav počkal, a když bylo zřejmé, že se do toho bozi nebudou vměšovat, oslovil tři strážníky, kteří se mezitím prodrali do první řady, aby měli lepší výhled. „Budte vod tý dobroty, páni strážníci, a pomozte tomu chudákovi. Nevidíte, že zešilel. Odvedte ho do cvokhausu, tam se o něj postaraj.“

Vladislav si nebyl jist, zda v Kamenném Hradišti mají úschovnu bláznů, ale už delší dobu se mu jevilo, že pokud ji už nemají, tak by ji nutně potřebovali. — *Možná i víc než jeden... Tak deset by mohlo stačit.*

Páni strážníci se do toho ale příliš nehrnuli. Prozatím ke Gorazdovi, který se po záchvatu smíchu rozplakal, jen opatrně přistoupili. Slzy brázdící sazemi pokrytý obličej mu dodávaly strašidelný vzhled, za který by se nemusel žádný z podsvětních běsů. „Vy všichni ste blázni,“ zaštkal. „A do jednoho zasraní zkurvysyni. Jen já sem tu skutečnej syn boží.“

„Jsou tu ženy.“ Vladislav se rozhlédl, ale okolní ženy se nezdály pohoršeny. Proto raději doplnil „... a děti.“ V dohledu bylo i několik klackovitých mladíků a pár fyzicky vyspělých dívek a společně se královsky bavili. „Malé děti,“ upřesnil, ačkoliv ani ty ochranu zjevně nepotřebovali.

To na strážníky zabralo. Dva pozvedli Gorazda na nohy a s pomocí třetího – desátníka, jenž původně hodlal zůstat jen do počtu – ho táhli pryč. Kat se nebránil, jen zčernalými rty drmolil nadávky, kterými častoval všechny od holomků po krále.

Vladislav se rozhodl kout veřejné mínění, dokud je žhavé. „Tenhle pomatenec způsobil, že pan Jaromír, učitel vašich dětí, je ve vězení.“

„On ale provozoval černokněžnictví a rouhal se našim bohům,“ ozvalo se z davu.

„Učil vaše děti to, co potřebujou pro život. Život není jednoduchej a člověk musí znát dobrý i zlý, aby měl naději na trochu toho štěstí.“

„A co ten sprostej svatej obrázek?“ namítl někdo chráněn anonymitou.

Než stačil Vladislav promyslet odpověď, ozval se vysoký ženský hlas. „Všichni přeci víme, že Svaroh ho má jako bejk.“

„Liboslav už dávno takový obrázky prodává selkám po groši,“ podotkl jiný, tentokrát mužský hlas, jemuž anonymita davu příliš nepomohla, neboť následoval nekompromisní průplesk, vyjeknutí a jasně slyšitelná slova vyslovená ženou: „Drž hubu, blbče!“

„Pojďme tedy na radnici, abysme pánům radním vysvětlili, že pan učitel by měl být doma na obědě a ne zavřenej v šatlavě.“

Prvotní nadšení pro spravedlnost rychle vyprchalo, pokud tedy vůbec kdy nějaké bylo.

„Mluvit budu jen já,“ nabídl se Vladislav, „vy my budete dělat jen křoví.“

„A to od nás nebudete chtít ani svědčit pod přísahou?“ zeptal se různolící muž podle rukou nejspíše jirchář.

„Chceme mu přece, sakra, pomoct. Zamýšleli ste se, co pak řeknete svejm dětem?“

„Půjdu s váma, pane kapitáne,“ prohlásil starý muž, podle bílé řízy Perunův žrec, a brzy se k němu přidali i další. Byli to především mladí lidé, mezi nimiž Vladislav poznal i stavitele Vojmíra. K velkému Vladislavově údivu se k nim ale přidal i sedlář Liboslav.

Ostré světlo Jaromíra po týdnu stráveném v temnotě vězení oslepilo. Pokusil se postavit, ale zdřevěnělé nohy ho stěží unesly. Pokusil se rozkročit, ale tomu bránily okovy.

Oči se pomalu přizpůsobovaly mihotavé záři louče, a tak zahlédl dva muže. Pochodeň držel žalárník a vedle něho stál mladičkový desátník městské stráže.

„Mám příkaz od samotnýho pana starosty, že pan učitel má bejt propuštěnej. Občani se složili na záruku.“

Jaromír ten hlas poznal. Býval to jeden z jeho žáků. Nemohl si vzpomenout na jeho jméno, pouze na to, že to byl raubíř, který se sotva naučil číst.

„Tomu nevěřím, pane desátníku. Musí mi to říct sám.“

Desátník vytáhl zpod opasku složený papír. „Tady to mám černý na bílým i se starostovým podpisem.“

„Neumím číst, pane. Pan starosta sem musí přijít osobně.“

Jaromír se mezitím trochu vzpamatoval. „Vyhrožoval mi, že mě zabije, pane desátníku. Nenechávejte mě tu s ním.“

„Snad byste to nevěřil takovému kriminálníkovi, pane,“ ozval se žalářník.

„Kriminálníkovi nejspíš ne, ale svýmu panu učiteli věřím. Vydejte mi ho, nebo se budete zodpovídat kapitánovi Vladislavovi.“

„Na kapitána zvyška seru! Nemá nám tady co rozkazovat.“

Ve světle louče se zablesklo ostří. Byl to nůž a držel ho žalárník.

„Má nůž, Bořivoji!“ Jaromír si vzpomněl na žákovo jméno.

Bořivoj se otočil k žalárníkovi, ale bylo příliš pozdě. Žalárník mu vrazil nůž do boku a trochu ustoupil. Desátník vykřikl bolestí. Na poslední chvíli se zachytil žalárníka a strhl ho s sebou. Jaromír připoutaný ke zdi dvoupalcovým řetězem mohl jen přihlížet.

Desátník po dopadu bolestivě hekl, ale podařilo se mu převalit se přes žalárníka a znehybnit ho v sevření nohou. Byl obratnější a silnější, ale sil mu rychle ubývalo. Stačil se ještě pozvednout a dát žalárníkovi ránu pěstí do obličeje, ale pak se svalil na zem. „Teď je to na vás, pane učiteli!“ vydralo se mu z úst.

Žalárník ležel otřesen na zemi. Louč, která mu vypadla z rukou, dohořivala kousek od Jaromíra. Jaromír klesl na kolena. Louč měl na dosah. Zvedl ji párkrát s ní zamával. Pak ji hodil na žalárníka. Trefil se mu přesně do rozkroku. Žalárník chvíli nereagoval, ale pak, když

se vznítily jeho špinavé kalhoty, zařval, zvedl se a po čtyřech vyrazil z cely.

Desátník plazením překonal necelý sáh, který ho dělil od Jaromíra, se sténáním vytáhl z dřevěné pochvy svůj krátký meč a s námahou ho vězni podal. „Vemte si to, pane učiteli.“

Jaromír meč převzal, ale zavrtěl hlavou. „Neumím bojovat s mečem. Přítel Boromír se mě to snažil naučit, ale jen slovy a i ty už sem dávno zapomněl.“

„Pak se to musíte rychle naučit. Za chvíli ho tady máme zpátky.“

Bořivoj měl bohužel pravdu. Žalářník své gatě uhasil v putně, v níž přechovával vodu pro vězně, a když se Jaromír konečně znovu postavil na vratké nohy, stál už ve dveřích cely. „Gorazd mi říkal, že vás mám zabít tak, abyste přitom řval bolestí, ale aby to zároveň vypadalo jako nešťastná náhoda. Na to teď ale nemám čas ani náladu...“ Od pasu vytáhl biják zakončený čtveřicí rezavých hřebů, „... ale bolet to bude fest.“ Pomalu vešel dovnitř, novou louč zasunul do otvoru ve zdi, nakopl znovu se zvedajícího desátníka do zraněného boku a

přistoupil k Jaromírovi. Zdál se přitom zcela klidný, jen jeho oči sledovaly meč v chvějící se pravici vězně.

„Snad si nemyslíte, že mě tímhle zastavíte, *pane učiteli*.“

„Ne, to si nemyslím.“ Upuštěný meč po dopadu na kámen kovově zazvonil. Desátník ležící na zemi a svíjející se bolestí něco sprostě zamumlal. Jaromír pokračoval: „Ale být váma, tak bych se otočil.“

Žalářník se pohrdavě ušklíbl, přesto se ohlédl. Ve dveřích stál Vladislav a v ruce držel meč. „A kurva.“

Ve světle louče se tentokrát zaleskla čepel meče. Žalářník zachroptěl, pokusil se opřít o zeď, ale nakonec se po ní sesul k zemi.

„Vidím, že sem sem přišel právě včas. Tušil sem, že budu muset osobně zakročit, když sem slyšel ten řev. Neudělal ti něco?“ zeptal se Vladislav, když překročil tělo žalářníka, a nabídl příteli oporu, aby zůstal stát na chvějících se nohou.

„Ne, mě ne. Ale tady panu Bořivojovi ano. Pomoz mu, Vladislave. Snad není pozdě.“

Kapitán poklekl k desátníkovi a jemně mu prohmatal bok. Desátník přitom jen párkrát slabě zasténal. Pak

mu opatrně odřízl kus kazajky a košile a podíval se na ránu. Odtrhl rukáv své vyšívané košile a stáhl mu hrud'. „Moc to nekrvácí a krev je světlá. Myslím, že se z toho pan desátník dostane. Pane Hostislave!“

Do cely nahlédl Perunův žrec, bledý jako stěna.

„Zajděte, prosím, pro dobrého felčara, pokud tady nějakýho takovýho máte.“

„Pro Tomka ze strážnice, ten je dobrej,“ ozval se desátník a žrec s příkývnutím odešel.

Vladislav položil desátníkovu hlavu na svůj klobouk, a prohledal žalárníkovo tělo. Našel kruh s klíči a několik jich vyzkoušel na Jaromírových okovech. Třetím klíčem uvolnil svého přítele z okovů a ten po kolenou zamířil k desátníkovi. Chvíli se mu díval do otevřených očí a pak mu pevně stiskl ruku. „Děkuji, pane desátníku Bořivoji.“

„Hlavně, že ste na živu, pane učiteli. A pro vás sem bejval a vždycky budu jen Bořivoj.“

„A já pro tebe Jaromír. Chvála bohům, už sem se bál, Bořivoji, že tvoje poslední slova budou »do hajzlu«.

Od tebe bych, na rozdíl od toho hajzla žalárnického, čekal něco originálnějšího.“

Na tváři, na níž se leskl studený pot, se navzdory bolesti objevil úsměv. „Příště se polepším, pane učiteli, ... teda Jaromíre.“

Zákoutí u starého hostěrazského špitálu v místě, kde cesta na jih opouštěla předměstí, začínajíc stoupat do mělkého sedla ve hřbetu Táhliny, a kde čtveřicí mohutných lip počínala stinná alej, bylo z valné části zaplněno lidmi. Všichni naslouchali řečníkovi, jenž stál na nízkém soklu sochy, která měla původně představovat nějaké vícenohé či mnohochoťnaté mořské božstvo, ale zub času ji přetvořil na měkce zaoblený pahýl.

Vladislav přijíždějící na Krasavici od městské brány chtěl posluchače objet, aby se dostal brankou na dvůr špitálu, ale kobylka sama od sebe zastavila na doslech od řečníka.

„Bozi sou jako lidi. Mají v sobě dobro i zlo,“ říkal právě a měl zvučný příjemný hlas. „Jen žijou věčně a tak

mezi sebou bojujou celý věky a dobro projevujou tak výjimečně, že si to smrtelný lidští tvoří často ani neuvědoměj. My žijem jen krátce a proto musíme dobro projevovat mnohem častěj.“

„A jak máme projevovat to dobro?“ zeptal se jeden z posluchačů – mladý muž, podle pokrývky hlavy student. „Já se třeba každej den modlím za zdraví našeho pana krále a o svátcích dávám jídlo chudejm a žebrákům.“

„Bozi můžou dělat zázraky a chránit nás, kteří sme bezbranní. Lidi zázraky dělat neuměj, ale i oni můžou pomoct bezbrannejm a ostatním bližním. Lepší než slova sou ale činy. Pomáhejte nemocnejm jako pomáhám já, věnujte se těm co hladověj a trpěj. Každěj den, nejen o svátcích.“

„Vy ste, Samovíte, viděl nějakej boží zázrak?“ zeptala se žena v nabíraných černých šatech, nejspíše bohatá vdova.

„Viděl. Viděl sem, jak bozi pomohli dobrému člověku.“

„Jakej to byl zázrak? Jak mu pomohli?“ zajímalo vdovu.

„To vám nemůžu říct, protože to člověk musí vidět. Slova to nepopíšou. Řeknu vám jen, že toho člověka zachránili od jistý smrti.“

„A zachrání i nás?“ Naději si chtěla zachovat další žena, drobná s červenými tvářemi s rukama pradleny.

„Nevím; nerozprávím s bohy ani nemám žádný tajný znalosti, žádný arkána. Ale my se nemáme snažit dělat dobro, aby nás pak nějaký bůh zachraňoval. Děláme to pro štěstí či alespoň snesitelný život jinejch lidí.“

„Takže nás nečeká v posmrtným životě ráj?“ podivil se starší muž s šedou bradkou. „Myslím ten s těma přítulnejma ženskejma, co slibujou ti svarožici.“

„Ani to nevím. Nechme se překvapit, ale do tý doby se musíme učit, jak žít společně a co nejšťastněji v to-mhle světě, a jak si navzájem pomáhat.“

— *Nemluví špatně. Neslibuje lidem, že jim pomůžou bozi, když si můžou pomoci sami. Nic jinýho jim stejně nezbejvá.*

Někteří z přihlížejících zklamaně odešli, ale mnozí se rozhodli se Samovítem ještě zůstat. Byli to mladí i

staří, chudí i bohatí; necelé dvacatero duší, z nich přesnou čtvrtinu tvořili muži.

Samovít ale prozatím nepokračoval v proslovu, namísto toho opustil sokl a vydal se ke Krasavici stojící opodál. Díval se přitom Vladislavovi do očí a usmíval se.

Ten vida široký bezelstný úsměv cizího člověka, jen stěží odolal podivnému nutkání položit ruku na jílec meče.

„Rád vás tady vidím, pane Vladislave.“ Usmívající se muž rukou polaskal Krasavici mezi ušima. Nebránila se, jelikož lidí nerozdělovala na známé a cizí, ale měla nějaký neznámý smysl, jenž jí umožňoval rozlišit nebezpečné lidi od těch neškodných, a neomezoval se jen na fyzickou hrozbu.

„Chci se zastavit ve špitále za zraněným kamarádem – desátníkem Bořivojem. Vezu mu jablačnej koláč. Můžete mě k němu zavést, prosím.“

„Takže to vy ste ten slavnej kapitán, věhlasnej lapač zločinců. Bořivoj mi o vás hodně vyprávěl.“

Vladislav seskočil se sedla. „A vy ste nejspíš ten léčitel, o němž se povídá, že jeho ruka zázračně uzdravuje.“

Samovít přesunul svou jedinou ruku před tvář a chvíli se na ni zamyšleně díval. „Zázračně? Ne, to ne. Snažím se jim jen pomoci a porozumět jim v jejich bolesti.“

„Zázračně nebo nezázračně, hlavně že pomáháte lidem. Takovejch lidí si vážím.“

„I vy jim pomáháte, kapitáne. Ještě sem vám nepoděkoval za ten čtvrták.“ Prsty sevřel malou minci, kterou měl uvázanou na provázku kolem krku.

„Jakej čtvrták?“

„Za ten, co ste mi dal naposled. Za ty, co ste mi dal předtím, sem vám už poděkoval a taky sem je už utratil. To sem byl ještě žebrák.“

Vladislav si muže podrobně prohlédl. — *Ty rysy by odpovídaly. Tváře má ale vydrhnutý mýdlem stejně jako dlaň. A šaty sou stejně pytlovitý ale mnohem čistší.* „Vy ste ten jednorukej muž, kterej žebral na Druhý severní ulici?“

Samovít přikývl.

„Takže ste musel vidět, co se tam stalo... Co se mi tam stalo.“

„Viděl.“

„A můžete mi říct, co ste tam vlastně viděl. Já sám si nejsem vůbec jistej.“

„Jak už sem říkal, prostě nemůžu. Slova to nedokážou vyjádřit a vy byste mi stejně nevěřil.“

— *Myslí si, že mě zachránili bozi. Někdo mě nejspíš opravdu zachránil. Na bohy nevěřím, ale u bohyň si už tak jistej nejsem.* „Pak se nedá nic dělat, pane Samovíte.“ Vladislav nabídl muži svou levici.

„Je to pro mě čest, kapitáne.“ Bývalý žebrák a stále ještě bezdomovec a chudák bez jediného groše pevně stiskl ruku v jezdecké rukavici. „Jak ste ale, při všech bozích, poznal, že sem levák?“⁵

Vladislav právě dojídal ranní fazole, když k němu sešel Jaromír. Předchozího večera oslavovali osvobozující

5. Venetové si stejně jako my podávají pravice, pročez se nejspíš jednalo o sebeironizující humornou poznámku. Podání ruky v rukavici bylo u Venetů typické pro vojáky ve zbroji respektive důstojníky na koni.

rozsudek, na který čekali dlouhých jedenadvacet dnů. Propili a projedli půl kopy grošů, kterou vrátili Vladislavovi ze záruky.

Vladislav pozval i tu necelou desítku svědků, kteří se byli složili na zbytek dvacetikopové jistiny. Nepřišel jen sedlář, který z ní uhradil celé tři čtvrtiny, třebaže se mu při podpisu dlužního úpisu třásla ruka. Vladislava to nepřekvapilo. Své mínění však dal najevo alespoň tím, že sedláři jako jedinému z účastníků původního soudu podal ruku po vynesení osvobozujícího rozsudku.

Mezi své místní přátele nyní počítal i Samovíta a Bořivoje. Samovít dokázal svým duchovním obrácením otupit poslední hroty nenávisti, předsudků a podezřívavosti mezi občany. Naslouchali mu, když mluvil u městského špitálu či nejnověji na Husí závisti, a někteří přitom i přemýšleli. Nebyl už bezdomovcem, neboť poté, co začal pomáhat nemocným a umírajícím a šířit skrze skutky lásku, našel útočiště v útulném domku i srdci vdovy po městském rasovi. Jedl jen málo a pil ještě méně, ale celou dobu se na Vladislava

usmíval a Krasavici přinesl mrkev s anýzem. Desátník Bořivoj, který se úspěšně zotavoval ze svého zranění, se v hospodě U ulítaný vlaštovky zastavil jen na pár minut. Všichni mu připili na zdraví a jako výslužku si odnesl celou šunku a čtyřpintový soudeček piva.

Následující den však však v Jaromírově pozdravu »Dobré ráno« znělo jen jedno slovo přesvědčivě a nestála za tím jen těžce nabytá střízlivost.

„Dobry ráno. Nějakej problém?“

„Ne, problém ne.“ Zdálo se že učitel váhá, jak pokračovat. „Ta nabídka učitelského místa v Ostroměři stále platí?“

„Platí. Náš starej učitel zatím každýho zájemce vyhodil. Říká, že raděj bude učit i v sedmdesáti, než aby děti svěřil takovejmn ignorantům. Ještě včera si mi ale říkal, že tu zůstaneš. — *A nejenom říkal. Vrh' se do práce hned druhej den po tom podmíněčným propuštění, jakoby zapomněl na veškerý příkoří.*

„Změnil jsem názor.“

„Ty nebo Květoslava?“

„Nebudu ti lhát, příteli. Květoslava. Ale má svůj důvod... závažný důvod.“

„Jakej?“

„Nechce mi ho říct. Ale něco se jí muselo stát, když sem tu nebyl. Něco hodně ošklivého. Něco od nějakého člověka z města.“ Jaromír se zadíval Vladislavovi do očí. „Ty o tom nic nevíš?“

„Ne, nevím. Nic mi neřekla.“ Vladislav dočasně přerušil snídani, ale pohledem neuhnul. „Pokud by mi něco takovýho řekla, tak bysem toho člověka, co jí to něco udělal, nejspíš zabil.“

„Nejspíš proto ti nic neřekla. Ale o tom se už nebudeme. Můžeme jet zítra s tebou? Zařídím pro nás koně.“

„Samozřejmě. Budu rád, když nepojedu sám a navíc s přáteli.“

„Ale je tu ještě jedna věc.“

„Jaká?“

„Chce cestou navštívit své rodiče. Jezdili jsme k nim každé léto, ale z Ostroměře už to asi nebude možné. Je to ale trochu zajížd'ka.“

„Jak velká zajížd'ka?“

„Tak dva dny a jeden den by tam chtěla zůstat, aby se s nimi rozloučila. Jsou staří a už je možná nikdy neuvidí.“

„Mám zpoždění přes měsíc, takže tři dny mě už nezabijou.“

„Děkuju ti, kamaráde.“

„Pojede s námi i ta Gorazdova dcera?“

„Ne. Řekla nám, že se chce postarat o otce, když ho opustila její matka.“

„Po tom, co jí udělal?“

„Myslí si, že to udělal z pomatení mysli a že se z toho nakonec vyléčí.“

„Řekli ste jí, že si to nemyslím? Že už mu ten jeho blud nikdo nikdy nevyvrátí. Že je nebezpečnej pro sebe a hlavně pro jiný.“

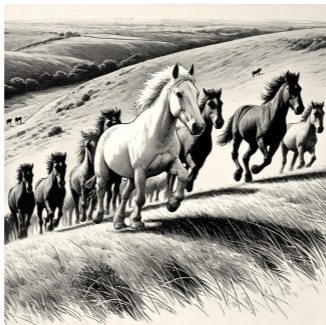
„Řekli. Moje žena s ní o tom včera mluvila dvě hodiny. Nepomohlo to. Prý ho má ráda a nemůže ho opustit.“

„Pro některý lidi je hlavním nepřitelem jejich mysl, ať už v ní sídlí nenávist či láska.“

„To je pravda, Vladislave. My s tím ale nic nenaděláme.“

Vladislav seděl na ohradě velkého výběhu a pozoroval stádo koní, které se tryskem hnalo do travnatého kopce. Mezi několika hřebci a klisnami běžela i Krasavice. Zamával jí a ona se vydala k němu. Ostatní koně zůstali stát ve vzdálenosti nejméně čtvrt honu, ale jeho kobylka přiběhla až k němu a drcla do něj nozdrami.

„Líbí se ti tady?“

„Líbí,“ odpověděl si místo ní, vida její nádherné oči.

„Můžeš se tu svobodně proběhnout. A máš tu i krásný hřebce. Jakej z nich je tvůj favorit?“

Krasavice se rozběhla ke koním a otřela se o nádher-
ného vraníka. Pak se vrátila k Vladislavovi.

„Máš dobrou vkus. A je pro tebe dost inteligentní?“

Kobylka potřásla hlavou. Vladislav si nebyl jist, zda je
to souhlas či nesouhlas.

„U koní na tom asi tak nezáleží. Je alespoň hodnej?“

„Máš pravdu, ty s ním žít nebudeš. Vy koně to máte
prostě mnohem jednodušší než my lidi.“

„Proč teda nežijem jak koně? To se ptáš správně, má
milá kobylko. Nevím. Prostě potřebujem myslet a žít
pospolu, ačkoliv nám to občas dělá ze života peklo.“

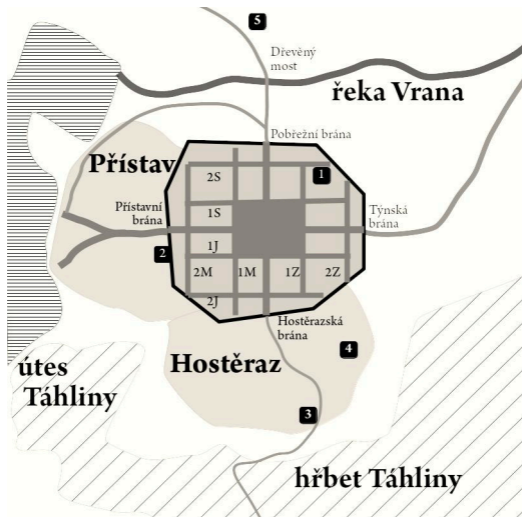
Vískal jí v husté hřívě, jak to měla nejraději, hledě
přítom do širého kraje. Dlouho mlčel, ale Krasavice
dobře znala jeho přemítavé rozpoložení a věděla, že
ještě promluví. Nebude to nejspíše hned, ale pro jis-
totu nasměrovala své hebké boltce jeho směrem. Vá-
nek postupně utichal stejně jako vzdálené ržání a zpěv
skřivana. Svět se na krátký okamžik zcela ztišil. Nade-
chl se a téměř neslyšně si povzdechl: „Takovej už je ale
život.“ Opět se jí podíval do očí.

— Čekala jsem větší moudro po takovém zahloubání, pomyslela si. Pak jí ale přišlo jezdce líto – jejího milého jezdce i všech jejich lidských přátel. *Nemaj to ti lidí jednoduchý. Oni si snad sami sebe ani nezaslouží.*

Kamenné Hradiště

Následující plánec zobrazuje město Kamenné Hradiště a jeho bezprostřední okolí. Uliční síť v hradbách je pravoúhlá s netypickým označením ulic. Ulice vedoucí z centrálního náměstí k branám se označují podle bran (například ulice vedoucí k Týnské bráně je Týnská). Ulice poledníkového směru se označují jako Druhá (2M) a První Mořská (1M) na straně k moři a První (1Z) a Druhá Zemská (2Z) do vnitrozemí (ve směru od západu k východu). U ulic rovnoběžkového směru se systém obdobný (od severu k jihu) Druhá (2S) a První Severní (1S) následně První (1J) a Druhá Jižní (2J).

Znázorněny jsou i obě předměstí: Přístavní mezi městem a mořem a Hostěraz na jihu mezi městem a výraznou vyvýšeninou hřbetu Táhlíny.

1. dům učitele Jaromíra
2. katovna
3. špitál v Hostěrazi
4. dům čarodějnice
5. libosad

Strížlík a orel

*Tento příběh věnuji
Věrci a Markovi mým milým příbuzným z Moravy*

Vladislav dočetl poslední řádek a dopis mu vypadl z ochablých rukou.

„Co se stalo?“ zeptal se mladší muž, jenž seděl na druhé straně stolu a z jehož hlasu zněla obava o

přítelem zdraví. Vladislava tvář byla bledší než zářivě bílá stěna za ním.

Muž chvíli čekal, ale Vladislav nepřestal němě civět do míle vzdáleného bodu, jenž toliko náhodou ležel přibližně ve směru mužových očí.

„Co se tam – při všech bozích! – píše?“

Mužův hlas zněl naléhavěji a tak Vladislav po chvíli konečně zareagoval. „Chtěj další peníze. Sto dvacet kop grošů.“

„Neříkal jsem ti, že jim nemáš věřit.“

Vladislav přikývl, ale jeho tvář vyjadřovala jiné sdělení. Trvalo ale mnoho dlouhých vteřin, než se převedlo do slov a vyřkla je strnulá ústa: „Nevím, co dál,“ zašeptal sotva slyšitelně.

A bylo tomu skutečně tak. Královský kapitán poprvé ve svém více než čtyřicetiletém životě nevěděl jak dál. Jak dál se svým životem, neboť smrt – byť by mu přinesla vysvobození z nejistoty – by nic neřešila.

„Musíš ji zachránit. Ale nikoliv dalšími penězi.“

„Jak teda?“

„Musíme ji vypátrat a pokusit se ji vysvobodit.“

„A co když už je mrtvá?“ Vladislava překvapilo, že je schopen si ta slova nejen myslet, ale dokonce je říci nahlas. „Možná proto mi jí nevrátili.“

„Pak je musíš předat spravedlnosti.“

„A pomůže jí to?“

„Ne. Jí ne. Ale tobě a možná i dalším lidem. Ale ona není mrtvá.“ Muž se zamyslel, jaký zvolit argument. Žádný mu, ale nepřicházel na mysl. „Musíš si stále říkat, že není mrtvá,“ řekl nakonec.

„Přibyslava není mrtvá.“ Vladislav to odříkával bez stopy emocí a zdálo se, že tomu sám nevěří.

„Ještě párkrát si to zopakuj.“

„Moje Přibyslava není mrtvá.“ Druhé vyřčení proniklo až do hloubi jeho duše a dříve než se rozplynulo v moři beznaděje, zanechalo stěží znatelnou stopu na písčíně rozumu. Hrčivě se nadechl. „Moje milovaná Přibyslava není mrtvá!“ Tentokrát ta slova vzedmula příbojovou vlnu, jež v pár vteřinách rozmetala celá pobřeží tvrdých životních zkušeností. Když byla odezněla, nezůstal kámen na kameni, ale jeho

těžce zkoušená mysl byla náhle průzračná a pochyby zmizely.

„A pomůžeš mi?“ Jeho hlas byl opět pevný, ačkoliv v něm přetrvával nevěřící smutek.

„Pomohu, příteli.“

Letní odpoledne se sklánělo k večeru a Vladislav stál v bráně svého hradu a sledoval, jak se k ní po dlouhé stoupající cestě blíží jezdec na strakatém koni.

Byl ještě daleko, aby rozeznal tvář, ale návštěvník dal o svém příjezdu vědět dopisem, který do hradu přivezl posel z Ostroměře předchozího dne.

Dalimil, turský kopiník a soudce, pánu na Černém Brodě, váženému královskému kapitánu Vladislavovi a milému příteli;
všeliká jednání mě přivedla do města Hradce. Zastavím se u vás tuto středu a přivítáte-li mě v dobrém, tak u vás i přespím. Pozdravení pro obě paní: tvou moudrou matku i Přibyslavu.

Jezdec se přiblížil, tak že bylo lze rozeznat rysy jeho obličeje. Usmíval se a když se přiblížil na pár sáhů, seskočil s koně a vydal se pánu hradu vstříc. Objali se a Vladislav promluvil jako první: „Vítám tě, příteli, ve svém domově. Neviděli sme se od královský svatby a ještě nikdy si nás nenavštívil.“

„Děkuji za přivítání a přeji tobě i tvému domu štěstí. A není to věru malý dům.“

„Na dům je to velký, ale na hrad dost malý,“ zasmál se Vladislav. „Tím spíš, když tu máme žít s posádku a služebnictvem.“

„Ale nějaký malý pokoj s postelí se snad najde.“

„Děti sou v Týně a tak sme ti ustlali v jejich pokoji. Jak se daří Dobromile?“

„Myslím, že dobře.“

„Myslíš?“

„Rozešli jsme se. Na jaře. Já už měl dost Trojměstí, politiky, lidí, a tak. Krajský soudce zemřel, a proto mi nabídli jeho místo. Dobromila se rozhodla zůstat v Dolnojezeří. Nechtěla se stát pouhou manželkou soudce v nějakém zapadákově.“

„Vždycky toužila po kariéře. A tak tě opustila.“

„Ne, neopustila. Jak už jsem řekl; rozešli jsme se po vzájemné dohodě.“ Dalimil se stále usmíval, ale jeho oči svědčily o tom, že tak to tak jednoduché nebylo.

„A děti?“

„Zůstaly s ní.“

Vladislav se rozhodl přesunout se k bezpečnějšímu tématu. „Ty, kterež každodenně žiješ politikou, jí už máš dost? Tomu nevěřím.“

Dalimilovy oči zvažněly. „Nikdy jsem nečekal, že po tom, co zemřel Strojník, nastane ráj na zemi. Ale je to horší než mé nejpesimističtější očekávání. Lidé rychle zapomněli a mnozí teď vyzývají Strojníkův odkaz a volají po znovunastolení pořádku. A bylo by to ještě mnohem horší, kdyby se Nezamysl nestal pravobřežním vévodou.“

Vladislav o tom už něco slyšel. Radimír, zemřel bez legitimních potomků a všichni čekali, že se novým vévodou stane nejstarší syn jeho mladšího bratra. Vévoda však během své dlouhé nemoci nechal svolat sněmík a tam dal všem jasně najevo, že chce, aby se

jeho následníkem stal Nezamysl s odůvodněním, že levoboček je lepší než pokrevní blbec, který nakonec přivede stát cugrunt. Vladislav už dlouho věděl, že Nezamysl je vévodův syn a v posledních letech se to stalo veřejným tajemstvím. Přesto ho udivilo, že se starý vévoda k tomu kroku odhodlal, a ještě více, že to mladý soudce přijal. „Překvapilo mě to. Nebude to mít lehký.“

„To tedy nebude,“ souhlasil Dalimil. „Vzkazuje ti pozdravení a taky to, že si prý teď užívá hlavně toho zlého. Nejspíše tím myslí boje s přívrženci svého bratrance, kteří se neštítí žádné podlosti. Nařkli ho, že je Boleslavův nohsled a že spolupracoval s královým agentem, čímž myslí samozřejmě tebe.“

— *S tím královským agentem maj víceméně pravdu.*

„No, nebudem tady jen tak stát v bráně. Zvu tě na oběd. Jistě máš po tý dlouhý cestě hlad.“

„To teda mám. Čeňka, toho svého kuchaře, tady asi nemáš? Slyšel jsem, že vaří pro krále a je hodně slavný.“

„Bohužel nemám. Ale párkrát nás už navštívil a nechal

tady pár svejch receptů. A dneska bude ta jeho roláda se sejrovým přelivem.“

Dalimil se upřímně zasmál. „Konečně po mnoha měsících první pozitivní zpráva, kterou jsem slyšel.“

Dalimil u nich nezůstal jen jednu noc, ale celý týden, protože se rozhodli, že ho doprovodí do Hradce. Přibyslava tam chtěla navštívit svého otce a udělat nějaké neodkladné nákupy.

Vladislav objednal dole v městečku koňský povoz – nikoliv kočár, protože ten si nikdo z městečka v podhradí nemohl dovolit. Ještě před pár lety by si ale i pro obyčejný povoz musel nechat poslat do Ostroměře. Městečko u brodu se však za těch pár let značně rozmohlo. Na Levé Desné stály dva mlýny, na náměstí si konkurovaly tři hostince, z nichž v jednom by, v případě nouze, mohl přespat i nějaký méně významný kapitán. Před dokončením byly i městské valy s vysokou palisádou a dvojicí dřevěných bran. Vladislav k rozmachu přispěl několika půjčkami a především tím, že přemluvil pár šikovných mužů, které poznal na svých cestách, k přestěhování.

Byl mezi nimi i starosta, jenž část úroků splácel půjčováním povozu. I tentokrát z něj vymetl slepičince, připevnil lavice, na podlážku přibil starý ošlapaný koberec a dílo korunoval děravou plachtou, jež měla cestující chránit před sluncem. Poskytl i dva tažné koně a sám se ujal role kočího, protože i on měl cestu do zemského hlavního města.

Už za rozbřesku vjel do hradu a čekal na nádvoří. Příprava na odjezd se trochu protáhla a možná by už byl začal sakrovat, nebýt pozvání na snídani. Na ní se nejen ještě jednou najedl, ale také se seznámil s panem Dalimilem. První část cesty dolů podél Desné mu tak trojzemský soudce poskytoval bezplatnou právní konzultaci ohledně jeho soudní pře s ostroměřským kovářem, jehož fušerské podkování vedlo ke zchromnutí starostova jízdního koně.

Vladislav jejich diskusi příliš nevnímal. Společně s Přibyslavou obdivoval krásy okolní krajiny. Ta mu dnes výjimečně ani jednou nepřipomněla, že je málo doma a nestará se o rodinu. Královský kapitán si nebyl jistý,

zda za to může velkolepost přírody nebo přítomnost pana Dalimila.

— *Nejspíš to bude ta velkolepá majestátnost. Jindy se mě neostýchá sekýrovat ani před měšťany ... I když to nezmínila celou tu dobu, co u nás byl.*

Rozhodl se, že to nebude dál zkoumat a bude si užívat klidu dočasného rodinného příměří. Uchopil manželčinu dlaň a sevřel ji ve své. Pohlédla mu do očí a usmála se.

Zbytek cesty mlčeli, usmívali se a společně pozorovali boží svět, zatímco kovář-břídil nezadržitelně spěl – alespoň ve starostově diskusi s mladým soudcem – k věčnému zatracení, či alespoň zaplacení tučného odškodného.

Na první plakát narazili dvě míle před Hradcem v malé vsi na břehu Rudné. Vladislav a mužské osazenstvo povozu si ho stěží všimlo, ale Přibyslava dala zastavit, aby si ho v klidu přečetla. Na plakátu byla vyvedena pestrobarevná postava muže s loutnou a vysokou hučkou s pérem. Ze své pozice Vladislav přečetl jen jméno

– nejspíš umělcovo – uvedené velkým písmem přímo pod barevným obrázkem. Vladislav to jméno znal a nepřímou znal i toho muže – potulného barda, jemuž jiný potulný bard a spisovatel divadelních her Vilém, říkal hudlař a veršotepec. Byla to nejspíš holá profesionální závist; co však Vladislav nechápal, byla básníkova nesmírná popularita mezi dívkami a kupodivu i některými staršími ženami.

Přibyslava byla plakátu o půl sáhu blíž a měla lepší oči. „Bojan bude mít v Hradci vystoupení... v modrou středu.“ Rychle počítala na prstech. „To je už pozítří. Musíme na něj jít, Vladislave.“

Vladislav se k tomu rozhodl nevyjádřit. Byť by se tomu raději vyhnul, bylo zřejmé, že by nebylo vhodné nesusouhlasit. — *Snad se z toho nějak vyvlíknu*, pomyslel si, snaže se zároveň tvářit maximálně vstřícně.

Přibyslava o tom už nemluvila a zdálo se, že na to zapomněla. Tedy až do okamžiku, kdy milého barda zahlédla v Ostroměřské bráně města Hradce.

„Podívej! To je přece Bojan!“ vykřikla a ukázala někam do davu. Nevysoký muž v civilních šatech se rychle

otočil a hned se stal středem pozornosti. Ztrátu inkognita nesl těžce, ale jen do okamžiku, kdy jediným pohledem odhalil hodnost fanynčina manžela. Nasadil podbízivý úsměv a prodral se hejnem náhle srocených fanynek k jejich povozu

„Rád vás poznávám, milostivá paní,“ uklonil se, „vás i vašeho pana manžela, kapitána...?“

„Královského kapitána Vladislava,“ předběhla svého manžela Přibyslava. „Pobočníka krále a pána na Ostroměři a Hradském Pomoří.“

„Už jsem o vás slyšel vyprávět svého milého druha, pana herce Horymíra, jehož jste nejlepší přítel. Řekl mi, že pan kapitán je nejbližší důvěrník pana krále a vy, má paní, jste velkou podporovatelkou skutečného umění.“

Polovině žen v dohledu spadla čelist a Přibyslava se rozhodla své momentální převahy maximálně využít. „Pojďte k nám na vůz, příteli našeho vzácného přítele,“ pronesla a vítězoslavně se rozhlédla po zblednuvších spolufanynkách.

Mladý bard pár okamžiků nevěřicně zíral na starou káru, ale pak si spočítal, že královský kapitán a jeho choť za trochu nepohodlí stojí. Dalimil mu pomohl na nahoru a Bojan zamířil nejdříve k Vladislavovi a nabídl mu ruku. Vladislav povstal, aby mu jí potřásl. Básník toho bezostyšně využil a vmáčkl se mezi něj a jeho ženu. Dalimila a starostu přehlížel, jako by na voze vůbec nebyli.

„Určitě již víte, že mám tady v Hradci pozítří slavné vystoupení, milostivá paní?“ zaměřil svou pozornost na Přibyslavu.

Povoz se pomalu rozjel následován tvrdým jádrem příznavkyň.

„Samozřejmě! Právě před chvílí jsem svému Vladislavovi navrhla, aby mě na něj doprovodil.“

„Osobně vás a vašeho manžela zvu. Na louce nejspíš nebude k hnutí, ale vy budete mít nejlepší místa hned u pódia. O to se postarám, milostivá paní.“

„Děkujeme vám, pane básníku. Rádi vaše pozvání přijímáme.“

Vladislav instinktivně přikývl, aniž by si uvědomil, co vlastně činí.

„A nezaspíváte nám tam tu svou novou baladu o strážníkovi a jeho ztracené samičce z Májového zpěvníčku?“

„S největší radostí, věrná mecenáško múz!“ Básník dramaticky povstal a začal *a cappella* zpěvně recitovat.

*Střízlíček je ptáček malý,
nástrah světa dobře znalý.
V hníždě se svou ptačí milou
s opeřenou drobotinou
prospívají ke cti bohů,
nebojí se ni rarohů.*

Měl docela ucházející baryton a nebyl to žádný střízlík. Vladislav to cítil na svém těle, protože Bojan mu stál na pravé noze, jejíž palec už doznával jisté úhony.

„Pane, drtíte mi prsty na noze,“ pokusil se na to decentně upozornit. Jeho hlas však zanikl v nadšeném halase fanynek, které se opět srotily kolem vozu. Zaznamenala ho jen Přibyslava, která na svého muže vrhla pohled, do něhož vložila veškeré své opovržení nad pokusem o vyrušení božského pěvce.

„Stojí mi na noze,“ upozornil na nepopíratelný fakt Vladislav.

„To musíš vydržet,“ podotkla – nepříliš něžně – jeho drahá polovička.

Bard nevšímaje si rozmíšky u svých nohou, pokračoval ve zpěvném přednesu.

*Orel však opeřenstva král
se k hnízdu skrytě příkrádal.
Střízlice, jež vyletěla,
ptáčkům krmi přinést chtěla.
Tragédii stěží chápu
Skončila ve dravce drápu.*

„To byl jen malý závdavek na počest velevážené paní králo-kapitánové. Pokud chcete zjistit, jak to se stříz-
líkem a střízlicí dopadlo, navštivte zítra po poledni
Vorařskou louku, milé přítelkyně a vážení přátelé.“
Rozhlédl se kolem a když zaznamenal pár zvědavých
pohledů knechtů s halapartnami, dodal: „A zvu též
naše chrabré ochránce ve zbrani. Vstup mají zdarma,
pokud přijdou už o druhé denní hlídce a pomohou mi
se zajištěním pořádku.“

Pak se lehce zhoupł a drtě Vladislavovi prstní kůstky,
přeskočil postranice a obklopen houfem obdivovate-
lek zamířil do postranní uličky. Vladislav bolestí za-
sténal, ale nikdo mu nevěnoval ani špetku pozornosti.
Dokonce i Dalimil se starostou zírali na odcházejícího

barda, který se v ústí uličky otočil a rozšafně jim zamával svým kloboučkem.

„To je ale frajer,“ povzdechla si Přibyslava.

„Rozdrtil mi prsty u nohou,“ zkusil zohlednit surovou realitu její manžel.

Ona se ani neobtěžovala zaměřit svůj pohled na jeho holínku. „Ty s tím ale naděláš.“

Celý zbytek cesty raději nepromluvil a mnul si špičku boty. Když přijeli ke tchánově domu, vybelhal se z povozu, podal ruku starému pánovi, ale odmítl vynášet zavazadla a uchýlil se do své obvyklé trucovny v podkroví.

Po vyzutí boty zjistil, že se nejspíš jedná jen o pohmožděninu, ale to mu náladu příliš nespravilo. Nikdo za ním nepřicházel, což na jednu stranu očekával, na straně druhé ho to mírně štvalo.

Až po půlhodině se u něj zastavil Dalimil. „Hledám tě už nejmíň deset minut, člověče,“ oznámil už ve dveřích. „Ještě, že mi řekli, že tě nejspíš najdu tady.“

„Ten Velesův pěvec mi málem zpřelámal prsty u nohou.“

„Můžu se na to podívat? Mám s tím určité zkušenosti. Moje matka byla bylinkářka a léčila všechno od vosího žihadla po zlomeniny.“

Vladislav mu nabídl svou zraněnou nohu a Dalimil její prsty pečlivě prohmatal. „Opravdu se to nezdá zlomené.“

„Ale kurevsky to bolí.“

„Dojdu ti pro led. Tvůj tchán nám dal nějaký do pití, takže někde musí mít zásobu. Teď máš alespoň dokonalou výmluvu, abys nemusel jít pozítří s Přibyslavou na toho šaška.“

„Myslíš?“ konstatoval Vladislav rezignovaně, protože svou ženu dokonale znal. „To bysem musel mít přerážený obě nohy a ani to by možná ještě nestačilo.“

Na Vorašskou louku dorazili půl hodiny před polednem. To už se na ní tísnila nejméně tisícovka Bojanových příznivců, žen i mužů. Natěšený dav se snažilo usměrnit na dvě desítky mužů ve zbrani z vévodské gardy i městské stráže. Soustředili se především na ochranu sekce přímo před improvizovaným jevištěm,

jež byla vyhrazeno důležitým osobám a jejich chotím. Vladislava a jeho paní usadili hned v první řadě po boku kapitána Rostislava, místodržícího hradeckého, a jeho manželky Milady. Rostislav měl výraz vyrovnaného muže, jenž prošel mnoha bitvami, ale nadále hrdě čelí výzvam, jež přináší život korouhevního pána. Vladislav doufal, že se se mu daří tvářit podobně, byť Rostislav nekulhal.

Hned jak se usadili na připravených kládách, přišlo několik mladých děvčat a nabídlo jim malé koláčky s ovocnou náplní. Byla to drobná pozornost od Bojanova týmu, která však nemohla změnit Vladislavovo odmítavé rozpoložení. To by ty koláčky musely být nejméně třikrát větší a náplň by musela být tvarohová. Za vstupné by si takových mohl koupit nejméně dva tucty.

Po dlouhém čekání vyplněném frenetickými výkřiky a skandováním fanoušků začala očekávaná podívaná. Bojan vyšel ze stanu postaveného za pódiem a dav na chvíli překvapením ztichl. Vladislav znal dobře umělce a jejich zálibu v extravagantním oblečení, ale Bojan to

dovedl na novou, stěží překonatelnou, úroveň. Celé ošacení, počínaje vysokými botami a kabátcem konče, bylo pošito stříbřitými pírkami a vysoký čepec korunovalo odvážné seskupení per: skutečné soupeří, nad nímž by závistí zbledl i výstavní paví samec.

„To je ale pták!“ ozvalo se zadních řad a nejspíš se jednalo o chválu, ale Vladislav si tím nebyl zcela jist.

Bard mezitím převzal loutnu a jal se pět. Začal rozvernou písničkou o záletné mlynářce a hloupém mlynáři. Měl příjemný a zvučný hlas a když Vladislav zavřel oči, dalo se to docela dobře poslouchat. K pěvci se přidali i posluchači, kteří píseň znali, a to kapitána postupně ukolébalo do příjemného polobdění.

— *Ten večerní zevrubnej průzkum tchánova dobře zásobenýho vinnýho sklípku mě nějak zmoh'. Ale svýmu příteli sem přece musel ukázat jednu z hradeckejch pamětihodností.*

Probuzení bylo naopak drsné. Nejdříve se ozval slabý výkřik, následovaný řevem davu. Když s námahou otevřel oči, spatřil kolem sebe neprostupnou hradbu těl vyděšených lidí. Po pár neúspěšných pokusech se mu

podářilo vstát a díky své výšce získal určitý přehled. Na pódiu spatřil ležet pěvce, jehož peří bylo zbroceno rudou krví. Pak si všiml, že v jeho okolí je povícero lidí s krvavým zraněním. Zanedbatelná část přihlížejících se jim snažila pomoci. Ostatní v panice utíkali, a v těsném prostoru končili v děsivé tlačenci.

To vše zaregistroval ve zlomku vteřiny. V jejím zbytku mu hlavou proběhla jediná myšlenka — *Zachraň Přibyslavu!* „Drž se mě!“ obrátil se k ní. Avšak namísto své manželky spatřil vyděšenou ale zcela cizí ženu. Přibyslava nebyla nikde v dohledu.

Ranní slunce konečně rozehnal mlhu, která se jeho teplým paprskům usilovně bránila, jsouc podporována vlhkostí země nasáklé nočním deštěm. Strízlička, která se držela v hustém podrostu se rozhodla zamířit na podmáčenou louku uprostřed luhu. Většinou se tam neodvažovala, ale dnes ji nalákaly jepice rojící se nad kalužemi. Mláďata v blízkém hnízdě už od rozbřesku otvírala zobáčky a dožadovala se potravy.

Bylo to však fatální rozhodnutí. Stejně místo si totiž vybral i mladý orel, který se rozhodl, že se pokusí o

svůj první úlovek. Malý ptáček byl dokonalou cvičnou kořistí – malou a přitom dostatečně pohyblivou. Stínu, který se nad ní náhle objevil, si nestačila ani všimnout. Až v poslední chvíli se střízlička vrhla k zemi, ale bylo příliš pozdě. Orle bylo rychlejší a malý ptáček se ocitl v jeho spárech. Netrpěl, protože jeden z orlích drápů protal maličké srdéčko, jež svým tlukotem odměřuje život i těm nejmenším tvorečkům.

Orlík necítil uspokojení z utrpení kořisti, ale prožíval, něco co by bylo možno nazvat štěstím, protože splnil to, co mu ukládá zákon přírody: napodobil rodiče a zvýšil svou šanci rozmnožit se, čímž přispěl malým, avšak nezanedbatelným příspěvkem k zachování koloběhu života, aniž by věděl, že jen tak má část z něho naději přežít úděl smrti a vzájemného zabíjení.

Domů se Vladislav vrátil až k večeru. Celé ty dlouhé hodiny ji hledal. Nejdříve v davu zachváceném panikou, pak mezi těly těch, kteří leželi těžce zranění a mrtví na trávníku sešlapaném dohněda. I cestou do města k okrovému domu se všech kolemjdoucích

vyptával, zda ji náhodou neviděli. Nikdo mu však nemohl pomoci.

Když do rukou uchoпил klepadlo, modlil se, aby ji našel doma – zdravou či zraněnou. — *Možná stačila utýct a vrátit se domů.*

Otevřel mu Dalimil a otázka, kterou měl na jazyku, byla náhle zbytečná. Zbývala však ještě jedna: „Co víš o Přibyslavě?“

Dalimil mu bez jediného slova podal složený list papíru. Třesoucí rukou jej rozložil a začal číst.

Kapitánovi Vladislavovi od zachránců paní Přibyslavy, manželky výše jmenovaného.

Oznamujeme vám, že se nám podařilo uchránit vaši ženu od nebezpečí smrti a jsme připraveni vám ji předat. Bohužel naše svízelná finanční situace nás nutí žádat od vás malý repatriační příspěvek ve výši dvanácti kop grošů, které stačí deponovat v hradecké bance na jméno Svarožic. Až od vás tento příspěvek obdržíme, zašleme vám další instrukce.

„Jak si to získal?“ zeptal se, když dočetl.

„Přinesl to poslíček před necelou hodinou. Bylo to otevřené a tak jsem si to přečetl. Dal jsem pro tebe poslat, ale jak vidím, tak jste se museli minout.“

„Jak to nese pan tchán?“

„Zavřel se s láhví kořalky ve svém pokoji a odmítá ji opustit.“

— *Takže je to jako vždy na mně.* „To asi nebudou skuteční milosrdní zachránci?“

„To opravdu ne. Vypadá to na únos. A vydírání. Neměl bys jim ty peníze dávat.“

„Co mi zbejvá, příteli? Je to pořád lepší než žít ve věčný nejistotě.“

Banku Vladislav navštívil hned na úsvitě následujícího dne. Město se stále vzpamatovalo ze šoku ze smrti více než tří desítek lidí, ale provoz banky to nikterak nenarušilo. V soukromém salónku ho přijal samotný pan bankéř, jenž měl po boku úslužného podúředníčka se zápisníkem. Vladislava doprovázel Dalimil.

„Co pro vás můžeme udělat, velectěný korouhevní pane?“ začal rozhovor bankéř – starý muž s velkýma vodnatýma očima a lesklou pleší.

„Potřebuju zjistit něco o majiteli účtu na jméno Svarožic.“

„Sám jistě dobře víte, že je to nemožné, korouhevní pane. Důsledně dbáme o soukromí našich klientů.“

Vladislav to věděl. Vysvětlil mu to večer Dalimil, ale Vladislav se rozhodl, že je potřeba to alespoň zkusit.

„Unesli mou ženu a ti únosci chtěj poslat peníze právě na tenhle účet.“

„Je mi líto, pane kapitáne. Soucítím s vámi, ale našimi klienti jsou toliko ctihodní občané.“

„Pak mi nezbejvá než si u vás půjčit dvanáct kop grošů.“

„V tom vám nejspíš můžeme vyhovět, korouhevní pane. Jen co si ověříme vaši bonitu.“

„To je co?“ Vladislav se snažil zůstat klidný, jak mu to byl doporučil jeho přítel.

„Schopnost splácet úvěr.“

„Jsem královskéj kapitán, korouhevní pán na Ostroměři a Černým Brodě, pobočník našeho krále. To vám přece musí stačit.“

„Bohužel nestačí. I ti nejvýznačnější muži ve zbrani mívají často dluhy a špatnou platební morálku. Navíc mají tendenci všechno řešit mečem a my máme zájem o zdraví našich zaměstnanců.“

— *Hlavně o svý zdraví.* Ve Vladislavovi začala kypět krev, ale stále se dokázal ovládat.

„Má sestra je manželkou krále.“

„To samozřejmě víme. Ale král se za vás nejspíše nezaručí. Pokud víme, tak to zatím nikdy neudělal. Řekněte nám spíše, zda máte nějaké pravidelné příjmy.“

„Mám podíl na pár podnicích v Černým Brodě. A taky na mýtu v Ostroměři.“

Úředníček, který si něco zapisoval do bloku, z něj vytrhl papír a předal jej bankéři. Ten si ho dlouho prohlížel a sám na něj něco připsal. Účetní zakroutil hlavou.

„To bohužel nestačí. Podle našich informací stále splácíte úvěr na váš hrad a máte značné výdaje na reprezentaci.“

— *Hlavně na reprezentaci své manželky. Vladislav se v duchu zastyděl. Přibyslava by si zasloužila nejen to, ale o mnoho víc.*

„Mám ještě malej podíl v jednom podniku v Záhoří.“

„O jaký podnik se jedná, pane kapitáne?“ Tentokrát se zeptal přímo účetní.

„Ozdravovna Stezek slasti.“

„Těch Stezek?“

„Těch!“ Vladislavovi docházela trpělivost. Necítil žádnou prazvláštní radost, že musel prozradit právě tehle zdroj svých příjmů. Kvůli nikomu jinému by to neudělal. Ani pro Václava či Viléma.

„Jaký podíl?“

„Pětinu.“

Úředníček začal něco rychle počítat.

„Myslím, že teď máme sdostatek informací,“ konstatoval bankéř. „Do týdne vám dáme vědět, jak jsme se rozhodli.“

„Do tejdne? To už může bejt pro mou Přibyslavu pozdě.“ Vladislav položil ruku na jílec svého meče.

Bankéř kapitánovu ruku pozorně sledoval a jeho ruka v odpověď zamířila ke zvonci, který ležel na rohu stolu. Dalimilova ruka jemně ale rezolutně odtáhla Vladislavovu ruku z jílce.

Účetní mezitím dokončil výpočet a výsledek ukázal bankéři. Ten nehnul ani brvou, ale po chvíli suše oznámil: „Myslím, že jsme ochotni vám tu půjčku poskytnout neprodleně. Měsíční úrok bude jedna patnáctina a splatnost jeden rok. Jako zástavu nám poskytnete ten svůj pětinový podíl. Souhlasíte?“

„Souhlasím. Ty peníze hned pošlete na ten Svarožičův účet.“

„Hned jak to podepíšete. Připravíme dlužní úpis a vy zatím můžete počkat v našem foyeru.“

„Stačil jen malej náznak a hned to šlo jak po drátkách,“ poznamenal Vladislav, když upustili bankéřovu kancelář.

„Za ten »malej náznak«, tě dal málem vyvést. Mají vlastní po zuby ozbrojenou stráž. Naštěstí si rychle spočítali, jaké příjmy se dají očekávat z té »ozdravovny«. Ta je známá i u nás v Trojzemí a pár mých

přátel už tam bylo. Může z toho být učiněný stříbrný důl. Jak si – při všech bozích – ten podíl získal?“

„Stezky slasti jsem projel. Nejspíš jako první. Málem mě to stálo život. Mě i mé přátele.“

„To ale asi není ten důvod.“

„Desátník, který tam byl se mnou, po určitý době objevil, jak tam dostat lidi, aniž by za tu chvilku rozkoše zaplatili životem. Přijel za mnou do Brodu, aby sem jako známá osobnost převzal záštitu nad tím jeho pochybným podnikem.“

„A ty jsi souhlasil?“

„Ne; vyrazil sem s ním dveře.“

„A on?“

„On se vrátil a poděkoval mi. Vysvětlil mi, že to dělá pro dobro všech mužů, a nabídl mi, že se mnou půjde do tajného holportu, když mu pár kopama grošů přispěju do začátku.“

„A ty jsi souhlasil.“

„Byl přesvědčivej,“ připustil Vladislav. „A když mi zemskéj sněm nechválil ten příspěvek na hrad, potřeboval

sem nějaký peníze navíc, aby ty půjčky nesplácel ještě můj vnuk.“

„Nechci tě soudit... Nemohl bys jako spolumajitel zajistit slevu pro svý dobrý přátele?“

Střízlík se k hnízdu své nejoblíbenější samičky vrátil až k poledni. Malá ptáčátka už neměla sílu vzdorovat hladu a žízni a jen to nejsilnější z nich zoufale vypísklo. Sameček zmožený překotnou stavbou hnízd i starostí o tři samičky, které nalákal vzcností příbytků, se na starosti o mláďata příliš nepodílel. Ten zvuk, v něm však probudil odvěký reflex a on se vydal pro potravu. Měl štěstí, neboť zanedlouho objevil a ulovil velkou tučnou larvu a spěchal k hnízdu. Bohužel bylo pozdě. Ani poslední mládě už nemělo sílu larvu pozřít. Larva zapadla do hnízda, střízlík ji našel a znovu se pokusil předat mláděti. A to se opakovalo ještě třikrát.

Až poté strnul, protože nevěděl, jak dál. Necítil smutek ani nezlořečil přírodě či bohům, jen mu žádný z jeho zděděných reflexů či získaných zkušeností neříkal, co by měl dělat. Larva se v jeho zobáčku zmítala a on téměř nehybně seděl na okraji hnízda.

Pak se ze vzdáleného křoví ozvalo rychlé »tsærr – tsærr«. Ptáček upustil svou kořist a vydal se stíhat narušitele svého malého panství, jež se rozkládalo od zákrutu říčky Vrchlice po hluboký úvoz cesty. Zapomněl na mláďata i na svou oblíbenou samičku, jelikož nyní měl před sebou jediný a nezpochybnitelný úkol.

Další dopis od únosců doručili už po poledni. Částka se zesateronásobila a Vladislav se po dlouhém rozhovoru s Dalimilem rozhodl jednat. Nejdříve se vydali vyslechnout Bojana. Ten se ze svého zranění léčil v domě největšího zbrojíře ve městě. Dům se podobal malé tvrzi, již právě oblehlo nesčetné vojsko Bojanových obdivovatelů a obdivovatelek. Dav byl tak hustý, že bránil průchodu. Vladislav to nejdříve zkoušel po dobrém prosbami, pak ale zamířil k nedaleko stojícím okounějším mužům s halapartnami.

„Potřebuju pomoct, mládenci. Chci navštívit pana zbrojíře a je tam trochu moc lidu.“

„My posloucháme jen svý nadřízený, pane kapitáne,“ utrousil jeden z halapartníků, postarší svobodník s podřobanou tváří.

„Přispěl bysem šestigrošem na podporu strážníků, kteří iniciativně pomáhaj spoluobčanům a ještě bysem se o nich pochvalně zmínil u jejich nadřízencejch.“

„To by se možná pár iniciativních našlo,“ připustil prostý ozbrojenec.

„Ale ten příspěvek by museli dostat hned,“ doplnil druhý o něco zkušenější.

Vladislav sáhl do svého měšce a vytáhl z něj osm grošů. „Aby se vám to líp dělilo, mládenci.“

Svobodník peníze převzal a dal rukou pokyn svým dvěma mužům. S pomocí jejich halaparten a drsného vojáckého přesvědčování se Vladislav dostal ke vchodu do domu během pár minut.

Po použití klepadla v podobě malé blídy¹ se zevnitř ozvalo: „Oni si prostě nedaj pokoj. Běž jim to vysvětlit Milíku.“

Dveře se otevřely a v nich stál muž, nejspíš Milík. Byl to pořez s andělskou tváří a svalnatýma rukama, v nichž držel biják. Halapartníci o krok ustoupili.

1. staročeský výraz pro katapult

„Vypadněte odsud. Nikdo nesmí dovnitř a radil by sem vám, abyste tu nevtrovovali.“

„Jsem královskéj kapitán Vladislav. Potřebuju mluvit s panem zbrojním mistrem.“ Na pár vteřin se zamyslel. „Ne spíš s paní mistrovou. Jde o životně důležitou věc.“

Milík usilovně přemýšlel, ale autoritativní Vladislavův hlas nešlo jen tak ignorovat. „Počkejte tady, pane kapitáne. Zeptám se naší paní.“

Dveře se zavřely, ale po pár minutách se zase otevřely a Milík jim pokynul, aby vešli.

V rozsáhlé předsíni stála starší žena, z níž vyzařovala autorita, kterou by zahanbila většinu důstojnického sboru. Bylo jí něco kolem padesáti, ale byla stále atraktivní; především pro muže, kteří vědí, co je život a čeho si v něm vážít. „Vítám vás, pane kapitáne. Proč jste nás navštívil?“

„Rád bysem mluvil s panem Bojanem. Slyšel sem, že se o něj staráte.“

Zarputilý ženin výraz na okamžik zjemnilo překvapení. „Těší mě váš zájem, pane. Ale to by chtěli všichni.“

Pan básník je těžce raněn a nemůže přijímat hosty, byť by to byli vážení korouhevní páni.“

„Pana básníka bysem si nedovolil jen tak obtěžovat, milostivá paní. Moji ženu ale unesli na jeho vystoupení a on by mi tak moh' poskytnout nějaké informace.“

„Paní Přibyslavu unesli?“

— *Ona zná Přibyslavu? Nikdy mi o paní zbrojířové nic neřekla... Nejspíš proto, že sem se s ní o takovejch věcech nikdy nebavil. „Unesli ji a chtěj velký výkupný.“*

„Můžeme vám na něj přispět. Paní Přibyslava je vzácná žena.“

— *Je to vzácná žena. Jen já sem ji nikdy nedokázal ocenit. „Už jsem jim poslal nějaké peníze, vážená paní. Chtěj další. To nemůžu přijmout. I když bysem je asi sehnal, nemám jistotu, že mi ji vrátí. A jak se říká: s jídlem roste chuť; brzy by unášeli další nevinné ženy. Musím tomu učinit přítrž.“*

„Závidím Přibyslavě, že má takového muže, pane kapitáne. Ne všechny z nás mají takové štěstí. Myslím,

že v tomhle případě udělám výjimku. Pan Bojan může mluvit, ale je ještě hodně slabý.“

„Nebude to trvat dlouho, slibuju.“

„A ten pán, který přišel s vámi, k němu také půjde?“

„Omluvám se, že sem vám ho ještě nepředstavil. Je to pan Dalimil, soudce z Trojzemí. Pomáhá mi s vyšetřováním.“

„Vy jste manžel paní Dobromily, pane Dalimile?“

„Bývalý manžel, milostivá paní zbrojířová.“

„Ano, to se dalo čekat. Už před rokem mi říkala, že se chcete přestěhovat do nějakého zapadákovy pod horama. Příliš nadšená z toho nebyla.“

— *To je snad vševenetský ženský spiknutí.*

Paní zbrojířová je po širokém kamenném schodišti zavedla do poschodí, kde v pokoji s okny do dvora ležel Bojan v posteli s nebesy.

Na první pohled se jevil docela zdravý, ačkoliv obvaz na levé paži stále mokval krví.

„Věrko, říkal jsem ti, že nikoho nepřijímám,“ přivítal je. Když poté identifikoval příchozí doplnil stejně

chladným a odmítavým tónem: „dokonce ani korouhevnický pán.“

Paní zbrojířová se nedala odradit. „Pan Vladislav by s tebou potřeboval mluvit ohledně únosu své ženy. Stalo se to v tom zmatku potom, co se tě pokusili zabít.“

„Potřebuji jen vědět, zda netušíte, kdo to moh' udělat a proč?“ zeptal se Vladislav nečekaje na básníkův souhlas.

„To nevím, kapitáne. Já miluji všechny lidi a nikomu sem nikdy neublížil. Proč by mě chtěl někdo zabít?“

„Možná, že vás chtěli jen vystrašit.“

„Ani tak mne nenapadá žádný důvod. Přináším lidem jen radost a pohodu.“

— *Mě napadaj hned dva: závist a peníze.* „Nikdo neznámý vás nekontaktoval před vystoupením nebo po něm? Nedostal jste nějaký výhružnej dopis?“

„Ne, pane kapitáne. I když... Minulý týden jsem dostal takový divný psaní.“

„Máte ho?“

„Ne. Vyhodil jsem ho do koše. Vždycky takový věci házím do koše. Byl anonymní a byly v něm hrubky.“

„Víte alespoň, co v něm bylo?“

„Něco o tom, že prý svým kejklářstvím podkopávám morálku a odvěký božský řád.“

„A to se vám nezdálo divné?“ zeptal se Dalimil, který si uvědomil, že má pomáhat s vyšetřováním.

„Takový podobný dopisy mi chodí každou chvíli. Jednou narušuju výchovu mládeže, po druhý způsobuju nemanželský orgasmus u vdaných žen.“

Vladislav pohlédl na paní zbrojířovou, ale ta zachovala dokonale kamennou tvář.

„A nic dalšího už o tom nevíte?“ pokračoval opět Vladislav.

„Ne. Jen to, že nyní už navždy zůstanu v srdcích mých příznivců a příznivkyň.“

— *Nevím, jakej blázen to udělal, ale rozhodně udělal panu básníkovi skvělou reklamu.* „Tak vám pěkně děkuju, pane Bojane. A přeju vám brzký uzdravení. *Moc ste nám nám ale nepomoh’.*“

Paní Věra je doprovodila k zadnímu vchodu, který vedl do úzké hradební uličky.

„Na shledanou, pane kapitáne, a když budete potřebovat rády vám pomůžeme.“

Vladislav si všiml množného čísla i ženského rodu. „Vy a kdo ještě?“

„No, my... My... Náš čtenářský spolek... Přibyslava vám o něm nic neříkala?“

„Ne, neříkala.“ — *Nikdy jsem se jí na takový věci neptal.*

„Na shledanou, milostivá paní. Budu si vaši nabídku pamatovat.“

„Kam teď, Vladislave?“ zeptal se Dalimil, když se z jistotou dostali z doslechu.

„Teď to zkusíme v tý bance. Jak si správně podotk', ty únosci se museli odněkud domáknout, že mám ještě z čeho platit. A kromě toho vydřiducha a krále sem o tom mým podílu ještě nikomu neřek'“

Na pana bankéře nyní museli čekat celou tři čtvrtě hodinu. Vladislav celou tu dobu stál a nervózně

poklepal na jílec meče. Když je po tom dlouhém čekání nakonec přijal, netvářil se příliš vstřícně.

„Nějaký problém, pane kapitáne? Ty peníze jsme už uvolnili a přesunuli na účet, jak jste si přál.“

„Je tady menší problém, pane bankéři. Ti únosci chtějí víc; o hodně víc.“

Na bankéřově tváři prokmitl spokojený úsměv. „I v téhle, jistě pro vás obtížné, situaci jsme vám ochotni poskytnout další výhodný úvěr. O jakou sumičku se jedná tentokrát?“

„A pak je tu ještě jeden problém. O trošku větší. Ti hajzlové se nějak museli dozvědět, že mám z čeho platit. A vaše banka je kromě krále jediná, která ví, že vlastním podíl v lukrativním podniku.“

„Jak jste se mohl sám přesvědčit, tak úzkostlivě dbáme o diskrétnost našich klientů, pane korouhevní.“ Bankéřova ruka začala nenápadně šmátrat po zvonci.

Vladislav bleskurychle tasil. Hrot čepele opsal dlouhý oblouk a na konci své dráhy smetl zvonec ze stolu. Zvonec po dopadu vydal jediný disharmonický tón a pukl.

Bankéř zesinal, navzdory tomu ale promluvil zcela klidně. „Uklidněte se, pane kapitáne. Vztek a zuřivost nikdy nic neřeší. A navíc – my se nedáme zastrašit.“

„Vztek a zuřivost už mám dávno za sebou. Teď jsem úplně klidnej, pane bankéři. Ledově chladnej zabiják.“

„Přece nezabijete nevinného člověka, pane kapitáne.“

„Ne, pokud mi ten člověk pomůže s hledáním mé ženy. Nechte zavolat toho úředníčka, co tady s náma byl ráno. A nedělejte přitom žádný hlouposti. Chlapovi, kterému unesli jeho milovanou ženu, můžou prostě někdy rupnout v bedně.“ Vladislav ostentativně nezasunul meč zpět do pochvy.

Bankéř se otočil ke dveřím za svými zády, pootevřel je a zavolal: „Běžte za Vlastimírem a řekněte mu, že má hned přijít. A tím myslím opravdu hned.“

Pak se obrátil zpět ke kapitánovi. „Stačí vám to?“

„Prozatím jo. Teď si společně sednem a hezky v klidu na něj počkáme.“

„To je první rozumný návrh, který sem od vás v posledních minutách slyšel. A nemohl byste, prosím, někam uklidit ten nebezpečně ostrý předmět?“

Vladislav počkal, až bankéř usedne, až pak se pomalu usadil do křesla pro návštěvníky a nevšímaje si Dalimilova výmluvného gesta, si ponechal meč v pravici. „Nemoh’!“

Vteřiny ubíhaly a nikdo nepromluvil. Hrot meče se lehce chvěl dotýkaje se vyleštěné podlahy a bankéř od něj nemohl odtrhnout oči.

Dveře se otevřely a vešel účetní. Jeho výraz od okamžiku, kdy spatřil kapitána, lze slovy popsat jen velmi nepřesně. Nejlépe snad »značně nepříjemné překvapení«, ale to by zdaleka nezohledňovalo úroveň děsu v jeho očích. Ten výraz ale netrval dlouho. Dalimil se stěží dvakrát nadechl a Vladislav už stál těsně u úředníka, meč měl nyní kupodivu v levici a pravicí držel malého muže pevně pod krkem.

„Komus řek’, že mi zbývají ještě nějaký příjmy?“ Vladislavův hlas byl ledově chladný.

„Nikomu, pane. Přísahám, nikomu.“ Úředníkův hlas zněl kňouravě a šířil se od něj pach potu a moči.

Vladislav si muže přitáhl blíž. „Bozi nemají rádi křivý přísahy. A ty už budeš brzy stát přímo před nima

a budeš muset ospravedlnit každé svůj čin v celým svům, bohužel nepřilíš dlouhým, životě.“

„Nezabíjejte mě! Mám malý děti.“

„Duše křivopřisežníků věčně blouděj podsvětím a nikdo jim nepodá jídla ni vody. A to ti garantuju, že věčnost dokáže bejt pořádně dlouhá.“

Vyděšeně vypoulené oči úředníka se marně snažily odpoutat od tváře, která byla necelou půdlaň vzdálená. Náhle ukázal na bankéře. „To on, to on!“ zajíkávě vykřikl. „Viděl sem ho, jak dneska odpoledne mluví s jedním z těch lidí.“

„Z jakejch lidí?“

„No těch, co pracuju pro pana Velerada, co vlastní ten temnej hrad nad Orlí soutěskou.“

„Mlč!“ zařval bankéř, který mezitím povstal, a nyní se rozběhl proti Dalimilovi. Dalimil o krok ustoupil, ale když ho postarší muž míjel, lehce ho kopl do holeně. Muž, který byl o hlavu vyšší než turský kopiník, zakolísal a s heknutím se svalil na zem.

„Kde ses to naučil, kamaráde?“

„To mi ukázal můj dědeček. Ten, od kterého máš svůj meč.“

„Musel to bejt fakt dobrej chlap.“

„To teda byl. Ale teď bych vyklidil pole.“ Dalimil ukázal k vnitřním dveřím, v nichž se objevila ozbrojená stráž.

„Mizíme, Dalimile.“

O dvě hodiny později se v kuchyni zbrojířova domu sešly špičky nejmocnější zpravodajské organizace ve městě a možná i v celé zemi. Kromě paní Věry tam bylo několik jejích nejlepších přítelkyň, převážně vdov.

Výslech právě prováděla vdova po městském písaři, bělovlasá stařenka opírající se o hůl. „A jak jste odtamtud utekli? Celý město mluví o tom, že jste těm vyholencům srazil hřebínek a budou se z toho vylízávat hezkých pár měsíců. Pokud tedy mají to štěstí, že nejsou dočista mrtví.“

— *A to od té chvíle uběhly jen dvě hodinky. Zejtra už to možná budou vědět i v Tejně... A nepřežil to, pokud*

vím, jen jeden a ten si to svou zoufalou neobratností způsobil spíš sám.

Vyslychání seděli u kuchyňského stolu, cpali se slavnými preclíky a zapíjeli je pivem.

„O ty se postaral pan Vladislav. Já jsem vyjednával volný průchod s bankovními úředníky,“ popsal svou roli Dalimil.

„Dámy, pozvala jsem vás, abychom jim pomohly,“ připomněla svým přítelkyním paní zbrojířová. „Nikoliv abychom je vyslychaly jako nějaké lotry.“

„Nejdříve musíme vědět, co jsou zač, abychom si byly jisty, že si naši pomoc zaslouží,“ namítla vdova po zvěroklestiči, mohutná žena s pečlivě vyholenými vousy.

„Dělají to pro záchranu paní Přibyslavy a to snad jako argument stačí,“ podotkla paní zbrojířová.

„Musíme přiznat, si to že ten bankéř a ta jeho násilnická sběh zasloužili. Už dlouho lidem pijí krev,“ připustila paní písařová. „Takže, jak jim můžem pomoci, Věruško?“

„Hlavně potřebují na pár dní ukrýt a pak taky nějaké informace o panu Veleradovi.“

„O tom podivínovi, co zdědil peníze po vojenském dodavateli a koupil si korouhev? Co ten s tím má společného?“ zapojila se do diskuse žena pana starosty.

„Ten bankovní úředník tvrdil, že bankéř mluvil s nějakým z jeho lidí. A nejspíš jim prozradil, že se ještě vyplatí pana Vladislava vydírat.“

„Jdou o něm různé řeči. Prý žije na Orlím hradě a obcuje tam s nečistejma silama. Ale to jsou nejspíš jen pomluvy,“ připustila vdova písářova.

„Já o něm něco vím,“ ozvala se útlá žena jednoho ze seržantů vévodské gardy. „Můj manžel se k němu před pár měsíci přidal.“ Ostatní ženy jí svým pohledem dali jasně najevo, co si myslí o její manželské výchově, ale ona pokračovala. „Není to žádný černokněžník. On jen chce, aby se vrátili starý dobrý časy, kdy muži byli chrabří a ženy cudné. Časy, kdy každý věděl, kde je jeho místo.“

„Žádný starý dobrý časy nikdy nebyly,“ promluvil poprvé Vladislav, „protože, co je člověk člověkem, bylo zlo. Někdy vládlo a jindy bylo v defenzívě, ale je tu pořád s náma a musíme se s ním naučit žít. Nebo spíš mu

vzdorovat, protože malej kousek je v každým z nás a pokud dostane šanci, pohltní nás. Nic jinýho nám totiž nezbejvá.“

Na noc je paní Věra odvedla na půdu. Bylo tam teplo a měli tam soukromí.

„Nechcete dát vyprat kazajku a kalhoty, pane kapi-táne,“ nabídla se služka, která je doprovázela a nesla jim spací houně. „Přihodím je Vnislavě do velkýho prádla a zítra večer je máte čistý.“

„Proč?“ podivil se Vladislav. — *Ráno sem si vzal všechno čistý. Dokonce i onuce.*

„Máte je od krve, pane.“

Ve světle jedné svíčky toho nebylo příliš mnoho vidět, ale rychlý pohled mu ukázal jen pár skvrn na bílých kalhotách, každá sotva velikosti dlaně.

„Není to nic strašnýho. Musím to v tom vydržet, nic čistýho s sebou nemám a zítra možná budem muset vyrazit časně.“

Dalimil mimovolně přikývl na souhlas, ale paní zbrojí-řová zakroutila hlavou. „Od krve máte i kabátec. Je sice

černěj, ale i na něm je to vidět. Nesmíte se potom divit, že vám někteří začnou říkat »žezník«. Pokusím se vám ráno podívat po něčem, co by vám padlo. Zatím to vysvlečte, ať v tom nespíte.“

Vladislav v tom neviděl větší problém, ale rozhodl se, že lepší bude souhlasit. Nemohl si dovolit zneprátenit paní Věru a tím i celý vševenetský svaz žen.

„Dejte mi i pochvu s mečem. Naši chlapi se vám hned ráno o zbraň postaraj. Vyčistí, vyleští a natrou olejem. Pokud budete chtít, tak ho i naostří.“

— *Radějc budu skoro nahej před ženskejma, než bezbrannej bez svýho meče.* „Děkuju, paní Věro, o svůj meč se postarám sám.“

„Tady jste v bezpečí, pane kapitáne. Nechala jsem posílit stráž. Sama jsem do ní vybrala ty nejspolehlivější. A mýho muže ani pana Bojana se bát nemusíte.“

— *Mužů se nebojím, tím spíš takovejchhle.* „Důvěřuju vašim opatřením, paní. *Stejně jako důvěřuju vám. Nic jinýho mi stejně nezbyvá.* „Ale bude se mi líp spát, když ho budu mít po ruce. Můj pobyt vás tady všechny

ohrožuje, a když dojde k nejhoršímu, budu vás moct bránit.“

Paní Věra přikývla a obrátila se k odchodu. Byla už daleko na schodišti, když si povzdechla. Šeptem, ale akustika v členitém interiéru někdy dokáže divy, proč se její slova donesla až k Vladislavově uchu: „Nevěřily jsme jí to. Ona přitom skutečně má citlivýho, milujícího a inteligentního. A určitě je nejspíš i odvážnej, ohleduplněj a obětavej. Která z nás to má? Jak si něco takovýho, k sakru, vůbec zasloužila?“

— *Přibyslava mi většinu z těch slov nikdy neřekla. A i já sem takovejma slovy šetřil. Přesto sme se cítili šťastní. Vždy?.... Většinou?... Občas?... Stačilo jí to?... Stačí jí to?*

Ulehl na houni jen v hacích a košili a přemýšlel. Kapky deště zastavené ve střemhlavém pádu zběsile bubnovaly na střešní tašky. Ten zvuk nebyl oběma mužům znám, neboť pálené tašky se užívaly jen zřídka ponejvíce u budov, u nichž hrozilo větší nebezpečí požáru. Dlouho vespolečně mlčeli a naslouchali koncertu čtyř živlů: vody zrozené vzduchem a ohněm ztvrzené země.

„To o tom zlu jsi řekl hezky. Před mnoha lety jsem ti řekl, že bys byl dobrý táborový řečník, Vladislave,“ přerušil mlčení ten mladší a oblečený. „A proto by ses bez potíží stal silným vůdcem a možná i diktátorem. Ty jsi ale zlo v sobě porazil.“

„Člověk nikdy neporazí zlo v sobě. Možný je pouze os-
tražitý příměří. Stačí málo, ta bestie v nás se vzchopí,
přejde do protiútoků a člověk jí podlehne. Kvůli bo-
lesti, strachu ale i ze soucitu. Ale nebavme se o tom
v tuhle temnou hodinu. Ten Velerad je nejspíš náš člo-
věk. Nenávidí novoty a věří v neposkvřenou minu-
lost. Pro takovýho člověka je Bojan ohrožením. Nevím
ale, jak se mu dostat na kobylku a při tom neohrozit
svou Přibyslavu.“

„Taky nevím. Možná, že nejlepší bude se tam vypravit
a obhlédnout si to.“

„Nejspíš ano. Ale vyspal bysem se na to. Ne nadarmo
se říká ráno moudřejší večera.“

Svíce zvolna uhasínala, déšť slábl a jeho konejšivý še-
velivý šum přinášel sny.

Usnul na jen na pár vteřin, ale i to bylo příliš. Probudilo ho bolestné volání jeho ptačí družky. Rozhlédl se, ale viděl už jen mizející orlí křídla. Vzlétl z hnízda a snažil se je dostihnout. Divoce mával křidélky, ale byl příliš pomalý. Z orla se stal malý nezřetelný bod vysoko na oslnivě modré obloze. Žádný střízlík nikdy neletěl tak vysoko. Země pod ním se zploštila a zesinala. Z posledních sil zamával drobnými perutěmi, byť věděl, že už prohrál. Síly ho po chvíli opustily a on padal vzdušným sloupcem a jeho malé bezbranné tělíčko se otáčelo v poryvech větru.

Na zem však nedopadl. Žalostný pískot jeho opeřené družky ho probudil ze sna. Orel na chvíli zastínil slunce a on již věděl, že ho nemá smysl pronásledovat. Namísto toho navštívil své ptačí přátele a čáp mu řekl, kde má orla hledat. Byla to dlouhá a únavná cesta do míst, která nikdy předtím žádného střízlíka neviděla. Známé lesy vystřídala holá temena vysokých hor, jež byla korunována nedostupnými skalami. Jeho malá pírká ho vždy vynesla jen o pár sáhů výše, ale v dlouhém letním dni postupně vystoupal až ke sněhům horských velikánů. Tam objevil orlí hnízdo.

Orel na něm seděl a svým ostrým zrakem spatřil pachtícího se ptáčka. Nechal ho však přilétnout až k sobě. Až poté promluvil: „Obdivuju tvoji vytrvalost, střízlíče. Je však marná, neboť i nejmenší z mých mláďat tě slupne jako malinu. „Drápku, vezmi si ho!“ Povyrostlé orle se vzneslo a vrhlo se na promrzlé tělíčko odvážného tvořečka a ten neměl sebemenší šanci.

Nezemřel však, namísto toho se probudil. Už potřetí zaslechl vyděšený hlásek drobné družky a viděl orla stoupajícího do výšin. Dvěma cestami už prošel a v obou málem zemřel. I nyní se vydal do lesa. Tentokrát se pokusil přesvědčit své četné ptačí přátele, aby letěli s ním a

pomohli mu. Odvahu našli jen sýkorky, červenky, pěnkavy, zvonci a dokonce i jedna pěvuška, ale společně vytvořili velké hejno, které se vydalo do příbytku orla vysoko ve skalách. Pěvčí hrdélka stále zpívala a tak se poprvé od světa stvoření horská skaliska rozezněla mohutnou ptačí písní.

Tentokrát se orel krutě zasmál: „Přivedl sis své přátele, strážlíče. Ale i to je zoufalá marnost, protože jsem se na vás připravil. Neboť i já mám své přátele: káňata, jestřáby, sokoly, krahujce a raroxy. A především rarozi se vysloveně těší až vám načechraj pírka.“

Ptakovražedný boj, k němuž se schylovalo, však nenastal, jelikož Vladislav zalapal po dechu a tím se probudil. Chvíli zíral do černé tmy kolem a dlouho přemítal.

— Já mám na rozdíl od toho strážlíka jen jednu jedinou šanci. Ale mí přátelé nejsou malí ptáčci.

„Proč mě budíš? Vždyť je ještě tma,“ bránil se Dalimil.

„Mám plán!“

„Tos mohl nechat na ráno. Vždyť nehoří.“

„Právě že hoří. Musíme rychle jednat nebo bude pozdě. Vstávej! Ty musíš jít navštívit paní seržantovou a já jedu na hrad.“

„Teď v noci?“

„Paní Věra ti s tím pomůže.“

„A co tvoje oblečení?“ zkusil »právníckou kličku« Dalimil. „Naše hostitelka ti ho dala vyprat. Ve spodním prádle přece nemůžeš ven.“

„Myslím, že velký prádlo ještě nezačalo. Je mi jedno, jestli budu od krve, a je mi dokonce jedno, když mi budou říkat »krvavej řezník«... Vzpurnej střízlík se nesmí ohlížet na svý peří.“

„Střízlík? ... Nezbláznil ses, Vladislave?“ V Dalimilově hlase zněla skutečná obava o přítelovo duševní zdraví.

„Ne, myslím že ne, ačkoliv k tomu nemám daleko.“

„To si blázni taky myslí.“

„Až si budeš skutečně jistej, že sem se zbláznil, tak se mě pokus zastavit, příteli. A nebudeš to mít lehký. Ale ne dřív, prosím tě, ne dřív.“

Stráž střežící dolní bránu hradecké citadely překvapil osamělý noční jezdec.

„Vstávejte, chlapi, a otevřte mi bránu!“

„Kdo je tam?“ ozval se po chvíli ospalý hlas.

Dříve než jezdec stačil zareagovat, odpověděl soudruh ve stráži: „Ty ho nepoznáváš? To je přece kapitán Vladislav.“

„Poznávám. Ale nečekal sem, že se tady objeví. Seržant říkal, že do jednoho pobil celou bankovní stráž a je nejspíš na útěku.“

„A tys tomu věřil? Pan Vladislav?“

„Ale ani tak mu nemůžem otevřít. Co když je to pravda? A co když má s sebou další chlapy.“

„Sem sám a ke svému veliteli mě můžete doprovodit,“ vložil se do diskuse Vladislav. „Je to krajně důležitý. Pokud mě nepustíte dál, může se zopakovat to krveprolití z předvčerejší Vorašský louky.“

„A co když nás zabije? V tý bance prej řádil jak smyslů pominej.“

„Pane kapitáne, znáte heslo?“ ozval se ten druhý hlas.

„Znám. Je to »Žít pro krále a zemřít pro vlast«. — *To by mě zajímalo, kdo ta hesla vymejší. Ten někdo nejspíš zemře pro vlast v posteli.*

„Tak vidíš, zná heslo. Otevřeme mu. A navíc je to náš přítel.“

„Když já porad nevím.“

— *Tohle je ta nevjachrlatější část plánu. Když nevynde, tak sme všichni v...*

Další část rozhovoru Vladislav neslyšel, neboť gardisté se přesunuli někam, kde je nebylo možno slyšet. Pak se ale jejich hlasy opět vrátily. „... No tak teda jo. Ale zodpovědnost máš ty. Si desátník.“

Zašramotil těžký zámek a otevřela se branka pro pěší.

„Pojďte, pane kapitáne. Ale musíte slízt s koně.“

Vladislav opustil sedlo a opatrně vstoupil do branky. Nic mu ale nehrozilo. Na druhé straně průchodu stáli ve světle lampy dva gardisté v ležérním pozoru.

„Děkuju vám, pánové. A teď mě doved'te ke kapitánovi. A postarejte se o mýho koně.“

„Trpimíre, postarej se kapitánovi o tu jeho chytrou

kobylku. Já vás dovedu k panu seržantovi, pane. Ten rozhodne jestli by se měl náš velitel budit.“

„Nejedu na Krasavici, desátníku Mstiši. Má hříbátko a musí se o něj starat. Ale mám tě od ní pozdravovat. Kterej ze seržantů má tuhle noc službu?“

„Taky jí ode mě pozdravujte, pane kapitáne. Seržant Ječmínek, pane.“

„Tak tomu bysem se rád vyhnul.“

„Proč, pane?“

„Brzy se to dozvíš. Není nějakej jinej způsob, jak pana kapitána vzbudit?“

„Já si to dovolit nemůžu, pane. Zastavila by mě jeho osobní stráž...Počkejte, pane kapitáne. Zním dobře pana komořího. Toho k panu kapitánovi pustí i uprostřed noci.“

„Tak deme za ním, času je málo.“

Pan komoří nebyl po probuzení příliš dobře naladěný, ale když uviděl Vladislava, popřál mu upřímnou soustrast.

„Proč pane komoří?“ zeptal se ho kapitán.

„Slyšel sem, že je vaše žena po smrti.“

„Ona je jen unesená, ne mrtvá.“

„Vy tomu věříte, pane kapitáne? Na tý Vorařský louce se nerozpakovali zabít ženy a dokonce ani děti.“

„Já tomu věřím a proto sem tady.“

„Potřebujete prý mluvit s panem místodržícím?“

„To teda potřebuju.“

„A máte připravený argumenty: opravdový a neprůstředný argumenty, až se vás zeptá, proč ste ho dal vzbudit uprostřed noci?“

„Mám, pane komoří.“

„Tak tedy pojďme, pane královskéj kapitáne, ať to máme brzy za sebou.“

Komoří je zavedl do hlavního paláce a sám šel vzbudit svého pána. „Vy zůstaňte tady. Pokud vás bude chtít pan místodržící přijmout, přijde za vámi sem,“ řekl jim v malém salónku blízko u vchodu a odkráčel ztemnělou chodbou.

„Vám unesli vaší ženu, pane?“ zeptal se Mstiš.

„Unesli, desátníku.“

„Tak to už se vůbec nedivím, že ste v tý bance udělal něco takovýho. Nejspíš s tím měli něco společnýho. Ani tomu, že ste sem jel tak v noci. Paní Přibyslava je učiněnej anděl. Všichni vám jí záviděj.“

— *Anděl není to správný slovo. Ale kdo by chtěl žít s andělem?*

Desátník se odmlčel a Vladislav si prohlížel výzdobu salónku. Na nejdělsí stěně visel velký obraz bitvy na Černých polích. Všude na něm rudě žhnuly všespalující plameny; jen v samém středu modrý čaroděj vykouznil ochranou stěnu, za níž ukryl vévodovy muže. Vladislav mezi nimi podle chocholu poznal Závíše a pár dalších důstojníků včetně domácího pána. Dva muži však zdánlivě mrtvi leželi osamoceni na okraji obrazu. Malíř si dal práci jen s jedním z nich. U druhého byla k poznání jen rudá hříva, která zářila i ve světle jediné svíčky.

Všiml si jí i desátník a se odvážil zeptat: „To ste vy, pane?“

„Ne, desátníku. To sem *byl* já.“

Kapitán Rostislav přišel v domácím oblečení, přes které si přehodil plášť v zemských barvách. A nezdržoval se formalitami. „Doufám, že mi ve dvou minutách dokážeš vysvětlit, proč si mě nechal probudit uprostřed noci, Vladislave. A neříkej mi, žeš přišel jen s omluvou za to, cos ztropil v bance. Sem možná ochotnej o tom mluvit, ale ne o druhý noční hlídce.“

„Unesli mi Přibyslavu.“

„To vím, ale to neomlouvá ani tu banku ani ten náhlejší noční vpád.“

„A už vím, kdo mi ji unes.“

„Kdo?“

„Velerad. Ten bohatej podivín s tím hradem.“

„Vím, kdo to je. Ale proč by to dělal?“

„Nejspíš to byli jeho lidi, co zaútočili na tý louce. A hlavně je v nějakým spojení s místní bankou. Bankéř mu donášel informace o mejch příjmech.“

„To je docela zajímavý, ale i to mohlo počkat do rána. Pak bysme se na to podívali.“

„Potřebuju od tebe pomoc, Rostislave. A to hned teď. Ráno už může bejt pozdě.“

Nyní se plán dostal do dalšího kritického bodu. Vladislav si s Rostislavem tykal a oba se vzájemně uznávali, ale nebyli si blízkými přáteli. Rozhodně ne tak blízcí, jako byl pro Vladislava král nebo Vilém s Václavem.

„Co ode mě potřebuješ?“

„Pár tvejch mužů, aby mě doprovodili do Veleradova hradu a pomohli mi zachránit mou ženu.“

„A víš jistě, že je právě tam?“

„Nevím,“ přiznal Vladislav.

„A můžeš mi zaručit, že tam moji muži nedojdou k úhoně?“

„Nemůžu.“

„Paks přišel zbytečně.“

„Možná ale znám způsob, jak bysem ti na ty dvě poslední otázky moh' dát lepší odpověď.“

„Jakej?“

„Pošli, prosím, tady desátníka Mstiše nazpátek k bráně. Za chvíli by tam měl přijít můj korunní svědek. Doprovází ho můj přítel.“

„Nevidím žádné důvod, proč bysem měl v noci do hradu pouštět nějaký neznámý lidi.“

„Prosím, Rostislave. Ten svědek je žena, kterou dobře znáš. Všechno to dělám jen proto, abychom zachránili svou Přibyslavu.“

Rostislav se zamyslel. „Myslím, že si tvá žena zaslouží, abychom ti dal půlhodinu. Pokud to ale nestihnou, tak to budu řešit až ráno, Vladislave.“

Mstiš odešel a Rostislav si sedl na židli. Vladislav zůstal stát. Oba muži mlčeli, byť občas navázali oční kontakt. Mstiš se vrátil po necelé čtvrt hodině spolu s Dalimilem a paní seržantovou Ječmínkovou. Rostislav vyšel drobné ženě vstříc. „Vítám vás, má paní. Prej víte něco o paní Přibyslavě.“

„Ne, nevím. Pokud tím tedy myslíte, že vím, kde je právě teď. Jinak o ní vím hodně. Je to má dobrá přítelkyně.“

Rostislav se obrátil na Vladislava. „Říkals mi, že je to tvoje korunní svědkyně.“

„Je to moje korunní svědkyně. Ona totiž ví něco o svém manželovi, a to něco souvisí s panem Veleradem.“

— *Doufám, že se teď nerozhodne mlčet*, proběhlo mu hlavou. *Nikdy mi to neslíbila a může to uškodit jejímu manželovi*. S maximálně vstřícným a povzbudivým výrazem se zadíval do jejích kaštanově hnědých očí. „Řekněte, prosím, milostivá paní, panu Rostislavovi, co ste večer řekla mně a svejmu přítelkyním. Pomůžete tak mojí Přibyslavě.“

Obavy však byly zbytečné. Drobná žena popsalala vše, co věděla o působení svého muže ve Veleradově organizaci. Bylo toho málo na obvinění, ale dost, aby to zasela zrnko podezření do Rostislavovy hlavy.

„Vzбудte seržanta Ječmínka, Mstiši, a řekněte mu, aby sem za mnou přišel. Neprodleně.“

„Seržant má strážní službu, pane. Takže je vzhůru.“

„Tím líp, desátníku.“

Tentokrát se Mstiš vrátil po necelých deseti minutách a přivedl rozložitého muže, jenž v sobě spojoval fyzickou sílu s přirozenou autoritou.

Rostislav přicházejícího seržanta oslovil hned na prahu salónku. „Seržante Ječmínku. Dozvěděl jsem se, že se

bez mého svolení scházíte s panem Veleradem a nějak se podílíte na činnosti té jeho organizace.“

„Nevím o čem mluvíte, pane kapitáne. Nikdy sem s ním na ničem nespolupracoval. A...“ nedořekl.

„Nelži Jemčo!“ přerušila ho jeho paní. „Nikdá bysem si nevzala lháře, kterej navíc za zády svého velitele kuje nějaký pikle.“

Rozložitý voják zkameněl. Až po chvíli se vzmožil na: „Myslel sem to dobře.“

„Jen jim hezky řekni, co všechno o panu Veleradovi víš,“ pobídla ho jeho žena a on neměl odvalu jí ani v nejmenším vzdorovat. Všichni přítomní se tak dozvěděli o tajném řádu, jehož cílem bylo vrátit společnost do minulosti, kdy podle zakladatele kvetly všechny ctnosti. Obrození upadající společnosti mělo spočívat v návratu k moudrosti předků. Mělo se tak dít nenásilnou formou: výchovou mladé generace, osvětou a posilováním chvályhodných tradic.

„Nic z toho není přece špatný, pánové. Proto sem se k nim přidal. Nikdy sem se nepodílel na ničem špatným.“

„Zase lžeš, Jemčo. Vždycky když lžeš, tak ti zrudne nos.“ Paní seržantová byla rozhodně v ráži.

Pokud měl seržant předtím slabě zarudlý jen nos, tak nyní znachověl celý. A s ním i zbývající čtyři muži v místnosti, neboť se účastnili důstojnické sebevraždy v přímém přenosu a nemohli necítit elementární chlapskou solidaritu.

„No, v posledním době se mezi bratry začalo mluvit o tom, že bysme měli bejt trochu akčnější,“ připustil Ječmínek. „Velmistr říkal, že ten šašek rozvrací odvěkej společenskéj řád, a že bysme ho měli zastavit. Nejlíp střelou do břicha. Myslel sem, že to myslej jen tak obrazně.“

„Obrazně nebo neobrazně, měl ste mi to rozhodně oznámit,“ připomenul mu Rostislav.

„Nebojte se pane, já už si to s ním doma vyřídím,“ využila chvilkového zaváhání svého muže paní seržantová.

„Budu vás za to muset kázeňsky potrestat,“ pokusil se situaci zachránit jeho nadřízený. „Ale ještě je tu šance, jak nám můžete pomoct, seržante. Ale to už je tajný,

takže se my dva a pan Vladislav přesunem do mé pracovny. Desátník Mstiš se jistě rád postará o vaši paní. A nemusím nikomu z vás připomínat, že všechno, co tu zaznělo, zůstane jen mezi náma.“

„Ráda vám ještě pomůžu, pane kapitáne. Vím jak na něj,“ nedala se paní seržantová jen tak vyloučit z tajného jednání.

„Už ste nám hodně pomohla, má paní. Teď už musí jednat zodpovědní velitelé.“

Paní seržantová dala svým pohledem jasně najevo, co si o mužích a jejich zodpovědnosti myslí, ale slovem neprotestovala a nechala se odvést.

„Tak pojdte, pane seržante,“ pokynul Rostislav svému podřízenému. Tomu se po odchodu ženy začala do tváře vracet rozhodnost a světlý odstín zarostlých lící.

„Děkuju, kapitáne,“ hlesl.

„Neděkujte mi, seržante. Ještě sem se nerozhod', jak vás potrestám. I v tom nejlepším případě vás ještě dneska čeká degradace na desátníka.“

„Provaz by byl možná lepší,“ připustil sotva slyšitelně seržant.

„Můžeš se toho jednání zúčastnit i můj přítel?“ zeptal se Vladislav. „Je to pan Dalimil, soudce z Jezeří.“

„Vstup je jen pro šarže,“ musel na svém stát Rostislav.

„No, já jsem krajský kopiník a to je něco jako desátník.“

„Desátník není zrovna moc vysoká šarže.“

„Je ale nejvyšší v celé domobraně našeho údolí.“

— *Zapomněl zmínit, že je to čestná funkce a hlavní páně kopiníkovou povinností je předsednictví na každoročních březencových hodech.*

„Kolik mužům velíte?“

„Asi tuctu.“

— *Když započítá starce i holce.*

„No, to je nejspíš víc než paní Ječmínková. Takže můžete.“

O hodinu později už dvanáctice jezdců mířila podél potoka k Orlímu hradu. Vladislav měl po boku Dalimila a Rostislav seržanta Ječmínka, který se už částečně vzpamatoval z výslechu, a jehož znalost hradu a mužů v něm jim měla výrazně pomoci při záchranné

operaci. Zbývající osmici tvořili ti nejodvážnější gardisté, které se podařilo při třetí noční hlídce vzbudit.

Plán zahrnoval tři části. Vladislav hodlal vjet s Ječmínkem do hradu hlavní branou a gardisté s Rostislavem se do něj měli vkrást přes staveniště hradební věže, jež měla učinit hradní panoráma ještě grandióznější. Poslední úkol měl zastat jediný člověk: Dalimil.

Cesta, po níž za raného rozbřesku jeli, se náhle vnořila pod baldachýn jehličnatého lesa. Oba velitelé zaostali o necelý půlhon, protože si Rostislav potřeboval něco ujasnit.

„Co s ním mám udělat, Vladislave? Je to dobrej seržant, a věřím, že to alespoň v počátku myslel dobře. A pak ho těma svejma zpátečnickejma řečma zblbli.“

„Pokud nám pomůže, tak si velkou část viny odčiní. Takže by sem ho na pár tejdnu či měsíců degradoval na desátníka a pak se uvidí.“

„Taky si myslím. Lidi, nevím proč, vždycky chtěj žít v jiný době než v tý, do který se narodili. Ale je tu ještě něco...“

„Myslíš to, jestli mu velíš ty nebo jeho žena?“

„Líp by sem to neřek'. Opravdu nevím jak na to. Ještě sem nic podobného neřešil.“

„Rozhodující je, jestli mu bude velet strategicky nebo jen takticky. S taktickým velením by neměly bejt potíže.“

„Nedělej si srandu, Vladislave.“

„Málokdy si dělám srandu. A rozhodně ne teď v týchle době. Měl si s ním předtím nějaký problémy? Byl to dobrej velitel?“

„Nemůžu se stěžovat. Až doted'ka sem si myslel, že je to můj nejlepší seržant. Rozhodně byl nejinteligentnější.“

„Tak co se změnilo? Možná, že velká část tý jeho inteligence pochází od jeho ženy. Ale z tý seržanta těžko uděláš.“

„Skoro si mě přesvědčil. Co ale chlapi řeknou na to, jak ho dneska zpérovala?“

„Byli sme tam čtyři. Já ani Dalimil nic neřeknem. A jak znám tebe, tak ty taky ne. Takže zůstává jen desátník Mstiš.“

„Myslím, že je dost chytřej na to, aby držel jazyk za zuby. Jeho žena je dobrou kamarádkou paní seržantový.“

„Pak to teda máš vyřešený a můžeš bejt v klidu.“

„Ale ty ne. Myslíš, že ji tam najdem?... Živou a zdravou.“

— *Sem jako ten strážník.* „Nezbejvá mi než věřit.“ *Docela by mě zajímalo, jak to s nimi v tý písni dopadlo.*

Strážník ještě pár dnů zalétával k prázdnému hnízdu, pak na něj ale zcela zapomněl, stejně jako na samičku. Nebylo divu, protože jeho tři zbývající družky a četné potomstvo vyžadovalo neustálou pozornost.

Občas pomáhal lovit hmyz, ale většinu času trávil ochranou svého malého království. Ubránil ho před třemi vlezlými samci svého druhu, půltuctem drobných ptáků obou pohlaví a dokonce i před osamělou liškou slídící po snadné potravě. Nejvíc starostí mu však přinášeli jezdcí na koních, kteří téměř každodenně projížděli po cestě vedoucí hlubokým úvozem,

jenž musel přelétávat při návštěvách své nejmladší favoritky.

Právě proto v šeru raného jitra seděl ukryt v hustém křoví a sledoval narušitele dole pod sebou. Lidé ani koně pro něj nepředstavovali žádné bezprostřední nebezpečí, ale přesto se rozhodl, že se je pokusí zahnat svým nejrozhořčenějším varovným pokřikem.

Už přes půl hodiny s Ječmínkem čekali v úvozu necelé čtyři hony před hradem. Zdálo se to nekonečné, ale správné načasování akce bylo kriticky důležité.

— *Rostislav s osmi gardisty musí hrad obejít po lesních stezkách a to nějakou chvíli trvá.*

Rychle se rozednívalo a nad východním obzorem se rozhořely červánky. „Kapitáne, ste si jistej, že to chcete udělat?“ promluvil náhle seržant sedící na kameni a kouřící z malé dřevěné šlukovky konopí.

„Proč by sem to neměl dělat?“

„Je to hodně nebezpečný. Oni nejsou hloupí a pan Velerad má dost peněz, aby si obstaral pár hodně ostřejch hochů.“

„Co byste, seržante, dělal, kdyby vám někdo unes’ vaši ženu?“ — *Doufám, že mi neodpoví, že by si konečně oddech’.*

„Asi bysem si hodil mašli, kapitáne. Je to ta nejlepší ženská na světě.“

— *Proti gustu žádnéj dišputát.* „No vidíte. A já tu svou jdu zachránit.“

„Ste frajer, pane kapitáne. Nedáte si šluka?“

Vladislav kouření konopných květů, které se rozmohlo

na konci čarodějnických válek, neodsuzoval, ale sám to zkusil jen párkrát v mládí.

— *Boromír, rozpomínal se; Boromír, to on mě tenkrát seřval, když zjistil, že to kouřím. Řek' mi, že na nebezpečí světa je potřeba mít čistou hlavu a pevnou ruku.* Jitřenka podobně jako toho nešťastného jitra mizela v záři nastávajícího dne. *Boromír! Už je to skoro deset let. Chybí mi. „Nedám, seržante.“*

Z hrany úvozu, porostlé hustými křovisky šípku, se znovu ozval ostrý ptačí trylek. „Nevíte, co je to za ptáka, co se tady tak hlasitě ozývá, seržante?“

„Nejsem si jistej, kapitáne. Ale možná je to strízlík.“

„Strízlík? Takovej malej ptáček a má tak pronikavej hlas?“

„Možná se mu nelíbí, že sme tady.“

— *Spíš vzpomíná na svou milovanou samičku. On možná ztratil naději, ale já... Je čas. „Deme na to, seržante. Víte, co máte dělat a především říkat?“*

„Vím, pane kapitáne.“

„Vezměte si můj meč.“ Vladislav odepjal pochvu a zaváhal. Ještě nikdy se dobrovolně nevzdal zbraně.

Ječmínek si toho všiml, a třebaže na pochvu položil ruku, počkal až kapitán uvolní sevření prstů kolem jílice. A neřekl ani slova, byť čekal více než minutu.

Střízlík jim přelétl těsně nad hlavou a kovově zatrylkoval. — *Musím... Pro ní. Pro moji střízličku. Jinak se k ní nedostanu.* Pomalu a neochotně dal ruce za záda.

„Svažte mi je, ale opatrně.“

Seržant mu ruce svázal provazem, ale jen naoko. Vladislav cítil, že mu nechal dost volnosti, aby se z provazů snadno a rychle vysmýkl. Desátník nasedl na koně, druhý konec provazu si přehodil přes hrušku sedla a rozjel se krokem po stoupající cestě a kapitán ho pěšky následoval.

Hrad se rozkládal na plochem vrcholu nad řekou a zdál se nedobytný. Vladislav však nebyl obdivovatel památek, ale praktik. Snadno si všiml, že chybí předsunutá linie obrany v podobě parkánové zdi či alespoň zemního valu, flankovací věže nejsou dostatečně vysunuté do předpolí a velké válcovité jsou od sebe příliš vzdálené a nechávají tak četné mrtvé prostory. Nepřítel by tak mohl snadno ovládnout paty dlouhých úseků

hradeb. Navíc jejich celková délka dosahující odhadem alespoň šestinu míle by vyžadovala dvě stovky obránců, podstatně víc než měl k dispozici Rostislav na vévodském hradě.

Když přijeli k honosné bráně, zjistili, že je uzavřena masivní mříží, kterou by stěží prorazil i ocelový taras. Seržant seskočil s koně a zamířil k úzké boční brance.

Vedle ní stála malá kordegarda, z níž vyšel strážce v rudozeleném stejnokroji. „To seš ty, bratře Ječmínku,“ zeptal se, když spatřil dvojici.

„Sem to já, bratře Vilíku.“

„Koho nám to vedeš?“

„To je královskej kapitán Vladislav. Načapal sem ho, jak tady v okolí slídí.“

„Ty seš ale jen tovaryš, bratře, takže nemáš volnej přístup do hradu, kterýž je chrámem světla.“

„Pošli někoho k velmistrovi, ať mu řekne, koho přivádím. Jistě mě pak vpustí dovnitř, aby rozvraceče starých a dobřejch pořádků stih’ zaslouženej trest.“

„Nechť se tak stane, bratře. A nechť naše pravda zvítězí.“

Vladislav využil situace a pokusil se o hraný útěk. Rozběhl se dolů a modlil se, aby seržantovi provaz nevyklouzl z ruky. Opak byl ale pravdou. Silné trhnutí ho strhlo k zemi. Dost to bolelo, jelikož kolena narazila na hrubý šterk příjezdové cesty. Ječmínek k němu přistoupil a jediným kopnutím ho položil na záda.

— Co když nás zradí? Co když si myslí, že po tom nočním rozhovoru už nemá smysl vracet se k rodinnému krbu? Co když svou ženu po tom, co se stalo, ve skutečnosti nenávidí a nás tím víc? Člověku do hlavy nevidíš.

„Běž rychle, bratře, než nám ten hajzl uteče,“ zavolal seržant na strážce a podrážka jeho holínky spočinula na Vladislavově hrudi.

— *To »hajzl« znělo hodně procítěně. Na druhou stranu můžu docela dobře dejchat a neláme mi žebra.*

V poloze ležmo s okovanou holínkou na hrudi strávil Vladislav dalších pět minut. Seržant za celou tu dobu neutrousil sebemenší omluvu.

„Bratře,“ ozvalo se od brány, „můžeš vstoupit. Ty i tvůj úlovek.“

„Vstávej, prase,“ řekl Ječmínek a trhnutím pomohl Vladislavovi na nohy. Pak se vydali k bráně. Na jejím druhém konci bylo nádvoří, kam by se vešel celý černobrodský hrad i s hradebním příkopem a ještě by hezkých pár čtverečních sáhů zbývalo. Vše kolem bylo navíc krásné a úpravné, a to nejen hradní palác, ale i hospodářská stavení a ubytovna strážů. Dojem narušovala jen šibenice. I ta sice byla vzorová ve strohých, nicméně oku lahodících přímých liniích, hostila však dvojici viselců, kteří se rozhodli do té ducha povznášející nádhery kolem nezapadnout.

„Velmistr vás očekává v Síni rozhodnutí,“ řekl jim bratr od brány a hlas se mu chvíl potlačovaným vzrušením. Seržant se vydal pevným krokem po dláždění a

rozverně si při tom hvízdal. Vladislav cupital za ním a rozhlížel se, zda uvidí nějaký náznak přítomnosti Rostislava a jeho mužů. Dlouho nic neviděl, pak se ale za jedním z honosných pilířů něco krátce zalesklo.

— *Signál? Spíš trestuhodná neopatrnost. Nějakej gardista si dost pečlivě nezačernil kovovou výstroj. Za takovouhle věc by si zasloužil pořádně zjebat.*

Bočním vchodem v rozměru hlavní brány vévodského paláce vešli do dlouhé chodby lemované obrazy z historie Venetů. Velcí muži na nich poráželi zástupy nepřátel, pluli po rozbouřených mořích a s nadějí hleděli vstříc budoucnosti. Křížová klenba vysoko nad jejich hlavami se třpytila zlatem.

V půli chodby seržant zatočil prudce vlevo využívaje této příležitosti ke zkrácení provazu bolestivým smýknutím.

— *Doufám, že ho to aspoň netěší. Nebo je v tom ta tráva?*

Sál, do něhož vešli, osvětlovala vysoká okna s vitrážemi v mnohočetných odstínech rudé. Uprostřed stál na mramorové podlaze malý muž, po jehož levici byl

připraven kušník se samostřílem pohotově. Muž měl na sobě sněhobílý hábit pošíť zlatými hvězdami, se zlatým opaskem a čelenkou na dlouhých lehce prošeďdivělých vlasech.

„Vítám tě, bratře, a také vás, pane kapitáne,“ řekl, když v reakci na jeho gesto zastavili tři sáhy před ním. „Když jsem se předevcírem dozvěděl, že jeden z mých mužů ušetřil vaši ženu, domníval jsem se, že učinil neodpustitelnou chybu. Ted' musím přiznat, že jsem se tentokrát výjimečně mýlil. Škoda, že ten muž se to už nedozví, jelikož už pár hodin visí na šibenici.“

V mužově tváři však nebyl ani náznak nějakého citového pohnutí. „Nejdříve jsem uvažoval, že by nám to mohlo přinést nějaké další finance na naši bohulibou historickou misi. Ted' ale vidím, že mi osud do rukou přihrál čtvrtého nejmocnějšího muže ve státě, králova přítele a bratra královny. A navíc ke mě přišel sám a dobrovolně, nerozumně se domnívaje, že mě přelstí.“

Vladislav mlčel a pozorně si prohlížel velký bronzový reliéf vzlétajícího orla za mužovými zády. — *Strížlák vlít' do orlího hnízda. Ale není sám a počítá s i s rarohy.*

„Mě nejmoudřejšího z moudrých, pána myšlenek. Už od včerejšího dne vím, že mě podezíráte, pane královský kapitáne. Také už pár týdnů tuším, že bratr Ječmínek ztrácí víru v náš posvátný cíl. Nepřekvapilo mě proto, když se kapitánek s odpadlíkem objevil na mém hrad a pokusil se mě zmást divadlem pro nevědomé.

Snadno bych prohlédl tak ubohou lest, ale nebylo toho zapotřebí. Byl jste totiž – jaký to zvrhlý svět – zrazen, korouhevní pane.“

Muž pozvedl ruku a zvolal: „Přiveďte ho!“

Do místnosti nakráčelo osm ozbrojenců a mezi nimi šel se svěšenou hlavou Dalimil.

„Hleďte, pane pobočníku. To je muž, jenž vás zradil.“

Vladislav úkosem pohlédl na Dalimila a odplivl si. Dalimil nehnutě zíral na své boty.

„Teď konečně snad konečně chápete, v jaké hrozné době musíme žít, kapitáne. V čase, kdy se z přátel stávají zrádci a kdy nádor zrady bují i mezi bratry. Ale te-
nhle nádor snadno a rychle vypálíme.“ Velerad ukázal

prstem na Ječmínka a vydal strohý rozkaz: „Střel ho, bratře. Do břicha, ať co nejvíc trpí.“

— *S tímhle sem ve svém komplikovaném vícevrstevném plánu nepočítal. Jak to jen vysvětlíme paní seržantové?*

Kušník pozvedl kuši, pár vteřin mířil a pak bez náznaku jakýchkoliv emocí vyslal střelu. Ječmínek strnul.

Střela kovově zazvonila, seržant se zlomil v pase a vykřikl jak zraněný tur. Pak se ale napřímil, bleskurychle tasil a meč hodil Vladislavovi. Ten se na poslední chvíli vyvlekl ze smyčky a meč zachytil ještě ve vzduchu.

Velerad se tak v jediném okamžiku ocitl v nepříjemné blízkosti tří obnažených ostří, neboť Ječmínek vytáhl svou skrytou gardistickou dýku, podobně jako Dalimil, který se prosmýkl mezi ohromenými strážci. Ti se překvapivě rychle zorientovali, ale bylo již pozdě. Do sálu mezitím vtrhli gardisté vedení Rostislavem a poměr sil se tak změnil v jejich neprospěch.

Velerad se pokusil utéci, ale v šachu ho udržel Dalimil a jeho malá ale ostrá dýka. O kušníka se postaral Ječmínek a světlovlasý velitel ozbrojenců neměl v souboji s Vladislavem žádnou šanci. „Vzdáváme se!“ zvolal po

druhém Vladislavově výpadu, když mu ostrí prosvištělo kolem nosu, odseklo podstatnou část jeho pěstěného kníru a založilo na další jizvu na líci. Jeho muži ho rádi poslechli, neboť v boji s dobře vycvičenými gardisty by stěží zachránili životy.

Rostislav zasunul svůj meč do pochvy a přistoupil k Veleradovi. „Jménem krále vás zatýkám, korouhevní pane, pro ozbrojený útok na civilisty a únos. Postarejte se mi o něj, chlapci.“

„Zatkněte spíš tamhle ty dva,“ vyhrkl obviněný a chvějícím se prstem ukázal na seržanta a Vladislava. „Lhali mi do očí. Mně! Jedinýmu člověku, který ještě mohl zachránit tenhle prohnílý svět před zkázou.“

„Lež sama o sobě není trestná, a navíc někdy může být i služkou spravedlnosti,“ prohlásil Rostislav a Veleradovi už nevěnoval pozornost.

Velerada se chopili dva gardisté a Vladislav zamířil ke kušníkovi, kterého mezitím obratně svázal Ječmínek. „Měl bys, Rostislave, zatknout i tohodle chlapa za podlej útok na tvýho seržanta.“

„Jen sem plnil rozkaz, pane kapitáne.“

„Některé rozkazy nesmí čestný muž nikdy uposlechnout,“ odtušil hradecký kapitán a přistoupil k Ječmínkovi, jenž seděl na podlaze a mnul si břicho. „Jste v pořádku, seržante?“

„Sem, pane. Mám to jen pořádně pohmožděný. Pod kabátcem sem měl osnýř, pane.“

„Někdo vám nejspíš dobře poradil.“

„Ano, pane. Někdo, kdo mě má opravdu rád.“

„Šťastnej je ten, koho má někdo opravdu rád, seržante.“

„A co bude s náma, pane kapitáne?“ zeptal se Rostislava velitel ozbrojenců žmoulaje si pahýl kníru.

„Vy ste jen plnili rozkazy. Když nám pomůžete s převozem obviněnejch, tak na tenhle drobněj incident zapomenú. Pokud teda nemáte nic společnýho s tím krveprolitím na Vorařský louce.“

„Nemáme, pane kapitáne. On nám nikdy nevěřil. Že prej podléháme svodům světa. Udělali to bratři vnitřního kruhu. My sme je jen učili, jak střílet z malejch kuší. Kdyby to svěřili nám, tak ho určitě dostanem.“ Velitel si až pozdě uvědomil, co vlastně řekl a snažil se

to ještě zachránit: „Já i moji chlapi sme ale rádi, že sme nic tak hanebného nemuseli dělat.“

„Ať vás zaživa roztrhaj ohniví psi, zrádci věčného světla,“ proklel je Velerad. „Hodina pravdy se blíží a nemilosrdná odplata je už na pochodu.“

V odpověď jeho slov se otevřely dveře pod orlím reliéfem a do sálu napochodovala četa dvanácti ozbrojenců pod velením desátníka. Chvilkové zmatení, kdy desátník a jeho mužstvo odhadovalo, kdo tady může mít vrchní velení, utál velitel stráže. „Pohov, hoši! Pan hradeckej kapitán zatkl pana Velerada a převzal velení. Je ve vašem zájmu se mu podřídít. Nejdřív opatrně odložte své zbraně, aby nedošlo ke zbytečnejm zraněním.“ Podvědomě si sáhl na mokvající ránu na tváři. „Je mezi nima ten řezník, co včera vyřídil ty hochy z banky.“

Zraky všech mužů čtyry nezadržitelně spočinuly na Vladislavovi a jeho zkrvavené výstroji.

— *Špatný zprávy se šířej rychle.*

Velerad, kterého již odváděli ze sálu, se otočil a celý rudý zařval: „Já jsem tady pánem! Já jsem zachránce

světa a tihle zvrhlí uctívači zvrácenosti propadli pecku. Rozsekejte je na malý kousky a hodte psům.“

Na Veleradovu výzvu reagoval jen jediný z mužů, který začal z pochvy pomalu vytahovat meč. Nebyl ale ani v polovině, když promluvil desátník. „Na to vám seru, pane. Tyhle žvásty nás neuživěj. Už dva měsíce ste nám nezaplatil žold. Odložte zbraně, chlapi. Přece nechcete zhebnout za takovýhohle ubožáka.“

Muži z čety začaly opatrně odkládat pochvy s meči a dýkami. Přidal se k nim i pomýlený vojín.

Velerad znachověl a prskaje kolem sebe sliny, zlořečil všechny muže v doslechu: „Všichni ste zkurvysyni a zaprodanci. Věčně spalující oheň na vás a vaše děti!“

Jeho kletba nezanechala v myslích otrlých mužů ve zbrani žádnou stopu, neboť všechna mocná slova i nejsilnější lidské city již byla zneužity pro osobní prospěch či k malichernostem. Ti chytřejší usilovně přemýšleli o tom, ke komu půjdou do služby, ostatní zmateně hleděli na své velitele v marné naději, že jim to nějak vysvětlí.

„Nevíte, kde je Přibyslava, paní kapitána Vladislava?“ zeptal se Dalimil, když se situace trochu uklidnila, jelikož tušil, že jeho přítel stále hledá odvalu položit klíčovou otázku.

Vladislav přestal dýchat a jeho mysl na okamžik strnula v nehybnosti.

„Vím,“ odpověděl velitel ozbrojenců bez zaváhání, „je ve vězeňský cele. Dovedu vás tam, páni kapitáni.“

Vězení se nacházelo v jedné z mohutných centrálních věží, která zvenčí zářila bílou omítkou a rudou mědí, již byl pobit vysoký krov zakončený orlí korouhvičkou. Okna zdobilo ostění z růžového pískovce a otevřené okenice byly vyvedeny v korouhevních barvách pána hradu: karmínově červené a zelené.

Uvnitř však bylo vybavení prostší, byť stále v grandiózním měřítku. Cely umístěné na obvodu věže by nejspíš dokázaly pojmout menší městečko a přístupovou chodbou, která ve dvoušroubovici stoupala mezi podlažími, by projeli dva jezdci bok po boku. Architektonické detaily však zajímali jen Rostislava. Vladislav

šel mlčky a snažil se uklidnit krev rozbouřenou očekáváním.

Dalimil se pokusil přítele trochu rozptýlit a tak se ho na začátku okružní chodby druhého patra zeptal: „Viděls, jak jsem tomu zloduchovi dal nůž na krk?“

„Viděl. A děkuju ti za tvou pomoc. Máš ale velký štěstí, že neměl žádný zkušenosti ani výcvik. Kterejkoliv z gardistů a nejspíš i ti z místní stráže, by se z toho snadno vyvlíká a ještě by ti tu dýku někam vrazil.“

„Pan kapitán, má pravdu,“ připojil se k diskusi velitel ozbrojenců. „Stačilo se takhle otočit,“ mohutný muž naznačil příslušný pohyb, „a pak bysem vám takhle zlomil ruku –“ i tuto část názorně ukázal včetně naznačení zvuku lámajících se kostí – „a už byste měl ten svůj nůž mezi svejma žebrama.“

Dalimil se odmlčel a pohlédl na Vladislava. Kapitánova strohá tvář sice nesla jisté jemné náznaky emocí, ale ty evidentně nikterak nesouvisely s názornou ukázkou.

Velitel mezitím přišel k masivním dveřím a otevřel je železným klíčem, který cestou převzal od znuděného žalárníka. Ten obýval zatuchlou špeluňku v přízemí

věže, z níž byl vylezl, aby svýma malýma zalepenýma očkama nevěřicně civěl na delegaci dvou královských kapitánů.

Když se dveře cely otevřely, dovnitř vstoupil jen Vladislav. Neomaleného velitele zastavila Rostislavova ruka. Přibyslava spala na lavici. Přišel k ní a opatrně ji políbil. Otevřela oči a usmála se na něj. — *Pro některý okamžiky se vyplatí žít. Nejsme jako bozi. Nemáme jejich moc a žijem příliš krátce. Ale i my si zasloužíme být někdy šťastní.* V hlavě měl plno otázek a také několik útěšných slov. Nakonec se ale zeptal na to, co ho v tuto chvíli nejvíce zajímalo: „Jak skončila ta střízlička v té Bojanově písničce o orlu a střízlíkovi?“

Přibyslava se na něj chvíli nevěřicně dívala. Byl celý špinavý od krve, byť ta krev nebyla jeho vlastní. Přesto mu po chvíli odpověděla: „Zachránil ji.“

„Ty tomu snad věříš? To by byl učiněnej zázrak. Já na zázraky nevěřím.“

„Nebyl to zázrak. Měl ji moc rád a byl chytrý; chytřejší než orel.“

„Nepřipomíná ti to něco?“

V jejích očích se znovu objevil úsměv. „A ona ho taky měla moc ráda a i v nejtemnější hodinku na něj myslela a věřila, že ji přijde zachránit.“

„Pak teda věřím na zázraky.“

„Já taky, Vladislave.“

Pomořanský levoboček

*Tento příběh věnuji svému studentovi,
mladému kolegovi a kamarádovi Jiřímu Š.*

*Uladislav svému králi a příteli pozdravení a přání
dlouhého zdraví.*

*Tenhle dopis Ti posílám nejen jako závěrečnou
zprávu mí inspekční cesty do Střekyňského Oseka,
kam jsi mě vyslal před měsícem, ale především
jako žádost o radu ve věci politickýho vývoje
v Pomořanský zemi.*

*Nejdřív však k tý inspekční cestě. Pár dnů jsem se
zdržel ve městě Styru, aby jsem si opatřil zásoby
na cestu divočinou a především našel spolehlivýho
průvodce.*

Vladislav psal dopisy nerad, a ještě méně ty určené králi. Bylo těžké vyvážit nezbytnou oficialitu s přátelstvím, které k Boleslavovi cítil. Boleslav také nebyl hloupý, pročez nemělo smysl zatajovat jisté informace, neboť se jich král povětšinou stejně dobral. Jiné informace krále naopak nezajímaly a mnohdy bylo téměř nemožné určit, do jaké z těchto dvou kategorií určitá zpráva patří.

Na chvíli proto odložil pero a vrátil se ve vzpomínkách k počátku cesty. Věci, které tam zažil, patřily určitě do té druhé skupiny.

— *Tohle místo je strašná díra.*

Tato myšlenka se ve Vladislavově hlavě zcela mimovolně zformovala během výletu do ulic pomořanské metropole. Byla reakcí na chladně předjarní podvečer, prázdné a špinavé ulice a na město, v němž to žilo snad jen v pochybných krčmách. Po pravdě řečeno se ale Styr příliš nelišil od Týna a rozhodně v něm bylo méně pouličních zlodějů a ošklivých prostitutek. Zdejší noční život zcela jistě překonával ospalou Ostroměř a

hustota krčem na čtvereční hon nebyla nižší než hustota obdobných podniků v Černém Brodě.

Vladislav však nebyl nezaujatý pozorovatel, jelikož v jeho hlavě stále setrvala rozmrzelost – a to je ještě slabé slovo – nad úkolem, který mu svěřil jeho švagr, král Boleslav.

Nazdařbůh zamířil do úzké hradební uličky, která klesala k přístavnímu předměstí, jež leželo na břehu velkého jezera. Po stodvaceti krocích minul znuděného halapartníka zahřívajícího si ruce nad improvizovaným kahancem a Přístavní branou vyšel na rozlehlé prostranství, které od západu uzavíralo dřevěné molo, u jehož obou konců se zvedaly vysoké nepřívětivé zdi skladišť. Šed' té severní narušovala velká bílá plocha. Ze zvědavosti k ní zamířil a po pár desítkách kroků rozpoznal velký plakát, jehož plochu vyplňovalo energické tmavě rudé písmo.

*Královská herecká společnost
si Vás dovoluje pozvat na slavnou truchlohru*

МІІІΛΥΛ >XNIM¹

*z pera královského básníka Viléma,
v níž uzříte nejlepší a nejslavnější venetské herce,
dračí oheň, mnohé mordy i smrt krále.*

*Vchod od jezera, každou středu a pátek měsíce březence
hodinu před první noční hlídkou
(průchod branou po skončení zajištění)*

Za čtvrt groše: kultura, zábava, vzdělání a tři hodiny v teple.

Vladislav tu hru dobře znal, ale v okolí nebyla žádná jiná zábava a především tu byla příležitost potkat přítele Viléma. Našel proto příslušný vchod a vstoupil. V temné chodbě ho po pár krocích zastavila postarší žena.

„A co vstupný, panáčku?!“

Ze sálu se ozval mohutný dutý zvuk následovaný hráným jásosem.

1. Zmijova smrt (Smi·ja·wá sü·mir·tə)

„Saň už je mrtvá, paničko. Takže za co bysem platil?“

„Drak je sice mrtvej, ale představení ještě neskončilo. Takže zaplatte čtvrták, nebo vás budu muset vykázat ven.“

Vladislav byl téměř dvakrát tak těžší než amatérská biletářka, u pasu mu visel královský meč a hlavu zdobila přílba s kapitánským chocholem, na drobnou ženu s odlehčeným příručním obuškem v pravici to však evidentně neudělalo větší dojem.

„Tady máte groš,“ nabídl jí minci, kterou vylovil v jedné ze svých kapes. „Drobný si nechte, panímámo.“

„Tak to teda ne!“ Biletářka mu vlastním tělem zatarasila průchod do sálu. „Nenechám se podplácet od nějakýho královskýho oficírka.“

Vladislav se rozhodl nevzdorovat. Rezignovaně počkal až mu žena vrátí tři čtvrtáky a ještě se pro jistotu zeptal: „Už můžu jít?“

„Samozřejmě, pane kapitáne Vladislave,“ ustoupila s překvapivě hezkým a upřímným úsměvem. „Přeju vám hezký divadelní zážitek.“

Divadelní sál adaptovaný z velkého skladu, v němž

podle pachu ještě před pár týdny přebývaly nevydělané kůže, spoře zaplňovalo obecenstvo zírající na dračí hlavu, jež zaplňovala valnou část jeviště. Na dračí hlavě stál hrdina Trut s vítězoslavným úsměvem a vražedným mečem v rukou. Z tlamy zdechlého netvora se valil dým a přeléval se jako vodopád do hlediště.

Vladislav využil příležitosti a kryt uměleckým oparem si nenápadně sedl na lavici v poslední řadě.

— *Je tu pořádná kosa, uvědomil si. Těch patnáct lidí to tu nezadejchá.*

Hlavní roli hrál Hostomil – herec, kterému bylo sotva dvacet, ale už se mu podařilo stát se miláčkem podstatné části týnských dívek. Barevný dřevotisk s Hostomilem v roli dospívajícího krále Spytihněva ze hry Vznešený příbuzný si koupila i Přibyslava a pověsila ho v jídelně vedle portrétu pána hradu. Trut nebyl tak vděčnou rolí, ale v blyštivém brnění s rudým chocholem a mečem v pravici mocně zapůsobil na všech dvanáct dam v sále. Ty bez výjimky a bez dechu sledovaly, jak si Trut užívá svého drakobijectví.

*Saň opustila svět, v němž jsem vítězem
já a můj meč, přinesli jsme světu řád
a též božský svit, mně věčnou slávu pak,
jež po staletí mne bude vzpomínat.
Tam již zřím těch zástupy, co triumf můj
ve slova chvály vtělí, a od nich, hle,
se budou jak vlna šířit v šíř i dál
až v říši nesmrtných navždy budu vzat.*

Na druhé straně jeviště se skutečně objevil starý král se svou dcerou, aby spolu se zástupy tvořenými šesticí herců uctili statečného netvorobijce. Krále hrál Vilém, jenž si našel čas k pohledu do hlediště, a když v něm spatřil přítelovu postavu, dopřál si kratičký nehraný úsměv.

Trut po mnoha dalších slokách sebeoslavné ódy sestoupil na úroveň lidských bytostí, aby přijal korunu i ruku princezny. Královskou svatbou a korunovací však ze hry zmizelo veškeré štěstí. Trut se stal ještě větší bestii než nebohá saň. Pomalu a se zvráceným potěšením přiváděl princeznu k šílenství, starého krále

oslepil a zavřel do podzemního žaláře a s poddanými jednal hůře než s dobyt看em.

Pak do hry vstoupil marnotratný královský syn, jenž se vrátil z vyhnanství, aby pomstil svou rodinu. Jeho boj s despotickým králem se však zdál dlouho ztracený, a byť nakonec Truta v nemilosrdném souboji porazil, obklopovaly ho mrtvoly jeho druhů, sestra ho již nepoznala a starý král mu v posledním tažení vložil na hlavu korunu znesvěcenou krví nehodného vládce.

Děkovačka byla dlouhá a herci si ji užívali, neboť diváctvo se snažilo svůj omezený počet nahradit délkou a intenzitou potlesku. Vilém se na scénu vrátil nejméně pětkrát a až poté, co potlesk začal skomírat, seskočil z vyvýšeného jeviště. Vladislav očekával, že půjde přímo k němu, ale Vladislav nejdřív zamířil k jedné z diváček, která při děkovačce freneticky tleskala. Předal jí nějaký papír a převzal od ní docela velký balík. Teprve potom se vydal vstříc Vladislavovi a pokusil se ho obejmout. Příliš se mu to nepodařilo, jelikož mu bránil rozměrný kostým a neskladný balík v pravé ruce.

„Co ty tady, královský kapitáne?“

— *Tak týhle otázky sem se obával.* „To je na dlouhý povídání, královský poeto.“

„Nemám teď nic na práci. Můžeme si zajít do jedné dobré hospody tady v přístavu.“

„V tomhle?“ Vilém se zadíval na pozlátkovou róbu, na níž se divadelní žalář příliš nepodepsal a přepychem překonávala vše, co kdy nosil král Boleslav.

„Máš pravdu, převleču se do něčeho méně honosného.“

„A s tímhle?“ pohlédl Vladislav na balík.

„To je jen malý příspěvek od naší věrné podporovatelky. O to se postará mladý Hostomil.“ Básník gestem přivolal představitele hlavní role, který od něj balík převzal. Hostomil, stále ještě zbrocený falešnou krví, k balíku přičichl a radostně zamával kolegům.

„Co v něm je, Viléme?“ zeptal se Vladislav.

„No víš. Ona je ženou rybáře. A občas nám přinese nějaké ty přebytky. Tohle jsou, myslím, uzení úhoři.“

Úhoři, tentokrát pečení na roštu, se vyjímali i na velké keramické míse, která stála mezi Vilémem a Vladislavem, a oba si na své talíře přesouvali nejlepší kousky a přikusovali k nim čerstvě upečené chlebové placky.

— *Vilém není zdaleka dokonalý. Ale nikdo se mu nevyrovná v umění najít tu nejlepší hospodu,* pomyslel si Vladislav a utřel si lněným ubrouskem mastná ústa.

„Zdá se mi, že z toho úkolu nejsi příliš nadšený, Vladislave,“ pokračoval Vilém v sotva zahájeném rozhovoru, a hned uhodil hřebík na hlavičku. „Proč si to neužíváš? Střežkyňský Osek je sice pořádná díra, ale je to jen na pár dní a příroda je tam, jak jsem alespoň slyšel, nádherná. A to i teď na samém počátku jara.“

— *Je zbytečný mu lhát. Je to přítel a není hloupej. A stejně se potřebuju někomu svěřit.* „Potíž je v tom, Viléme, že mě tam čeká seržant Valibor. A jak ho znám, tak určitě nezapomněl, proč skončil v takovém zapa-dákově.“

„Ten seržant, co tě přímo před králem nazval »neschopným velitelem s inteligencí podroušeného lumíka«? Divím se, že neskončil ještě dál.“

„Ve skutečnosti jsem se za něj u krále přimlouval. Ale Boleslav mi řekl, že by ho radějc pár let či spíš desetiletí nevidal. Valibor si ale stejně myslí, že za to můžu já. A po pravdě řečeno, o moc dál už ho poslat nemoh.“

„Kvůli jednomu pitomci si přece nezkazíš jarní výlet do Pomořan.“

Oheň v krbu příjemně hřál a hostinský jim přinesl horké jablečné víno. Vladislav začínal pomalu věřit, že by to přece jen mohl chápat jako příjemnou dovolenou. Přesto v něm stále hlodal červík pochybností.

„A žijou tam i další lidi, který mě zrovna nemusej.“

„Vždyť tam budeš jen pár dní. Odjedeš a necháš je tam s jejich starostmi. Pozítří tady hrajeme naposled a večer je na radnici velká slavnost s hostinou. Zvu tě na ni.“

„Nemám moc času. Král mě očekává už za čtrnáct dnů.“

„To stihneš. A i Boleslav přece rád dopřeje svému nejoblíbenějšímu kapitánovi trochu povyražení.“

Vladislav si tím nebyl tak zcela jist, ale neměl sílu se přít se svým já, které by si nějaké povyražení dopřálo docela rádo. Navíc to o celé dva dny oddalovalo setkání s Valiborem.

Večerní slavnost byla vskutku velkolepá. Začínala průvodem, v němž herci Vilémovy společnosti ztvárňovali různé historické postavy počínajíce králem Ventslavem. Zúčastnil se ho i Vladislav jako skutečný

exemplář hrdiny – v parádním stejnokroji a praporečkem s velkou standartou po boku. Vladislav zprvu s účastí nesouhlasil, přesvědčila ho až prosba odvážné biletářky a příslib pečeného mníka.

Teď svého rozhodnutí litoval a snažil se tvářit, že se nachází celé míle daleko od jásajících davů. Krasavice, na níž seděl, si naopak popularity užívala a na svých čtyřech nohou kráčela jako baletka.

Na hlavním náměstí ho čekala delegace městských radních, kteří se o překot ukláněli, snažíce se zapůsobit na vzácného hosta, králova favorita a bratra královny. Starosta osobně přečetl sáhodlouhou chvalořeč velebící Vladislavovy hrdinské činy, z nichž třetinu si Vladislav vůbec nepamatoval a druhou třetinu by za hrdinské činy vůbec neoznačil.

Styl projevu jasně naznačoval autora, takže Vladislav už během projevu nenápadným gestem Vilémovi naznačil, co ho čeká. Prozatím však zachoval dekorum a důstojně vstoupil do vyzdobeného sálu radnice. Tam jej však usadili až na samém kraji dlouhého hlavního stolu.

Příčinu poznal vzápětí, neboť dalším příchozím byl vévoda a jeho svita. To, co se mu ještě před pár minutami jevilo jako zbytečně honosné přivítání, se ukázalo chabou přípravou či pouhou zkouškou na skutečnou událost. Velebení nyní obstaral mnohohlasý sbor dívek a ovace bouřily bez přestání dlouhé minuty.

Starý vévoda blahosklonně prikyvoval, aniž by se obtěžoval předstíráním zájmu. Všechny okatě přehlížel až na Vladislava, kterému věnoval delší pohled, jenž jasně naznačoval, co si o něm myslí.

— *Nikdy mi nezapomene, že i kvůli mně se stal poddaným krále. Ani to, že jsem zostudil jeho syna, i když stejně jako já dobře ví, že si to zasloužil.*

Vévoda zasedl do čela hostiny obklopen úřednictvem a vyššími důstojníky, kteří naštěstí svými vypasenými břichy znemožnili další oční kontakt obou mužů.

Vladislav se tak mohl věnovat mnoha chodům, které mu přinášeli na talířích. Jedl mlčky a okolí příliš nesledoval. Probuzení z apatie přinesla až dámská volenka, v rámci níž ho o tanec přišla požádat rybářova žena.

Její »opovážlivost« způsobila, že se pohledný královský kapitán stal středem zájmu většiny přítomných žen, a tím i centrem všeobecné pozornosti. Z tanečního parketu navíc mohl pozorovat vévodu, jenž se navzdory viditelně narůstající zlosti dokázal překvapivě dlouho ovládat. Pohár vévodovy trpělivosti přetekl, až když si kapitána vyžádala jedna z četných dvorních dam.

V té době se už Vladislav přesunul mezi herce, kteří seděli u jednoho z vedlejších stolů, a tvořili spolu s četnými příznivci veselou společnost.

Právě tam dorazil se vzkazem od vévody jeden z jeho setníků. „Pane královský kapitáne, vévoda pomořanský vám dává vzkazovat, že se vzhledem ke svému stavu chováte nepřístojně.“

Zábava jako na povel ustala a zraky všech okolo se upřely na Vladislava v očekávání, jak odpoví.

„Pokud můžu soudit, setníče, tak sem se ještě nedopracoval do stavu opilosti, a jako střízlivej se většinou chovám docela přijatelně.“

V odpověď zazněl smích, byť se povětšinou omezoval na členy herecké společnosti.

Seržant zachoval kamennou tvář. „Pane, vím, že dobře víte, co tím milostivý pan vévoda myslel. Šlechtic jako vy by se neměl zahazovat s komediantama a obyčejnými měšťákama.“

„Vyřídte svému vévodovi, že poslouchám jedině krále a i toho jen ve věcech, který mu přísluší.“

„Pak vás odtud bude muset vyvést vévodská garda.“

Nyní Vladislav přímo cítil znejistělé pohledy svých nových přátel. Jen Vilém se usmíval, neboť věděl, jak Vladislav odpoví.

„Ať si to zkusí.“

Seržant odkráčel, ale zábava se obnovovala jen pomalu. Většina měšťanů se ještě po dlouhé minuty tu a tam ohlížela směrem k vévodovi. Vladislav však neměl ani stín pochybností.

— *Snaží se, aby vypadal, že je tady svrchovaným pá-nem. Přestože dobře ví, že už to není pravda.*

K půlnoci už zábava vázla a Vladislav zůstal víceméně jedinou osobou v širším okolí, která zůstala střízliva. Tou druhou byl strohý zálesák, který celou slavnost

promlčel. Teď však přišel k Vladislavovi a ten mu gestem nabídl židli, kterou uvolnil jeden z herců tím, že se sesunul pod stůl.

„Slyšel jsem, pane, že zítra hodláte vyrazit do Střeckýho Oseka. Já taky vyrážím tím směrem a můžu vám dělat průvodce.“

„Nepočítali sme s tím, že si najmem průvodce, pane. Doprovází mě seržant Jaroslav, kterej prej zná zdejší kraj až k Telnickému průsmyku.“ Vladislav se ohlédl, kde skončil jeho pobočník, a když ho spatřil v obětí mladé vdovy, uklidnil se.

„Cesta k průsmyku vede civilizací, pane.“ Slovo »civilizací« zálesák vyplivl jak zbloudilou mouchu. „Pak ale začíná skutečná divočina. A v ní budete potřebovat muže, kterej s ní má svý zkušenosti. Nenabíd' bysem se vám, kdybyste tak nezpražil toho seržanta.“

„Kdy hodláte vyrazit?“

„V šest, pane.“

— *V šest? Alespoň se dřív dostanu z týhle »civilizace«.*

„A kolik si za to berete?“

„Jeden a půl groše za den, pane.“

„Pak s váma počítám. Zítř ráno v šest u Velkýho Divouše. Znáte tu hospodu?“

„Znám, pane kapitáne, a budu tam.“

Zálesák řekl vše, co chtěl, vstal a pevným krokem odešel z radničního sálu.

Vladislav se ho rozhodl napodobit, a proto po chvíli vyhledal básníka ležícího na okraji valné hromady.

„Odcházím, Viléme. A zítř brzy ráno odjíždím. Měj se a pozdravuj v Týně.“

Vilém se podíval svému příteli do očí a jeho pohled byl překvapivě vědoucí. „Slyšel jsem. Zítř v šest. Budu tam. Rozhodl jsem se jet s tebou, Vladislave.“

— *Vilém v šest ráno? Tak to můžu bejt úplně klidnej.*

Ostrý severní vítr přinášel do městských ulic sních a snažil se vytrvale proniknout pod Vladislavův vlněný plášť. Jaroslav sedící na Větroplachovi si na prochládlé ruce právě nasazoval kožené jezdecké rukavice, když se zpoza bílé mlhy vynořil zálesák na ryzákovi a zastavil před čekajícími muži.

„Sem tady, kapitáne.“

„Jak vám mám říkat?“

„Říkejte mi Strojník.“

„Dobře, Strojníku. Já sem Vladislav.“

„Vyrazíme, pane Vladislave?“

Oslovený jen přikývl a Krasavice se bez jakékoliv pobídky vydala směrem k Jezerní bráně. Vladislav už mnoho let nenosil bič ani ostruhy. Ostatní koně ko-
bylku bez valného nadšení následovali.

Za branou je čekalo překvapení. V závětrí věže stál plavý kůň a na něm seděl Vilém zachumlaný do temně rudého pláště s hluboko do čela naraženou kožešino-
vou čepicí.

„Ty?“ vzmohl se Vladislav na jediné slovo.

„Nečekal jsi mě tady, přiznej to. Tak brzy ráno a v ta-
kovém počasí.“

Vladislav nevěřičně zakroutil hlavou. „Proč?“

„Mnohokrát jsem psal o Hvozdu, ale nikdy jsem ho
neviděl na vlastní oči.“

„Nebude to procházka růžovou zahradou, Viléme.“

„S tebou se ničeho nebojím.“

„Máš teplý oblečení? A jídlo aspoň na týden? Pořádný boty?“

„V brašnách mám ještě další plášť a dvě teplé pokrývky. A jídla na čtrnáct dnů, když se uskrovním. A boty, co jsem měl minulý rok, když jsem tě navštívil v Černém Brodě a vydali jsme se spolu na lov.“ Básník ukázal na velkou čturu. „A taky něco na zahrátí.“

— *Tehdá to byl dobrý společník do nepohody.* „Připoj se, Viléme. Ale velitelem sem já. A nestrpím žádný reptání či odmouvání.“

„Rozkaz, veliteli!“

Ve Styru jsem se setkal s naším společným přítelem Vilémem. Díky němu jsem našel zkušeného průvodce severní divočinou a dopřál si trochu společenského života. Ve městě byl pořádek a klid, ačkoliv, jak sem poznal později, byl to klid před bouří.

Počasí se první dny příliš neumoudřilo, každý večer však našli útočiště u některého ze zdejších obyvatel. Vesnic a malých městeček bylo pomálu a většina domů stála o samotě na břehu četných potoků a říček plynoucích do jezera. Strojník nejenže znal všechny ty osamělé statky, ale byl přítelem všech sedláků, mlynářů, kovářů a dalších řemeslníků. Všechny dveře jim tak byly otevřené a za nimi nalézali poctivé venkovské večere, teplé snídaně a voňavé seno na spaní.

Mnozí mužští osadníci byli navíc veterány poslední venetské války a znali alespoň od vidění Vladislava a především Viléma. Vilém využíval své vezdejší slávy a téměř každého večera recitoval básně o pradávných recích před shromážděnou domácností, kterou v malých vsích často doplňovali i všichni sousedé. Nebylo proto divu, že při odjezdu byli tak bohatě obdarováni nadšenými posluchači a především posluchačkami, že celé dny nemuseli sáhnout na své zásoby.

Vladislav Vilémova vystoupení schvaloval, neboť i on rád poslouchal staré příběhy a měl slabost pro sladké pečivo s ovocem. Tedy až do chvíle, kdy si v jednom

z mlýnů na říčce Blanici mládek vyžádal vyprávění o boji Vladislava s čarodějovým duchem. Prý o tom něco slyšel, když sloužil ve mlýně u města Smečna.

„O tom vám, mladý muži, rád porozprávím, neboť jsem sám byl svědkem této vsutku podivuhodné události.“

Vilémův výraz jasně naznačoval, co bude následovat. Vladislav se ho snažil zastavit jednoznačnou gestikulací, ale Viléma nebylo možno jen tak zastavit, pokud mu někdo poskytl vodu na jeho mlýn.

„Stalo se to před mnohými lety na hradě, jež dlouhá století obýval mocný čaroděj Krvavý Bazilišek. Přijeli jsme tam, abychom získali jeho poklad, neboť Vladislav musel vyplatit svou nevěstu.

Hrad stál a stále stojí na vysoké skále a je sevřen hradbou, kterou nemůže nikdo ze smrtelníků překonat. Jediný vstup představovala Brána smrti střežená dvojicí ohnivých psů. Oba byli připoutáni rozžhaveným řetězem k ocelovým veřejím a z obludných tlam chrlili smrtící dým.

Vladislav se však pekelných zvířat nezalekl, jen se několikrát hluboce nadechl a jeho meč začal zpívat

vražednou píseň. Nejprve potvorám pozutíнал končtiny a poté jim proklál jejich nenávistná srdce. Jedovatá krev se pomalu vsakovala do země a dým byl jen pomalu rozptylován větrem vanoucím od moře, ale cesta byla volná. Mohli jsme tak vejít do míst, kde vládla smrt, stavši se posly života v hájemství mrtvých.

Když jsme byli vstoupili zčernalým portálem do hradního paláce, postavil se nám do cesty poslední Strážce. Obr třímající železný palcát, jehož jediným rozmáchnutím by pobil desítky bohatýrů. A tak se opět rozhořel boj. Dlouhý a krvavý, neboť obr měl značnou sílu a byl podivuhodně mrštný. Střetnutí muže s nelidským stvořením bylo dlouho vyrovnané, ale hrubá síla postupně získávala převahu. Vladislav se udatně bránil a unikal, obr ho však i přesto zatlačil až na okraj plošiny čnicí nad propastí. Palcát mnohokrát rozrazil kámen, na němž ještě před pár chvílemi byl stál statečný bojovník, či zazvonil o jeho meč. Navzdory tomu bylo zřejmé, že umdlévající hrdina bude nakonec rozdrcen, či přinucen najít východisko v bezvýchodném skoku do hlubin.“ Vilém se dramaticky odmlčel.

K původními tazateli se přivinula jedna z dívek snažice se u něj nalézt ochranu před krutým světem. Pak přeci jen našla odvalu zeptat se přímo obrobijce. „Je to pravda, pane kapitáne?“

„Z toho, co se tam stalo, si moc nepamatuju, neboť jsem tehdy dostal pár ran do hlavy pohrabáčem od pana básníka. Ale i tak myslím, že si bohapustě vymýšlí.“

Vilém chtěl protestovat, ale když viděl Vladislavův výraz, rozhodl se mu předat slovo: „Tak dobře, vymýšlím si. Vymýšlím si, protože skutečnost byla možná ještě horší a nechce se mi o tom vyprávět. Pan kapitán to ale možná zvládne lépe sám.“

— *I kapitán by na to raději zapomněl, ale co mu teď zbývá.* Vladislav se podíval do plamenů ohně v krbu a začal vyprávět o tom, co nejvíce tížilo jeho srdce. Mluvil pomalu a občas sotva šeptal, ale nic nezatajil. Ani svou porážku vysoko na Věži, o níž se byl nezmínil ani svým nejlepším přátelům. Oheň se pozvolna změnil ve skomírající uhlíky, ale nikdo si jeho vyprávění nedovolil přerušit. A když skončil, povstal v tichu, které se

rozhostilo, a sám se vydal do podkroví, kde mu hostitelé ustlali lůžko. Lehl si na něj a přemítal s otevřenýma očima, hledaje ve svém nitru kotvu, k níž by připoutal mysl zmítanou na moři rozbouřených vzpomínek.

Po chvíli k němu přišla mládkova milá a políbila ho na čelo. „Přece jen ste hrdina, pane kapitáne.“

Vladislav na ni pohlédl, ale nezdařil se mu ani náznak úsměvu. „Proč si to myslíte? Já sem přece ten poražennej a ta krev je pořád na mejch rukách.“

„Protože ste stále myslel na ni.“

„Na Přibyslavu?“ — *Na ženu, který sem ani nedokázal být věrnej.*

„Ne, pane Vladislave. Na lásku.“

Dalšího dne opustili břehy jezera, jehož hladinu stále pokrýval bortící se zbytek ledového krunýře, a vydali se přímo k severu. Počasí se změnilo, od jihu zavál vítr, jenž voněl jarem a rozpouštěl poslední zbytky sněhu. Městečka a vsi nechali za sebou a večer byli rádi, když došli k nějaké osamělé usedlosti. Domy zde byly sroubené z neotesaných klád a zahrnovaly kromě chlévů,

stájí a spíží jen jedinou obytnou jizbu, v níž žila i spala celá rodina.

Třetího dne přišly deště, cesty se změnily v bažiny a říčky v nepřebroditelné proudy vod. Když konečně ve tmě nastupující noci našli znaveni nevelký srub na plochem výběžku počínajících hor, hrnuli se všichni dovnitř, aby si vysvlékli mokré a zablácené oblečení a zahřáli se u ohně.

Podle dohody, na které se Strojník domluvil s Vladislavem, vstupoval Strojník do usedlostí jako první a, až poté, co si ověřil, že nehrozí žádné nebezpečí, dal rukou znamení ostatním. Vladislavovi to připadalo jako zbytečné opatření, jelikož všichni zdejší obyvatelé byli pohostinní a přátelští, rozhodl se však zálesákovi v téhle věci důvěřovat.

Dohodu by byl dodržel i toho večera, ale Vilém ani Jaroslav nehodlali čekat a Vladislav nechtěl zůstat osamocen vzadu. Poprvé tak zaslechl hospodářovo přivítání. „Co tě sem přivádí v takovej psí nečas, Trpimíre? Čekali sme tě až v travenci, když vyschnou cesty a my budem připravení.“

„Mlč, Vseslave! Nejsem tady sám. Doprovázím přátele do Ostrohu. Ti nic nevědí a ani vědět nesmí. A říkej mi Strojníre, pod tím jménem mě znají. Ty i celá tvoje domácnost.“

Vilém a Jaroslav zastavili a Vladislav ve tmě narazil do jejich zad. Rozhovor však stále neskončil.

„Jak si přeješ, Strojníre. A kdo jsou ti tví přátelé?“

„Královský kapitán Vladislav, jeho praporečník a Vilém, ten známý básník.“

„Královskéj kapitán, ten švagr krále? Není to nebezpečný?“

„Možná ho budu potřebovat. A chci ho poznat. Možná by se mohl přidat na naši stranu.“

„Jak myslíš, Trpi... Strojníre.“

„Chovejte se k nim jako k ostatním hostům. Stejně jakoby to byli běžní pocestní a požádali vás o přístřeší.“

„To uděláme rádi, Strojníre. Host do domu, bůh do domu.“

Vladislav odtáhl oba přátele až ke koním a tam zašepтал: „Chovejte se, jako byste nic neslyšeli.“

U Všeslava a jeho rodiny zůstali celý týden, jelikož se cesty staly neschůdnými. Vladislav jim sice připomněl, že plní královský příkaz, hostitel však namítal, že ani král nemůže bojovat s počasím a vůlí bohů.

Vladislav tak měl čas pozorovat Strojníra i chování všech členů rodiny. Vše však probíhalo normálně, nikdo se nepodřekl a Vladislav se cítil téměř tak bezpečný jako doma. Navzdory tomu si přece jen něčeho zvláštního všiml. Strojnír zde byl očividnou autoritou, což se ukazovalo v desítkách malých projevů. Strojnír dostával jídlo jako první, jeho spací houně byla nejčistší a nejměkčí a když mluvil, nikdo mu neskákal do řeči. I když podobné ohledy platily i pro Vladislava, bylo zřejmé, že je v téhle společnosti až ten druhý.

Nikdy nevyžadoval takové ohledy, a tak si toho předtím téměř nevšiml. Teď mu to však připadalo divné. Přece jen byl vysoký důstojník, šlechtic a blízký příbuzný krále. Už si zvykl, že si ho lidé předcházejí – včetně těch, kteří by v jiné společnosti dávali na odiv svou nezávislost.

Večer druhého dne se mu podařilo sejít se ve stáji s Vilémem. Řekl mu, čeho si všiml, a přítel souhlasil. „Možná je to loupežník,“ nadhodil nakonec svou nejnovější teorií.

„Trpimír – strašný lesů pán.“

„Ty znáš nějakýho loupežníka s tímhle jménem?“

„Ne, ale dobře to zní.“

„Nevím, mně by se víc líbilo »Vilém, strašný lesů pán«. V tom rozhovoru taky říkal, že mně možná bude potřebovat.“

„Možná nás chce zajmout, a pak bude chtít výkupné.“

„Taky ale řek', že se možná přidám na jeho stranu.“

„Třeba tím míníš, že tě nakonec zlomí. Slyšel jsem, že se některá rukojmí dost sblíží se svými únosci. Je to obrana, aby se nezbláznila.“

„Ale navíc nás označil za své přátele.“

„Měl snad říci »kořist«? Možná je to jen zástupné slovo v loupežnickém argotu.“

„Nepřeháněj. Ty ve všem vidíš jen to špatný.“

„Co mi zbývá, když žiji v tomhle světě. Napadá tě nějaké lepší a pozitivnější vysvětlení?“

„Nenapadá,“ musel, byť nerad, připustit Vladislav. Přesto cítil, že takové vysvětlení musí existovat. Nebo v to alespoň doufal.

Jaro v ty dny dorazilo i do Telnického průsmyku, široké sníženiny v nevysokém hřebeni jižních Střeckých hor. Hluboký les šuměl tekoucí vodou a vysoké buky a jedle se začínaly zelenat alespoň svými lišejníky. Úzkou cestu sevřenou mezi mohutnými kmeny pralesních obrů křížily četné stružky i větší potoky. Od rána nespatriili slunce, přestože nad jejich hlavami tu a tam prosvitla modř s krajkovým oblačných řas.

Když stíny potemněly, přišli k osamělé rulové skále. Zvedala se až nad koruny stromů a stoupala na ni stezka s mnoha schody vysekaná v kameni. Koně nechali u úpatí pod dohledem Krasavice a s věcmi pro přenocování pomalu vystoupali na plochý vrchol. Obloha byla bez mráčku a slunce právě zapadalo za vzdálenými vrcholy rozlehlého pohoří. Všichni na chvíli v úžasu stanuli a sledovali, jak poslední paprsky mizejícího

kotouče barví temný les. Až po jeho západu sestoupili o pár sáhů níž, kde jim Stojmír v jedné z rozsedlin ukázal malou jeskyňku, v níž si připravili nocleh.

Vladislavovi druzi usnuli, ale on zůstal vzhůru, neboť si mezi sebou domluvili hlídky a na něj připadla ta první, od soumraku po východ Božice, jasné hvězdy v luku Lesního muže. Stojmír beze slova odešel a dlouho se nevracel.

Vladislav začínal mít obavy, a tak se pomalu vyplížil z jeskyňky a opatrně se vydal k vrcholu skály. Zdálo se mu, že přitom neuvolnil sebemenší kamínek a dokonce ani pochva s mečem nezavadila o skálu. I přesto na něj Stojmír promluvil dřív než ho Vladislav vůbec spatřil.

„Nemusíte se skrývat, pane kapitáne. Neublížím vám a rád bych si s vámi popovídal.“

Vladislav zvedl hlavu a uviděl vysokou postavu stojící v rychle blednoucím soumraku a hledící na západní obzor, na němž se stýkala světlejší obloha s temnou zemí. Pomalu přistoupil k čekajícímu muži.

„Je to ale krása, pane kapitáne. Pod námi temné moře stromů a nad hlavou jiskřivé hvězdy. Máte rád hvězdy?“

Vladislav neodpověděl, ačkoliv i on byl uchvácen krásou světa.

„Vy jste se asi nepřišel kochat? Před týdnem jste nejspíš zaslechl, co říkám Vseslavovi, a stále vám to vrtá hlavou. Potřebujete najít nějaký vysvětlení.“

„Musí to být hodně dobrý vysvětlení, pane Strojníře. Nebo snad Trpimíře? Zalhal ste mi, když sem se vás ptal na méno.“

„Nezalhal, kapitáne. Ptal ste se mě, jak mi máte říkat. A já vám po pravdě odpověděl. Většina lidí mi říká Strojníře.“

„A to vysvětlení?“

Trpimír se otočil a Vladislav spatřil poslední odlesk denního světla ve tváři, kterou už stěží rozeznával.

„Vysvětlení samozřejmě mám, ale nevím, zda mi uvěříte.“

„Zkuste to.“

„Zkusím to, i když mě to může stát víc, než si vůbec dokážete představit. Nezbyvá mi totiž nic jinýho než

vám věřit. Ale potom, co jste vyprávěl tehdy v tom mlýně, vám beztak důvěřuju. Lidé, kteří dokáží mluvit o svých pochybnostech a slabostech, nebývají zrádci.“

„Nic vám nemůžu slíbit. Ani to, že vás nezabiju.“

„Nepotřebuju takový slib. Bude-li potřeba, tak se dokážu ubránit. Ale doufám, že k žádnému souboji nedojde.“ Trpimír na chvíli umlkl a otočil se k Vladislavovi vyzývavě zády.

„Mý pravý jméno je skutečně Trpimír. Jsem levoboček vévody a především ten, jenž má právo stát se novým vévodou, neboť vévoda svého legitimního syna už před mnoha lety vydědil.“

„Neznám pomořanský zákony a je mi jedno, kdo se tady stane novým vévodou. O tom rozhoduje zdejší sněm.“

„Sněm?! Možná by rozhodl, ale už teď je pozdě. Vévoda se před pár týdny smířil se svým synem, protože nemůže připustit, abych po něm nastoupil já. To raději svěří naši zemi do rukou muže, který se proti němu vzbouřil a byl po zásluze poražen králem.“

„A co proti tomu chcete dělat?“

„Nezbývá nám než pozvednout zbraně. V okamžiku, kdy vyhlásí své rozhodnutí. A jak jistě tušíte, už na tom nějaký čas pracuju a jsem připravený. Já i moji přátelé po celých Pomořanech.“

„Co s tím mám dělat já? Proč mě potřebujete?“

„Možná že mám sílu porazit mého otce, ale nemůžu bojovat s celým venetským královstvím. Vy dobře znáte krále a vím, že si váží vašich rad. A jak jsem slyšel, tak ani v Sedmidolí nejste bez vlivu. Nepotřebuju jejich brannou hotovost, ale byl bych nerad, kdyby mi vpadli do zad. A ani váš pověstný meč není k zahození.“

„Jak sem už řek', není to má věc. A s občanskou válkou nemůžu souhlasit. Víím moc dobře, co přináší.“

„Přestože by vládl muž, který pomluvil vaši matku. Muž, o němž jste řekl, že je hajzl.“

„Ste dobře informován. Ale nemůžu se řídit osobní záští a jednat za zády krále.“

„Co se dá dělat. Můžete mi alespoň slíbit, že o tom nepromluvíte před vašimi přáteli, ani před lidmi, kterým nedůvěřuju?“

„To vám slíbit můžu. Pokud se mě a můj přátele nepokusíte zavlíct do té své války. Pokud mi dáte čas o tom promluvit s králem.“

„Souhlasím s vašimi požadavky, pane královský kapitáne. Stejně ještě není ten správný čas.“

Z průvodce se vyklubal Trpimír, nemanželský syn vévody Miroslava. Nejdříve to před námi tajil, pak se ale prořekl (myslím, že úmyslně) a řekl mi, že je připraven po smrti otce převzít moc, a že už organizuje dobrovolníky. Snažil se mě získat na svou stranu, k čemuž využíval můj odpor k Miroslavovi, s nímž mám nevyřízený účty od té bitvy pod Královým stolcem. Mým prostřednictvím chce navíc získat i Tvou podporu.

Odmítl sem zapojení do dědických rozbrojů a řekl mu, že to budu muset prokonzultovat s Tebou. Dál už na mě nenalíhal, ale zdálo se mi, že jen čeká na lepší příležitost.

Trpimír stál na vrcholu skály i ráno, když tam Vladislav přišel, aby se s ním domluvil o další cestě. Skála se přes noc proměnila v loď nehybně tkvící v mlžném moři, jehož divoce zčeřenou hladinu měli jen pár sáhů pod nohama.

„Jak daleko je to do Oseka, pane Strojníře?“

„Pokud do hodiny vyrazíme, tak tam můžeme být už zítra večer. Ale počkal bysem až ta mlha zmizí.“

Vladislav souhlasil, ale mlha se nechtěla jen tak vzdát své nadvlády nad krajinou. Po pár hodinách se navíc zvedla a zahalila i zbytek skály. Dohlednost klesla na necelé tři sáhy, protože jim nezbývalo než sedět ve stále nehostinnější sluji a zírat do bílého prázdna. Konverzace po pár desítkách minut uvázla a nikomu se nechtělo vycházet ven s výjimkou zaopatření koní. Až když se začalo smrákat, Strojníř navrhl, aby rozdělali oheň. Dřevo, které se jim nakonec podařilo sehnat v bezprostředním okolí jejich vězení, však bylo vlhké a byť se ho nakonec podařilo zapálit, oheň dýmil a namísto žádoucího tepla dráždil nos i oči. Nebylo proto

divu, že když po půlhodině vyhasl, nepokusil se ho nikdo znovu obnovit.

Vilém se pokusil povznést morálku vyprávěním o nepřízních počasí, jimž museli vzdorovat dávní reci, ale setkal s nepochopením, a tak i on se nakonec zabalil do pokrývek a sdíleně mlčel.

Vladislav nemohl dlouho usnout a když už se mu to skoro podařilo, začal jeden z mužů chrápat. Po krátkém průzkumu odhalil původce – Viléma. Zatrásl s ním, ale jediné čeho docílil, byla změna intonace do mnohem disharmoničtější tóniny.

Po pár desítkách minut Vilém utichl, či spíše byl spolunocležníkem utišen, ale Vladislav už neusnul. V časném předjitří, kdy mlha začala světlat, se vydal ke koním. Orientace nebyla snadná, ale za pomoci rukou, hmatu a velké dávky štěstí našel Krasavici i ostatní koně, aniž by si zlomil vaz. Svou kobytku polaskal a chvíli si s ní povídal. Pak jí objal krk a dlouhé minuty si užíval dotyku hebké a příjemně hřející srsti.

Přerušil ho až šramot, který naznačoval, že někdo nebo něco přichází. Z mlhy se naštěstí vyloupila známá

postava, v níž Vladislav rozeznal svého praporečnicka. Vladislav se snažil působit dojmem, že své kobylce čistí hřívu.

„Kde ste, pane kapitáne? Už půl hodiny vás marně hledáme. Voláme a nikdo se neozývá. Ještě, že pan Vilém navrhl, že byste moh' bejt u koní a usnout tam.“

„Asi sem opravdu usnul, Jaroslave. Celou noc sem nespál.“

„Zdá se, že ta mlha trochu stoupá,“ změnil vhodně téma Jaroslav, čímž dokázal, že si ho Vladislav nevybral za svého pobočníka špatně.

Dohlednost se opravdu rozšířila na nejméně čtyři sáhy, a tak se v dohledu ocitly i nejbližší stromy.

„Půjdem nahoru, a tam se rozhodnem, co dál,“ navrhl Vladislav a vydal se zpátky na skálu.

Mlha stoupala spolu s nimi a než došli k vrcholu, potkali ostatní hledače. Všem dal najevo, že je zbytečné probírat jeho zmizení a pozornost je nutné upřít na jejich případný odchod. Po noční zkušenosti byli všichni pro pokračování v cestě s výjimkou Strojníra.

„Mlha ještě úplně nezmizela a může se vrátit,“ namítal, ale byl demokraticky přehlasován.

Nízká oblačnost, v níž se proměnila mlha, zdánlivě tkvěla těsně nad vrcholky nejvyšších stromů, horizontální dohlednost však omezoval jen lehký opar.

Cesta nyní procházela řidším lesem s bohatým podrostem křovin, na jejichž větvičkách se již zelenaly

první nesmělé lístky. Les se tak navzdory přetrvávajícímu přítmí jevil o něco přátelštější. Občas dokonce zahlédli rychlé stíny lesní zvěře a ptactva.

Strojmír snadno nalézal jemné záseky do stromů, které značily cestu a poutníky informovaly o tom, kolik cesty jim zbývá do nejbližší osady.

„Za hodinku, nejvýše za dvě jsme na konci mořského zálivu, který slouží jako přístav pro Osek a několik dalších osad,“ oznámil jim, když prsty přečetl značky na jedné z jedlí.

„To všechno jsi tam přečetl?“ podivil se Vilém. „Já tam vidím jen pár zářezů.“

„Je tam jen informace, že cesta za dva hony zabočí doleva. Dobře to tu znám a tamhle v dálce už vidím buk, u kterého se cesta stáčí. Je to největší strom v celý týchle krajině, a tak mu všichni říkají Král lesa.“

Daleko před nimi se skutečně z mlh tyčil mohutný kmen nesoucí širokou, byť prozatím neolistěnou korunu. Zdál se téměř na dosah, ale přesto uběhlo překvapivě mnoho času, než spatřili nevelkou tabulku, která na něm byla ve výši očí umístěna. Zdálo se, že

je na ní vyryt nějaký nápis, ale přes opar, který náhle zhoustl, jej nemohli přečíst.

„Co je tam napsáno, pane Strojníře?“ zeptal se Vilém, nečekaje až se přiblíží.

„Je tam jméno pradávného velitele, který se tu ztratil s celou svou dvěstěhlavou armádou a žádného z jeho mužů už nikdo nikdy nespatriil.“

„A toho velitele?“

„Toho našli na tom stromě. Oběsil se.“

„Nebo ho pověsili,“ poznamenal chmurně Jaroslav.

V ten samý okamžik se od jihu přihnal poryv větru a přinesl s sebou stěnu husté mlhy. Během pár chvil muži na koních neviděli ani jeden druhého.

„Zastavte!“ zvolal Strojníř. „Nesmíme se rozdělit!“

Krasavice Strojníře poslechla dříve, než stačil Vladislav zareagovat.

„A teď pomalu dopředu, dokud nedojdeme k tomu stromu,“ zazněl další příkaz od Strojníře.

Vladislav pobídl Krasavici, aby se krokem se vydala vpřed. Cestou narazili na Viléma a společně dospěli ke

kmeni stromu. Mlha na chvíli ustoupila, a oni vzápětí spatřili i zbývající členy společenstva.

„Počkáme tady. Teď alespoň víme, kde jsme,“ navrhl Strojník.

„A je to vůbec ten buk?“ zeptal se Jaroslav obhlížeje kmen z obou stran. „Chybí tady ta tabulka.“

„A je o dost menší,“ podotkl Vilém.

„A myslím, že to není ani buk,“ ukázal Vladislav na zbytky dubového listí na větvích.

„Jak jsme se mohli ztratit?“ podivil se Vilém. „Byl od nás jen necelý půlhon a měli jsme ho přímo před nosem.“

Další poryv divoce rozvířil mlhu a na pár vteřin jim odhalil lesního velikána nedaleko po pravici.

„Je to jen kousek. Hlavně už nesmíme ztratit směr,“ rozjel se k buku Jaroslav. Ostatní ho následovali.

Po pár sázích se Vladislav znovu ztratil v bílém bezprostředí. a jemu nezbylo než nechat navigaci na Krasavici. Občas zaslechl tlumená volání svých druhů, jež však přicházela jakoby z jiných světů, do nichž už navždy ztratil přístup.

Po dlouhých minutách bloudění, kdy stěží viděl háčkovanou čabraku na uších uši své kobylinky, narazil na kmen velkého stromu. Kmen, jež by neobjali ani tři dospělí muži, byl zbrzděn hlubokými prasklinami a v jedné z nich zel hřeb přidržující nevelkou tabulku. Písmo už bylo téměř nečitelné, a tak si Vladislav musel pomoci hmatem, dotýkaje se dřeva opatrně prsty.

Trut Tur²

„Trut Tur,“ zašeptal. To jméno i starodávné litery mu připomněly pradávno bohatýrů. Rukou se lehce dotkl sraštlé borky mocného buku, vzpomínaje na dávno mrtvé předky, jejichž paměť nesou již jen slova a mlčenlivé stromy.

Když se pak vrátil do své současnosti, pokusil se přivolat své živé druhy, ale odpovědí mu bylo jen zlověstné mlčení. Čekal dlouhé minuty, ale nikdo nepřicházel, a okolní ticho narušovaly jen jeho hlas a dutá ozvěna.

Nakonec se rozhodl opustit zdánlivé bezpečí stromu a vydat se hledat své přátele. „Krasavice, nevíš, kde

jsou? Musíme je najít,“ oslovil svou kobytku. Ta potrásla hlavou, zařehkala a vydala se do světlé temnoty. Vladislavovi se zdálo, že cesta mírně stoupá a vstupuje do míst, kde už není tolik stromů. Po necelé čtvrt hodině se přímo před nimi v mlze objevily siluety dvou lidí na koních. Byl to Strojník a Jaroslav.

„Kde je Vilém?“ zeptal se jich, když se k němu otočili.

„Tojo už jsme ho dlouhý čas neviděli,“ odpověděl Jaroslav. „Ale teď už jsme aspoň tři.“

„Tři k smrti odsouzení zbloudilci, který drží v šachu nejmocnější hvozd v celém Síloru,“ doplnil ponuře Strojník.

„Hvozd? Copak má les rozum?“

„Snad si, kapitáne, nemyslíte, že jsou to jen náhodný rozmary povětří. Jsme v jeho moci a jen on ví, jaký má s náma záměry. Podívejte!“

Mlha přímo před nimi ustoupila a vytvořila uličku o šířce pár sáhů. Na jejím vzdáleném konci se zvedal nevysoký pahorek korunovaný štíhlým a vysokým vlhce černým kamenem. Pod ním klečel Vilém a v ruce držel něco bílého a kulatého.

Nedíval se na ně a zdálo se, že se ztratil ve svém vlastním světě. Až když Vladislav zastavil Krasavici jen pár sáhu před ním, vzhlédl k příchozím.

„Tak jednu z těch nešťastných dvou set hlav jsme už našli,“ prohlásil a pozvedl pravou ruku, v níž držel vybělenou lebku. Povstal a zadíval se do prázdných očních. „Být či nebýt? Můžem si snad zvolit život v hodině smrti naší? Ale já ještě žiji, a tak mám stále na výběr.“

Vilém opatrně odložil lebku na kámen, obešel ho a začal sestupovat s temene mohyly, ztrácej se ve znovu houstnoucí mlze.

„Stůj, Viléme!“ vykřikl Vladislav a vydal se na Krasavici za svým přítelem. Byl o něco rychlejší, a brzy tak spatřil básníkovu siluetu, již obklopoval slabý, ale zřetelný bělavý přísvit.

„Zastav, blázne!“

Vilém nezastavil ani se neotočil. Po pár vteřinách ale zmizel, jakoby se do země propadl. Ozval se jen strašlivý výkřik, jenž utálo vlčí zavytí.

Krasavice udělala ještě pár kroků, ale pak odmítla pokračovat. Vladislav opustil její sedlo a opatrně si

prohlédl bezprostřední okolí. Země zde náhle končila kolmým srázem mizícím po pár sázích v nedohlednu. Viléma nebylo vidět a všude kolem vládlo hrobové ticho.

Vladislav seděl u dohořívajícího ohýnku, který Strojmír rozdělal na dohled od osamělé mohyly, a hlavu měl v dlaních.

„Nemůžete za to, pane Vladislave. Všichni sme se chtěli co nejdřív dostat z tohohle začarovaného lesa a pan Vilém chtěl možná sám umřít. Všichni sme přece slyšeli, co říkal,“ snažil se ho alespoň trochu utěšit Jaroslav.

„Byl to můj nejlepší přítel, Jaroslave, spolu s panem Václavem. A když sem souhlasil, že s náma pojede, tak sem za něj převzal zodpovědnost.“ Hlas měl zlomený a drobné kapky, jež mu stékaly po dlaních, nemusely mít zdroj jen v houstnoucím mrholení.

Vladislav pozvedl hlavu, aby se zadíval na Strojmíra, jenž se právě vracel od srázu, kde strávil poslední čtvrt-hodinu hledáním – nikoliv Viléma, v jehož záchranu

už dávno nedoufal, ale schůdné cesty dolů. Stačil mu však jediný pohled do Strojnírový tváře, aby jí opět schoval do dlaní.

„Je mi líto vašeho přítele, pane kapitáne. Dokázal mluvit a vyprávět líp než kdokoliv z těch, co znám, a nikdy nezkazil zábavu.“ Chvíli se zdálo, že stručný nekrolog je to jediné, co jim chce sdělit, pak však pokračoval. „To ale není jediný problém, co máme. Podle toho vytí se k nám blíží velká a hladová vlčí smečka.“

„Roztrhaj na kusy mého přítele! A on je možná jen zraněnej,“ zahořekoval Vladislav a vstal jsa odhodlán vrhnout se do hlubin.

„Myslím, že maj chuť na čerstvější maso,“ poznamenal Jaroslav a ukázal k mohyle, na jejímž vrcholu těsně u černého menhiru seděl obrovský vlk a zvědavě si je prohlížel. Pak ostře vyštěkl a z mlhy se vynořil nejméně tucet šedivých stínů.

Muži tasili své meče i poboční zbraně a postavili se zády k sobě.

„Vlci prej neútočí na ozbrojený lidi a bojí se ohně,“ nadhodil s určitou nadějí Jaroslav.

„Možná jo, to ale nesměj být hladoví a ten oheň by musel pořádně hořet,“ nehodlal planou nadějí živit Strojník.

S Jaroslavovou domněnkou evidentně nesouhlasili ani vlci, jelikož se pomalu a opatrně blížili.

Pak se jeden rozeběhl a skočil na Jaroslava, jenž ho na poslední chvíli srazil svou dýkou. Smrtelně zraněný vlk bolestně zakňučel, na jeho druhy to však nemělo žádného vlivu.

V další vlně zaútočili tři a dva z nich útok nepřezili. Třetímu, jehož zasáhl pěstí Vladislav, se podařilo odplazit.

„Čtyři sme už vyřadili z boje,“ konstatoval optimisticky Jaroslav.

„Ale dalších nejmíň patnáct nás ještě čeká.“ Vladislav se chystal říci ještě něco dalšího, přiléhavějšího k jejich situaci, byl však přerušen zatroubením lesního rohu. Od mohyly se přihnala velká smečka psů a většina vlků utekla. Jen šedohřbetý vůdce se psům postavil na odpor, v posledním skoku ho však zasáhl černý šíp, jenž pronikl až k jeho srdci.

Vladislav se otočil a spatřil přicházet vysokého muže v zálesáckém oblečení. Vladislav mu však nevěnoval příliš pozornosti, protože po boku podsaditého muže kráčel – či spíše kulhal – Vilém.

— *Nesmím ukázat, jakou velkou radost cítím, aby pak o tom Vilém nevyprávěl každému na setkání.* Navzdory této myšlence se vydal Vilémovi vstříc. Když se setkali, objal ho a promluvil jako první: „Už sem nečekal, že tě ještě někdy uvidím živýho, kamaráde.“

Večer všichni seděli na verandě velkého domu nad hladinou zálivu a popíjeli skvělé černé pivo. Vilém jim vyprávěl, jak ho zachránila kupa suchého listí, která zbrzdila jeho dlouhý pád. Nicméně klouzal po strmém svahu ještě mnoho desítek sáhů, než se zastavil kousek od lesní pěšiny. Dlouho ležel otřesen stěží vnímaje svět kolem sebe.

Po chvíli se mu vrátilo plné vědomí, ale on se ještě dlouho bál otevřít oči, aby vpád drsné skutečnosti nenarušil věčný mír prostupující jeho tělem. Pak ale ucítil bodavou bolest v levém koleně a mravence pochodující po tváři a nezbylo mu nic jiného než se smířit

s tím, že je naživu. Otevřel oči, rukou odehnal neodbytný hmyz a opatrně vstal. Když si byl ověřil, že nemá nic zlomeného a jeho hlava je sice zkrvavená, ale stále v jednom kuse, vydal se pěšinou dolů až nakonec přišel do malé vsi, kde jako prvního potkal starostu. Ten však nejevilo přílišné nadšení pro záchranou výpravu, navzdory tomu, že mu Vilém prozradil, že mezi zbloudilci je i královský kapitán. Jeho chování se změnilo až v okamžiku, kdy se dozvěděl, že v ohrožení je i život zálesáka Strojníra. Potom už vše probíhalo o překot. Starosta sehnal muže a psy a všichni bez prodlení zamířili k mohyle.

Vilém dovyprávěl, sfoukl s piva pěnu a zadíval se na starostu. Vladislav se pro změnu podíval na Strojníra. Po chvíli se na Strojníra stočily i pohledy ostatních mužů.

„Tak dobře, řeknu vám to,“ rezignoval nakonec muž nacházející se v centru pozornosti.

„Mlč! Jsou to královi muži a my nevíme, na čí straně je král.“

„Nemusím mlčet, Danibore, jsou to mí přátelé a pan Vladislav už to stejně ví.“

Teď pro změnu dlouho vyprávěl Strojník-Trpimír. Zmínil vše, co předevčírem prozradil Vladislavovi, a doplnil mnohé další. Mluvil o svém mládí, kdy o něj otec ještě projevoval určitý zájem, o zábavách šlechtické mládeže, o svém pasování na rytíře i o životě v relativním přepychu. Vše se ale náhle změnilo, když se vévodovi narodil legitimní syn.

„Ze dne na den vyhnal mě a moji matku z města a přikázal nám, abychom se přestěhovali do malé vesnice v povodí Syru, daleko od civilizace – do místa, kde jsme nikoho neznali. Neměli jsme nic kromě svého oblečení a obývali starý srub, který jsme navíc sdíleli se starým brtníkem. Nezbylo mi než se věnovat lovu, abychom nezemřeli hlady. Naštěstí mi to docela šlo, takže jsem se brzy dokázal postarat o oba, postavit dům a nakonec si najít i ženu. Byl to život, který se mi líbil, uprostřed lidí, které jsem měl rád. Ale bohové mi nehodlali dopřát ani tu malou trošku štěstí.“

Trpimírův monolog narušila paní starostová přináše-
jící jelení guláš. Nádherně voněl a ještě lépe chutnal.

Trpimír jedl nejrychleji, ale poté, co chlebem vytřel
svou misku, počkal až dojedí ostatní. Slunce mezitím
kleslo téměř k západu a ochladilo se. Mužská společ-
nost se proto přesunula dovnitř, kde je čekalo teplo
z velkého krbu a uzené plátky lososa.

„To léto, co král porazil mladého vévodu, zemřela
moje Zbyslava a já i Pomořany přišly o svou budouc-
nost. Mladý vévoda skončil ve věži a starý vévoda se
pokořil před králem.“

— Pokořil před králem? A co ty? Taky by ses »po-
kořil«?

„Už na pohřbu mé paní mě někteří žádali, abych uplat-
nil své nároky na vévodský stolec, ale já se už nechtěl
vracet do světa, který mě odvrhl. Raději jsem se staral
o své dva syny a dceru.“

Před dvěma lety se ke mě donesla informace, že se
mě můj otec hodlá zbavit, protože hodlá předat stolec
Miroslavovi a ve mně vidí hlavní překážku toho plánu.

Mnozí muži z králova okolí i poslanci sněmu na mě totiž nezapomněli a začali se mnou počítat.

Královým pohůnkům jsem naštěstí unikl a skryl se pod novým jménem, ale nepřestal jsem spolupracovat s těmi, kteří by jen neradi viděli Miroslava s vévodským žezlem v ruce. Nejdříve jsem byl jen jeden z nich, pak si mě ale navzdory mému nesouhlasu zvolili za svou hlavu. Od té doby je připravuju na to, co musí brzy přijít, jelikož vévoda, alespoň podle zpráv, který máme od jeho lékařů, už na tomhle světě dlouho nepobude.“

— *Spasitel z donucení. Snad si nemyslí, že mu to budu žrát? A vůbec se jim nezmínil o tom, že počítá s občanskou válkou.*

Vilém byl ale Trpimírovým vyprávěním viditelně nadšen. Začal vyprávět o historických precedentech, v nichž odstrkovaný či dokonce nelegitimní syn došel stolce. Vyzdvihl hlavně příklad Unislava, kterého král Bořivoj zplodil s kuchařkou a jenž se nakonec sám stal slavným králem.

— *Ale předtím zabil královnu a nechal krutě popravit dva své mladší polobratry. I když někteří tvrděj, že*

na to měl vlastně právo, když mu bratříčci nechali zabít matku a královskéj kat ho připravil o pravou ruku. „Myslím, že by měl Trpimír slyšet o lepších vzorech, než byl krvavej bratrovrah, Viléme.“

Vladislav nečekaje na Vilémovu reakci, vstal a vydal se do stáje ke Krasavici. To, co potřeboval, se už dozvěděl. Stačilo mu vidět kratičký Trpimírův výraz, vteřinku před tím, než se ctižádostivý muž opět ovládl.

Poslední část cesty vedoucí Střeckyňským hvozdem byla obtížná, neboť v něm číhají četný nebezpečí, který si člověk žijící v civilizaci nedokáže ani představit.

— Zasloužilo by si to víc než jednu větu. Ale to sou právě ty informace, který krále nezajímaj.

Vladislav se zamyslel, a pak se rozhodl, že pár vět přeci jen připíše.

U jednu chvíli se nám ztratil pan Vilém a i já jsem podlehl zoufalství. Naštěstí se nám v pořádku vrátil a přivedl nám pomoc. Jistě Ti o tom bude při nejbližší příležitosti podrobně vypravovat.

Druhého dne je člun převezl přes mořský záliv do malého přístaviště s dřevěným molem a strážnicí, v níž přebývali dva vojáci z Valiborovy jednotky.

„Pan seržant vás už očekává a těší se na vás, pane.“ Vytáhlý bledý svobodník se ani nesnažil zakrýt ironii.

„Jak vidím, tak nám alespoň zařídil čestnej doprovod,“ vrátil mu to Vladislav.

„Já s vámi nepojedu, ale pokud chcete, můžete si s sebou vzít tady vojína Unislava, pane. Prej se docela dobře vyzná v lese.“ Svobodník mluvil měkce se zvláštním přízvukem. Vladislav si toho všiml i u osadníků u jezera a na druhém konci zálivu, ale nyní to bylo mnohem zřetelnější.

Vojín byl navzdory svému královskému jménu nejšpinavějším a nejzanedbanějším vojákem, kterého

Vladislav během svého už dosti dlouhého působení ve vojsku viděl. Celkovou ošuntělost by mu mohli závidět i týnští žebráci a co se týče specifického oděru, překonával všechny do jednoho. Pravděpodobně často chodil do lesa a tam se intenzivně přátelil s tchoři.

„Děkuju, nechci,“ odmítl pomoc Vladislav. „Mám na to jiný lidi.“

„Když nechcete, nechte bejt.“ Ve svobodníkově hlase bylo cítit zklamání.

— *Doufal, že se vojína zbaví. Musí bejt strašný žít s takovým člověkem v jedné cimře,* pocítil Vladislav krátké souznění s klackovitým frajtre. Netrvalo ale dlouho, jelikož si svobodník odplivl a nikoliv jen náhodou slina přistála na vojínových bagančatech.

— *Možná ještě strašnější je žít pod takovým velitelem.*

„Změnil jsem názor, vojíne. Možná se nám budete hodit. My zatím posvačíme a vy se trochu upravte.“

„Pokusím se, pane kapitáne.“ Vojín se otočil a zamířil ke strážnici následovaný velitelem.

„To chceš jet s takovým smradochem?“ ozval se Vilém.

„Může jet až za námi a opravdu se nám může hodit.“ Vladislav raději neuvedl skutečný důvod, proč se mu vojína zželelo.

Vilém jen zavrtěl hlavou a začal hledat místo pro svatčinu. Našel malou zátoku pod žulovou skalkou, chráněnou před větrem několika krásnými jedlemi. Sesedli s koní, Vilém s Vladislavem se postarali o oheň, Jaroslav o vodu a Trpimír o koně. Pak společně opekli klobásky darované starostou, nakrájeli chléb, uvařili mátový čaj a rozlili si ho do plechových hrnečků. Slunce už jarně hřálo a příroda pro jednu ukazovala svou přívětivou tvář.

Právě když po sobě uklízeli, se vrátil voják Unislav. „Sem připravenej na cestu,“ hlásil a zdálo se, že si alespoň umyl vlasy a nepěstěné vousy, které mu společně pokrývaly skoro celou tvář. Šaty si však nestačil vyprat a pár pokusů setřít z nich tlustou vrstvu špíny skončilo zjevným neúspěchem. Zápach nešlo posoudit, neboť naštěstí nestáli po větru. Za opratě držel hnědého koně, jenž byl dokonale vyhřebelcovaný a na rozdíl od vojína nevypadal podvyživeně.

Vladislav vzal svůj cínový talíř, přesunul na něj poslední dvě opečené klobásky, přidal čtyři krajíce chleba, přišel k Unislavovi a podal mu ho se slovy: „Vemte si, Unislave, teď spadáte pod mé velení.“

Bylo to sice v té zarostlé tváři těžko rozeznatelné, ale přesto se v ní objevil náznak úsměvu, a oči, předtím rezignovaně sledující okolní nepochopitelný svět, se zadívaly do Vladislavovy tváře.

„Děkuju, pane veliteli.“

Cesta do Oseka vedla hustým a nepřátelským lesem, v němž lidské ruce prorazily průsek, z tvrdé země vydobyly kořeny a půdu zarovnal v šířce dvou koní. Přes říčku, podél níž cesta vedla, pak postavily bytelné dřevěné mosty a vztyčily kamenné milníky.

Pětice jezdců tak mohla jet cvalem, pročež do města uprostřed hvozdů došla už v podvečer za denního světla. Město stálo na velké mýtině u brodu a přímo nad ním se tyčil kamenný hrad na pahorku obtékaném ze tří stran říčkou. Město samotné bylo vystavěno

ze dřeva a ohrazeno valem zakončeným dvousáhovou palisádou.

Městisko tvořila jedna ulice, kolem níž stála asi stovka domů od nevysokých srubů z neotesaných kmenů a hlíny až po relativně výstavné roubené domy.

U jednoho z nich stál zámožnější muž v modročerném oblečení a sledoval příchozí. Vladislav ho poznal už z dálky. Byl to bývalý zástupce mincmistra, kterého sem, do největšího zapadákovy v království, vyhostil Boleslav po aféře s paděláním mincí. Vladislav se od té doby snažil na celou nešťastnou událost zapomenout, ale příliš se mu to nedařilo.

— *Takže to opravdu nebude jen Valibor.*

I muž ho poznal a na jeho tváři se objevil úsměv. Sňal svou čepici a příchozí pozdravil: „Vítám vás, muži našeho krále. A vás s největší radostí, pane kapitáne.“

Nevěřící výraz na Vladislavově tváři byl snadno čitelný, a tak muž pokračoval. „Dobře vím, pane kapitáne, kdo se za nás přimluvil u krále. Bez vás bych hnul zaživa v kobce týnské citadely. Tady je člověk téměř svobodný a nežije se nám špatně. Mé ženě i dceři se

tady navíc líbí a mně vlastně také. V Týně jsem se stýkal se špatnými lidmi a nevěděl, co je skutečné štěstí.“

„Jste první, kdo mi za to poděkoval, pane. Přesto bych byl rád, kdyby se to vůbec nestalo.“

„Co se stalo, nelze odestát, pane kapitáne. A někdy i špatné skutky přinesou dobro. Jen u toho musí být dobrý člověk.“

„Mám ale obavu, že seržant Valibor to vidí jinak,“ konstatoval Vladislav a sesedl, aby mohl muži podat ruku.

Muž ruku přijal, ale v jeho tváři se objevila starost.

„Máte pravdu, kapitáne. On všechno vidí úplně jinak, ale myslím, že vy si s tím nějak poradíte.“

„Uvidíme. Ale nebude to snadný.“

„S Valiborem není nic snadné, kapitáne. Je to stálý boj. Ale pak si můžete přijít odpočinout k nám. Jste vítán, vy i vaši přátelé.“ Muž pohlédl na Unislava, který se držel v pozadí, ale přesto nešlo jeho přítomnost zatajit. Navzdory tomu muž zachoval vstřícný úsměv a pro jistotu to upřesnil: „Všichni vaši přátelé.“

V hradní bráně je nikdo nevítal, ale ani jim nebránil v cestě. Temný průchod je zavedl na nádvoří, kde cvičili muži s kopími pod dozorem malého desátníka. Řev, který při tom vydával, Vladislavovi připomněl nebohého seržanta z jeho mládí, jenž se z trestanců pokoušel udělat královy vojáky.

Ani oni si však příchozích nevšimli. Vladislav tak spolu s přáteli zůstal stát uprostřed šedivých zdí a čekal. Minuty plynuly a žádná reakce nepřicházela.

„Velí tomu tady někdo?!“ zvolal nakonec Vladislav a jeho hlas snadno překonal desátníkův řev.

„Já tomu tady velím!“ ozvalo se jim za zády. Krasavice se otočila a vrhla na přicházejícího seržanta pohled, který jinak využívala jen pro neatraktivní a hloupé hřebce. Její jezdec se otočil spolu s ní a jeho pohled se snažil odpovídat zástupci druhu člověk moudrý, to jest byl o něco o něco neutrálnější.

Valibor vyhlížel obdobně jako před lety – hladce vyholená tvář i lebka, komisiční výraz a dokonale vyleštěné holínky. Vladislav si však všiml i drobných

rozdílů: několika tmavších záplat na sluncem vybledlé uniformě a tiku ve tváři kolem těkajících očí.

„Tak nás přišel navštívit králův miláček – velký kapitán spasitel – na svém šíleném koni s doprovodem přátel jeho úrovně: pisálkem, buřičem a seržantem nemluvou. A abych nezapomněl taky s vojínem smradlavým tchořem.“ Valibor zaměřil pozornost na nebohého Unislava. „Tak se tě svobodník nakonec zbavil. Měl by dostat metál, vydržel tam s tebou celej tejden. Běž si zalízt do svýho doupěte, smrad'ochu!“

Oslovený bez jediného slova slezl s koně, předal jeho opratě kapitánovi a zamířil někam do sklepení.

Vladislav chvilku uvažoval, že se ho zastane, ale pak se rozhodl nepřilévat olej do ohně obcházením seržantových pravomocí.

„Nejsem tu na návštěvě, seržante Valibore. Jsem tu na královské inspekci. Král by rád věděl, jak to tady vypadá po těch čtyřech letech, co tomu tady velíte, seržante.“

„Král si na nás nakonec vzpomněl? A po pouhých čtyřech letech. To si snad ani nezasloužíme. Dobře

tedy, řekněte našemu králi, že o nás nemusí mít přehnanou starost. Vše se daří, máme tady plno stromů, sněhu, bodavýho hmyzu a před měsícem epidemii běhavky. Jinak sme ale všichni zdraví a posíláme králi pozdravení.“

„Myslím, že král má právo znát pravdu.“

„Pravdu? Pak mu teda řekněte, že sme tady všichni v hajzlu, ze kterýho se už nevyhrabeme. Možná ale, že ho ta slova nepotěší a odmění nás novým působištěm. Ale stěží najde ve svém velkém království větší prdel než je Střeckyňskej Osek. Nebo se snad znovu přimluvíte a král se rozhodne zkrátit nám čekání na smrt?“

„Mně nezajímají vaše slova, seržante. Ty sem si mohl domyslet a nevážit cestu až sem. Chci vidět, jak je na tom hrad a jak sou muži připravený na obranu.“

„No když už ste se obtěžoval až sem, velkomožnej pane, tak vám zejtra uděláme prohlídku pevnosti a chlapi si jen pro vás připravěj nějaký to pořadový cvičení. Budou tady jako pitomci běhat se zbraněma. Jen doufám, že se vám při tom nic nestane, kapitáne.“

„Nevyhrožujte mi, seržante!“

„Já a vyhrožovat, kapitáne? Já mám o vás naopak velkou starost. Z toho důvodu vám taky neposkytnu nocleh. Je tady hodně vlhko a chladno a vy nejste tak otužilej jako my.“

„Mám už přislíbeno ubytování dole ve městě.“

„Určitě u pana starosty. Je tu jedinej, kdo si dovolí zlehčovat mou autoritu.“

„Do toho vám nic není, seržante. Tak teda zítra v deset. A nepokoušejte se na mě nic vymýšlet. Král si dokáže zajistit pořádek.“

Vladislav dal rukou pokyn k odjezdu a přátelé ho následovali. Krasavice se navíc rozhodla, že uprostřed nádvoří zanechá svou nelibě vonící vizitku.

Valibor mezitím mlčel, ale když vešli do průjezdu, Vladislav zaslechl šeptem pronášená slova. „Ten královskéj poskok si snad myslí, že může muže pohřbený zaživa zastrašit královou spravedlností?“

Bývalý zástupce mincmistra byl ustanoven královským úředníkem, jenž měl dohlížet na finance nové osady u hranic se severanskými Gauty a řídit opravu

pevnosti. V některých oblastech měl dokonce větší pravomoci než Valibor a většinu z nich si dokázal uhájit. Snad proto si ho osadníci zvolili za starostu, neboť jim zajišťoval spravedlnost a pomáhal budovat jejich domovy.

Večer se v jeho rozlehlém ale útulném domě sešli všichni významnější obyvatelé města a paní domu uspořádala pro královského kapitána a jeho druhy hostinu. Byla sice podstatně menší než ta ve Styru, ale o to srdečnější. Vladislav seděl po boku starosty, Vilém mezi paní domu a jejich dcerou, která už odložila panenku a stala se malou slečnou. Trpimíra se ujal spolek místních vdov a Jaroslavovi se věnovala dcera místního pekaře a cukráře. Vladislava ten zájem nepřekvapoval, neboť jeho praporečník byl pohledný, zajištěný a dostatečně inteligentní muž. Spíše ho překvapovalo, že žádná z těch kuchařek či pekařek neznamenalala trvalejší úspěch završený manželstvím.

Koláče a šlehačkové dortíky do značné míry zahladily hořkost setkání s hloupým seržantem a po hostitelčině medovém likéru s jalovcem byl Vladislav ochoten

promluvit o novinkách z hlavního města i dalekého Hradska. Pak se toho ale chopil Vilém a jeho historky ze života, byť z větší části vymyšlené, zanechaly královského kapitána v obdivném, ale zároveň téměř absolutním osamocení na křesle u krbu.

Až po chvíli si toho všiml starosta a přisedl si k němu.

„Nemáte to s Valiborem lehký, pane starosto,“ zahájil rozhovor Vladislav.

„Prozatím to nebylo zase tak těžké, pane kapitáne. Seržant je hlupák, kterému je ale snadné se zavděčit. Až v poslední době se to mění – k horšímu. Týrá své muže a k trestancům se chová jako ke zvířatům, navzdory královým příkazům. Minulý týden nechal zbičovat pekařovic Ladislava jen proto, že neuposlechl jeho příkazu ohledně zrekvírování pečiva. A Bořislava, toho mincíře, který se podílel na tom padělání, toho, kterýho ste vy a vaše sestra zachránili před krutou smrtí na popravišti, toho nechal přikovat ke zdi za to, že nešťastnou náhodou zranil jeho koně.“

„Víte to jistě, pane starosto?“

„Máme na hradě pár lidí, kterým můžeme důvěřovat. Prozatím.“

„Podívám se na to.“

„Vám se možná může podařit to změnit, kapitáne. Ale dávejte na sebe pozor, nejsem si zcela jist, zda je pan seržant duševně zdrav.“

„Mám právo ho nahradit, pokud bude potřeba.“

„Kým? Všichni jeho důstojníci jsou v jeho stínu a my potřebujeme skutečného velitele. Hrozí nám totiž větší nebezpečí než je šílený setník. Podle posledních zpráv se na nás chystají Gautové.“

„Gautové? Vždyť už nezaútočili celý dlouhý desetiletí.“

„Zamyslel jste se někdy, kapitáne, proč nás sem král poslal? A proč rozkázal opravit a rozšířit pevnost uprostřed divočiny? On ví víc, než dává najevo. Gautové se před pár lety sjednotili pod vládou jediného krále a teď si chtějí ověřit svou nově nabytou sílu. Už ji zkusili na svých pobratimech Rugijích a brzy ji vyzkouší i na nás.“

„A vy?“

„My se je pokusíme zadržet, kapitáne... alespoň na chvíli.“

Druhý den ráno si Vladislav právě užíval vynikající teplé snídaně, když do starostova domu vtrhl starší muž přírodního vzhledu. Vypadal jako vzdálený příbuzný vojína Unislava, byl však o poznání čistší a voněl pryskyřicí a kouřem.

„Jdou na nás Severani!“ zvolal již na prahu.

„Kolik?“ zeptal se věčně starosta sedící po boku kapitána u stolu v hlavní místnosti domu. Byli sami, neboť ostatní dospávali po značně prodlouženém večeru.

„Aspoň stovka. Sou na koních a ve zbroji.“

„Kde jsi je viděl, Ctislave?“

„Včera večer u Medvědího potoka, když sem nahoře páčil milíř. Rozbili tam tábor.“

„Včera večer? Tos nemohl přijít dříve?“

„Nemám žádnýho koně, starosto. Celou noc sem se hnal sem i se svou rodinou.“

„Promiň. Dal jsi nám tím trochu času na přípravu obrany.“ Starosta, jenž mezitím vstal, přišel až k muži.

„Řekni všem hlavám rodin, aby přišli do mého domu. Poradíme se jak na to. A pak se postarej o svou rodinu, Ctislave. A pokud potkáš nějakého vojáka, tak ho za mnou pošli.“

Uhlíř se beze slova otočil a zanechal starostu s Vladislavem.

„Co byste nám poradil vy, pane kapitáne?“

„Nejlepší by bylo najít útočiště na hradě.“

„Město je hrazené a dokážeme se ubránit sami.“

„Val na západní straně ještě není úplně hotovej a ty vaše brány jednoduše zapálí. Pokud by jich bylo jen tucet, pak bysem byl pro obranu. Ale stovka?“

„Strach má někdy velké oči, kapitáne.“

„Věříte mu? . . . Myslím tomu uhlířovi.“

Starosta pár okamžiků přemýšlel. „Věřím. Je to dobrý chlap a má pro strach uděláno. Ale co naše domovy, ty nemůžeme nechat jen tak napospas nepříteli.“

„Pokud neubráníte hradby, tak stejně shoří. A vy v nich.“

Do domu mezitím vešel muž, který vypadal jako

voják. Alespoň tomu nasvědčovala píka, kterou držel v ruce. „Prej na nás dou Seveřani, starosto.“

„Zajed' na hrad, Horymíre. Řekni seržantovi, že gautské vojsko o počtu alespoň sta mužů přes noc tábořilo u Medvědího potoka. Budou tady tak k polednímu. Že potřebujem pomoc a možná se uchýlíme k vám na hrad.“

Muž přikývl a chystal se odejít.

„Zopakuj mi to, Horymíre!“

Horymír pomalu ale překvapivě přesně zopakoval, co má říci veliteli hradu, a tak ho starosta propustil.

„Seržant Valibor vám s obranou města nepomůže, starosto.“

„Takový sketa snad není.“

„Ne proto, že by byl sketa. On prostě jen nerozdělí své síly. Možná bude potřebovat všechny své muže.“

„Nad vaším návrhem se zamyslíme, pane kapitáne,“ konstatoval s kamennou tváří starosta a začal vítat příchozí. Dorazilo jich na dva tucty a hned, jak přišel poslední, začalo zasedání městské rady. Hned z počátku

starosta přednesl kapitánův návrh, avšak nikdo s ním nesouhlasil.

„Šest let tady do úmoru dřeme, a pak to jen tak opustíme,“ řekl kovář, ostatní přikyvovali, pár jich ale promluvílo a mnozí volili i mnohem ostřejší slova.

Starosta se však postavil za Vladislavův návrh a jeho názor nakonec po asi desetiminutové bouřlivé diskusi převážil.

— *Má skutečnou autoritu. Všichni tady vědí, komu mají děkovat za to, že si nežijou špatně.*

„Běžte domů,“ ukončil starosta obecní radu. „Máte hodinu na to, abyste připravili všechno, co chcete odvézt. Musíte to ale unést, vy nebo vaši koně. Hlavně si vezměte mouku a další potraviny a taky zvířectvo, co půjde samo. Nikdo tady nesmí zůstat, ani naši staří. Každý zodpovídá za celou svou rodinu.“ Pak se rozhlédl a doplnil: „Za rodinu dřevorubce Břetislava, který tady není, zodpovídá truhlář a za ostatní nepřítomné já.“

Když poslední ze členů rady opustil dům, obrátil se starosta na Vladislava. „Můžete mi pomoci? Někdo na

to musí dohlížet a já budu mít dost práce s těmi, za které zodpovídám.“

Vladislav přikývl.

Kolona koní obtížených pytli spolu se zástupem lidí nesoucích zbytek jejich movitostí se dala do pohybu už za necelou třičtvrtěhodinu. K dohlížení se totiž přidal i Jaroslav s Trpimírem a všichni dohlížitelé přiložili své ruce k práci. Dokonce i Vilém pomohl mladé vdově, u níž přespával. Jeho kuň nesl velkou část jejího majetku a zbytek tížil jeho záda.

V čele průvodu šel Vladislav se starostou následovaní Krasavicí vezoucí na hřbetu tři malé děti. Děti byly jedinými šťastnými bytostmi v celém zástupu. Mohly jet na hodném koníčkovi a čekala je návštěva tajuplného hradu.

Koně ostatních Vladislavových druhů nesli obecní majetek a za opratě je drželi jejich jezdcí. Cesta ostře stoupala a lidé i koně museli napínat všechny své síly. Až těsně před hradem se sklon svahu o něco zmírnil. Před znavenými zraky příchozích se navíc objevila

vysoká hradební věž s průchodem, jenž byl uzavřen dřevěnými vraty pobitými černým železem.

Vladislav přišel až těsně k bráně, zaklonil hlavu a zvolal:

„Otevřte, potřebujem se co nejdřív dostat dovnitř.“

„Tohle je pevnost a ne noclehárna pro civily,“ odpověděl ze shora známý hlas. „Běžte si bránit to svý město,“ pokračoval Valibor, „namísto toho, abyste nás tady obtěžovali a vyžírali.“

„Podle královského nařízení musíte poskytnout útočiště obyvatelům města o okolí v případě ohrožení,“ připomenul starosta.

„Já na královský nařízení seru! Vylijte to na ně!“

Z okna nad průchodem se spustil páchnoucí proud a roztríkl se nad dlažbě. Vladislav stačil uskočit, avšak i tak byl kapičkami močůvky potřísněn až do pasu.

„Mezi námi jsou i vaše ženy, příbuzní a přátelé. Když nám nepomůžete, tak je Seveřané všechny pozabíjí,“ zkusil to jinak starosta.

Z věže se ozvaly nějaké vzrušené hlasy přecházející v nesrozumitelnou hádku. Nakonec ale promluvil

opět seržant. „Já sem tady velitelem a moji muži mě poslouchaj.“

„Za neuposlechnutí královskýho nařízení vás velení zbavuju, seržante. A přebírám ho já. A můj první rozkaz zní: Zajistěte seržanta, kterej evidentně nemá všech pět pohromadě, a otevřte nám.“

Valibor se zasmál. „Vy si myslíte, že vás budou poslouchat, protože ste kapitán? Sem jako jejich vlastní a milovanej otec. Radějz zemřou, než aby...“ Seržant větu nedokončil, neboť namísto dalšího slova se ozval tupý úder.

Po pěti vteřinách šokovaného ticha se z brány ozval jiný mírně nervózní hlas: „Otevřeme vám, pane, pokud slíbíte, že nás... Jak se tomu, kurva, říká, Bronimíre? ... amnestujete. Jen sme poslouchali rozkazy našeho seržanta a i teď sme splnili váš rozkaz a zajistili sme, aby si seržant neublížil, pane.“

„Máte mý slovo, že se vám nic nestane.“

„Tak dobře. Běžte otevřít, Velislave a Kazimíre.“

Chvíli se nic nedělo, pak se ale obě křídla brány začala pomalu otevírat. Vladislav mezi nimi vjel do temného

průjezdu a spatřil v něm dva vyděšené vojáky. „Je živý?“ zeptal se se jich.

„Je, pane. Dostal jen pěstí přes hlavu. Navíc desátník Hroznata byl opravdu jemnej.“

„On by nezabil ani mouchu, i když vypadá jak medvěd,“ doplnil ho druhý.

„Seržanta zavřete do vězení a desátníkům řekněte, aby přišli za mnou.“

Seveřané se v údolí pod hradem objevili už kolem půl desáté. Nejdříve jeli jezdci na koních a za nimi neuróvnané šiky pěchoty. Vysocí plavovlasí muži zpívali a ozvěna jejich hlasů byla slyšet i na hradbách.

Tam, vysoko nad nimi, stál Vladislav, po boku mu měl Jaroslava a svita čtyř desátníků se nacházela opodál.

„Je jich opravdu víc než sto,“ oznámil obrátil se k poddůstojníkům, mezi nimiž vynikala vysoká Hroznatova postava. „Nás je jen čtyřicet, ale stejně ste je mohli už ráno někde překvapit a ukázat jim, že tady nejsou doma.“

Desátníci mlčeli a až po chvíli se ozval Hroznata. „Mysleli sme na to, pane.“

„Mysleli?“

„Báli sme se mu to říct, pane.“

— *Bylo to pro vás jednodušší. Co kdyby náhodou souhlasil.* „Teď už na tom stejně nezáleží. Teď už je nepřekvapíme. Musíme se připravit na oblíhání. Obešel sem zběžně celej hrad a našel pár jeho slabejch míst. Ty, Jaroslave, budeš řídit obranu brány. Nejlepší bude, pokud se nedostanou blíž než na pět či šest sáhů. Pak je totiž bude chránit slepý předpolí, kam nikdo z hradu nedostřelí. Další slepej úhel je u hlavní věže. Tam bude velet rytíř Strojník. Zatím připravte luky, kameny a horkej dehet.“ Vladislav se neubráníl krátkému pohledu na své kalhoty. „Močůvka je nezastaví.“

Barbarská válečná píseň se znásobila ozvěnou od skalní stěny protilehlého kopce a na tvářích desátníků se náhle zračila nová emoce. Možná to ještě nebyl strach, ale zcela jistě to byla obava.

„Rozchod, královi muži! Za půl hodiny musí bejt všechno připravený a všichni naši muži musej stát na hradbách.“

Desátníci se rychlým krokem rozběhli na různé strany.

„Vy počkejte, desátníku Hroznato!“

Desátník se otočil a nepřiliš ochotně zamířil k Vladislavovi. „Já sem nechtěl, pane kapitáne. Ale ostatní říkali, že se seržant určitě zbláznil.“

„Jen ste poslech můj rozkaz, desátníku. Už o tom nebudeme nikdy mluvit. Teď vás ale potřebuju na něco jinýho. Řekněte strážím, ať propustí všechny vězně a daj jim zbraně. A taky jim řekněte, že i jim teď jde o holej život. Zformujte z nich malou četou, zjistěte, co každej z nich umí, a pak jim budete velet.“

„A co když obrátěj zbraně proti nám, pane?“

„Když jim předtím názorně vysvětlíte, co Seveřani dělaj se zajatcema, tak si to určitě rozmyslí. A navíc si můžete vzít pár mužů, kteří vám s nima pomůžou.“

„A to máme propustit i pana seržanta, pane?“

„I jeho propustte. A oznamte mu, že je degradovanej na svobodníka. Jestliže oba přežijem, tak rozhodnu, co s ním. Pokud bude bojovat jak muž, tak má ještě šanci. Osobně mi zodpovídáte, že neudělá nějakou hloupost. Rozumíte?“

„Rozumím, pane kapitáne,“ odpověděl Hroznata, přestože se nezdál zcela přesvědčen. Nic však nenamítal a vydal se splnit rozkaz.

„Tak a teď nám nezbyvá než čekat. Něco bych si dal, Jaroslave. Doprovodíte mě?“

„Rád, pane kapitáne.“

„Rád? Vy máte taky hlad? Nebo ste dokonce rád se mnou?“

„Obojí, kapitáne.“

Ženy z města zřídily na nádvoří improvizovanou kuchyň a v ní nabízely příchozím skopové ragú. Stála na něj malá fronta tří civilistů a dvou vojáků.

„Nemáte nic na práci?“ zeptal se vojáků seržant Jaroslav a oni raději rychle zmizeli v jedné z budov. Kovář a mlynář s mlynářským pacholkem se nechali předběhnout, a tak nemuseli na plnou misku dlouho čekat. Avšak ještě dříve, než Vladislav stačil přesunout obsah první lžice do úst, byl přerušen přicházejícím starostou.

„Konečně jsem vás našel, kapitáne.“ V jeho hlase ale nebyl ani náznak radosti.

„Co se děje, pane starosto?“

„Nedovolil bych se vás obtěžovat v tuhle dobu, pane. Ale nemůžeme najít naši Růženku. Ztratila se stejně jako její kamarádka Miroslava.“

„Kdy ste jí viděli naposled?“

„Kousek za městskou branou. Byla u Miroslavy, to je tesařovic dcera. Té už je šestnáct, takže jsme o ně neměli zprvu obavu. Sám víte, jaký tady byl zpočátku frmol. Nikdo je ale od té doby neviděl a ani jsme je nenašli na hradě. A to jsme prohledali každičký kout.“

„I studnu?“ zeptal se Vladislav, ačkoliv by tu otázku raději nepoložil.

„Mají tady jen vodní nádrž. A ta je naštěstí zabezpečena těžkou mříží.“ Starosta ukázal na masivní konstrukci na druhém konci hradního nádvoří.

Vladislav se rozhodl rychle. Odložil misku nádherně vonící omáčky a gestem svému pobočníkovi naznačil, aby ho následoval. Zamířil do stáje, vyskočil na stále ještě osedlanou Krasavici a rozjel se k bráně.

„Co to děláte, kapitáne?“ křičel za ním starosta.

„Ještě je možná čas,“ odvětil Vladislav a tryskem vyjel z pootevřené brány, kterou strážil svobodník Velislav.

Vladislav svým slovům věřil ještě hon před městem. Pak ale uviděl dým stoupající z prvních požárů a jezdce mířící z města k nepřátelskému voji. Za sedlem jednoho z nich zářila světle zelená barva, kterou ještě před pár desítkami minut zahlédl na šatickách starostovy dcerky. Další kuň nesl něco růžového, což není barva, kterou by si severští válečníci nějak zvláště oblíbili. Proto zastavil Krasavici a počkal na Jaroslava.

„Viděls?“

„Viděl, kapitáne. Ale třeba to není Růženka a Miroslava. Možná je to jen nějaká kořist.“ Jaroslav se zamyslel nad tím, co právě řekl. „Vy, víte jak to myslím.“

„Co by tam tak mohli ukořistit? Všechno, co šlo odnést a mělo sebemenší cenu, to se odneslo. A navíc se mi Růženka při odjezdu svěřila, že tam zapomněla své oblíbený kotě. Řek’ sem jí, že tam na ni určitě počká, ale jak vidím, tak mi nevěřila.“

Seveřané se nespokojili s vypálením opuštěného města a odpoledne oblehli i hrad. Kromě jednoho výpadu na bránu, který Jaroslavovi muži odrazili už v zárodku, se však drželi z dostřelu.

Obránci tak neměli mnoho práce a až na jedinou výjimku se veškerá zranění omezila na několik řezných ran způsobených špatnou manipulací se zbraní.

Tou jedinou výjimkou byl svobodník Valibor. Přinesli ho hned po prvním útoku na bránu na improvizovaných nosítkách do jeho bývalé pracovny, kterou teď obýval Vladislav.

„Proč mi sem nesete toho muže?“ zeptal se trochu udiven, neboť ošetřovnu nechal zřídit v kovárně.

„Ošetřovnu už nebude potřebovat,“ odvětil suše jeden z nosičů. „A pan desátník Hroznata říkal, že byste ho asi rád viděl, pa’e.“

Až nyní Vladislav zraněného muže poznal. „Co se mu stalo?“

„Vyklonil se ze střílny mezi dvěma stínkami a řval na Seveřany, že sou to sráči. Nevím, jestli mu rozuměli,

ale než byste do pěti napočítal, tak to dostal šípem přímou do prsou.“

„Položte ho na stůl,“ rozhodl Vladislav.

Bývalý seržant byl celý od krve a skutečně umíral. Byl však stále při vědomí a jeho oči sledovaly Vladislava. Párkrát se s obtížemi nadechl a pak se zeptal: „Zemřu jako hrdina, kapitáne?“

— *Mám mu říct pravdu nebo milosrdnou lež? „Nemám právo vás soudit, rytíři, ani vám dát rozhřešení.“*

Valiborovi se už nedostávalo vzduchu, přesto ho v plících našel dost, aby zasípal svá poslední slova: „Celej život sem byl idiot, je to tak?“

Vladislav úspěšně potlačil příkyvovací reflex. „Ale ne-umíráte jako idiot, Valibore.“

Rytířovu tvář poprvé za dlouhý čas navštívil úsměv a setrval na ní i poté, co naposledy vydechl.

Vladislav mu zatlačil oči a obrátil se na Jaroslava, který mu právě přišel ohlásit, že útok byl odražen.

„Všechny nás to čeká, kapitáne,“ řekl. „A mnozí z nás si až tehdy uvědoměj, jakými byli idioty. Pokud tedy dostanou šanci si vůbec něco uvědomit.“

K inspekci hradu vůbec nedošlo, neboť druhý den město napadli Seveřané. Osadníci se stáhli do hradu a já převzal velení za ...

Vladislav dlouho hledal správná slova. Inkoust na husím brku vyschl a kapitán ho musel namočit v kalamári.

... zdravotně indisponovaného seržanta Valibora. Přestože sem měl původně jistý pochybnosti o připravenosti hradní posádky, tak bojovali dobře a bez větších ztrát na naší straně. V boji padli dva muži a seržant Valibor.

Vladislav se zamyslel. O Valiborovi se mu příliš psát nechtělo. — Král se to ale stejně doví. Vždycky u toho někdo byl.

Předtím jsem ho musel degradovat na svobodníka, jelikož odmítl dodržet královský nařízení a ani v boji si nepočínal příliš profesionálně.

O druhé noční hlídce Vladislava probudilo nenápadné zaklepaní. Valiborova postel byla značně nepohodlná, a tak pouze podřimoval.

„Co se děje?“ zeptal se, jakmile si uvědomil, kde je a co se kolem něj vlastně děje.

„Napadli nás Seveřani.“ Hlas za dveřmi patřil jednomu ze svobodníků.

„Vždyť je ještě tma.“

„No právě. Mysleli si, že nás překvapí.“

„A překvapili?“

„Ne, pane. Už zdálky je viděl vojín Unislav. Má ve tmě moc dobrej zrak. Pan seržant dal zapálit vích slámy a v tom světle sme jich hezkejch pár postříleli.“

„A jak to vypadá teď?“

„Zmizeli z dohledu a nechali nám tady svý mrtvý.“

„Tak proč ste mě budil?“

„Pan seržant říkal, že byste měl bejt informovanej,“ svobodníkův hlas zněl nyní o poznání méně sebejistě.

„Tak panu seržantovi vyřídte, že moc děkuju.“

Svobodník pravděpodobně odešel, neboť už nepromluvil, ale Vladislav se rozhodl, že přeci jen vstane. Ležel v uniformě a holínkách, takže si nasadil jen svou kapitánskou přilbu a připjal si opasek s mečem a dýkou.

Potichu otevřel dveře a snažil se vyhýbat lidem, kteří spali na chodbách. Hrad nebyl velký a jen ti nejšťastnější nocovali pod střechou. Když stoupal po úzkém a strmém schodišti na hradební ochoz, zaslechl zvuk boje. Zbytek schodů vyběhl a pokusil se rychle zorientovat.

— *Západní »Trpimírův« úsek. Ty Seveřani nejsou zase tak hloupí. Zaútočili na dvou nejslabších místech. Naštěstí ne koordinovaně.*

Ve světle několika málo dohořívajících pochodní zamířil k ohroženému úseku. Cestou udílel rozkazy, neboť někteří z vojáků opouštěli svá místa, snažíce se pomoci svým druhům. „Stůjte! Každý má své místo,“ zařval a muži se ho raději rozhodli poslechnout.

Pod hradní věží se míhaly zápasící stíny a občas se zaleskla obnažená ocel zbraní.

— *Dostali se nahoru*, blesklo mu hlavou, i když stále neměl valnou představu, co se vlastně děje.

Proto raději zastavil a zaměřil veškerou svou pozornost na hemžení před sebou. To se mu však stalo málem osudným. Varovalo ho jen slabé zacinkání špatně upevněné zbroje. Tasil dýku a spíše instinktivně než s rozmyslem zachytil úder vedený pěstí. Podle zvuku a proudu horké krve ji musel rozetnout vedví, ale stěží neviditelný soupeř jen neslyšně sykl. Druhou ruku, kterou sahal pro meč, mu sevřel drtivý stisk. Na poslední chvíli změnil těžiště, pročež útočník ztratil rovnováhu. Jen na malou chvíli, během níž však Vladislav stačil svou dýku zabořit do nechráněného těla. Stisk trochu povolil, mohl tak vytasit i meč, a byť to byla jeho slabší levá ruka, zbavila ho bezprostředního nebezpečí.

V týž okamžik se nad hradem rozzářilo jasné světlo a on v jeho paprscích spatřil tělo svého protivníka i dalšího muže, který se právě dral blížkou střílnou na ochoz. Ten už neměl nejmenší šanci, ačkoliv stačil vytáhnout dýku. Světlo rychle pohasínalo a rudlo, přesto

mu umožnilo odhalit, kudy se Seveřané dostávají na hradební ochoz. Mečem svrhl improvizovaný žebřík, zaklíněný ve střílně, a bolestný výkřik mu ukázal, že nebyl prázdný.

Až pak se rozhlédl a v posledních paprscích podivuhodného světelného zdroje se přesvědčil, že jeho muži mají situaci pevně v rukou. Na ochoze nezůstal jediný nepřítel a vstříc mu mířil Trpimír.

„Děkuju, kapitáne.“

„No, trochu sem vám s tím pomoh,“ ohodnotil Vladislav spoušť, jež ho obklopovala.

„Myslím spíš tohle,“ ukázal Trpimír na temně rudou jiskru uprostřed zářivých hvězd nadhlavníku.

„To nebyla moje práce, pane rytíři.“

„Ne? Tak koho?“

„Nevím,“ přiznal Vladislav. — *I když bysem to hrozně moc rád věděl.*

„To vypadá na práci čaroděje,“ konstatoval Vilém, když s ním o podivuhodné pomoci mluvil ráno za

rozbřesku. „Škoda, že jsem to zaspal. Ještě nikdy jsem neviděl nějaké spektakulární kouzlo.“

Vladislav už spektakulární kouzlo viděl, ale nechtěl na to vzpomínat, nebo o tom dokonce mluvit.

„Kde by se tady vzal, Viléme?“

„Může to být i nějaký osadník nebo voják.“

„Nikdo se k tomu nepřiznal. I když sem se jich na to ptal.“

„Divíš se? Po tom, co přinesly Čarodějnické války? Čarodějové sou v popularitě až za mistry popravčími.“

„Nedivím. Ale přesto bysem mu rád poděkoval. Možná bysme to zvládli i bez něj, ale to světlo zachránilo život hodně našich mužů.“ — *A pravděpodobně i ten můj.*

Po východu slunce však měl Vladislav jiné starosti než hledat čaroděje dobrodince. Seveřané zmizeli a nespatriili je ani zvědové, které vyslal do blízkého okolí hradu.

Jako velitel musel nyní rozhodnout, co dál. Většina osadníků se chtěla vrátit do zničeného města a vojáci to podporovali, protože v hradě nebylo k hnutí.

Ted' ale téměř všichni muži a mnohé ženy stáli na nádvoří či vyhlíželi z oken a čekali, co jim řekne jejich velitel.

Vladislav se rozhlédl kolem sebe. Tváře, které ho obklopovaly, byly špinavé a unavené, přesto ve většině z nich spatřil alespoň náznak naděje.

„Počkal bysem ještě pár dnů. Seveřani se stáhli, ale furt můžou bejt nepříjemně blízko. Já a pár mužů, který si vyberu, pojedeme na výzvědy ,a pak se ukáže. Do tý doby nesmí nikdo z hradu.“

„A kdo bude velet, když budete pryč?“ zeptal se desátník Hroznata převyšující dav nejméně o hlavu.

„Seržant Jaroslav.“

Vojáci souhlasně přikyvovali a i osadníci se zdáli být spokojeni.

„Měl bysem jet s váma, kapitáne. Sem přece váš po-bočník,“ nesouhlasil Jaroslav.

„Budeš mě tu muset zastupovat.“

„A kdo teda s váma pojede?“

„Pan rytíř Strojník, pokud bude souhlasit.“

„Souhlasím, pane kapitáne,“ přitakal Trpimír stojící po Vladislavově levici na improvizovaném pódiu nad vstupem do vodní nádrže.

„A pak potřebuju nějakýho zdejšího muže, co se vyzná v lese.“

Vladislav chvíli čekal, ale nikdo se nehlásil. Většina vojáků pilně hleděla do země a ti statečnější obdivovali roztodivné tvary oblak či sledovali bílou zástavu s černým klínem vysoko na věži.

— *Nikomu sem neříkal, aby ji tam dal. Ale je dobře, že vědí, že teď maj velitele. Někoho komu můžou důvěřovat, že je nenechá ve štychu.*

„Já s váma pojedu, pane,“ ozvalo se za jeho zády právě v okamžiku, kdy se chystal znovu promluvit.

Vladislav se otočil a spatřil vojína Unislava, který stál na střeše kovárny těsně u komína a nevypadal o nic lépe, než když ho poprvé uviděl. Vzduchem se navíc šířil náznak tchořího pachu, ačkoliv ho od vojína dělily aspoň čtyři sáhy.

„Znám to v lese líp než všichni tady,“ pokračoval vojín překvapivě silným a sebevědomým hlasem. V záři

vycházejícího slunce se Vladislavovi jeho sporá postava jevila prastarou dřevěnou modlou, na níž se podepsal čas, ale ona, byť opršelá a pokroucená, stále vzdoruje nevyhnutelnému zániku.

— *Stojí to za tu oběť?* Vladislav se podíval do starostových očí, a bylo mu jasné, jak zní odpověď. *Proč sem jí jenom lhal?*

„Za půl hodiny ať ste připravenej, Unislave. A pokuste se pořádně umejt a vzít si čistou uniformu. Pokud žádnou takovou nemáte, tak vám někdo nějakou určitě rád půjčí.“

Už několik hodin projížděli hustým lesem a svět se jim zúžil na prostor uzavřený kmeny mohutných stromů, jejichž husté jehličí propouštělo jen jakýsi temnosvit. Vladislav už dávno ztratil jakoukoliv orientaci a nebyl by schopen určit ani základní světové strany. Musel tak důvěřovat Unislavovi, jenž jel v jejich čele.

Vojín se navzdory rozkazu nepřevlékl a umytí se opět omezilo jen na zarostlou tvář. Přesto se nyní zdálo, že jeho vzhled dokonale zapadá do šerého světa plného

podivných zvuků. Dokonce i jeho pach, prolínající se s vůní vlhkého dřeva a půdy prorostlé podhoubím, přestal být nepříjemný a stal se spíše tajuplně va-
rovným.

Půda pomalu stoupala a mezi stromy se objevovaly velké balvany. Ty postupně mohutněly a stávaly se skalkami, mezi nimiž se křížovaly stále se zužující prů-
chody, jejichž vlhké stěny byly pokryty mokvajícími
mechy a slizovitými lišejníky. Světlo stále temnělo a
jednu chvíli se dokonce zdálo, že je zcela opustí a oni
budou ztraceni i zatraceni v samém srdci Myrkwiđu,
jak lesu říkali Seveřané.

Za další zatáčkou úzké a téměř neznatelné pěšiny se
však postupně otevřel výhled do krajiny osvětlené od-
poledním sluncem. Pěšina stále pokračovala a dovedla
je až na skalní výchoz, kde náhle skončila vzdušnou
propastí. Desítky sáhů po jejich nohama se vinulo
údolí, po jehož dně vedla jízdní stezka. Smrky, jedle
a jiné jehličnany ztrácely na druhé straně údolí svou
nadvládu ustupující skalám a suťovištím, a na mnoha
místech tak řidčeji rostoucí stromy odhalovaly gautské

vojsko. V jeho čele jela jízda na těžkých koních s plavovlasými muži v sedlech. Doprovázela je nepočtená pěchota lučištníků a kopiníků.

„Vracejí se,“ prohlásil Trpimír sledující pozorně nepřátele. „Můžeme se vrátit a říct to ostatním.“

„Nemůžem,“ nesouhlasil Vladislav a ukázal na jednoho z koní, na jehož hřbetě bylo lze rozeznat malou postavu v zeleném. „Nejedou bez kořisti. Tam dole je starostovic dcerka a my ji musíme zachránit.“

„Musíme?! Vždyť by to byla sebevražda. Dva...“ Trpimír se podíval na Unislava, jenž stál opodál, a rozhodl se ho přestat ignorovat, „nebo tři proti celému vojsku Seveřanů.“

„Musíme, protože to nikdo jinej za nás neudělá.“

„Dobře, zachraňujte si tedy, koho chcete, my se ale s vojínem vracíme. Že je to tak, Unislave?“ obrátil se poprvé přímo na lesního vůdce.

„Ne, pane, pan kapitán má pravdu,“ odpověděl tázaný a zde v hájemství hvozdů zněl jeho hlas mocně. „Musíme, protože máme šanci. Malou, ale přesto šanci.“

Trpimír nadále nesouhlasil, ale nezbylo mu než jet s nimi. Unislav je dlouhé hodiny vedl po tajných stezkách. Za počínající noci přijeli k místu, kde se údolí rozšiřovalo a na mýtině u soutoku Medvědího potoka s říčkou tábořilo nepřátelské vojsko.

Necelou hodinu pozorovali ruch v táboře z blízkého pahorku či snad mohyly pradávného krále. Většina

vojáků se zpila do němoty, ale hodně jich zůstalo na nohou. Navíc nikde neviděli ani Růženku, ani její kamarádku.

„Co jsem říkal,“ připomněl jim Trpimír. „Nemáte žádnou šanci. Zabijou vás a já zůstanu sám v tomhle strašidelném lese.“

„Musíme ještě chvílku počkat,“ navrhl Unislav.

„Tak si čekejte klidně až do rána, ale mě z toho vynechte.“ Trpimír se pomalu odplazil z jejich pozorovacího stanoviště zpátky ke koním a Vladislav ho ještě pár minut slyšel nesouhlasně mručet.

V táboře vše postupně upadalo do spánku. Až na stráže, které zůstaly na několika dobře zvolených místech a neúnavně zíraly do tmy.

„Pojďte, už je čas,“ řekl po další půlhodině Unislav a začal se opatrně přesouvat směrem k prvnímu ohni, u něhož stála nejbližší hlídka. U nohy jednoho z jejích dvou členů seděl na zadních velký pes podobný vlku a pozorně vědřil.

„Jsi blázen, Unislave! I kdybysme ušli pozornosti těch na strážce, tak nás ucítí ten pes. Asi bysem ho dokázal

zabít, ale hluk, kterej bysme přitom udělali, by probudil všechny na hony daleko.“

„Věřte mi, pane kapitáne. Víím, jak na to.“

Vladislav vojínovi příliš nevěřil, ale vydal se ještě opatrněji za ním, nechávaje si dostatečný prostor k případnému ústupu.

Tábor se jim na pár vteřin ztratil z dohledu, a když se opět objevil, změnilo se v něm několik věcí. Pes se rozvaloval na boku a sotva slyšitelně chrápal. Oba strážci leželi na zemi ve zdánlivém objetí a nehýbali se.

„Jsou mrtví?“ zašeptal překvapeně Vladislav.

Unislav zakroutil hlavou a opatrně zamířil ke stanům uprostřed tábora. Cestou míjeli další muže, kteří také nejevili příliš známek života. Vladislav se k jednomu sklonil, aby se přesvědčil, že opravdu jen spí. Zdálo se mu, že severan slabě dýchá, ale zcela jist si tím nebyl.

„Opravdu spí!“ sykl Unislav. „Ale nemáme moc času. Běžte se podívat do toho stanu vlevo ,a pak do toho, kterej je hned za ním.“

Vladislav ho poslechl a opatrně nahlédl jednou z četných děr ve stěně stanu. Kromě několika kovových

pablesků však uvnitř panovala čirá tma. Vstoupil tedy dovnitř pootevřeným vchodem a uvnitř našel deset mužů s meči v dosahu a přilbicemi z temné oceli u hlav. Chvíli si je prohlížel, ale posléze se mu život ohrožující zvědavost podařilo potlačit.

V druhém stanu spal samotný velitel, rozložitý muž ležící na obrovité kožešině nejspíše z medvěda. U hlavy mu dohořívala neforemná svíce, jejíž blikotavý plámenek podstupoval předem prohraný boj s přesilou všudepřítomné temnoty. Z jednoho z koutů velitelského stanu se ale ozýval podivný zvuk. Vladislav se za ním vydal, a když se sklonil, rozpoznal známé tvary. Na holé zemi, stočená v klubíčku, ležela dívenka a hlavu měla položenu na chlupatém vlkodavovi. Obrovský pes chrčivě chrápal, ale Růženka spala tiše a jistě se jí zdál nějaký příjemný sen, neboť se usmívala.

Opatrně ji vzal do náručí a vyšel ze stanu. Tam už stál Unislav. „Vidím, že ste ji našel, kapitáne.“

„Ale musí tady někde bejt i ta její kamarádka.“

„Nikoho takovýho sem tam neviděl.“

„Možná, že o ní ví něco ona. Musíme ji probudit.“

„Nedělal bysem to, pane. Může vzburcovat celej tábor.“
— *Co mi ale řeknou její rodiče, když přivedu starostovic dcerku a jejich dítě nechám na pospas Seveřanům? Zná mě. Nebude křičet.*“

„Dětskej pláč je určitě probudí, pane. Na ten nestačí ani mý...“ Unislav se zarazil uprostřed věty.

„Co na to nestačí?“ zajímal se Vladislav a jeho podezření začalo nabývat zřetelnějších obrysů.

„Nic, pane. Máte pravdu, nemůžem ji tady nechat. Pokud je teda ještě naživu.“ Vyhublý vojín se lehce dotkl dívčina čela a stáhl se do ústraní, aby spatřila nejdříve Vladislavovu tvář.

„Strejda Vladislav,“ konstatovala klidně Růženka, když otevřela oči. „Věděla jsem, že pro mě přijdeš.“

„Jsem tady a odvedu tě domů. Růženko, nevíš, kde je Miroslava?“

Dívčina tvář se zachmuřila. „Myslím, že je mrtvá. Včera večer jí něco ošklivého udělali. Slyšela jsem, jak křičí a ráno jsem jí už neviděla. Jen její šaty celý od krve.“

„A tobě nic zlého neudělali?“

To nebyla dobrá otázka, jelikož dívka se rozplakala a

poté začala úzkostně křičet. Vladislav věděl, že ji může na potřebnou dobu umlčet svou dlaní v rukavici, ale neměl sílu to udělat.

Naštěstí se u nich objevil Unislav a máchl rukou, již měl sevřenou v pěst. Vladimír se obával nejhoršího, ale namísto očekávaného úderu prosvítla mezi jeho prsty rudá zář. Pak pěst pomalu otevřel a ve špinavé dlani se objevila růžově zářící figurka vlka. Dívka vytřeštila oči a zapomněla plakat i křičet.

„To je krásnej vlček.“

„Ten je pro tebe, od strejdy Unislava.“

Holčička si sošku, jejíž nadpozemská zář pomalu bledla, vzala a sevřela ji ve svých ručkách. V očích se jí objevil šťastný údiv.

Údiv byl i v očích Vladislavových, i když nebyl zdaleka tak šťastný. Spíše se v nich zračilo překvapivé poznání.

„Ty?“ zeptal se, přestože odpověď už znal.

„Já, pane kapitáne.“

Na dlouhé hovory však nebyl čas. Našli Trpimíra, probudili ho a nasedli na koně. Růženku si Vladislav posadil před sebe na Krasavici a vyrazili po cestě na jih.

Hvězdy byly zakryty mraky a tak, ačkoliv Krasavice měla i v úplné tmě nějaký podivný šestý smysl, mohli jet jen krokem. Louče si bohužel nepřipravili. U Seveřanů se však takové opomenutí nedalo předpokládat.

„Za chvílku nás maj. Až zjistěj, že jim ta holka chybí, tak nebudou muset dlouho přemýšlet, kterým směrem se vydat,“ vyjádřil svůj názor Trpimír, třebaže se ho na něj nikdo neptal.

Unislav jedoucí za nimi si slyšitelně povzdechl, pak luskl prsty a nad jeho hlavou vzplanulo slabé chladně bílé světlo.

Trpimír se udiveně ohlédl za sebe a i on rychle pochopil. „Ten smradlavej skrček je čaroděj?“

„Ten...“ Vladislav chvíli hledal vhodné označení pro Unislava, „ten přírodní muž nám dneska v noci zachránil krk.“

„Čaroděj! Myslel sem si, že se všichni ti mágové už dávno navzájem povraždili a ti, co přežili, odpluli se staženými ocasy někam za moře. A nechybí nám.“ Trpimír si odplívl.

Unislav na to nic neřekl, avšak světlo nepohasínalo.

Vladislav měl s čaroději docela velké zkušenosti a ani jemu nepřirostli k srdci. Přesto cítil, že by se jich měl zastat.

„Znal sem pár čarodějů...“ — *a taky jednu čarodějkou,*
„a ani oni to neměli lehký. Jeden mi řek', že se nechtěl stát čarodějem, ale prostě neměl na vybranou. Bylo to silnější než on.“

„Mě kvůli tomu vyhnali z mý rodný vesnice,“ podotkl Unislav. „Hezkejch pár let sem žil v lesích a nebylo to vůbec snadný. Zařek' sem se, že už nikdy neudělám žádný kouzlo před lidma nebo dokonce pro lidi. A nebejt tady pana Vladislava, kterej mi ukázal, jak se maj lidi k sobě chovat, tak bysem to neporušil. Zkusil sem bejt jako on, ale ted' toho lituju.“

Světlo Unislavova kouzla nebylo příliš zářivé, ale koním stačilo. Krasavice přešla do cvalu a ostatní koně se nedali zahanbit.

Vladislav nakonec ztratil přehled o čase i o ujetých mílích, ale když ho začala bolet záda, zadoufal, že za chvíli přijde svítání a on v něm spatří hradní skálu po levici.

Avšak dříve než jitro přišel šíp. Strhl mu přilbici s hlavy a zmizel někde po jeho levici.

Unislavovo světlo se o něco víc rozzářilo a on uviděl lučištníka. Stál na nevysokém balvanu a clonil si oči před září, jež ho oslepovala. Vladislav zareagoval rychle. Svezl se s Krasavice a strhl s sebou i Růženku.

„Schovej se tady za koníčka a poslouchej strejdu Unislava“, stačil jí říci, dříve než se opatrně vydal k balvanu. Zvolil docela velký obchvat, a tak ke skále přiběhl, aniž by si ho lučištník všiml. Ten se mezitím vzpamatoval z oslnění a založil do luku nový šíp. Vladislav se rozběhl, aby ho zastavil, ale podcenil jak výšku balvanu, tak svůj věk. Když se po třech sýpavých nádeších vydrápal na temeno, bylo už pozdě. Šíp opustil lučiště a vzápětí magické světlo viditelně pohaslo. Přesto mu ještě poskytlo dost času na obranu před lučištníkovým výpadem i na boj s jeho dvěma druhy. Na druhé straně balvanu mezitím zapracoval i Trpimír.

Když skončili, vrátili se oba ke koním. Unislav ležel na zemi a jeho kouzlo vydávalo záři světlušky přebornice.

Růženka seděla u něj a hladila ho po vlasech. Navíc si šeptem povídali. Vladislav zaslechl jen konec jejich rozhovoru.

„Strejdo Unislave, bolí tě to?“

„Ne Růženko, nebolí.“ Jeho hlas však říkal něco jiného a musela to poznat i malá holka.

„Mám tě moc ráda, strejdo.“

Vladislav k nim přiklekl, čaroděj na něj krátce pohlédl a řekl už jen jediné slovo: „Nelituju.“ Svět se ponořil zpátky do temnoty a Vladislav vzal Růženku za ruku, v níž svírala dárek.

„Škoda, čaroděj se mi mohl ještě hodit,“ konstatoval Trpimír bez stopy jakékoliv emoce v hlase.

„Škoda je každého dobrého člověka a jeden takovej právě zemřel.“

Studený vítr vanoucí ze severu přinášel ledové krystalky a dával všem jasně najevo, že zima to ještě úplně nevzdala. Na oseckém hřbitově se shromáždili osadníci i vojáci, aby se rozloučili se svými blízkými i přáteli. Chyběli jen staří, nemocní či těžce zranění. Byla

zima a tak se dlouho nezdrželi. Každý přisypal svou hrst prsti a starosta pronesl krátkou řeč. Pohřeb skončil zpěvem »Písně vzpomínky«. Započal ji starostův mužný baryton, po prvním dvojverší se připojil ucházející tenor Vilémův spolu s panovou flétnou jednoho ze svobodníků, a než píseň dospěla k refrénu, zpíval ji sbor mnoha desítek hrdel. Vladislav tuto pomořanskou píseň neznal, ale i jeho uchvátila krásná melodie a i jemu ta slova vycházela z nitra. Neuměl zpívat, svým hlasem stěží pokrýval oktávu, přesto se i on nakonec rozhodl podílet na souznění repetice refrénu.

*Roky plynou, však přijde den,
kdy vzpomínky a těžký sen
se narodí a smrti dech
život zradí, v těch temných dnech.
Život je pryč, nešť vzpomeň těch,
co žili s námi v starostech.
Život je pryč, nešť vzpomeň těch,
co žili s námi v radostech.*

Vladislav se však rozhodl na hřbitově ještě pár minut setrvat a osaměle vzdorovat severáku. Stál v zamyšlení

nad hrobem, kde spočinulo Unislavovo tělo a hleděl vzhůru na oblaka, jež v očekávání nadcházející bouře divoce vířila a o překot se hnala na jih.

Unislav nebyl jediný mrtvý, kterého dnešního dne uložili k věčnému odpočinku, avšak s ostatními se už stačil rozloučit. U Valibora si slíbil, že na něj nebude vzpomínat jen ve zlém, u nebohé Miroslavy, jejíž tělo našli v lese, hodlal nezapomenout a u dvojice vojáků se pomodlil k bohům za štěstí, které stálo při něm, ale je bylo předčasně opustilo.

U Unislava to bylo horší. Nebyl to jeho přítel a vyměnil si s ním jen několik vět. Bližšímu seznámení bránil značný hodnostní odstup i nevalná Unislavova hygiena.

Přesto nemohl zapomenout na Růženčin radostný údiv, když jí byl čaroděj vykouzlil figurku, ani na jeho poslední slova. Nelitoval svého života ani smrti, přestože ho předtím nikdo nemiloval ani nezískal žádné přátele.

— *On nežil v radosti. Přesto řek': „Nelituju!“ Budu si to moct říct i já v hodině své smrti?*

Znával povícero čarodějů, ale žádný nebyl jako Unislav. Všichni ostatní totiž byli sebestředné bytosti s přebujelým sebevědomím.

— *Přesto měli všichni něco společný. Nemohli žít s běžným lidma. Tedy alespoň ne snadno a ne na dlouho.*

„Strejdo Vladislave, můžu jim nosit kytičky na hrob?“
Vladislav shlédl dolů, odkud hlásek přicházel, a spatřil Růženku. Stála kousek od čarodějova hrobu, tekly jí slzy a v rukou držela pohřešované a znovunalezené koťátko.

„Myslím, že budou rádi.“ — *A nejen oni.*

Růženku však nazpět přivedlo něco jiného. „Myslím, že za všechno to můžu já. Kvůli mně umřeli. Miroslava i strejda čaroděj.“

— *Ona za to nemůže. Ona nezabíjela, ani si to nepřála. Naopak chtěla zachránit bezbranného živého tvora. A tíha odpovědnosti za smrt přátel může zlomit i dospělýho.*

„Měla si poslouchat rodiče, Růženko, a měla si mi věřit. Ale byl to jejich osud a dostih' by je tak jako tak. Teď už je nic nebolí.“

„Já už je budu poslouchat, strejdo. Slibuju.“

„Dobře, věřím ti. Stejně jako věřím, že strejdovi a Miroslavě budeš nosit ty kytičky. Ale teď už musíš jít domů. Je zima a prochladla bys stejně jako tvoje kotátko.“ Vladislav se zamyslel. „Nechtěla by ses projet na Krasavici? Budeš tak doma dřív než maminka s tínkem.“

„Na Krasavici? Na tvý bílý kobylce?“ Oči jí zazářily. „Ty přece dobře víš, že jo.“

Vladislav zapískal a ze vzdáleného hájku zaznělo zařehotání a po chvíli se na obzoru objevila sluncem ozářená silueta bílého koně na popředí černého mračna nad ještě temnějším hvozdem.

Na zpáteční cestu do Styru vyrazili dalšího dne brzy ráno. Nebyli sami, neboť je doprovázely dva tucty osadníků, kteří už neměli sílu žít na hranicích království a přitom měli svobodu pohybu. I přesto jim někdo chyběl.

Jaroslav se rozhodl zůstat na oseckém hradě. Vladislav ho jmenoval prozatímním velitelem a byl si jist, že král

to jmenování potvrdí. Všeobecně se šuškal, že za tím stojí pekařova dcera. Vladislav však byl dobrý pozorovatel a měl jiné vysvětlení, přestože si ho nechal pro sebe. Během těch několika posledních dnů si všiml, že jeho pobočník tráví překvapivě mnoho času s desátníkem Hroznatou.

V přístavišti u mořského zálivu je k Vladislavovu překvapení čekala velká loď. Připlula s nákladem zboží pro osadníky a na zpáteční cestě nabízela převoz do Prahy, hlavního pomoranského přístavu v deltě řeky Styru, spojených vod tekoucích z velkého jezera.

Vladislav ještě na námořní lodi necestoval, pročež se nalodění nejdříve bránil. Až do chvíle, kdy se mu Vilém nabídl, že ho po souši doprovodí. Představa dalších večerů, v nichž bude hlavním epickým hrdinou, hravě překonala strach z moře.

Moře se mu za to odvděčilo krásným počasím, v němž zlátlo v ranních paprscích, temně modralo o odpolednách a večer rudlo zapadajícím sluncem. Každý den setrval celých hodiny na palubě a pozoroval lehce zvlněnou hladinu setkávající se s obzorem.

Vilém trávil většinu časů v podpalubí s Trpimírem. První večer mu recitoval dokončené části historické epické fresky »Stráž severu« o pomořanských vévodcích. Na té pracoval téměř celý čas, co strávili v Ostrohu, a už nyní značně rozsáhlá báseň byla plná velkých slov o šťastné budoucnosti pomořanské země a jejího lidu pod vedením muže z vévodské krve.

V další dnech Trpimírovi pomáhal s provoláním k národu, jenž si s epickou básní nezadal. Velký Trpimír v ní přislíboval velký úklid, jenž ze země vymete vše staré a shnilé a smyje veškerou špínu lži a nenávisti. A poté na troskách zvrhlého světa a z jeho popela vystane svět nový – spravedlivější a radostnější.

Vladislav se toho raději nezúčastňoval, neboť viděl svět mnohem přízemněji. Z jeho pohledu byl také špinavý a nespravedlivý, ale byla to jen odvrácená strana lidské svobody. Temná strana lidské mysli, jež nezmizí tím, že pozabíte ty, z jejichž zlého úmyslu nebo jen ze strachu či obav vyvěrá.

Na Střekyňském hradě zůstal můj pobočník seržant Jaroslav, a to na svou žádost. Určitě se postará o obnovení dobrý spolupráce vojáků s osadníky i o posílení obrany hradu. Otázkou je, jestli to bude stačit, jelikož ústup barbarů je určitě jen dočasný a město se prozatím samo neubrání. Doporučil by jsem převelet tam tak dvě desítky mužů a taky posílit Jaroslavovu autoritu královským jmenováním.

Rád by jsem Tě taky požádal, zda by jsi nedal milost bývalému zástupci mincmistra a nyní starostovi Jaroplukovi. To on přispěl největší mírou k tomu, že zemřeli jen čtyři naši lidé, a i jinak mě podporoval v mé práci. Tím, že mu vrátíš svobodu, oceníš jeho zásluhy a přitom o něho nepřijdeš, jelikož se Osek stal jeho novým domovem. Je to tvrdý a drsný místo, který mu ale přirostlo k srdci.

— *I já sem tam nechal kousek toho svýho... To tam psát ale radši nebudu.*

Vladislav zakončil inspekční zprávu, ale pokračovat v dopise se mu příliš nechtělo. Namočil pero do

inkoustu, rozhlédl se po neútném hostinském pokoji, napsal jen pár dalších vět a opět se ponořil do vzpomínek.

Teď ale přejdu k důležitým věcem, u kterých hrozí nebezpečí z prodlení. K věcem, kvůli kterým už tekla krev a další může ještě vytýct.

Do Prahy připluli čtvrtého dne s ranním přílivem. Vladislavovi stačil jediný pohled, aby poznal, že dny odpočinku nenávratně skončily. Na začátku přístavního mola stála švadrona jezdců s rudomodrým praporem pomořanských vévodů a její velitel sledoval připlouvající loď cloně si dlaní oči před září vycházejícího slunce. Trpimír, který vystoupal na palubu s prvními paprsky nového dne, se též zadíval na čekající jezdce.

„Neměl bys nějak zmizet?“ zeptal se ho Vladislav, přestože neviděl mnoho příležitostí, jak to udělat.

„Proč?“ odpověděl otázkou Trpimír a zamával jezdcům pravicí. Velitel švadrony spustil ruku a něco zavel. „Jsou to moji lidé. Takže už to začalo.“

Vladislav se zdržel komentáře a rozhodl se počkat, jak se situace vyvine. Pro jistotu se ale připravil na obě varianty budoucího vývoje.

„Vévodo Trpimíre, sme rádi že ste dorazil,“ pronesl zachmuřený velitel, podle přílby vyšší důstojník.

„Jaká je situace, kapitáne Dobromíre?“

„Vévoda zemřel předevčírem. Nám se podařilo převzít vládu v hlavním městě a v jeho okolí. Na naší straně jsou i další blízká města, ale zatím nemáme moc zpráv z venkova.“

„A Styrský hrad?“

„Drží ho stále Miroslavi muži.“

„A Miroslav?“

„Miroslav se prej opevnil ve Vrchtyří a shání muže do svého vojska. Už nám stačil přeplatit sedmidolský žoldnéře.“

„Takže boj?“

„Boj už začal, pane vévodo Trpimíre. Část Styru lehla popelem a na jezeře vzplanul vor s nevinnejma vesničanama.“

Trpimír se obrátil k Vladislavovi, který z lodi vycházel těsně za ním.

„Teď, doufám, vidíš, pane, proč bojujeme. Nepřidáš se ke mně? Nepřipojíš svůj meč k mému? Prospěješ tím sobě i svému králi.“

Vladislav se dlouho nerozmýšlel. „Ne, pane Trpimíre. Není to moje věc. Nemám žádnéj rozkaz od svého krále a rozhodnutí je přitom na něm. A není to jen můj král, ale náš král.“

„To chceš, aby tady vládl ten bastard?“

— *Hoši vévodští by si měli ujasnit, kdo je tady bastard.*

„Ne, nechci. Ale já o tom nerozhoduju. Rozhoduje o tom pomořanskej sněm a jeho rozhodnutí musí schválit král.“

„Sněm je na mý straně a krále stačí postavit před hotovou věc. Bude rád, když tady nebude vládnout jeho dávný nepřítel.“

„I přesto zůstanu neutrální a počkám na rozhodnutí krále.“

„Nemáš spíš strach, pane? Slyšel jsem, žes prý nikdy nebojoval ve skutečný bitvě.“

Vladislav si vzpomněl na rozhovor vévody Boleslava s týnskými šlechtici před branami citadely onoho dávného dne, kdy přijel poprvé do Týna; a podařilo se mu tak zachovat si klidnou hlavu.

„Mě nevyprovokuješ, pane Trpimíre. A i tobě radím, nejdříve přemýšlej, a až pak sahej po meči.“

„Nepoučuj mě, co mám dělat. Když nechceš ty, tak se k nám možná bude chtít připojit můj přítel básník.“

Vilém zatím rozhovor sledoval zpovzdálí, ale Vladislav si všiml, že pozorně poslouchá.

„Jsem muž pera, nikoliv meče, Trpimíre.“

„Nemusíš za naši věc bojovat mečem. Stačí když do toho vložíš svůj talent. Posílíš srdce lidí, když jim budeš vyprávět o dávných vévodech a o odpovědnosti, kterou má každý muž z jejich krve.“

„Láká mě to, Trpimíre.“

„Pojď se mnou a budeš ověnčen nesmrtelnou slávou. Navždy budeš básník, jenž opěvoval návrat Pomořan do rukou právoplatného vévody.“

„Musím si o tom nejdřív promluvit s Vladislavem, Trpimíre.“

„Když musíš, tak musíš, ale na rozhodnutí máš jen pár minut. Pak odjíždím převzít vrchní velení.“

Trpimír a jeho kapitán zamířili na pevnou zem a Vladislav s Vilémem se vydali na druhý konec dřevěného mola.

„Proč ho nepodpoříš?“ zeptal se Vilém, když si byl jist, že jeho přítel nepromluví jako první. Vladislav totiž mlčel a rozhlížel se po černých vodách přístavní laguny.

„Myslím, že sem to už několikrát říkal, Viléme. Nemůžu jednat bez konzultace s králem. Já tady nevládnou, ale on ano.“

„Boleslav tě jistě podpoří, pokud budeš na správné straně.“

Vladislav se konečně podíval Vilémovi přímo do očí.

„Já si ale zdaleka nejsem jistej, že bysem byl na té správné straně.“

„Snad nechceš říct, že v právu je Miroslav.“

„Nevím, kdo je v právu. Jediný, co vím jistě je to, že nejsem na straně Miroslava. Ale to neznamena, že sem na straně Trpimíra.“

„Vždycky musíš být na nějaké straně.“

„Nemusím. Jsem královskéj kapitán, a tak nepotřebuju bejt poskok ani jednoho z těch dvou kohoutů na pomořanským smetišti.“

„Ty si to možná můžeš dovolit. Ale já ne. Nemůžu zůstat stát, když se dějiny valí kolem nás. A když mám tu možnost, tak pomohu svému příteli, stejně jako jsem kdysi pomohl tobě.“

„Teď je jiná situace, Viléme.“

„V čem?“

„Tehdá to mohlo přinést po dlouhý době mír a teď to povede ke zbytečnému krveprolití a nemusí se to omezit jen na Pomořany.“

„I tehdy vyteklo dost krve a mohlo být i hůř. Naopak nyní to může skončit za pár dnů, když se Trpimírovi podaří získat širokou podporu. A já mu v tom rád pomůžu. Není to spíš tím, že už jsi starší a bojíš se krále?“

„Já se nebojím krále, já se bojím o osud království. A sem opravdu o pár let starší a byl bysem rád, kdyby to, co sem kdysi pomoh' vybudovat, existovalo alespoň

po dobu mého života. Už prostě nechci zažít občanskou válku. A rozhodně ne s tímhle člověkem.“

„Takže je to i osobní.“

„Skoro všechno je nějak osobní. Politika je vždycky o lidech a Trpimír si mě nezískal. Myslí příliš na svou slávu. Ty si ale dělej, co chceš, Viléme. Si dospělej chlap a určitě víš, co děláš.“

„To vím, Vladislave. A co budeš dělat ty?“

„Pokusím se vrátit do Týna, a pak domů. Hodně štěstí, Viléme.“

„I tobě hodně štěstí. Doufám, že se brzy zase uvidíme.“

— *Taky doufám, ale moc tomu nevěřím.*

Už při vylovení v Pražích jsme se dozvěděli, že starý vévoda zemřel a v zemi vypukla občanská válka. Trpimír se mě snažil znovu získat na svou stranu, ale opět jsem odmítl. Jako královský kapitán a hradský korouhevní pán mám jen jednoho velitele. Trpimír se cítí ukřivděnej a více než o prospěch země mu jde o osobní satisfakci a slávu.

Navíc mu tak zcela nedůvěřuju ve věci loajality ke Tvý osobě. Mezi jeho cíle rozhodně patří oslabení královský moci v Pomořanech.

Důsledkem tohoto rozhodnutí jsem nicméně zůstal sám v Pražích pouze se svou kobylkou, protože mě opustil i přítel Vilém. Vydal jsem se tedy přímo do Týna vyhýbajíc se městu Styru. Po několika málo desítkách mil ztratila ale Krasavice podkovu a nikde v okolí není žádněj kovář. Uvázl sem tak v malým hostinci na břehu Styrskýho jezera tři míle od Sukoslavi mezi vojsky obou pretendentů

vévodskýho stolce. Od Urchtyří sem táhne Miroslav a od Styru Trpimír.

Rozhodni se, co učiníš v tý věci, můj králi. Nezohledňuj mý současný svízelný postavení ani mý osobní názory na oba muže. Rozhodni se podle toho, co bude lepší pro mír v království.

Dopis ti posílám po synovi zdejšího hostinskýho, který se mi sám nabídl z mladický nerozvážnosti, neschopnej vidět nebezpečí a přijmout rady zkušenějšího muže. Přijmi ho, prosím, a poděkuj mu.

Nezapomeň ode mě, švagře, pozdravovat mou milovanou sestru.

Venku pro jednu vládl teplý a vlahý jarní podvečer. I proto si Vladislav vyšel na krátkou procházku k jezeru. Pro jistotu si vzal meč i dýku, cestovní kapitánskou přílbu však nahradil apartním kloboučkem v korouhevních barvách, který mu Přibyslava koupila

k výročí jejich svatby před necelým rokem, a prozatím neměl příliš příležitostí k jeho nošení.

Slunce už zapadlo za vzdálené ledové štíty a zemi postupně pohlcovalo šero přicházející noci, když se pomalu vydal po zemské cestě vedoucí krásnou alejí lip k hostinci

Ticho usínající přírody však brzy narušily zvuky kopyt. Vladislav se otočil a spatřil v dálce osamělého jezdce. To nepředstavovalo bezprostřední nebezpečí, a tak mu na chvíli přestal věnovat pozornost. Když se ale rychle blížil, Vladislav se tedy pro jistotu znovu ohlédl a pravicí sevřel jílec dýky.

Jezdec měl čelo a oči zakryté kápí a v houstnoucím soumraku nešlo jeho tvář rozpoznat. Přehnal se kolem něj bez zpomalení, po pár sázích však koně skoro na místě zadržel. Obrátil se a zvolal: „Vladislave, jsi to ty?“

Vladislav ho nyní snadno identifikoval po hlase. „Sem, Viléme.“

„V tom klobouku jsem tě nemohl poznat.“ Vilém otočil koně, vrátil se a opustiv sedlo Vladislava srdečně objal.

„Nečekal sem tě tady, Viléme. Myslel sem, že si pořád s tím svým skorovévodou.“

„Utíkám od něj, Vladislave. Ten se ale vybarvil! Hned, jak dostal do svých rukou moc, se začal mstít. Každý den či spíše každou hodinu se popravovalo a ti, co skončili na šibenici, mohli být ještě rádi. Předevčírem nechal vzít ztečí hrad. Zahynuly přitom desítky jeho vojáků a když hrad včera v poledne padl, nechal pobít všechny přeživší obránce, přestože se vzdali. Tak jsem mu při večeři jemně naznačil, že se chová jako tyran. A víš, co mi na to řekl?“

„Nevím,“ odpověděl Vladislav, byť živě tušil, jak asi vypadalo Vilémovo jemné naznačení, a také si dokázal představit Trpimírovu reakci. Navíc to byla zcela jistě jen řečnická otázka.

„Že by prý jeho předci dali muže, jenž by se opovážil říct svému vévodovi tyran, trhat koňmi. On je ale osvědčený panovník a já jeho přítel, takže mi to odpustí. Ale jen pro jednou. Ještě téhož večera jsem si vzal koně, kterého mi ten mizera předtím daroval, a bez rozloučení opustil Styr.“

— *Ten »mizera« ti daroval hřebce, za kterýho by se nestyděl ani sám král. Krasavice bude mít dalšího šamstra, a to je teď ke stáru hodně vybíravá. „Takže teď už to není nástupce chrabrejch vévodů a nová naděje Pomořan?“*

„Chceš, abych se kál? Máš pravdu, byl jsem naivní, přiznávám to.“

„Každý může udělat chybu, když posuzuje jinýho člověka. Mohlo to být naopak, a pak bysem mu křivdil já. Důležitý je si tu chybu přiznat.“

„Pomůžeš mi utéci? Někam daleko z tohoto smetiště, co nejdál od těch mocichtivých kohoutů.“

„To nebude tak snadný. Krasavice ztratila podkovu a kovář tady bude až zejtra ráno. Navíc sme obklíčený z obou stran a ani Miroslav není náš přítel. Dobře víš, cos o něm napsal.“

„Ale zkusit to můžeme?“

„Chtěl sem tady zůstat až do zítřka, ale teď vidím, že to není nejlepší nápad. Holt půjdu do Sukoslavi pěšky a Krasavici povedu.“

„Děkuju, Vladislave. Můžeme jet spolu na mém koni. Myslím, že nás unese oba.“

Vladislav se už ale na svého přítele nedíval a jeho tvář náhle pobledla. „Moc mi neděkuj,“ prohlásil a rukou ukázal směrem k hostinci. „Teď nás nejspíš čeká hodně nepříjemnej rozhovor s Miroslavem.“

Od hostince skutečně přijížděla skupina jezdců s vysokým zachmuřeným šlechticem v čele. Vladislav se s jediným legitimním vévodovým synem setkal jen jednou krátce po bitvě u Králova stolce, ale i po letech ho snadno poznal podle přezíravého výrazu a tmavého výbojného knírku.

Z ostatních mužů na koních dva znal od vidění a s jedním před pár hodinami vedl dlouhý rozhovor. Hostinského syn seděl v sedle s rukama spoutanýma za zády a jeho vranku vedl voják, jenž měl levé oko skryté pod zkrvaveným obvazem, pročež se veškeré jeho pocity musely soustředit do zbývající poloviny tváře. Nebylo ji ale těžké přečíst, vše totiž přebíjela jen jediná avšak o to silnější emoce – bezbřehý vztek.

„Tak se opět vidíme, korouhevní pane,“ promluvil jako první vévoda. „Není to ale radostný setkání, hlavně tedy pro vás. Kdybysem vás býval potkal už včera, tak

by ste se už pár hodin houpal na nějakým stromě. Dneska dopoledne však můj muži zajali tady toho mladého muže a našli u něho zajímavý dopis. Od někoho, kdo nemá zrovna v lásce mého polobratra a králi říká švagr. Proto sem si řek': „Nazval mě sice hajzlem a zesměšnil před mými muži, ale může se mi možná hodit. Pověsit ho přeci můžeš dát i zítra, pozítří, nebo až za pár let.“ Doufám tedy, že přijmete můj pozvání, pane kapitáne.“

Vladislav se rozhodl mlčet, a tak opět promluvil Miroslav, dívaje se tentokrát na Viléma. „Vynahradiť si to můžu s dalším pánem. Rytíř Vilém, básník, který napsal báseň o mém pádu. Jak to jen bylo?“ Vévodovi se zkrabatilo čelo v hraném usilovném přemýšlení.

*„Mladý vévoda, velitel nemoudrých mužů
vytáhl z města vysokých věží
by utkal se vzdorně s týnskými voji
v ztraceném boji v pak necti pad'.*

Takový verše žádnýho muže nepotěší. Za ně by si zasloužil zajímavější smrt než oběšení. Ale času je málo,

takže ho trochu naklepejte meči, a pak pověste na támhlejší borovici.“

Jindy tak hovorný Vilém se nezmohl na odpověď, proč ho musel zastoupit Vladislav: „I on se ti může hodit, pane. Je hodně pružný, takže může oslavit i tvé činy. On jedinej ti může zajistit nesmrtelnost.“

Miroslav se zamyslel, tentokrát doopravdy. „No, můžeme to zkusit. Dám mu dvanáct hodin, a pokud do té doby nevyplodí nesmrtelný dílo o mé osobě, tak ho dám roztrhat koňmi.“

„A pokud to dokáže?“

„Pak mi může být taky užitečný. Aspoň prozatím.“ Miroslav se rozhlédl kolem sebe. „Dost ale bylo milosrdenství. Dneska sem ještě nedal nikoho pověsit. Ještěže mám dalšího adepta na oprátku. Když ho zajímali, zranil tři mé muže. A když pak chtěl v nestřeženém okamžiku utýct, připravil mého desátníka o oko.“ Mladý syn hospodského, na němž spočinul Miroslavův zrak, se ani nezachvěl, ale jeho pohled Vladislava zabořil až někde hluboko v nitru v těsné blízkosti srdce.

„Myslím, že napíšu jinej a lepší dopis králi – víc vyváženej. A proto potřebuju posla, kterej by ho doručil. Někoho, komu by král důvěřoval. Někoho, kdo není zainteresovanej v týhle záležitosti.“

„Dobrý pokus, korouhevní pane. Ale on už zainteresovaný je. A to pořádně – svou hlavou. A navíc není těžký najít jinýho takovýho mlíčňáka a navíc úplně nezainterovanýho.“

„Prosím, pane vévodo, za toho mlíčňáka, ze kterýho by moh' vyrůst dobrej chlap,“ pronesl překvapivě uctivým hlasem Vladislav a lehce se uklonil.

Miroslav se podíval Vladislavovi do očí, nic neřekl, ale po pár vteřinách dal rukou signál, aby je obklopili ozbrojenci a doprovodili k hostinci.

Hostinec se stal hlavním Miroslavovým stanem a Vladislav s Vilémem dostali k obývání kozí chlívek na konci velkého dvora. Chlívek zezadu chránila masivní zeď a zepředu trojčlenná hlídka.

Vilém seděl u improvizovaného stolku a snažil se nacházet ucházející aliterace. Vladislav ležel na seně, hleděl na nízký strop pokrytý nepřehlednou sítí pavučin a snažil se přemýšlet.

Ruch na dvoře utichl až pozdě v noci, ale nová stráž zůstala bdělá. Vladislav opatrně nahlížel škvírou a kroutil hlavou.

„Nemáme šanci utýct, Viléme. Kolik už máš slok?“

„Jen asi třicet, moc mi to nejde. Nejsem zase tak pružný, jak si myslíš. Vždycky do toho dávám i kousek sebe, jak vidím svět, či jak bych ho rád viděl. Hrdinný Miroslav do žádného z těch světů nepasuje.“

„Omlouvám se. Nemyslel sem to zle. V tu chvíli mě ale nic jinýho nenapadlo.“

„Děkuju ti. Víím, proč jsi to řekl. V tomhle jsi chytřejší než já. Ačkoliv mi to možná nepomůže. Bolí to hodně, když tě trhají koňmi?“

„Nevím. Sloužím králi, kterej takový věci nedělá. Ale ty tu epickou báseň určitě zvládneš. Nepochybuju o tom, že na to máš. Nepůjde ti to od sice srdce, ale můžeš využít i jiný orgány. Mozek například.“

Vilémovo básnické vystoupení přilákalo davy. Miroslavovi vojáci obsadili každičkou čtvereční píd' dvora, seděli na střechách chlévů a dřevníků a jeden se dokonce vydrápal na komín kovárny.

Vladislav se nemusel tísnit, neboť seděl vedle Miroslava na vyvýšeném pódiu. Pohodlí i umělecký

zážitek mu sice trochu kazil provaz pevně uvázaný kolem jeho rukou, ale na druhou stranu měl ten nejlepší výhled. Vilém už po prvních verších zapomněl na nervozitu pramenící z toho, že mu jde o život, a probudil se v něm herec, jenž dokáže zakrýt i drobné nedokonalosti básnického díla. Byl sotva v polovině, když i otrlí knechti začali slzet. Po skončení autorské recitace se začaly ozývat obdivné výkřiky od vojáckého „kurva, to bylo ale maso“ až po intelektuálšější „Bitva pod Tejnem je proti tomu hadr.“

Vladislava to nepřekvapilo, Vilém už před dlouhým časem venetský národní epos »pietně zrestauroval« a ta asi pětina, co doplnil, patřila k tomu nejlepšímu v celé básni. Sám si však přítelův přednes příliš neužil, neboť pozorně sledoval Miroslava. Vilém se totiž tak úplně nevzdal umělecké svobody a v rámci díla přestřel portrét ideálního panovníka, jenž nedává zabíjet lidi na potkání a dbá o to, aby vzkvétala celá země, nikoliv jen jeho majetek. Použil dokonce Trpimíra jako příklad vojevůdce, pro nějž jsou vojáci jen lidský materiál. Miroslavovo jméno se v celé básni objevilo jen

tříkrát a pokaždé s nevyslovenou, přesto zřejmou otázkou, zda bude s to navázat na odkaz svých předků.

Mirolava tvář po celou dobu nevyjadřovala žádné emoce, byť bylo zřejmé, že pozorně poslouchá. Po skončení vystoupení nechal odeznít nadšené výkřiky, a až poté promluvil.

„Děkuju panu básníkovi za hezkou básničku...“ Vilémův napjatý výraz trochu povolil, ačkoliv si v žádném případě netroufl protestovat proti označení »básnička«, jež by ho jinak k smrti urazilo. „... a i když s ní nemohu zcela souhlasit, ...“ básníkovy rty se znovu zachvěly, „...je určitě pobídkou k zamyšlení. Proto doufám, že nás rytíř Vilém brzy obdaří dalšími básnickými veledíly.“

Rytíř si až nyní dovolil svou znovu získanou naději vyjádřit slyšitelným výdechem.

Ještě téhož dne odpoledne opustili hostinec a táhli podél jezera k hlavnímu městu země. Vladislavovi a Vilémovi bylo dovoleno osedlat své koně, a dokonce jim

ani nesvázali ruce. Útěk však byl nemožný, neboť je celou cestu obklopovala Miroslavova osobní garda.

Večer se utábořili na rozlehlé louce plné pampelišek a Miroslav požádal Viléma o další vystoupení. Vladislav si všiml, že tentokrát to byla žádost, nikoliv příkaz. Vilém zvolil »Bitvu pod Týnem« a Miroslav souhlasil. Vojáci mu postavili provizorní pódium na okraji tábora kousek od jezera, a když se na soumravné obloze objevily první hvězdy, začal spatra recitovat první sloky předlouhé básně.

Běžný táborový život to nicméně příliš neovlivnilo. Většina vojáků vykonávala své běžné životní potřeby, počínaje návštěvou improvizovaného nevěstince v jednom ze stanů a posilujícím spánkem konče. Hojně navštěvovaný byl i pivní večírek s pečeným kancem, který u jednoho z ohňů uspořádali sedmidolští žoldnéři. Pozvali na něj i Vladislava, který mezi nimi našel pár starých přátel, ale vysoká kultura u něj protentokrát zvítězila.

Zařadil se tak mezi asi dvacítku posluchačů, kteří obklopili pódium a zaposlouchali se do příběhů svých

předků. Tentokrát seděli na přikrývkách či leželi opřeni o sedla, a mnozí přitom pojídali preclíky, o něž se podělil syn sukoslavského pekaře, kterému je přivezla jeho sestra. S postupující nocí navíc přicházeli další muži, kteří už byli unaveni obžerstvím či smilstvem a zároveň jim nebránila lenost či vojácká pýcha. Nikdo z posluchačů nezůstal nepohnut, neboť Vilém podal jeden z nejlepších výkonů svého života. Dokonce i Miroslavovi zvlhl zrak, když báseň dospěla k pádu Lumíra, Ventslavova druha ve zbrani. V odrazu plamenů blízkého ohně si toho všiml i Vladislav a na chvíli to odklonilo pesimistický tok jeho myšlenek.

— *Má v sobě aspoň trochu citu. Ale stačí to? Je snadný plakat nad smrtí dávno mrtvého hrdiny. Mnohem jednodušší než najít to špatný v sobě.*

Druhý den ráno se na severním obzoru objevila jiná armáda. Ačkoliv byla prozatím na hony daleko, bylo už možno rozeznat Trpimíra v jejím čele. Jeho zbroj zlatě zářila v paprscích vycházejícího slunce a nad hlavou mu vlála rudomodrá standarta.

Miroslav, vedle něhož stáli, si právě oblékal svou černou zbroj a i jeho doprovázel praporečník s touž vévodskou standartou. Když mu pomohli na koně, shlédl na Vladislava. „Zůstanete tady, korouhevní pane. Nechám tady pár svých mužů, aby vás strážili. Jste pro mě totiž pořád ještě hodně užitečný. Když ale prohraju, tak ste oba svobodní. Můžete přejít k mému bratrovi, ale myslím, že to neuděláte. Vratte se ke svému králi a pomozte mu porazit toho uzurpátora. Nejsem váš přítel a ani vy můj a nevěřím, že se to změní, když se vám teď omluvím. Některá slova a činy nelze vzít zpět. Přesto se vám omlouvám za to, co jsem před pár lety řekl o vaší matce i sestře. Možná už nebudu mít další příležitost.“ Miroslav domluvil a nečekaje na odpověď bodl koně do slabin a rozjel se do čela svých mužů.

„Komu přeješ, aby vyhrál?“ zeptal se Vilém.

„Nevím. Ani jeden není můj přítel a žádný z nich nebude dobrým vévodou,“ odvětil Vladislav, ale v jeho srdci se už váhy mírně převážily na jednu ze stran.

Bitva trvala přes hodinu a louku žlutých pampelišek podupala kopyta i těžké boty pěšáků a zkropila krev

mužů i jejich koní. Všude kolem vládl zdánlivý mír, jak na klidné hladině jezera, tak v průzračném vzduchu pod blankytnými nebesy – na bitevním poli ale vítězila smrt.

Vladislav pozorně sledoval všechny zvraty bitvy ze zeleného pahorku zpod osamělé lípy. Krasavici bitva nezajímala, využívala svobody k důvěrnějšímu seznámení s Vilémovým hřebcem. Jejich stráže doháněly snídani, ale on ani Vilém neměli na jídlo ani pomyšlení. Odmítl dokonce i pivo z čutory pozorného svobodníka.

Trpimír měl zprvu značnou početní převahu a proto se, když šlo do tuhého, stáhl a nechal za sebe bojovat jiné. Po určitou dobu to stačilo a Miroslav se na pár minut ocitl mezi kladivem a kovadlinou. Z kritické situace ho vyprostili sedmidolští žoldnéři. Pomalu, krok za krokem, zatlačovali Trpimírovy voje, až se v jediném zlomovém okamžik obrátily k nepříteli zády a muži začali hromadně utíkat z pole.

„Běží! Už běží!“ volali vítězové a jali se stíhat zběhy. Miroslav však dal pokyn svému pobočnickovi, aby jeho muže zastavil. Pobočník zatroubil na roh a většina

vojáků uposlechl. Ty, které přemohla vidina krvavé odplaty, zvládli uklidnit Sedmidolští žoldnéři.

Miroslav dal svolat své důstojníky, ale ještě předtím vyslal jezdce, aby dostihli jeho bratra. S důstojníky pár minut o něčem živě diskutoval a všichni se při tom dívali na jižní obzor stejně jako většina mužstva. Vladislav se tím směrem ohlédl, ale viděl jen holý hřbet s několika osamělými keři.

Až poté se Miroslav vydal směrem k nim. K Vladislavově překvapení jel sám. Byl celý od krve a jeho pancíř nesl stopy mnoha úderů mečů. Cestou sňal a zahodil zprohýbanou přilbici a kousek od Vladislava s obtížemi slezl s koně.

Tentokrát jako první promluvil Vladislav. „Zvítězil ste, pane. Jaký osud nám přinášíte?“

Miroslav pozvedl svůj bitevní meč a ukázal jím někam za Vladislavova záda. Ten se znovu ohlédl a nyní na obzoru spatřil velké vojsko. Vlála nad ním velká královská zástava s bílou osmicípou hvězdou na modrém poli.

„Tam přijíždí váš král, korouhevní pane. Rád bysem se

s ním poměři v bitvě, a měl tak šanci vrátit Pomořanům svobodu. Ale já i moji muži jsme příliš unavení a jak řekl tady pan básník, vévoda má dbát především o svoje lidi. Takže mi nezbyvá než věřit, že je to záměr našich bohů. Jedte za svým králem a řekněte mu, že rozhodnutí je v jeho rukou a ať bude jakýkoliv, tak se mu poddám.“

Miroslav se těžce opřel o svůj meč a gestem přivolal své strážce.

„Dost ste mu to rozhodnutí zjednodušil, pane Miroslave,“ konstatoval Vladislav dívaje se na jezdce, kteří právě dostihli Trpimíra a strhli ho s koně.

„Dal sem jim příkaz, aby ho nechali naživu.“ Vzduch protal bolestný výkřik. „Možná ho ale přitom trochu pochroumají.“ Miroslavovi se podlomila kolena a ani jeho gardisté ho už nedokázali udržet na nohou. „Možná to bude ale on, kdo to přežije,“ zasípal sedě na zemi, „a pak ať bozi pomáhaj mým lidem.“

Přeživší vojáci pohřbívali na bitevním poli své kamarády, ale Vladislav spolu s Vilém zůstali u osamělé lípy.

Tentokrát neodmítli jídlo ani pití a pozorovali chaos prozatím jen částečně organizovaný králem Boleslavem. Ten seděl na svém oblíbeném koni a udílel rozkazy. Krátce k němu přivedli i oba vévodovy syny, ale král si s nimi vyměnil jen pár vět. Až když se mu zdálo, že všichni vědí, co dělat, se vydal k lípě.

Tam seskočil s koně a přijal úklonu a přivítání od obou mužů. „Rád tě vidím, Vladislave, i tebe, pane Viléme. Začínal jsem mít o vás strach. Hlavně potom, co jsem se od hostinského dozvěděl, že jste odjeli s Miroslavem – nedobrovolně a v poutech. A prý vám dokonce hrozil šibenicí, přestože věděl, že jste královi muži.“

„Nic se nám nestalo, králi. Miroslav se k nám choval docela dobře,“ odpověděl za oba Vilém.

„Líp než Trpimír? Řekl mi, že se s vámi oběma setkal a je váš dobrý přítel.“

„K nám se možná choval líp, ale o to hůř se choval k vlastním lidem. Teď už ale není mým přítelem. A pokud mohu soudit, tak Vladislavovým přítelem nebyl nikdy.“

„Co ty na to, Vladislave? Zatím jsi nepromluvil.“

Vladislav se cítil na smrt unaven a nechtělo se mu odpovídat. Nereagovat na přímou otázku krále a především svého přítele však nechtěl. „Ani jeden z nich není můj přítel, králi, a ani jeden nebude tak dobrou vládce jako ty. Miroslav si ale na rozdíl od Trpimíra nemyslí, že je dokonalejší a navíc spasitel.“

Král pohlédl na bitevní pole a zamyslel se. Mezitím od jedné z nových mohyl přišel sedmidolský desátník, a poté, co uctivě pozdravil krále, se obrátil na Vladislava. „Pane kapitáne, v bitvě zemřel náš společný kamarád, a já bysem vás chtěl požádat, zda byste krátce nepromluvil na jeho památku.“

Vladislav se podíval na zamyšleného krále. I když se zdálo, že král nevnímá, co se kolem něj děje, tak na chvíli přerušil zadumání a řekl: „Běž tam, Vladislave. Byl to tvůj přítel.“

Vladislav se lehce uklonil a následoval desátníka. Vilém se k nim chtěl připojit, ale v jeho případě král mlčel, a Vilém si nedovolil odejít bez králova svolení.

Vladislav celou cestu přemýšlel, co řekne. Oba žoldnéři byli součástí jeho malé opovědní armády, se kterou

před osmi lety zajal Miroslava a s ním se poté účastnil královské korunovace. Od té doby je však znovu spatřil až při Vilémově vystoupení na dvoře hostince. Téměř nic o nich nevěděl a vlastně si jich ani příliš nevšiml v jediné potyčce, kterou svedli pod jeho vedením. Včera však za ním přišli a chovali se k němu jako ke starému příteli, navzdory tomu, že byl zajatcem jejich velitele.

Sedmidolští muži navrhli pro své padlé vlastní mohyly, do níž zabodli dvě kopí s praporci klanů – bílou krovkí Rasticů a rudým křížem Soběslaviců. V záři jarního slunce to nevypadalo špatně, tedy alespoň pro ty živé.

— *Dva mrtví... Málo ve srovnání se zbytkem Miroslavovy armády, ve který padla téměř pětina mužů, ale zbytečně mnoho pro jejich ženy, děti a přátele.*

Necelá padesátka mužů ve zbroji pod vedením svého setníka stála u mohyly a trpělivě čekala na Vladislava. Ten nejdříve zamířil k mohyle, vzal, jak bylo zvykem Venetů, plnou hrst čerstvě vykopané hlíny a přisypal ji ke kopím. Pak se obrátil k nastoupeným mužům. V té

chvíli ho našťestí osvítila živá vzpomínka. „Jednoho z mužů, který zde budou navěky odpočívat, sem poznal před mnoha lety, když sem mu byl velitelem. Jen proto si troufám odhadnout, co možná bylo Horymírovou poslední myšlenkou. Myslel na svou milovanou ženu, která dělá ty nejlepší borůvkový koláče na světě, na své děti, a taky na svůj domov pod zasněženými štítama na břehu průzračného horského jezera, kde je, aspoň podle mého mínění, jeden z pozemských rájů. Věděl, že nežil zbytečně a poznal ty dobré věci, pro který má smysl žít, a podělil se o ně se svými přátelama.“

Vladislav domluvil a zdálo se, že jeho řeč byla příznivě přijata. Dokonce i setník za ním přišel a poděkoval mu. „Překvapil ste mě, pane královskéj kapitáne. Vím, že se o nás Sedmidolácích říká, že nemáme moc přátel. My si totiž můžem přátele vybírat. A nezáleží přitom na penězích ani na jejich moci. Ten...“ setník pohlédl na Miroslava, který stál podpírán dvěma muži u společné mohyly Pomořanů, „si nás draze koupil, ale není to přítel. Ale vy ste, pane Vladislave, jako jeden z nás, a proto je náš domov i váš domov. Vím, že ste

u nás v Sedmidolí už dlouho vítanej, ale teď ste tam nalez' další přátele.“

Nazpátek ke králi ho opět doprovázel dávný spolubojovník. Promluvil však až tehdy, když se vzdálili na půl cesty. „Moc hezky ste mluvil, pane Vladislave. Sice ste si Horymíra trochu poplet se mnou, protože to moje žena umí ty nejlepší koláče na světě a moc ste si je tehdy pochvaloval, a můj dům na rozdíl od Horymírova stojí na břehu Bledského jezera; ale to nevadí.“

Vladislav se zastavil a omluvil se: „Je mi to líto, Vratimíre. Není mi zrovna nejlíp a už uběhlo hodně času, co sem byl v Sedmidolí. Ale ty koláče byly opravdu nezapomenutelný.“

Vratimír poplácal Vladislava po rameni. „Proč by ses omlouval, kamaráde. Horymírovi to tam dole určitě nevadí a mně si tím udělal velkou radost. To pozvání platí i z mé strany. Moje Jaroslava bude taky moc ráda, žes na nás nezapomněl, a tak pro tebe napeče ty nejlepší koláče, a já ti ukážu ten náš ráj na zemi. Přijď co nejdřív, nejlíp ještě na jaře. To je to tam u nás nejkrásnější.“

Ve velkém krbu hořel oheň a Vladislav zíral do jeho plamenů. Seděl u stolu v hostinci a naproti němu si promrzlé ruce hřál král Boleslav. Přijel se svými gardisty před necelou půlhodinou, dal probudit Vladislava a pozval si ho ke krátkému rozhovoru, dříve než hodlal chladnou travnovou nocí pokračovat do Vrchtyří.

V králově tváři poznamenané ohněm se jen málokdy zračily emoce, ale Vladislav byl dokonalým čtenářem královny omezené mimiky. „Takže Miroslav už je vévodou?“ zeptal se hned po přivítání, byť si byl jist královou odpovědí, neboť králova tvář vyjadřovala unavenou spokojenost.

Vladislav se od bitvy stáhl do ústraní, léčil se a politiku nechal na králi a jeho mužích. Navíc se postaral o to, aby k němu nepronikaly žádné »nedůležité« zprávy. Namísto toho se každý den procházel po břehu jezera a spolu s novým mladým přítelem Vitimírem chodil lovit ryby do blízké řeky.

„Potvrdil jsem jen rozhodnutí sněmu. Nemám z toho radost, ale žádný jiný vhodný kandidát se nenašel.

Trpimíra všichni opustili a nikdo další z vévodské krve se nenabízí. Vždyť i ty jsi mi ho doporučoval.“

„Nic takovýho sem nikdy neřek’“.

„To je pravda, ale řekls mi, že je s ním možno rozumně mluvit. A to není v takovéhle situaci málo. A také jsi řekl, že je ochoten uznat mě za krále. A to je ještě víc.“

„A poddal se ti?“

„Moc ho to netěšilo, ale před celým sněmem složil přísahu, že setrvá věrně v království. Pro dobro svých lidí i všech Venetů.“

„A Trpimír?“

„Poslal jsem ho do Střekyňského Oseka. V okovech. Jak vím z tvého dopisu, který mi předal Miroslav, tak se tam o něj dobře postarají. Jaroslav je dobrý a zároveň spolehlivý muž. Jmenoval jsem ho kapitánem.“

„A ostatní žádosti z mého dopisu?“

„Starostovi jsem prominul zbytek doživotního trestu. A...“ král vytáhl zmuchlaný dopis z kapsy a nahlédl do něho. „třicet Miroslavových gardistů jsem poslal na výpomoc na sever. Vitimírovi, tomu synovi hostinského, jsem před pár minutami poděkoval a nabídl jsem mu,

že ho přijmu do svých služeb. On ale odmítl, jelikož se prý musí postarat o tenhle hostinec a své rodiče.“

— *Alespoň jeden rozumnej chlap v celým tomhle příběhu.*

„A jaké máš plány ty, Vladislave?“

„Chci se zastavit za starejma i novejma kamarádama v Sedmidolí. Ty starý sem už neviděl celý léta.“

„To se mi hodí. Potřebuji tam vyslat důvěryhodnou osobu, abych trochu urovnal jejich vztahy s novým vévodou.“

Vladislav se rozhodl pro malou vzpouru. „Pošli tam nějakýho jinýho kapitána, Boleslave. Já sem si to už naplánoval jako dovolenou na zotavenou.“

„S Vilémem?“

— *Král ví vždycky všechno. Moh' sem tušit, že mu to vykecá.*

„I Vilém si potřebuje odpočinout. Dost ho to vzalo.“

„Zařídím dovolenou i seržantu Václavovi.“

— *A ví, co na mě platí.* „Tak dobře. Budu tam nejmíň dva týdny, můžu tak bejt pár dnů diplomatem.“

„A celé léto pak můžeš strávit doma v Černém Brodě.“

„Dáš mi na to svý královský slovo?“

„Dám. Teda pokud se nestane něco nepředvídatelného.“

Vlastislav se hořce usmál.

— *V mém životě je všechno nepředvídatelný.*

Vlčí tucet

aneb dvě svatby a jeden pohřeb

*Tento příběh věnuji
svému milému studentovi a příteli Petrovi H.*

Městečko, do něhož Vladislav před začátkem první noční hlídky vjel, vypadalo opuštěně. Z pár komínů se

kouřilo, ale bílý baldachýn zasněžených ulic nenarušovala jediná lidská šlápě.

Pomaloučku začal uvažovat, že zaklepe na dveře některé z obydlených chalup, ale pak si všiml, že vchod jedné z nich zdobí vývěsní štít. Přesněji řečeno všimla si toho Krasavice a sama zamířila k přilehlému vchodu do dvora. Když se přiblížili, zastavila je malá sněhová lavina, která se sesula z mansardové střechy a pokryla je bělostným popraškem. Navíc odkryla i obraz na štítu: vybledlou podobu vysoké ženy ze smutnými očima.

Krasavice pohodila hlavou a pokračovala na dvůr. Zastavila u studny uprostřed a čekala až Vladislav opustí sedlo, a tím odlehčí jejím čtyřem zmoženým nohám. Jezdec ale zůstal sedět a nejevil snahu tento stav v nejbližší době změnit.

Ozvala se a v jejím zařehání byla výčitka. Výčitka vůči milované bytosti, která nicméně váží víc než půdruha centýře a sedí na ní nekonečných osm hodin, v nichž se sněhovými závějemi probíjela ke vzdálenému cíli, o kterém jí nikdo nic neřekl.

„Promiň, Krasavice. Jsem utahaněj jak kůň,“ omluvil se jí a seskočil na promrzlou zemi. Pak si uvědomil, co řekl. „To nebylo moc dobrý přirovnání, kobyľko. Já se vez’ a tys musela všechno oddřít. Půjdu se podívat po hostinským. Hned se vrátím a postarám se o tebe. A zítra vyrazíme až o třetí denní hodině. Už nám naštěstí moc mil nezbejvá.“

Krasavice nesouhlasně zaržála.

„Tak dobrá, vyrazíme až pozítří za rozbřesku.“ Stáhl si rukavici a pohládl jí po nozdrách; až poté se vydal ke vstupním dveřím. Vstoupil a zaklel, jelikož v chodbě byla tma jako v pytli, či jiném ještě temnějším místě. Po pár krocích se srazil s další osobou, která zaklela ještě sprostěji.

„Vy ste hostinskej?“ zeptal se promrzlý a uondaný.

„Sem. A kdo ste vy?“

„Host, kterej by tu chtěl dvě noci přenocovat.“

„To ste nemoh’ říct dřív.“

Rozhodl se nereagovat. Hostinskému se po chvíli podařilo zapálit svíčku a podívat se hostovi do tváře.

„Sem kráľovskej kapitán Vladislav.“

„Do prkennýho hajzlu, vy!?“

Vladislav si už zvykl, že přivítání mohou být různá a ne vždy srdečná. Tohle ho ale překvapilo a nikoliv příjemně. „My se známe?“

„Byl ste u mě ubytovanej před tejdnem a hned první ráno ste utek' bez placení, pane kapitáne, nebo kdo vůbec ste.“

„Já? Nikdy předtím sem tu nebyl a vás sem jaktěživ neviděl.“

„No asi ste to nebyl vy,“ přiznal nerad hostinský. „Ale ten chlap taky tvrdil, že je královskej kapitán Vladislav.“

„Podobal se mi?“

„No,“ začal hostinský s prohlídkou, „byl taky zrzavej.“ Pohled pomalu klesal k zemi. „A měl stejný vysoký boty.“ Oči opět zamířily ke tváři. „Ale rozhodně nebyl tak nasranej.“

„Nasranej? Divíte se? Někdo se za mě prohlašuje a navíc utíká bez placení. Ale teď to nechme bejt. Potřebuju pro sebe teplou večeři a pokoj a pro mou kobytku suchou stáj a oves.“

„Nejdřív ale zaplatte!“

„Zaplatit?! Za toho podvodníka?“

Vladislavova ruka se podvědomě vydala k jílci meče. Hostinský její pomalý přesun pozorně sledoval. „Ne, pane kapitáne. Ale stejnou chybu neudělám dvakrát. Sichr je sichr.“

Oheň v krbu příjemně hřál, žaludek příjemně zatížil prejt se kyselým zelím a teplé pivo a o Krasavici bylo postaráno. Mohl se tak vrátit k záležitosti falešného kapitána. Hostinský stál před ním a i on se zdál být spokojen.

— *Nejspíš je to tím, že si k ceně za ubytování přirazil nejmíň dva groše.* „Řekněte mi něco o tom chlapovi, co se za mě vydával.“

„Přijel k večeru stejně jako vy, ale na vraníkovi, a řek' mi, že je prej velký zvíře z Tejna, královskej kapitán a králova pravá ruka. Vypadal na to: byl líp oháklej než vy. Jen ten jeho kůň stál za hovno, můžu-li to tak před váženým pánem říct. Byl vyhublej a kulhal.“

„Ten kůň nebo ten chlap?“

„Ten kuň. Ten chlap měl větší břich než vy a nesl se jak honorace. Ale byl menší než vy a ve tváři měl jizvu. Dal sem mu právě tenhle pokoj. Je nejlepší v celým zdejším kraji. I dcera pana rytíře, panna Jarmila, tu často bejvává a vždycinky si to chválí. Minule říkala: ‚Vosílku, v tom tvým parádním pokoji, se člověk cejtí skoro jako v ráji.‘ Je to moc spanilá a moudrá dívka. A nejní jediná, už tady spalo hodně pánů rytířů, i když zatím žádněj královskej kapitán.“

„Vraťme se k tomu chlapovi,“ pokusil se přerušit hostinského chvalozpěv.

„I ten si to tady moc chválil. Říkal mi, že se o tom pokoji zmíní ve svejch *mimojárech*. Nevím sice, co to je, ale myslel sem, že by mi to sem mohlo přilákat další lidi.“

— *Já se o týchle špinavý díře ve svých memoárech určitě nezmíním. Pokud tedy budu mít na nějaký memoáry čas. Ačkoliv jídlo nebylo špatný. Možná řeknu Čeňkovi, ať přidá pár řádek do tý svý knihy o kuchařově putování po venetskejch vlastech.* „A odjel před tejdnem?“

„Před pěti dny ráno, pane. O bílým pondělí. Viděl sem ho, jak de do stáje, a pak už sem slyšel jen kopyta.“

Vyběh sem ven, v rukách sem měl ještě pánev s míchanějma vajíčkama, který sem pro něj smažil, ale už sem ho nezastih.“

„Takže ani nevíte, jakým směrem jel.“

„To náhodou vím, milostivej pane. Starej Vilda ho viděl, jak míří k Týřovu.“

Vladislav se zamyslel. — *Možná by sem ho tam ještě moh' zastihnout. Nesmím to podcenit, tady mě nikdo nezná a moh' by mi hodně uškodit. Navíc by mě zajímalo, kdo má tu kuráž, vydávat se za královskýho kapitána.*

„Odjedu už zítra. Ráno mi připravte mého koně.“

„Máte ale zaplaceno na dvě noci, pane.“ Hostinskému mezi prsty unikal příjem, který mu měl nahradit ztráty několika posledních měsíců.

„Zbytek si můžete nechat. Ale teď mě nechte o samotě.“

Hostinský se lehce uklonil a odešel. Ze stropu tiše spadl šváb, ale dříve než ho stačil zašlápnout, se převrátil na nohy a zmizel někde pod postelí. Královský kapitán se raději zadíval do plamenů. — *Teď to ještě musím vysvětlit Krasavici.*

Krasavice to nakonec pochopila, a tak z hospody vyjeli s prvními slunečními paprsky. Cesta do Týřova už byla naštěstí trochu projeta a Vladislav svou kobytku šetřil. Jeli jehličnatými lesy protkanými chladnými krystalky, které lámaly sluneční světlo v zářící závoje Ledové královny, po březích potoků a říček spoutaných jejími kouzly až přijeli k řece Sázavě, přes niž na místě letního brodu klenul ledový most. Za ním potkali toho, jenž jim prorážel cestu. Na saních tažených dvojspřežím grošáků jel postarší muž zachumlaný v kožiše s chlupatou beranicí na starostenské hlavě. Na popruhu přehozeném přes levé rameno mu visel pečlivě zabalený luk a přes pravé kožený toulec.

„Zdravím vás, pane, a přeji vám šťastnou cestu,“ pozdravil ho Vladislav, a když si všiml, že muž v saních převáží i velké balíky, doplnil: „a výnosnou.“

„Nápodobně, pane vojáku. Vy nejspíš nejste odsud?“

„Proč si to myslíte?“

„To je přece zřejmé. Zdejší muži ve zbrani se, žel bo-
hům, nepyšní uctivostí. Navíc jste nejmíň seržant a já

všechny rytíře v okolí dobře znám. A pak máte silný hradecký přízvuk.“

„Sem opravdu až z Hradcka a jsem vyšší šarže. A koho mám tu čest poznat?“

„Jsem místní kupec. Prodávám různé důležité i méně důležité věci zdejším rytířům, nebo spíš jejich ženám. Pojdte si ke mě přisednout, pane důstojníku. Vaše kobyłka se zdá dost zmožená; ať si trochu oddechne.“

Vladislav by nejspíš nevyměnil sedlo za místo v saních, ale pak si vzpomněl na výraz, kterým ho ráno přivítala Krasavice. Sáně zpomalily a on se na ně za jízdy přesunul a usadil se vedle pána kupce.

„Nechcete si tu svou kobyłku přivázat k saním? Něco ji může vylekat, a pak ji budete obtížně stíhat.“

„To není třeba. Ona mě nikdy neopustí a ani já jí.“

„To vás i ji ctí, pane. Taky sem měl takového koně. Nikdy sem ho neopustil. Zařídil jsem mu spokojený staří v jednom blízkým statku a pokud jsem byl doma, tak jsem ho každý týden navštěvoval.“

„Zemřel?“

„Zemřel před rokem. Bylo to jako smrt v rodině.“

Pohlédl na Krasavici, která klusala necelé dva sáhy za saněmi. — *Někdy si myslím, že rozumí každému našemu slovu. Cítí i smutek? Možná dokonce ví, že žádný přátelství ani láska netrvá věčně.*

„Jak jste se ocitl v tomhle zapadákově, pane?“ pokračoval kupec v rozhovoru.

„Mám královský posláni k panu rytíři Bivojovi na Týřově.“

„To vám nezávidím.“

„Proč?“

„Pan Bivoj je – jak jen to říct – hodně vznětlivej. A ne vždycky je u toho jeho paní.“

„Jak to souvisí s jeho paní?“

„Když u toho není jeho paní, tak to většinou pro ty, co ho rozžhavěj do ruda, dost špatně skončí.“

„A když u toho je?“

„Tak na to ve většině případů stačí místní ranhojič.“

„Dík za varování.“

„Na vás si netroufne... Nejspíš. Snažte se ho nerozzurit. Proč za ním vlastně jedete?“

Chvíli se rozmýšlel, zda to kupci prozradí. Bylo to zatím tajemství, a kdyby se to předčasně doneslo k uchu pana rytíře, mohlo by to mít katastrofální následky. Přesto cítil, že lepší se bude poradit.

„Král se rozhodl do Týřova vyslat mladýho seržanta, aby posílil obranu hranice.“

„Vy ale nejste seržant.“

— *A nejsem ani mladý.* „To nejsem. Já měl zajistit, aby se pan rytíř smířil s tím, že už nebude mít rozhodující slovo.“

„To bylo od pana krále prozíravé. Nejsem si ale vůbec jistý, zda to pomůže. Budete to muset starýmu panu rytířovi dávat po kapkách, a ani to nezaručí, že nevybuchne. Musíte se s tím nejdříve svěřit paní rytířové. Ta vaše taktika, že se tam objevíte nejdříve sám, není špatná a mohla by vést k úspěchu.“

„To není taktika. Seržant uklouzl na ledu a zlomil si ruku. Musel jsem ho nechat v jednom městečku. Je tam o něj dobře postaráno, a za tejdén či dva by mě měl následovat.“

Pak si ještě dlouhé hodiny povídali o záležitostech

severního Záhoří, drsné krajiny v pohraničí, jejíž sverpí obyvatelé spali s meči na dosah, neboť každého dne a v každou hodinu hrozil útok vyjících hord Seveřanů. Povídání na chvíli přerušila jen zastávka na oběd, během níž kupec uvařil teplou hovězí polévku s těstovinami.

Údolí říčky Kamenice, podél níž jeli, se pozvolna rozširovalo a pahorky, které jej dlouho svíraly, klesly do bezvýznamnosti. Stále jim však bránily ve výhledu. Hradní vrch se tak před nimi objevil náhle po projetí široké zátočiny a soustředil na sebe veškerou jejich pozornost. Strmý skalnatý hřbet byl korunován vysokou palácovou věží a hospodářskými staveními. Níže, kde se sklon svahu zmírňoval, pevnost chránil dvojitý kruh hradeb zpevněný několika věžicemi. Vladislav už viděl mohutnější hrady a vyšší věže, ale žádný z nich nebyl tak dobře opevněn.

„To je Týřov, pane důstojníku,“ ukázal na hrad kupec, „postavil ho předek pána Bivoje před pěti sty lety. A všichni další páni na Týřově, vylepšovali jeho opevnění tak, že dnes je klíčovou záštitou země. Už

potřikráte se ho v posledních letech pokoušeli dobýt Seveřani, ale stejně jako jejich otcové a dědové museli odtáhnout s nepořízenou. Když se o to pokoušeli před dvaceti lety, byl jsem uvnitř hradeb. Jejich noční ohně počtem překonaly hvězdy na nebi a slunce se z rána blyštlo na jich kopích a mečích jako na široším moři.“

„Je těžký bejt v obleženém hradě či městě,“ konstatoval Vladislav, který to naštěstí zažil jen jednu noc.

„Máte pravdu, vážený pane. Všude kolem je smrt a utrpení, ale přesto všichni žijí nadějí a skoro každý ochotně přiloží ruce k dílu, neboť mu jde o holý život. I já jsem se tehdy chopil luku, protože vojáků ubývalo a měli jiné starosti, a zabíjel jsem, přestože jsem mírné povahy a ani mouše neublížím. Dodnes mě to budí ze sna. To, co jsem vám říkal o pánu Bivojovi, je pravda a jeho nerudná povaha brání tomu, abych ho chválil. I přesto mi tehdy jeho velení a především jeho vytrvalost zachránily život, a to nejen mě ale i stovkám lidí, kteří byli na hradě a tisícům, co žijí dál ve vnitrozemí, kam by po pádu pevnosti vtrhli drancující Seveřani.“

I v nastávajícím soumraku spatřil v očích, které toho nejspíš viděly až příliš, slzy. Věděl však, že v tuto chvíli není vhodné klást otázky, a tak mlčel.

Muž po chvíli pokračoval: „Zemřelo tam tehdy mnoho mých přátel. A někteří už možná žijou jen v mé hlavě a mém srdci.“

Pak delší čas mlčeli vespolek, až přijeli k rozcestí.

„Tady se musíme rozejít, pane. Já jedu do městečka u řeky a vy se asi musíte vydat na hrad. Cesta obtáčí hradní kopec a do opevnění vstupuje první branou na jihu. A vaše kobylka si už určitě odpočala.“

Sáně zastavily, Vladislav vystoupil a bez potíží se dostal do sedla Krasavice, která už stála nedaleko připravena. Pak se vrátil k saním, sklonil se a nabídl kupci pravici.

„Jmenuju se Vladislav a sem královský kapitán, králův pobočník a pán na Černým Brodě daleko na jihu. Pokud byste se dostal do Týna, nebo k nám do Hradska, poptejte se na mě a já, pokud budu moct, vám rád pomůžu.“

Kupec nabízenou ruku silně stiskl a i on se představil: „Já jsem Stanislav, rytíř titulem, ve skutečnosti však

muž, jenž se chopil zbraně v krajní nouzi; muž, jenž se živí poctivým obchodem. I já vám nabízím svou skromnou pomoc. Nepotřebujete náhodou nějakou novou výstroj či něco hezkého pro vaši milou kobytku? Mám krásnou uzdu, která by se jí hodila k srsti.“

Zasmál se: „Ne, příteli. Mám s sebou jen málo peněz a ještě málo času. Ale možná se pozdějc domluvíme, pokud se ještě setkáme. Nashledanou.“

„Nashledanou, kapitáne. Zdá se mi ale, že ta kobyłka o tu uzdu stojí.“ Krasavice skutečně otočila hlavu směrem k saním a dokonce k nim udělala pár drobných krůčků.“

„Ona má ještě málo peněz než já. A třebaže má svou hlavu, tak mě musí občas poslouchat.“

Vladislav ještě neviděl tak rozzuřeného muže. Bořivoj nebyl vzteky pouze rudý; barva jeho tváře přecházela do sytých odstínů modré a temně purpurové. Řval jak divoký býk, bránil své samice či teritorium: „Vyrvu mu střeva z těla, rozčtvrtím ho a pak ho rozsekám na malé kousíčky!“

Problémy začal tušit už v okamžiku, kdy se představil trojčlenné strážci u dolní brány. Muži na něj chvíli nevěřícně civěli a pak velitel gestem vyslal mladého vojína někam do nitra hradu. Vojín nicméně nezareagoval a nepřestával s otevřenou hubou zírat na návštěvníka.

„Běž pro pána rytíře, Božetěchu. On už to nějak vyřeší,“ promluvil jako první velící desátník.

„Nejdu, Jaroslave. On mě zabije,“ odmítl poslušnost vojín.

„Když nepůjdeš, tak tě budem muset zavřít za neuposlechnutí rozkazu a možná dostaneš i provaz. A taky sem velitel stráže, takže mi máš říkat pane.“

„Radějč ten provaz, pane. Bude to míň bolet a bude u toho míň řečí.“

Desátník se obrátil na druhého vojáka, jenž prozatím nepromluvil, jen se viditelně třásl. „Tak tam půjdeš ty, Vlastimile.“

Svobodník Vlastimil zavrtěl hlavou a frekvence i amplituda jeho třesu se znatelně zvýšila.

„Tak tam tedy budu muset jít já,“ smířil se se nezavídníhodnou situací desátník. „Máte mě na svědomí,

chlapi. Alespoň mi na něj dávejte pozor, ať vám neuteče.“

Vladislav se nesnažil utíkat, naopak se pokusil z vojáku dostat alespoň nějaké informace. Ti však mlčeli a tvářili se jak odsouzenci na smrt.

Nezbylo tedy než čekat. Naštěstí to netrvalo dlouho. Bivoj se přiřítíl s taseným mečem a celý brunátný v obličejí.

— *Vždycky sem si myslel, že »brunátnej« je jen jiný slovo pro červenou. Mýlil sem se. Na některý barvy prostě nemá ani duha.*

„Ale nejdřív ti, zsranej zrzoune, odříznu ten tvůj vercajk, kterým zprznils mou jedinou dceru, ty..., ty...“

Pán hradu se snažil najít tu přiléhavou nadávku, ale evidentně na to nestačil ani široký repertoár starého vojáka.

Začínalo mu docházet, co se tady stalo. — *Ten podvodník nejspíš nevymetal mým ménem jen hospody.* Pokusil se promluvit, ale pán hradu mu nedopřál ani nádech.

„A ještě dřív ti z tý tvý prolhaný držky kleštěma vyrvem jazyk!“

Rozhlédl se a zjistil, že ho Bivojovi muži obklopili půlkruhem a všichni tasili zbraně. Bylo jich příliš mnoho i na skvělého šermíře a dobrého jezdce na inteligentním koni.

„To není ten muž, Bivoji. Nejdříve ho musíme vyslechnout.“ Ta slova, která zazněla z úst jediné ženy v dohledu, měla překvapivý účinek. Muži zasunuli meče a brunátný odstín v Boleslavově tváři viditelně pobledl.

„Jsem skutečně Vladislav, pán na Černém Brodě, pobočník krále a jeho kapitán.“ Mluvil klidně a díval se přitom do očí ženy. Zdála se křehká a sotva třicetiletá, ale on už ženy nepodceňoval, ani ty křehké a mladší.

„Nesu pro pana rytíře Bivoje list s královskou pečeti.“ Sáhł do kapsy a dopis předal do rukou adresáta. Ten si prohlédl pečeť, ale psaní předal manželce, která se postavila po jeho bok.

Žena rukou přivolala vojáka s loučí, rozlomila pečeť, rozvinula svitek a pak dopis chvíli četla. Po přečtení zvedla zrak a přikývla. „Ano je to dopis od našeho krále, a ten muž bude jistě vážený pan královský pobočník.“

Omlouváme se vám, pane. Rozhořčení mého manžela pochopíte, když vám řeknu, že před necelým týdnem přijel muž, který se ohlásil vaším jménem. Pán rytíř ho přijal a když ten muž našel zalíbení v naší dceři a ona v něm, svolil ke sňatku, který se neprodleně uskutečnil. Ráno po svatební noci ten podvodník zmizel a spolu s ním i naše dcera a taky dvě stě kop grošů jejího věna. Možná se vám může zdát, že můj manžel byl neopatrný a nejspíš i krajně pošetilý; na jeho obranu je však nutno říci, že Jarmila je jeho jediný potomek a hrad i celá naše země potřebují dobrého velitele, který by mu vládl po tom co odejdeme.“

„I já se vám omlouvám, pane kapitáne,“ přidal se Bivoj, jehož tvář už byla jen sytě červená. „Teď je ale vaší povinností, abyste toho lotra, kterej se za vás vydával, dopad'. Jde o vaši i moji čest. Za odměnu si můžete vzít naši Jarmilu.“ Pán Bivoj se evidentně nechtěl svého původního plánu jen tak vzdát.

Chystal se odpovědět, ale tentokrát ho předběhla paní hradu. „To půjde stěží, můj choti. Jarmila je už vdaná a...“

„Zatím je vdaná, ale až ho dostihne, tak se to samo vyřeší,“ přerušil ji Bivoj. „Pokud si ho nezabije sám, tak toho hajzla předá spravedlnosti a ta se už postará, aby se z ní stala počestná vdova.“

Paní si povzdechla a pokračovala: „...a korouhevní pán je už nejméně patnáct let šťastně ženatý.“

Bivoj se zamračil, ale jako dobrý velitel, dokázal najít cestu i z úplného obklíčení: „Co se dá dělat. Pak už pro vás zbejvá jen ta čest. V pokladnici nám už nezbyly žádný peníze.“

Po večeři, která se odehrávala ve velké jídelně, si ho paní hradu pozvala do své komnaty. Šel tam s nadějí, že získá informace, které mu pomohou rozhodnout se, neboť Bivoj při jídle mluvil jen o chlapské solidaritě a cti, respektive necti, jež se koncentrovala v osobě nechtěného zetě.

Když zaklepal a byl pozván dovnitř, našel paní vyšívající jemný vzor na přehozu.

„Vladislav, k vašim službám, má paní.“

Žena vzhlédla a usmála se na něj.

„Ještě nás nepředstavili, ale jsem Drahoslava, můj galantní rytíři. Abych vám ušetřila čas, rovnou vám odpovím na vaši první otázku. Nebyla jsem tady, takže jsem nemohla zasáhnout. Má dcera a ten její přítel se postarali o to, abych se na pár dnů vypravila ke svým rodičům.“

„Takže nejspíš víte, kdo je ten podvodník?“

„Samozřejmě si tím nejsem jista. Ale, jak je vám určitě zřejmé, není to jen pouhé tušení. Dcera chodila s tím hercem už celý půlrok. Nebyla bych proti jejich svatbě, ale přes mého manžela by to nikdy neprošlo. On potřebuje dědice, který se postará o hrad. A v tomhle ho podporuji. Dokázal sice skvěle zahrát královského pobočníka, ale rozhodně by nedokázal vést obranu. To není jen řvaní a honění obránců, aby nezapomínali na své povinnosti.“

„Předpokládám, že se nemusím namáhat s další otázkou. Určitě víte, na co se vás chci zeptat.“

„To není vůbec těžké. Rozhodně prostší než vám dát odpověď, pane pobočníku. Jsem pro to, aby mladí měli v tomhle svobodu. I já jsem měla poslední slovo

a rodiče i můj Bivoj by se smířili s mým odmítnutím. Rozhodně však neměli svobodu vzít si těch dvě stě kop grošů. Ve skutečnosti to nebylo věno, ale peníze, které jsme našetřili na horší časy pro hrad i pro lidi, kteří na něm závisejí. Teď je mír, ale už zítra mohou naši nepřátelé stát před branami.“ Útlá žena mu pohlédla přímo do očí. „Pomohla jsem vám s vaším rozhodnutím, pane Vladislave?“

„Pomohla, paní Drahoslavo. I když stále nevím, co udělám, až je dostihnu. Vaše dcera si nezaslouží být poctivou vdovou.“

„Možná, že až to nastane, tak už to vědět budete, vážený pane. A rozhodnete se. Nejlépe, jak to bude možné. Pro náš hrad a lidi, pro svobodu naší země, pro ni a také pro něho. Přesně v tomhle pořadí.“

Na výpravu za uprchlými novomanžely se vydal hned druhý den ráno. Bivoj mu poskytl několik nevyžádaných rad ohledně obzvláště nepříjemných způsobů likvidace nechtěného zetě a také silného hřebce jako pomocníka pro Krasavici. Paní Drahoslava mu

poskytla popis dcery i jejího milého a přidala zásoby na čtrnáct dnů pobytu v divočině.

S proviantem na hřbetě hřebce a bez jakéhokoliv plánu v hlavě zamířil k městečku. Před branou potkal Stanislava, který z ní vyjžděl na svých sáních.

„Nesetkávají se hory s horami, ale lidé s lidmi,“ oslovil ho kupec, když byl zastavil u Krasavice. „Taky na hon, kapitáne?“

„Na jakej hon?“ Vladislav cítil, že něco je špatně.

„No na ty dva přece. Všichni v celém městečku a blízkém okolí už určitě slyšeli o nabídce, kterou udělal pan Bivoj. A většina svobodných mužů dostatečného věku se už ráno vydala stíhat toho prznitele panen. Přidalo se dokonce i pár zadaných, že prý se to, až ho dopadnou, nějak vyřeší.“

Byl si téměř jist, že Bivojova nabídka byla určena jen jemu, ale to už nebylo důležité. „Kolik jich vyrazilo na ten *hon*?“

„Nepočítal jsem je, kapitáne. Ale pár desítek jich bude. A někteří se nejspíš ještě rozhoupávají. Ještě jste mi ale neodpověděl na mou otázku?“

„Ne, na žádnou honbu se nechystám.“

„Ale podle tý bagáže na hřbetě vašeho nového koně se chystáte někam do divočiny.“

„Paní Drahoslava mě požádala, abysem to vyšetřil, to je všechno.“

„Tak to ste jedinej, kdo do toho jde s požehnáním paní. Ale to vám stejně jako vaše ctný úmysly příliš nepomůže.“

„Teď si už nejsem zdaleka jistej, zda do toho mám jít. Co můžu vyšetřit, když je stíhaj desítky nadrženejch chlapů.“

„To máte pravdu; vy ale máte mě. Člověka, který prochodil a projezdil celé severní Záhoří a především zná lidi, kteří tady něco znamenají.“

„Vy do toho chcete jít se mnou? Proč? Vy přece nestojíte o ruku panny Jarmily?“

„Paní Jarmily, kapitáne. Ne, to vskutku ne. Vy nejspíš taky ne, protože jste mi včera při obědě říkal, že vás tam na jihu čeká vaše paní. Takže vy to nejspíš děláte pro čest. A já to dělám pro to, aby mi šli lépe obchody. Pan Bivoj je možná trochu prudký, ale dokáže ocenit,

co pro něj lidi udělají. A jeho slovo a jeho autorita má tady velkou váhu.“

„No potřeboval bysem nějakého místního člověka,“ zauvažoval nahlas. „Nevím ani, jakým směrem se mám vydat. Ale musíte mi slíbit, že já rozhodnu, co s nima bude, pokud je dostihnem a budou stále na živu.“

„Slibuju, kapitáne. Mně stačí, když se o mých zásluhách zmíníte před panem Bivojem.“

Sáně páně Stanislavovy mířily na jihozápad následované párem neosedlaných koní. Vladislav zahříváný tlustou vlněnou přikrývkou popíjel horký grog vonící skořicí a hřebíčkem. — *Tenhle způsob zimního cestování má něco do sebe.* Příjemné rozpoložení ho přimělo zeptat se na otázku, která už pár desítek minut kroužila v jeho hlavě: „Jak víte, že jeli touhle cestou?“

„Je to ten nejpravděpodobnější směr. Stěží se vydali vstříc chlapovi, jehož jméno zneužili. Na severu a severovýchodě jsou neprůchodné hory. Na jihu je nejméně pět mil pralesa, v němž je dost těžký přežít i v létě. Myslím, že většina *honců* se mnou souhlasí.“

Stanislav bičem ukázal na dva holobradé amatéry, kteří se zimou krčili na mezi. Vedle nich postávaly dvě zmožené herky. Zamával jim a práskl do koní.

V brzký zimní podvečer přijeli do dalšího městečka. Cestou minuli ještě pár dalších opozdilců. Dotazem u brány si nicméně ověřili, že většina honců už do městečka dorazila a ti šťastnější a movitější se stačili ubytovat v jediném místním hostinci. Ostatní se pod záminkou odvěkého zvyku pohostinnosti pokusili nakvartýrovat do domů obyvatel. Většinou neuspěli a tak postávali na ulicích a náměstích a zahřívali promrzlé údy u malých ohňů.

„Bude dost těžký najít tady nocleh,“ podotkl Vladislav.
„A v noci bude pořádněj mráz.“

„Bez obav, kapitáne. Dnes budeme spát jak v bavlnce.“
Sáně se vyhnuly další prokřehlé skupince a zamířily na hlavní náměstí. Tam zastavily před jediným kamenným domem v celém městečku a kupec zaklepal na masívní vrata zasazená ve zdobeném portálu.

„Vypadněte spratci, my nejsme žádná noclehárna,“ ozval se zevnitř silný a autoritativní hlas.

„Desátníku Vitimíre, na to, co nemůžete změnit, se prostě vyserte.“

Za vraty se ozvaly rychlé kroky a odsunutí závory. Veřeje zarachotili a v úzkém mezeře mezi křídly se objevil pomenší červenolící muž. „Seš to opravdu ty, rytíři Stanislave, ty věčnej civile.“ To nebyla otázka, jen radostné konstatování.

„Sem to já, kamaráde.“

Oba muži se objali. Vladislav mezitím seskočil se saní. Stanislav přerušil objetí a jal se ho představovat: „A vedu ti svého nového přítele – královského kapitána.“

„Opravdovského královského kapitána?“

„Toho nejopradovějšího. Tohle, kapitáne, je můj velitel při hrdinný obraně Týřova. Oficír, který ze mě na pár týdnů udělal vojáka. Muž, který se na mě navzdory mé radě nevysral a tím mi zachránil život.“

„Přeháníš, Stanislave. To ty si muž, který z omezenýho a hloupýho oficírka udělal skutečného člověka. A ne

jen na pár tejdnu. Nestůjte venku v tý kose. Zvu vás na večeri a bude mi ctí, když u nás i přespíte, pánové.“

Po skvostné večeri v sálu, za který by se nemusel stydět leckterý hrad, Stanislav svému kamarádovi detailně osvětlil celou tu záležitost s podvrženým nápadníkem a příliš uspišeným sňatkem. Následně v pár větách sarkasticky zhodnotil motivaci i šance ostatních.

„Naše šance ale nejsou o moc lepší,“ konstatoval Vladislav dopíjeje sklenici vynikajícího hradského vína. „Ráno musíme vyrazit časně, dřív než se probudí ostatní. A přitom ani nevíme kam.“

„Klidně se můžete prospat, kapitáne. O naše soupeře se postarám. Desátníku, hospodský Jíra má už určitě uvařenej ten svůj černej božíhodovej ležák?“

„Jasně. Všichni se už na něj moc těšej.“

„Tak ať obětuje jeden soudek. Platit to budu já a naši soupeři to jistě ocení.“

„Pošlu k němu našeho podkoního. Jak znám Jíru, tak je pro každou špatnost. Tím spíš, když na tom vydělá.“

„A co s těma, co postávají po ulicích?“ zajímal se Vladislav.

„Pokud vím, tak vážený pan desátník má podstatnej podíl v tom hampejzu v Chrámový uličce. Pokud na dnešní noc nabídnou pořádnou slevu, tak většinu z nich naláká teplá postel i s obsluhou.“

„Kdo to ale zaplatí?“

„Neproděláš na tom, Vitimíre. A možná tam získají novou klientelu.“

„Nikdy si mi špatně neporadil. Takže do toho zainvestuju.“

„Tak vidíte, kapitáne. Pokud vůbec vyjedou, tak to bude až k poledni.“

„A jakým směrem pojedeme?“ vrátil se k další námitce Vladislav.

„Odtud vedou čtyři cesty a když vyloučím tu na severovýchod, po níž bychom se vraceli, nemám žádnou preferenci. Naštěstí nám zbývá ještě pár hodin na průzkum terénu. Znam tady hodně lidí, kteří by nám mohli pomoci. A vás svěřím do rukou svého přítele. Jsem si jistý, že nebudete litovat.“

A vskutku nelitoval. Bývalý desátník a nyní obchodník a vážený člen městské rady byl zábavný a inteligentní společník. Nejdříve vyprávěl o převážně veselých příhodách ze života maloměsta, ale pak hovor ztemněl, když se vrátil k počátku přátelství se Stanislavem.

„S panem rytířem jsem se poprvý potkal během obléhání Týřova na podzim před dvaceti lety. Docházeli síly, zásoby a především lidi. Z hradní posádky rozšířené o pár čet domobrany byla bojeschopná sotva třetina a Seveřani neodtáhli po prvních podzimních deštích, jako kdyby tušili, že sme na pokraji sil.

Pan Bivoj proto navrhl, aby sme silou naverbovali pár civilistů. Jednoho dne pár vojáků vtrhlo do hradní hospody a sebrali tam všechny civilisty, co tam zrovna byli. Já sem dostal na starost udělat z nich za dva tejdny vojáky. Většina byla vulgární a agresivní a zbytek sklíčenej a odevzdanej. Až na jednu jedinou výjimku. Ten chlap byl kousavě sarkastickej a přesně vystih' všechny mý slabý stránky. Každou noc se mi o něm zdávalo a upřímně sem ho nenáviděl.

Pak je poslali na hradby. Hodně jich nepřežilo a jen

jeden nám opravdu pomoh'. A ten jeden mi pak přišel jako jedinej poděkovat. Je vám určitě jasný, kdo to byl.“

Přikývl a vzal si poslední jednohubku.

„On jedinej si pamatoval, co sem jim říkal, ačkoliv každý mý slovo zpochybňoval. A i já sem mu poděkoval. Až do té doby sem si myslel, že všude kolem mě žijou jen samý hovada. Mezi velitelama i mezi mejma podřízenejma. On mě naučil přemýšlet: o lidech i o sobě, o tom proč tu vůbec sme. A později mě naučil i hodně jinýho: číst, počítat a hlavně mít zdravý sebevědomí.“

„Říkal, že ste mu zachránil život.“

„Stanislav vždycky přehání. On si jenom vzal k srdci takovýty základní vojenské poučky, jako »nevykláněj se přes cimbuří, třebaže chceš naplít na nepřítele«, »nehraj si s kuší, dokud se nepřesvědčíš, že má v pořádku pojistku« a taky »přílba je vojákův největší kamarád, lepší než ochrana ohanbí«.

Překvapeně vzhlédl od vaječného dezertu. — *Při všech bozích! Snad se to nerozkřiklo až sem.* Vitimírova

poctivá tvář však popírala, že by se jednalo o nejapnou
narážku.

Ráno vyjeli až hodinu po východu slunce, přesto za-
ujali čelní místo mezi honiči, kteří se rozhodli vydat
k jihu. Stanislav se pro tento směr rozhodl poté, co
zánovní koženou čapkou rozvázal jazyk jednomu de-
sátníkovi místní strážě, jenž si všiml neznámé dvojice,
která se před třemi dny zdržela ve městě jen pár hodin.
Muž byl černovlasý a žena měla tvář zakrytu závojem,
ale to nemohlo kupce zmást.

„Ten závoj byl nejspíš z modrého prytanského ba-
tistu,“ vysvětlil Vladislavovi u bohaté snídani. „A ten
jsem v poslední době prodal jen paní Dobroslavě. Pro
většinu místních žen je příliš drahý.“ Po zbytek dopo-
ledne, pak příteli zevrubně popisoval všechny běžně
prodávané tkaniny, od pomořanského mušelínu po
hradecký popelín.

Po obědě, na který zastavili v úžlabí meandrujícího
potoka, se doposud krásné počasí pokazilo. Modrou
oblohu zakryly šedivé cáry a rozfoukal se vítr. Na zá-
padě se zvedla bílá oblačná hradba.

Stanislav zastavil u velkého vývratu. „Blíží se sněžná bouře, kapitáne,“ odpověděl na nevyslovenou otázku. „Musíme se na ni dobře připravit.“

„Ztratíme tím celý hodiny. Už sem ve sněžný bouři jel, bylo to za mejch mladejch let v Mořský Věži. Můj kamarád mě zrovna dostal z lochu a sotva sem se tehdy držel na koni.“

„Já v Mořský Věži ještě nikdy nebyl, ale divil bysem se, kdyby tam měli takový bouře, jako máme my. Věřte mi, kapitáne, pokud se opravdu vydaří, tak budeme muset setsakra bojovat o svý životy.“

„Ste místní a tak vás poslechnu. Kam se ale ukryjem. Ten vejvrat je mělkej a neschová nás, natožpak naše koně.“

„Mám dolevelkou plachtu. Máme ještě čas ji natáhnout. Musíme ji ale dobře upevnit. Pomůžete mi, korouhevní pane?“

„Pomůžu, pane rytíři.“

Plachta byla těžká a zvedající se vítr značně komplikoval její ukotvení. Na jedné straně museli vzít zavděk saněmi, na druhé omotali provazy kolem kmene

padlého velikána. Když skončili zpoceni tvrdou prací, vzduch zhoustl rejem nespočtu vloček. Z nich se vynořil osamělý jezdec. Na grošákovi seděl mladík zachumlaný do pláště.

„Pojďte se k nám schovat, mladý pane. V týhle vichřici se nedá jet a bude hůř,“ nabídl mu úkryt Stanislav, ačkoliv tušil, že s dalším mužem a koněm tam bude dost těsno.

Mladík zastavil, podíval se na oba muže a chvíli se zdálo, že přemýšlí. Nakonec ale zakroutil hlavou.

„Ztratil bysem příliš moc času a stopa chladne.“

„Nejsi ty syn kováře Jindry?“

„Sem. A nejste vy ten vychytralej kupčičk, co nám prodal ten džber, co začal po tejdnu týct.“

„Omluvám se. Já ty džbery nevyrábím. Vyměním vám ho.“

„Na tu omluvu vám seru. Nejspíš taky chcete dostihnout ty dva a snažíte se mě zpomalit. Já ale nejsem tak blbej.“ Mladík si odplivl jejich směrem, ale vítr mu slinu vmetl zpět do tváře. Pak bodl svého koně do slabin a zmizel v bílé tmě.

„Bohužel je blbej,“ konstatoval smutně Stanislav. „Dokonce ani neví, že se nevyplatí plivat či dokonce chcat proti větru. Ať mu alespoň pomáhej bozi, ačkoliv ti se jen výjimečně staraj o ty chudé duchem.“

Vladislav na to nic neřekl a zalezl do úkrytu. Kupec ho následoval mumlaje si něco pod vousy.

V jámě po vývratu bylo docela teplo, neboť vzduch zahřívala čtveřice ležících koní. Stanislav zapálil velkou olejovou lampu a položil na ni kotlík s vodou. Vladislav se pohodlně rozvalil na kožešině a přikryl se přehozem. Hlavu si opřel o bok Krasavice. Příjemně hřála a bylo cítit, jak pravidelně dýchá. Uprostřed temného a smrtelně mrazivého světa, zažíval nečekanou pohodu a klid.

„Koukal jsem jak blázen, jak vám ta vaše kobylka rozumí. Myslel jsem, že nebude snadné je všechny donutit lehnout, ale vy jste jí to jen řekl, ona něco zaržála a koně si lehli jak na povel. Je možné, že rozumí každému vašemu slovu.“

— *Možná, že nerozumí jen lidskejm slovům, ale i*

lidskejm citům. Těm krásnejm i těm, kterejch bysme se rádi zbavili.

Bouře zuřila s prudkostí bezvěkého junáka, vítr mocně šuměl v borech a sních bez ustání šelestil o plátěnou střechu půl lokte nad jejich hlavami. Zaposlouchal se do těch zvuků a to ho spolu s únavou přivedlo až na pokraj spánku.

„Neměl byste spát, kapitáne,“ ozval se kupec. „Je tady docela teplo, ale něco se může stát. Napijte se mátového čaje a budeme si povídat.“

Vladislav se pozvedl do polosedu, převzal hrnek horkého nápoje a opatrně upil.

„Začněte vy, pane Stanislave. Pan Vitimír mi vyprávěl jak ste se seznámili. Teď bysem to chtěl slyšet od vás.“

„Tuším, co vám říkal. Jak mě nenáviděl, protože jsem byl jiný než ti ostatní. Oslovoval mě tehdy pane rytíři, ale ve skutečnosti mnou pohrdal. A já jím ještě víc. Jen stále omílal ty svoje poučky a nutil nás stokrát opakovat stále ty samé věci: »vlevo v bok«, »vpravo v bok«, »nasadit přilbu, natáhnout kuši«, stále znovu až do úplného zblbnutí. Vysmíval jsem se mu, ačkoliv si to

nezasloužil. Byl pro mě komická figurka s rozhledem sviňky. Chtěl sem utéct, ale věděl sem, že není kam.

Pak nás po pouhých dvou týdnech výcviku nahnali na hradby, a já zjistil, že v některých situacích je rozum zbytečným luxusem. Některé z těch vysmívaných pouček mi zachránili život, ale to nebylo to nejdůležitější. Jen on v tom pekle dokázal zůstat člověkem. Pomáhal nám, mluvil s námi, třebaže se zdálo, že každodenní skutečnost smrti činí jakékoliv slovo zbytečné. Poznal jsem, že uvnitř toho muže, semletého životem v posádce kdesi na konci světa, je něco, co jsem nepoznal u žádného jiného člověka. A tak se z nenávisti zrodilo přátelství.

V mládí jsem hodně studoval, a tak vím, že mudrci si často kladou otázku, co je vlastně smyslem života, vesmíru a vůbec. Vždyť vše je pomíjivé a vše se může obrátit proti nám. On si, předtím než mě poznal, takovou otázku určitě nekladl. A přesto, pevně v to věřím, už tehdy na ni znal odpověď.“

„A řek' vám ji?“

„Neřekl. Ne protože by nechtěl. Jednoduše proto, že jsem se ho na to nikdy nezeptal.“

„To nechápu. Proč?“

Stanislav se hořce zasmál. „Protože vím, že bych tu odpověď nikdy nepochopil. A nepochopená pravda je často horší než nevědomost.“

Bouře to vzdala až k ránu. Rozdělili si hlídky a ta druhá, v psí hodině, připadla Vladislavovi. Bylo těžké neusnout, protože stále klesající plachta ho nutila ležet s hlavou na Krasavici a utichající vítr už nebylo pod navátým sněhem slyšet. Jediným zvukem bylo patero nesynchronizovaných nádechů a výdechů, jež tu a tam doplňovalo zachrápání. Levicí vískal kobylku mezi ušima a očima zíral na strop půl pídě nad špičkou nosu. Ranní světlo už sice kdovíkydo proniklo do sněžné krypty, ale jemu se nechtělo narušit dokonalý klid a postavit se čelem následkům vánice.

Krasavice zachroptěla a pohodila hlavou. — *Určitě se dusí.* Cítil se malátný, ale starost o milovanou kobylku ho donutila, alespoň k nějaké akci. Pozvedl se

na rukou a poplácal ležícího Stanislava. „Vstávejte. Je ráno.“ Slova zněla slabě a utlumena stísněným prostorem hluše zanikla v nebytí.

Stanislav také zachroptěl, ale dále už nereagoval.

— *Všichni se tu udusíme.* Rozhlédl se. Matné světlo pronikalo ze strany saní. Prolezl kolem nich a nadvzedl plachtu. Za ní našel návěj sněhu, jíž prosvítala žlutavá záře. Návěj se pokusil prorazit pěstí, ale byla mocnější než čekal. Začal se jí prohrabávat. Světlo postupně sílilo a po necelém čtvrtáhu prorazil na povrch. Zvedl se na nohy, rozhlédl se kolem a málem klesl zpátky. Vzduch byl mrazivě opojný, sníh oslnivě zářil v paprscích nízkého slunce a obloha byla blankytně modrá.

Dýchal plnými doušky a na pár okamžiků zapomněl na temný prostor, který opustil. Připomněl mu ho až nerudný hlas odněkud ze záhrobí: „Kdo sem, kurva, pustil ten ledový vzduch?“

„Pane Stanislave, vylezte ven. Je ráno. Další ráno, kterého jsme se dožili.“

Kupec něco zamumlal, ale po chvíli se, ustavičně sarkuje, prodral sněhem a stanul vedle Vladislava. „Je

to nádhera a jsem rád, že jsem naživu," řekl po chvíli. „Otázkou ale je, jak se odtud dostanem.“ Rukou ukázal na údolíčko, do kterého původně klesala cesta. Cestu nebylo vidět a údolíčko zaplnily záplavy prachového sněhu.“

„Tohle asi saně neprojedou," uvědomil si Vladislav.

„To teda ne. A dokonce to nejspíš neprojdou ani koně. Musíme se nějak dostat k nejbližšímu statku. Odhadoval bych to na dvě nejvýš tři míle.“

„Tři míle není daleko. Už sem v zimě ušel i větší vzdálenosti.“

„V novém sněhu, kterýho je nad pás?“

„Ne, to ne.“

„Naštěstí mám s sebou lyže. Umíte na nich jezdit?“

„Nevím, co sou to lyže.“

„Tak je aspoň poznáte.“

S lyžemi se Vladislav seznámil až po dvou hodinách. Mezitím posnídali, koním postavili improvizovaný přístřešek a postarali se jim o píci. Až poté kupec vytáhl dvě prkna a nasadil si je na boty. Pak ještě

vytáhl dlouho tyč a svému příteli ukázal, jak se na lyžích jezdí.

Vladislava to zaujalo a chtěl si to vyzkoušet. S notnou výpomocí si lyže nasadil a první kroky ho naplnily optimismem. Pak mu ale podklouzla pravá noha a po chvíli marného boje se zemskou tíží se natáhl jak dlouhý tak široký na sněhu. Když se obtížně zvedal, Krasavice zařehkala a přidali se k ní i ostatní koně.

Stanislav se ale nesmál. „Je to pohled pro bohy. Ale vy byste tu stejně musel zůstat tak jako tak. Mám jen jedny lyže a nechci se s vámi tahat celou cestu. Raději z nich slezte, než je rozbijete.“

„To tady mám zůstat sám. Půjdu s váma, i bez těch lyží.“

„Bez lyží se budete bořit a zpomalovat mě.“

„A co když se vám cestou něco stane?“

„Pokud do večera nedorazím já, nebo někdo jiný, tak tu musíte přečkat noc a ráno vám nezbyde nic jiného než to zkusit bez lyží. Nechám vám tady nějaký jídlo a budete v teple.“

„Pořád mi to nepřipadá jako nejlepší řešení.“

„Budete se muset starat o koně. V okolních lesích jsou vlci a koně se jim sami neubrání.“

Vladislav se podíval na Krasavici a rezignovaně přikývl. — *Nemůžu ji tady nechat samotnou.*

Stanislav si začal připravovat svůj luk. Vladislava nepřekvapilo, že je ozbrojen. Činili tak všichni kupci, byť většinou volili jednodušší zbraně jako skryté dýky či masivní bijáky. Stanislav však o svou zbraň pečoval lépe než profesionální lučištníci. Nosil ji stále u sebe, spal s ní, a nyní, když z ní opatrně odmotal látku a kožešinu, ji otřel hadříkem, pečlivě navoskoval tětivu, napjal ji, vyzkoušel její tah, luk zavinul do jiné látky nechávaje tětivu pohotově, a pak ho ukryl pod těžký tmavomodrý plášť, jenž si přehodil přes ramena. Nakonec ještě zkontroloval jednotlivě každý šíp, než jej vložil zpět do toulce. Slunce mezitím vystoupalo o něco výše a mráz přestal štípat do rukou.

Beze slov se rozloučili a Vladislav stál před přístřeškem, dokud jeho přítel nezmizel za vzdáleným lesem. Až poté si sedl si u vchodu, zabalil se do přikrývky a pomalu upíjel vlažný čaj. Před polednem se rozhodl,

že si obstará nějaké dřevo. V dohledu bylo několik sušín, ale strávil tím celé hodiny, protože na některých místech zapadl až po hrud'. Stíny se nemilosrdně dloužily, ale hranička byla stále příliš malá. Rozhodl se, že ji prozatím nezažehne. Namísto toho si dal chleba se studenou klobásou.

Po západu bílého slunce obloha rychle ztemněla a první hvězdy přinesly krutý mráz. Stanislav se nevracel, ale on se stále neodhodlal k zapálení ohně. Přes koně přehodil všechny přikrývky a sám podupával v rostoucím chladu.

První zavytí se ozvalo zleva a bylo blíže než by si byl přál. Vzal do prokřehlych prstů křesadlo a pokusil se zapálit smotek látky namočený v oleji. Napoprvé se mu to nepodařilo. Vlčí hlasy zazněly i zprava, ačkoliv se zdálo, že jsou o pár honů dál. Druhý pokus vyšel. Jiskřička zažehla látku a od ní vzplanulo dřevo.

Na poslední chvíli! V rudé záři vzmáhajícího se ohně spatřil stíny na okraji paseky. Držely se dál, ale nevzdávaly to, neboť věděly, že oheň nebude hořet věčně. — *Sotva šest hodin*, odhadl jako zkušený zálesák. A

zimní noci jsou dlouhé. A pak to bude boj na život a na smrt ve temnotě.

První útok přišel dříve než čekal. Větve stále ještě rudě žhnuly, když se splášili koně. Bylo slyšet, jak plachtu v nejbližším místě přístřešku rvou a trhají silné drápy. Navzdory nebezpečí kopyt se prodrál mezi koňmi, drže se co nejlíže Krasavici, která jediná zůstala klidná. — *Věř mi... prozatím.*

Ve stínech nic neviděl a tak mu nezbylo než se řídit sluchem. Vytáhl meč a poslepu bodl. Čepel pronikla plachtou a narazila na něco měkkého. Vlk bolestivě vyštěkl a pak začal sténat. Nebylo to lidské sténání, přesto by si raději zakryl uši. Bodl ještě jednou, ale tentokrát čepel narazila na něco tvrdého. Vlčí sténání nepřestávalo a nyní se k němu přidalo mnohohlasé vytí.

Přemohl intenzivní pocit paralyzujícího strachu ukrytého hluboko v jeho instinktivním podvědomí a vrátil se k ohni. Podíval se na čepel a rukavicí setřel vlčí krev. — *Jen párkrát v životě sem cítil svíravý mrazení v útrokách. Ale ještě nikdy ho nedoprovázel třes. Vnitřní*

*a slabý, přesto bránicí soustředění a zcela nekontrolovan-
telnej. Stůjte při mě, všichni bozi!*

Oheň dohasínal v pavučině rudých oharků a třes neustával. Naopak zesiloval a královský kapitán musel vynaložit celé své dlouho pěstované sebeovládání, aby mu nedrkotaly zuby. Přesvědčoval se, že by to měl zvládnout, protože už překonal větší nebezpečí; měl po ruce svůj meč, dýku a především své šermířské umění; ničemu to ale nepomáhalo. Nebyl si jist ani tím, že dokáže pozvednout meč, až zaútočí první vlk. Zpomezi úporně sevřených zubů se mu začal drát kvil.

*— Sem sám uprostřed temnýho a nepřátelskýho světa.
Bez pomoci a bez naděje.*

Stíny se opět o něco přiblížily a on o krok ustoupil. Narazil přitom na něco měkkého a hřejivého. Krasavice hlasitě zaržála a on jí poprvé porozuměl. V jejím hlase rozpoznal obavu a především strach o milovanou bytost.

Kvil se změnil v bojový řev a ústup ve výpad. Levicí vytáhl dýku a vládu nad ním převzaly pudy zvířete

zahnaného do kouta – animální instinkty spojené s reflexy jednoho z nejlepších šermířů celého Síloru.

„Co se tu, při bozích, stalo?“ Ta otázka ho probudila z transu. Kolem stáli muži s loučemi a přímo před ním se zvedala postava Stanislava. Je ho tvář byla vysoko nad ním a osvětloval ji ubývající měsíc vycházející nad horami pár dní po poslední čtvrti.

Podíval se dolů a zjistil, že klečí a v obou rukou drží čepele zbrocené krví. Vlci, v jejichž tělech dříve proudila, leželi všude kolem.

„Chtěli ublížit mý kobylce, a tak sem je zastavil.“

„Sám jen s mečem a dýkou?“ podivil se kupec.

„Vidíte snad tady někoho jinýho?“

„Páni,“ zvolal obdivně jeden z mužů, chlapec sotva patnáctiletý. „Chlap, kterej jen tak zabije dvanáct černejch vlků. To nám nikdo neuvěří.“

„Pomožte mu na nohy,“ přikázal Stanislav a muži ho poslechli. „A dejte mu trochu tý pálenky, co jste vzali s sebou.“

Nejstarší muž, nejspíš otec ostatních, mu podal čutoru.

Po otevření voněla švestkami a jediný hlt zahnal vzpomínku na svíravý strach a třes.

Zůstal stát a pozoroval, jak dva starší synové připravují saně a na koňské nohy připevňují široké sněžnice.

„Nazpátek pojedem v pohodě na saních,“ oznámil Stanislav. „A máme i nějaká volná místa. Kdo chce jet s námi na saních?“

Přihlásili se ti starší, kteří právě zapřahali. Jejich nadšení, ale netrvalo dlouho. Mladší se zadíval na vraníka a zvolal: „Já pojedu na lyžích a nechám se táhnout tamhletím hřebcem.“ Saně byly v mžiku zapomenuty.

„To je nejspíš válečnej kůň pana kapitána,“ podotkl otec. „A takovej kůň není na zábavu. Ale možná byste mohli zkusit tu kobytku. Vypadá, že je mírná a učenlivá.“

„Krasavice je můj válečnej kůň. Toho vraníka mám jen půjčenýho. Ale jinak máte pravdu, je mírná a učenlivá. Toho chlapce určitě ráda potáhne. Ať se jí ale zeptá přímo.“

Chlapec se opatrně přiblížil ke Krasavici a opatrně ji pohládl. „Svezeš nás, Krasavice?“

Otec i starší synové se zasmáli.

Krasavice se neobtěžoval ržáním, kterému stejně nikdo z lidí nerozuměl a hlavou párkrát postrčila chlapce. Ten radostně zavýskal. Během chvilky našel provaz a uvázal ho za postroj. Kobylka se rozběhla a s jezdcem s rozzářenou tváří udělala velké kolečko. Na jeho konci se připojili i starší bratři, kteří si rychle připjali své lyže. „No vidím, že mají o zábavu postaráno. Hynku, ty ale nejspíš dáš přednost saním?“ obrátil se Stanislav na muže se silnýma rukama a zarostlou tváří. „Omlouvám se, ještě jsem vás nepředstavil. Tohle je dřevorubec Hynek, náš dobrovolný zachránce, otec těch rošťáků. A ten rusovlasý vlkobijce je královský kapitán Vladislav, korouhevní pan a králův pobočník.“

„Pro vás pánové sem jen Vladislav,“ nabídl svou ruku zrzavý kapitán.

Hynek ji silně stiskl v mozolnatých dlaních. „Ještě nikdy sem neviděl živýho korouhevního pána. Teda ani mrtvýho. Takže asi znáš našeho pana krále?“

„Znám. Dobře znám.“

„A je to dobrej chlap?“

„Je to chlap na svém místě.“

Cestu zahradil už nejméně desátý vyvrácený strom, ale i tentokrát se jim ho podařili objet. Dřevorubcovi synové tažení Krasavicí náhle ztichli a kobylka po půl-druhém honu zastavila. Stanislav k nim dojel a obrátil se k Vladislavovi. „Tady jsem ho našel.“

„Koho si tu našel?“

„Toho kovářova syna, co s námi odmítl sdílet přístřeší.“

„Byl už nejspíš mrtvej?“

Kupec přikývl. „Ten padlej strom ho nejspíš zranil a shodil s koně. Krvácel, ale přesto ještě ušel v tom hlubokým sněhu skoro dva hony. Ale tady...“

Vladislav se až teď všiml ve světle pokročilého roz-
břesku čtveřice vlčích těl složených na hromadu...
tady ho dostihli vlci.“

„A on už neměl sílu se jim bránit, chudák.“

Vlčí krví zbrocený hrdina si připomněl, co cítil při nočním útoku: osamělost a rezignaci. Chybělo málo a podlehl by. „Alespoň, že bránil a pár jich dostal.“

„Nebránil. Ty jsem zabil já, když jsem sem přijel a překazil jim hostinu.“

„Čtyři vlci jedním lukem. I ty si, rytíři Stanislave, zdatnej vlkobijec,“ ocenil ho ho Hynek.

„Víc než čtyři.“ Kupec ukázal na blízký sněžný pahorek, kolem něhož ležely další vlčí mršiny.

Chlapci se k nim rozjeli a vrátili se s očima na vrch hlavy: „Osm! Osm vlků a každéj z nich má díru v hlavě.“

„To není možný, jeden lučištník nemůže najednou vybít celou smečku,“ vyjádřil pochybnosti Vladislav. „I ti nejrychlejší, by měli co dělat, aby stačili vystřelit dříve než je napadne další vlk. A to ještě musí mířit.“

Stanislav seskočil se saní, vzal do rukou svůj luk a z toulce vytáhl šest krátkých šípů s rudými péry. A pak to začalo. Stěží vnímal pohyby rukou: natažení, vložení střely, bleskurychlé míření a vypuštění šípu, a to vše šestkrát s kadencí dvou úderů srdce. A všech šest střel skončilo ve kmeni stromu vzdáleného deset sáhů nahloučeno na ploše menší než dlaň.

„Při nebeskejch bozích, tohle přece nedokáže žádněj člověk,“ zvolal dřevorubec a jeho synové jen nehnutě zírali.

„Dokáže. Sem přece člověk. Jen člověk.“ Stanislavovy oči zvlhly slzami.

„Teď už chápu, proč tě budí ze sna,“ promluvil Vladislav, který si vzpomněl na vyprávění o obraně Týřova.

„Kolik?“

Stanislav k němu pomalu vzhlédl. „Nepočítal sem je. Ale bylo jich víc než dva tucty. Mnohem víc. A nebyli to vlci. Byli to lidé.“

Tělo kovářova syna spočívalo u nedalekého stromu. Bylo zabalené v plachtě a zakryté smrkovými větvemi. Hynek jej spolu se Stanislavem přesunul na hřbet vránika. Vladislav stál rozkročen na dvě pídě u Krasavice a zpovzdálí je pozoroval. V hlavě se mu uhnízdila podivná myšlenka, kterou by z mysli nejraději vystrnadil.

— *Někteří lidi maj fakt smůlu: na mušku si je vezme rychlopalnej ostrostřelec bránící sebe a svý blízký, nebo si prostě jen koupí vadnej džber.*

Stezka sevřená prastarým hvozdem překonala mělké sedlo a začala klesat. Kupec jedoucí na vraném koni chvíli váhal na rozcestí, ale pak bez jediného slova

zamířil vlevo. Rozhodl se mu věřit, nic jiného mu totiž nezbývalo. Z dřevorubcova srubu vyjeli předchozího dne a cestou neviděli žádnou známku přítomnosti člověka – s jedinou výjimkou.

Čerstvé ohniště, které se někdo – nepříliš úspěšně – snažil zakrýt sněhem, našel Stanislav. Tehdy poprvé kupec připustil, že herec s Jarmilou opravdu opustili zemskou cestu. Prozradil jim to Hynek, který dvojici z dálky zahlédl.

— Už delší dobu jsem si říkal, že musí začít riskovat. Byli by blázny, kdyby stále utíkali po zemský cestě. Přesto mi trvalo ještě celej boží den, než sem kupce přesvědčil. A nebyla za tím neochota nechat u dřevorubce zboží, sáně i tažný koně, jak sem se původně domníval.

Skutečný důvod se dozvěděl první večer, když spolu seděli u ohně a dojídali bramborové placky, které jim napekla dřevorubcova manželka.

„Proč se tý stezce říká Vlkodlačí?“ zeptal se, aby řeč nestála.

„Protože ji prý postavili vlkodlaci, nebo spíš nešťastní

pryтанští vojáci pod knutou vlkodlaků. Vypráví o tom prastará pověst.“

„Takovou pověst sem nikdy neslyšel. Teď je ale dobřej čas, abysem jí vyslechl.“

„Čas je možná dobrý, ale místo ne,“ odvětil Stanislav a přitáhl k sobě svůj luk.

„Snad se nebojíš starejch babskejch povídaček?“

„Nebojím. Ale po tom, co jsme předminulou noc zlikvidovali celou vlčí smečku, nebo dokonce dvě, si nejsem tak úplně jistý. Já sám jsem po týhle stezce jel jen dvakrát a nikdy jsem nic divného neviděl. Pár mých přátel ale takové štěstí nemělo.“

„Tím víc mě to zajímá, Stanislave. Chlap jako ty přece nemusí mít obavy.“

„Temné stíny minulosti by se neměly vytahovat na denní světlo.“

„Je přece noc.“

„Tím hůř.“

„Prosím, příteli. Už dlouho jsem neslyšel dobřej temnej příběh.“

„Tak dobře. Ale pak si nestěžuj.“ Kupec vytáhl čtorku se slivovicí a lokl si.

„Vypráví se, že když sem pradávni Prytané poprvé přišli a osídlili úrodná údolí řek, přišla náhlá zkáza. Nikdo nedokázal říci, co se stalo, následky však byly zřejmé. Domy osadníků se zdály nedotčeny, ale byly prázdné. Jen četné krvavé stopy svědčily, že se v nich odehrál nějaký smrtelný zápas.

Prytanský císař vyslal novou vlnu osadníků a tentokrát s nimi poslal i své vojáky. Na návrších vybudovali dřevěné tvrze, v nich bylo možné v případě útoku nalézt útočiště. Vše ale bylo marno. Po pár měsících míru přišla noc, za níž opět všichni zmizeli: muži, ženy i vojáci. A jediné, co po nich zůstalo, byla prolitá krev.

Po několika týdnech se však v bráně jednoho z prytanských měst objevil zubožený muž. Umíral, ale z jeho blábolivých posledních slov seznali, že osadníci byli napadeni obrovskými vlky, kteří mnohé z nich zardousili, ale většinu zahnali do hloubi lesa, kde z nich učinili otroky. Ti vlci se totiž v bílé dni proměňovali v kruté muže, jimž museli sloužit.

Císař vyslal velkou armádu, která spala ve dne a v noci strážila vojenské tábory. Tak se jim podařilo odrazit několik útoků vlkodlaků ve vlčí podobě. Vlci se totiž báli ohně a železa a tak vojsko mužů proniklo až k srdci vlkodlačí říše. Tam však polevila ostražitost mužů, neboť spatřili nesčetné poklady té země. Nepřátelům se je povedlo rozdělit a menší skupiny jedna po druhé podléhaly přesile. Většinu ze zajatců vlci roztrhali, zbytek však skončil v otroctví. Vlkodlaci se poučili a tak zajatci kutali rudu, tavili ji v pecích a z železa kovali zbraně. Cesta, po níž jedeme, je z kropena jejich krví a potem. Nejdříve ji museli vyrvat lesu a pak po ní tahali těžké vozy s kamením a rudou, protože vlkodlaci nepoužívali koní a jiných tažných zvířat.“

„Je to hodně temnej příběh. Dnes tady ale žádní vlkodlaci nejsou, pokud vím.“

„Jejich pýcha je přivedla k pádu. Mysleli si, že když si postavili kamenný hrad a ovládli železo, tak jsou neporazitelní. Vtrhli na území Prytanů a přijali bitvu v lidské podobě. Tentokrát byly ale poraženi, protože se stále báli ohně a jejich zbraně byly jen kujného železa

nikoliv z pevné oceli. Zůstalo jen pár kamenů z jejich hradu a tahle cesta. Za temných nocí se však prý stále objevují jako duchové bez těl ale s neuhasitelnou zlobou v kamenných srdcích a zrezlými železnými meči v rukou. Tak mi to alespoň vyprávěl můj přítel.“

„Byl přítom strážlivej?“

„Po pravdě řečeno, byl po osmém pivě. A u Zeleného draka mají hodně silný pivo.“

„Tak to by mnohý vysvětlovalo, Stanislave.“

Přítomnost lidí se nejdřív projevila napůl zřícenou hrázkou v potoce, podél něhož vedla jejich cesta. Pak lidských stop přibývalo: opuštěná chatrč uhlíře s rozkotaným milířem, napůl prohnilá dřevěná lávka překonávající říčku. První nezpochybnitelný příznak trvalé přítomnosti však přinesla až skalnatá ostruha roztažená jako dračí spár nad jezerem na dně údolí. Na nejzazší výspě spáru se totiž tyčil velký hrad. Nikdo by ho nejspíše neoznačil za ponurý či dokonce ošklivý, nicméně na žádné z jeho četných budov, věžic a bran nespočinulo oko se zalíbením.

Stanislav počkal na Vladislava a s viditelným ulehčením ukázal na skalní pevnost. „I po těch letech jsem našel cestu. To je hrad Velesovy družiny.“

Do hlavního města jen zřídka doléhaly záležitosti severního Záhoří, vzdálené divočiny na samém okraji civilizace. A z toho mála jen nepatrná část našla cestu do Vladislavovy hlavy. Velesova družina však byla právě tou výjimkou. V drsném lůně vojenské družiny nacházeli útočiště náboženští blouznivci a lidé, kteří spáchali činy, za které jim hrozila smrt či vyhnanství. Všichni, kdo do ní vstoupili, zemřeli, aby se zrodili jako noví lidé. Z hlediska venetského práva to byla skutečná smrt, která zanechávala vdovy i sirotky a také opuštěný majetek, který dědili příbuzní. Už nikdy nemohli být souzeni za své bývalé činy, ale také se nikdy nemohli vrátit ke svým blízkým, pro něž byli stejně mrtví jako zetlelé mrtvoly v hrobech.

Nově zrození muži s novými jmény procházeli dlouhým a obtížným výcvikem, který z nich zformoval dokonalé bojovníky s přísnou morálkou, nedostižným ovládním vlastní mysli i těla, ale také koní a zbraní.

Z hradu vycházeli jen tehdy, pokud je týnský vévoda či král povolal do boje proti vnějším nepřátelům. Pak stáli v prvních řadách a umírali se jménem svého boha na rtech.

Ti, kteří se ukázali nehodnými v očích svého boha, byli nemilosrdně zabiti. Pokud ze služby zběhli, neutekli daleko, neboť se stali psanci, za jejichž dopadení byla vypsána odměna ve zlatě. Často je udali jejich příbuzní, pro něž už to byli cizí lidé, jejichž udání nebylo zradou, ale zásluhou v očích bohů i lidí.

Král nesdílel nábožné nadšení Velesovců, přesto je podporoval, jelikož věrní a neohrožení bojovníci nerostou na polích. Navíc, jak mu jednou řekl v soukromém rozhovoru, nejlepší blázince jsou ty, které si spravují sami blázni, stejně jako jsou nejlepšími ta vězení, v nich se navzájem střeží samotní vězni. A Velesova družina spojovala obě instituce pod jednou střechou.

Cesta vystoupala pár desítek sáhů nad hladinu jezera a přimkla se k úpatí skal. Krasavici nechal volně běžet a vzhlížel k mocným zdem vysoko nad hlavou. Na

konci ostruhy skála vystupovala přímo z hladiny jezera a byla korunována velkou kruhovou věží nesoucí hvězdný praporec krále. Stezka se vnořila do krátké štoly a opustila ji v záři slunce v prostoře, kterou spatřil poprvé. Rozlehlé kruhové kamenné nádvoří z větší části vtesané do rostlé skály bylo ve svém středu zdobeno velkým sloupem, jenž byl v polovině zlomen, a obří trosky horní části ležely porůznu roztroušeny po mramorové dlažbě. Z nádvoří vedly jen tři cesty. Po jedné přijeli, druhá v podobě mocné rampy stoupala k první bráně opevnění a třetí byla širokým schodištěm klesajícím k hladině jezera.

Rád by se na to podivuhodné místo zeptal Stanislava, ale zastavilo ho neočekávané zaklení přítele: „A do prdele!“ Důvod byl zřejmý. Po schodišti přijížděli čtyři jezdci v šedých pláštích družiny. Kupec seskočil s koně, sňal svou beranici a poklekl se skloněnou hlavou.

Nikdo z šedých jezdců jim zpočátku nevěnoval pozornost. První jezdec však pohlédl na Vladislava a ten ho poznal. Byl to velitel družiny se jménem Vlčí rváč,

s nímž se královský pobočník krátce setkal před více než šesti lety v Týně. — *Vypadá stále stejně. Jen trochu víc zapracoval na povýšeném výraze v tom svém podlouhlém čistě vyholeném ksichtě.*

Vlčí rváč dlouho nedal najevo, zda alespoň tuší, kdo je ten smělec, jenž před ním nepoklekl. Zbýval jen necelý dvojsáh, když zastavil svého koně a pozvedl ruku. Stanislav, zírající na přední kopyta Rváčova hřebce, sotva slyšitelně zasykl.

„S milými známými se nesetkáváme každý den, kapitáne Vladislave.“

Kupec si slyšitelně oddechl. Vladislav si nicméně nepamatoval, že by se někdy s Vlčím rváčem blíže seznámil. Dokonce s ním nikdy neseseděl společně u hodovního stolu.

„Se známými lidmi natožpak slovutnými ochránci Venet, veliteli slavný Velesovy družiny.“

Tmavovlasý kapitán ve vysoké přílbě hleděl bez sebe-menšího pohybu přímo do Vladislavových očí. Celé vteřiny uběhly, než opět promluvil. „Zvu vás na

návštěvu našeho domova. Přijmete mé pozvání, korouhevní pane?“

— *Mám přijmout? Je to rozumné? Budu tam sám mezi tlupou šilenců a zabijáků.* I ryšavý jezdec dokázal půlminutu nehnutě hledět do modré hlubiny pod bledými řasami bez mrknutí, sedě na koni, který stál klidněji než jezdecká socha.

„Bylo by mi ctí, kapitáne. Ale mám neodkladný úkol související s rozkazy krále.“

Stanislav znovu hlasitě syknul.

„Pak jste omluven, korouhevní pane. Král je náš společný vrchní velitel a jeho rozkazy nesnesou odkladu.“ Vlčí rváč opět pozvedl ruku a rozjel se směrem k rampě. Minul je bez rozloučení a od té chvíle na ně nepohlédl, stejně jako jeho mlčenliví průvodci, kteří svého velitele následovali.

Stanislav povstal až poté, co družiníci zmizeli v útrobách hradu. „Jsi šílenec, Vladislave. Odmítnout pozvání kapitána! I za menší prohřešky Velesovi rytíři stínají hlavy.“

„To sem se ho snad měl přijmout? Co by mě tam asi tak čekalo?“

„Hned zpočátku jsi měl pokleknout a sklonit hlavu. Nebyl bys pro něj zajímavý, nepoznal by tě a ty bys nemusel volit mezi dvěma volbami, z nichž každá je špatná.“

„Problém je v tom, že když už se staneš korouhevním pánem, tak ti zároveň dost ztuhnou kolena, příteli.“

Městečko nebylo postaveno přímo pod hradem, jak bývá zvykem, ale drželo se v bezpečné vzdálenosti půl-druhé míle. Jinak se však nelišilo od ostatních, které Vladislav v této krajině poznal. Bylo obeháno dřevěnou palisádou a skrývalo nízké roubené domky, které výše druhého patra dorostly jen na náměstí a hlavních ulicích. Výjimkou byl hostinec postavený těsně u hradeb, jehož hlavní budovu zdobila mansardová střecha s několika pokojíky.

Hostinský je přivítal už ve dvoře. Krátce pozdravil Stanislava, s nímž se evidentně dobře znal, avšak veškerou pozornost věnoval druhému příchozímu.

„Nejste náhodou kapitán Vladislav, pobočník pana krále?“ zeptal se, když dotázaný opustil sedlo.

„To teda sem. Jak ste mě poznal.“

„Řekla mi, že nejspíš přijedete na bílém koni, budete vysokej a zrzavej.“

„Řekla? Nějaká žena?“

„Paní, která bydlí nahoře v podkroví. Řekla mi taky, že až přijedete, tak vás zve k sobě. Prý si s vámi potřebuje nutně promluvit.“

„Jak ta žena vypadá?“

„Je jí něco přes dvacet, dobře oblečená a černovlasá.“

„To nejspíš bude Jarmila, Vladislave,“ hádal kupec.

„Dávej si na ni pozor, může to být past.“

„Běžte hned za ní, pane hostinský, a řekněte jí, že za ní přijdu. Jen se opláchnu, a napiju se vody. A taky bych se vás na něco předtím zeptal.“

Do podkroví stoupal pomalu, přemýšleje cestou, co ho čeká. Zaklepal na dveře a po svolení vešel. Rozhlédl se, ale v malém pokoji spatřil pouze ženu. Seděla u stolu, měla krásné upravené vlasy a její tmavě modré

cestovní šaty nenesly stopy opotřebení dlouhým putováním.

„Nemusíte ho hledat, pane kapitáne. Není tady. Opustil mě už před čtyřmi dny.“

„A vzal s sebou vaše věno.“

„Ano. Přesně tak. Řekl mi, že jsem pro něj jen přítěží, která mu ztěžuje únik.“

„A co ste na to řekla vy, paní?“

„Že je sketa a několik dalších invektiv, které nehodlám opakovat. A taky to, že se postarám, aby za to, co mi udělal, tvrdě pykal.“

„A já se mám stát nástrojem vaší pomsty?“

„Ne. Stačí, když splníte svou povinnost. Zneužil vaše jméno, obelhal mého otce a ukradl mé věno.“

„Na těch prvních dvou věcech ste se ale podílela i vy. Nejen, že ste to věděla, ale taky ste mu pomáhala. A nejspíš ste se podílela i na přípravě celého toho plánu.“

„To nepopírám, pane kapitáne. I já zasloužím trest.“

„Co přesně ode mě očekáváte?“

„Dostihnete ho – s mou pomocí samozřejmě. A pak ho předáte spravedlnosti.“

„Spravedlnost dokáže bejt někdy dost krutá. Hlavně, když bude v rukou vašeho otce. Nejspíš už trochu vychladl a nesplní to, čím mi hrozil, ale šibenici nejspíš neunikne.“

„Je mi jedno, jak ten parchant skončí.“

„Opravdu? Věřím, že ste ho opravdu milovala. Není snadné vidět, jak se člověk, kterého dobře znáte, dusí v oprátce. A pak je tu ještě jedna věc. Nejspíš je otcem vašeho ještě nenarozeného dítěte.“

Mladá žena, která se do té chvíle dokonale ovládala, vytřeštila oči a vykřikla: „Jak to, při všech bozích, víte?!“

„Nevím to. Jen tuším. Jste v požehnaném stavu, což jen tak neutajíte před ostatními ženami. Paní hostinská si vašich potíží všimla a řekla to svému manželovi. Celou cestu se navíc snažím přijít na to, proč ste šla do tak riskantního podniku. Věděla ste, že budete muset utíkat, jelikož vaše paní matka není hloupá a ví, že sem už mnoho let ženatej. Věděla ste, že váš otec, to jen

tak nenechá. Musela ste mít setsakramentský důvod. A zároveň eso v rukávu, který vytáhnete, až se váš otec trochu uklidní. Nejspíš by neměl skrupule zabít svého zetě, ale u otce vnuka či vnučky, si už tak jistě nejsem.“

„Máte pravdu, pane kapitáne. Ve skutečnosti ho nechci nechat zabít, navzdory tomu, co mi udělal.“

„Ale prožít s ním zbytek života v manželství nejspíš taky nehodláte? A to je přitom to jediné, co vám zbejvá.“

„Možná ne, pane. Stačí, když ho dostihnete, vezmete mu ty peníze, dáte mu co proto, ale necháte ho na živu, a pak mu poskytnete šanci uniknout.“

„To bohužel není možný, paní.“

„Proč?“

„Protože nejsem ve vašich službách. Protože nemůžu zavírat oči před spravedlností. A hlavně proto, že si to prostě nezaslouží.“

Jitro druhého dne je zastihlo na cestě k jihu. Jarmila, byť si stále nebyla jistá, co vlastně chce, se jim rozhodla pomáhat.

Začalo to večerním rozhovorem u krbu ve Vladislavově pokoji. Ten se jí po pár zdvořilostních replikách zeptal, zda neví, kam podvodník zamířil, vyhýbaje se ožehavému označení manžel.

„Už pár dní předtím, než mě opustil se mi snažil vsugerovat, že cílem naší cesty je Kamenný Hrad. Mluvil o tom, že tam má přátele, kteří se o nás postarají.“

Tentokrát u rozhovoru byl i Stanislav. „Ale už tehdy se vás nejspíš snažil obelhat,“ poznamenal.

„Snažil. Ale já vím, kam skutečně míří – do Trojzemí.“

„Jak to víte?“

„Nejsem hloupá husa, pane kapitáne.“ Jarmila z kapsy vytáhla malý svitek a rozvinula ho. „To je mapa Záhoří,“ řekla a ukázala prstem na stylizovanou kresbu hradu v blízkosti spodního pravého rohu. „A my jsme tady – ve Velesově Městci. Před čtrnácti dny, kdy dorazil posel od krále a my začali všechno připravovat, jsem tajně vyslechla Veleradův rozhovor s nějakým mužem z městečka jménem Samopše. Byl to kolář, u kterého objednával povoz a ptal se na průjezdnost nějaké horské cesty.“ Ženin prst se pomalu posouval po mapě.

„Do Samopeš vede z Velesova Městce obchodní cesta podél Blanice. A z nich pokračuje přes jediný v zimě alespoň občas průchozí přechod Vraních hor do Trojzemí: Ratajský průsmyk.“

„Ale má před náma hezkejch pár dnů náskok,“ podotkl Vladislav.

„Možná ne. Včera sem přijel člověk ze Samopeš a říkal, že Ratajský průsmyk je zasypán novým sněhem.“

„Pak nejspíš zamířil jiným směrem.“

„Jakým, pane kapitáne? Příliš možností nemá. Vrátit se zpět? Nebo zamířit k Nordlingům?“

A tak se šedivým zimním bezčasím všichni tři plahočili podél divoce meandrující říčky k severovýchodu. Krátký pohyb prstu na mapě se tak proměnil v dvojdenní jízdu údolím, kde spálené zbytky obydlí převažovali nad novými staveními. Noc strávili ve mlýně, který postavili před pouhými dvanácti lety, přestože některé z kamenů v jeho základech možná pamatovali staré venetské království. Dobu, kdy území nebylo pohraničím a lidé zde bojovali pouze s drsnou přírodou a nevyzpytatelným počasím.

I přesto je tu přivítali s otevřenou náručí a hostili je jako přátele. Ráno jim připravili skvělou snídani a odmítli veškeré peníze, které jim Vladislav nabízel. Naopak koupili několik hrnců, které jim nabídl kupec.

Vladislav se k tomu vrátil, když je další velký zákrut řeky odvrátil od základního směru jejich pochodu a slunce jim svítilo do očí.

„Tos jim ty hrnce nemoh' dát zadarmo, když nás tak pohostili.“

„Ty nejsi obchodník, Vladislave. Kdybych jim je dal zadarmo, mysleli by si, že je to nějaký brak. Obchod nikdy nespoj s přátelstvím nebo dokonce s vděčností.“

„Pan Stanislav má pravdu, pane kapitáne,“ připojila se Jarmila, která jela před nimi a zdánlivě jim nevěnovala pozornost. „A především nikdy s obchodem nespojujte lásku.“

Samopše se se před nimi objevily až v podvečer druhého dne. Bylo to jen další provedení stále stejného mustru. V Hradsku se každé město i městečko snažilo něčím vyniknout, byť by to byla jiná barva střechy

radnice či zakončení městských bran. Vladislav dokonce půjčil padesát kop grošů černobrodské obci, aby pro nové brány koupila štíhlé báně, ve kterých se radní zhlédli. Tady tomu bylo jinak. Nebýt odlišného panoramatu zvlněné vrchoviny, nebylo by možno rozeznat Samopše od Velesova Městce a ten od Týřova a další hrstky městeček, které měly tu čest ho hostit.

Městské brány evidentně dodávala jediná parta řemeslníků, neboť se podobaly jako vejce vejci. Sjednocené bratrstvo branařů k nim navíc poskytovalo unifikovaného strážce, jehož výstavní exemplář je právě zastavil. Odpovídalo vše: znuděný pohled v ušmudlaném obličejí, umuloušané oblečení nejasné barvy i charakteristický zápach.

„Pašku, nevíš něco o světlovlasém vysokém muži, který sem měl přijet tak před čtyřmi dny?“ zeptal se ho kupec.

„Nejsem Pašek, pane Stanislave, ale Tašek.“

— *Kdo se v nich má vyznat? Pašek, Tašek a ten v Městci byl nejspíš Vašek.*

„Omlouvám se, Tašku. Neviděls toho muže?“

„Jo, včera večer u Opilýho vlka. Už tři dny čeká, až zprůchodněj průsmyk.“

„Myslím, že ho máme. Teď jen ptáčka nevyplašit,“ prohlásil kupec a vydal se ke zmíněné hospodě.

„Dovnitř půjdu nejdřív sama,“ nabídla se cestou Jarmila. „Zjistím, co a jak.“

„Raději tam půjdeme s vámi, paní. Může to pro vás být hodně nebezpečný.“

— *Nevěří jí, uvědomil si. Já taky ne. Je schopná ho varovat.* „Půjdete tam oba dva. Já budu hlídat před vchodem,“ rozhodl, neboť měl nejvyšší šarži. Tedy alespoň mezi muži.

Oba dva ho kupodivu poslechli a on zaujal strategickou polohu, ze které viděl na vchod do hospody i vstup do dvora.

Nejdříve se nic nedělo, pak se zevnitř ozval ječivý křik následovaný zvuky, které by mohlo nejspíš způsobit nějaké větší zvíře řádící v přeplněné zbrojnici. Pak jedním z přízemních oken proskočil muž a hned po dopadu do bahna, které pád ztlumilo, hbitě vstal a vzal nohy na ramena. Vladislav vyskočil na Krasavici, rozjel

se za ním, ale hned vzápětí byl zastaven nevhodně umístěným vývěsním štítem.

Probudil se v neznámé studené místnosti. Dlouho se díval na pavučinový vzor na nízkém stropu a hledal v něm odpověď na všechny otázky. Pak mu někdo přiložil na čelo vlhký hadr. Podle škrábajících mozolů to byla Stanislavova ruka.

„Chvála bohům. Probudil se.“ A Stanislavův hlas.

„Co se stalo?“

„Našli jsme tě před hospodou. Ležel jsi v bezvědomí na zemi a ta tvoje kobyłka tě olizovala. A měls velkou bouli na čele.“

Opatrně zvedl ruku a dotkl se čela. Zdálo se v jediném kuse. — *Krasavice! Tak inteligentní kuň a stále ještě nepochopila, že moje hlava je ještě o dobrej loket nad tou její.*

„Co se stalo v tý hospodě, když ste tam vešli?“

„Narazili na sebe hned v sále. Ona si ho všimla první. Začal se jí omlouvat, že to tak nemyslel a stále ji miluje. Ona mu řekla, co si o něm myslí a nebrala si servítky.“

Všiml jsem si, že všichni chlapi v hospodě zrudli jak raci. On jí na to řekl, že je to i její chyba. Pak začaly lítat talíře a korbely.“

„Házela je ona.“

„Samozřejmě. A párkrát se i trefila.“

„Utek' nám?“

„Utekl. Nebydlel v hostinci. Vzal koně a vydal se do průsmyku. Před chvilkou přišel posel od brány.“

„A ona?“

„Šla se upravit. Prý nechce vypadat jako nějaká čarodějnice.“

„A vypadá?“

„Nevím. Žádnou jsem ještě neviděl.“

Obvaz, který měl ovázaný kolem hlavy byl oranžový a v krajině bílého sněhu, temně modré oblohy a temných smrčín byl jistě vidět na několik mil. To však nebyla ta hlavní nesnáz. Bolela ho hlava a jeho prvotní zaujetí pro spravedlnost značně ochablo. Pokud už by se vydal znovu po stopách uprchlíka, rozhodně by si nevybral dnešní ráno. Neměl však na vybranou.

— *Já se v těch ženskejch nevyznám.* Tahle myšlenka rozhodně nebyla původní a v průběhu věku musela napadnout většinu chlapů, ačkoliv se nikdy netesala do kamene. V jeho otřesené hlavě se zrodil bizarní obraz nadživotního jezdeckého pomníku se zadumaným bojovníkem v plné zbroji, jehož zastřený nechápavý pohled se marně domáhal rady mudrců i bohů, a na jehož soklu se skvěl nápis »*Já se v těch ženských nevyznám*«. Nejhorší na tom bylo, že idiotský výraz hrdinova hřebce vyjadřoval stejnou existenciální beznaděj. Široké údolí pozvolna mířilo k průsmyku a jejich koně se jen obtížně prodírali vysokým sněhem. — *Ksakru.* Odplivl si.

Daleko před nimi se objevil pohybující se bod. Dnes neměl nejostřejší zrak a proto se obrátil na Stanislava.

„Co to tam je?“

„Muž na koni a míří k nám.“

„Muž na koni? Tady?“

„Nejspíš je to náš uprchlík.“

„A míří k nám?“

„Taky se tomu divím po tom včerejšku.“

Jarmila to nekomentovala.

Zastavili a čekali.

V čirém horském vzduchu se vzdálenosti jevily kratší a tak trvalo nejméně pět minut, než se jezdec dostal až k nim.

„Utíkejte! Nordlingové!“ křičel už z dálky.

„Seveřani? Tady? A v zimě?“ nevěřičně kroutil hlavou kupec.

„Kolik?“ zeptal se Vladislav, když se přiblížil na tři sáhy. Muž kolem čtyřicítky byl celý zabalený do pláště, z něhož vyčníval jen obličej. Na úzkém světlém knírku nedokonale obarveném nazrzavo, který by neuspokojil ani zakřiknutého seržanta, se usadily krystalky ledu a líci zdobil čerstvý rudý šrám nejspíš od cínového talíře. Jiné pozornosti hodné rysy jeho bledá tvář nenesla. Marně se snažil vzpomenout, kde už ji viděl.

„Celej oddíl.“ Muž mluvil pevným a naléhavým hlasem. „Tak třicet nebo spíš pětatřicet mužů. Jsou na lyžích a ozbrojení. Nejspíš táhli na Trojzemí.“

„Všimli si tě?“ Stanislav muži tykal.

„Určitě. Větší část se vydala za mnou.“

„Nepočkáme si na ně?“ navrhl Vladislav a povytáhl meč z pochvy.

„Raději, ne. Je jich opravdu víc než dvacet.“ Stanislav ukázal na horizont, na němž se objevily vzdálené postavy. „A já mám jen tucet šípů.“

„A taky je s námi žena,“ připomněl zrádný manžel, dívaje se na jedinou zástupkyni slabšího pohlaví.

„Spíš jeden posera, co se bojí i ženský,“ utrousila v odpověď, aniž se na něj podívala.

„Ústup!“ rozhodl Vladislav a obrátil koně. Ostatní neprotestovali.

Po třech honech se údolí mírně stáčelo a tak se Stanislav ohlédl. „Dohánějí nás. Za necelou míli nás mají.“

— *A to sme dvě míle od městečka. Začal se ohlížet po něčem, co by jim usnadnilo obranu. Lesy se však vzdálily a kolem nich byla holá zasněžená pláň. Přimo před nimi se však v dálce rýsovala skupinka šedivých skal. Žádný takový skály si ale nepamatuju... Pohybují se... Proč by za náma někdo jel?... A sakra!*

„Velesovi rytíři! Do pr...“ Kupec si naštěstí včas uvědomil, že mezi sebou mají dámu.

Když se k rytířům přiblížili, rozpoznal Vladislav Vlčího rváče a jeho tříčlennou svitu. Rváč nepromluvil, dokud se hlavy jejich koní téměř nedotkly. „Nepotřebujete náhodou naši pomoc, pane královský pobočníku?“

Intonace jasně naznačovala, že šedým rytířům vlastně nic jiného nezbyvá, neboť narazili na kretény, kteří svým ignoranstvím probudili síly, jež jim přerostly přes hlavu.

— *Nejraděj bysem ho nakopal do zadku.* Seveřani byli na doslech. Zřetelně slyšel jejich bojový řev. Přikývl. „Je jich ale přes dvacet.“

„Příhodný počet pro nás čtyři.“ Velitel družiny pozvedl ruku. Pak se ale zamyslel. „Můžete na ně jít s námi, pokud chcete.“ Ruka poklesla a jezdci ve zbroji se rozjeli na šurm.

„Paní Jarmila tu zůstává,“ zastavil Vladislav gestem dívku. „A postará se, aby se se jejímu manželovi nic nestalo.“

„To snad nemyslíte vážně, pane Vladislave,“ protestoval dotčený. „Ona mě zabije.“

Rozhodl se na to nereagovat. Obrátil se a rozjel za šedými jezdci. Stanislav ho následoval.

Střet u Samopeš, jak to nazvou budoucí historici, byl ve skutečnosti záležitostí jen několika minut. Rozhodující byla převaha v palebné síle. Pět Seveřanů šíp zasáhl ještě dřív, než stačili zasáhnout do boje. Čtyřem se podařilo strhnout s koní dva šedé jezdce, ale o ně se rovnám dílem podělili Vladislav a Vlčí rváč, kteří s koní seskočili a bojovali opěšelé. O další dva se postaral třetí jezdec, jehož z levé strany vykryl Stanislav dvěma přesnými zásahy. Zbývající se rozutekli, křičíce něco ve své řeči. Stanislav si vybral pětici těch, co měli delší péra na čepicích či rychlejší nohy, a ani jednou nechybil. Pak si došel pro tři svoje šípy a dostal i zbývající. Toho posledního trefil ze tři čtvrtě honu.

Vlčí rváč se opřel o svůj zkrvavený meč a tvářil se ustaraně. Vladislav se rozhodl, že mu poděkuje, byť nečekal pochopení. „Děkuju vám, kapitáne, i vašim mužům.“

„Není zač, kapitáne, moc jsme vám ale nepomohli.“ Velitel družiny k němu přistoupil a podal mu ruku v drátěné rukavici. „Jste opravdu vynikají šermíř.

Zprávy zdaleka mnohdy zveličují, ale nikolivěk ve va-
šem případě.“

Vladislav nabízenou ruku silně stiskl. „Co vlastně ti
Nordlingové křičeli? Byli strachem bez sebe.“

Přes kamennou tvář přeletěla další chmura. „»*Ullr
almsíma kom*«. To je něco jako »Bojovník se vrátil«
v poetické řeči severských skaldů.“

„Ten Ullr je, pokud vím, jejich bůh?“

„Bůh lukostřelby a *almsíma* je jilmový provaz, skaldský
výraz pro třetivu,“ odpověděl Stanislav, hned si ale uvě-
domil svou opovážlivost a začal se nenápadně vytrá-
cet, což není uprostřed holé pláně právě jednoduché.

„Vidím, kapitáne, že s sebou máte odborníka na skald-
skou poezii. Kdyby byl ale skutečný znalec, tak by bý-
val věděl, že Ullr není jen bůh lukostřelby, ale i jiných
lidských činností například lovu. A kenning »*Ullr
almsíma*« se používá pro jakéhokoliv bojovníka.“

Ne zcela se vytrativší Stanislav něco souhlasně za-
mumlal a Vladislav přešel do protiútku. „Je pro nás
čest vás znovu potkat. Předpokládám ale, že to není
náhoda. Sledovali ste nás?“

„Nebráníme cizincům, aby si v našem údolí vyřešili své záležitosti, pokud se nás nedotýkají. Samozřejmě jen tehdy, jsou-li ve státním a tudíž i králově zájmu. Ale vždy to chci mít pod kontrolou, pane pobočníku.“ Pak se obrátil k přijíždějící manželské dvojici. „Nicméně tuším, že ta záležitost je už vyřešena.“

„Zatím ještě ne, kapitáne. Jarmila svého muže prozatím nezabila – kupodivu – a teď je především na jejím rozhodnutí, co s ním bude dál.“

„Je váš, pane kapitáne Vladislave. Předejte ho spravedlnosti.“

„Stále tě miluju, můj kvítečku,“ zkusil to ještě jednou pobledlý muž.

Zdrobnělina neučinila na Jarmilu sebemenší dojem. Kvíteček se tvářil jako bohyně pomsty. „Slyšíte to, pane. Kdyby mi na rovinu řekl, že mu jde jen o ty prachy, tak bych ho možná nechala jít. Ale on buď lže a ještě jednou by mě obelhal, nebo bych s tímhle chudákem musela zůstat až do konce svých dnů a poslouchat ty jeho milostný žvásty.“

„Tak tedy dobře, beru si ty peníze a třebaže mi to láme srdce, tě opustím.“

„Pozdě, příliš pozdě, *můj milý*.“

„Nejspíš dostane provaz, paní,“ připomněl Vladislav.

„Vezmete si to, paní, na svědomí?“

„Klidně se ve vdovských šatech přijdu podívat na jeho popravu.“

„Zachraňte mě, páni rytíři!“ Jarmilin manžel poklekl na sníh a vzepjal ruce. „Sami vidíte, že je to učiněná fúrie.“

Na tváři Vlčího rváče se objevil úšklebek, který by neznalec mohl zaměnit za náznak úsměvu. „Je zde jedno řešení, pane. Vstup k nám a lidská spravedlnost na tebe nedosáhne. A pokud si získáš přízeň našeho boha, spoluvládce světa, všemocného Velese, zemřeš na bitevním poli s jeho jménem na rtech.“

— *On tomu snad dokonce i věří.*

Nechtěný manžel teatrálně povstal a v radostné extázi sepjal ruce. „Přijímám vaši nabídku, vznešený Velesův rytíři. Sama nebesa vás ke mně přivedla. Zrodí se ze

mě nový a lepší člověk. Zrodí se, by padl za vlast a svého boha.“

— *Je to dobrej herec, ale tohle by se mu mohlo vymknout z rukou. Jarmila není tak tvrdá, jak se snaží vypadat. Velesovi rytíři ale neznaj soucit.* Ještě chvíli se snažil dosáhnout příměří mezi Jarmilou a jejím mužem, pak to ale vzdal. Navíc i on měl nyní vlastní zcela soukromou starost. Vlčí rváč se k němu na chvíli připojil a znovu ho pozval do svého hradu.

Dlouho hleděl do těch tvrdých, ale také nesmírně hlubokých očí, a hledal argumenty pro odmítnutí. Nezbýlo mu však než přikývnout. „Bude mi ctí, Velesův družiníku.“

Po krátkém přivítání u bran hradu velitel družiny zavedl svého hosta do jídelny. Velký sál osvětlený vysokými okny byl liduprázdný, ačkoliv u tří dlouhých stolů by mohla zasednout alespoň šedesátka bojovníků.

Vlčí rváč usedl u malého stolu se dvěma židlemi na dřevěném pódiu pod velkým obrazem. Vladislava nepřekvapilo, že obraz znázorňuje Velese v podobě velkého

Zmije obkružujícího domácí svět předků, udivilo ho však umělecké pojetí. Olbřímí tělo bylo umně propojeno s krajinou. Někde vystupovalo toliko jako řetěz nevysokých pahorků s poli a vinicemi, jinde v podobě zalesněných hřbetů svíralo meandry řeky, aby nakonec vyvrcholilo rozeklanými štíty, které vyrůstaly jako šupinatý hřeben z temných skal hadí hlavy. Zmijovo oko v podobě horského plesa s jehličnatě černým obočím z ní hledělo s netajenou hrozbou.

„Líbí se vám ten obraz, kapitáne?“

„Je zajímavý, ale ...“

„Trochu znepokojivý,“ doplnil Vlčí rváč. „Co když opravdu žijeme na těle tvora, jehož temné záměry jsou nám utajeny.“

„Ne, toho se nebojím. Pokud se něčeho bojím, pak sou to záměry lidí, ne záměry bohů.“

„Vy nevěříte v bohy?“

„Věřím v bohy, ale nevěřím, že všechno, co se na světě děje, je jejich záměr. Je snadný se vymlouvat na to, že nás řídí a že za nic nejsme odpovědní.“

„Jsou okamžiky, kdy mám stejný názor. Občas mám ale temnější chvílky.“

„A co si myslíte během nich?“

Vlčí rváč zeslabil svůj hlas až téměř do šepotu: „V těch nejtemnějších nevěřím ani v bohy ani v lidi.“

Vladislav se na Velesova družiníka podíval s náhlým zájmem. Bez helmy a osníře to byl jen postarší člověk s šedinami v černých vlasech a s ostrým pohledem modrých očí. V těch očích se však skrývalo více než se na první pohled zdálo.

„Přisedněte si. Za chvíli nám přinesou oběd.“

„Vy vždycky sedíte na tomhle místě, kapitáne?“ zeptal se ho, když zaujal místo po levici.

„Ano, jako velitel družiny na to mám právo.“

„A kdo sedí na mém místě?“

„Vidím, že mermomocí hodláte odhalit některá naše tajemství. Já ale nejsem hloupý. Na tuhle otázku vám nicméně mohu odpovědět, neboť není tajemstvím. Po mé levici sedává náš druhý kapitán. Pomáhá mi a v případě, pokud bych byl nějak indisponován, přejímá velení.“

„Prostě takovej záložní kapitán.“

„Příhodné označení, kapitáne. Ale, pokud se s ním někdy setkáte, o čemž pochybuji, tak bych ho být vámi, raději nepoužíval. Vím jistě, že by se mu příliš nelíbilo.“

— *Takže nikoliv »záložní« ale »prozatím druhý«.*

„Proč pochybujete o našem setkání?“

„Já, jako velitel, mám jako jediný právo pozvat cizího muže do našeho hradu. Toto právo se uplatňuje velmi zřídka a pokud vím, tak se vždy jednalo o krále či přinejhorším vévodu. Je to ale vždy jeho osobní host a ostatní družiníci mají právo odmítnout se s ním setkat.“

„A v mém případě všichni odmítli?“

Vlčí rváč přikývl.

„Nejsem král ani vévoda.“

„Nikoliv, pane královský pobočníku. I v případě králů bývá zvykem odmítnout. Žijeme tu odděleni od okolního světa a většina mých druhů si na to už zvykla a nechce být rušena světskými záležitostmi.“

„Kapitáne, pak se nabízí otázka, jaký světský záležitosti stojíte za mou návštěvou?“

„Mohl bych tvrdit, že jste důvěrník krále a my navzdory odtrženosti od světa potřebujeme mít s králem nějaké spojení. Důvod je však přirozeně zcela jiný. Potřeboval jsem si promluvit s člověkem, kterého neznám jako své boty, ať už je příčinou dlouhé soužití nebo jednoduchost jeho mysli.“

— *No, alespoň pro něj nejsem blbec.* „A jak ste věděl, že nemám jednoduchou mysl? Nikdy předtím sme spolu nemluvili.“

„Teď už to vím jistě. Ale máte pravdu; předtím jsem se musel spolehnout na mínění krále Boleslava.“

— *No mě král nikdy neřek', že nemám jednoduchou mysl. A někdy se dokonce zdá, že má spíš opačný mínění.*

Na konci sálu se objevili čtyři sloužící. Na prostřený stůl položili dva talíře s chlebem a rybou a také dva korbele piva.

„Doufám, že vám u nás bude chutnat, kapitáne.“

Na konci oběda musel oslovený přiznat, že mu opravdu chutnalo. Ryba se ukázala být skvěle připraveným úhořem, chléb voněl a pivo mělo říz. „Kapitáne, bylo to moc dobrý. Tak jíte každej den?“

„Ne každý den jsou hody. Ale to pivo z našeho pivovaru si dopřáváme i mimo svátky. Teď bych vás rád pozval do své pracovny. Cestou se ale ještě zastavíme na místě, které se vám bude určitě líbit.“

Vladislav se naposledy podíval na obraz Zmije a následoval velitele družiny labyrintem chodeb, na jehož konci vešli do velké místnosti s těžkou křížovou klenbou na mohutných sloupech.

— *To musí být fakt hodně starý. Takový klenby se stavěly za doby prvního království. Jen pár se jich zachovalo dodneška.* „Ta snad pamatuje krále Spytihněva.“

„Nejen Spytihněva, ale nejspíš i Ventslava. Je to nejstarší stavba v celém Venetsku.“

„To už v té době uměli Veneti stavět takový klenby?“ podivil se udivený návštěvník.

„To nepostavili Veneti a nejspíš ani Prytani.“

„Vlkodlaci?“

„Snad nevěříte na ty báchorky o vlkodlacích a jejich zajatcích, korouhevní pane.“

„Ne, ale kdo by to tedy postavil? Seveřani připluli před

pár staletími a stavitelství, pokud vím, není jejich silnou stránkou.“

„Nevím. Nezanedali po sobě žádný nápis ani stopu v lidské paměti. Jen tuhle nádhernou věc.“ Vlčí rváč pozvedl ruku a lehce se dotkl černého kamene.

Na druhé straně síně se v tom samém okamžiku otevřely dveře a dovnitř vstoupil vysoký muž s plavými vlasy. Oblečen byl jen ve světlé tunice bez rukávů, která končila u kolenou, a v krátkých nohavicích zasunutých do polovysokých škorní. Odhalené ruce měl svalnaté a lesklé olejem s vypáleným zeměplazem na levém rameni. Po deseti krocích se stanul uprostřed střední lodě, mírně se rozkročil a znehybněl.

Vlčí rváč celou tu dobu mlčel a jeho pohled, který trochu roztál při dotyku prastarého kamene, opět ochladl. Přesto se nyní kupodivu jevil jako vstřícný a otevřený, neboť jej bylo možno srovnat s mrazivým výrazem příchozího. „To je můj host, *bratře* kapitáne.“

— *Tak záložní kapitán. Přece jen se setkáme.*

„Vím, kdo to je, *bratře*,“ promluvil muž a v jeho hlase ztratilo slovo »bratře« i poslední zbytečky rodinné

něhy. „Slyšel sem, že si nejlepší šermíř v zemích Venetů,“ obrátil se přímo na Vladislava. „Nechceš nám to ukázat?“

„Co to děláš, bratře?“ zareagoval jako první Vlčí rváč.

„Je to můj host a není tu proto, aby bojoval s tebou ani se žádným z našich bratrů.“

„Pokud nejseš zbabělec, hoste, tak zkřížíme meče.“

„Nenechte se vyprovokovat, kapitáne.“

„Pokud si to nepřeje můj váženéj hostitel, pak musím vaši nabídku k souboji s politováním odmítnout, kapitáne.“ Vladislav položil svou dlaň na jílec meče, ale jinak zůstal dokonale klidný.

„Takže podělanej zbabělec,“ zvolal záložní kapitán a odplivl si. Slina přistála na Vladislavově botě.

„Nepřebrals piva, bratře. Nutíš mě k tomu, abych bránil čest svého hosta.“ Vlčí rváč tasil, ale zastavil ho nesouhlasný pohyb Vladislavovy hlavy.

„Bránit svou čest si dokážu sám.“ Z pochvy začal pomalu vysouvat čepel meče.

„Bratři, pojdte se podívat, jak tomu chlápkuvi pocuchám střeva,“ přivolal vysoký muž své druhy a ti se

během necelé minuty se nahrnuli do síně. Bylo jich na třicet, všichni v šedivém, pečlivě oholeni a s krátkými vlasy. Vladislav mezi nimi poznal i bývalého manžela Jarmily.

„Nesouhlasím s tím, ale nemohu svému hostu zakázat obranu jeho cti,“ prohlásil Vlčí rváč, když je obklíčil kruh dychtivých tváří. „Ale jen do první krve, páni kapitáni.“

„Nu což, bude to kratší a míň zábavný,“ odtušil muž a přešel do střehu.

„Do první krve,“ souhlasil Vladislav a souboj zahájil výpadem.

Brzy bylo zřejmé, že narazil na mistra, který dokázal výpady zastavit v zárodku a obrana proti jeho útokům vyžadovala dokonalé soustředění. Řinčení mečů zmnohonásobovala ozvěna, k níž se brzy přidaly i výkřiky diváků. Každou fintu svého favorita, každou jeho úspěšnou obranu, odměnili bouří obdivu. Zklamání z úspěšných obranných zásahů Vladislava vyjadřovali nespokojeným mručením. Pak se mu ale podařil

výpad, který soupeřova čepel zastavila necelou píd' od těla, a obdiv se začal pomalu přesouvat i k němu.

Souboj byl vyrovnaný celé minuty až do okamžiku, kdy tvrdý úder zlomil čepel Vladislavova meče půl stopy nad jílcem. Vladislav stačil zabránit nejhoršímu, ale jen na okamžik. Další výpad mířil na jeho pravé předloktí a on věděl, že už ho neodrazí. Stejně tak tušil, že ho záložní kapitán nejspíše nezabije, ale rozhodně zmrzačí do konce života.

— *Sakra!*

Zákeřný sek v poslední možné chvíli odrazila čepel jiného meče. Meče, jehož jílec svíral Vlčí rváč.

Záložní kapitán na chvíli ztratil zábrany. „Řek' si přede všema, že boj bude do první krve. A teď si se na své vlastní slova vysral, veliteli. Chlapovi, kterej něco takovýho udělá, už nemůže nikdo důvěřovat.“

Vlčí rváč nepromluvil, ale špičkou meče ukázal na mužovu holeň. Úlomek meče prosekl látku nohavic a z nevelké trhliny pomalu odkapávala krev.

Muž se chvíli na ránu, kterou v zápalu boje ani necítil, upřeně díval a pak se rozkřičel: „To se přece nemůže

počítat! Udělal mi to jen náhodou. To ten jeho zkurvenej meč.“

„Lidé čato umírají jen náhodou. První krev je první krev. Už o tom nebudeme mluvit, bratře.“

Ostatní družiníci začali se skloněnými hlavami odcházet. Záložní kapitán mlčel a zdálo se, že se opět začíná ovládat. Pak se však místností rozlehl známý hlas: „Bratři, cožpak nevidíte, že je to do nebe volající nespravedlnost! Jestřábí spár by tomu kapitánkovi z Týna natrhl zadek.“

— *Herec! Zase ten zpropadenej herec.*

Bratři však od něj odvrátili zrak a dokonce i námahou a vztekem zrudlý záložní kapitán zbledl.

„Máš štěstí, bratře, že jsi mezi námi jen krátký čas a neosvojil sis ještě na naše zákony.“ Vlčí rváč mluvil klidně. „Trest proto bude jen mírný. Pětadvacet ran bičem a měsíc půstu o chlebu a vodě.“

„Mírný trest? Za to, že jsem...“ stačil ještě říci herec, než mu okolo stojící bratři zacpali ústa a vytlačili ho z místnosti.

Jestřábí spár se bez jediného slova otočil na místě a

následoval své spolubratry. Vladislav tak opět osaměl s Vlčím rváčem.

„Omluvám se vám, kapitáne“

„Není zač. To vy ste mě bránil a zakročil ste v pravou chvíli.“

„Já se omluvám za své bratry. Jste můj host a já nesu odpovědnost.“

„Kdyby mě nezklamal meč, tak bysem ho nakonec porazil.“

„O tom rozhodně nepochybuji. Jak už jsem říkal, pověst o vašem šermířském umění nelže. Jste rozhodně jedním ze dvou nejlepších šermířů v zemi.“

„Kdo je ten druhý?“ neodpustil si otázku Vladislav.

„Druhý kapitán není nejlepším šermířem mezi Velesovými družiníky, pane. A protože navíc není ani zdaleka tím nejchytřejším, tak je stále jen »záložní«.“

„Předpokládám, že vy nepotřebujete vědět, kdo z nás dvou je lepší šermíř.“

„Předpokládáte správně. Ani to, kdo z nás dvou je chytřejší. Nejsem kohout a vy, chvála bohům, nejste na mém smetišti.“

Velitelova pracovna ho příjemně překvapila. Rozlehlá místnost byla zalita sluncem, na stole zůstala rozevřena rozečtená kniha a židle, byť jednoduchá a bez polstrování, ho zaujala elegantními oblými tvary ohýbaného tmavého dřeva.

Přešel ke stolu a do knihy nahlédl. Mezi řádky černého písma zářila nádherná miniatura. Na zeleném vrchu obtékaném rmutnou řekou stál v popředí ultramarínové oblohy třpytivý hrad, jehož věže se leskly zlatem. Snadno ho poznal. Byly doby, kdy v něm trávil každý den ubíjejícího života a v současnosti byl dokonce jeho titulárním pánem.

„Ostroměř?“ zašeptal.

„Je to Ostroměř. Sloužil jsem tam čtyři roky. A možná bych tam zůstal dodnes, kdybych nemusel zabít svého nejlepšího přítele.“

„Vy ste zabil svýho nejlepšího přítele?“

„Musel jsem. Zradil a několik mých kamarádů na to doplatilo životem. A kdybych ho nezabil, tak by na

to doplatili i další, kteří mu důvěřovali. Až příliš důvěřovali.“

— *Vzpomínám si. O něčem takovém mluvili starší vojáci za temnejch večerů v kasárnách, když chtěli nováčkům nahnat strach. Zemřelo při tom pár lidí a vyteklo hodně krve... Nejspíš se o tom mluvilo až do doby, dokud sem odtamtud nezmizel já s vězněm a zůstali po nás dva mrtví... Ne tak to nebylo – ti mrtví zůstali po mně.*

„Utekl jsem před spravedlností. Pár let jsem se toulal divočinou a stávalo se ze mě zvíře. A pak jsem se do slechl o Velesově družině. Přijali mě a udělali ze mě zase člověka.“

„Všichni, kdo sem přejdou, skončí jako lidi?“

„Věděl jsem, že to bude zajímavý rozhovor. Máte pravdu. Jsou tací, kteří příliš věří bohům nebo naopak svým živočišným pudům. S těmi se ale brzy rozloučíme. Pojdte něco vám ukáži, kapitáne.“

Po mnoha chodbách a schodištích sestoupili až do hradního podzemí. Tam vešli do dlouhé potemnělé

prostory, kterou lemovaly prosté kamenné sarkofágy, jejichž jedinou ozdobou bylo vytesané jméno.

„Zde spočívají ti, co zemřeli v boji, byť nečetné hroby zůstávají, bohům žel, prázdné. Ne vždy se nám totiž podaří získat těla našich padlých druhů.“

Po strmém schodišti vyšli ven a vstoupili na hřbitov jednoduchých kamenných náhrobků bez nápisů.

„Toto je poslední útočiště těch, kteří zemřeli ve službě, ale nikoliv v boji za vlast. I jich si vážíme, ale jejich jména brzy upadnou v zapomnění.“

Hřbitov byl překvapivě malý. „Těch bezejmenných je méně, než těch se jménem.“

„To je jen zdání. V každém tom hrobě jsou pohřbeny desítky lidí.“

Z tichého hřbitova s ošlapanými náhrobky zamířili k velké věžovité baště. Vešli dovnitř a po schodišti v síle zdi sestoupili k jejím základům. Tam byl velký kruhový otvor opatřený mříží. Velitel družiny sklonil louči a ta osvítila velký prostor plný vybělených lidských kostí. Některé ostatky se však zdály výrazně čerstvější.

„Tam končí ti, co se nestali lidmi. Zradili nás, zběhli nebo jen nenašli dost sil. Někteří ještě žili, když se tam dole ocitli.“

„Na ty vzpomínáte s opovržením, nebo ste na ně raději už zapomněli.“

„Opět vás klame zdání, kapitáne. I na ně vzpomínáme s pokorou, jelikož si jen velmi málo lidí zaslouží věčné zatracení.“

Rozloučili se v horní bráně. Byli opět sami. Dokonce i stráž se vzdálila, aby nenarušila jejich soukromí.

„Na shledanou, kapitáne. A šťastnou cestu domů. A pozdravujte ode mne krále. Je to muž na svém místě.“

„Na shledanou. Nestali se z nás sice přátelé, ale dají-li bozi, tak se z nás nikdy nestanou nepřátelé. Můžu mít ještě jednu otázku?“

„Většinou odpovídám tak na dvě nejvýše tři otázky za měsíc. Tady se toho moc nenamluví a všichni už vědí, co mají vědět. Měsíční kvótu odpovědí jste vyčerpali“

zhruba před hodinou. Ale budiž, byla to příjemná hodina s mužem, kterého nezdobí pouze hbitý meč.“

„Jak myslíte, že si povede ten muž, kterýho ste právě přijali do svého středu? Není to dobrej chlap a nejspíš už přemejšlí, jak se odsud pláchnout.“

„Vše, co mohu vědět s jistotou, je pouze to, že skončí v naší věži, na hřbitově nebo v katakombách. A třebaže možná spočine mezi hrdiny, neznamená to, že se z něj stal lepší člověk. A naopak. Vy se to ale nikdy nedozvíte.“

„Proč?“

„Naše stará já jsou mrtvá a ta nová nemají mimo spoludružiníků žádné přátele ani příbuzné. Pokud bych vás, pane královský pobočníku, či kohokoliv dalšího informoval o osudu svých druhů či sebe, riskoval bych své postavení a možná i svůj život.“

Vladislav se otočil a zamířil ke své kobylce, která na něj trpělivě čekala.

„Pane kapitáne.“

Obrátil se k veliteli hradu a ve tváři Vlčího rváče poprvé spatřil náznak pohnutí. Velitel Velesovy družiny

nyní téměř šeptal. „Znáte Starý mlýn na Stříbrném potoce kousek od Ostroměře? Stojí u velké lípy na rozcestí dvou cest.“

„Znám; jedna z těch cest vede na Černej Brod.“ — *Byl jsem tam i na svatbě. Měli ty nejlepší svatební koláčky, co sem kdy jed’.*

„V tom mlýně žila stará mlynářka. Pokud je ještě naživu, mělo by jí být už skoro osmdesát.“

„Když jsem na konci studence odjížděl, viděl sem jí. Je už stařenka, ale pořád řídí celej mlejn. Všichni ji tam poslouchaj.“

„Tak to bude ona.“ Vlčí rváč se rozhlédl a ještě víc ztišil hlas. „Řekněte jí, že její Vašík na ni nezapomněl. A nikdy nezapomene.“

„Řeknu jí to. Mám jí říct, kde ste a kdo ste?“

„Nevím... Nic jí raději neříkejte. Nepochopila by to.“

„Řeknu jí jen to, že jste mi pomoh’ a že se snažíte bejt dobrým člověkem.“

V ulicích města stály zástupy lidí a loučili se s panem Bivojem, čerstvě povýšeným na kapitána. Starý

válečník seděl na koni a marně se snažil skrývat slzy. Vladislav jel po jeho boku na Krasavici.

„Zůstaňte s náma, pane rytíři!“ zvolala jedna z žen, podle oblečení hokynářka.

Přidaly se i další, převážně ženské, hlasy, které ho oslavovaly jako zachránce a vzor rytířskosti. Královského kapitána však více zaujala mlčící postava v temně rubínovém plášti, jež hradnímu pánovi podala stejnobarevnou růži. Nebylo jí vidět do tváře, ale křivka těla svědčila, že i ona zastupuje vděčné obyvatelky.

„Říkal sem vám to, pane Bivoji. Zdejší lidi vás potřebujou,“ obrátil se na něj, když viděl, jak neobratně bere květ do kožených rukavic. — *Kde ji vzala uprostřed zimy?*

„Ne, pane Vladislave. Ty lidi potřebujou bezpečí a to jim už nemůžu zajistit. Možná by sem ještě pár let hrál divadlo, ale čas nemilosrdně ubíhá a musí to převzít někdo mladší. A má právo to převzít, teď když je klid. V tomhle sem se vždycky spolíhal na svou ženu a věřím jí i teď. Pro nás všechny to bude lepší, pro Jarmilu i pro toho sirotečka, kterýho nosí v sobě. Budem žít

v domě ženiných rodičů a budem mít na sebe mnohem víc času.“

Vladislav se o tom rozhodnutí dozvěděl jako první a zdálo se mu předčasné a zbytečně tvrdé. Bivoj ještě nebyl starcem, jeho žena byla v nejlepších letech a Jarmila byla počestná vdova nosící pod srdcem pohrobka. Tedy, alespoň podle práva. Veřejné mínění už tak jednoznačné nebylo a kritické hlasy, prozatím jen ojedinělé, mohli snadno podrýt rytířovu autoritu.

„Moh' ste, Bivoji, aspoň počkat, až přijede ten mladej seržant.“ Mladý seržant se mezitím ozval a přislíbil, že do čtrnácti dní přijede. — *Je prý už schopnej cesty, ale musí vyřešit svatbu se svou ošetřovatelkou. Bivoj se zdá z toho povýšení docela šťastnej. Takže sem úkol splnil. Tak proč z toho nemám radost?*

„Ne, pane kapitáne. To už by bylo pozdě. Nejspíš bysem už nenašel sílu to udělat.“ Průvod jezdců právě projel branou a starý rytíř se rozhlédl po svých mužích, kteří stáli ve volné formaci na zasněženém předbraní.

— *Lepší slovo by bylo »postávali«.*

„Takhle mám aspoň pocit, že je svěřuju muži, kterej se o ně postará.“

Druhý den Vladislava čekalo rozloučení se Stanislavem.

„Veliteli, dovoluji si vás požádat o zproštění služby,“ řekl mu kupec, když byl na svou žádost přijat v pracovně velitele hradu.

„Ty přece nejseš můj podřízenej a nejseš dokonce ani voják.“

„To teda nejsem, ale potřebuji se vrátit ke své ženě a nechtěl sem jen tak zmizet.“

„Máš mý svolení, ačkoliv ho nepotřebuješ. Nevím, ale jak se ti odvděčit za tvou pomoc.“

„To, co sem chtěl získat, sem nakonec získal. A navíc na tom ani neprodělám.“

„Co si vlastně chtěl získat?“ nemohl si vzpomenout.

„Přátelství pána Týřova a lepší obchody. A obojí se povedlo.“

„Bivoj už není pánem hradu.“

„A já nejsem a nikdy jsem nebyl jeho přítelem. Mým přítelem je nový pán.“

„Já sem tady pánem jen dočasně.“

„Ale to přátelství není, doufám, dočasný?“

„To rozhodně není. Já si své přátele vybírám na celý život. A co ty lepší obchody? K těm ti moc nepomůžu. Nechci utrácet z místní pokladny, když sem tu jen na pár tejdnu.“

„Mám objednávku na třicet nejlepších luků od velitele Velesovy družiny, navíc se slušnou provizí.“

„Jak se ti to podařilo?“

„Už nechtěj kupovat laciný šmejď. A tak se rozhodli využít zprostředkování skutečného odborníka. Dostal jsem z nich dokonce zálohu. Takže ti můžu předat dárek.“

„Já od tebe žádný dárek nechci.“

„Taky není pro tebe, ale pro Krasavici. Ta určitě neodmítne uzdu, která bude dokonale pasovat k té její bílé srsti.“

„Říkal si, Stanislave, dobře si to pamatuju, že se obchod a přátelství nemá plíst dohromady,“ připomněl

mu, ale uzdu převzal. Byla ze světlé kůže a několika místech byla zdobena krvavě rudými granáty.

„Tohle není obchod, Vladislave, a ty ke svý kobylce necítíš jen přátelství.“

Inspekce zbrojnice se táhla. Vladislav chtěl před příchodem nového velitele provést všechny otravné činnosti, neboť tušil, že jeho nástupce na ně nabude mít pár měsíců náladu. Protrpěl sekci kopí a halaparten, překonal nástrahy oddělení mečů a dýk, popasoval se s přilbicemi a drátěnýma košilema, a právě se dopravoval ke kuším a lukům, když ho dostihl jeho zástupce desátník Holínka. Byl to obdivuhodně vyrovnaný muž, který si z nejednoduchého soužití s panem Bivojem odnesl jen téměř nezatelný tik v levé líci. Navíc dokázal rozumět i delším větám obsahujícím rozvité přívlastky.

„Pa'e kapitáne, chce s váma mluvit nějakej oficír od Velesovy družiny. Řek' sem mu, že ste na inspekci, a že budete do hodiny hotov, ale on řek', že nehodlá čekat.“

„Velitel družiny?“

„Já ho neznám a nepředstavil se. Je vysokej, celej v šedivým a tváří se jak morous.“

— *Tak se tvářej všichni. Taky sou všichni v šedivým. Ale možná, že mezi nima sou i nějaký podměrečný...* „Dokončete tu inspekci, desátníku. Už zbývaj jen kuše a luky a vy máte mou plnou důvěru. Tady nemůže nic zkazit. Starej rytíř je dobře vycepoval. Možná je to tady trochu opotřebovaný, ale dobře udržovaný.“

„Provedu, pa'e.“

Opustil zbrojnici a na Velesova rytíře narazil hned na zasněženém nádvoří. Nebyl to bohužel Vlčí rváč, ale záložní Jestřábí spár. Měl svůj obvyklý nekompromisní výraz a z celého jeho postoje vyzařovala nespokojenost s nebetyčnou omezeností a bezbřehým lajdáctvím běžných smrtelníků.

Pokusil být vstřícný. „Omlouvám se vám, kapitáne. Musím to tady dát trochu do pořádku než odjedu.“

„Čekám tady na vás aspoň pět minut, pane. A to nepočítám tu zajížd'ku na Týřov. Čas Velesových družiníků je vzácněj.“

„Stejně jako čas královských kapitánů. Co vás k nám přivádí, pane družiníku?“

„Jedu do Týna ke králi a velitel mě požádal, zda bysem vám cestou nepředal dopis.“

„Sem připraven.“

„Na co ste připraven, pane?“

„Na to, že mi ten dopis předáte, samozřejmě.“

Rytíř na chvíli strnul nad opovážlivostí obyčejného vojáka, ale nakonec odněkud vytáhl svitek s rudou pečetí a předal ho.

Vladislav si nejdříve pečlivě prohlédl pečeť – dva svářící se vlky, z nich jeden prokusoval hrdlo tomu druhému. Byla to kvalitní rytecká práce, ale jeho zaujalo něco jiného. Pečeť byla porušena. Zlom byl téměř dokonale zamaskován, ale on měl dobré učitele.

„A mám pro vás ještě ústní vzkaz, pane,“ promluvil nečekaně Velesův rytíř. „Náš velitel se ptá, zda ste dobře pochopil, komu máte předat jeho pozdravy.“

— *Ty máš na pečeti nejspíš vlka rdousícího svého druha ve spánku.* „Jistě, kapitáne. Máme jen jednoho krále, takže se nemůžu splíst.“

„Nechcete mi ty pozdravy říct. Budu u našeho krále dřív, takže mu je budu moci předat.“

— *Náznak ti evidentně nestačí. „Mám pro vás radu, pane záložní kapitáne. Pokud budete někdy posílat pozdravy svejm nadřízenejm, využijte pro to muže, kterému důvěřujete vy i váš nadřízenej.“ Stejně jako je lepší s horšíma zprávama poslat muže, kterýho se chcete alespoň na pár tejdnu zbavit.*

Nechal kapitána dumat nad sdělením a rozlomil pečeť. Dopis byl psán jistou rukou a byl stručný.

*Uščí rváč, královský kapitán, věrný družiník
Velesův, královskému kapitánovi Vladislavovi,
pobočníku krále.*

Když jsme se loučili, vážený pane kapitáne, ptal jste se na slova jistého mudrce. Já, jsa prostým vojákem, jsem Vám tehdy nebyl s to odpovědět. Dnes jsem však našel příhodnou odpověď v prastaré knize, jejíž slova souzní s tím, co tehdy cítilo Vaše srdce.

Mnozí mrou, aniž se stali skutečnými lidmi.

Ρανί prstenu

ἀλλ' ἦ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκη
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούση:
ἤματα δ' ἄμ πέτρησι καὶ ἠιόνεσσι καθίζων
δάκρυσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.

Ὅμηρος, Ὀδύσεια, V.154 – 159

*Tento příběh věnuji
svému milému kolegovi a příteli Petrovi H.*

Hrad Týřov opustil už před dvěma dny, ale Vladislav stále přemýšlel, zda skutečně naplnil královu vůli. Mladý seržant, jenž se stal novým pánem hradu, se rázně chopil velení a jeho nevěsta se snažila dostat povinností hradní paní. Královský kapitán se však nemohl zbavit určitých pochybností. Seržant byl až příliš sebevědomý a jeho žena nebezpečně cílevědomá. — *Možná jsem mu měl říct, že ani láskyplná péče nemusí bejt nezištná. Jeho životní zkušenosti mu však říkaly, aby mlčel. Možná, že jí křivdím. A pokud ne, pak by to stejně při svém mládí nepochopil... A stejně už je příliš pozdě.*

Krasavice náhle zastavila a její jezdec udiveně vzhlédl. Na křižovatce cest stála žena. V záhořském pohraničí potkával na cestách jen nemnoho mužů a ještě méně žen. Tato žena byla navíc oděna ve zlatavé splývavé róbě, která by vzbudila pozornost i na královském plese, a zde v mrazivé zimní divočině by ji i bezvěrec nazval zjevením.

Vladislav v bohy věřil, avšak měl i výše zmíněné těžce nabyté životní zkušenosti. „Čarodějka?“ zeptal se, aniž opustil sedlo.

„Královský kapitán?“

„Vladislav, pobočník krále. Neviděli jsme se už někdy, má paní?“

„Na muže jste překvapivě bystrý, kapitáne Vladislave. Naposledy před třemi týdny v Týřově, při loučení s panem Bivojem.“

— *Ta žena s rudou růží.* „Naposledy?“

„Už jsme se jednou setkali, ale to si nejspíše nepamatujete.“

Vladislav si opravdu nic takového nepamatoval. V jeho životě však bylo několik nocí, které si vybavoval jen matně, a v jedné z nich, té nejtemnější, měl co do činění s čarodějkami. „Zatím jste se mi, paní, nepředstavila.“

„To je pravda. Jsem Dobroslava a jsem vskutku čarodějka – dobrá čarodějka.“

„Potřebujete nějak pomoci, paní Dobroslavo?“ zeptal se galantně, ačkoliv tušil, že v případě skutečně *dobré*

čarodějky to bude nejspíš on sám, kdo bude potřebovat pomoc. Rozhlédl se, ale v dohledu nebylo živé duše. Stejně by mi nejspíš nestačila ani celá četa.

„Děkuji vám za nabídku, pane kapitáne. Nepotřebuji. Můj skromný příbytek leží jen pár mil odtud. Zvu vás na návštěvu.“

„Bylo by mi ctí, dobrá čarodějko, ale spěchám ke králi. Už mě jistě nějaký ten tejdén postrádá.“

Čarodějka se usmála a Vladislavovo pevné odhodlání se začalo drolit. „Ztratíte jen jeden den. A bude to nejkrásnější a možná i nejdůležitější den vašeho života, věrný králův služebník.“

Ten úsměv nešlo jen tak ignorovat. — *Mám riskovat? Co se mi tam může stát horšího, než by se mi mohlo stát tady?* Vzhlédl k blankytné obloze. Slunce už klesalo k obzoru a sjednocený stín Krasavice a jejího jezdce dosahoval až brodu, který před chvílí překonali. *K nejbližšímu lidskému osídlení — velkému hamru na Vrchlici – je to nejmíň pět mil.* „Ale jen do zítřejšího rána.“

Dobroslava se zahalila do teplého černého pláště a písknutím si přivolala koně. Přiklusal z blízkého háje

a na lesknoucím se kaštanovém hřbetě nesl krásně zdobené dámské sedlo. Čarodějka se na něj elegantně vyšvihla a vydala se proti proudu říčky, jež ústila do Sázavy. „Jedte za mnou, korouhevní pane.“

Jemně pobídl svou kobytku, ale ta umíněně zůstala stát a nesouhlasně zaržála.

Zlatočerná jezdka se otočila na vzpínajícím se koni. „Vaše klisna na mě nejspíše žárlí. Ukažte jí, kdo je tady pánem.“

Vladislav Krasavici pohladil po hřívě: „Nedělej mi tu ostudu.“

Čarodějka se zasmála: „Ukážu vám, jak se to dělá.“ Zabořila ostruhy do slabin svého hřebce, jenž bolestně zaržál, ale uposlechl, mohutně se odrazil a ze skoku přešel do cvalu.

— *Nikdy jsem na ni šporny nepoužil. A poslední léta už je ani nenosím, abyse jí omylem nezranil.* „Vím, že se ti nelíbí, moje milá. Ale už jsem to slíbil a nechci, aby si myslela, že mám neposlušného a vzpurného koně.“

Krasavice pohodila vzdorně hlavou, ale rozjela se a po pár krocích i ona přešla do cvalu.

— *Neměl sem spíš poslechnout já jí?*

Slunce právě zapadalo za vzdálený hřeben, když přijeli k horskému jezeru. Vyplňovalo celé údolí mezi strmými svahy a Vladislav se nemohl zbavit dojmu, že sem nepatří.

Krasavice smočila přední kopyta ve vodě a rozhodla se napít. Až v tom okamžiku mu to došlo. „Jaktože není ani trochu zamrzlý?“

„Nezamrzá ani v nejkřutějších mrazech. Pod hladinou vyvěrají horké prameny. Musíme tady nechat koně. Moje sídlo je na ostrově uprostřed jezera.“ Čarodějka ukázala na velkou skalnatou výspu, která čněla v nejšířším místě podlouhlého jezera. Ostrov nejevil známky osídlení a jeho rychle se zvedající a téměř holé břehy přecházely v nedostupné kolmé stěny o výšce mnoha desítek sáhů. Jen pozornější oko si mohlo všimnout, že se vrcholky nejvyšších skal podobají široké věži s cimbuřím, ačkoliv i ta byla nejspíše dílem přírody.

„Jak se tam dostaneme?“

„Lodí, jak jinak.“

Rozhlédl se po břehu, ale kromě skromné roubenky u blízkého zálivu neviděl žádný lidský výtvar.

Dobroslava luskla prsty a vzduch se rozechvěl úderem srdce neviditelného zvonu. Z domku vyšel stařec a zamířil k nim. Celou cestu zíral na své huňaté válenky, a když přišel k čarodějčině koni, těžce poklekl. „Co prikazuješ, paní?“

„Postarej se nám o koně. Hlavně o tu klisnu.“

Stařec pomohl čarodějce z koně a pak mlčky čekal až sedlo opustí i Vladislav. Ten se chvíli zdráhal předat mu svou kobytku, přestože byla klidná a nevzpouzela se. „Počkej tu na mě, milá. Jen do zítřejšího rána. Určitě se tu o tebe dobře postaraj.“

Stařec na to nic neřekl, ale při přebírání otěží se podíval kobyлке do očí a zakroutil hlavou.

„Naše loď už připlouvá,“ oznámila čarodějka. Spíše než loď to však byl jen velký člun poháněný čtveřicí veslařů. Pátý muž stál na přídi, byl urostlý, dlouhé plavé vlasy mu kryla lesklá přilbice s rudým chocholem a stejnou barvu měly i jeho široké kalhoty. Nabíraný kabátec zdobil zlatorudý šachovnicový vzor. Když se

člun po pár minutách přiblížil k břehu, bylo zřejmé, že je asi pětatřicetiletý s přísným výrazem ve tváři.

Na mělčině veslaři vyskákali do vody a jejich silné ruce dotlačili člun až na souš. Pak připravili schůdky, po nichž sestoupil muž v přilbici a spolu s posádkou poklekl do sněhu. Na rozdíl od nich však čarodějce hleděl do očí a usmíval se. Byl také jediný, kdo promluvil. „Vítáme tě, ctihodná paní. Během tvé nepřítomnosti náš svět potemněl a naše srdce osiřela. A vítáme též tvého hosta, veleváženého královského kapitána.“

„Doufám, že mu nezávidíš, rytíři Načerate. Má vyšší šarži než ty a je to králův přítel.“

Rytíř Načerat nijak nepolevil ve svém vstřícném úsměvu, ale Vladislavovi neušlo, že na sucho polkl. „Nemám žádnou příčinu závidět, má paní. Vždyť i já mám v tvé osobě mocnou ochranitelku a dokonalou velitelku. Co víc bysem si mohl přát?“

Čarodějka mu však nadále nevěnovala pozornost. Namísto toho vykročila k lodi. „Následujte mě, korouhevní pane. Ukáži vám své malé království.“ Zastavila,

jako by se obávala vkročit na schůdky, a vyčkávala, až jí Vladislav galantně nabídne rámě.

Spolu vystoupali na palubu a usedli na dvojici křesel připravených na přídi. Rytíř prošel uličkou mezi lavičkami veslařů, od zádě přinesl dva vlněné plédy a lehce je přehodil přes kolena své velitelky a jejího hosta. Až poté se postavil na příď a vydal rozkaz k odplutí. Veslaři vstali z pokleku a opět se zapřeli do boků člunu. Kalhoty, které měli skrz naskrz promočené, jim už začínaly v silném mraze tuhnout. Navzdory tomu znovu vstoupili do chladné vody a odtlačili loď z mělčiny. Až pak se vydrápali na palubu. Jeden z nich ale uklouzl a skončil pod hladinou. Jeho druzi se mu snažili pomoci, ale tím nebezpečně rozhoupali člun.

Velitel vyštěkl rozkaz: „K veslům!“ a muži ho, bez běžného vojáckého remcání, uposlechli. Nešťastník se mezitím dopotácel na břeh a voda z něho stékala v rychle mrznoucích čůrcích.

Rytíř pohlédl na čarodějkou a zeptal se: „Co s ním, má paní?“

Dobroslava pozorující Vladislavovu tvář odvětila: „Ať

se jde ohřát do stáje.“ Na nebohého veslaře, kterého mezitím roztrásla zima, ani na velitele se přitom neobtěžovala podívat.

Načerat si viditelně oddechl, hned však pobledl. „Takhle nám ale bude chybět u vesla.“

„Snad si nemyslíš, že se toho ujme náš host.“ Čarodějčin hlas jasně naznačoval, že rytířovu neschopnost sice řešit nebude – prozatím, ale rozhodně na ni nezapomene.

Pobledlý velitel beze slova zamířil k veslařské lavici, vydal rozkaz k odplutí a zároveň se zapojil do vysilující dřiny. Vladislav riskl krátký pohled dozadu. Rytíř funěl a stejně jako ostatním veslařům mu od úst stoupal vlhký dech měnící se v páru.

Člun směřoval přímo k ostrovu, a přestože se zprvu zdál na dosah, trvalo dlouhé minuty než obeplul výběžek ostrova a ve stínu nepřerušného útesu rudého kamene zamířil pod skálu čnící přímo z hladiny, v jejíž patě se černal úzký portál jeskyně. Obří otvor byl přehrazen masivní padací mříží, která se pomalu zvedala z temných vod. Člun se pod ní prosmýkl nechávaje jen

pár stop mezi mohutným hřebenem mříže a Vladislavovou hlavou.

Nitro jeskyně bylo osvětlováno jen rychle blednoucím světlem končícího dne; navzdory tomu bylo zřejmé, že se jedná o obrovskou prostoru, do níž by se vešla celá hradební věž Týnské citadely. Člun po hladké hladině doplul k přístavišti. Veslaři ho přivázali k mohutným pacholatům a zchvácený rytíř vyskočil na břeh. Pomohl čarodějce z lodi, na Vladislava se však jen nerudně zamračil. Veslaři vystoupili jako poslední. Čarodějka přešla na začátek mola, kde už na ni čekala nosítka. Nastoupila do nich a ze dvou urostlých veslařů se stali nosiči.

Přední muž vystoupal na třetí schod schodiště, u něhož molo končilo, a dlouhé rukověti nosítek zavěsil do řemení železného kruhu, který si upevnil kolem býčího krku. Zadní nosič si rukověti položil na ramena zpevněná těžkou koženou vestou. Důvod tohoto zvláštního uspořádání se ozřejmil, když započal jejich výstup po schodišti, které bylo vykutáno v hloubi skály a stoupalo ve volné šroubovici snad až do nebes. Vladislav

obdivoval a zároveň i litoval oba nosiče, pretože už po pár minútách ho začaly tížiť nohy a po niekoľika ďalších tuctech schodů mu docházel dech. Snažil se to nedat najevo, pretože stoupal po boku rytíře Načerata, který se navzdory únavě z veslování překvapivě dobře držel. Zachránil ho konec schodiště, kde čarodějka opustila nosítka a vstoupila do kamenného portálu, který zdobí vlys se zuřivou mantikorou. Vladislav se naposledy ohlédl na nosiče zbrcené potem a spolu s rytířem následoval čarodějku. Dlouhá chodba, v níž se ocitli, již nestoupala a byla spoře osvětlena soumrákným svítem, který do ní proudil půlkruhovými okénky v čelech klenebních lunet.

Chodba končila v prostoře, do níž ústila čtveřice dveří. Zde se Dobroslava otočila a poručila: „Zaved' kapitána do připravené komnaty, ať se převlékne a upraví. Za hodinu ho očekávám na večeři.“

Načerat srazil paty. „Provedu, má paní. Za hodinu ho přivedu do vaší jídelny.“

„Nemusíš se obtěžovat, rytíři. Přivede ho komorná. Ty se postarej o své muže. Můžete nacvičovat nalodování,

ať se příště nestane, co se stalo dneska. Do večerky máte ještě hodně času. A toho nešiku dej zmrskat.“

„Rozumím, paní a velitelko.“

— *I já už začínám rozumět a nemám z toho zrovna dobréj pocit.*

Večeře byla skvostná. Krásné mladé dívky jim přinášely vybrané lahůdky a jiskřivé víno na stříbrných tácech. Vzduch v nevelké místnosti provonila jemná šeríková vůně a rozechvívaly ho jemné tóny prytanské harfy, na níž hrála mladičká harfenice s věncem růží ve vlasech.

Když pak žízeň a hlad nadobro zahnali oba, čarodějka propustila dívky a obrátila se k muži, jehož hostila.

„Nepozvala jsem tě, můj reku, toliko proto abys se mnou sdílel rozkoš z jídla a pití.“

— *A je to tady, pomyslel si rek, poté co nenápadně uvolnil cestu přetlaku z útroh. To je snad prokletí.*

„Jistě jsi již přemítal, že svět je plný nespravedlnosti, neštěstí a bohům žel i bolesti. Lidé nějak přežívají, ale jen zřídka z toho mají radost.“

Tak široce pojatý filozofující úvod ho překvapil. Předchozí zkušenost mu říkala, že čarodějky jdou rovnou na věc.

„A přesto existuje jednoduché řešení veškerých lidských běd. A já ho znám.“

— *To tvrdí všechny.*

„Lidé se však brání dobře míněným radám. A bezdůvodně nedůvěřují čarodějkám. Proto jsem tě vyhledala, neboť ty se s mou pomocí staneš králem veškerenstva.“

— *Trochu přehání. Král veškerenstva? Tak sem se přitom nikdy necítil... Nejvýš »král postele«... Někdy.*

„Osvobodíš celý svět a přineseš mu pokoj pod naší osvícenou vládou. Věčnou vládu, neboť mé umění tě učiní nesmrtelným.“

— *Tak to nejspíš nebude tělestnej chtíč. Vládnout? Tlak, který se nejdříve přesunul z útrob do ohanbí, nyní zamířil do hlavy.*

„My už krále máme,“ vzmožil se po chvíli k nějaké reakci.

„Myslíš toho králíčka v Týně? Ten nevládne ani ve všech venetských zemích. Ty budeš vládnout i

Seveřanům a celému císařství. A všem, od šlechtetných pánů a čarodějů po nuzáky, budeš přinášet mou lásku a štědrnou dobrotu.“

Čarodějka jediným pohybem ruky zhasla svíce a v kouři, který povstal, se rozzářily jasné pohyblivé obrazy. V prvním spatřil sebe, jak na mohutném vraném hřebci shlíží na defilé svých vítězných šiků. Stříbrná zbroj a obnažená čepel velitelského meče žhnuly v zapadajícím slunci a další slunce – zlatější a sličnější – zářilo i na rudé korouhvi nad jeho hlavou.

I v druhém obraze byl středobodem dění. Stál pod baldachýnem zlatohlavu a čarodějka mu na obnaženou hlavu vkládala královskou korunu ve víru růžových okvětních lístků. Kolem stály zástupy jásajících lidí, všichni oblečení podle svého stavu, avšak i šaty těch nejubožejších zářily čistotou a nádhernými barvami.

Další obraz ukázal nesmírný trůnní sál. Hlavním zdrojem světla v šeré prostoře, jejíž vznosné klenby se ztrácely v temnotě, byly dvě postavy osvícené úzkým slunečním paprskem. Muž oděný v majestátu s vysokou přilbicí trůnící na železném stolci a žena ve zlatém

rouchu stojící po jeho boku. V nezměrnosti prostory se zdáli maličcí; z pohledu mnohatisícového zástupu, který se jim klaněl, se však museli jevit vládci bližšími bohům než smrtelným lidem.

Pak se obrazy rychle střídaly. Byly na nich šťastní novomanželé, radostně pracující rolníci, lidumilní řemeslníci, veselí vojáci a hrající si děti. Jedno z nich, malého roztomilého hošíka, který k němu ze smíchem přiběhl, jeho královské alter ego povískalo ve vlasech.

„Tohle vše se stane. Ve mně přebývá láska a moudrost a v tobě, můj milý, sídlí síla a autorita. Společně změníme svět k lepšímu. Stačí jen souhlasit. Staneš se mým chotěm a věčným vládcem světa?“

Tlak v hlavě ustal. Jeho myšlenky byly náhle zcela prosté. „Ne, rozhodně ne. Miluji svou manželku a sloužím svému králi.“

„Muži jsou tvrdohlaví a mnozí se drží bezvýznamných a přežilých *ctností*, jakou je věrnost či oddanost. Věrnost ale spoutává a oddanost je ve skutečnosti poslušností. Dám ti ale ještě čas, aby sis to lépe rozmyslel.“

„Ráno odjíždím.“

„O tom, kdy mě opustíš, rozhoduji já. Ale neboj se, můj milý, nečeká tě tu temný žalář.“ Čarodějka povstala a náhle byla zcela nahá. A žádoucnější než ta nejsmyslnější představa.

Vladislav ležel znaven na čarodějčině lůžku a hleděl na strop zdobený smyslnou freskou. Přemítal nad pradávnou bájí tradovanou z časů Starého světa, v níž byl mořeplavec, jehož jméno odnesl čas, celá léta vězněn sličnou vílou na ostrově. Každého večera se oddávali rozkoši, on pak ale celý bílý den stál na skaliscích a po tváři mu stékaly slzy, drásaje svou duši vzpomínkami na svou vzdálenou domovinu, v níž byl zanechal milovanou ženu i děti. Vzpomněl si i na Vilémovo dvojverší, které před mnoha lety četl:

*Chtíc ona, nechtě on,
chtíč pro ně, pro něj ston.*

Tehdy se ho snažil pochopit. Marně. Nyní pro změnu nechápal sám sebe.

Druhý den ráno vězeň přirození – tak se po probuzení označil sám Vladislav, spolu s ještě přiléhavějším »nadrženej hňup« – zjistil, že má určitou byť omezenou svobodu pohybu. Mezi novými svršky, které našel připravené u postele, však nenalezl ani svůj nový meč, ani jakoukoliv náhradní zbraň. V nové výstroji převládala červeň a Vladislav ji už znal z magických obrazů.

Po lehké snídani, kvůli níž opustil rozlehlou postel, prošel všechny přístupné prostory honosného paláce. V podzemním podlaží sídlilo nečetné služebnictvo a byly zde i hospodářské prostory s velkou kuchyní. V prvním patře, které už z oken nabízelo pohled na plochý zasněžený vrchol ostrova, byl ubytován on, komorník a rytíř. Druhé patro s výhledem na jezero zaujímaly veřejnější čarodějčiny komnaty jako jídelna a ložnice.

Zde také našel dlouhou chodbu vedoucí do malého skleníku a zimní zahrady, z níž byl přístup na ploché temeno ostrova. Vrátil se pro plášť a chvíli se procházel v mrazivém větru, zkoumaje palác zvenčí. Byla to elegantní třípatrová stavba s velkou kruhovou věží, jejíž

vystupující úseč dělila jižní fasádu na dvě shodné poloviny. Věž přesahovala zdobným cimbuřím nejen břidlicovou střechu paláce, ale o pár sáhů i skalní hřeben, který stavbu chránil a skrýval od severu. Úseč i dva cylindrické rohové ryzality členily polosloupky s prytanskými hlavicemi umístěné mezi vícedílnými okny s ozdobným ostěním.

— *Není to ošklivý, ale špatně by se to bránilo.* Vladislav byl v oblasti architektury fortifikační pragmatik.

Po zaváté pěšině došel až na skalní výchoz strmící nad jezerem, kde se však rozhodl, že »nebude slzami, bolestí a sténáním rozrývati své srdce«, protože by při tom určitě zmrzl na kost. Vrátil se proto do domu a spirálovým schodištěm sešel do velké jeskynní prostory. Podél zálivu zamířil do hloubi ostrova, kde se pod skalním oknem krčilo ubohé stavení z vepřovic sloužící jako ubikace Načeratových mužů. Někteří z nich postávali před prahem, a třebaže mu nebránili v pohybu, bylo zřejmé, že zde není vítán.

Raději se proto přesunul na molo a dlouho pozoroval velkou padací mříž i jednomužnou hlídku, která ji

ovládala. Tam ho také zastihl rytíř, aby mu suše oznámil, že má nahoře připraven oběd.

Po nasycení pokračoval v průzkumu, avšak kromě jeskynního portálu nenašel žádný jiný východ z jeskyně a ani skály neskýtaly možnost úniku, neboť každý krok hrozil uklouznutím a pádem do hlubin.

Ve zlatavém světle západu slunce stál opět na molu a cítil se osamělý, ačkoliv na dohled byl vždy alespoň jeden zdánlivě zevlující strážce. Jeho ostře strážnou samotou narušil až Načerát, který k němu zamířil svým obvyklým pochodovým krokem. Přivítal ho ponurým mlčením.

„Paní se vám dnes nemůže věnovat, kapitáne.“ Rytířův hlas nenesl stopu jakýchkoliv emocí. „Požádala mě, abysem vám byl na blízku. Nicméně mám ten dojem, že mou přítomnost příliš neoceníte. Navíc musím dohlédnout na naložení člunu, kterej bude za necelou hodinu odvázet odpad na druhou stranu jezera.“ Prkenně zasalutoval. „Sbohem, kapitáne.“

— *Říkal to, co si myslím, že říkal?*

Rytíř se v zářivě čistém kabátci a klobouku s pérem

přesunul k nákladnímu přístavišti a zpovzdálí řídil své muže, kteří na zádech přinášeli těžké pytle a skládali je do podpalubí. Trvalo to necelou půlhodinu a poté muže odvelel. Krátce pohlédl na Vladislava, jenž stále setrval na konci mola, a zdálo se, že téměř neznametelně přikývl. Pak sám odešel, zanechávaje kapitána bez jediné lidské bytosti v dohledu.

— *Co když je to past?* Z opatrnosti chvíli počkal, než se začal přesouvat k přístavišti. Dalších pár minut tam okatě okouněl. Až poté se odvážil nenápadně vkročit na loď a rychle zmizet v podpalubí. Smrdělo to tam hůř než na týnském městském smetišti, ale podařilo se mu zaujmout snesitelnou polohu za jedním z pytlů s kuchyňskými zbytky.

— *Co mi může udělat? Pro něho je lepší, když zmizím a zůstane mu tak naděje, že to on se stane dobyvatelem světa nebo aspoň její... – jak to jen slušně říct – brány života.*

Veslaři se vrátili za necelou půlhodinu a zdáli se rozjaření. Sprostě vtipkovali na účet svého velitele a měli

značné potíže s odpoutáním se od břehu. Do úzkého průplavu pod mříží se trefili až na třetí pokus.

— *Nejspíš jim dal nějakou kořalku. Lod' se nebezpečně zakymácela. Tak velká lod' se přece jen tak nepotopí. Zaskřípěla vesla, která se nejspíše zkřížila, o čemž by svědčila hlasitě pronesená výtka: „Nestrkej mi sem to svý pádlo, Slávo, nebo tě s ním vyjebu!“ Plavat sice umím, ale nerad bysem to zkoušel uprostřed ledově chladnýho jezera.*

Obavy se naštěstí ukázaly bezpředmětnými, neboť večerní mráz veslaře trochu probral. Zbytek cesty už jen nadávali na svůj »zkurvenej« život či velitelova »zavšviněná« bagančata a bodře se hecovali.

Přesto si oddechl, až když bezpečně zakotvili u břehu. Ale jen na chvíli.

„Dejte se do toho, chlapi. Musí to všechno ven,“ ozval se hlas předáka. „Ať sme, co nejdřív zpátky v teple.“

— *Sou nejmíň čtyři. Sou sice opilí, ale od rány. Stačí, když mi jeden z nich vrazí facku.*

„Hele chlapi, tamhle kráčí starej Břéta.“

„Podte na guláš, vy voli.“ Tenhle hlas přicházel z větší dálky.

„Nejdříve si dáme ten gulášek, a pak to vodnosíme, Vildo.“

„Tak dobře, fýrerek je dneska nák dobře naloženej. Určitě zas bude usilovně píchat bosorku, takže nemusíme zase tak kvaltovat.“

Vilda a jeho spoluveslaři s radostným halekáním opusili loď a jejich hlasy se rychle vzdalovaly.

Vyhlédl ven. Dům byl asi půl honu daleko a člun kotvil hned u břehu. Opatrně se na něj přesunul a přitom lehce došlapoval, aby nic nezavržalo. Bylo to zbytečné, neboť veslaře bylo zřetelně slyšet i přes půl honu a zavřené dveře. Lehce schýlený se blížil k nízkým stavením, která navazovala dům. — *Musím najít Krasavici!*

Obešel hrázděný roh stavení a v měsíčním světle zamířil ke stájím. Pootevřel vrata a vešel dovnitř. Chvíli mu trvalo než se ve tmě rozkoukal. Zmateně si protřel oči. Stáj byla určena pro čtyři koně, ale teď v ní nacházel samojediný kůň – čarodějčin výstavní ryzák.

„Kdes vzal tu fajnovou flákotu, Břěto?“ Ten hlas nešlo v okolním tichu přeslechnout.

V pruhu měsíčního světla pronikajícího mezi křídly vrat se zaleskly drobné granátky na čelence a nánosníku nové Krasavičiny uzdy pohozené u prázdného žlabu. Byl to dárek od Stanislava a kobylka z ní měla opravdovou radost. Vladislav klesl na kolena, očekává v hrůzné předtuše odpověď.

„Sehnal sem čerstvou koninu, Vildo.“

Zora z jasného již se zdvíhala lože, svět i příbytky lidí rozzářil bledý svit a nový život vzcházel smrtelným lidem, když se dva přátelé sešli v jídelně kupeckého domu.

„Na snídani je ještě moc brzy, Vitimíre.“

„Nevzbudil sem tě kvůli snídani, Stanislave. Náš přítel nejspíš potřebuje pomoct.“

„Jaký přítel?“

„Kapitán Vladislav.“

„Kapitán Vladislav? Máš snad od něj nějakou zprávu?“

„Podívej se z okna.“

Mohutný černovlasý muž v bílé noční košili se přesunul k oknu, které bylo jako jediné v celém městečku opatřeno průhlednou skleněnou tabulí. Rukou setřel námrazu a snažil se v okolním šeru něco spatřit. Chvíli to trvalo, protože kamennou dlažbu náměstí pokrýval nový, stále ještě neposkvrněný, sníh. „Kůň, bílý kůň.“

„Bělka; Vladislavova Krasavice – bez jezdce.“

„Jak sis jí vůbec všiml?“

„Zaklepala na dveře. Kopytem.“

„Nic jsem neslyšel. Měls ji pustit dovnitř.“

„Nechtěla. Nejspíš hodně spěchá.“

„Počkejte na mě, Vitimíre. Musím se nejdříve převléct a připravit na cestu.“

„Je to sice ženská, ale myslím, že chvíli počká. Přece tě nevyženu do takovýho mrazu jen v nočním prádle.“

Slunce ještě nestačilo vyjít, když Krasavice proběhla branou následována dvěma kamarády – hřebci. Na vraném seděl Vitimír v temně šedém stejnokroji týřovské hradní posádky, na ryzákovi pak kupec v oděvu, který by mu mohl závidět ne jeden rytíř či dokonce

korouhevňí pán. Oba muži byli navíc zachumláni do těžkých vlněných pláštů a na hlavách měli beranice.

„Kdes vyhrabal tu uniformu, desátníku?“

„Dostal sem jí od pana Bivoje, když sem opouštěl službu. Říkal mi, že se ještě může hodit, a v takovejhle věcech se on většinou nemejlí. Celejch těch patnáct let sem se o ní pečlivě staral a teď se opravdu hodí.“

„Vždyť máš mnohem lepší zimní oblečení. Třeba ten kožich, co jsi měl na Boží hod.“

„V tom kožichu se můžu tak nejvýš producírovat před měšťany a dělat oči na jejich ctný paničky. Do divočiny potřebuju něco pořádnýho. Bivoj byl na svý muže někdy ras, ale dával si pozor na to, aby mu nemrzli za dlouhejch zimních nocích na hradbách. A taky může dojít na boj, a třebaže sem si od tý doby koupil pořádněj meč i s pochvou, tak sem nějak zapomněl na opasek, ke kterému by se šla přivěsit.“

„Hlavně, žes nezapomněl, jak s tím mečem bojovat.“

„Před rokem sem se zúčastnil otevřenýho šermýřskýho turnaje, který pořádalo naše městečko pro bojovníky z blízkýho okolí.“

„Z jak blízkého?“

„Tak do dvou mil.“

„Vyhráls?“

„Vypad' sem hned v prvním kole, Stanislave,“ přiznal Vitimír po krátkém zaváhání.

„Takže se mám modlit ke všem bohům, aby na boj nedošlo.“

„Víc bysem důvěřoval tvému lukostřeleckému umění.“

„Kdybych tě tak dobře neznal, tak bych mohl nabýt dojmu, že celé to zachraňování bude jen na mně.“

„V mém věku, už musím používat jiný zbraně než meč.“

„Třeba?“

„Třeba hlavu.“

Stanislav to raději nekomentoval. Namísto toho se rozhodl pro praktický test, zdá má vinná pálenka v čutoře ty správný grády.

Vitimír začínal být netrpělivý. „Sme na cestě už dobřejch osm hodin a to nepočítám ten rychlej oběd

v brtníkově boudě. Nejsme vybavení na přenocování v takovémhle houpadě.“

„Tak prostě nebudeme nocovat. Krasavice se na to rozhodně nechystá. Bude úplněk, a tak uvidíme na cestu.“ Mohutný kupec to říkal s krajním sebezapřením, neboť jedinou částí těla, kterou ještě cítil, byly úpornou bolestí postižené hýždě.

„Kdo by čekal, že ta kapitánova kobylka přiběhla tak zdaleka.“

„Nikdy předtím jsme nepoznal takovej vztah mezi jezdcem a jeho koněm. Člověk by řekl, že tvoří jedno tělo a možná sdílejí i duši. Takže mě to zase tak nepřekvapuje.“

„Viš aspoň, kde sme?“

„Nevím.“

„Nelži. Poznám, když lžeš. Jen se mi to bojíš říct.“

„Tak dobře. Myslím, že na tom posledním rozcestí jsme zabočili do Čarodějného údolí.“

„Do Čarodějného údolí? Myslíš to údolí, kde prej sídlí mocná čarodějnice a kam se nikdo neodváží vejít.“

„My jsme se tam odvážili.“

„Mluv za sebe. Já sem vůbec netušil, že do nějakýho takovýho údolí míříme.“

„Chceš se snad vrátit a nechat mě tu samotného.“

„Ne, to teda ne.“

„Tak vidíš.“

Vitimír ještě pár minut téměř neslyšně reptal, ale konečně neobrátil a dokonce ani nezpomalil.

„Nemůžeme dál, Vitimíre. Je tu jezero.“

Stanislavův výrok nešlo popřít, neboť měsíc, dorůstající k úplňku a zářící vysoko nad jihozápadem, se odrážel v rozlehlé vodní ploše, která jim zahradila cestu.

„Nevidíš nějakej člun nebo aspoň vor?“

„Ne, ale tamhle je dům nebo spíš malá usedlost.“

„Slezem z koní a opatrně to tu prozkoumáme.“

„To není špatný nápad.“ Stanislav se svezl s ryzáka se sotva slyšitelným zaúpěním.

„Připrav si luk, Stanislave.“

„Na luk je moc velká zima. Musí nám stačit tvůj meč, desátníku.“

„Když myslíš.“

„Ty myslíš. Já se modlím k bohům.“

Oba muži se vydali podél břehu. Po pár sázích je předběhl bílý kůň.

„Krasavice, kam běžíš?“

Kobylka Stanislavovi neodpověděla a zmizela za térenní vlnou.

Vitimír se přikrčil a přiložil prst k ústům.

I Stanislav zaslechl vzdálený hovor. Nezdál se mu ale nijak zvlášť život ohrožující, neboť byl plný radosti. Krasavice se opět objevila a vedle ní šel muž. „Kdepak máš sedlo, moje milá?“ zeptal se, když objal její širokou šíji.

„Desátníku, zapomněls mu ji osedlat!“

Muž zastavil a překvapeně zvolal: „Stanislave!“

„Měls to udělat ty. S koni to umíš líp než já.“

„Vitimíre! Co tady, u všech bohů, vy dva děláte?“

„Přijeli jsme tě zachránit. Krasavice nás sem přivedla. Ale ty, jak vidím, jsi se už nejspíš zachránil sám. Ale bez sedla se daleko nedostaneš.“

„Na Krasavici můžu jet i bez sedla. Už jsem to zkoušel.“

„A bez uzdy?“

Vladislav uvolnil plášť a od pasu odepjal uzdu. „Nemoh' sem jí tam nechat. Myslel sem, že to jediný mi po ní zbyde.“ Neřekl však, že chvíli uvažoval i o jiném využití řemení.

„Vysvětlíš nám, co se tu vlastně stalo?“ zajímal se Stanislav, který poznal svůj dárek.

„Pozdějc. Ted' odtud musíme co nejdřív zmizet. Cítím ve vzduchu pořádněj průser.“

„To teda jo. Co to ksakru je?!“

Zraky všech tří mužů a jednoho koně se stočily k ostrovu, který náhle vyvstal jako černá silueta na popředí bílé oslňující záře. Ta se posléze proměnila v široký paprsek, který se sklonil a pátravě se rozběhl po jezerním břehu.

„K zemi!“

Rozkaz však, kromě jeho původce, uposlechli jen muži ve zbroji a Krasavice. Zbývající koně dál nevzrušeně pili vodu z jezera.

Paprsek se odrazil od jejich lesklé srsti a strnul. Rozezněl se hluboký tón, který rozechvěl všechna nitra a kousek od nich se ze vzdušné nicoty zhmotnilo několik postav. Přesněji řečeno pět osob: čarodějka, rytíř a tři jeho či spíše její poskoci ve zbroji s kušemi pohotově.

Vladislav se rozhodl zvednout se na nohy a jeho přátelé ho napodobili.

Čarodějka je nevzrušeně pozorovala a promluvila, až když se postavil a oklepal ze sebe písek: „Tak tady ho máme, nezdvoračka. Nějak rychle jste odcestoval, pane královský kapitáne. A bez rozloučení. Budoucí pán světa by měl dodržovat etiketu a sdělit dámě svého srdce, že ji načas opouští. Postarej se o něj, Načerate, a dej mu pocítit tvrdost svých pěstí. Ať si příště více váží mojí lásky a pohostinnosti.“

„Provedu, paní.“ Tentokrát v tom zaznělo skutečné bojové nadšení.

„Ale večer mi musí být k dispozici. On, nebo alespoň jeho nejdůležitější úd. Ručíš mi za to svou hlavou.“

„A co s nima, má paní?“ Načerát ukázal na Stanislava a Vitimíra.

„S nimi si dělej, co chceš. Hlavně ať to pak nemusím řešit. Já se vracím domů.“ Čarodějka pronesla jediné krátké slovo, luskla prsty a zmizela.

„Odhodte zbraně!“ Rytíř nebyl ani zdaleka tak rozvláčný jako jeho paní.

Stanislav opatrně odložil luk a Vitimír upustil meč.

„Kapitána svažte a ty dva pověste na nejbližší strom.“

„Snad bys nepověsil svého desátníka, Načerate, a taky muže, co nám všem zachránil život, ostrostřelce Stanislava.“

Rytíř ztuhl a dlouho si oba muže prohlížel. Pootevřené oči se mu leskly v pozvolna uhasínající řeřavějící záři paprsku a těžce dýchal. Nakonec ale dospěl k rozhodnutí: „Svažte je taky. Vyřídím si to s nima později.“

Po několika nepříjemných a dosti bolestivých minutách je pohodili v temném podpalubí. Byli svázaní a potlučení, ale nebránilo jim to mluvit. Navíc zůstali

sami, neboť stráž vyhnal zápach, který se i po vyložení nákladu odmítal rozptýlit.

„Co to říkala ta ženská? Pán světa?“

„Nabídla mi, že ze mě udělá vládce světa. Odmít' sem.“

„Protože bys byl stejně jen figurkou v jejích rukou?“

„Tak sem o tom nepřemýšlel. Odmít' sem proto, že bysem musel zradit svého krále, opustit svou Krasavici a zapomenout na svou milovanou ženu a děti.“

„To seš fakt frajer, Vladislave. A co ta čarodějnice na to?“

„Rozhodla se, že na mně vyzkouší své vnady.“

„Jaký vnady může mít taková stará babizna?“

Odpovědi se však Vitimír nedočkal. Slabě zavrvalo prkno. „Držte huby!“ Nehybný stín se pohnul a začal stoupat na palubu. „Chlapi, dejte jim roubíky!“ pokračoval ve výstupu, mumlaje: „Zabiju ho, ale nejdřív toho obšourníka osobně vykastruju.“

Vladislav otevřel oči. Nad ním stál Načerat; v pravici měl dýku a ve tváři nerozhodný výraz.

— *Kopne mě nejdřív do rozkroku, a pak zapíchne, nebo rovnou bodne?*

Rytíř se sklonil a dýkou mu uvolnil roubík. „S něčím mi můžete píchnout, kapitáne. Vy a vaši přátelé.“

„Píchnout? Když sme svázaní jak žoky.“

„Můžete mi pomoci zbavit se tý čarodějnice. Využila by nás a pak zahodila. Už sem viděl, co dělá s těma chlapama, který už nepotřebuje. Ona nenávidí celý mužský pokolení a myslí si, že se hodíme jen na to jedno, však víte na co.“

Vladislav věděl. „Proč ste to neudělal sám? Sloužíte jí nejspíš celý léta.“

„Dvanáct zsranejch let. Není to zas tak jednoduchý. Potřebuju na to chlapy, který se neboje o kejhák a dobře ovládaj meč nebo luk.“

„To máme jít s mečem a šípy na čarodějkou, která se jediným slovem přenese přes jezero?“

„Znám její slabý místo.“

„Jaký slabý místo?“

„Celou svou skutečnou moc vložila do prstenu. Možná ste si všim', že ho měla na ruce, když nás přenesla na

břeh. Navíc jí to vzalo hodně sil. Bude teď hezkejších pár hodin spát. Máme tak jedinečnou šanci jí ho vzít a hodit do ohně. Tím navždy ztratí svou kouzelnou moc.“

Vladislav si prstenu nevšiml a vše se mu zdálo krajně podezřelé. „Jen blbec si svou moc uloží do něčeho takového jako je prsten. Ztratí se, sklouzne z prstu nebo ho někdo ukradne, a co pak?“

„Nezbývalo jí nic jiného. Prej prohrála souboj s nějakou jinou čarodějkou a ta jí pak furt šmírovala, jestli se jí nevrací bývalá moc. Takže tu moc musela někam ukrýt. Mimochodem, do toho souboje ste prej sbyl nějak namočenější vy. Nemůže vám, kapitáne, přijít na měno a ještě víc nenávidí tu vaši klisnu. Kdyby nebylo měkkého srdce starého Břetislava, tak už skončila v guláši.“

— *Kdepak je Krasavice? Od té doby, co si lehla na zem, sem jí neviděl. Snad se o sebe postará. Ale jak mu mám odpovědět? Nejspíš mě už stačil zradit. Pomohl mi sice k útěku, ale nějak rychle se to provalilo. Ale možná, že je to jediná a tudíž i poslední příležitost, jak se odtud dostat. „Musím se o tom poradit s přátelama, veliteli.“*

„Tak dobře, ale máte na to jen pár minut. A je vám doufám jasný, že pokud se rozhodnete špatně, tak vás a ty vaše přátele může snadno potkat nějaká hodně nepříjemná nehoda.“

„Pak ale zemřete i vy.“

„Možná. Ale já budu mít na rozdíl od vás alespoň nějakou šanci.“

Pomalou se plížili potemnělými chodbami hradu a rytíř jim rukama dával neslyšná znamení. Vladislav si stále nebyl jist, zda udělal dobře. Nepomáhalo mu ani vědomí, že odpovědnost za rozhodnutí neleží na něm. Vitimír souhlasil se spoluprací s rytířem hned, jak mu to navrhli, tvrdě, že Načerat byl dobrý a slušný voják, a Stanislav se brzy přiklonil na jeho stranu.

Cestou nikoho nepotkali a překážkou se nestaly ani dveře do čarodějčiny ložnice, které sice našli zavřené, ale rytíř je téměř neslyšně otevřel přineseným klíčem.

Známý interiér byl osvětlen slabě žhnoucím krbem. Načerat vše dokonale naplánoval a všechny varianty si rozkreslil do orientačního plánu. — *Není hloupej*

a jistě by to dotáh' vejš než na poskoka nadržený čarodějky.

Vladislav vstoupil dovnitř jako druhý a přesně podle základní varianty plánu zamířil k hlavě postele, aby zkontroloval čarodějku. Ležela na zádech a tvrdě spala. Měla na sobě růžovou noční košilku, jež skvěle ladila s purpurovým přehozem lůžka. Stanislav zaujal strategické místo v rohu u okna a do luku založil šíp. Vitimír jistil únikovou cestu.

Načerát se mezitím pomalu přesunul ke šperkovnici, jež byla odložena na nočním stolku. Opatrně se jí dotkl. V tu chvíli se ozval zvuk, který se jim svou hlasitostí a především vřískavou výškou pokusil ochromit mozky.

Vladislav odolal nutkání zakrýt si uši, ale při provedení první záložní varianty se stejně musel spolehnout na instinkty. Ještě nikdy nezneškodňoval čarodějku, jeho vzdělání v této oblasti bylo pohříchu čistě teoretické a měl zoufale málo času. Navíc jí pohlédl do tváře a záblesk z jejích překvapivě vidoucích očí, které již nekryla víčka, na dlouhé vteřiny ukotvil jeho

zrak. Musel pracovat po paměti a po hmatu, snaže se čarodějce nezpůsobit bolest; levicí jí znehybněl ruce a mozolnatou dlaní druhé ruky umlčel její ústa.

Nepříjemný zvuk neustával a čarodějka se překvapivě účinně bránila.

„Dělej, dlouho jí neudržím!“

Vladislav se jen obtížně bránil pocitu, že se právě stal příčinlivým nováčkem lupičské bandy, která přepadla nevinnou spící ženu. Nevinnou ale nikoliv bezbrannou. Čarodějka do něj zaryla své nehty a jedné její dlani se podařilo aktivovat kouzlo, jehož účinkem oheň v krbu vybuchl mohutným plamenem a většina nástropní fresky znázorňující osmero Perunových záletů, se rozhodla podlehnout zemské tíži.

Načerat ve spěchu vylomil intarzovanou skříňku mečem a přehraboval se v jejím obsahu, přičemž divoce odhazoval nepotřebné šperky.

Stanislav pokrytý borytovou modří, která původně utvářela rozevlátý vodní plášť zneuctěné rusalky, nevěřičně zíral. Pohled Vitimíra v uniformě, jejíž nudnou šed' nyní obzvláštňovala měděnková zeleň a drobné

zlatinky z padlého věnečku které si nebohé princezny, byl nepokrytě zhrožený.

K Vladislavově nepříjemnému překvapení však oba hleděli na něj. — *Nejspíš vypadám jako násilník či dokonce prznič žen. Já, kterež sem nikdy žádnou ženu neuhodil... Proč sem s tím, já blbec, souhlasil. Když ji pustím, tak z nás udělá škvarky, když ne... tak se jim nebudu moct podívat do očí... A vlastně ani sobě.*

„Mám ho!“ vykřikl rytíř a pozvedl malý nezdobený prsten.

„Hod' ho do ohně!“

„Do ohně? Mám lepší nápad!“ Načerat se skrze prsten podíval do plamenů, navlékl si ho na malíček a vítězoslavně se zašklebil. „Teď sem pánem světa já. Všichni mě teď budete poslouchat a milovat. Holínky mi budete líbat, volové!“

— *Měl sem to aspoň tušit. A hlavně na to bejt připravenej.*

Čarodějka se přestala zmítat a vzduch v místnosti ztěžkl a byl náhle cítit olovem. I přesto si jím cestu prorazil šíp, který opustil Stanislavův luk, zamířil k ruce,

jež nesla prsten, a nemilosrdně ji proklál právě uprostřed dlaně.

Načerat zasténal bolestí, vytrhl šíp z rány a snažil se zastavit proud krve. Toho využil Vitimír: přiskočil, vlepil rytířovi preventivně pohlavek a stáhl mu zlatý kroužek ze zkrvavělého prstu. Poté překročil konsternovaného muže, a aniž na prsten pohlédl, jím mrštil do ohně.

Čarodějka se vytrhla ze sevření a děsuplně vykřikla. Srazila Vladislava k zemi a vydala se ke krbu. Něco si pro sebe říkala, ale rozumět bylo jen jednotlivým slovům: „... škemrající... hořící... lejna... škvarky!“ Rukou prohrábla krb a vytáhla z něj prsten nedbajíc plamenů ani žhavých uhlíků. Oslnivě zazářil podoben jiskře živého ohně. Otočila se a její oči v nadpozemské záři žhnuly nenávistí. „Teď už vás, ubozí trubci, na nic nepotřebuju! Moc očištného ohně mi nahradí ty vaše nanicovaté milostné hrátky.“

Bez ohledu na smrtelné ohrožení Vladislavovou hlavou prokmitla nepřiliš patřičná myšlenka — *Hlavně si to nebrat osobně.*

Dobromila se rozmáchla a z ruky svírající prsten vypustila plamennou střelu. „Psům psí smrt!“ Střela mířila na Vitimíra. Ten se na poslední chvíli vrhl na postel a střela ho o necelou píd' minula. Na explodující padrt' přeměnila zbytky šperkavnice, čímž ji konečně umlčela, a s třeskem se zaryla na dva palce do kamenné stěny .

Vladislav však s obavami sledoval především svého přítele, kterému už bylo přes padesát. Nejspíš ale v poslední době poctivě cvičil, neboť obratně kmitl nohama a provedl bleskurychlé překulení, zamotávaje se přitom do přehozy. To mu zachránilo život, jelikož druhý plamenný šíp zanechal ve středu lůžka zčernalý otvor o průměru nejméně půldruhé stopy.

Další střelu vyšla ze Stanislavova luku. Jediným pohybem do něj vložil nový šíp a bez prodlení a míření uvolnil tětivu. Dobroslava přesto stačila zareagovat; koutky úst vyslala vstříc střele žhavý oblak, v němž dřík dlouhého šípu vzplál modrým plamenem stejně jako křídélka z rudě zbarveného peří. Ocelový hrot navzdory žáru pokračoval v letu a našel cíl v čarodějčině hrudi.

Čarodějka zachroptěla, upustila prsten a pokusila se šíp vytrhnout. Bylo však již pozdě, protože sil jí rychle ubývalo. S nevěřicným pohledem upřeným na modravý plamen se sesula na mramorové dlaždice. S nadlidským úsilím se ještě pokusila dotknout zářícího prstenu, který ležel jen kousek od ní, ale Stanislav jej přišlápl podrážkou své boty. Stačila ještě pozvednout k lukostřelci zastřený zrak a pootevřela ústa, ale smrt jí dostihla dříve než vyslovila první slabiku.

Prsten pohasl. Stanislav strhl se svého přítele zachráněný přehoz a přikryl jím nehybné tělo. „Mohlo nás napadnout, že se zlato v obyčejném krbu neroztaví.“ Tvář měl jako z kamene. „Ale stejně bych ji nejspíš musel zastavit, dřív nebo později... Ona nebo moji přátelé. Neměla mě stavět před takové rozhodnutí.“

Vladislav necítil uspokojení ba ani úlevu, ale stěží nesitelnou hořkost, kterou ještě nikdy nezažil. — *Všichni sme selhali a na každým z nás ulpěla špína, kterou jen tak nesmyjete. Já se stal cizoložníkem a násilníkem, Stanislav téměř vrahem a Vitimír...* „Neříkals, Vitimíre, že Načerát byl dobrej a slušnej voják?“

„I poddůstojník musí někdy lhát, kapitáne.“ Vysloužilý desátník se těžce zvedal z podlahy. „Přece sem před ním nemoh’ říct, že donášel na svý kamarády a krad’ menáž. Přišli bysme tak o jedinou šanci, jak se z tý šlamastyky dostat. Řek’ sem ale Stanislavovi, aby ho dobře hlídal a byl připravenej na jakejkoliv podraz.“

„Je ale tak špatnej, aby si zasloužil vykrvácet, desátníku?“

„Ne, to teda ne, pane.“

„Tak se o něj postarej.“ — ... *ale Vitimír má ještě naději na odpuštění. A my ostatní... Nezbejvá nám, než udělat co musíme. Přestože to nic neřeší. Přestože nás to nezbavuje viny.*

„Stanislave, běž a řekni sloužícím, ať se postaraj o její tělo. Nevím, kdo se ale postará o její duši.“

„Udělám to,“ přikývl. „A pak se pokusím najít Krasavici.“

— *Krasavice! Já na ni úplně zapomněl. Ještěže jí na tom sněhu nikdo neviděl!* „Půjdu s tebou.“

„Nemusíš. Je to kus cesty. Dolů, sehnat veslaře a pak přes celé jezero.“

— *Je to pořád lepší než zůstat tady.* „Potřebuješ někoho s autoritou.“

„Tím myslíš někoho, kdo je tam dole dokáže pořádně seřvat? V tom jsi rozhodně lepší než ten nedomrlý rytíř.“

„Nejen v tom.“

Načerat, jenž od Vitimírova pohlavku nejevil přespříliš příznaků života, zaúpěl.

Vladislav zapálil čtvrtou svíci pro Paní Vysost a spolu se svými přáteli a starým Břetislavem usedl k stolu, který byl přikryt bílým lněným ubrusem a ozdoben jedlovými větvičkami. Slavnostně prostřený stůl s dvěma lavicemi zaujímal pouhou polovinu místnosti; tu druhou, větší, vyhradili pro čestného hosta – bělosrstou kobytku.

Bílé pondělí sečence patřilo k nejoblíbenějším svátkům venetského roku a všichni se snažili alespoň jeho předvečer strávit u rodinného krbu, či ohniště. I Vladislav by rád trávil večerní hostinu mezi svými nejbližšími, ale musel se spokojit s nepřilíš přívětivým

domem u jezera. Byl však mezi přáteli a nehladověl. — *Co víc si může přát voják?* Přesto se mu náhle a bolestně zastesklo po rodině.

Stanislav a Vitimír zpočátku nechápali, proč oslavu neuspořádají v jedné ze čtyř jídelen čarodějčina paláce, ale nakonec je přesvědčily Vladislavovy argumenty. Ani oni nechtěli nechat vystresovanou Krasavici samotnou a nezamlouvala se jim možnost, že by se na večeri nechal pozvat i Načerát. Co však po odvážném a zevrubném průzkumu bohatě zásobených spíží nesli obzvlášť těžce, byla slavnostní tabule tvořená jen candátem na roštu s žitným chlebem a hustým teplým pivem. Jídelníček za ně rozhodl Vladislav, aniž to s nimi jakkoliv konzultoval, a co více nehodlal to zdůvodňovat.

„Na zdraví, přátelé!“ pozvedl kapitán jako první korbílek s pivem. Navzdory svému rozpoložení se snažil usmívat.

„Na zdraví! A na dlouhý život,“ připojil se Stanislav.

„Na dlouhej život a mír v Záhoří a mezi Venety,“ přidal se k přípitku Vitimír.

„Na dlouhej mír,“ Břetislavova ruka se chvěla stejně jako jeho stařecký hlas, zvráštělá tvář mu však zářila jako zimní sluníčko, „a na našeho dobrého pana krále!“

— *Jak »dobrej« asi bude král, až mu budu referovat, co se tady stalo? Z nějakýho důvodu nemá rád, když si jeho muži svévolně zabíjejí nepřátele státu.*

„Ať žije náš král!“ zvolal Stanislav a všichni se k němu připojili a připili si z korbílků. Byly už otlučené a zčernalé ale Břetislav je pečlivě vydrhl pískem. Dokonce i kobyłka oslavně zaržála a napila se z připraveného džberu. Když zvedla hlavu, měla pod nozdrami zřetelně viditelný proužek pivní sedliny.

„Kdo jí tam dal pivo?“

Jedinou odpovědí bylo mlčení.

„Kdo – jí – tam – dal – to – pivo?“ zeptal se podruhé Vladislav, tentokrát zdůrazňující každé slovo. Intonace prokazovala, že se dostatečně poučil z rozhovorů s dětmi a pomaleji myslícími podřízenými.

„Já,“ přiznal se po delším váhání Vitimír. „Říkals přece, že je taky zvaná na hostinu.“

„Ona ale nemá pivo ráda.“ Kobylka nesouhlasně zafrkala. „Rozhodně jí nesvědčí. Opije se a co pak my s ní? Opilej kuň se zvládá hůř než opilej chlap.“ Vladislava překvapilo, jak široké už nabyl zkušenosti.

„Dal sem jí tam jen jeden hrnek, to neopije ani ženskou, natožpak koně.“

„Jen jesli.“ Vladislav nebyl zcela uklidněn, ale namísto další zbytečné diskuse se pustil do jídla. Ostatní se nedali pobízet a dokonce i Krasavice ze slušnosti ochutnala připravený sladký oves, ačkoliv ve stáji měla plný žlab voňavého lučního sena.

„Není to špatný, Břetislave,“ přiznal Vladislav. „Už dlouho sem tak dobrou rybu nejed.“

„Chlapi říkaj, že sem moc dobrej kuchař. Chválej hlavně můj guláš.“

Vladislav pobledl. „O guláši moc nemluv, Břetislave. Myslím, že ho na pár měsíců radši vynechám z jídelníčku.“

Břetislav zbledl o poznání víc a celý se roztrásl: „Omluvám se, velkomožnej pane kapitáne.“

„To není tvoje chyba. To tys zachránil moji Krasavici; tak mi to aspoň řek' rytíř Načerát.“

Stařec se obrátil ke kobylice. „Jen sem jí pustil. Nedo-
kázal bysem jí zabít, ani jí nějak ublížit, velkomožnej
pane.“

Kobylka na svého zachránce upřela vděčný pohled
svých nádherných koňských očí.

„Neříkej mi »velkomožnej pane«, Břetislave. Byls
přece voják a ti nikdy neříkaj vyšším šaržím »velko-
možnej pane«. Dokonce i prostej voják, pokud má ve
svým těle jen trochu cti, neřekne králi »vaše veličen-
stvo.“ — *Ani před ním nepadne na kolena.* „Kdo ti řek',
abys jí zabil?“

„Naše milostivá paní, pane kapitáne.“ Břetislavův hlas
se již téměř nechvěl a díval se Vladislavovi zpříma do
očí. „Ještě než ste s ní přijel, pane, tak si mě předvolala
a řekla mi, že přijedete na bílý kobyle, ze který mám
udělat koňskej guláš a dát ho Načerátovým chlapům.“

„Ale ty si to neudělal?“

„Ne. Mám koně rád a vaše kobylka, pane, je ten nej-
chytřejší kůň, kterýho sem kdy viděl – jen promluvit.“

Bál sem se, že neuteče a bude se potloukat kolem. Ale hned, jak sem jí řekl, že je volná, tak se hnala pryč z údolí.“

„A nebál ses, že na to čarodějka přijde?“

„Bál, pane kapitáne. Chlapům sem udělal kozí guláš a řekl sem jim, že je z koniny. Oni to sice nepoznali, ale ona není... nebyla hloupá.“

„Co by ti udělala, kdyby na to přišla?“

„Nejspíš by mě nechala pověsit, pane kapitáne.“

Krasavice rozverně zastříhala ušima a nozdrami vlepila starému vojákovi vlhký polibek na tvář.

— Tohle cizím lidem nikdy nedělá. To nebylo jen jedno pivo.

Břetislav to nesl statečně. Tvář otřel rukávem a ko- bylku podrbal mezi očima.

„Takže byla zlá?“

„Ne, pane kapitáne. Jen tvrdá. Nikomu nic neodpus- tila a nesnesla odpor. Znal sem pár pánů oficírů, který byly mnohem tvrdší.“

„Takže si jí sloužil dobrovolně?“

„Člověk jako já si nevybere, pane. Nehladověl sem tady, nevyhnala mě, když sem zestárl, a moh' sem bejt v teple. To za pár ran bičem stojí.“

„Rytíř Načerát mi řek', že se zbavovala mužů, který už nepotřebovala.“

„To nemůžu říct, pane. Pár se jich tu objevilo, ale nevím, co se s nima nakonec stalo.“

— *Mojí Krasavici si zachránil, ale mě si teda moc nepomoh'.*

Hory obklopující jezero tonuly ve tmě, jelikož stárnoucí měsíc pár dní po úplňku ještě neozářoval ani nejvyšší vrcholy. Jen jejich ploché obrysy se rýsovaly proti obloze pokryté prachem hvězd, v němž jako malé osamělé démanty zářily nejjasnější stálice a oběžnice.

Vladislav stál osaměle u jezerního břehu a přemýšlel nad lidským údělem. Lidská srdce spolu nedokáží přímo rozmlouvat navzdory přáním i nadějím milenců. Lidská řeč nesená hlasem stěží překoná hon při své cestě od úst k uším a v písmě zvěčnělý jazyk dopisů, byť nemá toto omezení, je zoufale pomalý.

— *Možná snad čarodějové spolu můžou mluvit na vzdálenost mnoha desítek mil. Raději by však navždy zbloudil v nekonečné pustině, než by požádal nějakou čarodějkou či čaroděje o pomoc.*

Přesto cítil, že ho jeho milí na hradě v údolí Desné potřebují. Nebyla to ta stálá potřeba, jež ho provázela, posilovala i tížila celý život a byla dána blízkostí srdcí, ale něco bezprostředního a naléhavého – postupně rostoucí obava, která se mu usídlila v hlavě, a nespláchno ji ani silné pivo, ani nerozptýlili rozjaření spolustolovníci.

— *Určitě jim hrozí nebezpečí. A já nejsem u nich, abych jim pomoh’.*

Nezbylo mu však než nehybně stát, sledovat bezcitné hvězdy a závidět bohům.

Hvězdy se zachvěly a ztratily lesk, třebaže se snažil slzy deroucí se do očí potlačit. Pokusil se je uvěznit za víčky, ale i v nevidoucí bdělosti spatřil ztrápenou tvář své maminky, jež hladila po vlasech vnučku Ludmilku. Krátce zahlédl našťvaný výraz dospívajícího Soběslava, který byl rychle vystřídán obrazem Přibyslavy. Měla

v očích odhodlání, ale Vladislav ji znal příliš dobře, aby nevěděl, co za ním skrývá.

Otevřel oči. Nejvyšší vrchol, zvedající se přímo nad ostrovem, mezitím vzplanul chladným měsíčním světlem. — *Má strach. Ne o sebe... Potřebuje mě a já přitom myslel jen na své povinnosti k vlasti... či snad ke králi? – Člověk nemůže lhát sám sobě – Na sebe, hlavně na sebe sem myslel!*

Zaslechl lehký klepot kopyt; o tvář se mu otřela koňská srst.

„Taky cítíš to nebezpečí, který jim hrozí, Krasavice?“

Kobylka potřásla hlavou.

„Potřebujou mě a já potřebuju je. Musíme vyrazit, co nejdříve to půjde, a nikde se zbytečně nezdržovat.“

Souhlasné zaržání.

„Boleslavovi pošlu zprávu písemně. Cestou určitě naleznu nějakýho důvěryhodnýho posla.“

Obavné zafrkání.

„Máš pravdu. Mnohem lepší bude říct mu to osobně. I tak to nebude zrovna jednoduchý. Stavím se tam jen na otočku.“

Nedůvěřivé pohození hlavou.

„On to určitě pochopí.“ — *Možná. Na zlý tušení svejch velitelů ale zrovna moc nedá.* „Má taky rodinu.“ *I on někoho miluje.* „Sestřička mi určitě pomůže.“

Zarehtání, které koně používají, když mluví o milých z jejich stáda.

„Doneseš mě domů, jak nejrychlejc to zvládneš?“

Rychlý koňský nádech a pomalý sípavý výdech.

Vladislav se rozhodl považovat to za souhlas, ačkoliv to byla spíše láskyplná rezignace ve stylu »co mám s tebou, miláčku, dělat«. Následující otázku by raději vůbec nepoložil. Přesto byl přesvědčen, že musí zaznít.

„A odpustíš mi, co sem ti udělal?“

Kobylka váhala. Vladislav si náhle nebyl jist, zda se víc obává odpovědi nebo jejího mlčení. Vteřiny ubíhaly. Až pak následoval vlhký koňský polibek.

Vladislav porozuměl. Bylo to »ano«, s jemnou výčitkou, od milující bytosti, jež sice vidí slabosti milovaných, ale je schopna odpuštění. — *Nikdy na to nezapomene, ale taky nikdy nepřipomene.*

Všichni tři seděli na svých koních. Před nimi stál Načerat s obvázanou rukou a za ním ve sněhu postávali jeho muži. Dívky a služebnictvo obklopovaly velký vůz naložený skromným majetkem, do něhož byl zapřažen hnědý jezdecký kůň. Zbytek čarodějčina jmění skončil v jezeře nebo v požáru paláce, jehož dým se stále ještě vznášel nad ostrovem. V jezeře našlo svůj věčný hrob i zlato prstenu, který pro jistotu nechali roztavit v kovářské peci.

„Odvedte ty muže a ženy do Týřova, svobodníku. A přihlaste se opět do služby u pána hradu. A řekněte mu, že ho žádám, aby se tam dobře postarali o ostatní.“

„Provedu, pane kapitáne.“

„Tak šťastnou cestu.“ Vladislav pobídl kobytku do klusu a jeho přátelé je následovali.

Stanislav promluvil, až když se z jezera stal modrý proužek na obzoru a lidé na jeho břehu se vytratili z dohledu, třebaže nikoliv z paměti. „Ten palác si neměl nechat zapálit, Vladislave. Byl krásný. Krásné věci by se neměly ničit.“

„Aby stále připomínal zlou čarodějkou?“ — *Aby připomínal naše neslavný činy.* „Nebo aby se z něj stala lotrovská peleš?“

„Měl si aspoň zachránit to zlato a drahokamy. A taky ten nádhernej nábytek,“ přidal se Vitimír.

„Většinou to byly jen iluze. A ten zbytek nám nepatřil. Nezasloužili sme si ho. A pro ně... i pro ně by bylo zhoubou. Zničila by je závist. Odnášej si jen to, co by si za ty roky služby vysloužili, a pár dalších věcí, aby mohli začít novej život.“ — *Břetislavovi sem přidal pár zlatáků. Je už hodně starej. A ušetřil Krasavici.*

„V tom máš možná pravdu, ačkoliv je krutá. Proč si ale dal velení tomu chlapovi, kterému nevěřím ani nos mezi očima? Nejspíš se z něho co nevidět stane vůdce bandy zabijáků.“

Zastavil. „Dlouho sem o tom přemýšlel. Ale žádný jiný řešení se nenabízelo. Nemám čas vracet se do Týřova; stejně jako vy. A chtěl sem mu dát ještě šanci.“

„A co když ji nevyužije?“

„Pak budeš muset, Stanislave, zasáhnout. Pojistil sem se.“ Vladislav sáhl do sedlové brašny a vytáhl nevelký

oblý předmět zabalený v hedvábné látce. Opatrně ho rozbalil. Objevila se průhledná koule, v jejímž nitru zářil zlatorudý bod.

Stanislav přijel blíž a zvědavě do koule nahlédl. Spatřil malou trojrozměrnou figurku rytíře Načerata, jak kráčí v čele malého průvodu.

„Chtěla ho mít pořád pod dohledem. Nedůvěřovala mu – a právem. Víím, že to nezneužiješ.“ Vladislav kouli opět zakryl látkou a předal svému příteli.

„Teď už tě chápu a slibuji, že na něho dám pozor.“

„Já mám ale ještě jednu otázku,“ ozval se Vitimír. „Byl bys tak milosrdnej, kdyby ublížili tvý Krasavici?“

Neodpověděl. Na některé otázky je lepší neodpovídat. — *A sou dokonce otázky, který je lepší vůbec neklást.* Pohládl svou kobytku mezi ušima, a když se jeho prsty dotkly čelenky uzdy, vzhlédl k nebeské klenbě.

© 2025, Jiří Fišer verze:2025-02-15

Uveďte původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte 4.0 Mezinárodní License.

Sazba:

Prince (print with CSS), © YesLogic Pty. Ltd.

Arno Pro (OTF font), © Adobe Type

Ilustrace: DALL·E 3, © OpenAI

další texty a informace najdete na mých stránkách jf.cz